

A stylized illustration of a night sky. A large, light blue crescent moon is on the left. A small satellite with a circular body and a rectangular panel is in the upper left. The sky is filled with numerous stars of various colors (blue, purple, green, orange). The foreground is a reddish-brown landscape with a grid-like pattern and some abstract shapes.

Zeke László

Döbrögi újra száguld!

Új Mandátum

Zeke László

Döbrögi újra száguld!¹

Mottó:

„– A mesében minden: mese.

– De azért igaz is – felelte a Kisfiú.

– Játsszuk azt, hogy amit mesélsz, az: igaz.

– Jó – helyeselt az öreg néger –, játsszuk azt.

Akkor hallgasd meg, hogy mi történt igazán ebben a mesében.”²

Ez a könyv a felnőttben lakozó gyermeknek szól,
s mint ilyet ajánlom boldognak, boldogtalannak,
különösképp' pedig azoknak,
akikről tudom, hogy tudják,
hogy gyermeknek lenni nagyszerű,
s akik szívük legmélyén azok is maradtak.

1 Lehetséges címvariációk még: Igen? / Éjféli románc / Két sportszemet / Sensatio a Champs
Eliséese-n / Mi maga, Kóboj? / Z vitamin / Egy waltzer az ántivilágból / Szóljon a Jazz!
(Rockin' in rhythm)

2 Vázsonyi Endre: *Rémusz bácsi meséi*. Bp.: TV Minerva, 1985. *Liba anyó mestersége*. 78. oldal.

EZ A KÖNYV

.....³

TULAJDONA

³ Saját, vagy a kedvezményezett nevét kell a mű ezen pontján feltüntetni.

Zeke László

Döbrögi újra száguld!

avagy

ZIMMEZUM Szolgáltató
Kereskedelmi és Szolgáltató
Részvénytársaság

avagy

Nyuszi füle lekonyul,
dörömböl a kiscica
(donquijotteria mega regény)

A művet a szerző grafikai ékesítik.

TILOS: Ezt a könyvet huzamosabb időre kölcsönadni, eltulajdonítani; célra-vezető viszont részben vagy egészben felolvasni belőle, illetve pompás aján-dékként átnyújtani másoknak.

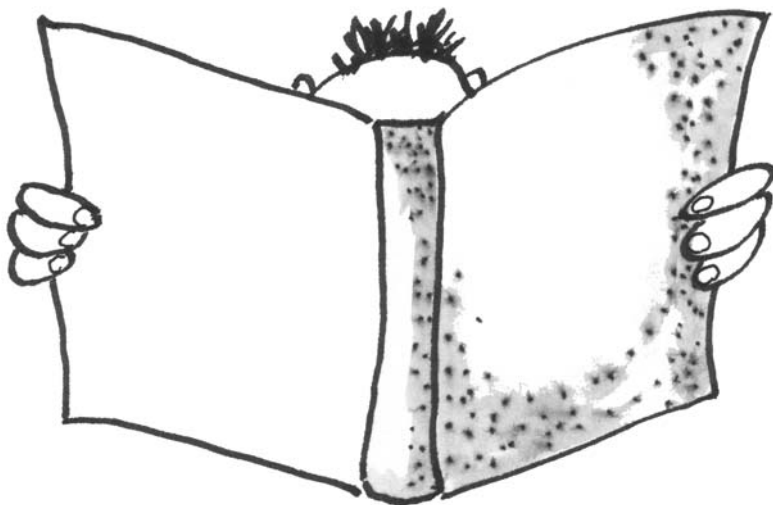
EGYÉB INTELMEK: A jelen regény a lehető legnagyobb slungonként olva-sandó, legkevesebb kunsztonként; aki ilyen időmennyiségeket nem tud e mű olvasására szánni, az jobban teszi, ha bele sem kezd! A kedves olvasó szíves-kedjék várni, amíg kellő időt tud szánni az elmélyülésre, minden egyéb eset-ben magára vessen.

Szeretettel ajánlom e művet fiaimnak:
Lackónak és Bálintnak.

Első Kunst:

BEVEZETŐ EGY KALANDOS TÖRTÉNET GONDOLAT- DZSUNGELÉBE

*„Az embert mindig is áhítattal töltötte el a fizikai valóság
finomsága, fenségessége és szövevényes szerveződése.”⁴*

4 Paul Davies: *Isten gondolatai*. Bp.: Kulturtrade Kiadó, 1995. 191. oldal.

0.* Édesanyám zseniális meglátásainak egyike pattantotta ki kobakomból e mű szellemi gázrobbanásának szikráját. Nevezetesen az a paradoxon, mely mindönk egyedfejlődésének sajátosan, emberien torz jellegzetessége, s melyre csak egy igazán profi, nagymenő óvónéni képes figyelni. Addig még a gyermekpszichológia klasszikusai is elkecmeregtek valahogy gondolataikban, hogy a gyermek nem egy lekicsinyített felnőtt, de azt már nem vették észre hogy a felnőttek viszont igenis felnagyított gyermekek, óriássá pöffeszkedett óvodások.

Így esett, hogy jelen írásom céltáblájaként azt az indulatszaggatta küzdőteret választottam, hol ezt a jelenséget könnyedén lefülelhetjük, s amin legfőképp hatalomvágyó polgártársaink szilid-szaladgálnak, s mit a leleményes köznép egyszerűen csak üzleti és politikai életnek titulál. Olyasféle honpolgárok indulatai fűtik e mű cselekmény-gőzmozdonyának kazánját, kik rászolgáltak Francis Bacon (1561–1626) a hírneves angol filozófus jelzőire: *„Vannak akik hazájuk határain belül saját hatalmukat óhajtják gyarapítani: ez a közönséges hitvány fajzat.”* Látván az itt folyó csetepaté bajnokait és nyomorultul elbukott veszteseit gyakorta félelemmel vegyes csodálat érzete kerít bennünket hatalmába, olyannyira, hogy még kikacagni is elmulasztjuk a harc közben előtűnő és az egyébként arra módfelett érdemes dolgokat. Szándékaim és persze tehetségem szerint azon leszek, hogy ezúttal ez ne maradhasson el; kellő gondoskodással vezetem majd Önöket, kedves olvasóim, létezésünk gondolati síkjának azon pontjaira, ahonnan a legmegfelelőbb látószög mutatkozik megpillantani a ZIMMEZUM Rt. és a TUTÁLIBE Rt. – a gazdasági és politikai érvényesülés olthatatlan vágya fűtötte – ádáz küzdelme mögött rejlő igazi mozzanatok.

Az persze módfelett csúnya – sőt, mi több, egyenesen kockázatos manőver – lenne tőlem (nem az „út és látási viszonyoknak megfelelően” írnék), ha vitriolba mártott pennával kezemben csupán gonoszkodva gúnyolódnék, s egyben beérném avval a sekélyes élvezettel, hogy rosszmájúan együtt kuncogjak olvasóimmal. A tollforgatók korlátlan és egyetemleges felelőssége arra készítet, hogy megfelelő perspektívát mutassak; máskülönben az esztétikai, dramaturgiai érvek is azt támasztják alá, hogy megfelelő emelkedettséggel hangsúlyozva éreztetnem kell Önökkel: egy darázscsírte tölgygubacs néha iszonyúan fontos tud lenni, s szolgálhatja az emberiség azon nemes célját, hogy hatalmát a világ-egyetem egésze fölé kiterjessze.

Mindez egyben kiváló alkalom egy egészen másfajta kalandra is: Rajta hát, kedves Olvasóim, bátran lapozzunk mindnyájan szakavatott terapeutaként saját, regresszióban feltárulkozó pszichénk, gyermeki önmagunk sokszínű képeskönyvébe!

Másfelől megközelítve ugyanezt a problémát azon is eltöprenghetünk, hogy miként lesz abból a rengeteg aranyos kis csecsemőből – igen nagy százalékban – felnőtt fejjel szerfelett mocskos ember. (Olyasféle eszement, lepcsesszájú, bürokrata ribanc, „hibbantság démonának tébolyult ringyaja”, mint akivel épp ma délelőtt is meggyűlt a bajom egy hivatalban.) Eltöprenghetünk, hiszen az sohasem árthat, végleges és egyértelmű eredményre azonban bajosan juthatunk; hogy rögvest – szerét ejtve egy slamos, de ideillő önreklámnak – elébe vágva az eseményeknek Döbrögit idézzem regényemből: „Hát szóval, ami itt

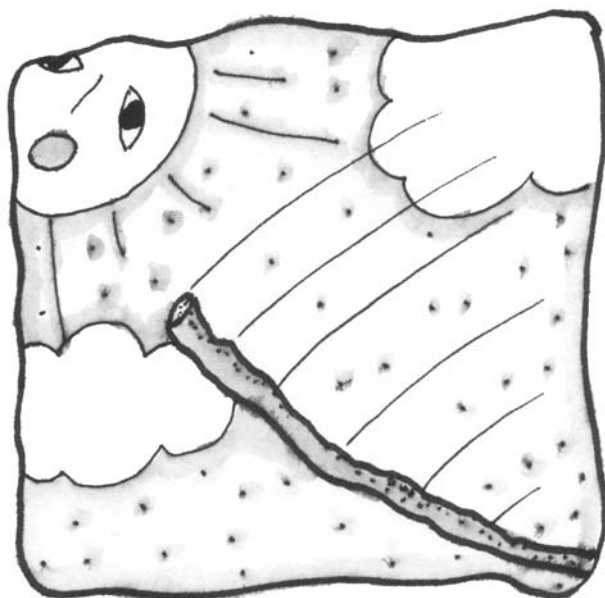
van, ami itten ebben a városban uralkodik!?” Döbrögi után pedig szeretve tisztelt tanáromat, Pólay Elemér professzor urat idézem az egyetemről: „Ha valamit nem értesz, írd róla egy könyvet és megérted.” Én most megcselekszem ezt, persze anélkül, hogy pimaszul kijelenteném: van orvosság az emberek elmocsokosodásának kórja ellen, egyben biztos állítom: egy kis móka-kacagás vagy éppenséggel sírás, szóval egy kis lelki tisztítófürdő soha nem árt, miként a vízben oldódó vitaminok. Teljes odaadással kérem továbbá a tisztelt olvasókat, hogy a mesévé képzett valóság olvasásakor vegyék figyelembe: napjainkban a valóság „mese-arányai” valamelyest eltolódtak, a gonosz, a sárkány, a vasorrú bába, a farkas túlzott szerepet játszik benne...

Ráadásul, ha egy fantázia-teremtette világ csomópontjai közt kódorgunk és jószándékkal gyűjtögetjük egy szakadt égi gyöngysor csillagait – mindezt persze túlságba vitt ábrándozástól ment’ –, még az is megeshet, ami csak a mesékben szokott: aki rosszkodik, az menten szörnyethal.

Második Kunst:

ÁLOMBA MERÜLVE

*„A négyelni való, megvert háromszor. – Az Isten
Így bánik, s bánjon valamennyi kegyetlen urakkal.”⁵*

5 Fazekas Mihály: *Lúdas Matyi*, 88/89. sorok.

1.✱ A minap találkoztam a debreceni Nagyerdő bölcsen pusmorgó hatalmas tölgyfái között sétálgatván – épp ott, ahol egy hajdanvolt barátő „törzspadján” immáron csak egy madárszar éktelenkedett – a szerteföldön ismert meseterrel: Fazekas Mihály bátyámurammal.

– Üdvözlöm, ecsémuram! Mi járatban erre? – kezdte kackiás bajsza mögötti ravaszkas mosollyal.

– Bizony csak egy kis sétát ejtek itt, „a legvitézebb magyar huszár” Simonyi József óbester⁶ tölgyesében, hadd szellőzzék az ész kabak fejemben!

– Jól teszed, ecsém; ha végeztél kanyarodj be hozzánk. Vitéz Mihály komám-mal borozgatunk, pipázgatunk kicsinyég.

Távozáskor száraz, meleg markát megszorítva eszembe jutott: egyesek szerint meg vannak győződve arról, hogy Fazekas Mihály 1828. február 23-án „szárazbetegségben” meghalt.

Nem tudom honnan veszik!

2.✱ Nem tudom azt sem, hogy Önök hogyan állnak esti testedzés dolgában, az viszont bizonyos, hogy jómagam valahányszor futásra adtam szerencsétlen fejemet, mindannyiszor borzalmas kínokat kellett kiálljak. A megelőző alkalom rettenetes emlékei ugyanis rendre arra készítettek, hogy egyre fokozzam az iramot, ezenközben persze – kínok elől próbálván menteni nyomorult irhámát – szinte önkívületbe torkolló keserves kínba rohantam. (Rádadásul egyesek szerint: „a futásnak csak akkor van értelme, ha kergetnek”.)

Eképpen fokozottan át tudtam érezni annak a tizennégy lovas fogdmegnek verejtékpatakos, lángtüdejű rohanását, kik utamat keresztették a békés esti bandukolásban. Ugyan mi készíthet egy ilyen csapatot efféle iszkolásra? Mi fán terem az ok, mi ilyképp hajszolja őket?

Hát ‘afán, mit költői képzeletnek hívnak, a materiális valóságban pedig, akit Döbrögi ispánuramnak nevezhetnék.

– A négyelni való, megvert harmadszor – kezdte szuszogva az épphogy elagyabugyált helybéli hatalmasság. – De tudja meg a világ, s azért csak róvja fel a kapufélfájára, hogy el ne felejtse: Háromszor veri ezt Lúdas Matyin Döbrögi vissza!

Ekkor, egy kicsit visszagondolva, mintha tényleg felrémlt volna előttem valami, aki még Fazekas Mihállyal való találkozásom előtt (a bevezető alatt) elshant mellettem. Olyan magamfajta suhanc féle... Szegény fiú, ha jól áll össze a fejemben a dolog, most összesen kilencszer ötven botütés vár rá! (Legalábbis Döbrögi szándéka szerint!)

Hazafelé tartva elhaladtam a Csokonai és cimborái által rendezett vigadalom helyszíne mellett is. Szívesen rákérdeztem volna a mestertől erre a zavaros ügyre, de túlságosan álmosnak éreztem magam. Gondoltam, majd másnap. Pedig jó kis buli lehetett; hangos nevetés törte meg a szürkületi erdő csendjét, a sárgás,

6 Simonyi József óbester az 1816–1822 között Debrecenben állomásozó Hessen-Homburg ezred parancsnokak huszáraival a Nagyerdőre vezető „homoksivatagon” át kettős akácfasort telepített, és az erdőn is végeztetett némi rendezést.

meleg fényű lámpa is beleimbolygott a kacagásba. Fazekas Mihály hangja egy kicsit túlharsogta a többi, hosszan hallottam még magam mögött, majd kilép-
vén az erdőből az aszfaltra a villamos csilingelés és zörömbölés zaja mögött
tűnt el szelíden és kedvesen a mester nevetése a semmibe.

3.* Manapság gyakorta kerülnek a Nagy Szellemek igen kellemetlen helyzetbe. Nemcsak a Nagy Manitou, akire elsőként asszociálunk hallva, hogy „Nagy Szellem”, és aki épp e pillanatban velem szemben ült a villamoson, de minden egyéb örökkévalóra vonatkozik ugyanez. Szegény Manitou, tegnapelőtt elütötte egy kamion! Nem győzött eleget szitkozódni; mondókájához éppen smakolt egy másik hallatlan eset. Alighogy befejezte panaszos elbeszélését, sisteregy kinyílt a villamos ajtaja, majd csaknem rögtön becsapódott odacsípve William Shakespeare fél mellét, arcát és bal térdét.

A villamosvezető (ez a hányaveti imposztor) nem vette észre minden idők legesztárabb drámaköltő géniuszát! Hallatlan!

Kérem szépen, figyeljünk jobban oda! A Nagy Szellemek állandó jelenléte kétségtelen tény, hogy észrevegyük őket, az már nem rájuk tartozik, az szemkérdése.

4.* B. Viz Elek nem igazán volt tudatában annak, hogy mit tesz. Jóideje – tudatának borgőzlepte sötét mélyén – tulajdonképpen a haza vezető út képe próbált nagy keservesen összeállni, a pityókás gondolatfoslányok azonban sehogyan sem akartak egymásba akadni.

Támpontként a lakótelep fényeire kívánt támaszkodni. Balszerencséjére azonban a csalafinta sors gúnyt űzött tompa érzékeiből: amire hagyatkozva vezetni hagyta magát, bizony jócskán kívül esett a város határán. A ZIMMEZUM Rt. olajkútjainak fényei pislákolnak elkeserítően távol mindenféle lakóteleptől, nem hogy Elek lakásától.

– Még ez a valami! – fakadt ki a szerencsétlen buszsofőr, kissé kijózanodva, miközben négykézlábra ereszkedve tapogatta az aszfaltot (valamiféle támpont után kétségbeesve kutakodván). Eredményre csak kb. fél óra múlva jutott, mikoron a koromsötétbe hajló félhomályban belekoppant szegény feje a helységnévjelző táblába. Erre valamicskét oszlani látszott a másik koromsötétbe hajló félhomály – a fejében. Feltápaszkodva elolvasta, amit látott: DEBRECEN; és mindez keresztbe áthúzva egy vastag piros csíkkal. A biztonság kedvéért áttámaszkodott az úttest másik oldalára, hátha ott többet megtud a világ dolgairól. A másik táblán már nem volt áthúzva a DEBRECEN felirat, biztos ami biztos alapon azonban megnézte a tábla másik oldalát is. Bár ne tette volna!

KÖZBEVETÉS: Három és fél éves barátom, Holecz Péter javaslatára a közkeletű Debrecen kifejezés helyett a mesebeli hangzású Debrecen városnevet alkalmazom ezentúl.

– olvashatta kikerekedett szemekkel a sajátosan magyar életérzés irkafirka lenyomatát.

5.* – Hol a buszom? – a kijózanodás folyamatában mindig ez a gondolat volt az első épkézláb. – Még ez a valami! – vonta le a tanulságot, majd hangosan böfönt egyet és elindult visszafelé.

Még ezen a szokatlanul meleg februári estén is cudarul fázott a dereka, hiszen húzentrógerének hátsó patentje a földön csúszás-mászás közben kikapcsolódott. Nyakába akasztott kulcsának zsinege belegabalyodott a kabátujjakon belül elvezetett gumi kesztyűtartó zsinegekbe és kellemetlenül szorította az átlagosnál amúgy is jóval nagyobb ádámcsutkáját. A baloldali kétujjas bunda-kesztyű felcsúszott egészen a könyökéig; először nem tudta mi nyugtalanítja, majd megtapogatván bal karját kitapintotta a domborulatot, amit rögvest daganatnak vélt: hirtelen megijedt, azt hitte halálos kór ütötte fel benne a fejét. Ezirányú félelme egy pillanatra szinte az önkívületig elhatalmasodott rajta (mikor egyszerre csak egy mentőautó szirénázva elviharzott mellette – azt hitte érte jött), majd a félelem úgy oszlott semmivé, ahogy reászállt, a részekek érzelm-változásainak okszerűtlen hirtelenségével.

Az egész embert leginkább gombostű- (nem, inkább szőrös biliárdgolyó-) szerű feje és langaléta tagjai különböztették meg embertársaitól. Mindezen külsőségek koszorújában képzeljük el, hogyan fest a lelke mélyén lejátszódó azon bonyolult folyamat, melynek eredményeképp önazonosságának tudata lassan visszatükröződni látszott vizenyős tekintetében; a szakértő szem akár azt is észrevehette volna, hogy regényhősünk énképe és énídeálja ezekben a kritikus pillanatokban mélypontoszerűen távol állt egymástól, inkább a rettegett énhez közelített.

Az öntudatra ébredés nagyszerű pillanata egybeesett azzal a mozdulattal, ahogy rámarkolt zsebében kedvenc aranyhőrcsög kabalájára.

6.* Elek piciny pörge bajsza óvatos deresedésbe kezdett, majd minden újabb forró lehelet hatására a finom dérréteg megolvadt és apró jégcsapokat formált a hetykeség eme kifejező szőr-attribútumán (a szokatlan meleg ellenére mégiscsak február volt). A buszsofőr csendes morgolódásba kezdett a diszkréten csilingelő bajuszjégcsapok között.

„Egy igazi férfi nem kámpicsorodik el soha – különösen ha buszsofőr. Kiálltam én már egyebet is. Fáradtan hazavánszorogtam a munkából, és még ennek ellenére is, télen (!) lementem fagyizni. Hiába, nem is bízhatnak egy ekkora járművet akárkire, csak arra, aki ura tud lenni; arra, aki főszereplő és parancsnok, általános csodálat tárgya... Soy capitan!... Ez azonban nem jelenti azt, hogy buszsofőrnek lenni olcsó játék hülye gyerekeknek, sőt, deviszont jó dolog, s közben lehet még dicsekedni is.”

Az önmagába öntözött bizalom lendületet adott egyre koordináltabb lépteinek. Szüksége is volt bizalomra – bár magabiztos belső monológja nem erről árulkodott (én azért elárulhatom: a hörcsög kabala majd’ szétmorzsolódott az izzadt és görcsbe rándult marokban). Nem is csodálom. A város teljesen elnéptelenedett, a fények kialudtak, a hangok lecsengtek.

Aki nem igazán „érző lélek”, szentimentális, romantikus beállítottságú, az nehezen tud tájékozódni egy elalvó városban. Fogalma sincs arról a csodáról, mi az öntudatlan álomba merülés perceiben körbesuhan a pörgő Földön.

7.* Hogy miért kellett szegény Eleknek oly szájalmasan botladoznia a kihunytt fényű város egyébiránt ismerős utcáin, s hogy miért kellett szitoktüzdelte ténfergés formájában igen komoly árat fizetnie a kijózanodásért a csillagfényes éjszakában? Erre a következő * halovány sugára derít fényt.

8.* Ellentétben avval az általánosan elterjedt vélekedéssel, mely szerint „aki hülye, leginkább azért hülye, mert nem tudja, hogy hülye, így saját hülyeségéről még ha akarna sem tudna tudomást szerezni, ezért vígan éli világát”, le kell szögeznünk: igenis megvannak a szellemi létezés silányságának a való életben tapasztalható direkt negatív kihatásai. Félre hát az irigységgel, mit a papavette-Mercedesben pöffeszkedő, gusztusos punáták övezte suhanc (a surmoázia tagja, azaz: surmoá) – ellentmondásos korszakunk (feudálkommunista-surmókapitalizmus) gyakorta előbukkanó típusfigurája – kelt bennünk, ha mégoly nehéz is!

B. Viz Elek sem tudta, hogy éjjel – a félglóbusznyai sötét álom-dunna alatt – álommanók bontják le a várost; ízről ízre szedik szét a zajongó, zsezsűgő forgatagot; még a csikorgó, zakatoló gépek, a hatalmas hegyek, szigetek, kontinensek, égitestek is érző, lélegző diribdarabra hullva kelnek életre milliónyi szelíden szendergő agyvelőben.

Piciny manók, koboldok suhannak nesztelenül dimenziók, gondolatok által körülhatárolt terek között; gátakat nem ismerő fürgeséggel osonnak a világ összes zugába, a legparányibb kvarkoktól a nagy egész, táguló világegyetemig mégpedig a legnagyobb fizikában létező sebességnél is sebesebben: a gondolat szárnyán.

Ripsz-ropsz összepakolják Debrecencet is, ahogy az Altatóban⁷ olvashatjuk:

7 Szerző: Zs. Nagy Lajos.

„A ricsajt zsákba rakják,
Az utcát összehajtják,
S míg csillagfény szítál
Csöndeskén citeráznak.”

9.*

S hogy miért?
„Hogy álmotokban szépen
Táncoljatok a réten.
Táncoljatok szépen
Álmotokban a réten.”

B. Viz Elek persze fel nem foghatta az ilyesmit. Az utcákat hajtogató manókat közútkarbantartóknak nézte.

„Miért pont most, az éjszaka kellős közepén szarakodik itt ez a sok melós!?”

10.* Jómagam időközben álomba szenderültem. Levetkőzve önnön fizikai létemet, kényelmesen befészkeltem magam az álmok mesevilágába.

A regény legvégéig fel sem ébredtem, a regényben említett egyéb ébredések pusztán álombéliek.

11.* Vendégeim még nem érkeztek meg. Pedig elég pontosan elmagyaráztam nekik, hogy hova jöjjenek.

Még néhány perc türelmetlenkedés után egyszer csak meghallottam, amit vártam: három koppanás a tölgyfa bejárati ajtómon. Csaknem biztosra véve a választ, előre mosolyogva kérdeztem:

– Ki kopog?⁸

– Péter és Vilmos – mondták egyszerre barátaim.

– Szervusztok, kerüljete beljebb! Nehezen találtatok ide?

– Oh, ne is kérdezd, Lackó barátom! – kezdte Péter.

– Mondd – vágott szavába Vilmos –, kiféle, miféle ember lakik ott a szemközti házban?

– Egy B. Viz Elek nevezetű buszsofőr. De miért kérditek?

– Képzeld, tévedésből hozzá kopogtunk be és mondhatom alaposan meglepődtünk, mikor várva a kérdést, hogy „ki kopog?” egy morcos hang azt kérdezte... – Péter helyett Vilmos szedte össze magát, és suttogva befejezte a mondatot:

– Azt kérdezte, hogy „ki a kénkőves, redvás fészkes fene az?!”

8 A regényben szereplő Péter, Vilmos és Ildikó valóságbeli megfelelője: Levente Péter, Gryllus Vilmos és Döbrentey Ildikó. A *Ki kopog?*, illetve az *Égbőlpottyant mesék* alkotói generáció formáló értéket alkottak az író nemzedéke számára (Péter pedig, mint a Zsebtévé sztárja: Móka Miki külön fogalom, élő legendává alakult, aki – mikor e regény íródott – már a Zsebtévé nemzedékének fiait neveli). E három nagyszerű ember azonban nemcsak ezért került „hús-vér” figuraként a regénybe, hanem azért is, mert a regény pozitív cselekményszála az általuk alkotott Sapkamanó történet legszebb, legköltőibb tizenöt percéből nőtte ki magát.

12.* – Gyertek, menjünk! – szólt Péter miután összeszedelőzködünk és Vil-mossal elindultunk a kijárat felé.

Irány a Mezőtlábi Rét!

13.* Döbrögi nagyot nyújtózva ropogtatta meg gerincének mozgástól elszokott csigolyáit. Évszázadokon át nem csinált semmit, csak a régi történet szerint hagyta magát rászedni és megveretni. Ráadásul az utóbbi évtizedekben még ezen a téren is megfélemeztek róla – manapság a nem álmodók kietlen világában nincsenek igazán divatban az efféle históriák.

– Na, most végre elégtételt vehetek a régvolt (tán sose volt) sérelmek miatt! Hál’ Istennek valakinek eszébe jutott, hogy a pórus jár mesehősöknek is szükségük lehet egy kis kikapcsolódásra.

– Igazán nem tesz semmit! – válaszoltam Döbröginek látván, hogy a hála leonardói tört fénye csillog szemében.

– De egészen biztos, hogy jó lesz ez így?

– Bízd csak ide, öreg harcos, csak semmi aggodalmaskodás, majd egyeztetem a dolgot Fazekas mesterrel.

– Akkor minden OK. Most csak azt mondd meg, hogy ezt követően mitévő legyek!

– Ne foglalkozz semmivel, csak engedd el magad!

– Legalább azt mondd meg, merre vagyok most.

– Debrencben.

– Akkor jó. Már egészen meg voltam ijedve, azt hittem nagyobb hülyeséget ötölsz majd ki. Debrencet elég jól ismerem, Fazekas mester is ténykedett ott, sokat mesélt róla. Főleg a Fűvészkönyvéről, meg a botanikus kertjéről; tudod, ami ott van a Mezőtlábi Rét tőszomszédságában.

– Persze, hogy tudom.

És a kis köpcös Döbrögi elindult élete első igazán szabad útjára, méghozzá oly módon, hogy maga sem tudta hova fog kilyukadni egészen pontosan. A szabadság első káprázatos pillanatai után nyomban felmerültek az első nehézségek is.

– Hát szóval, ami itt van, ami itten ebben a városban uralkodik!? – fakadt ki címszereplőnkéből keservesen, ugyanakkor ámuldozva. (A „szóval” hosszú ó-ját hajdúsági akcentussal kicsit au-nak ejtette, a t-ket pedig elég erős dentális t-ként. Csak azért idézem ilyen pontosan, mert e módon kívánok belőle szállóigét faragni!)

14.* Fazekas Mihályt nem tudtam közvetlenül elérni; egy nagyszabású hollywoodi partin múlatta magát, majd a buli fáradalmaiból több hétig pihente Floridában. Kikapcsolódni kívánván nem hagyta meg sehol a telefonszámát. Ugyan megpróbáltam elérni a Bugattiba beépített rádiótelefonján keresztül, de nem vette fel. (Csak miheztartás végett: Bugatti EB 112, hatezer köbcenti, 12 szelep, 460 lóerő, 4,7 másodperces gyorsulás!)

Hiába: aki sztár, az sztár!

Sebaj, azért én bírom benne, hogy nem lesz semmi probléma...

15.✱ Persze nem mindenki álmodik szépeket. Ez az áldásos belső készítés hajtotta moka nem jellemző B. Viz Elekre sem. Ő csak akkor álmodik, ha alszik.

Történetünk nevezetes éjjelén – ami a részeg csámborgás miatt is igen rövidre sikeredett – Eleknek szörnyű álma volt. Álombeli vágya szerint moziba ment volna; már a jegyet is megváltotta az „Apacsok” című filmre. Az utolsó pillanatban azonban rettenetes akadály gördült elébe: egy katasztrófaszerű gyorsasággal és elánnal rátörő hascsikarási roham kerekedett felül elgyöngyülő testén, és végül maga alá gyűrve a szerencsétlen buszsofőrt a nadrág is megtelt nem kívánt tartalommal. Az átélt fizikai megpróbáltatások után a másik kín: a dilemma a megvett jegyek és az előadás megtekintése, valamint a váratlan „vis maior” körül. Ideje nem volt tisztálkodni és átöltözni, a filmet viszont módfelett szeretne volna megtekinteni, ráadásul a jegyért már jóval korábban leperkálta azt a rengeteg lóvét a pénztáros nyanyának. Végül is azonmód elment a moziba. Besurrant a nézőtérre, majd amikor már éppen kezdte volna magát elengedni, hirtelen felgyulladt a villany és megszólalt a hangosbemondó: „B. Viz Elek, álljon fel!” minden szem reá szegeződött, majd az arcok undorodó fintorokba csavarodtak.

Elek pedig menten szörnyethalt...

Majd felébredt.

16.✱ Ilyen éjszaka és ébredés után nem csoda, ha valaki morcosan ül a busz volánjához, még ha az illető történetesen egy professzionális buszsofőr is, akkor sem. Egy Elek féle személyiség-torzult ember esetében egy ilyen helyzet – a konzekvenciák tekintetében – még többet von maga után, nevezetesen a boszszúvágyat. Már a második megálló után ráakadt áldozatára!

A ZIMMEZUM Rt. tulajdonában lévő vállalati busz kapitányaként elég jól ismerte az utazóközönséget, köztük Mikorka Kálmánt is. Mikorkaék legkisebb fia ambiciózus fiatalemberként került a cég védőszárnyai alá. Minden üzleti vonalon megnyilvánuló tehetsége sem pótolhatta azonban a bölcsességet és a tapasztalatot, amit bizony csak az idő érlelhet meg mindönkben. Eme tapasztalatok híján ő sem tudhatta, hogy milyen hatalmas úr a céges busz sofőrje. Oktondiségében arra vetemedett, hogy reggelijét rendre a busz fedélzetén elköltve morzsát merjen maga mögött hagyni. Ráadásul az Elektől kölcsön kapott zöld, műanyag homokozóvödört sem adta vissza határidőre.

Ezen szomorú – bár felemelően sorsfordító – reggelen még egy icipicit el is késett a megállóból. Gondolatai szárnyán éppen eljutott a bölcs megfontolásig: „Eleinte meghúszom magam, később majd zavartalanul csinálhatom a feszültséget”, mikor:

– Most megvagy, te csirkefogó! – mormolta félhangosan a buszsofőr, majd benyomta az ajtócsukó gombot. Kálmán menten szörnyethalt... majd érezte, hogy nincs minden rendjén, az utolsó előtti pillanatban megszorozta lépteit, de mindhiába. Az utolsó pár, futásban megtett lépés csak éppen arra volt elegendő, hogy dühösen fújtatva és kétségbeesetten integetve elkapja a buszsofőr kajánul vigyorgó tekintetét. A merénylet szándékosságához kétség sem férhetett, hiszen Elek – magát türtőztetni nem tudván – előbb fityiszt, majd nagy ívű szárfülekét mutogatott a fiatal üzletembernek.

A busz trotyogva húzott el a megállóból; mintha a karburátor pöfékelésében is lett volna valami cinikus rosszindulat.

17.✱ Mikorka Kálmán – mint ahogy azt korábban már említettem volt – meglehetősen ambiciózus fiatalember hírében állott, s mint ilyen, igen indulatos is volt (tán még ma is az).

– Megállj, te nyomorult porbafingó! – fakadt tehát ki belőle őszinte indulattal, és már loholt is a legközelebbi telefonfülkéhez. Piciny uzsonnástáskája magatehetetlenül lötyögött nyakában, benne a Mackó sajt elégedetlenül brummogott – ellentétben a közhiedelemmel, mely szerint ugyebár ez lehetetlen.

– Halló, taxiállomás?...

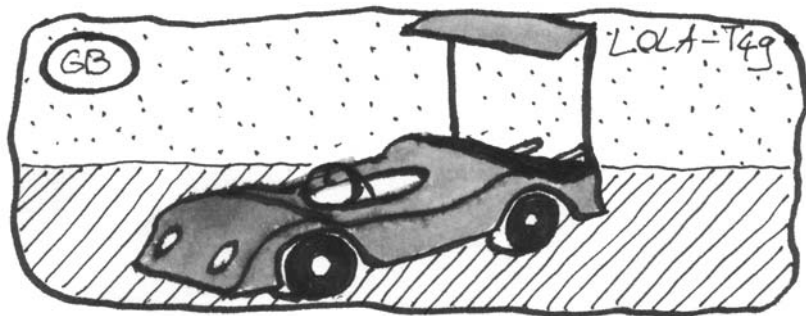
18.✱ – Szép dolog az önállóság, meg a szabadság, no de ennyire?! – kezdte a füstölgést Döbrögi. – Meg aztán hogyan kerültem én ide, erre a buszra? Ez a másnapos, biliárdgolyó fejű manus még a végén az Örök Vadászmezők árkába vezet bennünket, pedig a magam részéről én még szeretném kicsit felülről szagolni az ibolyát. No, nem mintha ez engem speciel különösebben izgathatna, Fazekas Mihálynak köszönhetően (mint minden tisztességes örökkévaló) úgyis túlélném az esetet.

Megszakítva belső monológját körbejáratta tekintetét a busz zötykölődő utazóközönségén. Csupa lárvaarc; áhítattal ölben szorongatott diplomata- és uzsonnás táskák; kabátujjakból gumiszalagon lógó kesztyűk; ereszkedett pocakok húzentrógerek alatt; tornazacskók; degeszre tömött pénztárcák; cipőpaszta illat; kissé szétmázgálódott cipőkenőcs a jellegzetes magyar-menedzser padlizsán, zöld, sárga, piros és rózsaszín árnyalatú öltönytadrágok alól kikandikáló fehér zoknikon.

– Szép kis helyre keveredtem! De vajon miért? A magamafajta irodalmi figurák mindig célszerűen cselekszenek. Még az is meglehet, hogy itt van közöttünk Lúdas Matyi, bár ez valószínűtlenül egyszerű lenne (Zeke professzorhoz méltatlan).

A biztonság kedvéért alaposan szemügyre vett egy-két gyanús alakot. Mellette egy jóember leesett állal, felakadt szemekkel hortyogott, egy-egy agresszívebb horkantásra megremegett álla alatt a tekintélyes méretű toka. Srégvizavi egy élvezeteg tekintetű dáma kísérletezett bárgyú ülésszomszédjával (egy macsóalsóba és kifakult norvégmintás pulóverbe, valamint vörössel bokszolt drapp színű bakancsba burkolózott emberrel): előbb robbanó cukorkát etetett vele, majd – miközben az döbbsen hallgatta szájában a recsegést, ropogást – durranó golyóbisokkal kápráztatta el. Az összecsapódott kék és sárga golyók bűzös füstöt kibocsátva, szikrázva durrogtak a vihogó nyanya kezében. Hátrébb tréfálkodva-vetélkedve ütötte el az időt három figura: – Mondd gyorsan egymás után a nevedet, Árpí! – kezdte az egyik kópé agyafúrt ábrázattal. – Nagy Árpí, Nagy Árpí-nagy-árpina-gyár pina-gyár pinagyár – engedelmeskedett amaz színlelt gyámoltalansággal, hamar szerteröppenő röhögesnek kellő alapot szolgáltatván. Ezt követően visszatértek a kártyához: – Szeretném, ha ma lóerőben játszanánk! – szolt az előbbi nagykópé (a későbbiekben még előbuk-

kanó Pisch Illés); Döbrögi hátrasandítva látta, hogy Illés kezében ott lapul a LOLA T-49!

Ispánunk éppen levonta a megfelelő konzekvenciákat: „ez nem volt valami sportszerű dolog”, mikor hirtelen nagyot lökött utasain a busz, B. Viz Elek izomból beletaposott a fékbe.

Egy taxi vágott elébük, agresszíven zárta el a továbbhaladás útját; halkán, mélyen berregő motorja mintha morgott volna, a hűtőrács fém lemezei szinte vicsorogtak.

19.✱ – Szarházi! – üvöltötte... de hogy ki, azt csak picit később kötöm a kedves olvasó orrára.

Egy biztos: üvöltötte! ...és hogy aki hallotta, az menten szörnyethalt.

20.✱ A Mezőtlábi réten mindig nyár van. Ezt persze csak a mesehősök és a mesebeli dolgok olyan szakértői tudják, mint amilyen Ön is, kedves olvasóm.

Szóval – míg történetünk másik cselekményszálán, a latyakban ácsorgó céges buszon készülnek összecsapni az indulatok –, addig mi nyugodtan elkezdhetjük mesebeli sétánkat itt, a Mezőtlábi réten.

– Péter?! – szólt messze zengőn Vilmos hangja a hajnali pára és illanó köd lepte debreceni erdőben.

– Vilmos?! – jött kisvártatva visszhangzón a válasz az erdő egy másik pontjáról.

„Ezek eltévedtek” – gondoltam és fürkészve körbejártam tekintetemet a páradús erdei levegővel borított tájon.

– Péter?! – hallatszott ezúttal még messzebről.

– Vilmos?! – a válasz szinte beleveszett a semmibe, egy mókus-zörgette fenyőág zaja majdnem elnyomta.

„Ezek szerint én is eltévedtem – folytattam a gondolatot, barátaim pedig egyre távolabb kerültek egymástól. – Segítenem kell!”

– Péter?! Vilmos?! – kezdtem az üvöltözést, majd látva, hogy ez hatástalan, ekképp folytattam:

– Pémos?! Vilter?!

Nemsokára hangzavar támadt, egyre közelebb és visszhangoktól egyre inkább zavartalanul üvöltöztünk:

– Péter, Vilkó, Pémos, Lackó, Lacter, Pékó, Vilmos, Lacmos, Vilter stb.

Kisvártatva felszállt a köd, a jókedvű Napocska egyik huncut sugara megcsillant barátaim kopasz kobakján. Egyszerre kiáltottuk:

– Péter, Vilmos!

– Vilmos, Lackó!

– Lackó, Péter!

21.✱ Közülünk Péter járt legtöbbet a Meztlábi réten, és mint az efféle túra legavatottabb mestere, pontosan ismerte az itt bevett illendőségi szokásokat.

– Vegyétek le a cipőtöket – kezdte a rét szélén – és tegyétek le azt valamelyik tölgy tövébe, esetleg rejtsetek el az egyik odúba. Nem árt az elővigyázatosság, errefelé még el-elköborolhat valaki a nem álmodók kietlen világából például veszélyes hulladékot lerakni, vagy valami hasonló gonoszsgot művelni, és akkor jaj lehet a cipőinknek!

Kilépve a jó öreg szarvasbőr cipőből már éreztem, hogy valami egészen rendkívüli következik, talpammal óvatosan megérintve a harmatos mesebeli pázsitot pedig megtapasztalhattam azt.

Meztelen talpam belesimult a nedves és puha növényzetbe, a lábam alatt könnyedén hajló virágok, fűlevelek peremén csillogó harmat-gyöngyszemek hangtalanul pattantak folyadékká és hajnali hűvös balzsamként kényeztették bőrömet. Apró neszezéssel lépdelő önmagam teljesen megtisztult, s minden terhét könnyedén leadó lényem frissen, bátran és szelíden ámuldozva állt meg a szemkápráztató, ugyanakkor lágyan simogatva melengető napsugárban.

22.✱ Nem akármilyen megtisztulás volt ez! Mélyreható és döntő jelentőségű!

Beszippantva a rét friss és átható illatát egyszerre mintha magamba szippantottam volna a régi, hosszú vakációk átforrósodott diafilmvetítőinek porégett illatát is. Azt az izgatott, gyomor körüli bizsergéssel fűszerezett boldog várakozást éreztem, amit hajdanában a nyikorogva filmet görgető masina ontotta képek káprázatos kavalkádja oldott fel, elmosva a valóság és a teremtmény képzelet közötti határokat. A diamesefilmek idealizált szín és hangulatvilága tudatomban rögtön rímelt a gyermekkoromban édesapámtól kapott bélyeggyűjtemény színkavalkádjára. Gondolatban fellapoztam a sárgult lapú albumot... recsegve hajoltak a megvénült zsírpapír-védőlapok. Filléres mesejelenetek ötlöttek eszembe, régvolt idők szorgos postás kisasszonyainak titokzatos pecsétlenyomataival a sarkokon. A répamese, Piroska, Csipkerózsika, A holló, a róka és a sajt, Lúdas Matyi...

Megérintve a mogyoróbokrok, tölgyek, platánok törzsét, kezemben morzsolgatva a fű közötti, avarlepte termékeny földet szinte megelevenedett ujjaim között a régi építőjáték, hallottam az összekoccanó fahasábok tompa, meleg hangját.

– Nézd csak, Lackó – törte meg tűnődő ámulatomat Péter – ez a rengeteg virág, nos ez az, ami miatt annyira szeretek erre sétálni. Ráadásul, ha jobban megnézed őket, akkor észre fogod venni, hogy ezek nem akármilyen virágok!

– Igen, nagyon, egészen rendkívülien szépek – feleltem.
 – Ennél azért sokkal áttételesebb dologról van szó! – vette át a szót Vilmos. – Nézz csak alaposan körül! Itt van ez a kakukkfű, vagy ez a pipacs... amott egy pongyolapitypang.
 – A pongyolapitypang, másnéven a gyermekkánkfű a kedvencem! – kiáltottam fel őszinte lelkesedéssel.
 – Ott egy gyönyörű rezeda, ott egy harangvirág, arrébb egy mohával lepett kicsiny domb tövében pediglen egy tő kutyatej. Ugye mind szakasztott olyan, mint amilyeneket a Nagyerdőben szoktál szemlélgetni?
 – Hogyhogy szakasztott olyan!? Hát ezek nem azok?
 – Nem bizony – folytatta Péter –, gyere, lépj közelebb ehhez a kis gyöngyvirághoz!... Úgy, ni! Most pedig fogd meg; óvatosan érintsd meg a tenyereddel! Gyöngéden, épp hogy csak hozzáérve.
 Különös, bizsergető érzés volt. Az apró növény piciny, gömbölyű virágai nedvességtől duzzadtan valódibbak voltak a valóságosnál. Az a különleges, megmagyarázhatatlan jó érzés azonban mégis valami természetfölöttire utalt.
 – Most meglepődél, ugye? – kérdezte Péter és barátságosan mosolygott hozzá, én pedig döbbenet bólogattam.
 – No, de mi ez?
 – Ez a kis virág, csakúgy, mint a Mezőtlábi Rét összes többi virága valójában varázsvirág, úgynevezett „gondolj-rám-virág”;⁹ a szeretettől nőnek.

23. ✱ Mindezenközben:

– Szarházi! – harsant fel ismét a kiáltás, ezúttal csaknem olyan hangosan, hogy majdnem áthallatszott regényem pozitív cselekményszálába is.
 „No, azért az már tényleg túlzás lenne” – gondoltam, és rögtön abbahagytam ezt a ✱-ot.

24. ✱ Barátaimmal lazán elheveredtünk a Mezőtlábi Réten; önfeledten szítpantottam magamba a szeretetnövelte varázsvirágok diszkrétan kellemes, mégis határozott illatát.

Egy, tenyerembe kalandozott katicabogár furcsán fürge vadász-cserkész útjait nézegetve – melyek során levéltetvek után kutakodva szaladgált le, s fel ujjaimon az ártatlan – gondolataim hirtelen másfelé kalandoztak. Eszembe jutott Fazekas Mihály és a gyönyörű Bugatti, no és persze az a nagycsomó bronzbarnára sült punáta, aki dédelgette őt floridai vakációja alatt. Hirtelen felémlett bennem egy régi-régi történet, s az ahhoz kapcsolódó ábrándok:

9 Szerző: Nemes Nagy Ágnes.

A megmérettetés

„Nem kellett volna kirúgnia!” – gondoltam és nem érezvén pontosan, hogy elkeseredésből, vagy döbbségtől meglepődésből van-e több bennem, kiléptem a dohos szagú tanszéki irodából.

– No, de miért? – kérdezték riadtszemű évfolyamtársaim.

– Nem tudom! – nem mentegetőztem, maradjon az a hülyék kiváltsága.

– Ilyen geci ez a Benny Hill?¹⁰

A kirúgott vizsgázók jellegzetes kényszerű slendriánságával és sanyarú ábrázatával vágtam neki az albérléhez vezető útnak. Miközben csontomig vájta belém jégcsap fogait a szegedi zimankó, agyamban a gondolatszálak a megesett csúfság körül gabalyodtak. „Mivel vétettem én ennek a szerencsétlen embernek, hogy így rútol elbánt velem?”

Néhány percnyi keserves kutakodás eredményeképpen rábukkantam a gócpontra. Igaztalan kirúgásom miatt – mely megmértelyezte a termelőszövetkezeti jog tudománya felé tett első, bátortalan lépéseim hangulatát – bizony önnön, szeretlen csintalankodhatnékomat okolhattam. Az utolsó szemináriumon ugyanis nem áttalottam egy tréfával tompítani a ZH-írás életét, mikor is az egy termelőszövetkezettel kötendő jogtanácsosi munkaszerződés nálam eképpen vette kezdetét:

„Munkaszerződés, amely létrejött egyrészről a Julius Caesar Termelőszövetkezet (Róma), a továbbiakban mint TSZ; másrészről dr. Zeke László (Debrecen), szakképzett inszeminátor, a továbbiakban mint DR. között, alulírott helyen és napon, az alábbi feltételekkel: ...”

Oktalan tréfálgatásom nem sejtett gyümölcse ekként érett hát be, s éktelenítette el leckekönyvem lapján az eladdig érintetlen „utóvizsgák” rovatot, nemkülönben oktondi padtársamét, ki hasonló tartalommal kötött megállapodást a „Marcus Antonius Termelőszövetkezettel”; csakúgy, mint egy tőlünk teljesen független, másik csoportbéli mohikánét, ki a feladatra válaszként felsorolta a legendás aranycsapat tagjait. Mindhárman titkon abban reménykedtünk, hogy az unokáinknak majdan prímán mesélhető vagány jópofaságunk – nem lévén ideje az adjunktus úrnak kijavítani a ZH-kat – kockázat nélkül való. De nagy marhák voltunk!

Ezúttal nem adatván meg nekem a letett vizsga utáni negédes semmittevés és révedezés nyugodt öröme, visszatérve az albérletbe tépelődésbe kezdtem:

„Paragrafusok között bogarászva töltsöm napjaim? Mások ügyét-baját lerendezvén ne maradjon semmi nyoma ténykedésemnek? Még a legszerencsésebb esetben is maximum a pénzhabzsolás sekélyes örömeivel kell, hogy beérem?”

Mi más lehetnék, ha nem jogász?...

Talán orvos? Hippokratész kicsi, kontár utóda ként kalamoljak más kórságglepte, s felgyógyulást kínlódva váró testében a hálapénzlesők jellegzetes ál-szent arckifejezését magamra öltve?

Legyek talán színész: minden, és semmi igazán?

10 Hill, Benny, angol komikus, világhírnévre burleszk filmekkel tett szert; rendkívüli módon hasonlított rá a regényünkben megjelenő tanár.

Lehetnék esetleg vilanyszerelő?... Természetfeletti erőket biztos kézzel zabolázó hétköznapi hős?... Hogy a végén a legelvetemültebb amerikai gonosztevők módján végezzem: áram által agyoncsapva?

Ennyi erővel a kukások hétköznapi és kézzelfoghatóan hasznos mesterségének üzésére is adhatnám fejem!... Hogy nap nap után más mocskában hempergőzsek?... Nem!

Mi lenne, ha tanár lennék? Ócska kifogásokat rögtönözve meneküljek a nebulók tudásszintemet meghaladó kérdései elől? Ennek azért nem szívesen teném ki érzékeny lelkemet.

Legyek talán rockzenész?... Még mit nem! Valamilyen farkaskutya nevű bandában, szegecses zekében, amatőr csörömpölésre szánalmasan vonagoljak? Tudod mikor!?!

A jazz muzsikások, festők, szobrászok kreatív mesterségéről bizony már vagy tizenöt, húsz éve lekéstem, mikor összhangzattan, vagy rajz, vagy tudom-is-én-mi óra helyett a pongyolapitypang és a katicabogár megfigyelésével, helikopter szerkesztéssel, hintalovaglással, vattacukor evéssel, vagy éppen léggömb eregetéssel voltam elfoglalva.

Viszont mi lenne, ha író lennék?... No, nem az a savanykás ízű, erjedt tejtermék, hanem tollforgató!

Igen, ez nem is rossz! Írónak kifejezetten fiatal vagyok, mondhatni: időmilliomos; előttem az egész pálya!"

Eképpen határoztam el nagy hirtelenséggel – letörtségből vett lendületű molollyal –, hogy író leszek. „Tintába mártom tollamat / és tiszta kék égbe magamat.” Jutottak eszembe a költő sorai.¹¹

A hirtelen támadt, szemlátomást ragyogó ötlet áttüzesített. Hamar feledni kívánt rövid múltam, mint levedlett szennyes gönceim repültek sutba.

Egy biztos: toll és fehér papír mindig lesz a közelemben. Ha már a kegyetlen sors a kamerát és a karmesteri pálcát, no meg az ecsetet és a vésőt kicsavarta kezemből és így a művészi önmegvalósítás számomra nem valósulhat meg át-tételesen, így kénytelen leszek a legtisztább és a legkomplexebb önmegvalósítási formát választani, és írni! Míg az összes többi művészeti forma igyekszik valamilyen alkotóban rejlő készséget tökéletesre fejlesztve különféle produktumokon keresztül közvetíteni az általunk ismert világmindenség legösszetettebb, legbonyolultabb anyagának, az emberi agyvelőnek termékét, a gondolatot, nos addig én maradok a vegytisztává csupaszított gondolatoknál. Mi más is közvetíthetné jobban az alkotó ember gondolatait; talán valami klampácsolás (vagy még inkább: klimpírozás) egy zongorán, esetleg krikszkrakszok pacsmagolása valami vásznon, ne adj' Isten verejtékezve tekergőzni balettruhában? Hát mi-csoda dolog az?

Izgalmas, élvezetes kalandozás szimbólumok, metaforák, allegóriák kesze-kusza világában, az igen... no nem valami kesergő poéta módján, hanem igazi sztárként, mint megannyi intellektuális kalandra éhes, lelkes olvasó bálvány; mellesleg egy négyszázhatvan lóerős cabriolet Bugatti büszke tulajdonosa.

11 József Attila: *Hét napja*.

Meg kell győzőnöm embertársaimat, hogy nekik is jobb, ha békén hagynak és szépen csendben eltartanak; be kell, hogy lássák: jobban járnak, ha megveszik a könyveimet és a tanulságos írások okozta katarzis szárnyán időnként kiemelkednek a hétköznapi üdött-kopott világából a magasabb rendű eszményi világba, a tökéletes és tiszta karakterek megkomponált, harmonikus szférájába. És mindez éves szinten – az ország népességére vetítve a számokat – körülbelül harminc fillérbe kerülne évenként és lakosonként. Persze, ahogy így jártamban-keltemben elnézem őket az utcán, ez a meggyőzés nem lesz könnyű dolog.

A gyengéjüknél kell őket megragadni! Azt kell adni, ami a legjobban hiányzik! Hadd röhögjenek! A nevetés ugyanis fantasztikus dolog, egy bizonyos szempontból talán csak az orgazmussal rokonítható: mindkét jelenséggel fogalmilag összeegyeztethetetlen a boldogtalanság. Fel kell oldódjanak a nevetés tisztítótüzeiben! (Egyébként is a tudósok állítása szerint egyetlen vidám élmény, kacagás legalább két napra felélénkíti az emberi szervezet immunrendszerének teljesítményét.)

Szóval az ideológiai recept már készen van, csupán fel kell vértézni magam a kultúrára szomjúhozó embertársaim iránti felelősségérzet büszkeséget és tartást adó páncéljával: írásaim olvasásával töltött minden percet élvezniük kell, csakúgy, mint tenmagamnak az írással töltött percek. No, persze nem elégedhetek meg a felszínes szórakoztatás posványában dagonyázók kétes értékű élvezetével, a műanyag gyöngy talmi csillogásával! Hiszen mit ér az idők végtelen óceánjába hajigált üzenet nélküli palack? Milyen mámorító gondolat: barátságot szőni-fonni, lelki közösségbe kerülni ismeretlen, időben és térben távoli emberek ezreivel! Kihasználni az olvasás intimitását! A kedves olvasók pihenni és szórakozni vágyván úgy döntenek majd, hogy velem, pontosabban emészthetővé zabolázott gondolataimba merülve töltsék idejüket; hamarost pedigrén együtt repülünk a fantázia eszeveszett hullámvasútján, érzékeny lelkű naivák, karakán és eszmei hősök, vidám, szomorú, vagy éppen kegyetlen és még ki tudja hányféle regényhős társaságában: a kedves olvasó és az addigra már porrá lett tenmagam. Káprázatos érzés belegondolni, hogy valaha intim magányukat velem megosztani kívánó fiatal lányok meleg tenyerébe és bársonyos ölébe simulhatok – egy könyvformára merevedett gondolat tömeg segítségével, mi legigazibb lényemet, a formátlan szellemet őrzi. (Vagy éppen – Arisztotelész szerint – a legbonyolultabb formát: a szellemet; végül is egyre megy!) Saját, tökéletessé kristályosodott valómat! Teremtek magamnak egy külön, varázslatos világot, hol a szerelmek örökre beteljesedettek, a szánalmas hősök bukása fájdalmasan visszafordíthatatlan, a megrázó, váratlan fordulat az idők végezetéig felkavaró marad.

No, de mi legyen az, mit a jó öreg Arisztotelész-szülte bölcsességgel élve tökéletes formává; anyagtalan, tőlem függetlenül létező szellemmé formáljak? Milyen formára faragjam az isteni szikrát, a művészi alkotás fürge spermiumát: az invenciót? Mi sem egyszerűbb ennél, mintsem válaszolni efféle csacska kérdésekre! Természetesen prózát; hosszú és ravaszul megszerkesztett regényeket; novellákat, melyek pofoncsapnak; örült lendületű drámákat kell írnom. No, és persze pusztán az irodalomtörténészek kedvéért egy-két szárnyalóan könnyed

esszét; sőt – tényleg már csak az igazi ingyencek kedvéért – nem fogok eliszkolni a versírás, a lírai húrok pengetése előtt sem. Hernádi Gyula¹² mester irodalmi öttusa elmélete szerinti nemes vetélkedés minden ágában jeleskedni kívánok majd; hosszútávfutni a regényírással, lovagolni a verseléssel, úszni az esszéírással, vívni a drámaköltéssel, célba löni a novelláírással. Azért fősabályként maradunk a világot megéneklő epika egyenlítő méretű ölelésében!”

És már láttam is magam előtt az irodalomtörténet forradalmi fordulatát jelentő első regényem befejezése köré kerekedett ünnepséget, mikoris a művészeti élet elitjének koszorújában nyilvánosan teszem fel a pontot a regényóriás utolsó mondatának, utolsó szavának, utolsó betűjére, mely teljesen céltudatosan i betű; a látható nagyságok mellett lángelmék szellemei lebegtek körülöttem, vállamat személyesen William Shakespeare öleli át.¹³

Gondolatban már elém is csusszant a kinyomtatott mű, hátlapján egy engem alkotás közben ábrázoló kép a szokásos nevetségesen nagyképű pózban: „a Mester”. Előttem kinyitott füzet, tollak, tintatartó, jegyzetek; a háttérben könyvespolc; mindezt és a mosolygós alkotót függönyön átszűrte, lágyan simogató fények borítják. Közvetlenül a kép alatt emelkedett hangvételű szerkesztői gondolatok: „Az elvitathatatlan tehetségű fiatal író-génusz első műve – összesorvadt irodalmi életünk rég várt szenzációja – minden bizonnyal arany betűkkel kerül bejegyzésre a magyar- és világirodalom képeskönyvébe egy egészen új fejezet első lapjára...”

„Holnap megyek és autogramokat osztogatok egyetemi csoporttársaimnak, hadd örüljenek” – gondoltam és máris kellemes borzongással töltött el annak tudata, hogy ők majd csak később jönnek rá, hogy nem hülyéskedtem: „Pedig ő már akkor megmondta; milyen ostoba vagyok, hová tettem azokat a felbecsülhetetlen értékű ereklýeket?”

Világosan éreztem: miután ilyen könnyedén véve az első akadályt bebocsást nyerhetek a művészvilág szféráiba, a folytatás sem maradhat el! Az irodalmi életből tett kicsiny kirándulásaim sem maradhatnak visszhang nélküliek. Itt van mindjárt a filmforgatókönyv írás és az Oscar-díj. Már láttam is magam, amint a kultúrvilág felcsigázott polgárainak otthonában a televízió készülékek képernyőinek millióin szerényen mosolygok – az osztályrészemül jutott kis kockában –, míg erőlködve örömet színlelő társaim irigykedve tapsolnak; majd amint az éppen aktuális bombázó sztár kezembe nyomja a díjat.

Világosan láttam magam előtt már a mű megjelenését követő első érettségi tételsorát, melyben jómagamat is választhatták a lelkes és szerencsés nebulók. (Egyébiránt a jelen írástól teljesen függetlenül megjegyzem: a „De hol a lélek

12 Hernádi Gyula (1926–2005) Kossuth-díjas (és Alternatív Kossuth-díjas) író, költő, színműíró, Jancsó Miklós filmrendező szellemi ikertestvére. Szárnyaló fantáziájú, szabad alkotó. Első regényem: *De hol, a lélek fogkefýje?* előszavát írván ő nyitotta ki előttem a Magyar Irodalom kapuját. (Megj. – Z. L.)

13 A *De hol a lélek fogkefýje?* utolsó mondata így szól: „Ezen aktus feltételeinek megteremtése iránti vágytól hajtva most addig mesterkedek, míg nem sikerül valahogy egy i betűre végződő mondatot regényem kunkori farkának végére kanyarítani.”

fogkefeje?” című regényem megjelenését követő első érettségin az egyik választható tétel irodalomból ekként fogalmazódott meg: „Egy XX. századi magyar regényíró művének elemzése.” – Pusztán csak a móka kedvéért ezt én aztán gyorsan – míg valaki észre nem veszi – magamra vettem.)

Könnyedén és hamar ekképp az életmű, melyet – egy pár éven belül, még mindig pimaszul fiatalon – módomban állhat akár még egy irodalmi Nobel-díjjal is megkoronázni. Képzeletben már borzongva át is éltem, amint fanfárok kíséretében méltóságteljes kimértséggel meghajolok a svéd királyi pár, majd a díjat odaítélő tudós testület professzorai, végül az állva tapsoló közönség előtt.

Életem váratlan és hirtelen fordulatától bezsongva, rögvést lázas munkálkodásba kezdtem: hamar papír és írószerszám kerekedett asztalomra, fény gyulladt az asztali lámpában...

Éppen az első, irodalomtörténeti jelentőségűnek szánt betű papírra vetéséhez készülődtem, mikoron mélyről (miként színházban az Úr hangja szokott), elemi erejű gyomorkordulás csapta meg fületem. Önnön gyomrom gáncsoskodó figyelmeztetésére megremegett kezemben a penna.

– Manóillat!

– Tessék? – kérdeztem a merengésből hirtelen felocsúdva.

– Manóillat! – ismételte meg Péter.

– Hát az meg milyen? – kérdezte számból kivéve a szót Vilmos.

– Mint az érett szamóca – kezdte a fejtegetést Péter, miközben mutatoujjam hegyéről halkán berregve felszállt a kis katicabogár és elrepült szerencsét próbálni a rét pagonyövezte vidéke felé.

25.* – Hallottátok mit mondott?! – fordult bordóvá vörösödött fejével B. Viz Elek az utazóközönséghez.

A munkába igyekvő Rt. alkalmazottak megrökönyödve figyelték a hirtelen támadt, látszólag minden előzmény nélkül való „indulat-vulkán” kitörését. A vad támadás eszközét védekezésként használó buszsofőr vehemenciájától egy pillanatra meghátrálni látszó Mikorka Kálmán előbb még a visszakozás útját kereste:

– Nem is azt mondtam, hogy szarházi!

– Hát akkor mit? – kérdezett vissza pökhendin, magas lóról (praktice: buszsofőri ülésről) a gonosz buszvezető.

– Azt, hogy „ez bizony szarházi dolog volt” – idézte önmagát (mi ezt nagyon jól tudjuk: hamisan) Kálmán.

– Hazug, gyáva kutya! – üvöltötte magabiztosan Elek, majd elborult aggyal és bíborvörös homlokán dagadozó, hatalmas kék erekkel Kálmán:

– Szarházi!

– Aha! – dűnnyögte Döbrögi; szemében hamiskás fény csillant.

26.* Miközben Döbrögi alaptalan gyanúja fölébredt Mikorka Kálmánnal szemben, a többi efféle csetepatéhoz nemigen szokott utas kocsonyává dermedt; a kártyapartnerek kezében megállt a lap (még a Lamborgini is Nagy Árpi kezében), a rezgő tokájú fickó szemhéja felpattant és delejes kígyó tekintettel meredt a civódókra, a durranó golyós dáma és nyámnyila partnere is abbahagyta a vihogást. Még a hírolvasó hangja is elakadt egy percre a rádióban.

– Na, ugye – kezdte diadalittasan Elek –, most is azt mondtad, hogy szarházi.

– Persze, hogy azt mondtam, hiszen az vagy!

– Engem ne merjen tegezni többé! Uraim – fordult hirtelen az első ülésen megszeppenve kucorgó két padlizsán színű butiköltönyöshöz a sofőr –, önök ugyebár hajlandóak lennének tanúskodni, adott esetben a bíróság előtt.

– Hát izé – kezdték emezek, Elek pedig látván a kezdeti bizonytalanságot ismét keményített a taktikáját:

– Maga pedig azonnal szálljon le a buszról, nem vagyok hajlandó egy ilyen emberrel együtt utazni.

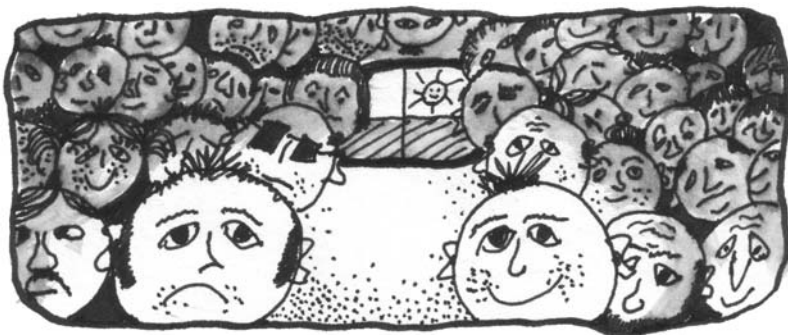
– Mi az, hogy nem hajlandó?! Elviszel és kész! Ez a te dolgod.

– Mondtam már, hogy ne tegezzen, és különben is, nem maga mondja meg, hogy mi a dolgom!

– Márpedig én nem szállok le!

– Akkor én nem megyek egy tapodtat sem tovább! Egyszerűen nem vállalom a felelősséget a harminc utas életéért. Hogy is tudnám, mikor kora reggel leszarháziztak?! – és B. Viz Elek kinyitotta a busz hátsó ajtaját (ugyanis Kálmán időközben befészkelte magát a biztonságosnak vélt buszbelsőbe). Elek karba tett kézzel várta, hogy kiszolgáltatót ellenfele mitévő lesz.

– Ezt még megkeserülöd – mondta Kálmán sziszegve, és néhány másodpercnyi feszült csendet követően lassú, kimért léptekkel elhagyta a fedélzetet.

Miközben végigsétált a szemlesütve sunyító kollégák hallgatag sorfala között (szemlátomást a nemzethalál gondolatával foglalkozva), tekintete találkozott Döbrögiével.

„Aha, ő lesz az!” – gondolta az ispán és azt hitte rábukkant Lúdas Matyira.

27.* – Hát szóval, ami itt van, ami itten ebben a városban uralkodik!? – fordult Döbrögi a dermedtségből lassan felocsúdó utastársak egyikéhez, történetesen Bekak Illáshoz.

Illás (akárcsak Vörösmarty Mihály esetében Tünde, Csilla, vagy Dugonics András esetében Etelka, ez a keresztnév is a szerző találmánya – remélhetőleg olvasóim gyermekeiket egyre nagyobb számban illetik majd e névvel), szóval Illás kezében megrökönyödött a Törpapára mintázott fejű PEZ cukor adagoló berendezés, értetlenül csillantak meg csíkos ingének Donald kacsa, Miki egér, Törpilla és Hókuszpók díszítésű gombjai. A részvénytársaság történetében – legalábbis amióta ő tagja az igazgatóságnak – nem történt semmi efféle skandallum.

Bekak Illás azonban nem válaszolt a furcsa idegen méltatlankodást és csodálkozást kifejező pszeudokérdésére. Azon túl, hogy nem ismerte, vagy inkább: nem ismerte fel (agyában a gyermekkori olvasmányélmények már régen elérhetetlenül mélyre süllyedtek az üzleti megfontolások, kalkulációk trágyájában) némi reflexszerű averzió is feltámadt benne hallván Döbrögi pórias akcentusát. Tekintetével legjobb barátját, üzlettársát, az igazgatósági tagok közötti titkos szövetségesét Pisch Illést kereste.

„No, ez is jópofa egy ember, a fene vinné el azt a pökhendi, felfuvalkodott hernyó pofáját!” – fakadt ki csak úgy magában Döbrögi, majd csaknem elfeledkezve eredeti céljáról hozzátette: – „Nehogy a végén téged találjalak megverni!” – ezzel elfordította sértődött tekintetét.

A panorámaablakon kívül csodálatos táj, egy természeti tünemény tárult szemei elé: egy viszonylag kicsiny, elszigetelt területen, a ködös, lucskos téli tájtól teljesen elkülönülve napsütéses pagony és árnyas erdő övezte rét illattól lüktető színei. Szinte érezte a tüdőbalzsamozó, friss, hús levegőt; a virágpor lágy és édeskés illatát: a természet átható feromonjait. Felvillanyozottan fordult vissza lárvaarcú útítársaihoz, majd döbbszent hitetlenkedéssel kérdezte magától: „Ezek nem látják?!”

Döbrögi ismételten visszafordult a káprázatos látványhoz, és orrát a jéghideg, rozsdaszín mocsokfoltokkal tarkított ablakon piszére nyomva bámult a tünemény irányába. Az elsuhanó bokrok, ódon fatörzsek, lágyan ingó ágak és zörrenő bokrok között néhány pillanatra feltűnt három alak. Két erősen kopaszodó, középkorú és meglehetősen szimpatikus férfiember, valamint egy nem kevésbé megnyerő külsejű fiatalember. „Fazekas Mihály, teremtöm! Miért nem sétafikálhatok én is ott, mezítláb közöttük? Tégy értem valamit, ha tudsz!” – fakadt ki hősünk szomorúan.

28.* Hazudnék, ha azt mondanám: Én is láttam Döbrögit a Mezítlábi Rétről, amint bámul bennünket!

Én is láttam Döbrögit a Mezítlábi rétről, amint bámul bennünket!

Viszont a sárral, latyakkal befröcskölt autóbust az tényleg láttam.

29.* – Még ez a valami! – kezdte Elek diadalittasan, csak úgy magának (és persze úgy, hogy azért az utazóközönség is hallja): – Itt van ez a suhanc, ez a pipogya nyikhaj! Asz’iszi mer’ ő egyemista volt mindent lehet neki. Hát kérem

én is régen nagyon sokat olvastam, de mára már azt is abbahagytam; minden könyvet kiolvastam. Ennek köszönhetően tudtam ilyen kulturáltan elbánni vele. Bár elláthattam volna a baját másképpen is: rettentő erős vagyok – testemhez képest.

A monológ közben Illés és Illás összedugta a fejét tanakodás végett. Saját maguk szerint ugyanis ők nagyon bölcs és megfontolt embereknek tűnhettek a többiek előtt, és ezt a látszatot mindenképpen fenntartani törekedtek. Emiatt egy pár percig igazi mondanivaló híján csak mereven ültek egymás mellett összedugott fejjel – a többiek őszinte csodálata által övezve. (Az ő lelki közösségük szemléletes érzékeltetése végett felhívom a kedves olvasók figyelmét a két igazgatósági tag különös szokására: Pisch Illés és Bekak Illás minden áldott este tíz órakor kiálltak az egymástól csaknem kilométernyire lévő lakásaik erkélyére és ott egy harsány, kissé vonítósan elhúzott kiáltással erősítették egymásban a kölcsönösen meglévő hitet. Egyébként annak idején, az időközben szokássá vált akcióhoz első ízben egy Tarzan film adta az ötletet.)

– No, meg aztán – folytatta B. Viz Elek ott és olyan módon, ahol és ahogyan abbahagyta – itt van ez a többi értelmiségi! A ceruzát, meg a tollat emelgetni!? Hát ez az a nagy valami?!?... Kapálni! Ásni! Azt kellene nekik! Megnézném én a naccságos urakat, meg a puccos naccságákat, finomkodó úrfiakat, amint trágyát hordanak! A szentségit neki! – Elek itt levegőt vett, majd az őt ért vélt, vagy valós sérelmek keltette feszültséget (melyek gyökerei az IQ-ban és az ahhoz kapcsolódó körülményekhez igazodó társadalmi igazságtalanságokban rejlettek) egy hegyes, hamutartóba célzott köpéssel vezette le.

– Tennünk kell valamit! – kezdte végül Illés, megtörve a lassan már számukra is kínos néma összehajlás buta csöndjét.

– Igen – válaszolta Illás, mintha ezzel mondott volna bármit is.

– Az ügy hordereje miatt össze kell hívnunk az igazgatóságot.

– Pontosan ezt akartam mondani én is!

Mindezenközben a buszsofőr teljesen bepörgött:

– Meg különben is, rohadjon meg ez az egész rendszer! Legszívesebben felkötném az egész kormányt az üzemanyag áremelésseikkel együtt. Ez lenne az a demokrácia?! Az a sok szemét kiskölyök délután zavartalanul alszik az oviban én meg gályázok egész nap igásbarom módján! Az állatkertben ingyen zabálnak a semmittevő vadállatok; kapja az oroszlán is a sok színhúst én pedig minden fillérért keményen meg kell, hogy izzadjak. Legalább adna tejet az a kurva oroszlán!... Anarchia!! Stb., stb., stb.

Végül Elek minden indulatát beleadva erőből és vicsorogva beletaposott a fékpedálba. Megérkeztek a cég városhatáron kívüli székházához.

– Erről az esetről még ejtenünk kell pár szót! – jegyezte meg Illás leszállás közben Eleknek.

Miután mindenki elhagyta a busz fedélzetét, Elek benyomta az ajtózáró gombot. A busz – miként hanyás után a gyomorrontott ember – undorodva, ugyanakkor megkönnyebbülten csukta be csuklós pofáját.

Döbrögi gépiesen követte a kis csapatot egy „szemlátomást-irodaház” irányába. A kapu felett hivalkodó felirat ékeskedett: ZIMMEZUM Szolgáltató Ke-

reszkedelmi és Szolgáltató Részvénytársaság, avagy: ZIMMEZUM Service Trade and Service Corporation, avagy: ZIMMEZUM Aktiengesellschaft für Service Handel und Service, avagy: ZIMMEZUM Société Anonyme de Service Commerciale et Service, avagy: ZIMMEZUM Szervisznoje Kommercseszkoje i Szervisznoje Akcionyernoje Obcsesztvo, avagy ZIMMEZUM Sociedad Anónia de Servicio Comercio y Servicio.

30.* Ebben a pillanatban megcsördül cordless telefonom. Kényelmes jószág, nem kell felállnom írás közben.

– Halló.

– Üdvözlöm, fiatal barátom! – szólal meg Fazekas Mihály hangja valahonnan a nagyon távoli messzeségből. A háttérben halkan salsa ritmusban vérpezsdítő muzsika hallik.

– Tiszteletem, mester, minek köszönhetem váratlan hívását?

– Már meg ne orroljon rám, ifjú tollforgató komámuram, de egy kis protekció ügyében zargatnám.

– Hadd hallom, mesterem, miben lehetek a szolgálatjára.

– Hát bizony, ecsém, hogy tovább ne csűrjem-csavarjam félre a dolgokat, éppenséggel arról a regényről volna szó, mit épp most ír kegyelmed.

Ezen a ponton Fazekas Mihály – a hatáskeltés igazi, régi nagymestereként – pár másodpercnyi hatásszünetet tart; eközben a salsa fülledt, pezsgő hangulatú bossa novára vált.

– Írja, csak írja – folytatja Fazekas Mihály –, hisz kegyelmed helyett más soha meg nem írja. Nem is a' vóna a baj, hanem a minap hallom ám, hogy szegény Döbrögi hozzám fohászkodik. Aszongya hogy: „Fazekas Mihály, teremtőm! Miért nem sétálhatok én is ott, mezítláb közöttük? Tégy valamit, ha tudsz!” Tudja, komámuram az efféle dolgokat meghallom én, ha mégoly feszes mellű, barnára sült, selymes bőrű, gusztusos félvér punátákkal ropom itten a Copacabana forró homokjában a szambát, akkor is!

– Ne egye magát nyugtalankodással, kedves mester! Az ön képzelet-teremtette Döbrögije nem véletlenül bolyong regényem gondolatszálai között – mondom neki a legbizalomgerjesztőbb hangfekvésben.

A mester elgondolkodva hallgat, egy kicsit talán még zavarba ejtően hosszú is ez a hangtalan gondolatpauza; majd mintha jóindulattal kuncogna egy kicsit – vagy tévedek (?). A zene közben egyre jobban felerősödik. Immáron nem pergő ritmusban (a háttérben a tánc hevében fel-felsikító fiatal lányok hangjával), hanem egy „Tango Argentino” bizarr akkordfűzésből és melankolikus dallsorból építkező tünékeny, szomorkás csodájában.

„Che Buenos Aires”, Hugo Díaz¹⁴ és triója tolmácsolásában. Lemezjátszómon a precíz gépek méltóságteljes, pontos kimértségével forog az éjfekete bakelit korong.

14 Hugo Díaz nagyszerű argentin tangóharmónikás, a szegény és egyszerű emberek szomorkás-szenvedélyes muzsikájának mestere.

(No, azért a színtiszta igazsághoz az is hozzátartozik, hogy a valóságban a fenti pillanatokban a szerző Guns and Roses-t hallgatott – ezt az Hugo Díaz dolgot csak úgy utólag találta ki, hogy egyrészt vagesz legyen, másrészt, hogy szépítsen valamicskét az eseményeken.)

31.* Mint említettem a cég főhadiszállása egy „szemlátomást-irodaház” volt. Az épület és a beépített szerkezeti elemek tónusai, a kiegészítők fehér és fekete színe, valamint ezek árnyalatai, a krómozott acél, a tükör és füst-üveg felületek elegye vegyült abba a furcsamódon elegánsnak gondolt (és az ostoba közhiedelem által erősen támogatott) értékrend diktálta stílusban, mely jellegzetes módon meghatározza korunk irodaépületeit holott e stílus szerint helyénvalóbb lenne krematóriumokat berendezni.

Nos, ebben a racionalitás-torzítótükreivel, ésszerűség-rázkódószékeivel, szoknyafellebbentő marketing levegő fúvó berendezéssel, management-forgó hordóval és izgó-mozgó üzletpolitika lépcsővel felszerelt elvarázsolt kastélyban oszlott láthatatlan tartalommal a céges busz szállítmánya: az aznapi termelőőre; megannyi önműködő bútordarab, locsogó-fecsegő emberke, ki ha kell olyan tökéletesen beleolvad szobájának berendezésébe, hogy humánetológus legyen, aki észreveszi!

A szerző ebben a pillanatban szerez tudomást arról, hogy a nagy abszurd-dráma-szerző: Eugene Ionesco, a mai napon elhunyt.

A mester zsenialitása előtt tisztelegve egyperces néma csenddel – Örkeny egyperceseihez e rövid, hangtalan valóságával – adózik, s kéri Önöket, hogy tegyék ugyanezt.

Köszönöm szépen!

Most pedig folytassuk:

Szóval, ki-kérdemei szerint elfoglalta helyét a cég betonkaptárában. Volt ki felbaktatva az első emeletre vezető lépcsőn – mely aktus már önmagában is komoly rangot és méltóságot kölcsönzött a cselekvőnek – felsőbbrendűségi attribútumok által övezve vehette birtokba szobáját, a bürokrácia személyre szabott piciny birodalmát. Az irodisták elitjének eme folyosóján számtalan nagy előd példakép (szigorú tekintetű elnök-vezérigazgatók) portréjában gyönyörködhetett nap mint nap – félelemmel vegyes csodálattal – az utókor. A cirádás kerektekbe foglalt festmények mellett itt-ott, márvány talapzaton szobrocskák törték meg az emeleti szint téglatest terének egyhangúságát. Eme réz és bronz szobrocskák között akadt dömpert, homokozólapátot és dobókockát ábrázoló; de a folyosó charme-ját a végében lévő hatalmas üveglak előtt, a páfrányok és

fikuszok előtt felállított cumisüvegét szorongató, üdvözült tekintetű csecsemő figura adta meg. A folyosó lépcsőhöz közeli részén a bőrrel bepárnázott irodaajtókkal átellenben egy sor fogas várta az alkalmazottak kabátját a réz fogasok felett apró, egyénre szabott jelekkel. (Hogy senki se feledhesse azonosító jelét, ugyanazt tüntették fel a névjegykártyákon is.) Csupa díszes pici címer négy-szögletes fehér alapon: egy színes rakéta, pöttyös kalapos gomba, pirospozsgás arcú Napocska, tulipán, közlekedési jelzőlámpa és a többi és a többi...

Ezzel szemben a földszinti régióban (az alagsorról már nem is szólva) egészen más miliő uralkodott. A plebsz: portások, takarítók, kávéfőző nénik különféle lépcső alatti szegletek odúiban, WC melletti, lefüggönyözött oldalajtókból nyíló lyukakban húzódtak meg, levetett gönceiket pedig rozsdás és imbolygó fogasokra függeszthették csupán. Azonosító jeleik mind híven kifejezték társadalmi helyzetüket és csaknem reménytelen kitaszítottságukat a „nagyfőnökök” közül. Hogy csak a legekleatásabb példákat soroljam: zöld vödör, létra, kifűzött tornacipő, egy fekete olló csupa-csupa színtelen komorság.

Döbrögi egy pillanatra zavarba jött – nem igazán tudván, hogy mitévő is legyen –, majd feltalálta magát: előbb megivott egy kávé, aztán a fürkésző szemek elől menekülve eltűnt egy félreeső ajtó mögött.

Az amolyan pinceféleség hűvös beton lépcsőjére lehuppanva önkéntelenül szakadt fel belőle:

– Hát szóval, ami itt van...

32.* Nem állíthattuk volna teljes hitellel – kedves olvasóim – Mikorka Kálmánról, az irodalomkedvelő és eképpen mélyen tisztelt publikum előtt, hogy ő ambíciózus, ha nem jelent volna meg önerőből, a busztól alig elmaradva a cég székhelyén. Kegyvesztettségét, és a cégnél már csaknem megszilárdult pozíciójának elvesztését már a portásokkal való találkozása során konstatálhatta, akik illedelmes köszönését harsány röhögéssel viszonyozták, majd szánalmasan értetlenkedő tekintetét látva elharsogták a magyarázatot:

– Aki hamarabb megszólal, azé lesz a vödör szar!

Kálmán menten szörnyet halt... majd felbőszülten otthagya őket; dühét levezetendő egyből a céges kondicionáló terem felé vette útját.

Miközben nekiveselkedett a fő izomcsoportok (láb, hát, mell, váll, kar, has) módszeres és alapos nyuvasztásának, keserű gondolatok ötlöttek eszébe: „Ha innen kirúgnak, nekem annyi! Bérfeszültség az egész világgal, ez vár rám!” – majd váratlanul nyugalom öntötte el zaklatott lényét... aztán ismét – ezúttal a túlzott nyugalom okán – idegesség kerítette hatalmába.

– ...ami itten ebben a városban uralkodik!? – fejezte be közben Döbrögi magában dünnyögve a még a 31.* végén elkezdett gondolatot, mikor meghallotta az első csörrenést egy tricepsz gép harminc kilós súlyának csörrenését. „Most megvagy!” – gondolta Döbrögi (s tegyük hozzá gyorsan: Lúdas Matyi vonatkozásában, tévesen) mikor megpillantotta Kálmánt az alagsori konditerem résnyire nyitva maradt ajtaja mögül.

Övéből előhúzta a Fazekas Mihály leírásából jól ismert mogyorófavesszőt.

33. ✱ Ácsi! Feltétlenül közbe kell itt vetnem valamit, csak hogy a következő pár ✱ kellő filozófiai tartalommal telítődjék.

Kevéske gondolkodást követően játszi könnyedséggel belátható: az emberi cselekvések egyik egyetemes, fő mozgatója, mit kicsinyke gyermekkorunkban szülőanyánk közvetlen közelében éreztünk. Röviden fogalmazva: mindenki mindenben a mama szoknyáját keresi.

Namármost, látván vehemens embertársaink nagyot csattanó pofonjait, azt a néha-néha fellángoló hevet, mi arra készteti őket, hogy darabokat harapjanak ki például egymás füléből, tomporából, bevallom, nem ritkán csodálkozásra késztet. Ennyire különbözőek lettek volna mamáink szoknyái?

34. ✱ Kálmán kellemesen feloldódott a kondigépek okozta szenvedés-gyönyör köztérfelében, apránként szürcsölgetve abból: 6X8-as széria minden izomcsoportra, mégpedig háromszor. Arca kipirult, hajtincsei a homlokára tapadtak, izmai megdagadtak és átforrósodtak. Fokozódó elkeseredésében – felvállalva az izomhúzódnak az efféle heveskedéssel együttjáró kockázatát – egyre agresszívebben rángatta a súlyokat. Picikét dühös volt magára, amiért nem tudott úrrá lenni kukacoskodó lelkiismeret-furdalásán: „Nem biztos, hogy a sarházi a legdiplomatikusabb jelző volt!”.

Látják, kedves olvasóim, milyen balgatag is az ember! Apróságok, holmi jelzős szerkezetek például milyen mélyen és kellemetlenül be tudnak furakodni az agytekevénységek legrejtettebb zugaiba is. Tudós etológusok fajspecifikusan végzett kísérletekkel vizsgálták a különböző állatfajokat az emlékezőtehetségük után kutatva. A csimpánzok még elég jó eredményeket értek el a maguk kilenc hónapjával, egy teknősbéka bezzeg két másodperc alatt elfelejteti, hogy az enivalót hová rejtették előle. Adott esetben ez a tulajdonság nem biztos, hogy annyira negatív, mint ahogy az első látásra talán tűnhet. Azon túl, hogy a teknősök ősi faja egy feltételezett világvége távlatában mindenképpen hosszabb időt tölthet el az élőlények sorában mint az ember, vagyis összességében sikeresebb fajnak tekinthető (azt már ide sem pimaszkodunk írni, hogy ez a világvége adott esetben emberi közrehatásra is előállhat, ezzel szemben a teknősök ilyet semmi esetre sem átallának tenni) még mindenképpen idekíváncsozik egy saját számíze szerint való tanulság is: a teknőc boldogsága fordított arányban áll esze rövidségével.

No, mindegy!

Lényeg az hozzá, hogy Kálmán alaposan elmerült a nyomakodásban, húzózkodásban. Éppen azon a padon dolgozott nagy erőbedobással, mit a hátizmok finomítására találtak ki jól felkészült embertársaink. Félig lovagló ülésben, félig hason fekve kell egy bicikli kormányhoz hasonló szerkezetre függesztett súlyokat a mellünk irányába emelgetnünk. Kálmán kezdett igen-igen elkészülni erejével, míg a korábbi szereknél még el tudta magát ringatni szexuális képzeleterejének szárnyán – annak illanó és csalóka tudatában, hogy most éppen a régóta kiszemelt számítógépes adatfeldolgozó lány széttárulkozó combjai között tölti jókedvét –, ámde eddigre elhatalmasodott rajta a fáradtság (és persze a kettétörni látszó karrier képzelete miatti depresszió okán a tehetetlen düh).

Orráról és álláról egyre sűrűbben csöpögött az izzadság a tizenöt kilós korongok gumi védőgyűrű bevonatára. Ki tudja, tán az erőlködéstől, de mintha egy-két könnycsepp is vegyült volna ezen forró, sós cseppek közé.

Titkon valami olyasmitől félt, ami aztán nyomban be is következett.

Döbrögi felcsapta a konditerem ajtaját...

35. ✱ Kihasználva a kedves olvasók feltételezett kíváncsiságát, mely Mikorka Kálmán és Döbrögi – a maga nemében páratlan – első találkozása folytán türemkedett elő; illetve tudván tudva mindőnk közös gyengeségéről a feledékenységről (s ennek minden kellemetlen mellékhatásáról), megítélésem szerint éppen most mutatkozik a legjobb alkalom arra, hogy vessünk egy pillantást a Mezőtlábi Réten történetekre.

A 24. ✱-ban ott hagytuk magunkra hőseinket (Pétert, Vilmost és jómagamat), amikor ujjamról berregve tovaröppent egy katicabogár, rögtön azt követően, hogy előbukkant egy manó. Miféle manó ez? kérdezhetnék teljes joggal olvasóim, és kérdeztem én is:

– Miféle manó ez, Péter?

– Sapkamanó, parányi erdőlakó; nézd csak, pinduri sapkája csaknem akkora, mint ő maga!

– Milyen érdekes – szólalt meg Vilmos – majd’ megszakad az erőlködéstől, ahogy azt a hatalmas számócát görgeti.

És valóban, egy kicsit fölülről nyomban meghallhattuk a parányi, gördülő számóca útjából elhajló fűszálak széssenését, közben egy-egy elhaló nyögéssel.

– Segítsünk neki! – indítványozta Péter, mire körbeguggoltuk az aprócska teremtményt.

Péter a számócát csippentette fel ujaival, én pedig tenyerembe segítettem az elcsigázott sapkamanót. Egyszerű fogás mutatkozott rajta, a bojtos végű hosszú sipka végénél ragadtam meg.

– Hogy hívnak, sapkamanó?

– Tündérfióka – vallotta be pihegve az aprócska lény.

– Az én nevem Lackó, őket pedig már – böktem fejemmel Péterék irányába – biztosan ismered.

Kipirult arcán hálás mosoly ült. Másik kezemmel leborítottam emezt, biztonságos házikót kerekítettem köré.

– És most merre tovább? – kérdeztem Pétertől.

– Haza kell vinnünk sapkamanót; tudomásom szerint a sapkamanók a mesebeli Mezőtlábi Rét másik végéből nyíló Suttogó erdőben laknak, ott is egy odúban, mégpedig nem is akármilyenben, hanem a Muzsikáló Gesztenyefa odújában.

Atbattyogtunk a lassan nyáresti szürkületbe hajló réti délutánon a puha pázsiton, egészen a Mezőtlábi Rét legszéléig. Vilmos kezében himbálóztak cipőink, Péter a tájat fürkészte, nehogy rossz irányba menjünk, én pedig tenyeremben tartogattam a kis manót; az egyre sötétedő égbolton közben élesen, ezüstös fénnel felragyogott a Hold.

36.✱ Mikorka Kálmán azt hitte, hogy a cég haragja érte ilyen hamar utol. Azért a módszeren kissé meglepődött, no meg Döbrögi szövegét sem értette teljesen.

– Ugye, megmondtam – kezdte Döbrögi – kilencszer verem ezt kenden vissza! És most eljöttem. Azzal megsuhintotta a mogyorófavesszőt; titkon egy csöppet csodálkozott Matyi (értsd: Kálmán) pipogyaságán. Mikorka Kálmán ismételt szörnyethalt, már az első suhintás után, Döbrögi meg csak számolt kegyetlenül:
– Egy, kettő, három...

37.✱ Felvettük cipőinket és elindultunk a rétről kivezető ösvényen át a Suttogó Erdő felé. Kerge szentjánosbogarak himbálták előttünk zöld lámpásaikat; denevérek cikáztak a környező lombok sötét sziluettjei között, óvatosan kerülgetve a csillagokat; éjjeli lepkék suhantak, hatalmas szárnyaikkal gyöngéden simogatva a hűs esti levegőt.

– Vilmos – szólt hirtelen Péter – próbáld megkocogtatni azt a fát ott!

Vilmos engedelmeskedett, ám tompa koppanásokon és egy álmából felriasztott fanyüvő méltatlankodásán túl semmi nem hallatszott.

– Talán azt kellene megpróbálnunk – próbálkoztam most én egy tippel.

Hasztalan.

– Megvan – kiáltott fel Péter boldogan –, az a vadgesztenyefa lesz az!

Vilmos akkurátusan megdöngötte a vénséges vén törzset, és lám csak: megszólalt a fa. Csendesen csilingelve pár taktus erejéig régi, nagy idők káprázatos slágerei csendültek fel: Cifra palota, Süss fel Nap, Pám-pám paripám... A listákat évtizedek óta vezetik, nemcsak öt-hat hétig, mint az amerikai popsztárok az American Top Forty-t.

38.✱ ...tizenöt, tizenhat, tizenhét...

39.✱ Körbejárattuk tekintetünket a hatalmas gesztenyefa girbegurba, időcserzett törzsén és megpillantottuk az odút, amit kerestünk. Péter a nyakába vett, így „sétáltunk” oda, egészen az odú bejáratáig; kezemben a túlságosan messze kódorgott sapkamanó egyre izgatottabb lett.

– Mit látsz, Laci? – kérdezte Vilmos. (Még csak véletlenül sem azt kérdezte, hogy „Mit látsz, Laca!”¹⁵)

– Sok manót! – feleltem boldogan, és persze nem hazudtam.

Tíz sapkamanó, nevezetesen: Pintündér, Pinduri, Csigaböki, Süntündér, Csokigolyó, Fityiszlábú, Bogármadár, Tündéregér, Nyalókafejű és Káprázmány kucorgott hatalmas, tágra nyílt, csillogó szemekkel az odú belső, derengő félhomályában.

(Lassan két évtizede állok kapcsolatban a sapkamanókkal. Kezdetben zenei jelekkel – ebben Vilmos sokat segített –, majd más, metakommunikációs eszkö-

15 Utalás az A. E. Bizottság elnevezésű zenekar híres-hírhedt lemezfelvételére, amelyen erre a kérdésre ez a válasz hangzik el: „Egy nagy segget...”

zökkel érintkeztünk – hála Péternek. Később tanulni kezdtem a sapkamanók nyelvét, így vált lehetségessé a következő surranóversike lejegyzése:

*Saf-saf, cap-cap,
Suri-sur, capp.*

Ismereteim szerint a sapkamanóknak nincs nevük – illataik, villódzásaik, jellegzetes ciccenéseik alapján különböztetik meg egymást. Barátságos, de ropant óvatos nép, így még hosszú évek után is csak ismerkedünk egymással.¹⁶⁾

Valóban, a jellegzetes „illatok, villódzások, ciccenések” alapján a neveket én adtam a sapkamanóknak. Mentségemre szóljon, hogy önmagában egy különleges illatot, egy nagyszerű pillanat villanását, vagy egy ciccenetet nem lehet regényszerűként megleveníteni, hacsak nem szépen csengő nevet adunk neki.

40.✱ ...harmincöt, harminchat, harminchét...

41.✱ Nagy volt az öröm a manók körében, elhalmozták mindenféle földi jóval Tündérfiókat. Pintündér adott neki varázspanót; Csigaböki rátette pici meleg tenyerét az aprócska kobakra és körkörös mozgással simogatta (ez volt az úgynevezett „vidítókéz”); Süntündér pediglen „Puccosegér-arcot” vágott, mert ezt Tündérfióka nagyon szerette, mindig kacagott, ha látta; ezen aztán felbuzdult Fityiszlábú és lelkesen lekapta jobb lábáról a térdig érő csikos zoknit és – nevéhez híven, egyben megcsillantva egyedülállóan zseniális képességét – fityiszt mutatott a lábával.

A többi aprónép sem maradhatott rest. Hevenyészett, de annál vidámabb fogadást csaptak tiszteletünkre. Pinduri felállította a gesztenyefa előtti tisztáson a kertilámpákat (ezt minden sapkamanó nagyon szereti) ezalatt a többiek feldíszítették a gesztenyefa környékét. Borostyán, jáspiskó, ametiszt, smaragd és aranytopáz csillogó fényű gyöngyszemei borították hamarost mind a manókat, mind pedig a környéket. Mint megannyi pici csillag (értsd ✱), úgy világították meg halvány, mégis éles fényükkel a kis társaságot.

Az asztalokra különös eledetek keveredtek: szeder, mandula, varázsmogyoró, mazsola, vackor, málna, eper, csipkebogyó, medveszőlő, gránátalma, datolya, galagonyabogyó; titokzatos fűszerekből készült frissítő italok: koriander, fodormenta és tárnicás turmixok csurrantak makk-kupak korsókba; édesgyökér, bazsalikom és szegfűszeg illat szállt a füstölőkből.

Vidáman mulatozó társaságunkat még a mesebeli vidékek halkszavú titokzatos lakója, az Álommanó is meglátogatta. Aprócska, mégis tekintélyt parancsoló kender-szakállú jótékonyan leplezte varázserejét mosolyát... mind elszenderedtünk.

16 A zárójeles megjegyzés a regény kéziratát olvasó Döbrentey Ildikóé. A regény ezen különös, játékos és ünnepélyes pontján ténylegesen – és nem csak a szerző képzelete szerint – szól meg Ildikó.

42.* ...ötven! – fejezte be elégedett nyögés kíséretében Döbrögi, és kiosont az alagsori folyosón.

43., 44., 45.*-ok. Bizony, bizony!! Három csillag is kellett, míg Mikorka Kálmán összeszedte magát a gusztustalanná gyúrt alakú testépítő világsztárok poszterei között. Sajgó tagjairól a figyelmet egy az átlagot jóval meghaladóan fertelmes külsejű bodybuilder hölgy visszeres mellén és szálkás tomporán való révedezéssel terelte el.

46.* Döbrögi csalatkozott abbéli reményeiben, miszerint a verést követően több információ birtokába kellett volna jutnia regénybeli sorsát illetően. „Valami csak-csak kiderül már végre” – gondolta.

– Nem úgy megy az! – szólt hirtelen és teljes váratlansággal Gulliver azon sokat megélt és tapasztalt regényhősök örökkévaló bölcsességével, kik eleget kóstoltak abból, milyen is az a váratlan fordulat, no és a bizonytalanság.

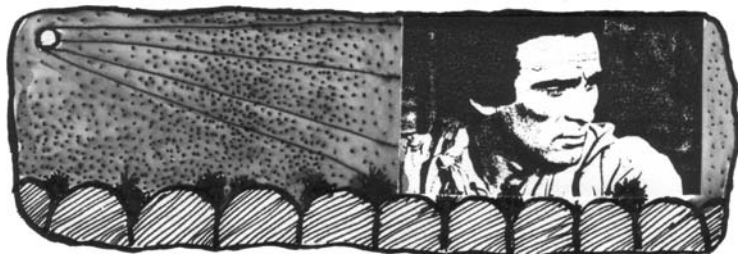
Mit volt mit tenni Döbrögi kalandozásra indult az irodaépületben. Az egyik ajtó mellett elhaladva a bőr párnázaton is átszűrődő hevesességű vita hangjai ütötték meg fülét. Kétségbeesettnek vélt helyzetében a heves információvágy arra készítette, hogy hallgatózzék. Hallja ám, hogy:

– Ha minket (feltéve, de meg nem engedve) az apacsok megtámadnak, akkor az önök álláspontja szerint mi komancsok lennénk? – kérdezte egy olyasféle férfihang, amelyet a reklámokban „tárgyilagossnak” szoktak titulálni.

– Még mielőtt megkezdénénk e tárgybán a vitát – vetette közbe valaki – meg kellene vitatnunk, mint ideillőt, hogy vajon a rézbőrű indiánok bőre tényleg rézből van-e, s ha igen, akkor mint ilyent fogja-e a puskaölyő?

– Egy pillanat – vágott közbe ezúttal egy magát ércesnek gondoló hang – az én régi témámat sem hagyhatjuk megtárgyalatlanul; úgy érzem a mai nap és a már felvetett témák a legmegfelelőbb háttérül szolgálnak a kérdés eldöntésére: vajon Gojko Mitić¹⁷ és Deen Reed¹⁸ igazából vértestvérek-e avagy sem!

– A múltkor még azt sem zártuk le, hogy Gojko Mitić izmai igaziak-e, vagy gumiból vannak és csak odaragasztották őket – zárta le a napirendről szóló vitát az első hang.

17 Gojko Mitić, az író nemzedékének feledhetetlen mozsztárja, az NDK-s westernekben Winnetou teljesen hiteles megszélesítője.

18 Deen Reed, amerikai beatzenész, színész; baloldali beállítottsága miatt sztár a „kommunista keleti blokkban”, cowboy Winnetou (G. Mitić) mellett. Az USA-ban a „beszennyeződött” csillagos-sávos nemzeti lobogó nyilvános kimosása miatt be is zárták.

– Miben lehetek a szolgálatára?! – csattant fel hirtelen Döbrögi mögött egy éles és összetéveszthetetlenül jellegzetes titkárnői hang. Döbrögi ijedten összerándult, majd kényszeredetten mosolyogni próbált, ezzel persze mit sem javítva helyzetén. Az épp akkor visszatérő Budipa Piroska, egy közepes mellbőségű (ennek a körülménynek később még lesz jelentősége), amolyan tűzrőlpattant menyecske fajta nőszemély volt, aki ráadásul édesapja (Budipa papa, illetve annak apja: Budipa papa papa) céges múltjára figyelemmel dinasztikus és lelkiismereti okokból is a lehető legvehemensebb lojalitással védte a ZIMMEZUM Rt. érdekeit.

– Oh, igazán semmiben... hacsak nem egy... – és itt rámeredt a titkárnő keze ügyében lévő itókára –, hacsak nem egy málnaszörppel.

– Sajnálom, uram, de ez a frissítő egyrészt nem málnaszörp, hanem eper-sörp – hangjában megvetés és fölény csengett –, másrészt az igazgatóság tagjainak készült. Még valamit?

– Nem, nem, köszönöm – hebegte Döbrögi és zavartan hátrálni kezdett. Még látta, amint Piroska kinyitotta az iroda ajtaját; sőt felismert három figurát a reggeli buszos kalandból a résnyire nyitva maradt ajtó kínálta éles látószögből. Pisch Illést, Bekak Illást és Nagy Árpit.

Dobhártyájáig ugyan eljutott, de tudatában már nem analizálódott az utolsó félmondat, amit az előtte (és eleddig Önök előtt is) ismeretlen elnök-vezérigazgató: Yukka Pop Simon talált mondani:

– Tisztelt igazgatóság, mi lenne, ha a fontos témák előtt gyorsan megtárgyalnánk B. Viz Elek és Mikorka Kálmán ma reggeli afférját, és az ahhoz...

47.* Szigorúan bizalmas, titkos záradék egy tanulságos párbeszédfoszlányból:

– Mindettől függetlenül, kedves barátom, haladnunk kell a korral.

– Márpedig én ilyen korral nem haladok!

48.* Kedves olvasóim! Híven a világtörténelem első donquijotteria regényében¹⁹ meghonosított szokáshoz, jelen művemben is ragaszkodni kívánok a nagy egységeket elválasztó-összekötő gondolati átmeneteket szimbolizáló fizikai átmenetekhez.

Első gondolatom az volt, hogy a regény pozitív cselekményszálában kallódó három cimbora (Péter, Vilmos és Én) veszünk egy helikoptert, telepakoljuk téli-szalámival, majd elrepülünk az indiánok földjére. Igenám, de a 42.* végén mindhárman elszenderedtünk, ez pedig ugyebár akadály az efféle nagyravágó tervek megvalósítása előtt.

Kénytelen vagyok még messzebbre visszamenni utalásaimmal és – próbára tévén az Önök emlékezetét, kedves olvasóim – hivatkozni a 24.* végére, illetőleg a 35.* elejére, ahol egy bizonyos katicabogár regényívű röptére tettem célzásokat.

Nos, ezen aprócska ragadozó szárnyán való towarepüléssel találnám én legcélszerűbbnek a következő fejezetbe való átszállást. Mégpedig eképpen: Míg

19 Zeke László: *De hol a lélek fogkeféje?* Bp.: Gondolat – Hatodik Síp, 1993.

Yukka Pop Simon és társai a ZIMMEZUM Rt. igazgatóságában sorsfordító döntéseket hoznak – eperszörp szürcsölgetés közepette – Mikorka Kálmánra nézve, s míg emez sajtó tagjait fájlalva (egyelőre még öntudatlanul) döntő fordulathoz ér életében, addig a Mezőtlábi Rétről, pontosabban a kezemből elröppent katica, követve az ezüstösen csillogó Hold és a ✱-ok mutatta (és a képzeletem teremtette) utat egyre csak repült, repült, repült...

Az amúgy is elhalkuló esti zajok irreális, tompa, monoton zümmögéssé válnak, melyet csak néha tör meg egy-egy toronyóra kondulás, vagy autóriasztó vijjogás. Hamarosan teljes csönd lesz, a levegő egyre hűsebbé válik, a repülés súlytalan sodródás lesz: a széllal utazunk. A Föld mintha teljesen mozdulatlan lenne, pedig hozzá képest elég nagy sebességgel utazunk.

Eközben valaki, talán éppen Ön, kedves olvasóm, halkan Radnóti Miklós szavait suttogja fülemben:

*„Éjszaka.
Alszik a szív és alszik a szívben az aggodalom,
alszik a pókháló közelében a légy a falon;
csönd van a házban az éber egér sem kapargál,
alszik a kert, a faág, a fatörzsben a harkály,
kasban a méh, rózsában a rózsabogár,
alszik a pergő búzaszemben a nyár;
alszik a holdban a láng, hideg érem az égen;
fölkel az ősz és lopni lopakszik az égből...”*

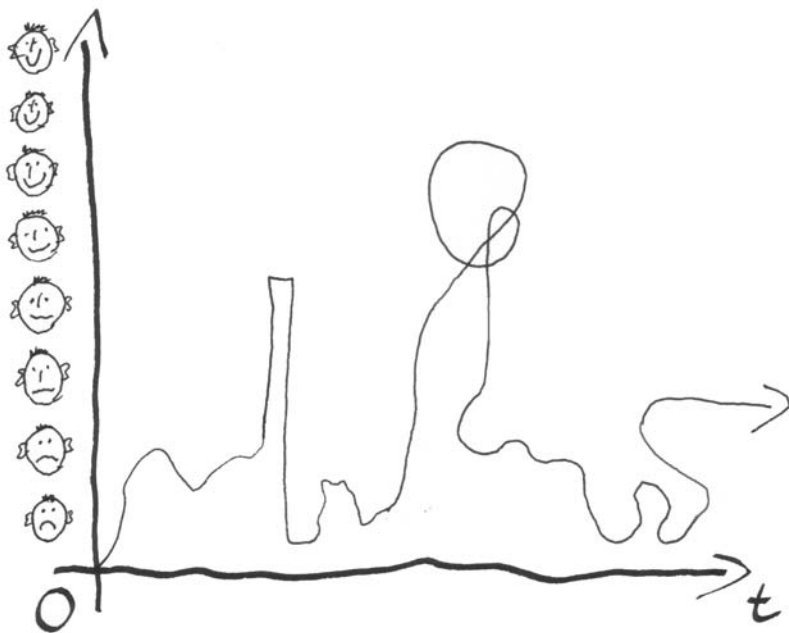
A hatalmas Holdtányér mintha homályos fényű, kopott tükör lenne egy régen lakatlan, ódon nyári konyha falán. Egy pillanatra felcsillan benne egy arc más; vagy talán csak hallucinálunk a kevés oxigén miatt.

A pirkadat első jele, a napfelkeltét megelőző másodpercek madárcsicsergés orgiája már a városban talál bennünket.

Harmadik Kunszt:

WAMP!

„A történész szerint: a világtörténelem nem folytonos emelkedés az alacsonyrendűtől a magasabb rendűhöz, a rossztól a jobbhoz, a szolgaságtól a szabadsághoz. Véleménye szerint a világtörténelem sokkal inkább iszonyú bonyodalmak görbéje.”²⁰

²⁰ Szondi Lipót: *Káin a Törvényszegő, Mózes a Törvényalkotó*. Bp.: Gondolat Kiadó, 1997. 39. oldal.

Nagyot huppanunk egy tölgyfa lombjának kellős közepébe. Recsegnek, ropognak az ágak, koppannak a kobakok. Nyögések, sóhajok, jajgatások hallatszanak.

Ilyen ez az írói képzelet, néha kifejezetten veszélyes vele utazni!

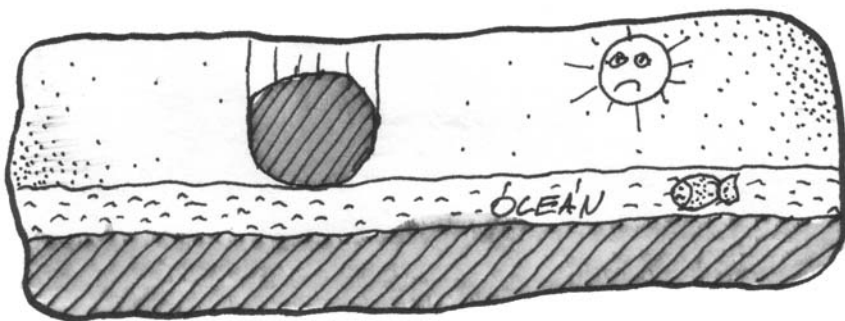
49.✱ A ZIMMEZUM Rt. előtti parkba pottyantunk, az ominózus Elek–Kálmán összecsapás másnapján. S hogy miért pont ide és ekkor? Mert erre a napra esett az elégtételadás. Yukka Pop Simon vezetésével a bölcs igazgatóság ugyanis akként döntött, hogy Mikorka Kálmán a bűnös, s mint ilyennek a sértett fél kívánsága szerint kell elégtételt adnia, pontosan akkora nyilvánosság előtt és oly módon, mint ahogy elkövette szörnyű tettét leszarházizva B. Viz Eleket.

50. JUBILEUMI ✱

Kedves és mélyen tisztelt publikum!

Eme jeles ✱-ban rendkívüli tanulságokkal szolgáló, ugyanakkor megdöbbentő és egyben megrázó történettel szeretném Önöket elszórakoztatni.

Történt egyszer, úgy 65 000 000 esztendővel ezelőtt, hogy a világegyetemben erre talált kőszálni egy meteorit; mégpedig nem is akármilyen meteorit! Százmillió évente ha megesik ilyesmi!! Az óriási méretű kő iszonyatos sebességgel – a hangsebesség harmincszorosával (!) – száguldott Földünk felé, egyenesen az ötezer méter mély óceánba, a mai Mexikói-öböl területén. Hatalmas tömegéből még a légellenállás okozta súrlódás sem nagyon tudott lefaragni, úgyhogy mikoron az óriási áttüzesedett kő elérte az óceán felszínét még mindig maradt belőle egy grandiózus, mintegy tíz kilométer átmérőjű darab.

Az áttüzesedett anyag a borzasztó méretű becsapódás során előidézte a földtörténet minden valószínűség szerinti legnagyobb robbanását. (Ehhez képest a Krakatau 1883-as katasztrófája az 5000 kilométerre elhallatszó robajjal, a Földet hétszer megkerülő szélviharral és szökőár miatt elpusztult 36 000 emberrel, vagy a még ennél is nagyobb erejű Théra-szigeti vulkánkitörés i. e. 1450-ben, mely Szantorini kétharmadát az Égei-tengerbe temette pusztán szellentésnek tűnik.) A detonáció során a másodperc tört része alatt 18 000 Celsius-fokra emelkedett a hőmérséklet, ami hozzávetőlegesen megfelel a Nap felszínén

uralkodó hőmérséklet háromszorosának (!) – márpedig ott sem igen bírnánk ki sokáig röhögés nélkül. A keletkező hatalmas hőmérséklet hőhullámok formájában végigsöpört a Föld felszínén, felégetve a növényzetet, elpusztítva az állatvilág tekintélyes részét.

Akkoriban a dinoszauruszok uralták bolygónkat – egészen a robbanás szörnyűsége napjáig. Rengetegen pusztultak el közülük az erdőtüzekben részint a hőtől, részint a füsttől. Az igazi apokalipszis azonban csak ezután következett. A robbanás és a Föld felszínét körbesepülő erdőtűz keltette füst és felkavart por felszállt egészen a légkör legkülső rétegébe és ott hatalmas, áthatolhatatlan fekete felhőként burokba borította az egész bolygót; bekövetkezett az atomháború nélküli nukleáris tél. Sötétség borult Földünkre, minek következtében a felperzselt táj és a lángoló erdők, a borzalmas hőhullámok által lerombolt vidék rohamos sebességgel hűlni kezdett. Egy héten belül a szárazföldek belsejében csontkeményre fagyott a föld. (Ide kívánczok egy hátborzongató közbevetés: A Swift-Tuttle-üstökös 2116. augusztus 21-én csak két héttel fogja elkerülni a Földdel való borzalmas találkozót.)

Hatvanötmillió évvel ezelőtt a gyilkos sötétség mintegy fél évig tartott, ami tökéletesen elegendő volt ahhoz, hogy a hullókhöz tartozó dinoszauruszok a velociraptoroktól a tyrannosaurus rexekig totálisan kipusztuljanak; külső energiaforrás híján a hosszú hideget képtelenek voltak átvészelni, nem úgy az apró emlősök! A fél esztendeig tartó sötétséget okozó porfelleg aztán lassan alászállt és többé kevésbé egyenletes réteget képezve a földgolyó egész felszínén, leülepedett. Az alászálló törmelék és por egy különleges réteget is kialakított. Ez a réteg azért különül el élesen a többitől, mert nem földi eredetű, egyenesen a világűrből származik. Ez az úgynevezett „fekete réteg” ma is megfigyelhető, bár mindössze pár centiméter vastagságú. Ritka és különleges tulajdonságú anyagokat tartalmaz, olyanokat, melyek semmiféle földi materiához nem hasonlítanak, lévén űrbéliak, a fentebb említett grandiózus kalamajkát okozó, gyilkos, óriás meteorit testének darabjai; többek között ebben a rendkívüli rétegben található az irídium is.

Az irídium rendkívül kemény, nem oxidálódó és sok más szempontból is pompás tulajdonságokkal rendelkező fém. Ritkasága, tulajdonságai, no és persze eredete miatt igen értékes, drágább az aranyból. Az irídiumot leggyakrabban igényesen megtervezett töltőtollak hegyéhez szokták felhasználni.

És lám, most, 65 000 000 évvel a dinoszauruszok tragédiáját követően, ama piciny emlősök kései utódaként, kik bírván a hosszú hideget túléltek a katasztrófát, itt ülök íróasztalomnál és igen vigan vagyok. Kezemben egy irídium hegyű tollal szántom tele sorokkal a fehér papírlapokat.

51. ✱ Alighogy lezártam az ötvenedik, jubileumi ✱-ot, útrakeltem kiszellőztetni kobakomat. Becsuktam lakásom ajtaját és miközben előkotortam zsebemből a kulcscsomót, szemembe ötlött egy ajtófélfára tűzött cédula:

„Nagyon tetszett az 50. ✱ Bravó!”
Fazekas Mihály

52.✱ B. Viz Elek a pilótafülkében hanyag eleganciával elővarázsolt egy mikrofont, olyasfélét, mint egy fürdőkád csaptelephez kapcsolt zuhanyzó hajlékony csöve. A különös gyűrűs-fém féreg elastikus testét öntelt elégedettségre utaló félig lehunyt szemmel, kissé hátravetett fejjel és „jóllakott napközis” mosollyal igazította be a legmegfelelőbb szögbe sofőrünk, majd Mick Jagger mozgólámpáit idézve megragadta azt és megszólalt.

– Egy kis figyelmet kérek! – a tőle megszokottnál illetve az általában elvárhatóan flegmatikusabb hanghordozása és a szokatlan szituáció együttesen megtette hatását: mindenki rá összpontosítva figyelmét elcsendesedett. – Van itt valaki, aki nagyon szeretne valamit mondani – folytatta és harcedzett konferansziékat megszégyenítő színpadiassággal a busz lépcsőfeljárója felé mutatott.

Mikorka Kálmán – bár a kabarészínpadok íratlan szabályai szerinti villogó lépcsősor, illetve a tangabugyis, pávatollas asszisztencia elmaradt – fellépett a fedélzetre és átvette dramaturgiaiilag a szót, fizikailag pedig a mikrofont.

– Köszöntöm a részvénytársaság kedves utazóközönségét, és előre is elnézést kérek azért a néhány percért, mellyel igénybe veszem a drága idejüket és egyben próbára teszem türelmüket, de ez nagyon fontos közlendőm okán elkerülhetetlen. B. Viz Elek arcát a meglegedettség és az öröm pírja öntötte el, mintha egyszerre egy egész zsák „bocicukrot” bocsátott volna rendelkezésére valami titokzatos felső hatalom. – A minap túrhetetlen magatartást tanúsítottam a buszon, bizonyára emlékeznek rá – folytatta hősünk, miközben Elek bensőjében kéjes, meleg, mézédés, nyamnyogós masszává folyósodott az „elégtétel-bocicukor”. – Az, hogy ilyesmire vetemedtem olyasféle pimaszság volt részemről, mely teljességgel tolerálhatatlan, úgy az Önök, mint a tisztelt buszsofőr úr részéről, úgyhogy egyrészt erős esküvéssel fogadom: az elkövetkezendőkben nem kerül sor ilyesmire, másrészt ezennel és ez úton kérek önöktől elnézést, a buszsofőr urat pedig megkövetem alávalóságomért.

A rövidke szónoklatot általános tetszésről árulkodó moraj fogadta (leginkább azért, mert Kálmán az egészet papír nélkül és egyszerre adta elő). B. Viz Elek kezét nyújtott Kálmánnak jelezvén, hogy megbocsát, és hogy eltekint megcsorbított becsületének bírósági úton történő helyreállításától. Beindította az autóbusz motorját. Kálmán úgy érezte ezzel a látványos rehabilitációt követően jogot formálhat arra is, hogy az eredeti állapot szerint ismét tegezőre foghassa:

– Szervusz! – azonban csatlakoznia kellett.

– Viszontlátásra! – válaszolt Elek, majd elengedte a hirtelen leizzadt tenyeret és megnyomta az ajtócsukó gombot. Kálmánnak gyorsan kellett cselekednie: leiskolt a lépcsőn, az összezapódó ajtó így is fenéken billentette. A berregő motortól remegő busz ablakok mintha valamiféle gonosz, kaján kuncogást visszafojtva rázkódtak volna.

A frissen beszerzett újabb váratlan megaláztatás valósággal leforrázta Kálmánt. Nagy titokban egy-két hajszálának pigment csapjait elzárta a természet, a vékonyka szaruszálak belsejébe levegő buborékok kerültek: Mikorka Kálmán elkezdett ősülni.

53.✱ Elek úgy gondolta, ha lúd, hát legyen kövér és szükségesnek látta még egy kicsit megalázni Kálmánt. „Nem fogok én itten tegeződni egy ilyen alakkal! Még ez a valami!... Méghogy szervusz... Amelyik kötél egyszer elszakadt, azt ugyan össze lehet csomózni, de a görcs azért megmarad” – gondolta B. Viz Elek, csak éppen szalonnát nem szelt magának, meg kenyérvéget nem vetett oda hű nyájterelő kutyájának, ahogy ez nyáján őrködő pásztorhoz illik (aki ezúttal szervokormányval terelgette menedzser nyáját a négyes főútra).

54.✱ Bizony nagy kár volt a kövér lúd elvét követnie Eleknek Döbrögi közében; meg sem merte álmodni, hogy mit von ezzel szerencsétlen fejére. Kellett neki, miért nem ismerte fel az utóbbi napokban szemlátomást bizonytalankodva, zsinóros-prémes mentében buszon lődörgő emberkében a régvolt mesék pórul járt ispánját!

Majd meglátják, hogyan járt pórul a pórul járt ispánt fel nem ismerő pór.

55.✱ A 41.✱-ban könnyedén átlibbentünk a kellemes csalódások földjére, az álomvilágba. Én mondom: nincs annál jobb, mint szenderegni egyet a Mezőtlábi Réten; hogy jóanyámat idézzem: „A hatás művészi, a látvány csodálatos.”

Én arról álmodtam, hogy koratavasszal egy kellemes estén, a debreceni Nagytemplom mögötti parkban, egy csinos, fiatal lány társaságában ücsörgök, várunk egy igazi jó mozi előadásra, tesszük mindezt oly módon, hogy a farmerdzsekim belső zsebében egy teljes, megbontatlan tubus, csokoládés sűrített tej lapul meg.

56.✱ Csak hozzávetőleges viszonyítási alap felvázolása végett, egy pillanatra visszakukucskálunk történetünk másik cselekményszálába, ahol Nagy Árpi (ZIMMEZUM Rt. igazgatósági tag) ábrándozik a tökéletes boldogság érzetéről. Szerinte ez a felülmúlhatatlan élmény az alábbi érzések képzeletbeli elegyével lehet rokonítható: heroin és kokain együttes hatása alatt kefélni, közben sört inni és pacalt enni, mindezenközben a szülők a háttérben – egyetértésük jeléül – kedvesen mosolyognak.

57.✱ Vilmos és Péter, csakúgy mint a sapkamanók, már felébredtek és annak rendje módja szerint kedvesen le-„hétalvó, világ lustája, hasadra süt a Nap!”-oztak. Az ízletes reggeli csemege közben Pinduri sapkamanó kérdésemre elmesélte, hogy ő álmában illatos mezőn heverészett, szalmakazalban hempergőzött, száнкózott és hógolyózott...

Csokigolyó sapkamanó kezdeményezésére a finom habos kakaó és a ropogós, de belül omlós kalács elfogyasztását követő áhítatteljes csendet megtörve beszélgetés vette kezdetét arról, hogy vajon mi lehet a tárgyak legszebb pillanata.

– Az én Garfieldos bögrémnek – kezdte Tündéregér – az lehet a legszebb pillanata, mikor puha kis kezemmel átölelem, és óvatosan számba csurrantom az első korty frissen készült kakaót, majd vékony kakaóbajszot hagyva ajkam fölött, kéjes sóhaj-nyögést hallatok.

– Nem rossz, de azzal talán mégsem versenyezhet, mikor a felhangolt gitárhúr elsőként zendül harmóniába társaival, s minden ízét felhang osztók, szorozók bizsergetik – folytatta Vilmos, és mondókája végére odabiggyesztett egy tisztán csengő, magabiztos és vidám C dúr akkordot (valamiféle hangszer mindig van nála).

– Igenám! – ellenkedtem. – Csakhogy annál szomorúbb sincs, mikor egy szép akkordfelbontás közepén elpattan az öreg, kiszolgált gitárhúr; az egykori rézhuzal borítás elvesztette régi fényét, vidám csillogását és elszakad a bundok között, s a nylon bél elpattan. Úgyhogy a magam részéről a bögre pillanatát nagyobbra tartom.

– Nincs igazad, Lackó – vágott közbe Bogármadár sapkamanó –, ha láttatok már kukában „Good Morning, Mickey Mouse!” bögre darabokat szomorkodni, akkor nem hiszem, hogy bármi másra a szomorúbbat rámondhatnátok.

Erre aztán mindenki megértően, s egyben kissé elszontyolodva bólogatott (felidézve a régvolt idők rosszcsontságainak ártatlan áldozatait), mígnem Fityszalábú sapkamanó incselkedve meg nem szólalt:

– Az összetört bögre nem lehet a legszomorúbb a világon, hiszen az már, ugye, nincs egy darabban, úgyhogy szerintem a világon a legszomorúbb dolog az eltört bögre legnagyobb darabja, mert ő a legnagyobb, így szomorúsága is a legnagyobb társai között.

– És mi van, ha éppenséggel a legkisebb bögre szilánk a legszomorúbb, pinduri méretébe szorul hatalmas bánata, az a bánat, ami a nagyobb darabokból (éppen azon való örvendezésük okán, hogy viszonylag egyben maradtak) kiszorult? – kérdezte ugyanakkor Péter bölcsen, mire mindenki elbizonytalanodott.

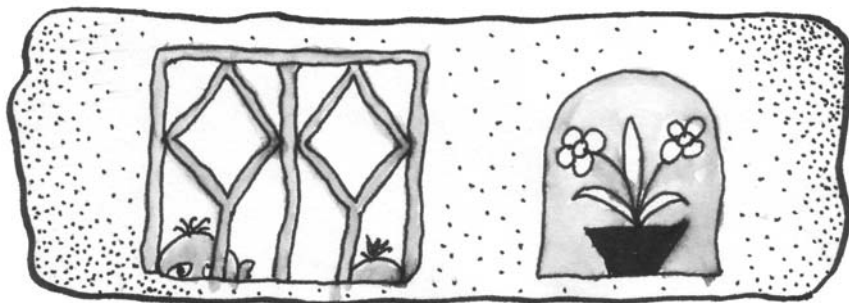
Sokat vitatkoztunk még azon, hogy vajon mikor boldogabb a bölcső: ha elsőként fekszik bele egy gőgicsélő emberke, vagy amikor kinövi őt parányi lakója és arrébb totyog a rácsos ágyba; illetve hogy ez utóbbi pillanat boldog-e egyáltalán, nem lehet, hogy éppen ez a legszomorúbb? Abban mindönk egyetértett, hogy ritka szép pillanat hosszú évek elteltével, felnőtteként valamelyik szekrényünk sarkában váratlanul rábukkanni gyermekkori játékmackónkra – nemcsak a mackó számára.

De vajon mikor boldog az akasztófa, vagy a villamosszék?... Ez az, amire sehogyan sem tudtunk válaszolni. A manók azt sem tudták, hogy mik ezek.

58.✱ A magam részéről, kedves olvasó, nem hiszem, hogy valami fene nagy extravaganter lennék Önökhöz képest avval az önvallomással, hogy – bár nap mint nap láttam ugyan, de csak – felnőtt fejjel tudatosult bennem, hogy a Hold bizony gyakorta fényes nappal is fent időzik a nem tudni miért éppen kék, de annál csodálatosabb égbolton.

Történt pedig ez a „tudatosulás” egy káprázatos tavaszi délutánon Nagypapa kertjében, a szőlőlugassal díszített nyárikonyha előtti hatalmas fenyőfák között kifeszített függőágyban. Egy fürge mókus akrobata-mutatványjaiban gyönyörködtem, s amint figyeltem az ügyes ugrásokat egyik ágról a másikra, egyszer csak szemembe tűnt a sápadt, ezüstös fényű égitest. „Jé! Ez itt van?” – csodálkoztam el hirtelen, a mókus látványos salto mortale ugrása sem vonhatta már

el figyelmemet. (A kis rágcsláló lehet meg is sértődött, hogy csak egy ilyen rövid villanásra szerepel a regényben.) „Tulajdonképpen miért is ne...” – folytattam a tűnődést, mikor kilépett Nagyapa a nyárikonyha kamrájából, a káprázatos szárazkolbászok és birsalmasajtok fantasztikus kincsesládájából, abból a parányi birodalomból, minek különleges ablaküveg szemei őrzik talán még szüleim kíváncsi gyermekszemeinek sugarát is.

Nagyapa arcán – aki nem látta még, annak elmesélem – egy vidáman leélt élet ráncai mélyülnek (ami igen figyelemre méltó körülmény, ismerve a XX. század magyar történelmét, amit jószerével végigélt). A sors írásjeleiben olvasni tudó könnyedén felfedezheti arcán a gyermeki kíváncsiság és huncutság bárázdáit. Különös és megindító kontrasztot jelent mindezzel – Nagymama halála óta – a megtört fényű, tiszta kék szempár.

– Hajdanában-danában volt nekünk egy gyönyörű tenyészbikánk, saját nevelés – kezdte Nagyapa, a világ legöregebb Zeke Lászlója –, aztán eladtuk jó pénzért. Az árából bejártuk a világot Nagymamával.

– Na, és megérte?

– Hol van már az a bika azóta? De a nagyon szép emlékek még mindig itt élnek a szívemben.

– Tudod-e, Lackó – folytatta Nagyapám, mint aki nagyon jól tudja, hogy van még mit tanulnom –, hogy a Holdban lány lakik?

– Nem én!

– Pedig, ha alaposabban megfigyeled te is észreveheted – és ezzel rátámaszkodva a tenyere alatt fényesedett kapanyélre ravaszul elmosolyodott bajsza alatt.

Ekkor lettem figyelmes a Hold különös, szűrt opál fényére; a ködös messze-ségben csillogó hatalmas igazgyöngyre.

59. ✱ Yukka Pop Simon elnök-vezérigazgató nem igazán tudta hirtelen mi-ként is cselekedjék a klérus helybéli hatalmasságával, aki egyben mint önkormányzati képviselő (saját szavaival élve) „mintegy a választópolgárok bizalmát is élvezi” (a papként hivatalból elnyert isteni bizalomról már nem is szólva), különösképpen pedig azért, mert e transzcendentális és világi szempontból egyaránt figyelemre méltó személyiség habzó szájjal üvöltve verte a ZIMMEZUM Rt. vezérének mahagóni asztalát. A vezérigazgató számtalan forgóval tarkított,

ez okból teljességgel zabolázhatatlan frizurája és a permanensen lúdbörző, enyhén vörhenyes nyaka párosulva az elfojtott agresszió keltette vörösödéssel határozottan egy frissen forrázott csirke impresszióját keltette.

– Hogy képzeled ezt maga? – kezdte a pap és önkormányzó, majd minden retorikai szempontot sutba dobva, artikulálatlanul üvöltve és ideges rángatózás közepette ráolvasta Yukka Pop Simonra az ifjabb Yukka Pop Simon szörnyűséges rémtettét. A fiatalember ugyanis egy helybéli farkaskutya nevű (talán rex?) rockzenekar frontembereként (s mint ilyen, magát Szájmonnak tituláltató) – akarva, akaratlan (?) – nem átalított istentelenséget a szájára venni, mégpedig oly módon, hogy az egyik nyögvenyelősre sikeredett, leginkább amatőr csörömpölésre emlékeztető szerzemény élénk ének improvizációjába oda nem illő dolgok is belekeveredtek: „páp-duwáp, páp-páp-duwáp, PAPP PINA – PAPP PINA, yeah!”

– Tudja pap úr, nem könnyű dolog a gyermeknevelés, és én igazán mindent megteszek...

– Képzelse csak, mi lenne, ha én a szószékről az önök kolléganőinek a genitáliáit emlegetném?!?

– Szoktam neki venni kólát, meg focizok is vele, sőt bunyózni is szoktunk.

– Vigyázni is kell ám tudni arra a gyerekre; egy apa legyen erős, szigorú, strapabíró és nem finnyás, meg mi is még... ja, meg hát persze: istenfélő. Úgyhogy most itt magát én kiátkozom.

– Ne tegye – kiáltott fel Simon, bár nem igazán tudta, hogy ez a súlyosnak hangzó fenyegetés milyen szankciókat is von maga után egészen pontosan (mint amolyan csak a biztonság kedvéért „koca-vallásos”), de azért „soha nem lehessen tudni” alapon hangot adott tiltakozásának. Érezte, hogy valahogy ezt a tiltakozást nyomatékosítani kellene: – Nézze csak kedves, nagyságos, főméltóságú, szentséges, főtisztelendő... izé... – ezzel hirtelen előkapta íróasztala jobb felső fiókjának titkos rekeszéből (egy Kojak nyalóka és három cumicukor hal-mazából) legféltettebb kincseit: egy köteg eredeti csehszlovák cigirágót. – Parancsoljon velem!

A világi gyönyörökre (is) fogékony pap élvezeteg szemei megcsillantak feledve, hogy „ne kívánd a másét”, majd csaknem kicsurranó nyállal zsebrevágta az engesztelő adományt és már indult is az önkormányzati hivatalba, az intézmény nevéhez híven avégett, hogy önmagukon kívül mással még csak véletlenül se foglalkozzanak.

Az elnök-vezérigazgató pityergésbe hajló düh érzetével eltelt lélekkel nézte a pap távolodó nyolcéves Volks Wagen Golfját (minden agresszív ember ilyen vesz magának, hogy csak két illusztris példát említsek: a delejes tekintetű Theodore Bundy, aki a szexuális őrjöngés eszeveszett tobzódásában mészárolt le módszeresen vagy ötven nőt a hetvenes évek végén; illetve Miklós barátom a rapszodikus jelentkező fogyókúrák ideje alatt), s a vezér könnyelábadt szemei észre sem vették az országút mentén ácsorgó különös alakot...

60.* – Hát szóval, ami itt van, ami itten ebben a városban uralkodik?! – fortyant fel méltatlankodva az út szélén (úgymond: „a poros álláson”) otthagytott Döbrögi.

Az autót kéjesen csámcsogva vezető pap nagy ívben kikerülve címszereplőnket még oda is mordult a stoposhoz – mondókáját nemzetközi gesztus-obszcénssággal tolmácsolva:

– Miért nem veszel magadnak te is autót?

Döbrögi mélyen elgondolkodva kuporodott le az útszéli kilométerkőre. Tekintetét egy tulipán bimbóra függesztette. Noha felhagyott az útszéli egyre ki-látástalanabbnak tűnő integetéssel, szívét mégis különös reménység töltötte el.

61.✱ Mikorka Kálmán mindezenközben már – az 53.✱-ban elszenvedett megaláztatása folytán önmagára mért, buszról való önkéntes száműzetése okán – rendes szokásához híven, omlatag Skodájának fedélzetén dőcögött ha-za a munkaidő lejártával.

„Eredeti elképzeléseimben az szerepelt – kezdte a tűnődést a rozzant járgány együttérző mormolása által kísérve –, hogy cilinderrel fejemen, Havanna szivart pőfékelve terpeszkedek egy dollár jelzéssel ellátott, degeszre tömött zsákon; no, meg hogy unokáim a családi palota társalgójában, a diszkrétan pattogó kandallótűz mellett félelemmel vegyes csodálattal bámulják majd szigorú tekintetű portrémát... és tessék!! Itt ülök ebben a... a...” – a szó hirtelen beléfagyott, mert a sértődésre hajla-mos öreg autó figyelmeztetőleg felmordult valahonnan a kotyogó féltengelye és re-pedt kipufogódobja körüli sötét, olajos mélységből. Kálmán tehetetlen dühében az első keze ügyébe eső kazettát begyömöszölte az autó magnójába, azonban ismét csatkoznia kellett: Adriano Celentano nem volt hajlandó rendesen énekelni a ka-zettáról, ugyanis megsértődött amiatt, hogy reggel Kálmán minden érzés nélkül, egy strófa kellős közepén szakította meg a lejátzást, pont a legjobb résznél.

Miközben értetlenül hallgatta a hamis éneket, halandzsa szöveget és elmis-másolt versszakokat, szép csendesesen elfogyott a benzin a tankból. Az eszmé-le-tét vesztett jármű szép csendesesen elhallgatott, majd leténfergett az útpadkára.

Mikorka Kálmán keserősége tovább már nem nőhetett, lelkének keserűség tartályában amúgy is hosszú-hosszú ideje túlnyomás uralkodott. A felrobbant tartály hideg, ragacsos keserűség-kocsonyája egyszerre teljesen elborította ösz-szes belső lelki berendezését. Az egész emberből egy hatalmas düh-golyó lett, mely izzadt, füstölgött tehetetlenségében; minden fölös energiáját rosszindulatú gondolataiba próbálta levezetni.

„Bosszú!” – suhant át agyán, s máris körvonalazódni látszott lelki szemei előtt a TUTÁLIBE Rt. gyors üzleti karrierje, s a ZIMMEZUM Rt. szégyenteljes és villámgyors hanyatlása.

62.✱ – Ha hiszitek, ha nem, így volt – meséltem el a sapkamanóknak is Nagyapám és a Hold történetét; hozzátettem még, hogy Nagyapa kertjében egyéb ideillő csodálatos dolgok is történtek. Egy ízben például megkóstoltam a saját termésű kaktusz gyümölcsét, egy úgynevezett kaktuszfügét(!), s miköz-ben szétfolyt számban a zamatos, édes, cékla színű és állagú, szilva nagyságú gyümölcs nedűje, egy különös, tűnékeny madár árnyképe libbent át előttünk az égen. Olyasmi jelenés volt ez, mint amit a csíksomlyói búcsú végén, a haj-nalt váró, mélyen vallásos magyarok szoktak látni a megváltó szent lelkeként.

– Hozzá repült? – kérdezte Péter mosolyogva.
– Igen, a Holdbéli Lányhoz, de ezt te honnan tudod?
– Csak úgy tudom – hagyott meg bizonytalanságomban és cinkosul összekacsintott Vilmossal.

63.✱ Döbrögi nem sokáig ücsörgött a kilométerkövön a nyíló tulipánt szemlélgetve, ugyanis hamarosan csodálatos dolog történt: csendesen duruzsolva megállt mellette Fazekas Mihály csillogó-villogó Bugattija.

64.✱ Mindezenközben a regény másik cselekménysíkján, ahol az „idő pénz”, legalábbis a szereplők azt hiszik, az inflálódó pénz mintájára az idő is gyorsabban telik. Míg a Bugatti halkan duruzsolt az alkonyodó debreceni Nagyerdő felé, a ZIMMEZUM Rt. vezérkara már régen elaludt.

A rövid és nyugtalan álmok többnyire géphangra szakadnak meg. Yukka Pop Simon telefonja agresszív, gőgös, ugyanakkor unott (ezt csak ő tudta így együtt) csörrenéssel szólalt meg, annak rendje módja szerint az üzenetrögzítő „vette fel”:

– Itt Yukka Pop Simon elnök-vezérigazgató üzenetrögzítője, a sípszó után hagyjanak üzenetet; it's Mr. Chief President Manager Simon Yukka Pop's telephone answering machine, leave message after the sign!

– Itt a telefonébresztő, hét óra, harminc perc, jó reggelt! Itt a telefon ébresztő, hét óra harminc perc, jó reggelt!... – válaszolt az automata. Így beszélgetett gép a géppel.

Nagy Árpi szokásához híven tréfálkodni próbált és személyi hívón az alábbi üzenetet továbbította Bármy Áron nevezetű kollégájának: „Kossuth Lajos azt izente...”

Pisch Illés mindig figyelve a kor legújabb vívmányaira és rögvest el kívánva azokkal dicsekedni, ezúttal a HIFI-tornyával üzent Bekak Illásnak, illetve az üzenetrögzítőjének: „Én a gazdám HIFI-tornya vagyok, azt üzenem az ön gazdájának, hogy jó reggelt!”

Sátortá Bori borzasztóan szégyellte, de iszonyú kínos módon elromlott az üzenetrögzítője. (Pedig a felvezető szöveg nem volt akármilyen: „A hívó fél beazonosítva, robbanás tíz másodperc múlva: 10, 9, 8...”) Égés! Mít volt mit tenni, ő így fogadta az igazgatósági tagok hívását:

– Sajnos az üzenetrögzítőm nincs itthon, így én beszélek.

– Szervusz Bori! Jó reggelt! Indul egy új munkahét!

65.✱ Fazekas Mihály meghallgatván Döbrögi beszámolóját ravaszul somolyogva bajsza alatt – mint regényes cselszövések gyakorlott mestere – nyomban kitalálta, hogy hol kívánom tovább szerepeltetni tőle kölcsönvett hősovet; egy percig sem tévovázott az útirányt illetően, a hangtalanul surranó luxusautót mintha zsinóron húzták volna a Suttogó Erdő, illetve a Mezítlábi Rét felé.

– Mester, nekem van egy megérzésem, pontosabban egy szörnyű gyanúm!

– Nocsak?! – válaszolta Fazekas Mihály afféle mód felhúзва szemöldökét, mintha meghökkenne azon, hogy mit találtam már megint ki.

– Az a gyanúm, hogy... hogy... hogy... én nem Lúdas Matyit vertem meg a 36.*-tól a 42.*-ig.

– Bizony nem! – válaszolta Fazekas Mihály és leállította a Bugatti motorját. – Megérkeztünk – tette hozzá szűkszavúan, de vidáman.

Döbrögi a lelkiismeret-furdalás ébresztő információtól kicsit zsibbadtan kiszállt a csodamasinából és gépiesen integetett az alkonyi sötétségbe üstökös módján fénycsíkot húzó autó után.

66.* Az esti tábortűznél ücsörgő kis társaságunk éppen azon elmélkedett, hogy a sapkamanók népes tábora minden bizonnyal a sapkák legszebb pillanatairól kaphatta nevét, valamint, hogy ezen logika alapján a Suttogó Erdő mélyén léteznie kell zoknimanóknak, bugyimanóknak, kabátmanóknak, sőt sálmanóknak is, mikor betoppant közénk Döbrögi.

– Jó estét kívánok! Azt szeretném legelőbb megtudni önöktől, hogy vajon létezik-e igazság – kezdte egyhuzamra és kissé elcsigázottan, vagy inkább elkesezve Döbrögi.

67.* Nos, kedves olvasóim, amíg az igazgatóság (vagy ahogy ők hívják magukat: az Igazgatóság) kitörli a csipát a szemekből és megkezdődik a munka, s míg emezek ezalatt álmodnak tovább a Suttogó Erdőben, hallgassuk meg, miként veszíti el Döbrögi az igazságról alkotott illúzióját a Suttogó Erdő mélyén egy Szókratésszel folytatott beszélgetés során.

Szókratész és Döbrögi disputája az igazságról

SZÓKRATÉSZ: Herkulesre, te tényleg azt hiszed az a fogalom, amit „igazság”-gal illet a pór nép, ténylegesen létezik? Nos, akkor mondd meg nekem: mi az igazság!

DÖBRÖGI: Hogy rögvest egy nálamnál okosabb és egy egyébként is szerfelett okos emberre, Werbőczy Istvánra²¹ hivatkozzak: *„Az igazság ugyanis az az állandó és örökkévaló akarat, amely mindenkinek a maga jogát megadja.”*²²

SZÓKRATÉSZ: Nos, akkor kedves öcsém, azt mondd meg most nekem, hogy kinek az örökkévaló akaratáról beszéltek ti Werbőczyvel egészen pontosan!

DÖBRÖGI: Hát... mindenkiéről.

21 Werbőczy István (1458? – 1514. v. 1541.) jogtudós, királyi ítélőmester, királyi személynök, majd nádor.

22 Tripartitum, azaz a Hármaskönyv (teljes címe: *Nemes Magyarország Szokásjogának Hármaskönyve*, melyet Werbőczy István a Királyi Felség személyes jelenlétének helytartója a legnagyobb gonddal készített).

SZÓKRATÉSZ: Eszerint mindenki igazságos?

DÖBRÖGI: Nem, dehogy... az örökkévaló akarat az igazságos emberekre vonatkozik.

SZÓKRATÉSZ: Eszerint, aki nem igazságos ember arra nézve az igazság fogalomnak nincs értelme?

DÖBRÖGI: Való igaz, olybá tűnik, hogy az igaztalan ember számára az igazságfogalom nem tűnik értelmezhetőnek.

SZÓKRATÉSZ: No, folytatva akkor Werbőczy gondolatát: „az igazságosság nem más, mint kedvezés és személyválogatás nélküli akarat arra vonatkozóan, hogy megadd mindenkinek a maga jogát.”

DÖBRÖGI: Nyelvemről vetted le a szót!

SZÓKRATÉSZ: Mindez azt jelentené – ezek szerint –, hogy (amennyiben magad igazságosnak akarod tartani) egyaránt meg kell adnod az igaz és az igaztalan embernek is a magáét „személyválogatás nélkül”?

DÖBRÖGI: Valahogy úgy.

SZÓKRATÉSZ: Hogyan teheted – kérdezem én – ezt, ha az igazságos épp azt tartja igaztalanak, amit az igaztalan igazságosnak?

DÖBRÖGI: Ez valóban fogas kérdés, és megvallom megválaszolni sem tudom.

SZÓKRATÉSZ: Az igazságosság tehát, mivel lelkiállapot és indulat, tudás és jellem, valamint konkrét esemény, szituáció függvénye, semmi biztosat nem állíthatunk állandó és konkrét letezését illetően.

DÖBRÖGI: Igazad van, Szókratész, de te a filozófus mártír, aki eszméidért – melyekbe a törvények feltétlen tisztelete is beletartozott – hajlandó voltál vállalni az önkéntes kínhalált és magad hörpintetted ki a bürökpoharat...

SZÓKRATÉSZ: Jaj, ne is emlegesd!

DÖBRÖGI: ...szóval pont te vitatnád, hogy a jog az igazság objektív mércéje?

SZÓKRATÉSZ: Abban igazad van, kedves Döbrögi, hogy a jog objektív mérce, vagy ahogy a rómaiak mondták: „zsinórmérték”, de az, hogy annak bármi köze van az egyébként nem létező igazsághoz, az biztos. A jog ugyanis gyarló emberek alkotása, igazságvektorok kompromisszum eredője, mely a lehetséges rossz megoldások között optimális esetben a legkevésbé rosszat foglalja törvénybe. Ittad volna te ki a bürökpoharat, most másképp vélekednél te is!

DÖBRÖGI: A méregpoharat is azért ittrad ki, hogy láttasd: a törvény, ami erre kötelezett nem volt igazságos?

SZÓKRATÉSZ: Valóban. De ne keseredj el, Döbrögi, a megfoghatatlan és káprázatos Justitia azért néha szemünk elé tűnik, akkor és ott aztán mindennél világosabban látjuk és megingathatatlan meggyőződésé érik bennünk tudata – sajnos elképzelhető, hogy csak néhány pillanatra, de az a néhány pillanat is szép.

DÖBRÖGI: Most próbára teszek, te bölcs; kíváncsi vagyok, vajon ezúttal hogyan győzől meg!

SZÓKRATÉSZ: Halljuk érveidet!

DÖBRÖGI: Nos, arról győzz meg, hogy az érzelem- és indulatmentes matematikában kimutatott igazság sem létezik!

SZÓKRATÉSZ: Bizony, sokáig hitték, hogy a levegőnél nehezebb tárgy nem tud magasba emelkedni, hogy fémből készült tárgy nem maradhat fenn a víz

felszínén, hogy a Föld lapos, és mindezt az érzelem- és indulatmentes természetudományos igazság szellemében.

DÖBRÖGI: De a matematika az egészen más, ott a gondolatok számokká, a gondolati fordulatok műveletekké kristályosodtak...

SZÓKRATÉSZ: Ám legyen... figyelmezzél levezetésemre, amelyben tiszta logikával mutatom ki a matematikai képtelenséget:

$$-20 = -20$$

most bontsuk az egyenlő számokat két-két szám különbségére:

$$16 - 36 = 25 - 45$$

ezt követően a kivonások elemeit fejezzük ki tört- és egész számok szorzataként:

$$4 \times 4 - 8 \times 9/2 = 5 \times 5 - 10 \times 9/2$$

eddig követhető?

DÖBRÖGI: Hát persze.

SZÓKRATÉSZ: No, akkor most figyelj! A szorzatok elemeit fejezzük ki számok hatványos alakjaiban és adjunk hozzá az egyenlet mindkét oldalához egy ugyanakkora értéket képviselő matematikai kifejezést, nevezetesen a „(9/2) a négyzetén” értéket, egyenletünk ezt követően így néz ki:

$$4^2 - 8 \times 9/2 + (9/2)^2 = 5^2 - 10 \times 9/2 + (9/2)^2$$

Döbrögi, ilyenformán is áll az egyenlőség?

DÖBRÖGI: Hogyne, csak tudnám hová akarsz kilyukadni!

SZÓKRATÉSZ: Rögvest megtudod; ha elfogadjuk – és miért ne tennénk – azt a matematikailag igazolt algebrai igazságot, hogy

$$(a - b)^2 = a^2 - 2ab + b^2$$

akkor az egyenlet mindkét oldala az alábbi képletekké egyszerűsíthető:

$$(4 - 9/2)^2 = (5 - 9/2)^2$$

ezt követően vonjunk gyököt mindkét oldalból:

$$4 - 9/2 = 5 - 9/2$$

majd adjunk hozzá mindkét oldalhoz 9/2-t és megkapjuk a várva várt matematikai képtelenséget: $4 = 5$

68.* Most, hogy az álmodók alszanak, az „idő-pénzesek” pedig tüsténkednek, a dolgok nagyjából helyükre kerülnek.

Ágyúdörgés hallik a munka frontjáról.

Hajrá!

69.* Mikorka Kálmán ezen életszakaszában az őt ért váratlan megaláztatások hatására döntő jelentőségű lelki-fizikai változásokon ment át. Az 52.*-ban megindult öszülési folyamat – melyet egyelőre csak én és a kedves olvasók figyelhettünk meg – nemcsak a kiállt pszichikai kínok, hanem a lelki beállítottság apró indikátorai is.

Hősünk felhagyott a tudományos, művészi és irodalmi ambíciókkal; minden energiáját a pénz és a hatalom megszerzésének szolgálatába kívánta állítani. Sárguló lapú, régi tanulmányát, mely eredeti céljai szerint a tudománytörténet

nagy, forradalmi gondolatokat tartalmazó kincsestárába került volna, örök tiszteletet és megbecsülést biztosítva szerzőjének, nos, ezt a tanulmányt apránként, de visszavonhatatlanul elhelyezte az enyészet házi kriptájában, a kukában. Minden egyes ürítésnél négy-öt oldal a „Homo erectus, avagy a dugni akaró ember”-ből belegyűrődött Kálmán műanyag szemetesébe.

Az éles szemű humánitológusok megfigyelései alapján azonban az sem lehet véletlen, hogy a vezérgorillák a hatalmi ranglétra csúcsán ősz szőrszálakból ezüstös rangjelzést növesztenek hátukra.

Kálmán is valami ilyesmiben mesterkedett.

70.* Az előzményekből a kedves olvasó világosan láthatta, hogy Döbröginek határozottan megvolt a probléma teremtőképessége, így minden bizonnyal azon sem csodálkozik – különösen az 54.*-ban elhintett sejtelmességre való tekintettel –, ha tisztelettel bejelentem: Döbrögi egy eredetileg vidámabbnak indult tavaszi hajnalon ötven botütéssel megbüntette a Lúdas Matyinak vélt buszsofőrt az autóbusz-állomáson.

Itt látom érdemesnek megjegyezni, hogy Szókratész matematikai képtelenség levezetésében a hiba a mindkét oldalból való gyökvonásnál van. (Természetesen az adott esetben lehet gyököt vonni mindkét oldalból, azonban attól kezdve abszolút értékekkel kellett volna tovább fejteni az egyenletet, mely végén -1 abszolút értéke lett volna egyenlő 1 abszolút értékével. Azt viszont nem tudni, hogy ez mennyiben bírt behatással a B. Viz Elekkel történetekre... a lényeg az, hogy legalább annyira megkapta a magáét, mint annak idején Kálmán.)

71.* Mikor Kálmán nem kívánt Laca-facázni, karrierjét dédelgette csakúgy a ZIMMEZUM Rt. keretén belül, mint az időközben titkosan létrejött TUTÁLIBE Bt. üzletvezető beltagjaként.

A ZIMMEZUM Rt.-ből sunyi módra megkezdte a bespájzolást: esténként lopva aktatáskájába csúsztatott egy-egy céges cuccot: fingszagú spray, ehető bugyi, robbanó, illetve meleg kávéban léggyé olvadó cukor. Ezek a kisdéd csejések-lopások azonban, bár a fényes jövő ígérétevel kecsegtettek, viszonylag kevésbé mozdíthatták csupán elő a nagyvív karrier kibontakozását, mégoly kevésbé ásták alá az anyacég anyagi biztonságát – lettek légyen az elcsent tárgyak bármily becsesek is a hazai üzleti életben –, hiszen ezekből a ZIMMEZUM Rt. mérhetetlen tartalékokkal rendelkezett.

Az önálló üzleti siker első (és ebből eredően törvényszerűen bal-) lépése már jelezte: a sikert nem osztogatják ingyen. Kálmán elsőként Lengyelországban próbált szerencsét a TUTÁLIBE Bt. színeiben. A csillagok Háborúja című nagysikerű hollywoodi szuperprodukcióból jól ismert gonosz filmhős: Dart Weder könyörtelen fejére emlékeztető bukósisakokat kívánt vásárolni a lehető legnagyobb számban, tudniillik ezek az egyébként papírvékony és ebből eredően életveszélyes alkalmatosságok roppantmód népszerűek voltak akkoriban kis hazánkban. (Hiába, nemcsak asszony a neve, de ráadásul még igen nagy úr is a hiúság!) A csereárúként kivitt és itthon 100 Ft/db árban beszerzett rendkívül ízlettelen, világító zöld és narancs színű ugyanakkor arany és ezüst szálakkal átszőtt

pulóverek viszont hamar gazdára leltek Bem apó kései leszármazottai között. A busás nyereség ígéretével kecsegtető 5 db bukósisakot sikerült is áthozni a VÁM-on, azonban az itthoni értékesítéssel volt egy kis gond: a szegedi „KGST” (aki netalán már feledte volna: Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa) piacon egy nyugalmazott tűzoltó enyhén szólva „lejárta szavatosságú” NDK (aki netán már feledte volna: Német Demokratikus Köztársaság) márkával vette meg a bukósisakokat – galádul elhallgatva a márkák származási helyét.

Ílyképp Kálmán – amelletti keserves reménykedésével eltelve, hogy a gazficó saját céljaira is orzott el tőle bukósisakokat, így motorozás közben permanens életveszélyben van a galád – kénytelen volt a kimerítő hétvégét nullával zárni. Diplomatafényében a zöldhasú dollár kötegek helyett csak egy viseltes kötet Mici Mackó és egy fogkefe lötyögött, árván, szomorúan.

72., 73., 74.*-ok. Miután B. Viz Elek a veréstől menten szörnyethalt, az ugyanakkora veréstől ugyanannyi idő kellett a felocsúdáshoz is. (Lásd még 43., 44., 45.*-ok – a szerző következetes kíván maradni.)

75.* „Nem árt még egy kicsit tanulni a nagyoktól” – gondolta Mikorka Kálmán, és egy jól irányzott rothadt alma darabbal megalapozta a részvénytársaságon belüli karrierjének első lépéseit.

A konkurens cég elnök-vezérigazgatója fején széttrancsírozódó rothadt alma arra készítette a ZIMMEZUM Rt. menedzsmentjét, hogy előléptesse Kálmánt a névtelen-rangtalan semmiből az előadói munkakörbe.

76.* Az igazgatóság tagjai kézhez kapták a díszes, mackó fejléces levelet, mely kellemes tartalmát már külsőségeiben is diszkréten sejtetni engedte:

77.* Kálmán azonban céljának megvalósítása érdekében – függetlenül az előadói státus elnyerésében megnyilvánuló céges bizalomtól – nem hagyhatta abba az áskálódást sem. Első lépésként saját cége vezetésének lélektani felőrlése mellett döntött.

- Halló, Bekak lakás?
- Igen – válaszolta gyanútlanul Illás.
- Jó napot kívánok, a Debreceni Telefonszolgáltató reprezentatív felmérést készítő szakembere vagyok. Szeretnénk ellenőrizni az önök készülékét.
- Kérem, semmi akadály!
- Rendben, akkor most fűjjon bele a gömbbe!
- Milyen gömbbe?
- Nos... – torpant meg a cél előtt egy pillanatra Kálmán. – Hát a seggömbbe!

78.* Kálmán lélektani hadviselésének akcióhullámai hatékonyan interferáltak az igazgatóság tagjai közötti belső feszültség hullámokkal.

Sátortá Borit például különösképp emésztette Nagy Árpi nem minden aljaság híján való legutóbbi tréfája, mikoron rávette a pimasz fráter gyanútlan kolléganőjét, hogy egy közös titkos helyen (a cég kizárólag igazgatósági tagok privát

ZIMMEZUM Szolgáltató Kereskedelmi és Szolgáltató Rt.

Tisztelt Igazgatósági Tag!

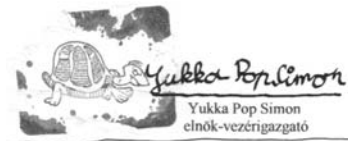
Igazgatóságunk 1995. március 17-én tartja soronkövetkező ülését az alábbi napirenddel:

- 1.) Különfélék.
- 2.) Mássegységek.
- 3.) Dolgok.
- 4.) Esetek.
- 5.) Az Igazgatóság Tagjainak javadalmazása.
- 6.) Mégvalamik.

Tisztelettel kérjük, hogy az ülés napirendi pontjainak fontosságára való tekintettel feltétlenül szíveskedjenek megjelenni.

Kelt: Debrecen, 1995. március 1.

Tisztelettel:

használatára fenntartott homokozójában) együtt ássák el gyűjteményeik legértékesebb medzsexboxait.

A „homálytizedelő”-nek becézett igazgatónőt – kinek szemeibe mintha mindig valami erős lámpa fénye világítana, olyasféle zavart bizonytalanságot áruolt el tekintete – a közös nagy titok hatására valamiféle titkos belső bizsergés kerítette hatalmába... egészen addig, míg (másnap) rá nem bukkant a kiásott játékszerek hűlt helyére, majd Árpád kaján mosolyából ki nem következtette, ki volt a ludas a medzsexboxok eltűnésében.

79.* Kálmán félreismerhetetlen üzleti tehetségére az az első sikeres üzleti vállalkozása világított rá, mely szellemes és ugyanakkor költségkímélő mivoltában a roppant nyereség ígéretével kecsegtetett.

A TUTÁLIBE Bt. haveri alapon, barátoktól, ismerősöktől szert tett fiktív bevételekre, így a szabályosan vezetett bizonylatokon keresztül a cég olyan bevételek terhére számolhatott el szabadon költségeket, melyek valójában nem léteztek. A költségek pedig – a beruházásokkal ellentétben – nem vonnak maguk után adókötelezettséget.

80.* Ismétcsak hazudnánk, ha azt átallanánk állítani, hogy a cégvezetés legfelsőbb szinten nem sütogette saját pecsenyét a közös tűzön.

Bármly Áron inkognitóban a NOÉ BÁRKÁJA Kft. (eredetileg felszámolás alá került cégek vagyonának tisztességtelen átmentésére alakult társaság) háttértulajdonosaként mérhetetlen haszonra tett szert azáltal, hogy az ehető bugyinyersanyagot, illetve a mű- (elasztikus) hányás speciális nyersanyagát saját cégével szállította a részvénytársaságnak, nyilván aránytalan extraprofit kikötése mellett.

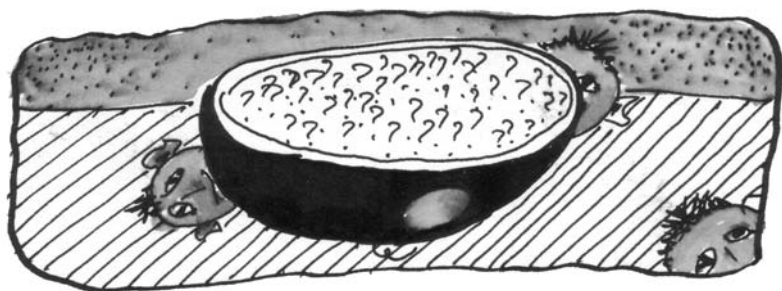
Pisch Illés és szellemi ikertestvére Bekak Illás sem maradhatott sokáig rest – látva a kollégák házi szaunáit, pince-málnaszörpözőit, saját játszótereiket, kengururácsos terepjáróikat – és kevésbé fárasztó, de azért még optimálisan jövedelmező mellékkeresettel egészítették ki jövedelmeiket: ahelyett hogy saját cégeik malmára hajtották volna a vizet egészen egyszerűen csúszópénzekért kötöttek üzleteket a részvénytársaság nevében. Pusztán ravaszdi cselvetésből csalárd partner cégekkel kötöttek olyan káprázatos megállapodásokat hiper mennyiségű gumicukor cumi előállítására, melyre gondolkodás nélkül minden kereskedelmi bank – az őszinte tisztelet jeleként mélyen meghajolva – eszméletlen mennyiségű, kedvezményes törlesztésű hitelekkel folyósított, majd valami ugyancsak kitaláción alapuló akadályközlővel lenullázták az eredeti megállapodást (a kedvező kamatozású kölcsön jó ütemű elsíbolása mellett); komolyabb csúszópénz kilátásba helyezése esetén szóba került az is, hogy „mit érne meg neked az, ha ez a fal megállapodás igazi lenne?”

Nagy Árpi az államot kívánta megcsapolni a rendszeresen alapított, majd ködbe vesző alibi cégek által adott hatalmas általános forgalmi adót tartalmazó számlák ÁFA-visszaigénylése útján. A másik hasonló módszere segítségével szintén hatalmas bevételekre tett szert (az állam helyett) mikoris az extrémításig túllértékelt apport (példának okáért egymilliárd forint értékű ingatlanként feltüntetett, roskadozó, salétromos falú, koszvadt disznóólak) bevitelével alapított alibi cégek szívódtak fel kezei között nyomban, amint az apport értéke utáni általános forgalmi adót visszaigényelte. A fal cégek alapításában komoly gyakorlatra tett szert, ami egyébiránt nem is egy olyan nagy „was ist das”, tekintve, hogy az egészhez csak egy hamisított személyi igazolvány kell, merthogy a cégeljárás többi résztvevője (a közjegyző és az ügyvéd) jópénzért mindenre hajlandó, az ÁFA-visszaigénylésnek pedig nem feltétele a jogerősen befejezett cégeljárás.

Sátortá Bori specializálódott a háziiorvosi privatizáció korrupcióra, az orvos kvázivállalkozásra, vagy ami a tényleges helyzetet gyakorta sokkal jobban tükrözi: a kváziorvos vállalkozásra. ZIMMEZUM-os kapcsolatait felhasználva intézményes kereteket adott az eszméletlen pénzért makkegészségesen beszerezhető rokkantsági igazolásnak (melléktevékenységként a vizsgálat és személyes megjelenés nélkül érvényesített autóvezetői engedély készítést gyakorolták ugyancsak jópénzért). Ebben a körben az igazi extraprofitot a háziiorvosi ingatlan business jelentette: Sátortá Bori vállalkozása bonyolította az adminisztrációs teendőket (persze jókora jutalékért) azoknak a vállalkozó szellemű háziiorvosoknak, akik nagy biztonsággal meg tudták állapítani a páciéntúrájukba tartozó nagybeteg, magányos öreg nénikről, bácsikról, hogy azok mikor szenderülnek jobb létre, így a velük – ingatlanuk tulajdonjogának átruházása fejében – kötött tartási szerződés nagy üzlet. Boriék csak úgy adták-vették a jobbnál jobb ingatlanokat, melyet az orvosok néhány jó szó fejében szereztek meg betegeiktől.

A legkényelmesebb helyzetben természetesen Yukka Pop Simon volt, aki pozícióba hozta saját cégében a hasonló cégek vezető állású embereit, így minden érdemleges munka nélkül könnyedén megkaparinthatt magának nyolc, tíz igazgatósági tagi, illetve felügyelőbizottsági tagi/elnöki pozíciót. A busás jövedelem fejében éves szinten kifejtett négy, öt napos munka dárídóval, cicázással, bújócskával, fogócskával összekötve mindenképpen a legelegánsabb módszernek mutatkozott társai között az energiabefektetés nélküli, más néven a tisztességtelenül szerzett jövedelmet illetően. (A többi módszer inkább csak „módszar”-nak hatott ezzel összevetve.)

Nem hiába, aki igazgató, az igazgató.

81.* – Nagyon sok szeretettel köszöntöm a kedves meghívottakat – kezdte negédes mosollyal Yukka Pop Simon, s hogy senkit meg ne sértsen az elfogultság látszatával, üvegesen meredt a hatalmas ovális igazgatósági tárgyalóasztal közepén egy kifűzött bakancsot ábrázoló porcelán vázában díszelgő virágcsokorra. Bár mindezen semmi mulatságos nem volt, azért Bármy Áron jónak látta egy kicsit diszkréten, de azért jól detektálhatóan kuncogni, majd haverkodási szándékkal oldalba bökní Sátortá Borit és a kollegina fülébe súgni meglehetősen erotikus felhangokkal megzengetve:

– Bújj, bújj zöld ág, zöld levelecske... ha, ha, ha.

Bori pironkodva, de belső elégedettséggel vette ismételt tudomásul, hogy ő még mindig vonzó, amiről persze szó sem volt, hiszen egy ilyen gőgös, butaarcú nő még a hasonszőrű férfiaknak sem kell; a magyarázat mindössze ennyi: Áron hiperfősvénységében mindenkivel jóban kívánt lenni, akitől bármi módon (értsd Bármy módon), bármire számíthatott. Bori mindenesetre magát szemlátomást ellenállhatatlannak képzelve levetette hátításkáját, mit ideálként feltüntetett megasztárok (Szandokán és Moncsicsi) díszítettek.

– Javaslom, hogy térjünk rá rögtön első napirendi pontunk megtárgyalására! A különféle témakörében a mag nélküli dinnye vetési gondjait szeretném, ha közös erővel megoldanánk – kezdte az elnök-vezérigazgató kellő komolysággal.

Illőn e hangulathoz, mindenki maga elé tette jegyzeteit, irkáit és mintha csak az elhangzandó komoly információkat kívánná feljegyezni nekikezdtek az egész ülés alatti ákombákom firkáláshoz. (Árpi esetében némi obszcén felhanggal.)

– Javaslom, hogy vessük el az érintett dinnyéket, értékesítsük őket, aztán majd meglátjuk – kezdte a hozzászólások sorozatát Nagy Árpi, a kicsit kiöregedett

yuppy (már-már playboy) hanyag figyelmetlenséggel elkerülve éppen a probléma lényegét.

– Hogyan veti el, kedves kolléga, azt a dinnyét, amelyiknek nincs magja – vetette gyorsan közbe Bekak Illás, és szemével a vezér tekintetét kereste. Bekak Illás nagyívű karrierjének egyik titka éppen abban rejlett, hogy mindig pontosan tudta mit szeretne hallani a másik, esetünkben a vezér.

– Gondolom az egész dinnyét kell elásnunk – bizonytalanodott el Árpi, majd hirtelen kaján mosoly ült ki frissen borotvált képére és szemtelenül szemközt vigyorogta Sátortá Borit, pimaszul emlékeztetve őt a medzsboxokra.

– Parancsoljanak, libbent be Budipa Piroska, tálcáján habos kakaóval és ízletes szörpökkel, mogyoróval és mazsolával. Elsőként természetesen a főnökhöz fordult, aki komoly gondjaiba merülve összeráncolt szemöldökkel utasította vissza a csacsкасágokat (könnyen tehette, hiszen előzőleg irodájában már degeszre tömte magát az ízletes csemegékkel és most beállt nála a jellegzetes „mogyorógombóc-a-hasban” effektus). Nem így a többi igazgatósági tag: Bori igyekezett méltóságát megőrizve habzsolni, ami ugye elég nehéz feladat; Árpi laza gátlástalansággal markolt bele a mogyoróba; Illés és Illás szokásukhoz híven a teljes hátralévő mennyiséget zsebeikbe öntve kebelezték be a maradékot (Illés a mogyorót, Illás a mazsolát, korábbi, erre vonatkozó külön megállapodásuk értelmében). Átlátszó indokkal maradtak a sor végén – senki nem hitte, hogy udvariasságból.

– Érik a szőlő, hajlik a vessző, bodor a levele... hi, hi, hi – dürrögte Bármý Áron Bori fülébe a mogyorórágcsálás adta érzéki gyönyörök hatására.

– Köszönöm, Piroska, elmehet – vetett véget a vezér a boldog intermezzónak, majd levonta a végső konklúziót az első napirendet illetően: – Bármennyire kedvelt árucikk is lehet a magnélküli dinnye, mivel nincs magja, így képtelenek vagyunk elvetni. Azt, hogy mások hogyan csinálják nem tudom, de ha meglátjátok, azonnal tegyetek valahogy keresztbe az ipsének! – egy pillanatnyi hatás-szünet után hozzáfűzte még ars poeticáját is: – Ha én szívok, szívjon más is!

82.* Mikorka Kálmán barna hajú lévén nem rendelkezhetett több, mint száz-ezer hajszállal (bizony-bizony, kedves olvasóim, hajszálaink száma nem több millió; még a – csalókamód a barnáknál sokkal dúsabb hajú – szőkéknek sincs több százötvenezer hajszálnál a kobakon). Nos, ebből a cirka százezerből – az 52.*-ban megnevezett okból kifolyólag már megőszült háromezer mellett az elmúlt 30* alatt újabb nyolcezer telt meg légbuborékokkal, valamint (csak úgy) kihullott háromszáz. Kálmán korában az öregedési folyamatok önmagukban nem okolták mindezt, sokkal inkább a férfiaságért és a hatalomvágyásért felelős tesztoszteron hormon felbuzgása vérereiben.

De mitől buzgott fel így az oly sok gyönyörért és bűnért felelős hormon; miért préselődtek ki azok ilyen vehemensen a belső elválasztású mirigyekből?

Mert Kálmán izgalomtól izzadt tenyerében ismét ott remegett a gyilkos telefonkagyló.

83.* – Borika, jöjjön ki, legyen olyan kedves – kérlette negédes csiviteléssel az igazgatónőt Budipa Piroska a „dolgot” című harmadik napirendi pont közepén.

Sátortá Bori kisportolatlan, vastag bokájú, jó negyvenes lábán magassarkú cipőben megpróbált nőiesen, csinoskodva kitipecgni, pedig a tárgyalás alatt lévő téma is módfelett érdekelte: családtervezés, különös tekintettel a többfejű gyermekekre.

A titkárnői standon már ott várta egy félretett kagyló.

– Halló!

– Bölcs Salamon mondta vala – kezdte Kálmán felismerhetetlenségig torzított hangján – hangos púnak nincsen szaga; de amelyik hang nélküli, annak szaga rendkívüli.

A döbbenet csendjét a vérszemet kapott Mikorka Kálmán egy élethűen imitált, sportos hangvételi szellentéssel zárta le.

84.✱ Borit annyira megrázta a váratlan orvtámadás, amit különösképpen azért sérelmezett, mert női mivolta ellen intézett agresszióként értékelte azt, hogy nacsak! Keserves zokogásának az 5. napirendi pont iránti kíváncsisága vetett véget. Lassan összeszedte magát, megigazította az ezen a héten vörös haját, a felpóckolt lógó mellek és a vastag bokába torkolló pipaszár lábak felett dagadozó hasán redőződő ruhafoszlányokat, és benyitott az igazgatósági ülésterem bőr párnázatu ajtaján.

– Most pedig térjünk rá, pusztán ügyrendi jelleggel és okokból (hiszen ezek a fránya jogszabályok ezt követelik tőlünk) az igazgatóság tagjainak javadal-mazására – hangzott el éppen Yukka Pop Simon elnök-vezérigazgató szájából, ahogy Sátortá Bori puhány teste Bármy Áron, a nagy fekete pákosztos macska élvezeg tekintete által kísérve letottyant a párnázott székre.

85.✱ Mikorka Kálmán férfias hőstettként értékelve telefonos akcióját önelé-gülten nézegette kipirult arcát kicsiny kézi tükrében. A csillagászati tavasz közeledtével nem csodálkozhatunk azon, ha önnön magának fokozott férfierőt tulajdonított egyben. Magabiztos, atyáskodó tekintettel méregette az útjába eső hölgyeket. Aki első látásra rögtön meg nem undorodott tőle (vannak még ma-zochisták – nélkülük tán az evolúció is megrekedt volna), attól még remélhetett is valamit.

E kóros tettekézség kiváló alapot jelentett ambíciózus terveinek kibonta-koztatásához. Rögvest be is tért az első útjába eső játékboltba és megvásárolta nagy cselekedetekre hivatott vízipisztolyát. A fegyver főpróbája jobban sikerült a kelleténél: a cégbíróság felé közeledő, és a pisztollyal nyomatékosan meg-sürgetett trolibuszvezető rémületében megelőzte (illetve csak próbálta meg-előzni) az előtte haladó másik trolibuszt. A vezetékek természetesen még az elő-zés befejezése előtt nagy robajjal leszakadt.

A cégbíróságon átvették tőle a TUTÁLIBE Bt. felhalmozott tőkéjéhez kapcsolo-dó módosítási kérelmet. A társaság neve ezentúl TUTÁLIBE Kft.

A pártházból lett, s már csak ezért is nevetséges bírósági épületből kifelé jö-vet összefutott a sajgó tagjait még mindig fájlaló B. Viz Elekkel. A buszsofőr be-tetegágyán mélyen magába szállva nem talált logikus magyarázatot az ellene el-követett merényletre, csak egy Kálmántól eredő bosszúra gondolhatott... és persze gondolt is. Mindennek szellemében utálkozása és megvetése jeléül széles

ívű számárfül integetés kíséretében kinyújtott nyelve mellett kipréselt levegő keltette hangokkal és félelmetesre torzított ábrázatával tüntetett.

– Megállj csak, majd megkapod még a magadét – mormolta orra alatt Kálmán, majd hidegvérét példásan megőrizve energikus lépésekkel haladt tova.

86.✱ – Kedves igazgatótársaim, várom javaslataikat javadalmazásunkat illetően – kezdte Yukka Pop Simon. – A magam részéről nem igazán kívánok ehhez a témához hozzászólni.

– Ugyan már, Simon – sietett Bármly Áron közbevetni a magáét –, nem értelek... Semmi okod a szerénykedésre, a cég igazán komoly teljesítményt ért el az elmúlt gazdasági évben.

– Ebben a ti érdemeitek sem hanyagolhatóak el.

– Bizony nem! – vágta rá gyorsan Nagy Árpí.

– Mit szólnának az igazgatóság tagjai, ha az elnök-vezérigazgató az egész éves átlagkeresetének nyolcszorosát kapná meg egy összegben prémiumként – vetette fel az első konkrét javaslatot Bekak Illás.

– Egyetértek – tette hozzá gyorsan Pisch Illés –, de a többi igazgatósági tagnak is meg kellene kapnia az elmúlt évi átlagkeresetének legalább a hatszorosát.

– Jujjj, de jó – sipákolta idétlen fejangján Bori.

Nagy Árpí viszont már kevésbé tűnt elégedettnek. Fél szemöldökét felhúzva felpattintotta arany zsebórájának (Schaffhausen) fedelét és megszólalt:

– Mi lenne, ha a prémium alapja nem az elmúlt gazdasági év lenne, hanem az elmúlt évtized?

A döbönt csend áthatóvá vált, csak a hirtelen megindult gondolatokat vezető idegszálakban surranó elektronok zizegtek halkán.

– Úgy értetted, Árpád – szólalt meg elsőként a vezér –, hogy az elmúlt évtized átlagkeresete, beleértve ebbe az akkor kifizetett prémiumokat is?

– Természetesen.

– Nos, nos...

Néhány másodperc kínos csend következett.

– Nos, ezt megfontolás tárgyává tehetjük.

– Igen, igen, igen – hangzott a szélrózsa minden irányából, mire az igenlés pár másodperce eltelt, a tagok – úgy tűnt – elkészültek a megfontolással.

– Szavazzunk!

Íly módon érte el Yukka Pop Simon 1994. gazdasági év után járó prémiuma az éves átlagkereset 87-szeresét, míg az igazgatóság többi tagja kénytelen volt beérni az éves átlagkereset 63-szorosával. (Ha mindehhez még azt is hozzáteszük, hogy Yukka Pop Simon havi fizetését szabályozó munkaszerződése úgynevezett „dematerializált” munkaszerződés volt, melynek feltételeit Simon saját belátása, kénye és kedve szerint, szabadon határozhatta meg, nos, akkor mondunk el igazán mindent erről a fizetésről!)

87.✱ Legyen a címe, mondjuk „Hímroad, vadászújság, hülye aki nem olvas-sa!”. Igen, ez igen hatásos cím, ez jó lesz – gondolta Kálmán, és gondolatát hamarosan tett követte.

Ne gondolja, kedves olvasóm, hogy hősünk be kívánt törni a hazai kortárs irodalmi életbe. Nem, a viláért sem! Maga a beindulásra szánt lap pusztán csak szemfényvesztés, talmi csillogású délibáb, minek elosztásával tengersok pénz gazdája kívánt lenni az ifjú menedzser. A 69.✱-ban manifesztálódott kultúra teremtmény pénzhisége csöppet sem csillapodott, sőt! Kálmán már le is beszélte a Magyar Posta illetékeseivel az új, reprezentatív újság átvételét és terjesztését. A piacra dobandó újság a fiatal hölgyek megkaparintásának tárgykörében szerkesztődött; nagy vadászsikereknek, régi nagy mestereknek legendás hőstetteinek, közhasznú cselfogások közhírré tételének, valamint gusztusos poszter mellékleteknek adott (volna) helyet lapjain; extra, hiánypótló mellékszolgáltatásként vállalta leköszölni minden évben az összes debreceni érettségiző tablóját, melyek között kedvére csemegézhetett ábrándozva a kéjre éhező. Ez a kecsegtető ajánlat elaltatta a posta illetékeseinek éberségét és nem igazán kaptak észbe akkor sem, mikor a fekete-fehér fénymásolat technikájával készült háromoldalas csinálmány (értsd: lappéldány) árát Kálmánék Kft.-je több ezer forintban határozta meg.

Az átvett, majd előre a Posta által kifizetett (!) és aztán fizetőképes kereslet híján teljesen értékesítetlenül maradt példányokat a villámgyorsan csődbe-fel-számolásba ment Kft. már nem tudta visszavásárolni. A szándékolt ál-csőd persze a valóságban tiszta pénzként realizálódott Kálmán zsebében.

Hasonló karriert futottak még:

„Fuck Fun Fan Club News”; „Sumér-Kárpát-Etelköz-Levédia Isten Haza Család Világmagyar”; „Beach Baby”; „Vérmagyar”; „Vérliberál”; „The Fucker”; „Punáta”; „Szabadszellemű Idegengyűlölő Internacionálé” című hetilapok.

88.✱ A rendkívüli prémium keltette belső feszültséget – immáron leplezetlenül – közös extázisban vezette le a vezérkar:

– Cicázzunk! – adta ki Yukka Pop Simon a szokásos vezényszót.

– Juhíjj – kiáltották a többiek, közben a vezér már elkezdte a kiszámolót:

– Ec-pec, kimehetsz, holnapután bejöhetsz; cénára, cinegére, ugorj cica az egérrel! – és persze csalt: – Huss! – fejezte be a monológát és magára mutatott. Ravaszkság mosollyal elegáns kocogással a készséggel felkínálkozó Bármy Áron nyomába eredt. Áron kacagva vette tudomásul, hogy szeretett vezére megérintette az ő tiroli-pántos, bőr, duplasliccú rövidnadrágját ráruházva a cicasággal járó kötelezettségeket. (Yukka Pop Simont ezt követően senki sem merte megfogni.) Áron természetesen Sátor-tá Bori után vetette magát egyrészt a játék hevében, másrészt – mint a busz-szex szenvedélyes híve és szakértője – egy kis repeta taperolás reményében. Bori jónéven vette a babusgatást, majd nem igazán tudván mit is tegyen azon hirtelenjében, éktelen fejhangú vihogásba kezdett. Mivel Pisch Illés és Bekak Illás egymást biztosítva fedezékbe vonult, nem maradt más hátra, csak, hogy Nagy Árpi után iramodjék, bár ehhez füllött legkevesbé a foga. Árpi ugyan a női nem feltétlen rajongójának szerepkörében tetszelgett világ életében, s mint ilyen gyakorta akár addig is elment, hogy indokolatlanul megbocsásson mindenféle irdatlan szemétségeket a másik nem képviselőinek, a baj ez esetben csupán csak annyi volt, hogy Sátor-tá Borit nem

vette nő számba. Árpai megalázó könnyedséggel hajolt el, tért ki, iszkolt el minduntalan a kivörösödve, lihegve kapkodó Bori elől. A lassan rosszízű (bika-viadali értelemben) állatkínzássá kényszeredett kínlódásnak Yukka Pop Simon vetett véget:

– Hölgyem, uraim: tálalva.

89.* – Az angyalát! – csattant fel hirtelen a nem mindennapi felindultság hangján Döbrögi. Jelen regényem kéziratát a 70.*-ot követően csapta földhöz a fenti rövid mondat kíséretében. (Hogy hogyan jutott hozzá a titkos iratokhoz, nem tudni; talán az agárdi házikóba surrant be, míg én a Velencei-tó fodrozódó habjait méltóságteljesen szelő hattyúkat szemléltem.)

– Hát engem alaposan rászedtek, méghogy mindkét oldalból gyököt vonni az abszolút értékek szabályának figyelmen kívül hagyásával! Ezt a marhaságot! Én meg képes voltam elhinni. Jól rászedett engem ez a Zeke László, vagy hogy is hívják... Jól mondom a nevét? – szolt ki regényem kéziratlapjairól felém bökve Döbrögi.

– Igen, jól mondd: Zeke László – válaszoltam.

– Akkor OK. – fordult ismét magába a lelkileg felkavart ispán. – Jól átvert ez a fickó, lehet... sőt biztos, hogy folyamatosan az orromnál fogva vezet. Én meg itt keresem azt a Lúdas Matyit mindenfelé, mint valami félhülye.

Amíg mérgesen fortyogott magában, én egy önállónak látszó gondolat szikráját ültettem el agyában:

– Hoppá! – mi van, ha éppen ő az a bizonyos Lúdas Matyi.

Ezt úgyesen csináltam, őszintén azt hitte ő találta ki.

89,5.* – Mondd Szókratész – kezdtem kissé magam is elgondolkodva a történeten –, tényleg nem lehet az említett módon gyököt vonni mindkét oldalból?

– Hitemre lehet! Csak éppen nem úgy, ahogy a fenti példa során tettük.

– Akkor miként?

– Úgy, hogy a négyzetjel alatti értékeket a gyökvonás után abszolút értéken kezeljük.

– Szóval a matematikában mégiscsak létezik a Teljes Igazság?

– Az előbbi sikertelen bizonyítási kísérletünk alapján igen, viszont... – és az öreg filozófus nagyon, de nagyon sejtelmesen elmosolyodott.

– Viszont mi?

– Viszont, ha $1/9$ egyenlő $1/9$ -el, akkor $1/9$ is egyenlő lesz $0,111$ végtelen tizedes törttel.

– Ez így igaz, hiszen...

– Ha pedig $1/9 = 0,111$ végtelen tizedes törttel, akkor az egyenlet mindkét oldalát megszorozva kilenccel megkapjuk, hogy $1 = 0,999$ végtelen tizedes törttel!!

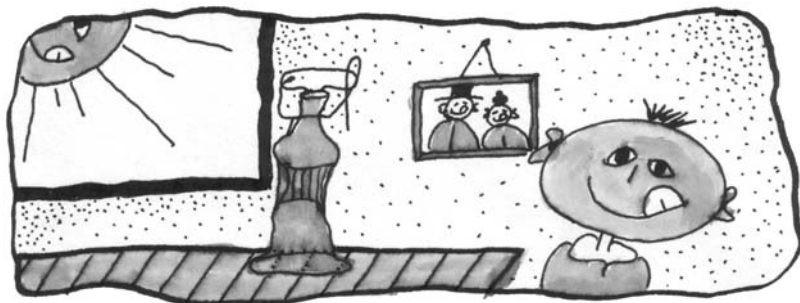
– Ez fantasztikus! Miért nem ezt a példát hoztad fel Döbröginek?

– Azért, mert ez a példa cáfolhatatlan, amaz pedig nem. A megcáfolhatatlan példa pediglen kedvét szeghette volna főhősödnék, s akkor fuccs a további küzdelemnek!

– Látod, ebben igazad van!

Egy igazi bölcs árnyaltan látva a Tökéletes Igazságot úgy törekszik annak megismerésére, mint a 0,999 végtelen tizedes tört elérni az egyet.

90.* A ZIMMEZUM Rt. külön erre a célra rendszeresített luxus bungalójában már várta a vezéreket a nyájas személyzet és az ínycsiklandozó eledelekből álló ebéd. Emelvén a rendezvény pompáját Strauss-keringők duruzsoltak rejtett hangfalakból, az Orchester der Wiener Volksoper előadásában, CD-ről. A pincérek – pontosan tisztában lévén a rangokat illető és az illem diktálta követelményekkel – szigorú protokollsorrendben szervírozták a fogásokat. Előételként mogyorós pisztárciás mandulás kaviárral töltött sportszeletet ettek, tejföls mártásban, parmezán sajtjal megszórva. Az ízletes csemege hamar elfogyott a tálakról, s miközben a vezérkar tagjai humoroskodó beszélgetésekbe kezdtek, a pincérek hamari gyorsasággal körbe sűrögték őket itóka utáni vágyuk felől érdeklődve; még a rendkívüli ritkaság számba menő 1972-es évjáratú csatos bambi is előkerült.

Pisch Illés – miután óvatosan belső zsebébe csúsztatott egy ezüst kanalat (rengényünkben kleptomán hajlandóságairól ez úton téve tanúbizonyságot) – érdeklődve a vezérhez fordult:

– Mondd, Simon, igaz, hogy a legnevesebb magyar bankok „falusi turizmus” címén komoly hitelekkel támogatják a hazai peep-show ipart?

– Igaz – kezdte a választ Yukka Pop Simon, aki ugyan felfigyelt az elcsent kiskanálra, de a cégben a külföldi érdekeltséget képviselő Illést nem lehetett megbántani. – A peep-show ugyanis igen jól fizető, biztos anyagi alapokon álló üzletág; megfontolandó, hogy nem kellene-e kibővíteni cégünk tevékenységi köreit erre is!

A gőzölgő kakaó-leves illata elnémította a beszélgetést. Csupán csak a levesbe áztatott lekváros, mazsolás kalácsdarabokon való cuppogás és az önfeledt szürcsölés hangjai hallatszottak. A következő fogásig néma emésztés, Nagy Árpit leszámítva, diszkrét büfögés és nadrágszjij eresztgetés foglalta le a vendégeket. A serénykedő-tüsténkedő pincérek csillogó tálcáin hamarost előtűnt a fő fogás: mézes, habos-kakaós, tejszínhabos, színes gumicukorral díszített és medvecukor salátával tálalt kacsapecsenye.

Bekak Illás, aki a végletek embereként heti ciklusokban váltogatta a hiper egészséges életmódot (korán kelés, futás, testedzés, biokertészet, vegetáriánusság)

annak ellenkezőjével (züllött, átlumpolt éjszakák, alkohol, másnaposság, hányás) éppen úgy tűnt, mint aki épp aznap érkezett el a romláshoz vezető kritikus váltónaphoz. Pisch Illés aggódva fordult a kétpofára, eszelősen habzsoló cimborához:

– Hogy ízlik a lofaszhus? – mi tagadás, ez a mondat a pöffeteg, hátranyalt, fényesre pomádézott hajú és állandó jelleggel napszemüveg mögött rejtőzködő Illéstől még az általában elvárhatónál is gusztustalanabban hangzott. (No, most – úgy érzem – ez a regényhősöm által feltett kérdés némi magyarázatra szorul. Íme: Illés abba a körbe tartozó vállalkozó volt, aki külföldre elszármazott hazánkfiaaként a hazai zavaros gazdasági, politikai viszonyok közepette próbált meg ismét itthon pénzhez jutni – az otthoni, értsd Deutschland, kedvező adózási és kiszámítható jövő biztosította anyagi jólét fedezékéből; ráadásul ez a kis kaland esetében igen kecsegtetőnek mutatkozott. Ilyen kettős státus esetén viszont állandó jelleggel utalni kell az előjogokra jogosító „idegen illetőségre” praktikusán például akcentussal. No, persze ha valaki tényleg teljesen hülye, nemcsak úgy tesz, és valóban elfelejt anyanyelvéből alapszavakat, akkor a helyzet igen kínossá is válhat. Történetünkben is egy ilyen alaphelyzetből sült ki a fentebbi kérdésben manifesztálódott fertelmes nagy baromság: Illés németesen lofasz-nak ejtette a lovas-t, mely szóval a hortobágyi lovas faluban találkozott nemrég, s melyről feledékenysége okán hihette csupán, hogy valamiféle szárnyast jelöl.)

Mire a váratlan kérdés okozta megrökönyödés, illetve a krákogásba, köhögésbe fojtott nevetetheték elült – Pisch Illést a világért sem akarta senki kinevetéssel megbántani –, addigra feltálalta a személyzet a desszertet: csokiöntettel felspécizett, egy kis rumosdióval megbolondított, tejszínhabos, sült almával töltött palacsintát, egy csésze capuccinóval. Ezt követően már nem is táltak fel igazából semmit, csak úgy a rend kedvéért beküszködtek egy banántól, görögdinnyétől, szőlőtől és ananásztól roskadozó zsúrkocsit, csak, hogy legyen még miből csemegézni.

Nagy Árpi elérkezettnek látta a pillanatot a rosszalkodásra. Előhalászott ríki-tóan színes-mintás mellényének zsebéből egy léggé olvadó cukorkát és titkon odacsempésztette azt Bori csészéje mellé, mégpedig azzal a gyönyörű, szerencsen felszolgálónővel, aki eleven bizonyosága volt egyrészt annak, hogy Árpi különös előszeretettel viseltetett az egzotikumok iránt, másrészt annak, hogy Árpi vonzónak hitt maszkulinitása a legkelendőbb hölgyeket is levette lábáról... egészen a felszolgálónői rangot elért hölgyekkel bezárólag. Bori annak rendjelmódja szerint bedobta a cukrot a capuccinóba és azt csaknem nyomban követően bekapta a cukorból léggé olvadt játékszett egy jóízű szürcsölés alkalmával.

– Beröpült egy légy a számba! – pityeredett el Bori, majd egyre görcsösebb zokogásba vezetve le indulatait elszaladt. Tán még most is fut, ha a 92.*-ban célba nem ér!

91.* Mielőtt tovább olvasnánk hiteles krónikámat arról, hogy az igazgatóság hogyan temetkezett hajnalig tartó felhőtlen kanbuliba, nézzük meg, mi történik az ellenem felbőszült Döbrögivel.

A jó öreg ispán egy diszkrétan recsegő hintaszékben himbálózva egy Debrecen útikönyvet tanulmányoz, „Debrecen vígkedvű polgárai a város híres szülöttének emlékére építették a Lúdas Matyiról elnevezett vidámparkot”.

Döbrögi szemében hamiskás fény csillan; ami a lassan beálló szürkületben még jobban kivehető.

92.✱ Hová is szaladhatna máshová egy olyan zug-háziorvos-mecénás, mint Sátortá Bori, a számára balul elsült igazgatósági ülés után, ha nem éppen az egyik protezsjátjához.

Jó tett helyébe jót várj!

Sátortá Borinak fel is írták nyomban a NEUROTOP 300 mg és 600 mg retard tablettát. Lássuk, mi is ez:

„Kettős hatású, elsősorban epilepszia ellenes szer. Egyrészt a rohamokat gátolja, másrészt hangulat-emelő hatása van. Egyes idegrendszeri betegségek esetében csökkenti a fájdalmat, valamint a rosszullétet.

A kezelés kezdetén étvágytalanság, szájszárazság, hányinger, hasmenés, székrekedés léphet fel. Fejfájás, szédülés, álmoság, fáradtság, mozgási-, látási-, tapintási- és beszédzavarok ritkán előfordulnak. Idősebbeknél esetleg zavarodottság, izgatottság és egyes esetekben hallucinációk is jelentkezhetnek. Túlérzékenységi reakció a bőrön (pirosság, viszketés, allergia), ritkán súlyos bőrelváltozások vagy láz, hajhullás, valamint allergiás tüdőgyulladás is felléphet. A kezelés néha a májműködést (sárgaság, hasfájás fellépése), továbbá a nyirokcsomó duzzadást és a véralvadást is befolyásolhatja; bőrfarkashoz hasonló tünetek is felléphetnek (jellegzetes vöröses bőrelszíneződés az orrnyereg- és arcbőrön). Az első mellékhatások fellépésekor, főleg bőrkiütés, láz, torokfájás, torok-, száj- vagy más testrészen fellépő daganatok, valamint sárgaság esetén az orvost azonnal fel kell keresni. Ritkán előforduló szívritmuszavarok (lassuló szívverés), vérképzési zavarok (sápadtság, fáradtság, immunitáscsökkenés, vérzési hajlam) vagy vesezavarok (vér vagy fehérje vizelet) esetén úgyszintén azonnal forduljon orvosához. Túladagolás esetén hányás, remegés, izgatottság, görcsök, vérnyomás változás, szívritmuszavarok, tudatzavarok, légzési nehézségek esetleg légzésbénulás és eszméletlenség léphet fel. Ilyen esetben azonnali orvosi segítség szükséges.”

(Egyébként, most kivételesen, ez nem hülyeség; ez a szöveg a létező gyógyszer dobozában lévő ismertetőn szerepel! Aki nem hiszi, járjon utána vagy vegye be! – A szerző. – Ja, még annyit hozzátesszek: nem nekem írták fel, becs. szó!)

Bori nagy megkönnyebbüléssel vette be a medicinát.

93.✱ A tivornya csúcsát az a bacchanália jelentette, melynek során a fejenként bekebelezett 3–3 doboz konyakmeggy, illetve az egy-egy zacskó Diana sósborszeszes cukorka alkonyatig kellően megtette a maga hatását. Az igazgatóság férfi tagjai az eszméletlenség önfeledt állapotban mulattak:

– Sziki kurva, kirúgom a szemedet!... – zendített rá Bekak Illás az ismert pásztorábrándra annak keserédes, kissé vonításra emlékeztető dallamán, a bungaló melletti kicsi játszótér libikókájának nyergében.

Ezt az Illás kellemetlen énekhangja folytán amúgy is a félrehúzódásra legkedvezőbb pillanatot használta fel Nagy Árpi arra, hogy egy intim románc lebonyolítása végett félrevonuljon a fentebb emlegetett, minden extrával felszerelt félvér felszolgálólánnyal. A pazar villában számtalan jobbnál jobb apartman kínálkozott az efféle hókamókához, az már a sors különös fintora,

hogy Árpi éppen abba a szobába toppant be bejáratott partnerével, ahol Pisch Illés gyömöszölte a kövér szakácsnét. A külföldi tőke képviselőjével még az elég öntudatos és amúgy vérmes természetű Árpi sem mert kukoricázni, pedig Illés az ő törzsszobáját orozta el; azt a szobát, ahol az elegáns bőrpamlag melletti bár-szekrény fölött lógott Árpi precíz pontossággal vezetett nyilvántartása a meghódított hölgyek mennyiségéről. Bár Árpád talált más alkalmas zugot a villában, ahol az infrastruktúra legalább annyira alkalmasnak mutatkozott a kamatyolásra, mint a törzshely, ám az mégis érzékenyen érintette, hogy Illés a dagadt szakácsnét is feltüntette a győzelmi sikereket regisztráló tablón (szándékosan abba a tévhitbe ejtve a szakácsnőt, hogy a hosszú litánia bizony Illés sikereit tanúsítja). A megilletődött hölgy maga hitelesítette kézjegyével a feljegyzést, mi aztán Árpi kárára az ízetlen tréfalkozások sorozatának volt elindítója.

Yukka Pop Simon ezalatt magában elmélkedve a prémiumból vásárolt új dömper vezetőfülkéjében ült, LEGO²³ hegyeket épített magának, vett ezer G. I. Joe-t²⁴ és egy mázsa medvecukrot – a valóságban azonban a céges villa pompás horgász stégje melletti kertecske szalonnasütő helyén ücsörgött; nézte az egyre sötétedő égbolton feltűnő csillagokat, a bíorból sötétkékbe hajló égboltot és el-telt az élet gyönyörűségével. A szalonnasütőben parázsló, meg-meg roppanó fahasábok alatt a karamellizálódott keményítőtől édessé vált sült krumplik vár-ták a felfalatást.

Kisvártatva megérkezett hozzá a minden ízében kifacsart Nagy Árpi, az első okádáson már túl lévő épp ezért megkönnyebbült és kissé kijózanodott Bekak Illás, illetve Pisch Illés, aki időközben visszanyerte a külföldi tőkések méltóság-teljes viselkedéséhez szükséges lélekjelenlétet (pusztán a levegőt szedte még mindig szaporábban egy kicsit).

– Uraim, javasolom, hogy zárjuk e napot a szokásos szertartással és fogyaszt-szuk el a mi szerencse étkünket – Simon családjában az ősi hagyomány szerint a hamuban sült krumplinak olyanféle az üzleti életben használható mágikus erőt tulajdonítottak, mint a népmesei legkisebb szerencsepróbáló fiú tarisznyá-jában a hamuban sült pogácsának szoktak a népmeseköltők. – Parancsoljatok! – ezzel a vezér szétosztotta a tálakat, villákat és a margarin, sajt, valamint hag-yma adagokat. – Ideje, hogy kivegyük a megsült krumpli darabokat a parászból – szólt Yukka Pop Simon és bátorítóan nézett társaira.

Azon túl, hogy a többi igazgatósági tag ki nem állhatta magát a sült krumpl-it, a tűzből való kikaparászás még fájdalmas és veszélyes is volt.

– Előbb pisiljük le – tette meg bátortalanul javaslatát elsőként Bekak Illás, és a nyomaték kedvéért lehúzta tiroli rövidnadrágjának jellegzetes dupla sliccét.

– Mit képzelsz, te örült?! – horkant fel a vezér. Illás ijedelmében olyan gyorsan rántotta fel a sliccet, hogy azonnal odazárt valamit a kínos precizitással kapcsolódó fémfogak közé. Fájdalmas sziszegés és jajgatás közepette csuklott össze.

23 A szerző korának népszerű építőjátéka.

24 Izomkoloszsus szuperhős, rémisztő műanyag másolatát előszeretettel vásárolták az arra ácsingózók.

A hosszú másodpercekig tartó kínos csendet – mely már-már azzal a veszéllyel fenyegetett, hogy magának a vezérnek kell a tűzbe nyúlnia – halk neszezés törte meg: a szalonnasütő átellenben lévő oldalán szétnyílt a bokor és egy pisztoly szegeződött a kis társaságra.

– Jó estét kívánok! – szólt egy ismerősen csengő hang.

94.✱ A tetőfokára hágott izgalmak közepette – miként a fogyasztói társadalmak tv-adóinak sugárzási gyakorlatából az már jól ismert – megszakítjuk (mi: az író és a tolla) az adást... csak néhány pillanatra.

Engedjék meg, hogy közös, boldog melázásra csalogassam Önöket, kedves olvasóim, s a boldog gyermekkor néhány általánosan bevett tévtanát felidézem avval a különös bizsergéssel egyetemben, mit mindannyian érezhetünk az összefirkált iskolapadokban ücsörögve, maszatos kézzel, szurtos ábrázattal, egy szétrágott végű ceruzával kezünkben, valahol egy „itt szenvedtem nyolc évig” felirat mellett.

Tehát a népszerű tévtanok:

- az almaevés egyenlő a fogmosással,
- almaevés előtt vizet kell inni,
- a piros csík – megfelelő injekció híján – a csík fölötti amputálással fékezhető meg csupán, amennyiben ugyanis a piros csík eléri a szívet (ami felé tart) akkor azonnal beáll a halál,
- a „nyusziszem” sikertelensége esetén a „tüzes karcolást” egy áttüzesített, hatalmas pallos szerű karddal hajtják végre az iskola orvosi rendelőjében.

95.✱ – Jó estét! De ki maga, lépjen elő! – szólította fel az ismeretlen árnyat az erőltetett nyugalom hangján Yukka Pop Simon.

És lassanak csodát, kedves olvasóim, előlépett a bokorból előre szegezett fegyverével Mikorka Kálmán. Három másodperc dermedt csend állt be, majd Kálmán hidegvérrel meghúzta a ravaszt és...

96.✱ Ja, majd el felejtettem: még egy tévtan:

- a gyöngyhalász a foga között szűri ki a levegőt a tengervízből.

97.✱ ...hosszú, vékony sugárban lespriccelte az izzó parazsat a krumplik felett. Forró, füstös gőz csapott fel, melynek szaga, állaga sokkal kellemesebb volt, mintha ugyanezt a célt az igazgatóság tagjai pisiléssel érték volna el.

– Isten hozott, Kálmán fiam! – kiáltott hirtelen megkönnyebbülten a vezérigazgató és már kaparta is nagy elánnal az átnedvesedett, langyossá hűlt hamut a becses csemege után kutatva. – Holnaptól osztályvezető a cégen belül vi-selt rangod. Te vezeted a Fall-Osztályt.

Az időközben koromsötétbe hajló éjszakában minden elcsendesedett, a céges kérésben befejezte a rendrakást a személyzet, már csak a portásfülke lámpája pis-láskolt. A sült krumplin csámcsogó kis társaságot beragyogta a Hold ezüstös fénye, szender lepkék, szentjánosbogarak cikázták körbe a tárgyak fekete sziluettjét.

Amire hazavánszorgott a törekvő ifjú és az igazgatók díszes kompániája nem maradt teremtvő lélek, ki megpillanthatta volna a Hold csillogó tükrében a gyönyörű Holdleány szomorú arcát, s a szivárványos fényben derengő arcon végiggördülő kövér könnycseppeket. A csendesen csepergő könnycseppek lassan beborították a tájat, hogy aztán sziporkázó harmatcseppek formájában köszöntsék a hamarosan felkelő Napocskát.

98.* – Jó reggelt! – szaladt ki a számon pár másodperccel azután, hogy orromat megcsiklandozta a felkelő Nap, kifejezetten avval a céllal, hogy a 67.* óta beállt szenderegésemet megszakítsa.

– Jó reggelt! – válaszolták a többiek, a már jó ideje sürgölődő sapkamanók és az ébredező cimborák.

– Bár – szólalt meg Péter jóízűen nyújtózkodva – a Nap állásából ítélve köszönhetnénk egymást a legszebb magyar köszöntéssel is!

– Jó napot kívánok! – zendítette rá egyszerre mindenki.

Bizony-bizony, mire kitöröltük a csipát szemeinkből, a könnyharmat már felszáradt a fényben fürdő Mezőtlábi Rétről.

99.* Az előző *-ban történtek közvetlen közelében, a Suttogó Erdő Mezőtlábi Réttel átellenben lévő szélén, egy sztoikus bölcs nyugalmával elterülő sétányon különös figurát pillant meg az éppen arra járó (-kelő).

No, persze veretes díszítésű kacagányáról, mi, e regény olvasói már tudjuk, hogy ő nem lehet más, mint a kissé felpaprikázott Döbrögi. Sajátos módon – a világirodalom történetében először – ezúttal azért tartva méltatlannak a helyzetét, mert nem azt naspángolta el, akit szándékozott, hanem másokat (eleddig minden esetben csak a saját igaztalannak vélt szenvedései okán érezte ugyan-
ezt); mindannyian fejlődünk.

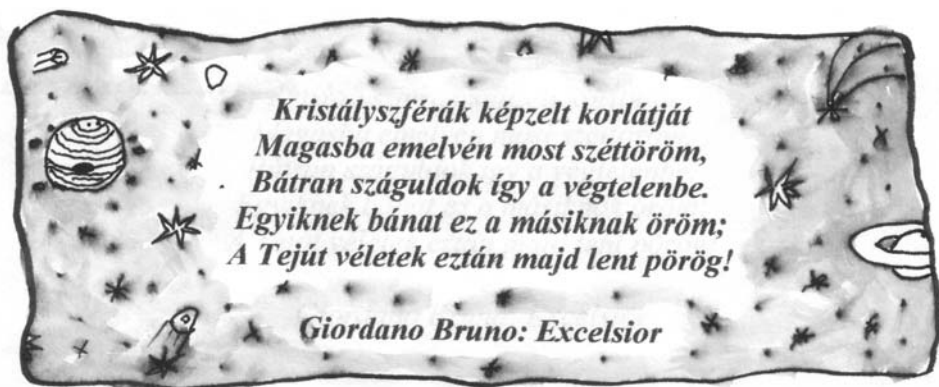
– Ez lesz az! – szakad fel belőle megkönnyebbülten és összehajtja az izgatottan gyürkézve szorongatott Debrebenc térképet. – Most megvagy! – teszi még hozzá rám gondolva, és elégedetten nevetve (ahogy ez egyébként is dukál ilyen alkalmakkor) odalép a Vidámpark kapujához.

– Ha, ha, ha!

100. Jubileumi ✱ Mélyen tisztelt publikum! Ismételten örömteli pillanathoz érkezünk az Önök és a jómagam közös regényuniverzumának csillagai között kalandozván. Eme – immáron századik – csillag boldog magunkévá tétele során zarándokoljunk el gondolatban a XVII. század szellem óriásához, ki a tiszta gondolat erejével áttörte a korlátoltság égboltra szerkesztett börtönét és idézzük meg gondolatait, egyben megkövetve őt, a mártírt, azok helyett a seggfejek helyett is kik inkább elégették őt, mintsem köszönetet mondtak volna neki az emberi szellemet gúzsbakötő eszmékkel szembeni vakmerő és állhatatos küzdelméért.

„Így tehát a világmindenség egységes, örök és állandó. Semmiféle módon nem lehet felölelni és ezért megszámlálhatatlan és határtalan, egyúttal végtelen és korlátlan is, következésképpen állandó. A térben nem mozog, mert rajta kívül semmi nincs ahová elmozdulhatna, hiszen ő maga a mindenség. Nem keletkezik, mert ő maga az összes létező. Nem semmisül meg, mert nem létezik másvalami, amivé átalakulhatna. Nem csökkenhet, nem növekedhet, mert végtelen...”

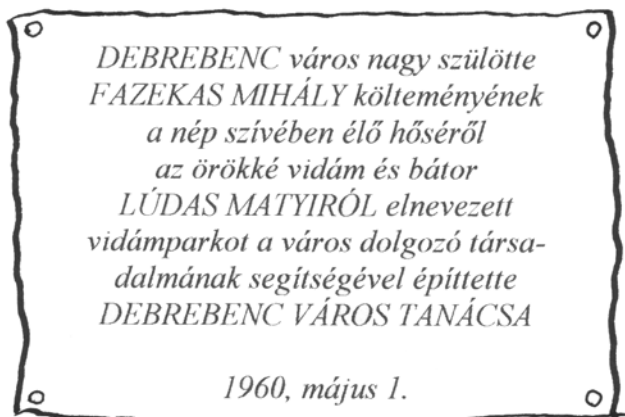

Ám tudják-e, kedves olvasók, hogy az idézett génusz (aki saját bevallása szerint per pillanat a galaktikánkon kívüli végtelenben száguld) valójában nő volt!?! Ugye nem! Hát akkor most minden bizonnyal alaposan meglepődtek!...

Nénány másodpercnyi feszült csendben eltelt szünet után azonban közlöm, hogy csak tréfa volt ez a nem cserére vonatkozó tévrehír; egészen pontosan április elsejei tréfa. Aki pedig elhitte, az nem más, mint április bolondja (aki a csúfondáros mondóka szerint felmászott a toronyba). Mindezt pedig azért követtem el Önökkel regényem ezen pontján, mert a 100. ✱ születésével párhuzamosan ünnepelte e bolond világ 1995. április elsejét.

101. ✱ – Na, tessék, már megint lódított – dörmögi magában Döbrögi a pénztár előtt várakozván. – Tudom nagyon jól, hogy a 100. ✱ második felét időzavar okán csak április másodikán fejezte be, közben meg teszi itt a fejét ezzel az elsejei tréfálkozással. Megállj! Elkaplak, te agyafúrt gazfickó.

Már kezdenek furcsa szemeket mereszteni rá a sorbanállók indulatos morgása miatt, Döbrögi ezt észlelve úgy tesz hirtelen támadt zavarában, mint ha csak az emléktáblát böngészne, melyen az alábbi veretes szöveg ékeskedik:

102. ✱ „JUST FOR FUN” A vidámparkban

Gyermekkoromból visszamaradt, különös belső izgatott bizsergés veszi kezdetét bennem, valahányszor a vidámpark kapuját átlépek, és furcsa borzongássá érik bensőmben az a titkon motoszkáló, parányi bűntudat, mit a tékozlás és a felhőtlen ökörködés fájának gyümölcsébe harapó magamfajta imposztor érezhet, mikor megcsörrennek zsebében az elszórni szánt forintok. Miközben a jószágos mosolyú jegyszedő néni érvényteleníti belépőjegyeinket, oldalra pillantva Péter arcán is ugyanazt a réveteg bazsalygást vélem felfedezni, amit minden bizonnyal magamon is láthatnék, ha én lennék Péter; az összes sapkamanón ugyanezt látom, no és persze vice versa.

Ekkor felcsendülnek a már csak itt hallható avított melódiák, valószínűleg poros, opálos fényű műanyag tekercsre csévelt hangszalagokról és egy „Mambó” magnó közbenjárásával, legalábbis a meghitt hangulatú recsegés-ropogás erre enged következtetni.

– Halacszkák! Megyek horgászni – kiált fel hirtelen Tündérfióka izgatottságtól tágranyílt szemmel és már ott is terem a bejárathoz legközelebb lévő „szórakoztató standon”, és belelendül abba a játékba, amit mi tapasztalt harcosok (Vil-mossal találkozó tekintetünk is erről árulkodik) soha nem tartottunk valami nagyra: orrukon fém karikával felszerelt műanyag halakra pecázni cérnagombolyag, műanyag katona, jobb esetben áztatós levonó reményében(?) – egy férfi nem erre vágyik! Az efféle felvezető játékokat meghagyjuk a Tündérfiókák jámbor népének.

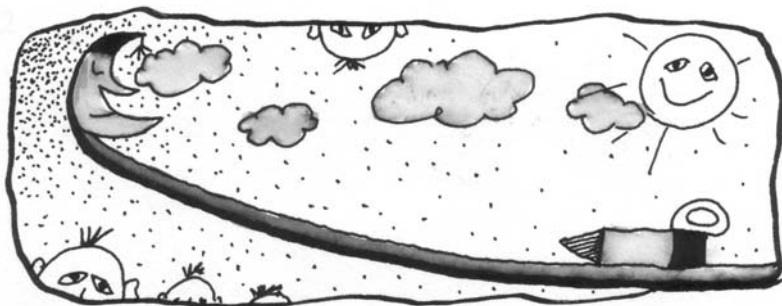
– Bemegyünk? – rángatja meg ingem ujját Csokigolyó sapkamanó, és csillogó szemmel a műanyag halacszkákkal átellenben méltóságteljesen tornyosuló elvárásolt kastély irányába bök.

– Azt javaslom, hogy erre térjünk vissza később – válaszolja helyettem Csiga-böki társának, és látván manótársa elszontyolodását, ráteszi „vidítókezét” annak pici kobakjára. – Tudod, jobb ha még egy kicsit visszafogjuk magunkat és a

várakozás örömeivel fokozzuk az élvezkedés gyönyörét. Egy ekkora falatnak, mint amilyen az elvarázsolt kastély, nem lehet csak úgy, Húbele Balázs módján nekirontani.

Azért az ámulat és megilletődöttség jeleként néhány percig elálmélkodunk az elvarázsolt kastély körül állandósult zsezségben. Szécsi Pál slágerfoszlányok huncut, széles barkójú, csillogó-villogó pecsétgyűrűkkel, flitterekkel ékeskedő hangjegyei cikáznak a langymeleg tavaszi levegőben, megcsiklandozzák a mozgólépcsőn csetlő-botló gyerekek pocakját, a forgó hordóban mókázva düllöngélő apukák orrát. A fő attrakció persze az, amikor a kastély frontoldalán, az izgó-mozgó padlón végigvonuló asszony nép szoknyája alá kap abból a titokzatos fuvallatból, mit a kastély rejtélyes lakója – a szolgálati lakásért örök időre odaköltözött szellem – bocsát a lábak közé a legmegfelelőbb pillanatban. Aki bizony nem elég körültekintő, vagy nincs oly lovagias partnere, mint amilyen fiatalember most éppen ráhág cipőjével a lukra – megóvándó barátnéját az indiszkréciótól –, nos annak hamar a világ szeme elé tárul az „alapszíne”.

Otthagya a sikongó tömeget a kastély előtt rögtön szemembe ötlük a régi idők örök kihívását jelképező rakéta, közvetlenül a pénzváltó bódé mellett.

Zsenge gyermekkoromban hányszor, de hányszor éreztem (harmada akkora lévén, mint az erőgéppel játszadozók) képtelen lennék megfelelni a kihívásnak; eképpen az elmés szerkezet pusztá látványa eleven kudarcélményt eredményezett. (Azóta azonban eltelt vagy húsz év, ami alatt én is megfordultam párszor a 34.*-béli konditeremben.)

– Lássuk, mire képes Lackó barátunk! – szólal meg Péter egyértelműsítve a kihívást.

– Lackó, Lackó, Lackó! – ismételtetik félig buzdítólag, félig incselkedve nevemet a sapkamanók.

– Jó, jó, megyek már – hűtöm le a felpaprikázott indulatokat (annál is inkább, mert a helyzet egyre inkább kezd az égésre emlékeztetni), és hirtelen megragadom a rakéta fogantyúját.

– Hó... rukk!! – és a rozsdás alkalmatosság zörögve, döcögve megindul a mosolygós fém félhold felé, majd a rakéta piros orra acélos csengéssel koccan az álmos tekintetű, hálósipkás félhold orrán.

– Hurrá, hurrá – hangzik a barátaim és egy pár jóindulatú nézelődő szájából (a háttérben, Vilmos válla fölött mintha Niel Armstrong bazsalyogna), miközben a megcsendült félhold rozsdás nyikorgással káprázatos, táncikáló csillagokat bocsát maga köré; a színes csillagok mintha kacarásznának... Ahogy tüzetesebben figyelem a lassan elpukkanó, semmibe tűnő jelenségeket és hallgatom a gyöngyözve gurgulázó nevetést veszem csak észre, hogy nem is a csillagok kacagnak, hanem valaki más. Felnézek az égboltra és látom, hogy épp most tűnik el egy halványan fénylő tincs egy suhanó felhő árnyékában.

– Gyertek csak! – szól Bogármadár sapkamanó, és már oda is szökken a következő standhoz.

– Kedves barátaim – vág közbe Péter –, meglátásom szerint a legjobb az lesz, ha ezen a ponton kis társaságunk feloszlik és ki-ki a maga útján folytatja a szórakozást, Vilmostal mi ketten itt egy kicsit lepihennénk a vidámparki varázsbüfé kertjében sütkérezni a napon és persze bekapni valami finomat.

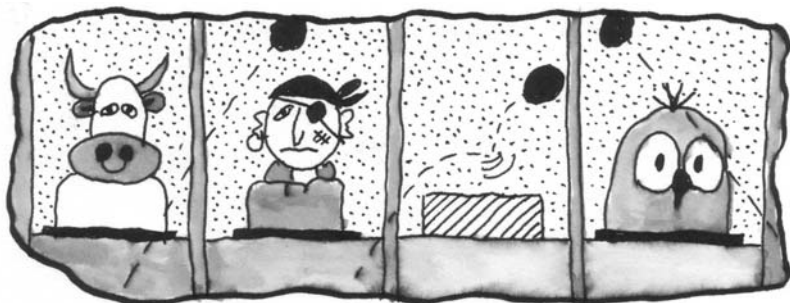
– Nekem tetszik az ötlet – vágja rá Nyalókafejú sapkamanó, és már el is illan a játékkerembe. Az apró manók mind követik példáját, és ki amott, ki emitt tűnik el a vidám forgatagban; egyedül, vagy kisebb kompániákban, ahogy mókás kedvük éppen tartja.

Jómagam Péter és Vilmos példáját követve (Pinduri és Tündérfióka társaságában) a varázsbüfé szolgáltatásait vesszük igénybe, s míg Péterék jóízűen ropogatnak valami finomságot (közben gyanús külsejű, habos, sárgásbarna folyadékkal oltva szomjukat) mi is beszerezünk a szükséges Dianás-, illetve bocicukor készleteket. (Itt még beszerezhető az eredeti, három színnel nyomott papírba, belül zsírpapírba tekert igazi bocicukor, nem úgy, mint a való életben, ahol csak gyenge hamisítványok állnak csupán rendelkezésre.)

– Mi az, amit eszel? – kérdezi Vilmostól mindónk legkíváncsibbika: Tündérfióka.

– Kóstoljátok meg! – jön a várt válasz, ezzel egyidőben orrunk előtt zörög egy üvegben számtalan finomság: paradió, kesudió, földimogyoró, mandula, törökmogyoró, s mindez különleges mono-nátriumglutamát, szárított élesztő, kukorica keményítő-szörp, paprika és más fűszerek ízfokozó bevonatával spékelve.

A mennyei eledel utolsó adagjait ropogatva máris a „játék-agresszivitás standjánál” állunk (Péter és Vilmos is odébbáll a Zsebtévéből ismert módszerrel: egy pörgő színes esernyő szárnyán szállva.)

Néhány cédula fejében bárki úgymond „pofángyűrheti” egy marokba simuló, kitömött bőr lasztival az előtte felsorakoztatott figurákat. Ezen a szeren szokták

a „nagylegények” a legformásabbakat égni, midőn az esztelenül, ámde módfeletti vehemenciával megdobott labdák célt tévesztenek, és ha egyáltalán jár valami jutalom a háromból csupán csak egy találatra, az sem több egy miniatűr, rózsaszín cuminál.

– Most megvagy, gazfickó! – üvölt valaki a hátam mögött, miközben én épp egy megtermett, barnára sült kesudiót roppantok szét bal hátsó zápfogammal. Megfordulva látom, hogy Döbrögi áll előttem nekem szegezett mogyorófavesszővel.

– Végre elnászpángolhatlak! – kezdi kipirult arccal, és már emelné is suhintásra fegyverét.

– Csigavér!... Sajnálom, kedves Döbrögi, de nem fogsz elverni.

Egy kicsit meghökkenve lejjebb ereszti ütésre emelt karját.

– Hogyhogy?!?

– Tudod, ez egy igen összetett dolog; te, aki a valóság egy egészen más szférájában az immaterialitás gondolati síkján lebegő szellem vagy, nehezen értheted ezt meg.

– Mit beszélsz itt nekem össze-vissza? Fejbecsaplak evvel a husáanggal és kész!

– Nem úgy van az; tudd meg: az írás hatalom, erő rejlik benne... Látom, nem hiszed, úgyhogy rögvest be is bizonyítom – majd kiadom (az ezzel egyidőben regényem lapjaira vetett) utasításaimat:

– Döbrögi, te most nem versz meg engem, hanem átalakulsz, mondjuk felhőkarcolóvá – és ezzel Döbrögi felhőkarcolóvá lesz. – Illetve nem is alakulsz át semmivé, csak egyszerűen lefogyasz – ez is megtörténik.

Érthető módon Döbrögi torkán akad a szó.

– Rengeteg gyönyörű nő terem melletted, és elkezd ölelgetni – folytatom a varázslatot, és amint kimondom a bűvös szavakat, már cirógtatják is címszereplőnket az elmúlt öt évre visszamenőlegesen megválasztott Miss Universek, valamint az éppen legfelkapottabb hollywoodi csillagok. – Még akkor is cirógtatnak, ha visszaváltozol olyan kucuvá, mint amilyennek Fazekas Mihály képzelete megteremtett – és valóban...

Néhány másodperc hatásszünetet tartva, egyben fogadva a pártatlan szemlélődők tapsban kifejezett tetszésnyilvánítását (mely érzésem szerint legalább annyira az ideiglenesen megjelent szépséges hölgyeknek szólt, mint nekem, sőt!) ismét Döbrögihez fordulok:

– Meg akarsz-e még verni?

– Hát szóval, ami itt van, ami itten ebben a városban uralkodik!?

– Tanuld meg hát, cimbora: az emberi képzelet hatalmas, talán a leghatalmasabb dolog a világmindenségben, hiszen még a leghatalmasabbnak hitt isteneket is ő teremtette. (Ami az isteneket illeti, mindez persze nem száz százalék, fűzi hozzá talán éppen Ön, kedves olvasóm.)

Majd, hogy a Döbrögivel kapcsolatos elvárások se maradhassanak beteljesületlenek, gyorsan kölcsönveszem a KOH-I-NOOR rajzfilmstúdió varázsceruzáját, és villámgyorsan rajzolok magamból még egyet.

Ezt a káprázatot aztán püfölheti Döbrögi kedvére. Pusztán a lelkiismereteség kedvéért magam is beszállok a buliba egy bekapott ütés erejéig, de többre

nem – elvégre nem vagyok én mazochista! (Egyébiránt az efféle képzelet verés egyáltalán nem fáj – csak az olvasók kedvéért mondom.)

Az erőszakot nem szívlelő Pinduri nem várván végig a fentebbi jelenetet már a „megmondom ki vagy” gép mérleg nyelvén ácsorog, és pironkodva veszi tudomásul, hogy ő bizony a berendezés szerint – amit egy harsány vörössel világító felirattal tesz közhírré a gép – „szerelmes”.

Tündéregér sem pazarolja idejét regényhősökkel kapcsolatos filozofálgatásokra, a gokart sokkal inkább kedvére való.

A következő nagyobb csomópont, ahol kis társaságunk összefut, az természetesen a dodgem. Mi, autóvezetői engedéllyel rendelkezők csak mérsékelt mámorban szemléljük a pályát, ámde a manók maximális áhitattal csüggnék a kissé olajos szagú, áramszedős masinákon. A csengőszót követően boldog rohanás gyümölcsként mindnyájan helyet foglalhatunk a legjobbnak vélt járgányokban. Kikísérletezve a kezelő bácsi végső tűréshatárát, természetesen fittyet hányunk a kötelező menetirányt kérlelhetetlen következetességgel jobbról balra jelző neonzöld nyíl szabta íratlan törvénynek és nagyokat ütközünk az óriási gumi lökhárítók fedezékében. A harmadik menet végén feltűnik a sarokban egy szeplős, vörös, szarukeretes szemüveges fiú: Woody Allen gyermekkorában, mégpedig az Annie Hall című filmből; konok elszántsággal hajt neki minden szembejövőnek, míg nem egy széles ívű kanyarral oldalról el nem sodorja valaki hangos nevetéssel egy tűzpiros dodgemben...

De ki lehet az?

– Nézd, egy Bugatti! – mutat rá ugyanerre a dodgemre a mellettem ülő Pinduri, az autó szembefordul.

– Szervusz, fiam!

– Üdvözlöm, mester! – ezzel nekicsapódunk a Fazekas Mihály vezette tűzpiros dodgem-Bugattinak... A mester mellett hőse, Döbrögi ül. (El kell ismernünk, Fazekasnak is van képzelőereje, mégpedig nem is akármilyen, adott esetben az enyémnél is erősebb, ugyanis erre az ütközésre egyáltalán nem számítottam.)

Süntündér és Pintündér időközben már a debreceni mini-hullámvasúton és a különféle (hattyús, ufós) körhintákon száguldoznak, szélesebb rohanással kavarva fel a pici fülükben az egyensúlyozó szerv üregének folyadékát; míg Péter és Vilmos Fityiszlábú, Bogármadár és Káprázmány segítőtársaként a körbeforgó padozatú rugós paripák vontatta hintóban ül. A rugózó paripák fényes, lakkozott fa nyergében a manók vidáman ringatják magukat előre hátra; az egész körbeforgó alkotmány kavarta szél lágyan simogatja arcomat, ahogy kívülről rátámaszkodok a védőkorlátra és eszembe ötlük a régvolt idők önfeledt gondtalansága, amikor még sem az életkorom, sem a súlyom nem jelenthetett akadályt az efféle lovaglásban: a jegyszedő néni derekáig értem, a lovak nyergébe pedig Apa segített fel...

A vidámpark kisvasútja máris diszkrét zakatolással siklik el az önfeledt, gyermeki szórakozás megannyi bűvös masinája mellett, fedélzetén teljes társaságunkkal: Péter, Vilmos, a sapkamanók és persze én. Miközben a Suttogó Erdő frissen zöldült tölgyei suhogva legyeznek a – kedvesemmel azonos módon – Zsuzsira keresztelt kisvasutat, a nyitott, fapados kocsikban – a mókásra pingált szerelvény ablakaiból kikandikálva – jóízűen elevenítjük fel egymásnak a közelmúlt történeteit. Amíg ki-ki lelkesedéstől fűtötten egymás szavába vágva mesél az átélt csodákról én azért szerbe-számba veszem a sapkamanókat, nehogy valamelyikük elkóborogva eltévedjen, s aztán eredhessünk nyomába nehogy szomorúság költözzön pici szívébe. Itt ül mellettem Tündéregér (horgász-zsákmányával), mellette a kíváncsi Nyalókafejú, Péter térdén – ügyesen figurázva lábával – Fityiszlábú, Vilmos nyakában Pinduri (az ő szájában pedig egy olvadozó bocicukor), Tündérfióka egy idegen nénivel elegyedett szoba, Pintündér épp egy varázsbanánt oszt meg Káprázmánnal, Csokigolyó egy játéktérben nyert ruhafogasban gyönyörködik, Csigaböki vidítókézzel, Süntündér pedig vidám arcokat vágva vigasztalja Bogármadarat, akinek plüss nyuszi nyereségét az utolsó pillanatban ejtette el a markoló automata. Azt mondja-hogy: ez összesen tíz, plusz egy manó. Mind megvan.

Lassan kiérünk a vidámpark zshivajából; a kisvasút a Suttogó Erdő fái között siklik.

– Csendesedjünk el, pici manók – szólal meg Péter – lassan beérünk az erdő mélyébe, az pedig egy olyan hely (akárcsak a templom, vagy a színház), ahol nem szabad hangoskodni! (Mindhárom mélyén csodálatos titok lappang.)

Míg csendesen eltűnik velünk a kisvonat az erdő árnyas lombú fái közt, a vidámpark vagányai elhűlve nézik a mindőjüket messze lepipáló Döbrögit, amint az igen méreletes és virtuózan irányzott pofoncsapásokkal soha nem látott eredmény-rekordokat állít be a vigyorgó pofozógép masinán.

– Nos, uraim, ezt csinálja utána valaki – szól büszkén „trénere” Fazekas Mihály és kihívóan járhatja tekintetét a bámészkodókon.

Mielőtt véglegesen lefagyna a mosoly a pasztik fejű gép arcáról, a költő-botanikus szelíden arrébb tereli mesehőset... (Mivel a Lúdas Matyinak hitt pofozógép erre van rendszeresítve, így elődeitől eltérően neki nincs szüksége három ✱-nyi felépülésre. – A szerző.) (Sőt, akkor lenne igazán szomorú, ha a vidám gyerekek nem kevernének le neki egyetlen pofont sem. – A szerk.)

– Nem féltek, manók, itt az erdő mélyén? – kérdezi Vilmos.

– Ááá, dehogy! – felelnek amazok kórusban, s mint ilyenkor mindig suttogó, de annál vidámabb nótá, az „Á dehogy”²⁵ veszi kezdetét:

Miközben a hatalmas és gyönyörű fák között suhanva a Vilmos mély, illetve a sapkamanók halkán cincogó énekhangján zengő vidám dallamot hallgatom, az jut eszembe, hogy milyen jó lehet fának lenni. A létezés örömeinek eleven, mívés oszlopai ők, mit a természet önnön dicsőségére emelt. Hosszú és fenséges életük végén tiszteletet ébresztően hatalmas építménnyé fejlődnek, ezernyi apró élőlény otthonává, akár még sapkamanók is költözhetnek belé. A leg-

25 Dalszöveg: Döbrentey Ildikó, zene: Gryllus Vilmos.

szébb és leghatalmasabb fa aztán méltóságteljesen pusztul el: egy hosszú, hideg tél utáni álmából nem ébred fel, nem pattannak élénkzöld levélle és színes virággá rügyei, csak az ezernyi apró odúlakó él már benne, akik hangos, élettel teli éneke, makogása, szuszogása, sívitozása messzehangzóan hirdeti: a fa képes túlélni saját halálát. Erről szól az erdő éneke, mely – ha jó füled van – elhalatszik a kormos, füstös városok mélyéig.

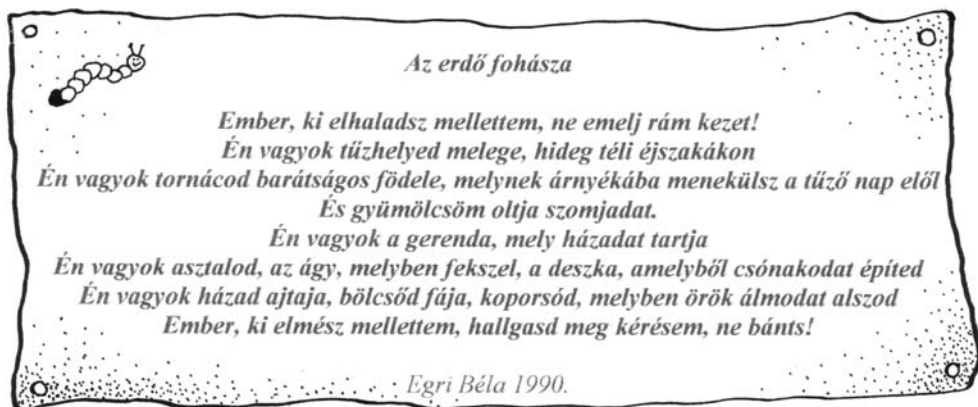
Talán ezért olyan nehéz úgy élni, mint a fák, ezért sikerül ez oly kevés embernek.

MELLÉKLET:

Sherman tábornok Észak-Amerika nyugati részén élő óriás mamut fenyők leghatalmasabbika, kb. 25 000 tonna, egy közeli rokon faj a parti mamutfenyő a legmagasabb lő fa, 113,7 m, de lehetett 150 m is. A szálkás fenyők 4000 évet is megélnek. Délnyugat-Kalifornia: kreozot-cserje: 11 700 éves; észak-amerikai szálkás fenyő (Pinus aristata) egy nevadai kivágott példány 5100 éves.

A fentebbi fejtegetés gondolati háttérének objektív lenyomata valós világunkban egy debreceni emléktábla, mely a városba benyúló erdő határában lett felállítva.

A kisvasút pályája visszakanyarodik a vidámpark harsány zsidongásába, hogy a hűs erdőben vett mély lélegzetet aztán vidám kacagás közepette kifújhassuk. A végállomás megegyezik a kiinduló állomással a körpálya kezdőpontján, ott ahol a miniatűr állomás előtti téren Lúdas Matyi szobra magaslik gránit talapzatán. Mellette Döbrögi áll fokozatosan vörösödő fejjel, élőben; háta mögött mellén összekulcsolt kézzel szemlélődik Fazekas Mihály, szemlátomást szabadjára engedve mesehősét indulataiban... a mester kíváncsi tartózkodással várja mi is következik most. A tűzrőlpattant mesebeli ispán homlokán kidagadt erekkel emeli kezét ütésre.

„Vajon mit akarhat?...” – gondolja magában bajsztát megpödörve Fazekas Mihály írói szándékaim után fürkészsze gazdag fantáziájában.

„No, ide süssön, mester” – gondolom én, és ellibbentek néhány báránnyelűt az útból, majd azt a fátyolfelhűt, mely a halványan fénylű, gyűnyűrű arcra borul. A Holdleány szemérmesen lesűti szemét, egyben mintha gyenge pír öntene el arcát. Egy pillanat múlva lassan felemelkednek hosszú szempillái, néhány másodpercig érezzük, különös, átható tekintetében a derűt, majd hirtelen összerántja elűttünk a fátyolfelhűket, nem marad utána más, csak a jelen ✱-ban már egy ízben megtapasztalt kacagás, az is csak igen rövid időre.

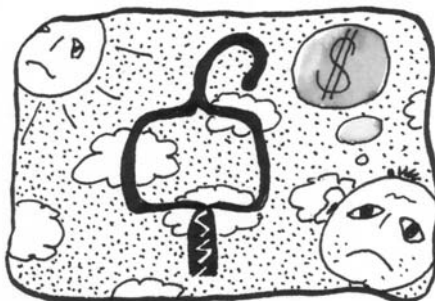
„Eddig OK.” – folytatja magában Fazekas mester; mire én:

Döbrűgi ütésre emelt keze ellazul, homlokán az erek lelohadnak, arca kismul. A Holdleány nevetésének bűvűletében megsimogatja a szobrot!

„Nem rossz!” – vonja le a végsű konklűziűt Fazekas Mihály.

– Én még gyorsan beszaladok a játéktérembe! – tűri meg az áhítat pillanatait Fityiszlábű.

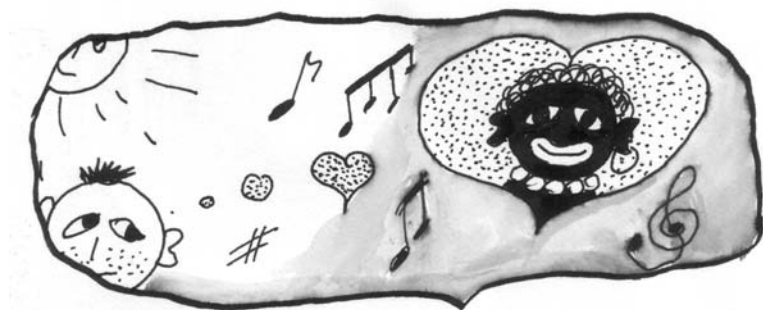
– Várj meg minket! – kiáltok utána, de hiába. Ahogy így elnézem, hozzám hasonlóan ő is a saját keserves módján lesz kénytelen ráérezni a rászedetés sanyarű-fanyar ízére. (A hetvenes évek végének egyik emlékezetes nyarán tettem kockára egyszer 100 forintot – akkoriban nagy pénz egy gyermekember kezében – a játéktéremben, majd egy váratlan 28 db kétforintosból álló nyereménytűl megrészegűlten addig-addig serénykedtem a félkarű rablűk, flipperek, nyeremenymarkolűk különös világában, mígnem elfogyott a vagyon, és mindösszesen egy zűld, műanyag ruhacsipesz nyeremennyel kellett beérjem. Íme:

(E tárgyat a története folytán hozzáfűződött rendkívüli becs okán máig féltve őrzöm erekléim között, s most a kedves olvasók okulására idéztem meg e régény lapjain.)

Fityiszlábú már be is fizet korunk miniatűr szimbólumára a „Tájfunra”, melynek íratlan játékszabályai (írdatlan erővel – inkább agresszíven, mintsem ésszel – beütni az ellenérdekű fél kapujába a légpárnán villámgyorsan sikló műanyag korongot) híven reprezentálják értékvesztő századunk társadalmi viszonyait. Ettől függetlenül játszani nem rossz!

Vilmos és Péter korukhoz és természetükhöz illő „nyitott konzervativizmussal” a biliárdot választják. A manók csoportosan áramlanak az elektrónikus ping-pongtól a torpedó, illetve erdei vadász géppuskán át egészen a helikopter szimulátorig a különböző játékokhoz, majd ki-ki ízlése és vérmérséklete szerint megtelepszik valahol. Az ambiciózus manók a versenyautó szimulátornál, míg a szelídebbek (kik nem kedvelik a fékcsikorgást és a balesetek csattanó géphangját) kedvencmnél, a hatalmas mechanikus football pályánál kötnek ki, ahol bizony már egy-egy játékos olyannyira lesántult, hogy képtelenség vele játszani. Jómagam sohasem próbáltam ki, mindig csak csodáltam a patinás jószágot... ez a játék mindörökké a beteljesületlen vágyak játéka lesz számomra, olyasmi, mint a BONEY M zenekar énekesnője iránt érzett kora gyermekkori szerelmem: tiszta, irracionális, épp ezért csodaszép.

A vidámparkjárók ősi ösztöneit követve, a játékkerem kapuját elhagyva az óriáskerék felé vezet az utunk. A megfejthetetlenül bölcs szisztéma szerinti időközökben és szögben megállított kerék bölcsőszerűen libegő fülkéinek biztonsági láncba benschés csörrenéssel enged utat számunkra a fülke belsejébe. A négy-személyes alkotmányokba testvéries egyenlőséggel megosztva a terheket ülünk be: a pirosba Péter és Vilmos, míg a sárgába a sapkamanók és én. Fél évszázados fásultsággal berregő villamosok csengőinek hangján megszólaló figyelmeztetés, majd a megfelelő fordulatszámra felpörgő villanymotorok zúgása kíséretével meglödul az óriáskerék.

– Nem szabad himbálózni! – kiabál utánunk a jegykezelő néni, de hangja csak nehezen ér utol bennünket, s az is hasztalan: manólengette kocsink már a magasban kalimpál. Az óriáskerék-görgető motorok bűgása mögött lassan elhalkul a park zivaja; az automaták ricsaja, az apukák „nincs több vattacukra”, a gyerekek kacagása, nyűgösködése mind tompa morajjá válik, melyben a mély hangok fo-

kozatosan eltűnnek, a magas hangok pedig távoli ciripeléssé, majd egészen halk neszezéssé halkulnak. A himbálózó fülke monoton nyikorgása – mit csak az elszálló madarak röptének suhanása, a kíváncsiskodva köröttünk lebegő sirályok vijjogása tör meg – egyre inkább kiemeli magunkramaradottságunkat. Közeledve az óriáskerék pályacsúcsa felé érezhetően lanyhul a levegő, érezzük, hogy a szél egyre nyugodtabban és már csak az egyik irányból fúj. Lenézve a szédítő magasságból megpillantjuk a térképpé zsugorodott Debrebencet.

– Jé, ott van! – kiált fel izgatottan Pinduri.

– Micsoda? – kérdezem.

– Ott! Ott van, ott van! Nem látjátok?

– Hol?

– Egyáltalán, mi az amit kerestek? – veti közbe Tündéregér.

– a Nagytemplom tornya.

– Ja, tényleg... úúú de jó! – és valóban: a szemhatár közelében feltűnik a nevezetes épület zöld patina borította két gombóc kupolája.

Egyre csak emelkedve a hőmérséklet kezd csipőssé válni, az oxigén is mintha kevesebb lenne: szaporábban vesszük a levegőt. Ez bizony már a törpefenyők birodalma – lenne. A következő felfedezést Csokigolyó teszi:

– Nézzétek csak! Egy baseball csapat.

– Baseball? – hitetlenkedünk többen.

– Baseball-osok, nézd már meg!

– Debrebencben baseball?

– Hát itt van, tessék!

Bizony, ide jutottunk! Bár korunkban, mikor a Deep Blue nevű számítógép a Garri Kaszparov²⁶ képviselte emberiséget 1997. május 12. napján, a párviadal utolsó sakkjátszmájában véglegesen legyőzte, nincs már min csodálkozni. (Az első játszmát Kaszparov még megnyerte, de a többi, egészen a hatodik játszma 19. lépéséig elveszítette. Persze könnyű annak a masinának, aki százmillió lépésből álló kombinációsort végig tud gondolni másodpercenként.)

A ritkuló, ugyanakkor fokozottan ózondús levegőt szelve már csaknem a felhőig jutunk. Az élesszemű manók a legapróbb részletekig elmerülnek a szemlélődésben. Az alattunk elterülő csodaszép táj és az abban zajló események kaleidoszkópja ad teret egy különös tér-idő-cselekmény játéknak: A fürgén serénykedő, izgó-mozgó baseball játékosok mögötti kerítéssel elválasztott térségben húzódik az állatkert, melynek bejáratánál éppen a Két Mákvirág vásárolja meg a belépőjegyeket maguknak és persze a közöttük tébláboló Pú Zoltánnak (aki rögtön felismerve bennünket széles gesztusokkal integet felénk), kissé távolabb Karl Marx és unokaöccse Tapirnyó Tibi sétálgatnak, Engels lemaradt a vizilónál (még egyikük sem sejti, mire készül az oroszlán), Ferdinánd, a lepke épp a Kék Vaddisznóhoz címzett korcsma felé tart, ahol Theophrasztosz olvasgatja jellemrajzainak általam írt folytatását.²⁷ A Kék Vaddisznó előtti sétányon

26 Garri Kaszparov (1963–) orosz sakkozó, világbajnok, zseniális elme, a szerinte „legdurvább sport” csaknem verhetetlen bajnoka.

27 Zeke László: *Jellemrajzok, Theophrasztosz művének folytatása*. Bp.: Hatodik Síp – Új Mandátum Kiadó, 1994.

szerveződött aszfalttrajz-versenyen Pú Zoltán nővérét: Gyöngyöt láthatjuk alkotás közben, a háttérben büszkén mosolyognak a nagyszülők: Wamp Wan törzsfőnök és Röggöny (a messzi távolban Púdert veszi üldözőbe brutális apja). A sétány másik oldalában egy tulipánfa tövében, a frissen hullott szirmok álomszép szőnyegén áll Fazekas Mihály szobra, a mester egyik kezében bronz orchidea, a másikban könyv; az orchidea kelyhében szikrázóan csillogó zöld ékkő.

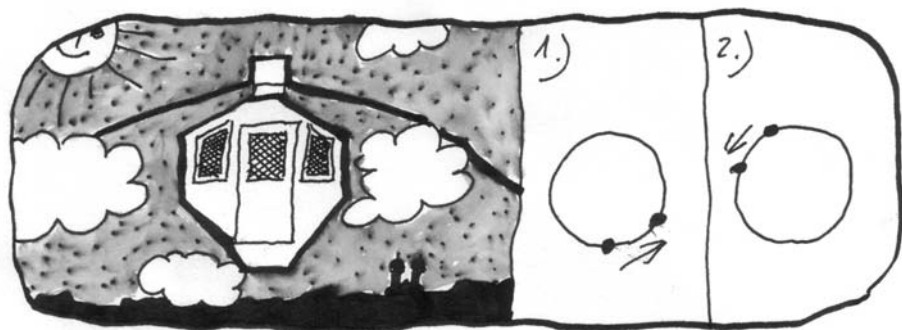

Innen fentről mindent látni, még a „Fogkefe”²⁸ gondolati síkjait is; persze mindez csupán addig, míg a természet felhő dunnával be nem takarja a meztelen valóságot, ami különben így a késő délutánból lassan lefekvés-időbe hajló szürkület közeledtével már-már időszerű is.

– Nézd csak – kezdi a legnagyobb meglepetés hangján Bogármadár – azok meg ott Péterék!

– Csakugyan.

– De hogyan kerültek oda? – (mármint csaknem alánk és mögénk, ha eleddig fölöttünk és előttünk voltak) kérdezi Káprázmány, miközben fülkénk a neki-

28 Értsd *De hol, a lélek fogkeféje?*

ütődő hatalmas, lebegő felhők dunnái között akadozik. Mielőtt azonban végig-gondolná az egyébiránt kézenfekvő választ:

nagy „hahó”-zás közepette Péter és Vilmos eltűnnek – immáron alászállva – a felhők alatt. A felhők felett már kifejezetten csípős hideg van, a mélykébe hajló égbolton vakítóan csillan fel az esthajnalcsillag. Még egy pillanat a csendes áhítatból, s mielőtt még valamelyik manó meghűlhetne, ismét meglódul a szerkezet.

Himbálózva ereszkedünk a zsezsűgő-zsivajgó tömeg, a Föld átforrósódott kobakja felé...

– Mindannyian felkészültetek?

– Igen, igen – kurjantják lelkesen a manók.

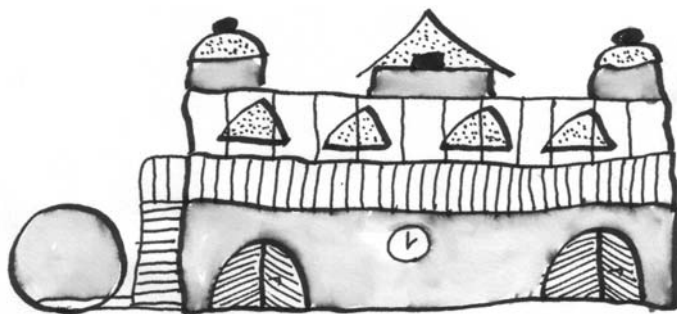
– Csokigolyó, te is?

– Hát persze, hiszen elejétől fogva erre várok!

– Ugye jobb, hogy a végére hagytuk?

– Igen, jobb, de már úgy várom!

– Hát Önök, kedves olvasóim, felkészültek az Elvarázsolt Kastélyra? Mert ha igen, akkor uszgyi!

A félhomályhoz fokozatosan alkalmazkodó szemünk a tükörfolyosó labirintus csalafinta kacsaringóiban esik csapdába legelőbb. Minduntalan egymásba, illetve a végtelennek hitt üvegfolyosók helyett önmagunk üvegkemény tükörképébe ütközünk. Jómagam – minden tájékozódó képesség híján való emberként – a visszhangzó manókacaj nyomába eredek. A fény és a tükrök játéka folytán néha négy-öt Péter, Vilmos, vagy éppenséggel Pinduri sapkamanó nadrágszár, sapka, vagy esetleg ábrázat tűnik fel előttem, miközben különös figurák jönnek-mennek elnézést kérő „pardon”-ok kíséretében határozott léptekkel, magabiztos céltudatossággal, az ámuló kastélylátogatók döbönt csalódására minden átmenet nélkül tükrön, üvegen, falon át eltűnve. Némelyik ismerősnek rémlik, másukuk kevésbé. Itt jön például Ön, kedves olvasóm, amott meg, ha kicsit jobbra néz, megláthatja: egy szakasztott Hemingway, ha csak nem ő maga az! (Tündérfióka hasonló élményekről számolt be később, ő Kutyafülű Aladárt vélte látni a labirintus tükrében.)

A káprázatos tükör labirintus, a valóság és a jelenések reflexiójának kanyargós tanyája egy vaksötét posztó barlangba torkollik; a fenénagy sötétség örve alatt hol hatalmas puha verembe zuhanhatunk, hol pedig lenyűgözően megismerkedhetünk a rugók és áttétek segítségével a magasba röppenünk, addig-meddig, míg valahogy egy csigalépcső peremére nem huppanunk.

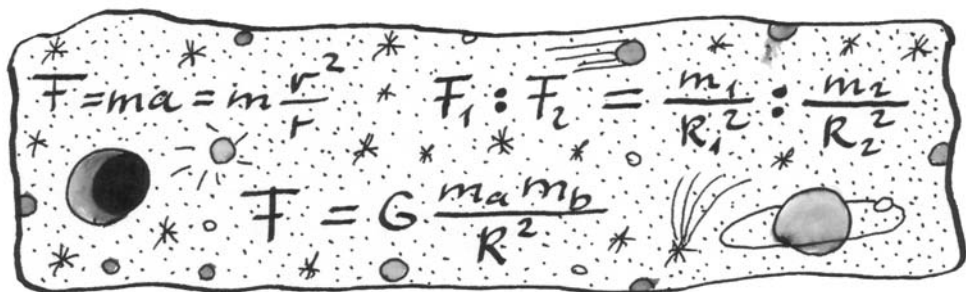
Igy ni!

A csigalépcsőn haladva tükrökbe, ablakokba és csalóka hologramokba bámulhatunk fokozatosan veszítve valóság-, illetve realitás érzékünket: csillogó-villogó kincsek csörrennek a rézveretes ládák mélyén; feneketlen kút kávján egyensúlyozunk; ügyesen beállított prizmarendszerek kápráztatják szemeinket csendes, színpompás játékkal a félhomályban.

A csigalépcső egy tágas terembe vezet, ahol nemcsak a küszöbön, hanem az irrealitás és a valóság egyre mosódó határán is átlépünk. Jobbra egy meghitt nyikorgó, liánból font hintaszékben himbálózva Ernest Hemingway lapozgatja „Búcsú a fegyverektől” című zseniális regényének magyar kiadását,²⁹ épp’ a 183. oldalon tart: „Nekem is van poharam. De a tiedről mindig eszembe jut az a reggel, amikor a fogkefével akartad lemosni a fogadról a Villa Rossát, és káromkodtál, és nyelted az aszpirint, és elátkoztál minden szajhát. Valahányszor látom ezt a poharat, eszembe jut, hogy fogkefével akartad tisztára mosni a lelkiismeretedet.”, majd rám néz, kiveszi szájából a pipát, és fejcsóválva, reherészve megjegyzi:

– Szóval a lélek fogkeféje... ravasz fickó vagy te, Lackó.

Mellette a télapó ácsorog, nem tudni viaszbáb-e avagy valóság. Balra pillantva Johannes Gutenberg tűnik szemünk elé, amint büszkén mutatja Isaac Newtonnak a nagy fizikus Philosophiae naturalis principia mathematica című, frissen kinyomtatott könyvét; a hófehér lapokon fényesen csillannak meg az Einstein előtti fizikai világkép alapképleteinek gyönyörűen kaligrafált betűi:

Valamivel hátrább Buddha somolyog, ő talán még a fizikus-filozófusoknál is többet tud... vagy csak blöfföl(?), mindenesetre ez jár a fejében: „Az emberi lét lényegében boldogtalan, minek oka az emberi önzés és vágyakozás; ennek az önzésnek és sóvárgásnak véget lehet vetni, az így elérhető állapot a nirvána; oda pedig a helyes szemlélet, gondolkodás, beszéd, cselekvés, élet, törekvés, vizsgálódás és elmélyedés módszerével juthatunk.”

29 Bp.: Európa Könyvkiadó, 1993.

Egy félreeső zugban, egy tölgyfa asztalra könyökölve sápadt, magas homlokú, vékony dongájú fiatalember lapozgat egy kötetet.

– Nézzétek azt a bácsit! – szól felénk Tündérfióka. – Milyen különösen, parázslóan csillog a szeme, mintha mindig lázban égne.

– Igen – ismerem fel hirtelen – harminchat fokos lázban. Nem véletlen, hiszen ő a világirodalom egyik legnagyobb költője.

– Gyere csak, te kis sapkamanó – szól József Attila Tündérfiókához és elolvas neki egy csodaszép verset: „...*Lábára hajtja fejét, / alszik a bogár, a darázs, / vele alszik a zümmögés...*”

A ritmusosan zengő szavak halk rezgéshullámainak tartományában – az asztal túloldalán – megcsillan egy domború lencse, egy objektív. A kamera fölé Jancsó Miklós hajol, mögötte Hernádi Gyula. Hernádi mester gondolatai egy orosz munkatábor hatalmas rózsaligetének szemképráztató szépsége és a tábor kegyetlensége körül bolyonganak; elérzékenyül, Jancsó kamerájának szeme a könnyecsepp csillámló fényére fókuszál.

Tovább lépve a kastély gondolat és érzelmi panoptikumában, virtuóz zongoristák hanghullám trillái csiklandozzák kellemes bizsergéssel dobhártyáinkat. A hang irányába fordulva aztán már nem nehéz felismerni Wolfgang Amadeus Mozartot, aki régi kedves ismerősünk: Boris Vian³⁰ társaságában zongorázza a török indulót;³¹ az első sor után Boris dalra fakad és igazi viani tréfaként sanzont varázsol az indulóból: „Cha cha cha, cha cha cha, c’est votre vieille Marche Turque / Cha cha cha, cha cha cha, venez marquise, écouter ça!” [*Csa-csa-csa, Csa-csa-csa, ez az Ön régi török indulója, Csa-csa-csa, Csa-csa-csa, jöjjön, márkinő, hallgassa!*]³²

Csokigolyó sapkamanó felfedezése nyomán az egész ámuló manósereglet Mosó Masa mosodájában, Gőgös Gúnár Gedeon szakavatott idegenvezetésével

30 Boris Vian (1920–1959) francia regényíró, szanzonekölő, jazz trombitás, mérnök, matematikus; szarkasztikus humorú, abszurd szerző.

31 Eredetileg: Marcia Alla Turca; Boris Vian feldolgozásában: Mozart Avec Nous.

32 A francia sanzon szerzői 1957-ben: Boris Vian-Géo Dorlis-A.Goraguer; a sanzonrészlet fordítás (e regény kedvéért): Döbrentey Ildikó.

kalandozik. Kifelé jövet összefutnak Lázár Ervinnel³³ és Vacskamatival, amint azok épp a Négyszögletű kerek erdő felé bandukolnak.

– Hol van az az erdő, Ervin bácsi? – kérdezi Tündérfióka.

– Egészen közel a Suttogó erdőhöz, vagy tán éppen ott – hangzik a sejtelmes válasz, illőn e hely varázslatos hangulatához; majd egy halk kattanás és eltűnik a két mesebeli figura.

Péterrel és Vilmostal a másik irányból jövet azt is látjuk, hogy ki oltotta el a meseköltőt idéző látomás-lámpást: Thomas Alva Edison, a villanyvilágítás feltalálója. Neki igazán nem nagy kunszt egy ilyen lámpást lekapcsolni.

A hirtelen támadt félhomály ismét a Jancsóék filmezte tölgyfa asztalnál ér bennünket. József Attila mellett vidám társaság űzi a költő szomorú melankóliáját: Weöres Sándor és Bóbita tündére játszanak rímekkel, gyönyörű kép-gondolatokkal, miközben „körben az angyalok ülnek”. Különösen a pici rokonnépeknek, a sapkamanóknak tetszik a dolog. A manók, tündérek tánca mosolyt csal József Attila arcára.

– Hoztam egy kis libasültet, tudom, hogy szereted – szól Vilmos József Attilához és (ki tudja honnan szedte) átnyújt egy ropogós sültet a költőnek. A költő pedig már hangosan nevet. Nevetésének hanghullámai egyre visszhangozva oszlatják a kastély panoptikum termének különös, már-már hátborzongató és – persze csak viccből – baljóslatú homályát. A terem végén lévő bíbor bársony függönyhöz érve egy szellemes felirat jelzi: kalandjaink jelenlegi szakasza záruló félben van: „TARKA LEPKE, KIS MESE, / SZÁLLJ BE LACI FEJIBE.”

Alighogy Péter fennhangon felolvassa – hogy a manók is értsék miről is van szó – a feliratot, Petőfi Sándor rántja szét a bíborbársony függönyt és megszólal:

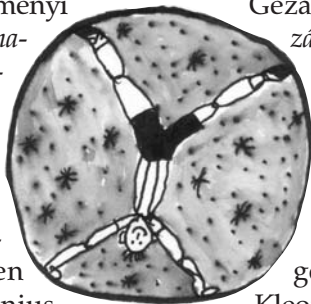
– „Laci te, /hallo-d-e? /Jer, ha mondom, /rontom, bontom...”

Ezúttal (és ebben halál biztos vagyok) a felszólítás nekem szól. Mire kilépünk a teremből a szikrázó napvilágra, Petőfinek természetesen híre hamva sincs, csak három „didergő trónt” látok... talán ezeknek ölébe ülésre invitált a nagy-kópé (?), a széken rázkódó önmagam jópéldája mindenestre buzdítólag hat a manókra: sorra kipróbálja mind, míg én a szemközti falon felfüggesztett torzító tükörbe bámulok. Furcsán deformálódott ábrázatom hol egy hajlott korú vénember elnyújtott, beesett képét, hol pedig egy pufók csecsemő pirosposzsgás arcát idézi... mintha fényesen csillogó karácsonyfa díszekbe bámulnék. Milyen érdekes: Péter arcát az időtorzító különleges szerkezetek változtatás nélküli formában tükrözik vissza.

A kastély utolsó racionális világunknak címzett tréfája a forgó hordó vár ránk az épület oldalában; régi kedves ismerős: William Shakespeare (!) indítja be a berendezést. (A regény 3.✱-ában elszenvedett balesetének semmi nyoma kedélyállapotában, a mester vidám és kiegyensúlyozott.) Nagy sivalkodás, kacagás, csetlés-botlás veszi kezdetét, amint kis csapatunk útrakél a hordó gyomrában, melynek mindkét végében örkényi groteszkség szemszögében tűnik elébünk a felfordult világ kör alakú metszete. Mintha egy kút mélyén lennénk...

33 Lázár Ervin (1936–) író; a magyar mese élő klasszikusa, leleményes, mulatságos, egyben mélyértelmű meséi mindig arról szólnak, aki éppen olvassa. Kossuth-díjas.

a forgó hordó száján keresztül beáramló tompa morajból Cseh Tamás különös, kántáló énekstílusában Bereményi Géza³⁴ sorai különülnek el hal-
 kan, mégis élesen: „E kies ha-
 nagy ravaszt, mint Shakes-
 a drámaköltő géniusznak,
 nyom egy másik gombot
 forgó hordó szabadon
 vasúttá alakul, ahol min-
 szárnyalásba kezdünk: Be-
 Aaron és Jago mérhetetlen
 kos szellemessége; Antonius,
 védélyének perzselő heve taszít, s repít bennünket szédítő mélységekbe és ma-
 gasságokba.

zában mutass nekem / Egy oly
 peare William!” Több se kell
 csillogó szemmel meg-
 a kezelőpulton. A pörgő-
 eső, súlytalan szellem-
 denféle vasút nélküli
 nedek és Beatrice évődése;
 gonoszsága; Petruccio vas-
 Kleopátra, Romeo és Júlia szen-
 vedélyének perzselő heve taszít, s repít bennünket szédítő mélységekbe és ma-
 gasságokba.

– Fiatalember! – hallom egyszercsak élesen a hátam mögül, odapillantva egy
 kék köpenyes vidámparki alkalmazott nyugdíjas néni méltatlankodó ábrázatá-
 ba ütközöm.

– Nem hallja? – folytatja ugyanolyan élesen, mint ahogyan kezdte. – Engedje
 már el azt a hordót és ne forgolódjon tovább! Veszélyes!

Megvárom, míg ismét egyenes helyzetbe kerülök és visszaszáll a vér a fejem-
 ből a rendeltetési helyeire, elernyesztem megfeszült izmaim és kilépek a napvi-
 lágra.

Shakespeare sehol...

A sapkamanókat, Pétert és Vilmost már várja Ildikó. Ők hamarabb kiléptek a
 hordóból, kuncogásukból arra következtetek, hogy időközben velem valami
 furcsa dolog történhetett.

Mivel is érhetne véget másképp egy vidámparki kirándulás, mint a repcsi-
 vel. (Akiknek nincs szerencséjük ismerni a debreceni „Lúdas Matyi” vidám-
 parkot, azok kedvéért elmesélem, hogy a repcsi nem más, mint egy LI-2 típusú
 utasszállító gépmadár, amit a park közepén egy domb tetején helyeztek el haj-
 danában a vidámparképítő mesterség avatott szakemberei. A körülbelül ötven
 fős kis repülőgép, mielőtt örökre elhallgattatták volna két légcsavar pörgető
 motorját – a legenda szerint – Debrecen és Budapest között teljesített szolgál-
 tatot; édesapám kezdő, ambiciózus mérnökként tán éppen az ő fedélzetén is –
 felhők fölött szállva, az egyetem felé repülve – szorongatta ölében vegyészeti
 tárgyú újításainak leírásait... Ez a csodálatos masina különleges, misztikus, nyu-
 godtan állíthatom: varázslatos hangulatot árasztott magából az első pillanattól
 kezdve, ahogy megláttam. Az égi országutak öreg vándorának kijáró tisztelet
 az ócska, poros, szakadozott, megsárgult és szánszagosan nyikorgó alkatrésze-
 ket is tökéletesnek láttatta velem, megismételhetetlen és káprázatos csodának.
 A félhomály szűrt fényében az előregedett gépmadár különleges illata, a lépteim
 súlya alatt recsegő padozat máig eleven, csodálatos emlékképeket ébreszt:
 olyan emlékeket, melyek talán szebbek az igazi repülésnél.)

34 Bereményi Géza (1946–) Író, költő, filmrendező, dalszerző, 1989-ben *Eldorádó* c. filmjével
 elnyerte a Legjobb Európai Film Díját.

– Beszállás! – szól Döbrentey Ildikó az izgatott sapkamanó sereghez (akik öt-éves önmagam kipirult arcát idézvén élem) rohannak fel a lépcsőn.

Ezúttal valahogy más a gép, valahogy ünnepélyesebb, méltóságteljesebb, vagy talán ami még jobb jelző rá: büszkébb. A közönség is másabb, a bábész-kodó, vagy magukban képzelődve berregő gyermekek és tudálékosan magyarázó apukák, elmélázva pihengető nagyszülők helyett most színesen pezsgő, izgő-mozgó és ráadásul egytől-egyig különleges és népszerű utazóközönség nyüzsg a széksorok között: Döbrentey Ildikó Nemes Nagy Ágnessel³⁵ beszélget (széles gesztusaikból ítélve jól megértik egymást), fölöttük piros dróton egy Lila Fecske csipog; a mellettük lévő széksoron hasonló párost alkot Pablo Picasso és Salvador Dalí, az elcsípett szőfoslányokból arra következtetek – már amennyire ezt az én spanyol tudásom lehetővé teszi –, hogy Csukás István Sün Balázsa a téma náluk (kubista, avagy szürrealista témához lenne-e jobb modell a srégvizavi ücsörgő kicsi sün); hátrébb Rémusz bácsi játszik a Kis Vakonddal és a félpénzen vett édes tyúkkal, ki – mint tudjuk – az anyagi világra vonatkoztatott összes bölcsességét egy szóban öszpontosította: „Kitrákoty”; egészen a szárnyak vonalában helyezi el az ülés fölötti csomagtérben a világirodalom leg-híresebb fegyvereit (az ezüst puskát, a nagy medveölőt és a Henry féle karabélyt) Karl May, Incsu Csunna bezzeg nem adja ki kezéből tomahawkját, Winnetou épp most ráz kezét Tamkó Sirató Károly Tengerecki Páljával, Old Shatterhand (akárom mondani: Xantus János) Nso Csi hatalmas barna szemeit csodálja száraz markában szorongatván az indián lány selymes, pici kezét; a szárnyak mögötti részt szinte teljesen ellepték a sapkamanók, mögöttük Levente Péter és Gryllus Vilmos beszélgetnek régi, kedves ismerőseikről Takács Bálintról, Furfangos Frigyes mesterről, Hakapeszi Makiról; a másik széksort csupa kackiás bajszú legény zárja: Vitéz Szabó Legény, Csokonai Vitéz Mihály (aki épp akkor töltötte 222. születésnapját) és végül Kemény Henrik³⁶ Vitéz Lászlója, ez utóbbi persze kezében palacsintasütővel); no és hogy magamról se feledkezsek meg: én is ott állok mégpedig leghátul, kezemben jegyzetfüzet, amibe mindezt leírom és amit most Ön, kedves olvasóm, éppen olvas, mégpedig a repülőgép elkülönített első osztályú részében egy pontosan olyan hintaszékben, fotelben, kanapén, vagy éppen függőágyban, amelyet kedvenc olvasmányai befogadásához szokott igénybe venni.

Azt ekkor még én sem sejtem, hogy mögöttem a gépmadár farkába vezető rejtektajtón túl, egy kis kabinban Fazekas Mihály és Döbrentey Ildikó ücsörögnek.

– Lackó – szólít meg Csokonai – hiányoltunk a 2. ✱-béli bulin, igazán eljöhettél volna.

És akkor felgyullad a pilótafülkéhez vezető ajtó fölött egy lámpa, és avval egyidőben megszólal egy kellemes női hang; a hölgy elismétli angolul, németül,

35 Nemes Nagy Ágnes, költő, meseszerző, műfordító; pergő ritmusú, tömör alkotásaiban a gyermeki fantázia kel életre.

36 Kemény Henrik, (1925–) bábművész; családi hagyományokat folytatva (Vitéz László-történetek) a hazai városi bábjáték élő klasszikusa.

franciául, spanyolul és a vadnyugati indiánok speciális angol-indián keverék nyelvén a figyelmeztetést:

„FELSZÁLLUNK! KÉRJÜK SZÍVESKEDJENEK
A BIZTONSÁGI ÖVEKET BECSATOLNI!”

„Nocsak, nocsak!” – gondolom, és miközben felzúgnak a motorok, gyorsan lehuppanok a székemre, bekapcsolom az övet. És lássanak csodát! A gépmadár döcögve, berregve elindul, átvág a domboldalt övező fákon – luc fenyők, akácok, platánok lombjai csapkodják a repülőgép ablakait, tömzsi, szegecselt acéltetét – és lassan, méltóságteljesen kikanyarodik a vidámpark előtti sétányra. A motorzúgás magasabb hangfrekvencián sívításra vált, fokozatosan gyorsulva, rázkódva, döcögve elindulunk a Csónakázó tó, illetve a nagyerdei Békás tó irányába; és egyszer csak: hopp, ellibbenünk.

– Köszöntöm önöket a LI-2 fedélzetén, a nevem Jules Verne, a gép kapitánya vagyok – szólal meg a hangszóró, amint a felszállás manővereit befejeztük. – Jelenleg ezer méter magasan repülünk – folytatja a kapitány megnyerő, megnyugtató hangján –, utazósebességünk 650 km/h, a kinti hőmérséklet 8 C fok. Odalent az alkonyat fényeiben lámpásait gyújtogató Debrecen látható. Kérem helyezték magukat kényelembe, a regény következő fejezetében esedékes landolásig; fogyasszák egészséggel a bájos légikisasszony által felszolgált étkeket! Köszönöm figyelmüket, jó utazást!

Pár pillanattal később megjelenik az utastérben Hamupipőke mint stewardess üveg cipőjében, és mindönket körbekínál frissítőkkal, szendvicsekkel, fül-dugulás elleni cukorkával.

A Földgolyó már árnyékot vet a városra, a sötétbe borult házak fényei fénylő csipkehálóba vonják a felszínt, a horizont tintakék sávjában felcsillannak az égbolt fényes lámpásai is. A vékony, árnyékba borult sáv fölött parázsló színek, majd halványkék alapszín háttérrel övezve feltűnik a Hold. A pilótafülke előtti vörös bársony függöny szétlibben és elegáns öltönyében, határozott léptekkel előlép Verne kapitány.

– Kedves utasaim – kezdi mondókáját az ülések között lépdelve – megkezdjük utazásunkat egy egyelőre még ismeretlen célállomás felé, aggodalomra azonban semmi ok. Gépünk üzemanyag tartályai színültig vannak Zeke László fantáziájával. Az ismeretlen úticél ellenére a közvetlen útirányt illetően elég határozott utasításokat kaptunk az írótól; a helyzet tökéletesen megnyugtató. Most például a regény 62. * -ában már feltűnt tünékeny csodamadarat, a költészet magaslatába emelő varázslatos lényt kell követnünk. Amennyiben jobbra szíveskednek pillantani, úgy szemügyre is vehetik.

Minden utas a gép jobboldali ablakaira szegezi tekintetét és álmélkodva fejezi ki csodálatát:

– Óóóóó!!...

– Nos – folytatja (megelégedéssel nyugtázva az utazóközönségre tett hatást) Verne kapitány –, e gyönyörű madár nyomába eredve folytathatjuk utunkat mi, az író kedves gyermekkori emlékei, mélyen élő impressziói...

Visszatekintve az ablakból még látom a debreceni állatkert bejáratával szembeni vitrinben felállított kitömött oroszlánt: Clerence-t, amint óvatosan félrehúzza az üveglapokat elsomfordál őrhelyéről.

– Még találkozunk! – szólítja meg Önöket, kedves olvasóim. (És mégvalaki azt állítja, hogy Budapesten, a Burger King egyik éttermében látta Clerence-t a kitömött oroszlánt.)

Aki nem hiszi ezt az egész vidámpark ügyet, az járjon utána; nézze meg a jó öreg LI-2-es gépmadár hűlt helyét, azt az üresen ásítózó piciny teret a Lúdas Matyi vidámpark dombjának hűlt helyén, mit már teljesen benőtt a gaz, s ahonnan messze szállt egy eleven álom.

És hirtelen...

103.* – Hát akkor mit akarsz!? – sziszegte a nehezen visszafojtott indulattól szinte minden ízében remegő Nagy Árpí. – Vegyelek feleségül?

– Ne! Most még ne! – válaszolta Wilu Pálné Kandisz Nóra kifürkészhetetlen bambasággal arcán, olyasféle különös ürességgel tekintetében, mit kérdésre az érintett hölgyek ilyesféle indokolással szoktak okolni: „Én magam sem értem saját magam!” (Ez a jelenség egyébiránt annál inkább idegesítő, minél inkább tudjuk: vagy mérhetetlen butaságról árulkodik, vagy csupán álca a rendkívüli ravaszsághoz.)

– Legyek akkor a szeretőd? – szolt a következő ajánlat; a nyomaték kedvéért Árpí megragadta Nóra karjait, éppencsak, hogy nem durvábban, mint amit a rendkívüli indulat hevében még megbocsáthat a rajongva szeretett nő.

– Ne! Akkor inkább hozzád megyek feleségül – válaszolta az asszonyka bizonyítván: ő bizony sokkal inkább ravaszabb, mint hülyébb; egyben a válasszal letaglózott Árpí reflexeinek lassúságát kihasználva, finoman kisiklott a felgerjedt férfi markának szorításából és a szoba másik sarkába iszkolt.

Ez a fiatal, vonzó férjes asszony volt az egyetlen, akivel Árpí – a méltán nagy csábító hírében álló igazgató – egyáltalán nem tudott mit kezdeni a görcsös igyekezet pszichológiai természetére jellemzően egyre nagyobb és kétségbeesettebb erőfeszítései ellenére sem, immáron fényévnnyi távolban céljától. Önérzetében sértve provokálni kezdte Wilunét.

– Azt akarod mondani, hogy legyünk barátok, mi?

– Ezt nem mondom.

– Miért?

– Nem akarom, hogy elküldj a francba!

– Akkor mit akarsz, nyögd már ki végre!

Halálpontos tizennégy másodperces hatásszünet, majd:

– Úgy legyünk barátok, mintha szeretők lennénk.

E zseniálisan megszerkesztett ríposzt hatására Nagy Árpí vérnyomása érfalainak tűréshatárát elérve hirtelen a maximumra szökkent. Az elvörösödött, remegő igazgató egy párdúc ügyességével és gyorsaságával termett a hõn áhított nõ orra előtt. Kitágult orrlyukain szaporán szedte a levegõt, szervei csak úgy fû-

rödtek az adrenalinban; reménykedett, hátha elragadja az indulat egy pofon erejéig... de nem (pedig a régi szép időkben, mikor egy belmondói³⁷ pofonnal egy fél évi időtartamra elorozta az arculütéssel egyidejűleg a közeli bokorba taszajtott Wilu Páltól!). De nem! A kéz az arcon nem, csupán csak a hangja csattant (fel). (A poénért bocs.– Z. L.)

– Addig innen el nem megy, míg nem tisztáztuk az ügyet.

– Tanulnom kell otthon! – hangzott egy ócska hazugság.

– Nem, azt már nem! Már hívom is a férjed – ezzel Árpai elkezdett tárcsázni, Wilu Pálné Kandisz Nóra pedig a menekülés egyetlen lehetséges módját választotta: iszkiri, elszaladt.

Nagy Árpai menten szörnyethalt... az utolsó tárcsázott kilences még komótosan visszatekeredve szomorúan berregett egyet. A félretett kagyló – mint nagy titkok tudója – csendesen zúgva, megértően hallgatta Árpád gyors iramú lépteinek lépcsőházból visszaszűrődő visszhangos zaját.

104. ✱ Mikorka Kálmán élvezeteg mosollyal az élvezetes gondolatoktól szederjesre pirult ajkán, szinte fizikailag is csámcsogva a közelmúlt eseményein, a jól végzett munka feletti boldogság tespedtségével elteltlen idézte maga elé azt a káprázatos pillanatot, amikor B. Viz Elek fején halk reccsenéssel szétplötytyedt az a több hete érlelt, kegyetlenül bűdös, bizonytalan állagú, beltartalmát tekintve zöldes színezetű, eredetileg tulajdonképpen tojás. Bár teljes elégtételt nem érzett az elszenvedett sérelmekért, sőt (!) mintha rákapott volna a bosszúállás édeskésen beteges élvezetére, s minél jobban nyomorította a buszsofórt, annál inkább áhítozott újabb hasonló gazemberségekre, nos mint mondottam volt – bár lelke még nem nyugodhatott –, azért pillanatnyilag elégedettnek mutatkozott a békétlen világgal. Tehette ezt nem csupán a fentebb jelzett fontos magánéletbeli siker okán, hanem az üzleti életben produkált eredményein felbuzdulva is: Szándékos, mi több: előre kitervelt ravaszkodás keretében beadta Yukka Pop Simonon keresztül az egész ZIMMEZUM Rt. vezérkarnak, hogy piszok nagy üzlet kerekedik abból, ha potom pár tízezer USA dollárért megvásárol a cég egy kimustrált, Németországban állomásozó amerikai katonai kórháztól orvosi felszereléseket, majd busás haszonnal túlrad azokon. Az igazgatóság persze az űrkorszak csúcstechnológiájára számított, no és arra, hogy ismét kitűnő alkalma nyílhat a nyugat valagának előzékeny fényesítgetésére. Kálmán viszont hármass hasznót húzott az ügyből: 1.) élvezettel konstataálta, hogy az az irdatlan mennyiségű mankó, illetve azonosíthatatlan funkciójú, csavaros végű vas rúd-tömeg (feltehetőleg sátorvas tartozékok), melyeket elképesztően drágán megvásárolt a ZIMMEZUM Rt. jó adalék a cég tönkremeneteléhez; 2.) a mindezért felmarkolt jókora jutalék nem elhanyagolhatóan lendítette előre hősünk bűdzsáját; 3.) mindezek fejében még a váratlan, de annál megtisztelőbb főosztály-

37 Jean-Paul Belmondo: francia színész; filmjeiben folyton pofozkodott (férfiakkal, nőkkel egyaránt), a mozinéző hölgyek rajongtak érte, amit a férfiak egy része csúnyán félreértett, s maga is pofozkodásba kezdett otthon (kevesebb sikerrel, mint a charme-os francia világsztár.

vezetői titulus is osztályrészéül jutott, híven példázva miként érdemesülhet a rosszindulat a kárvallottak hálájára.

Míg Mikorka Kálmán csendes, örömteli révedezés formájában meghányta-vetette magában a fenti gondolatokat, s szervezetének hormonális parancsaira újabb hajszálak – ezúttal egy egész tincs – csavarodott őszbe, B. Viz Elek szörnyű tette készült: vehemensen megragadott egyet a hármás kvantumokban árusított színes gumi óvszerekből, egészen pontosan a kéket, mit azonmód ráhúzott a kézmosó csap szájára és utat engedett a víznek. A gyorsan duzzadó, majd – híven a béke színéhez – hamarosan kiszakadt óvszer nem válthatta be a hozzá fűzött reményeit. Ám a felfokozott düh és a poshadt tojás kénes bűze még egy amúgy együgyű ember agyában is rendkívüli leleményességet indukálhat, ráadásul Elek barátok közt is legalább kétügyűnek számított...

Félig tacsakos, félig száraz pár szál hajával feje búbján kihajolt a hetedik emeleti ablakon, és kezében ezúttal a vérvörös színben pompázó, fityegő óvszerrel még pontosabban bemérte magának a ház tövében egy pici kerthelyiségben hűsölő Mikorka Kálmánt.

105.✱ Wilu Pálné Kandisz Nóra sebesen száguldva húzta maga után hosszú szőkésbarna hajkoronáját; Nagy Árpí sem maradhatott rest bepattanni az agresszív napokra tartogatott VW Golfjába (Vö.: 59.✱)

– Hova mégy?!

Nóra hirtelen – miként a fejlett „kanyar-technikával” rendelkező thompson-gazellák védekezvén az őket üldöző villámgyors gepárdok ellen – megtorpant.

– Nem vagyok hajlandó egy lakásban balhézni! – hangzott a minden logikát nélkülöző válasz.

– Szállj be!

– Nem! – és újra megiramodott az elinalás komoly szándéka nélkül.

Árpí utána hajtott.

Nóra megtorpant.

Árpí is.

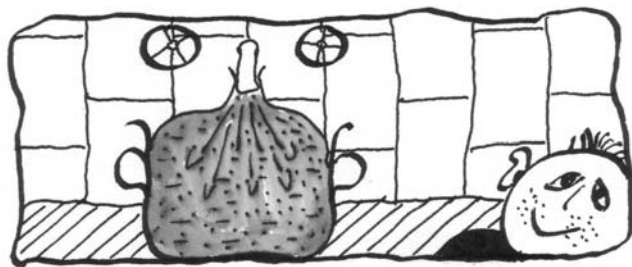
Ám Nóra tovább szökölt.

Szintúgy Árpí.

Nóra ismét megtorpant.

Árpí is.

106.✱ Amíg Mikorka Kálmán egy nagy adag, üvegtölcsérben felszolgált és esernyőcskékkal, műanyag elefántokkal, színes cukordrzsékkal, valamint belül csokival töltött, felrolnizott ostyával szépen feldíszített tejszínhabos fagyját nézegetve már-már azzal a gondolattal kacérkodott, hogy immáron főosztályvezetőként akár az igazgatósági tagi posztra is reménnyel avanszállhatna; nos ezalatt B. Viz Elek – tanulva a 104.✱ negatív tapasztalataiból, és ezúttal megpróbálván engedni a fizika törvényszerűségeinek –, egy kaszrolyban fogta fel a vízzel fokozatosan eltelt óvszer egyre formátlanabb, s vérvöröséből rózsaszínbe hajló árnyalatban játszó duzzadt testét.

(Az edény segítségével ravaszul elkerülhette az óvszerszakadást, hiszen így egyenletesen oszlott meg a teljes gumi felületén a terhelés, a csapra húzott szárat sem érte többlet igénybevétel.)

Elek szemében kegyetlen, éles fény csillant.

107.* Nóra tovalibbent.

Árpi gázt adott.

Erre Nóra megállt.

Árpi pedig a fékre lépett.

108.* Bármy Áron időközben titkos szövetségre lépett Wilu Pállal a debreceni önkormányzat egyik saját zsebre való lobbizásra alkalmasnak látszó (és az is) helyi politikusával, kinek kedves feleségét épp Nagy Árpi üldözi a párhuzamos, majd a fejezet legvégén összefutó cselekményszálban.

Miután az ésszerű, gazdaságos és kézenfekvő megoldást tartalmazó ritka önkormányzati határozati javaslatok egyikét letaglózta Wilu Pál, Syrano de Bergerac modorában: „A tisztelt képviselő úr nagyképű hangoskodással megalázza szeretett városunkat és torz információsorozattal pszichotikus állapotot kelt polgáraink körében...” megnyílt a lehetőség arra, hogy Wilu Pál és Bármy Áron saját javaslatával élve szolgálhassa a köz javát, és virágoztassa fel önnön pénztárcáját.

Azon túl, hogy mindeme ténykedésük eredményeképp mind a mai napig ízléstelen ocsmányságok rondítják debreceni villamosok eredetileg basárga testét, még két újabb város kasszájából vett irdat albán vállalatától. A végső rarról az egyébként más zseb módfelett érzékeny képviselő új „modern” villamosok min a Hupikék törpikék című cím zenéjének első taktusait.

a reklámfelületté alakult debrecenrátságos kék csíkos, barna sapkás, járgányt is beszereztettek a lan pénzekért egy titokzatos vasz érv, mely levette lábukben sejtett csúszópénz szagára társakat, az az volt, hogy az den megállóban elcsilingelik amerikai rajzfilmsorozat fő

Történetünk napján már meg is érkeztek Debrecenbe a villamosok, és ahogy lassan szökellve közelít a sínpálya nagyerdei hurka felé Nagy Árpi és Kandisz Nóra, már el is indították az új gépeket első próbaútjukra.

Az elcsúfított öreg villamosok, gyermekkorunk kackiás bajszú bálványai pedig elkámpicsorodott, alig hallható berregéssel konstatálták: közelít a legutolsó állomás, a roncstelep...

109.* B. Viz Elek az erkély párkányára helyezte kegyetlen szállítmányát.

Kedves olvasóim, minden tiszteletem az Önöké, de nem vagyok abban biztos, hogy valaha is próbálkoztak volna azzal, hogy egy vízzel telt gumi óvszert több emelet magasságából, kaszolyból kiborítva engedjenek tragikusan rövid, de annál látványosabb útjára. Ha ezt mégis megcselekedték volna, abban biztos vagyok, hogy nem merénylet elkövetésében sántikáltak, sokkal inkább a tisztán tudományos érdeklődés által üzetve veselkedtek neki valamiféle kísérletnek a dolog felszíni alantassága mögötti igazi nemes célokkal. Akik ilyen emelkedett célok alázatos szolgálaként megtapasztalták milyen káprázatos természeti jelenség játszódik le egy ilyen test zuhanásakor, azok minden bizonnyal megbocsátják nekem, ha az elkövetkezendőkben olyasféle leírással szolgálok, aminek természetbeli megfelelőjét már ismerik.

A varázslatos jelenség megértésének kulcsát – mint annyi más esetben már tapasztalhattuk – a fizika tudománya rejti. A vékony és meglehetősen rugalmas, ugyanakkor igen komoly teherbírású gumi burkába zárt mintegy három liternyi víz, megőrizve folyadéki mivoltát szabadon áramlik önnön molekuláinak milliárdjai körül, ugyanakkor az emberi lelemény teremtette óvszerbörtön hatásosan vet gátat annak, hogy a folyadék cseppekké porladjon. Ekképp a szabadesésben zuhanó test pillanatról pillanatra változtatja alakját hol a gravitációs, hol pedig a hatás-ellenhatás törvényének elvén a gumifal által kifejtett erő hatására. Ráadásul míg az egyre gyorsulva távolodó tárgy a természeti erők ügyes kezű szobrászának dicsőségére furcsa alakzatokat ölt, az átnedvesedett, gömbölyded formájú, hatalmasra duzzadt óvszer felületén különösen csillan meg a forró júliusi délután bágyatag napfénye...

110.* – Jól van, beülök – elégelte meg Nóra (és minden bizonnyal Önök is, kedves olvasók) a szaggatott üldözgetést. – De csak hátra, és úgy, hogy nem megyünk sehová, az ajtó mindvégig nyitva marad.

Nagy Árpí ismét végtelenül ideges lett; talán épp ezekért a felfokozott izgalmi állapotokért szerette annyira ezt a nőt. Mindennek szellemében fogrecsegve összeszorított állkapoccsal, izomból beletaposott a gázpedálba. A hirtelen megugrással felgyorsult autó ajtaja becsapódott.

– Azonnal állj meg!

– Nem! Előbb megbeszéljük közös dolgainkat.

– Akárhog megáll az autó, én rögtön kiszállok.

– Rendben van, akkor a piros lámpáknál sem állunk meg! – ez a mondat már egy mindenre elszánt, eszelős ámokfutó dallamos, harsány hanglejtésével ékesítve csendült fel. Ám egy igazi eszelőst épp az különbözteti meg egy Árpíféle mű-balhéstól, hogy az előbbi nem látja be, hogy egy villamos számára a maga

25 tonnájával nem lehet párbajképes ellenfél egy személygépkocsi, ha mégoly heves vérmérséklettel vezetik is azt, akkor sem.

Viszont Nagy Árpi mindezt belátta, és beletaposott a fékpedálba.

111.* A Bármy Áron – Wilu Pál nevekkel fémjelzett lobby próbavillamosai keresztettkék a civódó szerelmesek útját. És lám csak micsoda dramaturg az élet: az első jármű fedélzetén próbautasként maga Wilu Pál zötykölődött, egy jóllakott napközis mosolyával nyugtázva saját nagyszerűségét.

112.* B. Viz Elek kaszrolya méltóságteljesen megbillent; Elek valami olyasmit érzett zsigerei legmélyén, mit az Enola Gay kapitánya: Paul Tibbets ezredes Hiroshima felett, miután kioldotta a bombát 53 másodperccel a szörnyű pusztítás előtt. Elek annyiival még bátrabb is volt, hogy nem fordult rögtön vissza a támaszpont felé, hanem büszkén, délcegen és persze lenyűgözve ott maradt helyben az erkélyen és merőn nézte a hatalmas, feszes, rózsaszín buborékot.

113.* Yukka Pop Simon mindezenközben megkezdte éves rendes szabadságát. Ezen nyáron úgy döntött, hogy átadja magát a totális élvezeteknek, ami a saját értelmezésében a teljes fizikai és agyi passzivitásban való elmerítkezést jelentette. Debrecen előkelő villanegyedében lévő házának udvarára, ott is a tenispályára kivontatta jachtját, s azzal a boldog tudattal, hogy most biztosan mindenki őt irigylő átvitte a fedélzetre házi kasszáját. A gondosan bezárt státuszszimbólum fedélzetén aztán kiborította maga elé a kassa teljes beltartalmát. Ropogós bankók, csillogó pénzürmék, elegáns csekkfüzetek, impozáns értékpaírok terültek szét a perzsaszőnyegen...

114.* Alighogy elhaladt az első villamos Árpiék a gyors fékezéstől még mindig libegő orrú VW Golfja előtt, már jött is a másik kísérleti villamos rangos díszvendégével: Bármy Áronnal.

„Mi lehet az a furcsa, zuhanó, színes, csillámló, különleges idom?” – gondolkodott elálmodva, de nem jött rá.

115.* Nagy Árpiék megvárták a második villamost is. (Ami a 124.*-ban részletezendő okokból kifolyólag azonosmód meg is állt előttük.) Debrecen legújabb két ékessége azonban csak pár másodpercre köthette le figyelmüket, aztán Nóra heves és módfelett színpadias gesztusok felvonultatásával illusztrálva érzelmeit elkezdte rángatni az ajtónyitó fogantyút. Árpi ugyanúgy fordult hátra ismét, mint ahogy azt a 103.*-ban már egyszer megcsodálhattuk: várva, hogy hirtelen összegyűljön benne egy pofonnyi indulat... de nem! Új gondolata támadt:

– Irány a férjed! –, és ezzel beletaposott a fékpedálba, majd felismerve tévedését a gázpedálba.

116.* Időközben a zuhanó koton a hetedik emeletről az ötödik és a hatodik emelet közötti térségbe érkezett és egy kosár alakját öltötte magára.

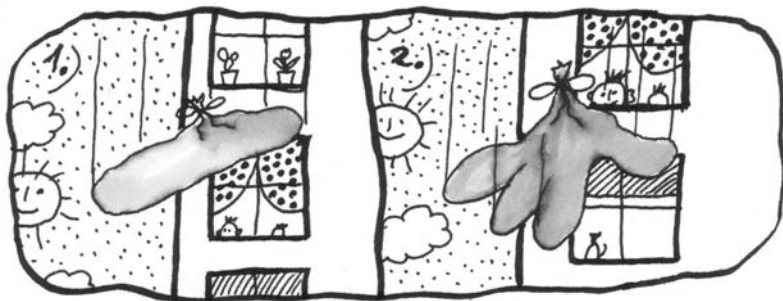
B. Viz Elek ellágyultan figyelte zuhanó alkotását, közben pedig a régi szép idők emlékei és a szabad asszociációk keltette gondolatokba merítkezett:

„...amikor a tátongó szakadékok közötti szűk kis szerpentineken téptem lefelé a tengerhez; a buszon nem volt senki, csak az a bombajó punáta hatalmas lökhárítókkal, egy szál tangabugyiban; mire leértünk, már látta kivel van dolga, fél pillantásokból is megértettük egymást, csak ennyit szóltam: régen voltunk már itten a közös ülésen!, melléje ültem, aztán indult is a téma... mikor csavarta!... Fááá!” – tette hozzá végül, kéjesen nyögve.

117.✱ Yukka Pop Simon külön csoportokba rakta a magyar, illetve a külföldi bankjegyeket, ezt követően előbb érték, majd állag szerint újabb csoportokat állított fel (a csomagok tetejére mindig a legropogósabb bankók kerültek), végül az egészet rangsor szerint sorba rakta, fejből pontosan tudván az összes árfolyamot, keresztárfolyamot, no és persze azt, hogy mennyi ponton áll Tokióban a Nikkei index. A fém pénzérméket egy lavórban elegyítette, majd kéjes hangokat hallatva, könyékig beletúrva keverte-kutyulta a csörgő érmeiket. Időnként felnyalábolt egy-egy marék fémpénzt és azt a magasból hullajtotta alá a többire. Elfáradván a nehéz pénz kutyulgatásban az apró részletek felé fordult figyelme. Csodálattal fedezte fel a pénzek kidolgozásának legparányibb, finoman cizellált részleteit, az ábrázolt személyiségek nagyszerűségét – bár egészen pontos kilétükkel nem igazán volt tisztában. Magával ragadták a heroikus csatajelenetek, monumentális épületek, a karizmatikus jegyeket magukon viselő szimpatikus portrék. Ellentétben a Tiberius császár óta terjesztett nézettel, mely szerint „a pénznek nincs szaga”, ő igenis ismerte a pénz illatát; ismerte a valódi, új ropogósét csakúgy, mint a fogdosástól zsíros, rojtos szélűét, sőt a rezes, illetve acélos szagú érme illatát is. Számára ez több volt, mint bármi más, lett légyen az mégoly kényes ízlésű párizsi laboratóriumok frissen kikísérletezett parfümjé is.

„A világon a legcsodálatosabb dolog a pénz” – gondolta, és mint a homokos strandon a gyermekek szokták, hátára feküdt és a gondosan összeállított bankjegyeszlopokat összehorogtatva nyakig betemette magát bankjegyekkel, érmeikkel.

118.✱ A negyedik emelet felé közelítve a vízzel telt gumi óvszer előbb szivar alakúvá formálódott, majd a szerencsés körülmények különleges konstellációja folytán egy szabályos négyujjú, úgynevezett rajzfilm kéz alakját öltötte:

Kézenfekvő, hogy ez a kéz a Mikorka Kálmánra leselkedő kegyetlen sors kezét volt hivatva rossz ómenként megjeleníteni, azonban maximum a kedves olvasóban és a negyedik emeleten kikandikáló házi ciniegrben idézhetett elő némi borzongást, tekintettel arra, hogy Kálmán ábrándjaiba feledkezve fikarcnyit sem adott az óvatosságra. Így aztán a koton rezignáltan megkezdte a bonyolult átalakulási folyamatot tornacipő alakúvá.

„Ahhoz, hogy igazgatósági tag lehessen előbb valakit ki kell onnan dúrjak” – ezzel kéjesen belelefetyelt az olvadozó szélű csokifagyi gömbbe, érdes nyelvvel gondosan felkanalazván néhány színes cukordrazsét is. Amint elolvadt szájában a cukor és a fagyiban lévő egyéb energiadús szénhidrátok is eljutottak tápcsatornájába – minek következtében szervezete az amúgy igen energiaigényes agyi működéshez szükséges újabb erőtartalékhoz jutott –, már eszébe is jutott, hogy kit kellene kidúrni.

Hát Sátortá Borit!... Már intett is a pincérnek (akit egyébként laboratóriumi tisztaságú sznobizmussal „garszon” kiáltással hívott magához).

– Ugyan hozzon már nekem ide egy telefont, legyen olyan kedves!

119.* A vilamoson Bármy Áronnak a megoldatlan talány: a száguldó koton láttán csak egy rosszul idézett közhelyből farigcsált képzavarral sikerült előrukolnia:

– Bizony, emberek, elszállt felettünk az idő vasfoga – ráadásul ezt is Rejtő Jenőtől³⁸ kölcsönözte, egészen pontosan a Fekete Kapitány című kisregényéből.

Az időközben szinte felfoghatatlan bonyolultságúra differenciálódott formájú óvszer (talán egy microchip felépítése közelíthette meg összetett szövevényességét) ismételten megkezdte összekapni magát, s a megfeszült gumifal egyenletesen kezdte visszanyomni a belülrekedt folyadékot. A zuhanó óvszer mint jelenség, nemcsak Áront kápráztatta el ámulásig; a villamos teljes utazó közönségre ráragadt az illusztris dísz-utas szájatátisága: mind ugyanarra a gyorsan zuhanó pontra szegeztek tekintetüket.

Hiába, van az úgy kedves olvasó, hogy az ember kizökken a hétköznapi magától értetődő monotonitásából, s a mélyebb igazságok, esetleg a természet titkai felé fordul érdeklődése, s az ekkor megfogalmazódó spontán kérdések a döbbenet erejével formálják át egész világszemléletünket. „Miért esik le egyáltalán az alma?” – kérdezte Isaac Newton sajtó kobakját lapogatva, s a tudomány fizikai világképe megváltozott. Ilyesmi játszódtott le Áron tudatában is, mikor révedt tekintetű társára tévedt pillantása. „Miért szívjuk be állandóan a levegőt, ha aztán úgyis hamarosan kifűjjük?” – gondolta merészen.

120.* Ez idő tájt nemcsak Kálmán ragadta meg izgatottan a telefonkagylót, hanem egy egészen másfajta izgalom hidegveritékével kiverten Pisch Illés és Bekak Illás is... (Ha Bell ilyesmire is gondolni tudott volna, lehet, hogy meggondolja magát és telefon helyett mondjuk női mell formára fagyasztható jég-

38 Rejtő Jenő (1905–1943) író; szövevényes, sajátos humorú, bizzar kalandregények, bohózatok szerzője; a ponyvairóadalom klasszikus rangú művelője.

kocka készítő edényke kifejlesztésébe öli szellemi energiáit.) A Kálmán féle kéjes izgalom helyett a két igazgató szabályos halálfélelmet élt át; Yukka Pop Simon szörnyű haragja és a borzalmas retorziók rémképe csak oly módon látszott eloszlathatónak, ha a két flótás a lehető leghamarabb értesíti vezérüket a személyét ért szörnyű veszteségről – a biztonság kedvéért telefonon. Milyen szörnyű is az élet! Pedig már azt hitték túljutottak életüknek azon a kritikus pillanatán mikor véglegesen eldönthették: pusztán a maguk, avagy a mások urai is kívánnak lenni. És most tessék: egy szerencsétlen balfogás és vége az üzleti karriernek, a nevetségesség bélyege ott viríthat mindörökké, levakarhatatlanul homlokuk közepén; az üzleti élet leprája: a balfácánság mindenkit viszolyogva riaszt, nincs ember a szakmában, ki ezek után üzletet köt velük. Elhatalmasodott rajtuk a kispolgári élettől szorongók félelme a „vakond léttől”: „mi lesz velünk ezután, csak túrjuk vakon a földet a célt nem látva az ismeretlen felé? Összes örömünk abban teljesedik ki, ha néha nap rábukkanunk valami gusztustalan féregre, mígnem egy ásóval jól fejbe nem ver valaki?”

De miről is van itt szó tulajdonképpen?! Hát arról, hogy amennyiben valakit a legócskább trükkkel vernek át szerződéskötéskor, vagyis a minden jobb játék-boltban beszerezhető úgynevezett „disappearing ink” tintával írják alá a szerződést, melyen az ellenjegyzés tíz percen belül nyomtalanul eltűnik, az olyan-nak minősül, mint aki a grundfociban „kötényt” kap, avagy a gólvonalra állított labdát fejelik be neki. Tekintettel arra a kínos körülményre, hogy Illés és Illás a főnök maszek pénzét puskázta el a balul sikerült szerződéskötéssel, semmi esélyük nem mutatkozott arra, hogy számíthassanak az érintett megértő lojalításá-ra; minden bizonnyal az üzleti karrier végét jelentő gyilkos pletykákkal kellett számolniuk.

Mindketten keservesen zokogva szorongatták hol a telefonkagylót, hol pedig a borosüveget, melyből bátorságot merítendő kortyolgattak igen sűrűn. A bátorság-nak, mely a híváshoz szükségeltetett volna azonban még sehogy sem akaródzott megérkezni. Illés idegei mondták fel hamarabb a szolgálatot; kirohant a csehóból és botladozó nyelvvel, fennhangon kérdőre vonta az utca egyszerű embereit:

– Akar itt valaki VEKEREDNI? – Illás ezennel ismételtelen elérkezett a hipergézségtelen ciklus kezdetéhez (Vö.: 90.* – Z. L.)

121.* Mikorka Kálmán talán már túlságosan is lazán, kissé önhittén tárcsá-zott. Az is meglehet, hogy az egyetlen téves számot maga a sors keze biggyesz-tette oda a tárcsázott számok végére...

– Halál! – suttogta minden színészi talentumát és átélését ennek a hátbor-zongató szónak hiteles interpretálásába préselve (hogy maga Sztanyiszlavszkij is megirigyelhette volna), ámde mindhiába. A telefonkagylót nem Bori vette fel, hanem egy talpraesett idegen:

– Magának is! – ezzel letette.

122.* Rohamosan közelítve a gyanútlan célpont felé a vízzel telt óvszer fo-kozatosan visszanyerte előbb szivar, majd csepp, végül gömb formáját. Vegyük ezt bátran jelképes értékűnek! Nyugodtan tehetjük, hiszen a gömb tökéletes fi-

zikai formája miatt Arisztotelész óta a tökéletesség és teljesség, míg a homo ludens törzsfelfejlődésbeli megjelenése óta pediglen (a pattogó, guruló labda leképződéseként) a játékoság szimbóluma.

123.* B. Viz Elek nyaka lassan kimeredt, szeme pedig jojózni kezdett, miután a 112.* óta le sem vette szemét bosszúvágának zuhanó megtestesedéséről.
– Na, mi lesz már? – fakadt ki indulatosan.

124.* A levegővétellel kapcsolatos hirtelen felismerés teljesen felvillanyozta Bármý Áront; az ilyen mértékű felvillanyozottság még magát a villamost is iriggyé tette.

– Egy tapodtat sem tovább! – fűzte hozzá megnyugtató véget, majd pedig az alábbi üzleti fogás zseniális gondolata állt össze agyában kerek egésszé:

„A Szerzői jogvédő hivatalban önálló szellemi alkotásként levédetem a levegővétel szabadalmát, úgyhogy aki a jogi oltalom bejegyzését követően, akár csak egyszer is beszívja, majd rögtön azt követően kifújja a levegőt – az én egyéni eredeti jellegű ötletem alapján –, az mind jogdíjat lesz köteles fizetni nekem. Ezt követően pedig csak úgy dől a lél!”

– Juhijj! – üvöltött fel aztán nem is sejtve, hogy vészterhesen közelít felé a 108.*-ban leírt nagyerdei hurkon velük szembefordult Wilu Pál-féle villamos.

125.* Mint ahogy szembeszökősege folytán ismert jelenség a kígyók, de még a fejlettebb emlősök (viadalok felbőszült bikái) világában is az, hogy az egyed az éppen mozgó, vagy elmozduló tárgyakat jobban felismeri, mint a mozdulatlanságba merevedetteket, úgy nem szabad azon csodálkoznunk, hogy Nagy Árpi látóterének csupán csak a legszélében felvillanó Wilu Pál kép – még a 115.*-ból – csak akkor villant fel igazából tudatában, mikor „Irány a férjed!” felkiáltással hirtelen megiramodtak. Úgyhogy ismét beletaposott a fékbe.

FONTOS KÖZBEVETÉS:

Kedves Olvasóim!

Mivel elképesztően kevés időnk maradt a koton becsapódásáig, s az ahhoz jelképesen kapcsolódó eseménysorozatig, rendkívüli gyorsaságú írástempóra váltok és egyben kérem Önöket is, hogy iparkodva olvassák a fejezet végét, ha nem akarják elrontani a dolgot azzal, hogy pusztá restségből lemaradnak a becsapódásról a következő fejezet legelején!

126.* Szóval:

Mikorka Kálmán – ezúttal nem tévesztve számot – feltárcsázza Sátortá Borit a cukrászdából, magát mintegy az igazgatói cím várományosának tekintve, a lehető legrosszindulatúbb telefonbetyári ambíciókkal:

– Te feslett életű kukac, ártányok mocskos martaléka, te! – üvölti a fagyizás tényéből jó kedélyállapatra következtető pincérek nagy megrökönyödésére.

127.* Bori a hívás hatására nyomban bevesz még két szem NEUROTOP tabletát, majd nyomban a következőket tapasztalja: gyorsan étvágytalanná válik, majd némi szájszárazságot követően hányinger és hascsikarás vesz erőt rajta, mielőtt azonban a hasmenés perfektuálódhatna székrekedés állítja meg a már-már visszafordíthatatlan folyamatot; álmodás, fáradékonyság nehezíti el tagjait, mozgási- és látászavarok jelentkeznek, hallucináció formájában elébe tűnik Epikurosz.

EPIKUROSZ: Napfény és derű lebegi körül a világot, és mindnyájunkat boldogságra ébreszt.

SÁTORTÁ BORI: Úgy gondolja, kedves furcsa megjelenésű idegen? Jelenleg minden porcikám viszket, és csomókban hull a hajam.

EPIKUROSZ: A tömeg egyszer úgy iszkol a halál elől, mint a legveszedelmesebb borzalom elől, máskor pediglen ostobán vágyódik utána, mint a szenvedésteli élet megváltója után. A bölcs ellenben az élettől sem menekül, s a nemléttől sem fél.

SÁTORTÁ BORI: Ne bolondozzon már, kedves uram, csak nem gondolja, hogy el tudom fogadni a nézeteit, pont most, hogy allergiás tüdőgyulladást és sárgaságot kaptam, továbbá megduzzadt az összes nyirokcsomóm és a véralvadásommal sincs minden rendben.

EPIKUROSZ: Csak azt mondom asszonyom: a bölcs számára az élet sem okoz nehézséget, s a nemléte sem tartja valami rossznak.

SÁTORTÁ BORI: Most már aztán tényleg elég! Még a bőrfarkast is elkaptam (jellegzetes vöröses elszíneződés az ornyergyen és az arcbőrön), úgyhogy igen rosszul érzem magam, ön meg itten tréfálkozik! Hallatlan!

EPIKUROSZ: Ne gondolja! Vegye inkább fontolóra: A bölcs miként az ételből sem a nagyobb mennyiséget, hanem a jobbat választja, ugyanígy életidejét is nem minél hosszabbá, hanem minél kellemesebbé igyekszik tenni.

Miután Bori testén és szájában, torkában kiütések, daganatok jelennek meg, immunitása lecsökken, szívritmuszavarok jelentkeznek (vesezavaraira utal a fehérje és vérvizelés), láza egekig szökik, arról nem is beszélve, hogy légzésbénulásával egyidejűleg eszméletét is elveszti, úgy dönt, orvosához fordul.

(Valamivel később még jelentkezett nála két „bonus-tünet”: a hisztériás vak-ság, illetve a homoszexuális pánik.)

128.* Nagy Árpai kővé meredten áll meg Wilu Pál villamosa előtt cowboyként szétvetett lábakkal. A bajt érezvén utána szaladó Nóra már későn érkezett. Pál összeráncolt szemöldökkel (mely egy élete derekán járó vakondokkal tette hasonlatossá) lépett kihívója elé.

129.* Az előbbi * szereplői nagy felindultságukban nem is figyelnek az imáron szemből közelítő Bármé Áron-féle villamosra.

130.* Tekintve, hogy a 120.* végén senki nem kívánt „vekeredni” Illéssel és Illással, a két kétségbeesett igazgató szembe kell nézzen az elkerülhetetlennel. Ilyesmire számítottak szeretett főnöküktől: „Patkányok!”, ehhez képest:

– Redvás patkányok! – harsogja Yukka Pop Simon. – Ki vert így át benneteket?

– Valami TUTÁLIBE Kft.

Simon rögtön lecsapja a kagylót, beül a számítógép elé és már hívja is le a CD-ről a céginformációt. Gyorsan ugrik át a lényegtelen adatokon, a cégszerűen aláíró ügyvezető, vagyis a főnök neve érdekli.

131.* Mindezen zavaros, zaklatott történések (103.*-tól a 131.*-ig) felett méltóságteljesen tűnik fel szelíden duruzsolva egy csillogó hasú LI-2-es utasszállító gép. Csak az egészen remek megfigyelők, mint például Önök kedves olvasóim, veszik észre, hogy a gépmadár faránál kinyílik egy ajtó és egy mesziről nézve apró fekete gombóc süvítő zuhanásba kezd. Az „apró fekete gombóc” közelről nézve azonban egészen más: Fazekas Mihály és Döbrögi tandem ejtőernyős ugráshoz összeszűjázott teste. Őrült sebességgel zuhannak a tragikus események színhelyére.

– Hát szóval, ami itt van, ami itten ebben a városban uralkodik?!?... – fakad ki Döbrögi és végső elkeseredésében, mint valami Istennel hadakozó elkeseredett próféta teremtetőjével fordul szembe: – Épp ideje, hogy maga is kapjon egy kicsit a verésből, Fazekas Mester! Ha nem ír le, akkor soha nem kerülök ilyen lehetetlen helyzetbe: szabadesésben zuhanni több ezer méterről, ez aztán a kellemetlen dolog!

Ezzel Döbrögi előkapja a mogyorófavesszőt, azzal ostorzandó a hideg, süvítő szélről lobogó hajú Fazekas Mihályt. A hatás nem kevesebb, mint az Istennel perlekedő Jób esetében: a fékezhetetlen teremtető erő egy csöppet elgondolkodik.

Egy-két suhintás elegendő a leckéből, Fazekas mester mégsem isten! Megrántom az ernyő kioldó zsinórját, az őrült zuhanást csendes libegés követi. Himbálózva szállnak át a légtéren és a fejezeteket elválasztó piciny úrron.

Negyedik Kunst:

KRAKK!

*„Az egyén feltétlen önmegvalósításának
a vége vagy anarchia, vagy kozmopolitizmus.
Akik Szókratészt megvádolták és elítélték,
megsejítették ezt.”³⁹*

39 Alexander Demandt: *A történelem nagy perei*. Bp.: Holnap Kiadó, 1993. 27. oldal.)

Döbrögiék szemszögéből a közeljövődő még félelmetesebbnek tűnt. Ennek szellemében aztán arra kérem – saját érdekükben – a kedves gyenge idegzetű olvasókat, hogy az elkövetkezendő * -ot ne olvassák el, sőt, egyenesen forduljanak is el! Akkor nézzenek csak vissza a könyv lapjaira, ha kötélidegzetű társaik már eljutottak a 133.*-ig, ott aztán velük együtt folytathatják tovább az olvasást egészen a regény legvégéig, csaknem zavartalanul.

132. (Hátborzongató, egyenesen rettenetes) *

Jaj! Nem is tudom hol kezdjem! Talán ott, hogy a jelen * igazi hangulatához talán az illik legjobban, ha azt végig kétségbeesetten, fennhangon ordítva olvassa el a kedves olvasó.

Az idő legkisebb egységének törtresze alatt sem elkülöníthető időbeni eltéréssel, azaz: egyszerre következett be a vízzel teli koton becsapódása Mikorka Kálmán fején, illetve Kálmán látóterének közvetlen előterében a két villamos ütközése. Mindezt csak néhány másodperccel előzte meg Sátortá Bori rémséges halála, amelyhez kapcsolódó halálhörgés utolsó hörrenéseit még elégedetten hallgathatta Kálmán a kezében izgatott, örömteli remegéssel szorongatott telefonkagylón keresztül – amíg az óvszerből elemi erővel előtörő víz, illetőleg a villamoskatasztrófa csípős, fojtogató füstje mindent el nem borított. Bármely Áront sokk érte a villamos fedélzetén (ki gondolta volna, hogy a két szerelvény nem fér el egymás mellett? legalábbis a képviselők nem) Wilu Pál viszont nem úszhatta meg ennyivel: az extázisba került Nagy Árpai pofonját is el kellett szenvednie ugyanazon pillanatban. Ez utóbbi pedig – kissé megdőbbenve bár, de mégis – azt hitte, hogy az elcsattant pofon idézte elő a többi elementáris jelenséget. A pipogya férjét magából kikelve a katasztrófa helyszínéről elvonszoló asszony: Nóra pontosan egyszerre hallotta bal fülével Árpádot: „Takarodjatok innen; meg ne lássalak benneteket még egyszer, mert akkor nem érem be ennyivel!”, illetve jobb fülével a 374 méter távolságból egy másodperc alatt odaért üvöltés hangját, mit Yukka Pop Simon torka bocsátott útjára az ellenkező irányból szörnyű döbbenetének ékesszóló jeleként. Simon dobhártyái megsajdultak az iszonyatos terheléstől, mit az üvöltés mért rájuk, ettől a fájdalomtól viszont megremegett az egész vezérigazgató, hideg verejték csorgott végig sápadt arcán: a számítógépes céginformáció program egy bizonyos pontján, a TUTÁLIBE Kft.-nél megállva a monitor kék szemében ott csillogott aranyárgán villogó be-

túkkal a keresett cégvezető neve: Mikorka Kálmán: a kígyó, kit kebelén melengetett (eddigelé). Illés és Illás mindezt a totális részegség állapotában, már öntudatukat veszítve vészelték át, csupán vegetatív idegrendszerüket érte váratlanul: az iszonyú események hatására egyszerre beállt a tél egész Debrecenben. (Agg föld, vendéghaj stb.)

Az elmúlt történetek hirtelen heve még a regényírókat sem hagyta érintetlen. Menet közben nagy meglepetéssel tapasztaltam, hogy harminc éves lettem, szinte minden átmenet nélkül.

Azért, hogy Önök, kedves olvasóim, se maradjanak slusz meglepetés nélkül, az Önök megrökönyödésének kíséretében idebiggyesztem: az 59.✱-ban megismert helybéli hatalmasság, papként a klérus helyi szintű vezére nem más, mint Wilu Pál!! (Tudják, az agresszív VW Golfos.)

Természetesen a regény ezen pontján minden érintett szereplő menten szörnyethalt.

Mit mondhatnánk még minderre? Azt hiszem nem maradt más lehetőség, csak ez: Debreceniesen szólva: „Pestiesen szólva: »pestiesen szólva ez nem semmi!«“

133.✱ Természetesen Fazekas Mihály és Döbrögi semmiképpen sem juthatnak a Mikorka Kálmán–B. Viz Elek–Yukka Pop Simon nevekkel fémjelzett díszes kompánia fentebbiekben ecsetelt nyomorult sorsára. Pedig a kritikus események felszíne felé történő ejtőernyős zuhanásuk mindenképpen arra kárhoztatta volna őket, hogy akaratlan részeseivé váljanak a 132.✱ dicstelen apokalipszisének, ha nem segít rajtuk határtalan és mindenható jóságával a Mikulás. Ha a jóságos öregúr el nem ragadja őket szédült sebességgel száguldó égi rénszarvas szánjával, tán még most is ott fityegnének fennakadva egy fán, vagy villanyoszlopon Debrecen ama bizonyos pontján, Kálmánék koszorújában.

Most persze meglehet azt gondolják, kedves olvasóim, hogy „na most lefűltünk, hiszen a valóságban nem is létezik Télapó”. Esetleg különféle érveket is felsorakoztatnak; azt mondják az öt-hatmilliárd lélekszámú emberiséget alapul véve minimum kilencszáz millió helyre kell ellátogatnia egyetlen éjszaka, mindegyik lelkiismeretes végiglátogatásához minimum háromezer helyet kell meglátogatnia másodpercenként, ami legalábbis nehezen elképzelhető, figyelve a népesség földrajzi eloszlását, az óceánokat és a magas hegységeket, azt, hogy mindenhova a kéményen keresztül kell behatolnia és személyreszabott ajándékokat kell elhelyeznie a csizmákban. Ha még precízebbek, hozzáteszik azt is, hogy a rénszarvas szánnak egy ilyen gyors látogatás-sorozathoz (ha az erőátviteli és egyéb technikai problémákat elegánsan elhanyagoljuk, pusztán csak a tisztán kifejtett erőt vesszük figyelembe) több millió szarvasra van szüksége, a szánnal elért sebesség pedig minimum a hangsebesség húszszorosát kell elérje. Ilyen körülmények között a szán ajándékoktól, Télapóstól, mindenestől a másodperc tört része alatt szénné égne a Föld légkörében a levegő molekulákkal való ütközés keltette sűrűlődéstől; ha pedig valaminő okból mégsem, úgy a szán kilépne a Föld gravitációs vonzásából, tekintettel arra, hogy sebessége nagyobb az első kozmikus sebességnél. (7912 m/sec – A szerk.)

És mégis azt állítom: Fazekas Mihályt és Döbrögit a Mikulás repítette el. Állításmat egy parányi – rövid eddigi életemből leszűrt – bölcsességgel támasztom alá: Életünk a Mikulás-hit szempontjából három nagy szakaszra bontható:

- 1.) Kezdetben mindönk hisz a Mikulásban.
- 2.) Majd mélységes döbbenettel ismerjük fel, hogy a Mikulás valójában nem létezik.
- 3.) Végül, elérve a bölcsesség állapotát felismerjük, hogy a Mikulás mégiscsak létezik.

134.* Az előző * Mikulás-bizonyítékait jelen regényem lapjain toldom meg egy vadiújjal: Ha a Mikulás csupán pusztá fikcióként létezne, vagyis nem létezne, úgy Fazekas Mihályt és Döbrögit sem repíthette volna el szánján, kiragadva őket az ejtőernyős zuhanásból. Márpedig ezt tette.

135.* Bizony mondom néktek: rettenetes látvány képei törpültek szenvtelen, jelentéktelen ponttá a Télapó száguldó szánja mögött a Mikulás mellett, a bakon ülő Fazekas Mihály ámuló szemei előtt (Döbrögi nem ámuldozhatott puttonyba zárván, ő csak a 19 G gyorsulással lehetett elfoglalva, melyet pusztán mesehősök és halhatatlan lelkek tudnak elviselni, ugyanis a magunkfajta hús-vér emberek anyaga pillanatok alatt fajsúly szerint csoportosítódna annak hatására).

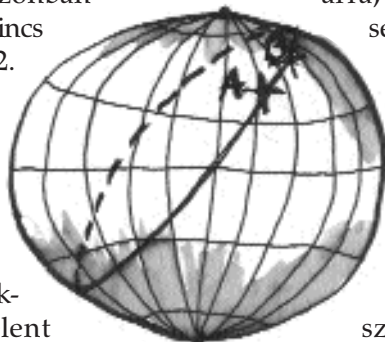
Mi azonban még egy pár perc erejéig maradjunk, nézzünk ott körül a szennyben, mocsokban Földhöz ragadt embetársaink között, akik észre sem vették a fölöttük elsüvítő égi szánt – fölöttük lehet el sem suhant, hisz nem hisznek benne!

136.* – Egy pillanat! – szólított meg ezen a ponton Pinduri sapkamanó a LI-2 típusú repülőgép fedélzetén, kissé gondterhelt ábrázattal.

- Parancsolj velem, kicsi manó!
- Fontos meghalnia Sátortá Borinak, ráadásul ilyen csúf!
- Pici manó, aki olyasféle gyógyszereket szed, mint Bori, annak szembe kell néznie efféle kockázatokkal.
- Ugyan már, Lackó, ne beszéljünk itt félre, te nagyon jól tudod miről beszélünk – és kérdőn, szomorúan nézett rám.
- Szóval szeretnéd, ha nem halna meg?
- Ó, igen! A halál olyan lehangoló!
- Valóban – feleltem, és én hangolódtam le mindenféle halál nélkül. Ezt látva jószívűen kompromisszumos javaslatot tett:
- Jó, haljon meg... de csak játszásból.
- OK. – feleltem és már írtam is át a történet érintett részét. Pinduri vidáman, csillogó szemmel követte tollam hegyét, és lassan szótagolva olvasta vissza születő gondolataimat:

VISSZAMENŐLEGES BETOLDÁS A 127.* VÉGÉRE:

„...azonban az orvos már későn érkezett, Bori meghalt (de semmi vész, csak ját-
zásából). Tekintettel azonban
menetében egyáltalán nincs
eltéveszti az utat a 132.
útján. Vesztére (vagy
tudja?) a homlokegye-
választva a sokkal
el: 42 000 000 km mí-
és a célállomás közötti
tel az útközben aka-
sarkvidékekre, sivatagok-
olyan nehézséget jelent
visszaérni a regény legvégéig.

arra, hogy a regény további
semmi szerepe, véletlenül
rettenetes * felé vezető
tán szerencséjére – ki
nest ellenkező irányt
hosszabb úton indult
nusz a kiindulási pont
út, különös tekintet-
dályt jelentő óceánokra,
ra és hegyvidékekre –
számára, hogy képtelen
Jó utat, Bori!”

137.* Kedves olvasóm, Ön, ki hétköznapijaink száraz gondolatfantázia siva-
tagában tuaregül fogadott engem a regényoázis felé vezető úton, engedje meg:
hadd készítsem arra (folytatván a 135.* gondolatát), hogy alaposan nézzen
körül még egyszer Kálmánék „csataterén”. S hogy miért ajánlom ezt ennyire?
Nos, hátha észrevesznek valami hasonlóságot közöttük és a való élet gondolat-
sivatag lakói között.

TÁJKÉP CSATA UTÁN:

– Mikorka Kálmán csurom vizesen, füstösen, markában egy bugyborékolva
megszakadt jelzést hallató telefonkagylóval, feje búbján egy piros gumi óvszer
cafattal ül a presszó teraszán; őszül;

– Yukka Pop Simon kocsonyává üvegesedett szemekkel mered a PC monito-
rára, Kálmánra gondol, a csalódás fizikai fájdalommal csomósodik lelkében: fo-
gait csikorgatja;

– Sátortá Bori a NEUROTOP összes mellékhatásával együtt elhagyja Debre-
bencet, megkezdi hosszú, földköri útját;

– Wilu Pálné Kandisz Nóra fülében még visszhangoznak az egyszerre odaért
üvöltések: Simoné és Nagy Árpíé; férjének izzadt tenyerét szorongatja; egyik
szilikonnal bélelt melle a hirtelen légnyomás változástól kipukkant;

– Nagy Árpi az összecsapódó villamosok közvetlen közelében, a regény
egyik érzelmi epicentrumában úgy érzi: a saját feltörő indulatai bolygatták fel
ilyen rútul a világot körülötte, ettől aztán erekciója támad;

– Wilu Pál arca frissen kapott pofontól vöröslik, melybe szégyenpír is társul,
az átélt sok hatása alatt hirtelen száll magába: a kedves olvasók előtt röstelke-
dik papi hivatásával összeférhetetlen viselkedése okán;

– Illés és Illás borgőz lepte aggyal fekszenek a hóban, szilánkokra fagy
aggyukban a főnök elszállt pénze miatti lelkiismeret-furdalás;

– Bármely Áron hidegvérét viszonylagos sikerrel megőrizve a katasztrófa kel-
lős közepén rájön, hogy nem fér el egymás mellett kettő az új villamosokból: a
tervező édesanyjára gondol;

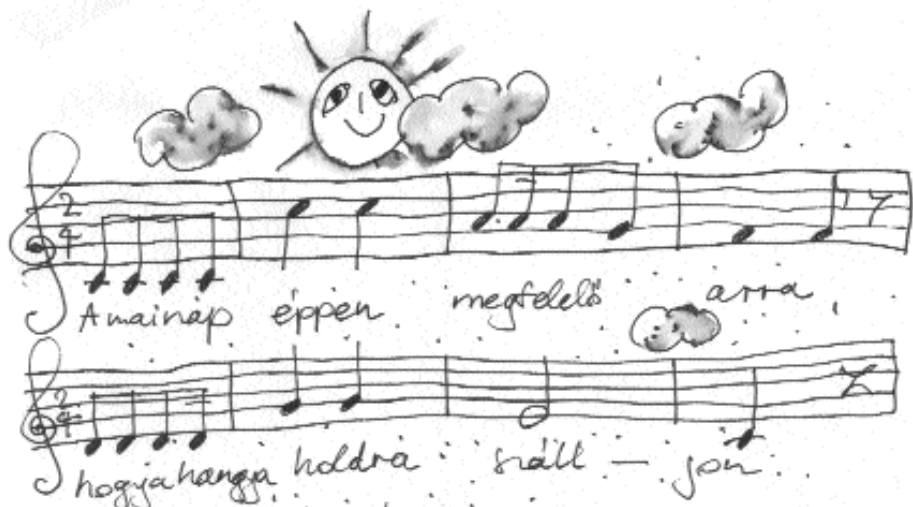
– mindezt felülről, delejes tekintettel szemléli B. Viz Elek, miként a Teremtő
tehette, mikor arra az elhatározásra jutott (végtelen hosszú tétovázás után),
hogy a Nagy Bumm-mal útjára engedi a világmindenséget.

138.* A világegyetem fejlődésének menete a széthullás, a káosz felé törek-
vés, mely az ősrobbanástól eredeztethetően a folyamatosan szétúszó világban a
dolgok elrendezetlenségének irányába fejlődik. Ebben a folyamatban – melyet
az idő cölöpöz fel láthatatlan póznáival – szegülünk szembe (vagy legalábbis
azt hisszük, hogy szembeszegülünk) az elrendezetlenséggel és folyton-folyvást
megpróbálunk rendet teremteni szilárd értékrendet alkotva környezetünkben
és önmagunkban; vagy mindez rövidebben: csökkentjük az entrópiát (ami bi-
zonyos szerencsés véletlenek folytán önmagától is képes csökkenni, például
mikor egy régen elhagyott barátnőnk magától behapszik).

Az entrópia, képletbe foglalva, egyébiránt rendkívüli gyakorlati jelentőség-
gel bír, néhány ravasz valószínűség számítási módszerrel például levezethetjük
belőle, hogy mennyi az esély arra, hogy egy asztalról leeső gyurmadarab visz-
zapattanjon (a mi egyébként nem nulla).

139.* Nosza, csökkentjük csak gyorsan, ezt az entrópiát!

A LI-2-es fedélzetén, a 102.* legvégén eredtünk nyomába a Költészet Tüné-
keny Madarának épp, amint feltűnt előttünk a Hold. Vilmos egy ideillő nótába
kezd:⁴⁰

40 Dalszöveg: Döbrentey Ildikó; zene: Gryllus Vilmos.

Követve a madár hangtalan suhanását csendben, méltóságteljesen elszállunk a debreceni katasztrófa fölött.

A jelenidő használatával pediglen egyelőre felhagyunk, visszatérünk az elbeszélő múltba tekintve, hogy egyrészt a negatív cselekményszálban a 125.* utáni „fontos közbevetés” miatti hirtelenkedésünk okai is megsemmisültek a katasztrófával, és a 132. rettenetes * apokalipszisében köddé foszolvá elpárologtak; másrészt a pozitív cselekményszálban is lejárt a nagyfokú érzelmi azonosulás ideje.

140.* Odalent is hideg volt, a megdöbbenésében télre váltott természetben és a LI-2-es fedélzetén is, a nagy magasban. Csakhogy egészen más okból, ráadásul a LI-2 remekül megépített, tömzsi, acél teste biztos, meleg burokbán tartott bennünket. Kinézve a gépmadár kerek ablakán a feketévé sötétült kék égbolt bársonyán ezüstösen csillogó égitestek miriádjait láthattuk. Verne kapitány, ez a minden hájjal megkent hatásvadász pedig lekapcsolta az utastér gyér világítását, hadd gyönyörködjünk. A csillagok ezüstös összhatása, az alaposabb szemlélődés eredményeképp csillámló bíbor, smaragd, zafír színekre bomlott. A csendesen berregő repcsi óvatosan picit megdőlt, a szárnyak végén lévő csűrőlapátok kimozdították egyensúlyából, majd lassan elfordult. A panoráma elúszott előttünk, és csaknem vakító fénnel bevilágított a gép kerek ablakain az ezüst fényű telehold.

Ezüst tükrében a Holdleány szomorú arca tükröződött. Még mesebeli útitársaim lélegzete is elakadt, olyan szép volt a lány... A sötét utastérben, mint megannyi ezüst szobor egy varázs-panoptikumban, úgy ült mindenki megbabonázva, szinte hallani lehetett a halkán kalamoló szívek dobbanását.

141.* Az előző * Csipkerózsika képsorával néhány pillanatra megállva, ki-merevítvén az áhitat pillanatait (miért ne tennénk, ha már egyszer az életben nem, csupán a regényekben lehetséges az ilyesmi) fordítsuk figyelmünket most más irányba:

– Hát szóval, ami itt van, ami itten ebben a városban itten uralkodik?! – szóló Döbrögi a Mikuláshoz és Fazekas Mihályhoz egyszerre.

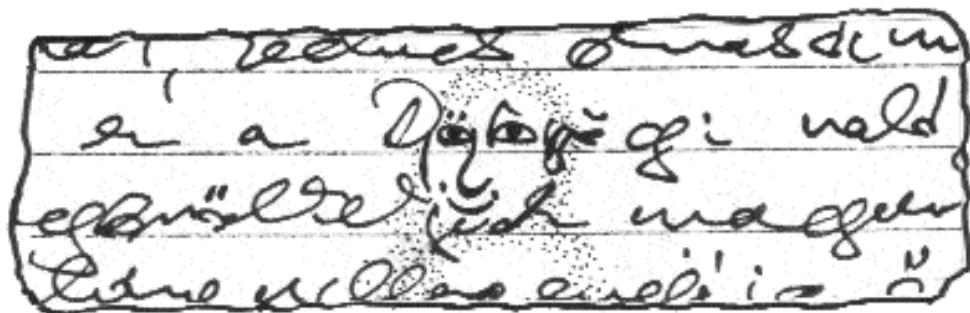
– Valóban, kissé szokatlan dolog az ilyesmi – helyeselt a Téliapó, és miután a 133.*-ban támadt hirtelen télből kirepítette hőseinket, levette meleg gúnyáját, letörölte homlokáról a gyöngyöző verejtéket. – Irány az uszoda! – tette hozzá szemlátomást szenvedve a melegtől, majd csak úgy halkán: – A nyarat, bizony, nem nekem találták ki!

Hát szóval, ami itt van, ami itten ebben a városban uralkodik, az a nyár! Döbrögi látván az Ön, kedves olvasóm, meghökkent ábrázatát a fehér lapokról kitekintve a nyomtatott betűk rácsán keresztül, hozzáfűzi még:

– Ne lepődjenek meg kende az, hogy biz az idő másképp pereg az olvasott betűk háttérében, mint mikor írónak! Miben sem mutatkozik meg jobban az írás-vetés tiszteletet ébresztően nehéz volta, mintsem abban, hogy az író ezen mondat megszerkesztése közben is többször kiment pisilni, aludni stb.

– Tényleg, hol is járnak most? – kérdezte Döbrögi Fazekas mestertől, miközben elmerengve követte tekintetével a hátára vetett törölközővel a strandra igyekvő Télapót. Fazekas mester egy a szoba sarkába készített távcsőre mutatott.

– Amint beesteledik bekukucskálunk titkaikba, meglessük őket, addig azonban kövessük a Mikulás példáját: irány a strand! Egyelőre Debrecen lakossága még a „tudati hőtehetetlenség” állapotában van: pár nappal később érzékelik a strandidőt, ugyanakkor pár nappal tovább élvezik a strand adta örömeit, mint ameddig a jó idő tart.

142.* Nem is gondolnák, kedves olvasóim, mekkora vagabund ez a Döbrögi valójában, ha egy kicsit megerőltetjük magunkat! Tanúskodjon erről néhány csillag erejéig ő maga egy strandon fogant történetben (persze csak míg be nem esteledik a távcsöves kukucskáláshoz.)

Döbrögi rövid románca

Írta: Döbrögi

„Gondoltam, ez a nő kell nekem, aztán HAMM (!) megszereztem...

De ne szaladjunk ennyire előre! Csak szépen sorjában. Követve a Mikulás példáját kimentem a debreceni uszodába; elébb Neptun módján alámerültem a feszített víztükrű medencében, majd látszólag céltalan sietséggel elkezdtem szelni a habokat. A zugyborgó buborékok és a lágyan simogató molekulák, mint egy gigantikus, érző kezű szerető készítették elő testemet a Nappal történő ölekezésre, ami hamarost be is következett: a Napocska forró ujjai gyengéden simogatták ellazuló testemet. Mindezenközben barnára sült popsikra függesztettem révedező tekintetemet. Isten szemlátomást sokat bütykölt ezzel a testrésszel: GLUTEUS MAXIMUS suttoztam magam elé áhitattal az anatómiai megnevezést. Ekkor vette kezdetét az örület:

Egy testtől teljesen függetlenedett gyönyörű száj úszott el előttem a levegőben, két egymásra tapadó duzzadt piros ajak. Hiába kerestem körülötte az arcot, a fejet, magát a lányt: nem láttam semmit; csak remélni tudtam, hogy nemcsak káprázat volt az a halovány mosoly és a pici, nekem címzett gödröcske a szája sarkában. Érthető okokból nem ment ki a fejemből az eset, minduntalan azon gondolkodtam (vagy inkább képzelődtem), milyen lehet a nő, ha látszik. Titkon reménykedtem, hogy esetleg néger, vagy félvér... izgattak az anatómiai részletek. Sajnos azonban – bárhogy meresztgettem gondolat-szemeimet – nem sikerült semmi közelebbit megtudnom fizikai megjelenéséről.

Aztán jött az isteni szikra: itt van ez a Zeke: ír, s életet ad fantáziájának, most például én magam kezdek itt a strandon veszettül szerelmes lenni az ő tolla nyomán, úgyhogy rögvést elgőzöljünk a kétségeket és írunk!! Hogy is csinálja?...

Hamarost csaknem végtelen gondolatkigyóvá tekeredett a Royal Blue Quink tinta, tollam irídium hegye sercegeve szántotta a lapokat, a megszilárdult gondolatok pedig merész csapásokkal faragták a lány anyagát. Egy hús-vér ember megformázása azonban nem megy olyan egyszerűen, nem elég pusztán a fizikai paramétereket megadni: ennél mi sem egyszerűbb: legyen fantasztikusan jó nő: »A hatalmas fekete szempillák alatt óriási melegbarna szemek szinte feketének tűntek; különleges, finoman keleties ívben zárultak az érzékeny szemhéjának a nedves ékszerpár fölött...« Sajnos, el kell keserítsem a kedves férfi, illetve leszbikus olvasóimat: a teljes, minden részletre kiterjedő leírás ezúttal elmarad!

Ahogy befejeztem a szempár leírását már éreztem is magamon a lány forró tekintetét. A formát lélekkel kell feltölteni, történetet kell köré álmodni. A gondolatkigyó felcsapta kék farkát, a toll kihullott kezemből, a valóság óriási színpadának ólompillájú függőnye legördült...

Nyugodt és hosszú alvás volt, a szokásos felhőkből előbújó pusmogó angyal-lányok helyett a megfestett arc részletei tűntek fel, a fénysebességű elektronok szorgosan szaladgáltak üzeneteikkel a neuronok nyúlványainak végtelenül bonyolult kereszteződéseiben.

»Előbb élni kell az életet, aztán leírni!« – gondoltam egészen e sorsfordító álomig, melyből felébredve egyben arra is ráébredtem, hogy ez most kivételesen fordítva történik. Óriási! Arról, hogy az írásomban nap nap után részleteiben tökéletesedő lény életre kel, szentül meg voltam győződve, kerestem őt az utcákon, tereken, villamosokon... már-már kezdett olybá tűnni, hogy a kiszámíthatatlan sors a bolondját járatta velem: a csalódottság küszöbéig eljutva, úgy szálltam ki a villamos – e sárga óriáskiűgyő – gyomrából, mint Jónás az ámb-ráscetből: Döbrent és elkecseregett csalódottsággal. Úgy tűnt sehogyan sem találom sem a legnagyobb közös osztót, sem a legkisebb közös többszöröst abban a bonyolult matematikai műveletben, melyben a sors, illetve saját boldogságom szerepeltek döntő tényezőként. Míg nem egyszerre csak különös ritmusban kopogó cipőszarkok zenéjére lettem figyelmes...

Bármennyire is komplex formája az önkifejezésnek az írás, szomorú tényként azért rögzíteni kell: mindönk ismeri a megtapasztalt dolgok és az azok leírásai között tátongó mélységes mély szakadékot. Egészen más megfogalmazni

egy hullámmzó, szőke hajtengert, illetve érezni annak illatát; leírni, vagy látni egy lágyan ingó csípőt.

A távolság közöttünk három lépésre csökkent... »Öregem, neked kitűnő a fantáziád! Micsoda nő!« – mondtam magamnak, miközben titkos endokrin mirigyek bódító oldatokat fecskendeztek ereimbe, lassan elöntötte egész testemet az öröm: a neuronok nyúlványai, mint virtuóz flamencogitáros ujjai alatt a húrok; heréimben másodpercenként háromezer újabb virgonc, csikóslegény módján hetvenkedő spermium.

Belém karolt. Karcsú alakját törékeny karja fűzte testemhez, lépteink ütemét szívdobogás ritmusban zabolázva. Eladdig soha meg nem tapasztalt szemkáp-
ráztató színpompa tárult elém bensőm tengermélyén az újonnan megvilágított érzéskorallok irányából. Mintha létezett volna Isten; vagy csak én festettem önfeledt, hálálkodó boldogságomban a vén szakállast a csillagországútra?

Miközben boldogan birtokolva a nőt önfeledten ballagtam, fatális dolog történt: az elkészült írásművet időközben – beteljesíteni kívánván az alkotást – leadtam egy kis házi nyomdának, ahol épp e boldog ballagással egyidejűleg kezdte meg munkáját a gép: a printerrel kinyomtatott, jelekké transzformált lényeket: a lényét körülsimogató gondolatot világította át az ofset nyomdagép, fém lemezeken megjelent a betördelt szöveg tükörképe. »Uram Isten!« – szakadt fel belőlem, és éreztem, hogy a karom elgyengül. Nem az izmok ernyedtek el, hanem maga a kar anyaga kezdett szerteoszlan. Anyagtalanná váló testem eleven fájdalomként zuhanásba kezdett egy könyvvel együtt, majd nagyot dübrent egy recsegős, szúette hajópadlón. Még láttam, amint rámhajlik az utolsó hatalmas könyvlap; valami monológféle volt rajta, ilyesmit mondtam a legvégén: »...nem láttam soha többé«. Író önmagam becsukta a könyvet, hirtelen nagyon sötét lett, majd fülbántó zizegéssel becsúsztatott a többi kötet közé a polcra. Nagy nehezen előbányásztam valahonnan egy zseblámpát és elolvastam az utolsó lapot. »Szép volt, mese volt, tán igaz sem volt!« – ez állt a legvégén.

Sajnos visszalapozni – így a kötet belsejéből – nem tudtam, úgyhogy őt nem láttam soha többé.”

143.* Fazekas mester türelmesen végighallgatta Döbrögi románcát, tetszése jeléül tapsolt egy kicsit, aztán az időközben besötétült égboltra szegezte távcsövével. Kíváncsian kukucskált be az örökkévalóság színpadára, melyet egy keleti példázat szerint igencsak régen ácsoltak: „Itt áll egy gyémánthegy, ezer könyök magas, s minden évszázadban uszályának vége megéri a gyémánthegyet. Amikor elcsiszolja az uszály az egész hegyet, akkorra telik el egy pillanat az örökkévalóságból.”

E hatalmas térben, tulajdonképpen az Egész Térben tengersok káprázatosan csillámló égitest ékeskedett lenyűgözve a szépségre oly fogékony költőt. Arkhimédész az i. e. III. században Pszamit (a homokszemek megszámlálása) című művében már kidolgozott egy olyan számolási módszert, mely alapján tíz a nyolcadikon szorozva tíz a tizenhatodikonig lehetőség van a számok megadá-

sára, szóval az ég csillagainak számára azonban mégis mindig végtelennek tűnik – talán nem véletlenül. (Arkhimédészre visszatérve még egy pillanatra: már a tíz a százötvenediken neutronnal sűrűn be lehetne telepíteni az egész Meta-galaktikát!)

Fazekas mester épp elcsípte a Marson túli kisbolygó övezetben száguldó Frank Zappáról⁴¹ (egy igazi, fényesen ragyogó csillagról) elnevezett aszteroidot, amikor elérkezett a pillanat felébreszteni szereplőinket a 140* csipkerózsika-álom jelenetsorából:

144.* Kedves olvasóim, hercegek, hercegnők!! Ebben a *-ban két szimbolikus ábrát láthatnak, íme:

Udvariasságból jobboldalt a hölgyeket, a nőiséget jelképező, míg baloldalt az urakat, a férfiúi mivoltot szimbolizáló háromszögeket helyeztem el. Amint Önök, kedves olvasóim, a mesebeli herceg mintájára csókkal illetik a gusztusuknak megfelelő jelet a varázspanoptikum megelevenedik a LI-2 fedélzetén.

De csak ha jelet adtam!

145.* A ZIMMEZUM Rt. Igazgatósága (a messze kalandozó Borit kivéve) egyöntetűen marcona ábrázatot öltve készült a komor ünnepségre a testület tanácsstermében. Természetesen Mikorka Kálmán időközben napvilágra került rémtette minden egyéb éppen aktuális borzalmat megelőzött, így a soron következő ülés „A tyúkhúsrá mégiscsak kedvet kapott Bodri kutya esete Petőfi Sándorral” fedőnevet kapta. Minekutána egyértelművé vált, hogy Kálmán a TUTÁLIBE Kft. nevű cég mögé bújva kebelén melengetett kígyóként viselkedett, s álnok törtétese mögött aljas szándék húzódott, sorsa megpecsételődött.

„Pedig épp a napokban készültem volna boldogan kinevezni igazgatóvá Bori helyére” – gondolta fogcsikorgatva Yukka Pop Simon. Sose bánd, Simon: az emberiség történelmének egyik fő mozgatója az elégedetlenség, mert minden dolog, ami kellemes, csupán átmeneti. Ha így nézzük mindjárt más színben tűnik fel előttünk az embertársainkban való keserű csalatkozás élménye is!

146.* Na, de most: CUPP!

Minden várakozásunk ellenére a szereplők nem mozdulnak...

41 Frank Zappa (1940–1993), zeneszerző, gitáros; kortárs komolyzenei, valamint jazz elemekkel vegyített zseniális muzsikát komponált, gyakorta polgárpukkasztó ökörködéssel fűszerezte a produkciókat.

Hé, maga... igen, maga, ott, aki most hátrafordul! Ha már nem tett eleget az írói utasításnak, legalább az ujjával érintse a kiválasztott szimbólumot a 144.*-ban!

Így ni, ez már mindjárt más!

147.* – Elbújt a Hold! – kiáltott fel Péter megtörve a mozdulatlanság csöndjét a LI-2 fedélzetén (miután a kedves olvasók szíveskedtek betartani az író utasításait).

– Valami libben az égen – fűzte hozzá magyarázatképpen Verne kapitány (a gépet persze közben robotpilóta vezette).

– Felhő? Madár? – kérdezték a sapkamanók.

A csendes találgatást Vilmos szakította félbe, eszébe jutott egy dal,⁴² gitárját pendítve rázendített:

– Lenn a Földön? Fönn a Holdban? – néztek össze a gépmadár utasai, s kérdezték egymástól hitetlenkedve, ámuldozva, meglepetten, ki-kéi vérmérséklete szerint (Winnetou kicsit emelt hangon, az ő vérmérsékletét ugyanis enyhe hőemelkedése befolyásolta).

42 Vers: Zelk Zoltán: *A mesebeli madár*; zene: Gryllus Vilmos.

– A mesebeli madár, a Költészet Tünékeny madara, akit a 102. ✱ óta repülve követünk – jelentette ki Péter helyesen ismerve fel a tényeket. – Hatalmas libbenő szárnya takarta el előlünk a Hold fényesen világító tükrét.

148. ✱ Eközben Mikorka Kálmán látszólag hamar túltette magát a 132. rettenetes ✱-ban törtéteken. Mondom: látszólag! Ugyan a B. Viz Elek-féle pokolgéptől csuromvizes öltözéke már szinte teljesen megszáradt, és a magát teljesen összeszedett ifjú főosztályvezető is teljesen felszabadultan baktatott a ZIMMEZUM Rt. székháza irányába (titkon remélve, hogy az igazgatóság ülése után elfoglalhatja végre Bori megüresedett igazgatói bársonyszékét), ismétcsak mondom: minden látszat ellenére az átélt sokkhatás már elültette lelke mélyén a később oly gyakran jelentkező rohamszerű, paranoid üldözéses téveszmék csíráját. Ennek az apró lelki defektusnak egyelőre nem nagyon mutatkoztak szembeötlő jelei, ha nem számítjuk ide, hogy bandukolás közben hangulata néhány percre hirtelen megváltozott: elkezdett gyermekekkel táncolni, majd hirtelen felhőrpintett egy üveg mosogatólevet, betört néhány kirakatüveget azaz a harsány felkiáltással, hogy ő a nagy Ferenc József császár: „heréljete ki!” – mondotta; görcsös roham, néhány lazább fejsérülés, majd teljes amnézia kíséretében az ébredés következett.

S mintha mi sem történt volna folytatta útját a cég székházába.

149. ✱ – Ott a lány, milyen fényes! – kiáltott fel Péter, amint a Költészet Madarának szárnya ellibbent a Hold panorámája elől. A LI-2 teljes utazóközönsége ámuldozó felkiáltásokban tört ki:

– Hűűűű!

Majd:

– Csitt! – csendesített le bennünket Péter, és jobb mutatoujját a magasba emelve, szemöldökét felvonva kért minket, hogy figyelmezzünk tovább csendesen.

– Bánatos a Holdleány!

– Ki szól? – kérdezte a meglepetésből elsőként felocsúdó Old Shatterhand.

– Én, a madár – válaszolt tiszta, csengő hangon egy különös harmóniából font dallamon énekelve a Költészet Madara.

– Miért bánatos? – folytatta egy újabb kérdéssel Old Shatterhand, majd a sapkamanók szinte egymás szavába vágva:

– Nem szeretik?

– Hiába vár valakit?

– Fél talán?

– Másért szomorú a lány – énekelt tovább a madár. – Egyszer régen, hogy mikor, már nem emlékszem, elszakadt a gyöngysora.

– Felfűzzük mi! – vágta rá Tündérfióka.

– Nem lehet, a gyöngyök szertegurultak az égen.

– Az égen csak csillagokat látok – mondja Ön, kedves olvasóm.

– Sziporkázó csillagokból volt a fényes égi gyöngysor.

„Ezt nem mondta nagyapám az 58. ✱-ban” – gondoltam.

– Pedig így volt! Sziporkázó égi gyöngysor: ezt viselte Holdleány egyszer régen a nyakán.

150. jubileumi ✱

Kedves olvasóm! Ezen ünnepi alkalomból két – a jelen regény mondandójával szerves összefüggésben álló – káprázatos csillagászati tényre szeretném az Önök kitüntető figyelmét irányítani:

1.) Az egyetemes tömegvonzás törvénye (lásd 102. ✱) folytán egymás felé zuhanó Föld és Hold kölcsönhatásának eredménye a dagály néven ismert jelenség. A Föld felszínén végigvonuló „dagály-hegy” azonban több mint egy nap alatt ér körbe (24 óra 50 perc), ami a hatalmas víztömeg és az alatta gyorsabban pörgő Föld között súrlódást eredményez, melynek következtében egyrészt fokozatosan lassul a Föld pörgése saját tengelye körül (400 millió évvel ezelőtt 405 napból állt egy esztendő), másrészt az „elcsúszott víz-sapka” által részlegesen módosított tömegeloszlás-elrendezésű Föld fokozatosan kifelé pörgeti a Holdat földkörüli pályáján. Egészen pontosan évente 4 centiméterrel, ami azt jelenti, hogy a jelenleg 84 földgolyónyi távolban keringő Hold egymilliárd-négyszázmillió éve alig több, mint 4 földgolyónyi távolságban volt tőlünk. Szegény!

2.) A csillagok (✱-ok) létezésének utolsó szakaszában, mikor már energiatartalékaik kimerültek, egészen egyszerűen felrobbannak. Az ilyen módon felrobbanó kiöregedett csillagok (= szupernóvák) hélium atomjai alakulnak át szénné, oxigénné, szilíciummá stb., vagyis az élő anyag alkotóelemeivé. A szupernóva robbanása szétszórja az elemeket a térben, ahonnan bolygókra jutva azok végül élőlények, így tulajdonképpen emberek alkotórészeivé válnak. Testünk szénatomjainak magvai így születtek fényes csillagok gigantikus kemencéiben.⁴³

151. ✱ „ESMERKEDÉS A CSILLAGOS ÉGGEL”

Fazekas mester és Döbrögi a 143. ✱ kellemes júliusi langymeleg éjszakájában – mintha menet közben mi sem történt volna – elbűvölve folytatták a szemlélődést az égbolton. Remek távcsövükkel kicsit mélyebben belekukkantva a Tejút szabad szemmel pusztán halványan fénylő, csillámló sávjának néhány ezer ✱-ába, eléjük tárult az elképzelhetetlenül hatalmas világegyetem. Csillagoktól hemzsegő galaxisok nyüzsögtek a tizenöt-tizennyolc milliárd évvel ezelőtti ősrobbanás maradványában: a mikrohullámú sugárzás végtelen tengerében.

– Mi az a mikrohullámú tenger? – kérdezte kíváncsian Döbrögi Fazekas mestert, miközben barátságos tücsökciripelés szűrődött be a szobába.

– Tudod, Döbrögi – kezdte Fazekas Mihály a választ, miközben levette szemét a távcső keresőjéről –, a kezdet kezdetén iszonyatos forróság sugárzása töltötte be a születő mindenséget, mégpedig olyan mérhetetlen forróság, melyben még atomok sem létezhetek, néhány perc múltán azonban eléggé lehűlt a világegyetem a legkönnyebb elemek, atomok kialakulásához. (Demokritosz szerint

43 „James Jeans egyszer úgy fogalmazott, hogy réges rég elpusztult csillagok hamujából vagyunk.” Paul Davies: *Egyedül vagyunk a világegyetemben?* Bp.: Kulturtrade Kiadó, 1996. 112. oldal.

egyébként ezeken az atomokon kívül semmi egyéb nem létezik, minden más csupán káprázat.) Ezek az atomok később molekulákká, majd évmilliárdok múlva égitestekké alakultak, a többit pedig már ismered.

– Engem ennél mélyebben érdekel a dolog; a lényegre vagyok kíváncsi! A kezdet kezdete előtti pillanatra!

– Rendben – kezdte Fazekas mester és részletes taglalásba kezdett. Elmagyarázta, hogy a világunkban ismert csaknem összes fizikai alaptörvény az „idő kerekének feltételezett visszaforgatásakor” is érvényben maradna. (Az idő visszafordítására persze csak – tette hozzá – a szinte korlátlan hatalmú emberi képzelet képes.) Az ilyen „időszimmetrikus” fizikai alaptörvényeknek megfelelően például egy időben visszafelé forgó Naprendszer pontosan ugyanúgy viselkedne, mint a mostani, csak éppen minden ellenkező irányban mozogna benne. Ehhez képest – folytatta töretlen lelkesedéssel – a hőátadás pofonegyszerű fizikai törvénye nem időszimmetrikus, visszafelé fordítva képtelenség. A hő csak a melegebb tárgytól tud a hidegebb felé haladni; ezt Lord Kelvin és Rudolf Emmanuel Clausius a termodinamika második főtételeiben szögezte le, talán nem is gondolva, hogy ezzel egyben annak az okára is rájöttek, hogy az idő miért tud csak az általunk ismert egyetlen irányba múlni.

Ennél a súlyos megállapításnál Fazekas mester néhány másodperes hatás-szünetet tartott.

152.* Ez pontosan elegendő számunkra, hogy vessünk egy pillantást Borira (tényleg csak egy nagyon rövid pillantást): „A Szahara közepén hatvanfokos égő nap alatt volt Aldair helyőrsége... Élőlény itt hetekig nem tűnik fel, egy szál fű, egyetlen fa sincs a közelben. Ameddig a szem ellát, mindenütt csak vakító, sárga, sivatagi por...” – itt, Rejtő Jenő: „Az úr a pokolban is úr” című regényében bandukolt Sátortá Bori – ekkor már valami nagyon rosszat sejtve az út-irányt illetően...

153.* „FOLYTATÁSA A CSILLAGOS ÉGGEL VALÓ ESMERKEDÉSNEK”

– Ez valóban érdekes, de mi köze ennek a lényeghez, a kezdet kezdete előtti pillanathoz? – kérdezte Döbrögi a fenti pillanat leteltével.

– Nos – kezdte Fazekas Mihály olyasformán, mint aki már várta ezt a kérdést –, csupán az, hogy a termodinamika második fő tétele az entrópia fogalom kiindulópontja, mely ma már többet jelent a hőenergia átadásának egyirányúságánál: ma már valamennyi energiafogalom átalakulására használjuk.

– Tehát a Világegyetem összes rendszerében folyamatosan nő a rendezetlenség? A fizikai és szellemi energiák megállíthatatlau szöknek a rendből a káosz felé? Az elszakadt égi gyöngysor már soha nem fűződhet vissza?

– Pontosan.

– Vagyis e regény szellemi építménye is a zűrzavar egy eleme csupán?

– Igen.

– Hogyan?

– Ne csak a regény szellemi energiáinak rendszerét, a létrejött művet nézd, hanem azt is, hogy az író, amíg leírta gondolatait elfogyasztott egy nagycsomó

táplálékot, melyből felépítette testét (haláláig átmenetileg csökkentve ezzel az entrópiát), ugyanakkor iszonyatos mennyiségű energiát pazarolt szét a légkörbe távozó testhőjével, helyzeti és mozgási energiájának javarészt hiábavaló herdálásával, mikor például egyetemre járva borzalmas mennyiségű ökörséget kényszerült beseggelni, vagy amikor a haza szolgálatában a hadseregben kénytelen-kelletlen kitette magát a kényszerű szellemi-fizikai posványosítás minden ördögi praktikájának.

– Mindez elég lehangolóan hangzik. Ezek szerint a 0–153.*-ok szellemi energiája sem sokat javíthat a Metagalaktika sorsán!

– Sajnos nem! De várd ki a végét! Ahhoz, hogy a legelső pillanat előtti állapotot megérthessük, a legutolsó pillanatot kell vizsgálódásunk tárgyává tenni, hiszen könnyen meglehet, hogy ez a kettő egy és ugyanaz.

– Az idő mégiscsak megfordul egyszer?

– Majdnem, a táguló világegyetem ugyanis a Nagy Bummot követően mintegy 40 milliárd évvel abbahagyja a tágulást, és a benne lévő anyag gravitációs energiája folytán újabb 40 milliárd évvel később összezuhanva megsemmisül. Megszűnik a tér, a mozgás és az idő, hiszen nem lesz miben, minek és mivel mérni a változását. Ebből kifolyólag nem tudni mennyi ideig ismét összeáll a nulla entrópia, vagyis a teljes szervezethez állapota. Arisztotelész gondolatait követve: az anyag olyan tökéletes formát ölt, melyben már maga az anyag megszűnik, csak a forma, a Szellem, egyesek szerint: Isten létezik.

– És akkor?

– Nos, és ez a lényeg, egyszercsak beáll a kezdet kezdete előtti pillanat, mikoron az Isten kiscsömböc módján megpukkan és egy újabb 80 milliárd éves világmindenség periódus veszi kezdetét. Ez az úgynevezett Fazekas–Zeke-féle „világ keletkezésének kiscsömböcelmélete”.

– Hát szóval, ami itt van, ami itten ebben a városban uralkodik!?! – fűzte hozzá Döbrögi, majd néhány másodpercnyi csend követte az elképzelhetetlen nagyságrendekben kalandozó gondolatokat aztán a két regényhős ismét visszafordult a távcsövekhez és folytatta a szemlélődést az égbolton...

– Figyelje csak, mester! – kiáltott Döbrögi hirtelen!

– Mit?

– A Castor mellett azt a különös planétát.

S hogy mi lesz a különös jelenség? Erre még visszatérünk.

154.* „A tyúkhúsrá mégiscsak kedvet kapott Bodri kutya esete Petőfi Sándorral” – böngészte magában újra Mikorka Kálmán az igazgatósági ülésterem (talán a szokásosnál is feketébb bőrrel párnázott) ajtajára kifüggesztett meghívón az aznapi egyetlen napirendet.

– Hmmm – dörmögte maga elé, és belépett. Szokatlan kép tárult elé. Nem is az igazgatóság tagjainak szokatlanul elegáns, csaknem teljesen fekete öltözéke, a fekete asztalterítő és az asztal közepén fekete vázában hervadozó fekete tulipánok szűrtak neki szemet elsősorban, hanem az igazgatók rezzenéstelen, zordon ábrázata. Nagy Árpi ruzsasándorosan összevonta bozontos, fekete szemöldökét, Bármay Áron a fekete sörtéket reszelősen simogatta az állán, még a

kegyvesztett Pisch Illés és Bekak Illás is szemlátomást sötét gondolatokat sugtak-búgtak egymás fülébe (amelyekből fekete szörccsomók lógtak ki), és végül Yukka Pop Simon elnök-vezérigazgató szívott be orrán egy hatalmas szusznyi levegőt rezignáltan lengedező, koromfekete orrszőrei között, s míg éjfekete szembogara parányira szűkült elengedte azt a fájdalmas, lemondó, csalódott sóhaját, amivel protezsztálta karrierjét kívánta lezárni magában.

– Üljön le, kedves Kálmán! – szólalt meg az elnök és Bori megüresedett székre mutatott széles és előzékeny gesztussal, kezének ideges remegését látva a többi igazgató zavart, ugyanakkor diszkrét harákolással meredt maga elé. Kálmán persze megilletődöttségében nem ismerhette fel ilyen világosan a készülő orkán előszeleit, sőt: a felkínált igazgatói szék kissé megnyugtatta, így az már fel sem tűnt neki, hogy az ugyancsak feketébe öltözött Budipa Piroska ezúttal feketeribizli szörpöt szervírozott frissítőként. Alighogy Kálmán belekóstolt a szirupos lébe Yukka Pop Simon hangja szokatlanul érces hangfekvésben csattant fel, Kálmán kezében megremegett az ital, néhány csepp még a Garfieldos ingére is jutott a ribizli sűrű, cukros véréből:

– Nézzék meg ezt az embert! – hatásszünet. – Csak úgy sugárzik róla a tudás – ismét hatásszünet, – a tudásszomj, – majd valamicskével hosszabb hatásszünet után eszelősen üvöltve: – MEG A FASZOM!!!

Kálmánt ez a szövegkontextusát tekintve teljesen értelmetlen megnyilatkozás igen kellemetlenül érintette, különös tekintettel arra, hogy ő eredetileg igazgatói kinevezésre számított; a legborzalmasabb pedig még csak eztán következett: Budipa Piroska behozta a segédeszközöket, majd Simon felhúzott egy pár fekete kesztyűt.

– Fekete kesztyűvel – tette hozzá szóban, és elővett egy fekete zsákot. – Fekete zsákba – magyarázta egyre félelmetesebb modorban, végül elővett egy fekete kockát. – Fekete kocka!!! – ezzel bedugta a kockát a zsákba. Az aktusról hivatalos dokumentum is készült, melyet a cég erre a célra rendszeresített gonosz bosszorkás bélyegzőjével láttak el, és amelyet az elnök-vezérigazgató nem éppen kedves szavak kíséretében nyújtott át:

– Ki vagy rúgva, te tetű! – majd Bármay Áron még hozzáfűzte, szavait rosszindulatban szocsgatva:

– Többség dönt, egység nyal!

A kegyvesztett Illés-Illás duó persze jobbnak látta, ha nem szólal meg.

Kálmán természetesen menten szörnyethalt, majd hüppögve elhagyta a tancstermet.

155.✱ Mi pedig szépen csendben landolva megérkeztünk a Holdleányhoz, akinek szomorúságára – a Költészet Madara jóvoltából – már felkészültünk, tündöklő szépségére azonban még nem. Karcsú alakja, finom, törékeny vonásai és lágyan libbenő tincsei már az első pillanatban (vadásznyelven: a felületes szemlélődés állapotában) szívenütötték a LI-2-es utazóközönségét, különös tekintettel a facér férfiakra. Nso Csi egy pillanatra féltékenyen meg is szorította Old Shatterhand izmos karját. Vitéz Szabó Legény és Csokonai Vitéz Mihály szinte egyszerre pödörték meg kackiás bajszukat (mindig megpödrött bajszával

Dalínak erre nem volt szüksége – egyébként ő is megpödrölte volna); Winnetou pedig egészen egyszerűen csak ennyit mondott:

– Uff!

Kedvesen, vendégszeretően fogadott bennünket; lassú, kimért mozdulatai és különösen bájos gesztusai mindönket levett a lábáról. Ahogy mosolygott, az maga volt a káprázat, a megtisztulás. Mégis, hiába adott a lényéből áradó melegségnek, szeretetnek hangsúlyt az elegáns, ugyanakkor egyszerű, mégis pompázatos öltözk, a fényűző, csillogó külsőségek, mondom: mégis érződött valami borzongató hidegség körülötte, különösen, ahogy lágyan libbenő haján megcsillant a Hold ezüstös fénye, háttérben a mélykék égbolton ragyogó ✱-okkal. Pedig viselkedésében nyoma nem volt holmi főúri gögnek, hűvös távolságtartásnak, épp ellenkezőleg: meglepően barátságos és közvetlen módon viselkedett.

– Szép kis madár! – szólt a Lila Fecskéhez és kedvesen kinyújtott karjára engedte szállni, bársonyos tenyerével megsimogatta a kis madár pici fejét, hosszú, egyenes hátát és szárnyait.

– A Mademoiselle lényében megtestesülő kecs, kellem és báj elhalványítja e csodálatos teremtmény fényét! – vágott ki egy cirkalmas bókot Picasso, és már kapta is elő vázlatfüzetét és ceruzáját.

– Pablo, maga túloz, de azért nagyon kedves – szólt a lány és gyöngyöző kacagás szakadt fel belőle, a környező csillagok halkán csilingelve táncoltak. Ezen felbátorodva a félénk Kis Vakond kipattant az őt cirógató Rémusz Bácsi öléből és a „néni”-hez szaladt, szélesen mosolyogva kéredzkedett fel annak ölébe. Ej, mit nem adott volna ezért a pozícióért Tengerecki Pál, vagy Winnetou! (Incsu Csunna már öreg volt az efféle gondolatokhoz, de emlékezete még nem halványult el annyira, hogy egy leheletfinom mosoly át ne suhanjon Naptól cserzett ráncos arcán.)

Nem is beszélve arról, hogy „mit nem adott volna ezért a pozícióért” mondjuk Nagy Árpi, aki:

156. ✱ eközben örömittasan befejezve a „Meghalt a cselszövő, nem dúl a rút viszály”-t, és immáron pityókás hangulatban kezdett bele igazgatótársaival a direkt erre az ünnepi alkalomra fabrikált nótába az „Éjjel az omnibusz tetején...” melódiájára:

*„Kálmán, te ostoba vakarék!
Nincs többé osztalék,
Vár a nyomor...”*

157. ✱ Erről persze a Holdleány udvarában – az érzelmek és a tárgyi valóság egy egészen más dimenziójában – senki nem tudott, ott mindenki azzal volt elfoglalva, hogy kedvébe járjon a kedves háziasszonynak részint a szíves vendéglátás okán, részint pedig mert mindenki érezte a Holdleányt körüllegő mélabús-melankolikus atmoszférát, melynek – ez volt az általános megítélés – semmi keresnivalója egy ilyen káprázatos lány közelében. A mélabú elkergetése végett Sün Balázs vidám táncba kezdett a félpénzen vett édes tyúkkal, a talp-

alávalót természetesen Gryllus Vilmos húzta, miközben Vitéz László széles jókedvében palacsintasütőjével ütötte a taktust és Kemény Henrik hangján vígan kurjongatott.

Hamarosan mások is csatlakoztak a tánchoz, Levente Péter Döbrentey Ildikót, majd a példán felbuzdulva Karl May kérte fel Nemes Nagy Ágnest.

A hangulat a leírhatatlan vidámság állapotába csapott, amint a Holdleány derűjével beragyogta a kis társaságot, de sajnos mindenféle móka végeztével a szomorúság komótosan visszatelepedett a Holdleány gyönyörű vonásaira. Hiába mesélt neki Tengerecki Pál úti kalandjairól, vagy mutatta meg neki Picasso az elkészült portrét:

A lány mindent besugárzó derűje felragyogott, majd ismét ráborította halványszürke fátylát a rosszkedv.

Halkan kinyitotta kastélya képtárának díszes ajtaját. Rembrandt, Vincent Van Gogh, Leonardo da Vinci... Portrék, arcképek sorakoztak a falakon, a fantasztikus műalkotások mindegyikének tekintetében a Holdleány arcának szolid mélabúját fogalmazták bele áldott tehetségű mesterek.

158.* A Holdleány ránk emelte szomorú égszínkéék szemét és panaszos val-lomásba kezdett:

– Tudjátok, kedves barátaim, igen megható az a sok kedvesség, mellyel megpróbáltok felvidítani, de sajnos az én bánatom nagyon mélyen ül szívemben. Az egyszer elszakadt láncra az égi gyöngysor már soha fel nem fűződhet a törhetetlenül egy irányba folyó időben!

– Azért vezetett hozzád a Költészet Madara, hogy segítsünk rajtad – kezdte Tündérfióka sapkamanó.

– Figyelj csak! – szólt Pinduri és odaszaladt egészen közel a Holdleányhoz. – Mutatok valamit! – és ezzel picit kobakját óvatosan odakocogtatta a lány homlokához. – Ezt hívják Kockolódásnak, rendkívül jó hatással van a lelkiállapatra – fűzte hozzá magyarázatképp. És lám: a lány mosolya felragyogott. Több se kellett a sapkamanóknak, mind odasereglett; előkerült minden csodaszer: Fityisz-láb, Vidítókéz, Varázsbanán. Sőt: Bogármadár bemutatta a Piszézést (fejét ingatva orrát a lány orrába dörgölte); Káprázmány a manók világában Sorozatként ismeretes speciális puszi sorozatkombinációt produkált; Süntündér a homlokát görgette a Holdleány fején mondván, hogy ez a Türi-türi; Csokigolyó pedig szorosán átölelve a már csöppet sem szomorú, mi több: harsányan kacagó lányt kis terpeszben körbe-körbe cammogva Medvézett vele egyet.

De sajnos minden hiába! A sugárzó derű, mint színes pillangó illant tova mindenféle móka befejeztével.

159.✱ A 153.✱-ban a Castor mellett Döbrögi által megpillantott titokzatos jelenség, a szakadt égi gyöngysor apró láncszeme talán mélyebb betekintést enged a Holdleány szomorúságának rejtélyes okaiba.

Nosza, engedjük közel a fényt! hadd hasítsa át szemeink finoman, érzékenyen megkonstruált rendszerét a fénnel úszó üzenet!

Fazekas Mihály és Döbrögi látcsövének optikája pontos, világos képet fókusztált ideghártyáinkra. A két regényhős előzékenyen emelkedett fel a távcső mellől és adta át a helyét Önnek, kedves olvasó. Emlékezzen csak! Biztosan látta már más fájdalmit is maga előtt tisztán, még ha évtizedek, vagy kilométer tízezrek távolából jött is az üzenet. Nem csoda, ha Döbrögiék prima távcsöve a tízezer fényév távolba gurult gyöngy fényét is összegyűjtötte. Az üzenet ugyanis jön, csak észre kell venni!

S hogy Ön, kedves olvasóm, mit látott Döbrögiék távcsövében? Mi is volt az a különös, csillámló valami azon a távoli planétán? Nos, ezt most a többi olvasó kedvéért elmesélem: Tenger. Lenyűgözően hatalmas, napsütésben sötétkék, pirkadatkor, napnyugtakor zöld, viharban sötétbarna, hófehér habokkal. Partjai közelében korallok, sziklákra tapadt színpompás növények és állatok ékszerezik fel sós vizét; az ezer darabra tördelt napfényben úszó illatos, páradús levegőben hófehér sirályok szállnak; a közeli part lengedező pálmalevelei között apró énekesmadarak költik fiókáikat, láthatatlan kabócák hangoskodnak gépies berregéssel.

160.✱ – Velem csak szomorú dolgok történnek, nem tudok vidám történetet – kezdte a 158.✱ legvégén ismét csak elszontyolodott Holdleány látva, hogy mindönk magyarázatra vár. – Tudjátok, én imádom a tengert, tengerész szerettem

volna lenni. Azonban kiderült, hogy nőt nem vesznek fel a Tengerészti Főiskolára. Mindegy lett volna nekem, elmentem volna én hajószakácsnak is, csak a tengeren dolgozhassak. De nem sikerült.

Lesütötte gyönyörű szemét, egy parányi sós könnycsepp gördült végig arcán, mintha egy csepp lenne a messze száguldó különös planéta hullámzó tengeréből.

161.* Szomorúságért – gondolhatják, kedves olvasóim – Mikorka Kálmánnak sem kellett a szomszédba menni. Feleszmélve a váratlan események taglózó sokkjából szipogva széthajtogatta az időközben összegyürkézett okiratot:

*A ZIMMEZUM Szolgáltató Kereskedelmi és Szolgáltató Részvénytársaság Igazgatóságától
FELMONDÁS*

Vedd tudomásul, hogy te pedig most már ki vagy rúgva, és hogy neked most már nincsen is állásod, bi-bííííí! Holnap mehetel másfelé, ne is kérdezzed, hogy „nem-e lehetne-é-e?...”, mert neked kutyagumi az orrodra. Az! Egyébként is: ezt neked! Pfr-pfr-pfr-pfr-pfr-pfr-pfr!!!

INDOKOLÁS: Alakítgatunk cégeket csak úgy?!? Sunyiban törekedünk elhappolni a másét?!? Hülyét próbálunk csinálni az öregebből, aki oly sok jót tett nekünk?!? Ez bizony fertelmes pocékság, mely alapján megállapítható, hogy az alkalmazott munkaköri köteleességét szándékosan és súlyosan megszegte, ezzel egyben munkaviszonyának további fenntartása – mivel az a társaság érdekeivel szöges ellentétben áll – lehetetlen. (MT. 96. §.)

A jelen okirat kézhezvételétől számított 15 napon belül írásban egyeztetést kezdeményezhet a munkáltatónál (MT. 200. §), melynek esetleges sikertelensége esetén az egyeztetés eredménytelenségének megállapításától számított újabb 15 napon belül keresettel fordulhat a Debreceni Munkaiügyi Bírósághoz jogorvoslatért (MT. 202. §, 1. bek. c. pont).

Kelt: Debrecen, 1996. július 26.

 Mikorka Kálmán
Jákka Pop Simon, ZIMMEZUM Rt. elnök-vezérigazgató

Szegény Kálmán mintegy húszezer ősz hajszállal még charme-osabbá vált hirtelen döbbenetében, mikoris hamarosan ráismerni vélt a mindenért felelős személyre. „Szóval ezért kódorogtál te a 85.*-ban a cégbírószék környékén!” – kezdte magában, majd eszelősen üvöltve nevezte meg a felelőst az egész ámuló Metagalaktikának (persze tévesen):

– B. VIZ ELEK!!!!

Néhány együttérző járókelő gyengéden, de azért iparkodva a közeli utcai WC-hez segítették.

162.* B. Viz Elek ezalatt a Kálmán kirúgatása feletti örvendezés végett a ZIMMEZUM Rt.-nél rendezett és időközben eszkalálódott (a társaság teljes állományára kiterjedt) buliban vígadt, s valahányszor eszébe jutott Kálmán rövid céges karrierjének dicstelen vége minduntalan klasszikus Kapdel Mardel⁴⁴ vihogásban

⁴⁴ A szerző egyik kedvenc rajzfilmjében (Flúgos futam), az abszolút negatív hős: Gézengúz Gusztó segítője volt Kapdel Mardel, a kutya, aki bár minden csalafintaságban partnere volt gazdájának, a leginkább őt szórakoztatta, amikor Gusztó pórul járt. Gyermekek fejfelé így éltem én át a szocializmus puha diktatúráját.

tört ki: jobb öklét szája előtt összeszorítva, szélesre húzott mosolylyal vicсорítva, csaknem hangtalanul. Ekképp:

– Hhh-hh-hh-hh-hh-hh-hh...

163.✱ Mint tudjuk egyetlen árva darab részvény lehetővé teszi tulajdonosa számára, hogy szavazati, javaslattevési, illetve felszólalási joggal részt vegyen a társaság közgyűlésein. Kálmán tudta ezt, még fülében csengett a dal: „Nincs több osztalék / Vár a nyomor...”, úgyhogy gyorsan vásárolt egy (a társaság alapítójának egymilliomod részét reprezentáló, bemutatóra szóló) részvényt, még hozzá a portástól, aki nem átalított ezenközben kárörvendően mosolyogni a kisírtszemű ex-igazgatóra. „Még ez is” – gondolta, majd gyors katarzist átélve hozzágondolta: – „mikor Michelangelo széklábat farag!”

164.✱ Igen későre járt már a Holdleány udvarában, úgyhogy lassan búcsúznunk kellett. Péter és Ildikó szláv szokás szerint annyi szeletre vágott egy hatalmas, pirosposzgás almát, amennyien búcsúztunk a Holdleánytól.⁴⁵ Aztán mindannyian megettük a magunk szeleteit, mélyen egymás szemébe néztünk és meghallgattuk Péter tószjtát:

– Szép Holdleány! Ha hosszú vándorutadon eltévednél gondolj azokra, akikkel búcsúzáskor együtt etted ezt az almát és visszatálalsz az igaz útra!

Habár maradtunk volna még, de sajnos időnk lejárt, s így dolgunkvégezetlen kellett visszaindulnunk.

– Nem baj! – vigasztalt bennünket Péter már a LI-2 fedélzetén. Lényeg az, hogy embertársunk, ha találkozunk vele, búcsúzás után legalább annyi legyen méltóságában, emberségében, mint annak előtte, de kevesebb semmi esetre sem.

„Ez eddig rendben is van” – gondolta magában mindenki, de azért szíve mélyén elégedetlen volt az eredménnyel. Nem kellett sokáig várni, míg a kis társaság lelkes szervezkedésbe kezd. Míg kisebb, nagyobb csoportokban folyt a tanakodás, Péter és Ildikó megosztott velem egy súlyos titkot:

– Tudod miért fontos számunkra különösen a Holdleány ügye?

– Mert szeretitek és sajnáljátok őt, szeretnétek segíteni neki.

– Még ennél is fontosabb dologról van szó.

– Akkor az már igencsak fontos dolog lehet.

– Még hozzá közügy!

– Hadd halljam!

– A Suttogó Erdőben áll egy hatalmas, félelmetes fa, göcsörtös ágait egymásba csavarta a kegyetlen Gonosz Görcs, aki beléköltözött.

– Ki ez a Gonosz Görcs?

– Ő egy igazán veszélyes fickó, ténykedése nyomán irigység, bánat, féltékenység, nagyképűség, kisebbségérzés érzés kerekedik. Azon van, hogy földi létünk során (a Paradicsomból kapott ideiglenes eltávozásunkon) folyton-folyvást letérítsen bennünket a felsőbbrendűség érzés veszélyes, szédítő ormai és

45 Ez a valóságban nem szláv, hanem ősi magyar szokás. (Döbrentey Ildikó megjegyzése).

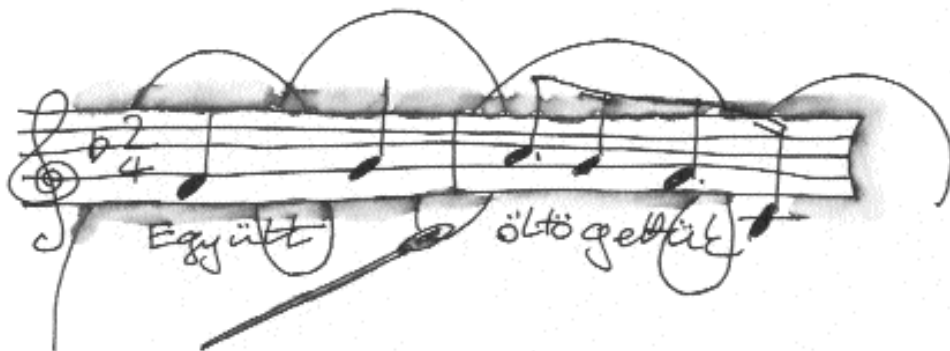
a kisebbrendűségi érzés mocsaras iszamós völgye közötti hajszálvékony ösvényről, az önbecsülés és az emberi méltóság ösvényéről, melyen való lavírozásunkról szól egész életünk.

– És mi köze mindehhez a Holdleánynak?

– Az, hogy a Gonosz Görcsöt egyedül a Holdleány mosolya képes feloldani. Egészen biztosan érezted ezt már te is, gondolj csak a regény 102.*-ában a vidámparki jelenetsorra a Ludas Matyi szobornál.

Mire megtudtam a Titkot – egyben magyarázatot lelve arra a furcsa érzésre, melyet a Holdleány mosolyakor mindig éreztem – a többiek már meg is alakították azt a kis szövetséget, mely a Holdleány mosolyáért többet kívánt tenni az eddigieknél. A Vilmos énekelte „Sapkanótára”⁴⁶ megvarrtuk láthatatlan sapkáinkat, melyekről bárhol legyünk is a nagyvilágban megismerjük egymást. Ugye, kedves olvasóim?

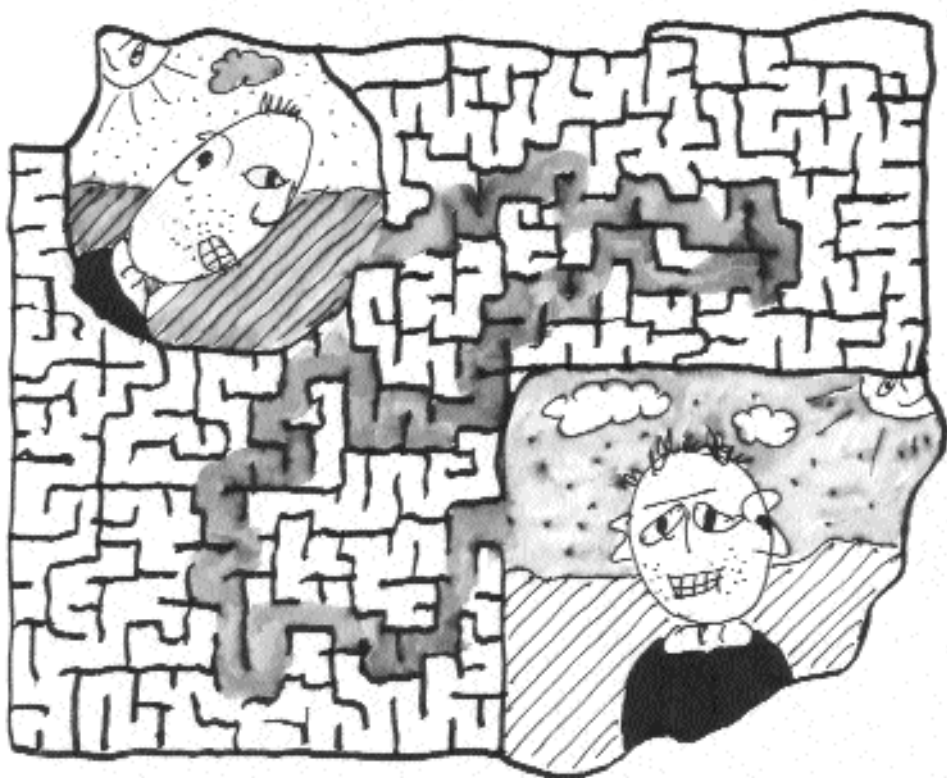

46 Dalszöveg: Döbrentey Ildikó, zene: Gryllus Vilmos.

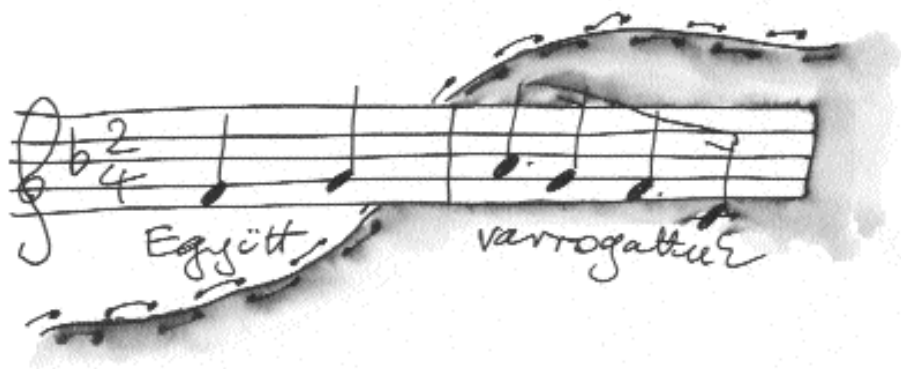
Ötödik Kunst:

ANGAT!

*„Girl I wanna make you sweat,
Sweat till you can't sweat no more
And if you cry out
I'm gonna push it some more.”⁴⁷*

47 Karibi hangulatú sláger a '90-es évek második feléből; előadó: Inner Circle.

165.* Kedves olvasóim! Rögtön megismertem Önöket, amint betoppantak (nem sokkal utánam) a 159.*-ban eszkalálódott buliba, mégpedig arról, ahogyan az együtt öltögetett, varrogatott sipkáikat megemelték köszönéskor. A bőszén vígadó ZIMMEZUM Rt. nem vett rólunk tudomást, talán észre sem vettek bennünket, mi viszont egészen pontosan láttuk a következőket:

Táncoljunk gyorsat!
(egy fergeteges buli krónikája)

Az „eszkalálódás” nemcsak a számbeli, véralkoholszintbeli növekedésben mutatkozott meg, hanem az indulatok, ösztönök felkorbácsolódásában és a buli intenzitásában is. A jelen krónika leírásának kezdetén ennek megfelelően – az élet nehéz igáját ilyen módon próbálván kivetni nyakukból – már mindenki jellemzően rakoncátlanokodott. Ez a körülmény bennünket azonban cseppet sem zavart, továbbra is lenyűgöző magabiztossággal tájékozódunk a szereplők között e furcsa maszkabálon. Rögtön felismertük Pisch Illést, amint a pár napi józanságot követően ismét felvillant szemében a züllés méhelyét jelző csillám, kezében whiskyvel.

Magam sem áldoztam keveset a hatáskeltésre: dögkeselyűnek öltöztem, úszósapkával imitált kopaszágú koponyámra kemencében égetett papír orrcsőr feszült orrom, illetve állam irányából egymás felé görbülve, testemet egy nagymamámtól elorzott, combközépből lábra csavart fekete orkán kabát fedte, nyakamat és combjaimat foszladozó irhából szerkesztett „toll-gallér” ékítette, bakancsomon természetesen félelmetes karmok meredeztek. A Tini-nindzsa-teknőcnek öltözött B. Víz Elek mindennek ellenére sem ismert fel:

– Még ez a valami! Egy kincskereső kisködmön – majd meg nem várva magyarázatomat sokat sejtető gesztusok kíséretében a félvér felszolgálóhölgy nyomába eredt mondván: – A sperma nem kérdezi sem a bőrszínt, sem a IQ-t!

Körbejárattam tekintetemet a színes kavalkádon, a jelmezeikben csaknem felismerhetetlen regényszereplőkön. Egy kisebb társaság középpontjában számtalan bóktól hízlalt májjal (teszem hozzá gyorsan: inkább a vezérnek kijáró nyalás okán mintsem a jelmez szellemessége miatt) tetszelgett Yukka Pop Simon, mint Krisnás. Fejét szintén úszósapka fedte (denevérek ellen szerezte be), feje búbján úgynevezett Jumurdzsák tincs fityegett (egyik hajdani barátnéjának ereklYE hajfonata), szedett-vedett, csicsás öltözéke egyébiránt híven tükrözte a nagymúltú keleti vallás itthoni, mondvacsinált hódolójának minden racionalis megfontolást és ízlést nélkülöző ruházkodási stílusát. A vezéri kegyekre ácsingózó kópék jellemzően a Zorro kategóriába tartozó fantáziátlan jelmezekben díszelgetek, a legpofátlanabb magát piros nyakkendőben, kezében Lenin szoborral „elvtársnak” titulálta, mintha neki is lenne jelmeze. Bezzeg Nagy Árpí, mint aki „tud élni”, jócskán kitett magáért: piros pöttyös légyölő galócaként, hatalmas kalapja alatt fekete, kerek napszemüveggel, fekete harisnyáján kívülre felöltött sárga alsónadrágban, jókora gallérral egy erőművésznek öltözött, kackiásra festett bajszú, csinos fiatal lánnyal foglalatoskodott, kinek csíkos trikója alatti kitömött izmainak intenzív tapogatása ürügyén férközött a jókora mellekhez. Kicsit távolabb a főcsapástól egy Superman tömte magába a franciasalátát.

A hangulat hőfokát mi sem festheti le jobban, mintha leírom, hogy a jól ismert dallamon szinte az egész kollektíva ezt énekelte:

*„Mexikói préri-pusztán cowboy lovagol,
Fenekében pávatoll, s ő vígan így dalol:
»Szúr, szúr, szúr! Szúr a pávatoll!«
Kihúzza a fenekéből, s tovább lovagol.”*

Az általános eufória örve alatt még az is megesett, hogy az elnyomott rétegek egyik reprezentáns képviselője, egy sorsával elégedetlen takarítónő (légynek öltözött galuskaszűrőkből szerkesztett „összetett szemmel” és nylon „hártyás szárnnyal”), alig hallhatóan lázadásának is hangot adjon:

– Hullik a hó, fingik a ló, seggen csúszik az igazgató! – ezt persze rajtunk kívül alig hallotta valaki, s forró nyár lévén aligha tulajdoníthatott eme vészjóslo kijelentésnek bárki komolyságot.

Épp’ egy fakopáncs és egy jegesmedve (az egyik valami rosszhiszemű, jogcím nélküli jogász, a másik tán ágazatvezető) közötti borgőzös hangulatú perpatvar kötötte le a figyelmemet:

- Mit nézel?
- Majmot!
- Jó tükör vagyok?
- Nem, kaka vagy!
- Az mind te vagy, és én mi vagyok?
- Kispisis!
- Az mind te vagy, és én mi vagyok?
- Hülye-marha-hülye-marha-hülye-marha-hülye-marha...
- Az mind te vagy, és én mi vagyok?

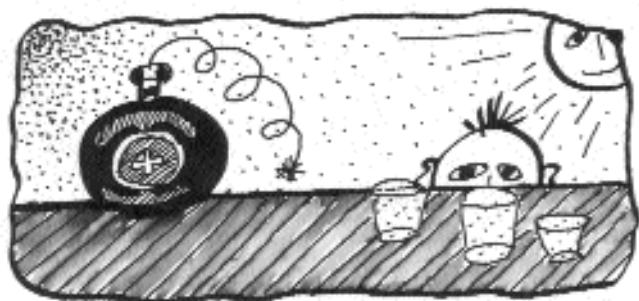
stb. amikor hirtelen megpillantottam az egyik sarokban egy Batman-jelmez tökéletes fedezékében Mikorka Kálmánt (!) magát, aki alattomban visszasurranva a céges buliba nyilvánvalóan valami rosszban sántikált. Véghetetlen hiúságában előbb száját csurig sprézte valami kozmetikummal, majd rögtön akcióba is lépett: a zsúrasztalról elcsent szendvicsek mustárját és pirosaranyát fejére kenve alattomban bujkálni kezdett a vendégek levetett ruhái között a ruhatári szekrényben. Ilyen fergeteges kezdés után mindjárt gondolhattuk, hogy aligha éri be ennyivel.

– Nem jól van ez így – kezdte in medias res Wilu Pál a részek jellegzetes indokolatlanul ordítózó hangján Bármy Áronhoz fordulva. (Pál a könnyebbik végén fogva meg a dolgot saját papi reverendáját használta jelmezként, míg Áron csíkos hasú daráznak öltözött.)

– Mi bajod a világgal, édes egykomám?

– Nekünk még mázlink volt, de gondolj csak az egy-egy kóbor magömlés több százmillió ártatlan spermium áldozatára! – ezen megnyilatkozás közben egy puputeve majdnem elcsente a lankadó figyelmű Pál franciakrémesét, mire emez (csupán csak a biztonság kedvéért) egy hatalmasat köpött a süteménybe. – Ne kívánd a másét! – fűzte hozzá, majd folytatta mondókáját egy harsány fel szólítással: – Abortusztilalom a spermiumokra!

No, erre meg kellett húznom az unicumot, mely mint a némafilmek nagy, kerek bombája díszelgett a bárpult szélén.

E kurta de annál tanulságosabb párbeszéd után fürkésző tekintetemet a táncparkett felé fordítottam, ahol számtalan boszorkányos ügyességű táncvirtuóz ropta. Közülük is a legszembeötlőbb egy rózsaszín-párduc-lány volt, aki egy mutogatós bácsinak öltözött férfival lejtett egy igen vad rock'n'rollt, mégpedig oly módon, hogy a leány az illető férfiú cizelláltan kidolgozott, mű péniszét szorongatta a partner keze helyett; a tánc hevében nagy amplitúdóval fityegett egy „10%” árengedmény tábla a méretes pszeudo-falloszon. (Kisfiam, ez ízléstelen.)⁴⁸

Odébb időben és térben vagy tíz perccel, és egy helyiséggel megcsodálhattuk, amint Pisch Illés Csillagszemű juhászként bemutatja magánszámát: a fejére

48 A szerző mamájának megjegyzése.

szerkesztett kis abroncsra erősített két csillagszóró izzott fel hangos sercegéssel, persze mindez helyre kis zsinóros mentében és kacagányban.

Ismét visszatérve a „bálterembe” szemünkbe ötlött a Batman-Mikorka Kálmán tánca egy tüdőbetegnek öltözött hölgygel, aki kék rúzzsal festett ajkai között hevesen védte a sert még tánc közben is. A pár – hogy, hogy nem – bizonyos időközönként az örülden motolláló tánc hevében a táncparketre hemperedett. Az egyik ilyen örvénylő aláomlás fedte fel előttem a titkot: a klafogó gumipapucsban, fehérre mázolt ábrázattal, zilált hajjal extázisban őrzöngő nő azonos Wilu Pálné Kandisz Nórával. Felismerésemben akkor bizonyosodtam meg véglegesen, mikor megpillantottam a Nagy Árpiból lett légyölő galóca arcára kiült révületet és megilletődöttséget.

– Képzeld – szólított meg ekkor jelmezét tekintve „Havronyina elvtársnő” (halhatatlan egyetemi orosznyelvi jegyzetek szerzője) feje búbjára csavart, befont copfjai között hamiskásan bazsalygott rám túlfestett, kommunista vörös ajkaival –, tegnap megismerkedtem egy hékással, aki úszószemüvegben pucolja a hagymát!

– Lehetséges lenne ez? – jobb kérdést nem tudtam feltenni az ismeretlen hölgynek, aki:

– Nem szenvedhetem a mitugrászokat!

– Hát, nem szép dolog mitugrásznak lenni, de mire is tetszik gondolni egészen pontosan?

– Nincsenek ínyemre a kabátot zavartan szorongató ruhatárban sorban állók, sem a lógó nyakkendővel bedöglött autót piros lámpánál tologatók, sem a stricifejű csurkás barmok, sem pedig – és ezen a ponton hozzám dörgölte ki-tüntetésekkel gazdagon tűzdelt mellét – azok a fickók, akik nem veszik észre, hogy cselekedhetnek.

Itt jött el az ideje, hogy leléceljek. (A „bármilyen elv”: Ha egy nő buta, vagy ronda, akkor lehet BÁRMILYEN sok sikerre nem számíthat.) Cselhez folyamodtam:

– Szabad egy táncra? – a szipirtyó fekete harisnyája alá szemceruzával pingált szőrökkel cicomázott lábain két- (illetve számomra egy-) értelmű mosollyal indult meg utánam.

Odabenn a táncot ropók forgatagában dodgem módján örlődve alig vártam a megfelelő pillanatot a cselekvésre, mely legott elérkezett: közvetlen szomszédságunkban a tüdőbeteg jelmezt viselő Nóra extázisában önállósította magát „Batmantól”. A tánc hevében csapzott haján és fehérre mázolt arcán patkzott a verejték, a csíkos pizsamáját borító fürdőköpeny kísértetiesen lebegett a vézna test körül, undorító papucsá időnként meztelen talpához csapódott (hogy mit eszik ezen Nagy Árpit?). „Havronyina elvtársnőt” egy jól időzített kipörgetéssel a Kálmán-Batman martalékává tettem, tudván-tudva, hogy Mikorka Kálmán betegesen képzelgő a női nem iránta táplált érzelmeit illetően, kire „minden nő, mint férfira néz”.

A sikeres akció feletti örömben kidurrantottam egy szőlőszemet egy léggömbökből álló jelmez-szőlőfűrtön (erre már vagy tíz perce nagyon intenzív

készítést éreztem), miközben Nagy Árpí érzéken belenyalt a „tüdőbeteg” Wilu Pálné Kandisz Nóra fülébe.

– Az én apáááááám, nem hordott bubi frizurát – üvöltötte el magát Bekak Illás a két pofára történő pacal pörkölt habzsolást pillanatra megszakítva; a sárga, fűszeres zsír ádámcsutkájaig csordult. – Kezdődik a nyalom-falom – bökött fejével Árpíék felé, miközben lehuppan mellém a sezlonra (melyre egyébiránt előszeretettel szokott szemrehányón hivatkozni: „Te összekevered a sezlonyt a faszommal!!!”). Illás „Szabó kartárs nyaral” jelmezének kötelékeit meglazította: lerúgta lábáról barna házi papucsát látni engedve a norvégmintás férfi zoknit, begyúrta az MN⁴⁹ jelzésű bemcsibe a kockás inget, lehúzta bezselézett hajáról a hajhálót, biztonságos helyre rejtette a kellék Szokol rádiót és az Esti Hírlapot.

– Figyelj csak, Illás – kérdeztem a kívülálló cinikus tárgyilagosságával –, szerinted ki az a jóember, aki a (feje fölött a zseniális gondolatok születését jelző, időnként felvillanó lámpással) feltalálónak öltözött figura mögött, Superman-jelmezben tömi magába a fekete kaviáros medvecukrot, és aki a Batmannal oly komoly fondorkodásba merült?

– Ő bizony Heré Imre, sikeres üzletember, jelenleg a Biblia szerzői jogainak levédésén dolgozik, ha bejön neki irdatlan pénz üti a markát.

– De a Bibliát nem ő írta!

– Rászánt egy teljes esztendő és ő is leírta; szó szerint.

– Ügyes, határozottan ügyes... No és az ott, az a szörme borítású kád nagy fülekkel?

– Az egy fantomkoca; hogy ki az alkotó azt nem tudom –, majd hirtelen tszelnök típusú vaskos kacagásban tört ki. – Nézd Bekre Palit! – és a „mutogatós bácsi” felé bökött, aki hatalmas jelmez péniszét lasszó mód’ csavargatva-lengetve fürkészte az újabb potenciális táncpartnereket. Előbb egy Törpillának öltözött hölgyel kísérletezett (hupikékre festett arca miatt szénmonoxiddal mérgezett hullát idézett inkább), de kikosarozták. Ámbátor a megesett csúfságon nem kellett sokáig emésztienie magát: „Havronyina elvtársnő” hamar szerét ejtette egy kis vigasztalásnak.

– Kik ők? – kérdeztem az üzleti életben nálamnál sokkal járatosabb Illástól.

– A fickó Bekre Pál, ügyes ember: minden ügyét-baját, problémáját költségként leírja az adóból.

– És a nő?

– Gaz Ella, egy nimfomániás rima, magát érzékeny nőnek gondolja, holott egyszerűen csak bunkó, aki szeszélyes baromságait nőiességének számlájára írja. Egyébként pedig ízig vérig szent ember.

49 A magyarországi szocializmus korszakában a Magyar Néphadsereg védte a Magyar Népköztársaságot. Ebben az alakulatban volt kénytelen a szerző is kényszerű szolgálatot teljesíteni 1984–1985 folyamán, s készül a *Faszom kivan!* című írásműben bosszút állni ezért. A fiatalemberek módszeres leamortizálásának eme teljesen agyament intézményében rendszerezítették az MN jelzésű és egyébként is gusztustalan ruhadarabot, azért, hogy hajnalban legyen miben – tele húgyhólyaggal – békaügetni. Az az ember, aki a katonai szolgálatot követően is képes volt magára öltetni ilyesmit külön, jellegzetes embertípusnak számít.

– Hogyhogy?

– Mindig maga felé hajlik a keze... De ha megbocsátasz egy pillanatra... – és ezzel otthagytott, megindult az őt félreinvitáló Pisch „Csillagszemű” Illés után.

Épp’ valami édesség után nyúltam (volt a szörnyűséges, kátrányízű, piros kakasosból; a fehér körlapon virágosból; illetve a „kodzsek” nyalókából is), amikor észrevettem, hogy Mikorka „Batman” Kálmán óvatosan odalopózkodott B. Viz „Tini nindzsa teknőc” Elek mögé, majd egy hirtelen és határozott mozdulattal lerántotta annak teljes alsóruházatát.

Ej, beh sokat megcselekedték ezt pajtásaival a debreceni 31-es buszon, ahol még kapaszkodni sem tud az áldozat! Elek ugyan tudott kapaszkodni, de oly módon sokkolta az aljas orvtámadás, hogy gondolkodás nélkül rohanásba kezdett (volna). Ám a bokáig lehúzott ruhaneműk bilincsként láncolták össze lábait. Kínos, szégyenteljes hasraesés lett a dolog vége. B. Viz Elek földön vonagolva húzta magára alsóneműit, majd megsemmisülten eloldalgott a dárídóból (természetesen menten szörnyethalva).

Még meg sem emésztettem egészen a látottakat, mikor a sok-sok jelmez között szemembe ötlött egy különös alak: Istennek öltözött. Nem volt semmi rendkívüli a jelmezében, ugyanakkor mégis teljesen egyértelmű volt. A legsajátosabb azonban a viselkedése volt: még csak látásból sem ismertem, fogalmam sem volt arról, hogy kikhez tartozik, ő mégis fesztelemül, mondhatni régi cimbora módján viselkedett...

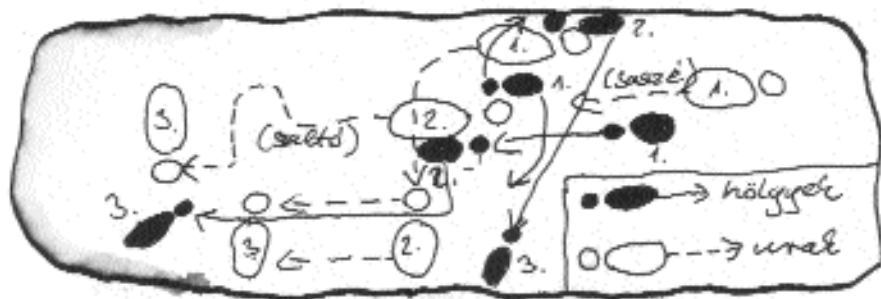
A magnószalagon közben egy népszerű énekes lemeze forgott, legalább a százhuszadik „pau”-nál tartottunk, mikor Yukka Pop „Krisnás” Simon feje az első koppanta a plafon lambériáján. Történt ugyanis, hogy a „Szabó kartárs nyaral”, egy „tampon”, a „légy” és egy „gyufásdoboz” valamilyen mondvacsinált okból a vezért harsány kiáltások kíséretében az ég felé dobálással ünnepelték – ennek állta drasztikusan útját a mennyezet. Talán mondanom sem kell: mindez Batman-Kálmán irányításával. (A le, s fel röpködő ünnepelt nem veszítette el teljesen a lélekjelenlétét: az időközben elejtett kulcscsomóját a földközeli holtponton laza eleganciával kapta fel a földről. Aki vezérigazgató, az vezérigazgató!)

A „tüdőbeteg” közben lefáradtan bár, de még eszméletén arra törekedett, hogy egy legyet szárnyai kitépkedése útján úgymond „a maga képére és hasonlatosságára formáljon”. Mindezt furcsának, talán túlságosan is viccesnek találta az „Isten”.

Kicsit később a buli fokozódásához egyesek – paradox módon – éppen maximális inaktivizálódásukkal szolgáltattak táptalajt. Yukka Pop Simon vezérigazgató úr például a ravaszdi „Alkohol-tündérlány” oldalán csicsikált kivilágos kivirradtig, így esett, hogy Mikorka „Batman” Kálmán teljesen zavartalanul borotválhatott a direktor meztelen alsó végtagjainak csimbókszőrös felszínére Adidas csíkokat.

Megint csak mások, az erejükkel jobban sáfárkodók ekkorra értek el a csúcsra a kissé megtisztult táncparketten; a levedlett jelmezek és a csendesen pihengetők között szabadon figurázhatták a táncot. A félkész virtuozitás és a merészség mezsgyéjén táncoló virgoncok csontjai, szakadozó ruhadarabjai a zene ütemére recsegték-ropogtak. Egy elárvult szemüveg a rátiporó cipők sarka alatt

lett az enyészete. „Engem sem törsz többé!” – gondolta a fény és kárörvendően csillant meg a széttört üvegdarabokon.

A buli régi „uralkodó osztálya”: a táncosok MÁR egyre kevésbé, az „elnyomottak”: az alkoholmámoros álomba merültek MÉG nem tudták megtartani a hatalmat. Ezt az átmeneti hatalmi úrt használta ki Mikorka Kálmán, hogy egy félreeső szobába összehívja a buliban fokozatosan becserkészett személyeket: Wilu Pálné Kandisz Nórát, Gaz Ellát, Bekre Pált és Heré Imrét. Mondtam én, hogy készül valamire!

Az első szoba ahová benyitottak már foglalt volt, Pisch Illés és Bekak Illás csintalankodott ott: a Kálmánéhoz hasonló kirúgásuk esetére készítették elő a válságprogramot: ál-Mikulás, illetve ál-Krampusz képében kirabolják a Télapót, majd megvágják a fél világot. „Jagadiga-diga, jagadiga-diga dom...” – énekelték.

„!” – gondolta Kálmán, majd hirtelen ötlettől vezérelve odarohant hozzájuk, és elemi erővel belecsípett az orruk hegyébe. Miközben ezek vinnyogva vonítottak Kálmán legutóbbi olvasmányélményének tanulságával nyugtatta háborgó lelkiismeretét: „A rosszalkodás is öngyógyító győzelem az otthon elszenvedett vere-ségek után.”⁵⁰ Illés – ahogy ő maga később mesélte – „kerekén-perecen” kitépte orrát Kálmán vasmarkából, és még ugyanavval a mozdulattal leütötte fejről a Batman álarcot.

– Kálmán! – hebegték egyszerre, mintha kísértetet látnának, majd ugyancsak egyszerre a bosszú fénye csillant meg szemükben. Kálmán elslisszant, de már meg is bánta ezt a kis csetepatét; tudta: a kéjesen hosszúra halogatott megtorlást nem kerülheti el. (még négy napig éktelenkedett Illések orra hegyén egy-egy kék véraláfutás-csík.)

A Mikorka Kálmánnal tartó kis különítmény – látva vezérük férfias határozottságát – örömmel lépett be egy másik különterembe. Az, ami ott történt már túltüremkedik a regény ezen egységén, s mint ilyen a 168., illetve 177. ✱-okban kerül részletes taglalásra.

Merthogy a bulin időközben kifutott az utolsó zeneszám (a „Quasimodo tudta mit érez” című simulós ballada) mágnesjeleit rögzítő szalag is a magneto-fonból, megfáradt mormogással teli csend támadt. Bármly Áron szinte reflex-

50 Várkonyi Zsuzsa: *Már százszor megmondtam*. Bp.: Gondolat, 1986.

szerűen kapcsolta be a terem sarkában árválkodó televízió készüléket, majd beállította az állomás keresőn az RTL csatornáját. A tv-készülék egoista lelke hamar átmelegedett a benne futkosó áramtól és persze a rászegeződő tekintetekről. A társaság nagy öröme a „Hóc-hóc katona” című horror-pornó elegyet sugározta az eltúlzottan kan ábrázatú Vlad Depesh⁵¹ főszereplésével. Nos, elég az hozzá, hogy mikor Vlad lottyadt pöcsére partnernője (egy aszimmetrikus, ugyanakkor lógó csecsű német amazon) rákattintott egy lakatot a herék alatt –, szóval ennél a jelenetnél kezdett el mesélni Nagy Árpí valami zavaros történetet egy megfáradt bálnáról, aki hatalmas heréit a tengerfenéki iszapot felkavarva húzta maga után – és én ekkor döntöttem úgy, hogy számomra a buli véget ért. Nem kíváncsi rácafolni rend- és tisztaságszerető mivoltomra: a fürdőszobába toppanék (előbb arrébb kellett görgetnem az ajtóban fekdécselő Wilu Pál nagytiszteletű urat, akit valószínűleg a mosakodást követő pillanatokban, ott az ajtóban lepott meg a „halál kishúga” az álom). Odabent az „Isten” mosakodott, hideg vízzel leöblített arcát törölgette, ezenközben összeakadt tekintetünk a tükörben. Vidáman csillogó szeme sarkában összehúzódtak a ráncok: hamiskásan mosolygott, bozontos szemöldöke alatt kacsintott egyet. Szemlátomást lefekvéshez készülődött. Egy előzékeny gesztussal intett, hogy kész átadni helyét, ő már végzett, rendbeszedte toalettjét...

Az ünneplő társaság különös hangulatú reggelre ébredt, kíváncsian gőzölgő frankfurti leves és még rotyogó babgulyás ínycsiklandozó illatára. A ZIMMEZUM Rt. igazgatóságát mégis aggasztotta valami, nevezetesen Wilu Pálné Kandisz Nóra, Gaz Ella, Bekre Pál, Heré Imre illetve a rejtélyes „Batman” eltűnése. Az épphogy szárba szökkenő gyanú csakhamar óriássá nőtt, amint a külön szobából előbújt Illés-Ilás duó előadta hogyan sült ki Mikorka Kálmán turpissága. Orrukon a kék csík ékes bizonyosságul szolgált szavaikhoz.

– Wow! – fakadt ki a frissen kijózanodott Yukka Pop Simon és életében először úgy érezte komoly üzleti ellenfele akadt.

„De vajon hol van az »Isten«, és egyáltalán ki volt az?” – gondoltam. Túvé tettem érte az egész helyiséget, de hiába. Váratlanul eszembe jutott egy szép történet, egy élő kínai színhagyomány Vu Tao Ce mesterről, aki egyszer öreg korában egy palotát festett a császár megrendelésére. A palota egyik falára olyan csodálatos tájképet festett, hogy azt maga a császár is megbámulta. Erre Vu Tao Ce belépett a képbe, megindult a festett ösvényen a ködbe vesző hegyek közé; azóta sem látta senki.

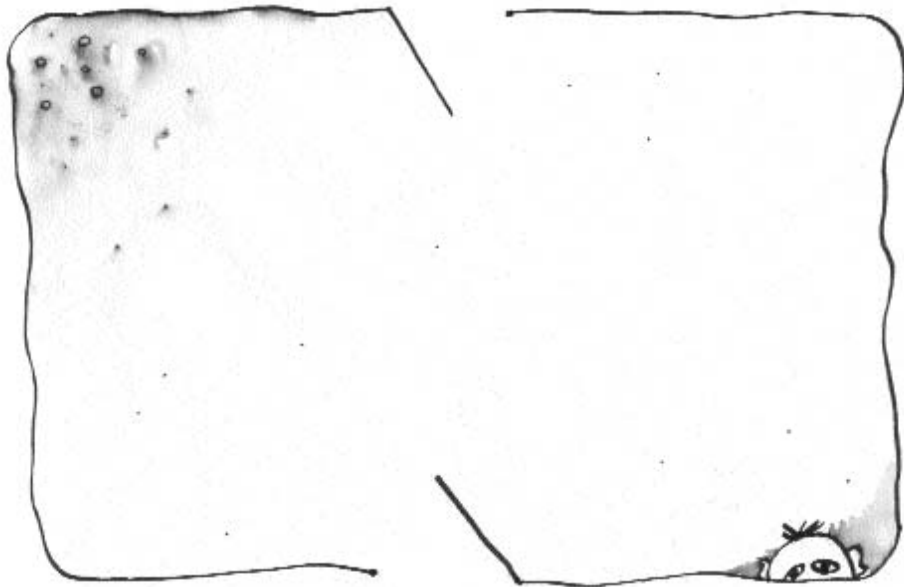
Az „Isten” talányos eltűnése a buliban azonban senkinek nem tűnt fel, csak nekem.

166. ✱ Csak a fölös óvatosság téteti velem, kedves olvasóim, hogy mielőtt visszahuppannánk a fentebbi fergeteges buliból a bonyolult szisztéma (= az élet)

51 Depesch Vlad (= II. Vlad Drakul, oláh vajda 1431–1445) a mondabeli vérszívó: Drakula történelmi előképe.

szerint összefonódó cselekményszálak közé, hagyjunk néhány üres sort a regényben. Mindezt olyan zsilipként, mely megóv minket a keszonbetegségtől, nehogy a hirtelen légnyomásváltozás miatt a vérünkben lévő oxigén megbuborékosodjék, s ez aztán eszméletvesztéssel, illetve agykárosodással járva „mélységi mámorba” sodorhassa bármelyikünket.

167.* Döbrögiék távcsövének fókuszába a 159. különleges „tengerszem-csillagát” követően még igen sok kisebb-nagyobb égitest került. Valahonnan nagyon messziről felderengett egy parányi fényfolt, Döbrögi és Fazekas mester észrevette az elhullott gyöngyök között a Holdleány óvodáskori mandulaműtétéhez adott kicsi „bátorság-oroszlánt”, akit amilyen nagy szolgálatot tett a nehéz időkben olyannyira feledett el felnőtt gazdája.

Egy másik halványan pislákoló csillag sugara annak a szép-szomorú pillanatnak a fényét őrizte, amikor a Holdleány búcsút vett szülővárosától, s az ennek tiszteletére elfogyasztott sütemény utolsó falatja is eltűnt a szájában.

Pici, de feltűnően vidámsárga (mint egy kora nyári óvodai délután) fénnel feltűnt Döbröginek az az elgurult csillag-gyöngy is, ami egy különösen engedékeny óvónéni által alvásidőben(!) adott repeta kakaó emlékét őrizte.

Egy sokszínű kavalkádot alkotó csillagképben hajdanában pótolhatatlan, egyben hallatlan értéket képviselő zsebnaptárak képei fénylettek fel (fóliázott, dupla, örök-, esetleg pucérnős naptárak, mint „kafák”, melyekért cserébe egy gyengébb szériából [pl. VASEDÉNY-es] egy egész marokkal lehetett beszerezni...)

A sok másképp elérhetetlen, a táguló Világegyetemben messze szálló „kincs” lenyűgözte Döbrögiéket, nem csoda, hogy az elmúlt jó néhány * -ban nem tudtak szabadulni a látványtól. Az égbolt hatalmas, fényes pontoktól csillogó burája mindig újabb kalandozásra csábította őket.

168. „áttüremkedett” ✱ – Na, elég legyen ebből ennyi! – szakítja félbe hirtelen az előző ✱-ot Mikorka Kálmán – nincs időnk az érzelmősködésre: az idő pénz. Ha így haladunk nekem nem lesz IDŐM e regény lapjain beteljesíteni műveimet, magának meg, kedves író úr, nem lesz PÉNZE, hiszen egy torzón maradt regényt a kutya sem fog megvenni.

Erre kapásból csak Rejtő Jenőre hivatkozva⁵² tudok cáfolatot mondani az ellenkezőből való következtetés elvén (argumentum a contrario):

– A pénz viszont nem idő. – Még egy kis ideig beletörődését kérem.

Kálmán türelmetlenkedve veszi tudomásul a dolgot, Kandisz Nóra, Gaz Ella, Bekre Pál és Heré Imre kénytelenek feszülten tovább várni a következő jelenésükre. Kálmán kioszt nekik egy-egy kicsi számlapos órát, melyeken az ugyanolyan gyorsan futó, ugyanakkor kisebb utat megtevő mutatók miatt gyorsabban telik az idő.

169. ✱ A virradattal szétáradó fény, sűrű szövésű, világoskék posztóként tarka el Fazekas Mihály és Döbrögi szeme előtt a távoli ✱-ok fényét. A reggel, cukros, hófehér hab módján úszó fellegeket varázsolt az égbolt aranyárga színben úszó napkeleti horizontjának madártejébe. Döbrögiék azonban kandi módra tovább folytatták a nézelődést immáron a reális valóság, a hétköznapi eseményeit követvén tekintetükkel. Fazekas Mihály egyszerre csak arra lett figyelmes, hogy Debrecen sötétzöld tüdejének: a Nagyerdőnek és a Suttogó Erdőnek ölében a lombkoronák között, a lassan gomolygó reggeli párában fürdő Mezőtábi Rét szélén feltűnt Péter, oldalán Ildikóval, Vilmostal, egy sereg aprócska manóval és persze velem. Olyasformának tűntek, mint akik valami hosszú vándorútról tértek meg (vándorbot, tarisznya, elemózsia és a többi). Döbrögi – kicsit másfelé kalandozva látcsövével – észrevette a Lúdas Matyi Vidámpark dombján a LI-2-es gépmadár acélfényű testét. Fazekas Mihály biztatására tovább keresve távcsövével a Holdleány udvarából megtért vándorokat csaknem ugyanott, de valami egészen másra akadt:

– De hiszen ez nem Péter, se nem Vilmos! – közölte Fazekas mesterrel.

– Ugyan már, csak megismerem tán őket!

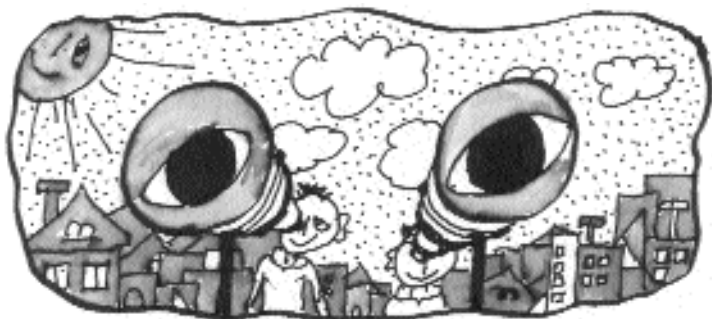
A további disputát elkerülendő helyet cseréltek. Hamarosan Fazekas Mihály is megpillanthatta a Mezőtábi Rét másik végén, amit Döbrögi az imént fedezett fel: a másnaposan bóklászó ZIMMEZUM Rt. vezérkart.

170. ✱ A rét napnyugati oldalán piknikre készülődő ZIMMEZUM Rt. vezérkar és sleppje nagyjából már rendezte sorait. Yukka Pop Simon ismét kicsit becsippentve a régi, szép katonaidőkről regélt:

– Én bizony a nyugati határszéli elsőlépcsős laktanya ezredének előretolt zászlóaljának előretolt századának előretolt szakaszának előretolt rajának parancsnoka voltam.

– Húúúú... – szakadt fel minden jelenlévő torkából, mire a vezér vérszemet kapott és egy, a seregben ellesett cselfogással hirtelen elkapta, majd nyomorgatni kezdte Bármay Áron ujjait.

52 Vanek úr Párizsban.

– Ugyehogy! – bizonyított tettekben is Simon, saját előadása szerint a „legenda Varsói Szerződés”, így tulajdonképpen az egész világ legjobb katonája; majd az egyre jobban vinnyogó Áron recsegő ujjcsontjairól szinte tudomást sem véve hozzáfűzte: – Ha nem hagyom ott a sereget már dandártábornok lennék – a megdöbbenő, de „igaz” kijelentés hatását megvárva aztán kisvártatva elengedte Áron ujjait.

Eközben Bekak Illás és Pisch Illés látszólag indokolatlan szelíd visszafogottságba burkolódzott, érezvén, hogy az ujjcsavargatást eredetileg inkább talán nekik szánta volna a vezér.

Budipa Piroska buzgó tipegéssel mérte fel a terepet és készítette elő a vidám szabadtéri mulatságot, avatott kezekkel varázsolta elő az elemőzsiás felszerelést a céges busz csomagteréből. Mindenki rangjának és merészségének megfelelő pozíciót vett fel társai között a gyepre heveredvén. Wilu Pál pedig, még mindig „jelmezben” hozzálátott, hogy kellő méltóságot adva a reggeli elköltéséhez, hogy illően felszentelje azt, mint afféle tábori lelkész:

– Gyermekeim – kezdte negédes, ájtatos hangon, kissé égre emelt szemmel –, hallgassátok nyitott szívvel IGEHIRDETÉSEMET: Habzsolni; elorozni; átverni; ámítani; tivornyázni; koholni; dőzsölni; köntörfalazni; színlelni; hazudozni; élvhajhászkodni; elsinkófálni; zsákmányolni; szerezni; ámen! Most pediglen, vélem együtt örvendező felebarátim, álljunk fel, s imára kulcsolt kézzel együtt imádkozzunk!

Az örvendező gyülekezet jámboran követve pásztorát ájtatos, istenfélő alázattal, malasztal teljes, közös IMÁDKOZÁSBA kezdett:

– „Imádom a pénzt; imádom a vagyont; imádom a hatalmat; imádom magamat. Isten engem úgy segéljen, ámen!

A szertartás csaknem könnyekre indította a résztvevőket, majd csakhamar mindőjük ismét a készülő piknik bűvöletébe került; még B. Viz Elek a céges fosór is.

171. ✱ A rét napkeleti oldalán, a Holdleány udvarában megtapasztalt dolgozon eltöprengve, ugyanakkor frissen, vidáman – mint ahogy az éppen megfelelő a Meztlábi Réten – bandukolt a sapkamanók kis csapata Péter vezetésével. Mint a rét jó ismerői egyenest a Muzsikáló Gesztenyefa felé tartottak.

– Péter?

– Parancsolj velem, kicsi Fityiszlábú!

– Hogyan jöttél ki a tv-ből? – kérdezte a sapkamanó; érezhetően már régóta emésztette magát ezen a problémán.

– Négykézláb, aztán pedig ejtőernyő szárnyán – ezzel a korrekt válasszal aztán a dolog el is lett intézve; azért Péter még hozzátette: – Te pedig, kicsi manó, jól jegyezd meg: aki ügyesen kérdez, az hamarabb eljut az ügyesség állapotából az okosság állapotába, hogy aztán a beteljesedés felé haladván elérhesse a bölcsesség állapotát.

Amint ez a gondolat elérkezett tudatunkig, mi is megérkeztünk a Muzsikáló Gesztenyefához.

„Kopp-kopp-kopp” – hallatszott a fa törzsének másik oldaláról, és ahogyan frissen, jókedvűen felcsendültek a fa mélyéről a rég várt vándorokat köszöntő dallamok, kíváncsian kiáltott fel szinte egyszerre Péter és Vilmos:

– Ki kopog?

– Fazekas Mihály és Döbrögi – hallatszott nyomban a válasz, és valóban: elő is léptek a hatalmas törzs árnyékából.

172.✱ Gyorsan vissza kell térjek egy néhány pillanatra a 170.✱ legvégén elkövetett sajnálatos elírásra, amelyet – azt hiszem, ezt bátran feltételezhetem – önök, kedves olvasóim hamarabb észrevették, mint én. Mentségemre szóljon, hogy sajnálatos hibámat még időben észleltem, minek hiányában bizony szégyén B. Viz Elek kénytelen lett volna e regény legvégéig (tisztesség ne essék szólnán) fost őrizni ahelyett, hogy büszkén soförkődjön a cég egyre káprázatosabb automobiljain. (Ezekről a csodamasinákról majd később.)

Nos, a tanulság talán csak ez: vigyázzunk arra, hogy mit teszünk egymással! Gondojunk csak arra, milyen kellemetlen az, mikor a Sors Nagykönyvét író kéz bicsaklik meg néha egy pillanatra, s mi magunk vagyunk kénytelenek valami fosórzéshez hasonló dolgot művelni rövidke kis életünk értékes pillanataiban.

173.✱ Joni Mitchell halkán dúdolván közbevet valamit: „*God Must Be a Boogie Man*”;⁵³ a 165.✱ legvégén eltűnt Mindenható pedig csendesén füttyörészi utána a fülbemászó dallamot.

174.✱ – Ez aztán kellemes meglepetés! – mondtam a kedves jövevényeknek. – Hát kendtek hol járnak erre, ahol még a madár sem jár? – ezt a valótlan állítást és a tulajdonképpen értelmetlen kérdést persze csak viccnek szántam.

– A 131.✱-ban kizuhantunk a LI-2-es fedélzetéről – kezdte Döbrögi, mintha mi ezt nem tudnánk...

– Láttunk mesészeppen fénylő csillagokat – folytatta Fazekas mester.

– És úgy gondoltátok itt a helyetek nálunk, a Mezítlábi Réten – fejeztem be végül én.

„Nagyon helyesen gondoltátok” – fűzte hozzá gondolatban minden jelenlévő, Fazekas Mihályék pedig helyeslően bólogattak.

53 Shadows And Light, 1980. Asylum Records.

– Fazekas mester! – szólítottam meg abban a néhány perces pauzában, mi az alatt állt be, míg társaságunk megtelepedett a Muzsikáló Gesztenyefa körül. – Tudom, hogy a szakadt égi gyöngysor csillagaiban gyönyörködtek Döbrögivel, s hogy kegyelmed nemcsak a Mezőtlábi Réten termő virágoknak, a botanikának nagy mestere, hanem a ✱-okban is szakértelemmel olvas; nem mesélné el nekünk a legszebben ragyogó gyöngy fényében mit látott?

– Bizony nehéz feladat, elé állít ez a kérdés, kedves ecsémuram! Nem is figyelhettem meg őket teljes alapossággal – még az örökkévalók léte is kevés ehhez: égbeszökött vágyak, álmok, emlékek... mind gyönyörűen ragyogó fényűek... De ha már így kérleltek, az egyik legkedvesebbet csak elmesélem.

A sapkamanók Tündérfiókátlól Nyalókafejűig, a többiek Gryllus Vilmostól Döbrögiig, szóval mindenki elcsendesedett, csak a kora őszi szél lengette pompázatos színű levelek sutorogtak csendesen. Fazekas Mihály komótosan pipára gyújtott, az áttetszően szállongó, halványkék pipafüstön át a messzeség tintakék kontúrjaira szegezte tekintetét és csendesen mesélve rákezdett a történetre:

403. zsoltár, 9. ének

– *A Vénusz az a hajnali és esthajnali csillag név alatt esmeretes szép planéta, mely a mi Földünknel ötször kisebb és a maga tengelye körül 23 óra és 20 min. alatt fordul egyet; a Nap körül való útját pedig 224 nap, 16 óra és 49 min. alatt végzi el, mely idő az abban lakó teremtéseknek egy esztendőtt teszen...*⁵⁴ Ezen csillag káprázatos fényében – folytatta a költő elbeszélését – pillantottam meg a Holdleány könnyáztatta szomorú lelkének egy darabját:

A Holdleány emlékezetében nagymamája, mint „pici koalamackó” élt, pedig kicsi gyermekkorában robosztus, szigorú és vasakaratú asszonyként ismerte; ami nem csoda, hiszen a nagy tizedmagával – testvéreivel – igen kemény gyermekkort élt meg családjában, a presbiter dédapa szigorúan puritán irányításával. A sors azonban nem mindig látszik követni a tiszta ész logikáját: a dolgoz és jóra való emberek néha világháborúkat, forradalmakat, kegyetlen esztelenségeket kell, hogy átéljenek. Arra az aknára például semmi szüksége nem volt egyik háborús nagyhatalomnak sem, mely végzett a Holdleány nagyapjával. A 33 éves „Nagyapó” képét a Holdleány természetesen csak sárgult fotókról ismerhette; kedvenc képén a megnyerő fiatalember arcán egy Gregory Peck hamiskás mosolyához megtévesztésig hasonló gesztust vélt felfedezni, némiképp elegyítve saját félkamasz vigyorával.

A Holdleány-Nagyanyó állhatatosan gyászolta évtizedekig. Nem megszőkásból, nem valamiféle elvárásnak kívánván megfelelni, hanem azért, mert szerette ezt a különös mosolyú, megnyerő fiatalembert.

⁵⁴ Fazekas Mihály művei. Bp.: Szépirodalmi Könyvkiadó, 1982. 225. oldal: *Vénusz Planétáról*.

A fekete gyászruhát akkor váltotta fel a hétköznapi színes viselete, mikor a Holdleány – megszületésével – belépett életébe, aki mire annyira felcseperedett, hogy kontrollált emlékképek ivódhassanak elméjébe, már mint „robosztus, szigorú és vasakaratú asszonnyal” találkozhatott. „Honnan ez a lendület, ez az állhatatosság és ez a rendíthetetlen hit?” – egyszerűen megfejthetetlen volt számára. Titok volt az is, hogy az egyre összetöpreődő, kis „koalamackó”, aki már nem éri el a szekrény tetejére felrakott gyümölcsöket, ha le akarja azokat venni unokájának, és aki már nem látja, csak a kezével érzi, hogy begyulladt-e a gáztűzhely lángja, az hogyan maradhatott ennyire leküzdhetetlenül erős.

Egyszer aztán, egy derűs vasárnap délután a Nagyfi hatalmas bimm-bamm órája alatt ücsörögve kényelmes foteljében, egy vidám hangulatú beszélgetést megtörve, bizalmasan a Holdleányhoz fordult:

– Kis unokám, gondoskodj róla, hogy a temetésemen hangozzék el a 403. zsoltár 9. énekének első verse.

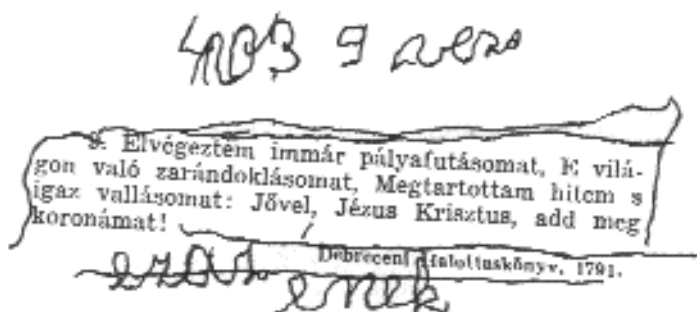
A Holdleány, mintha nem is ütötte volna meg nagyon mélyen a dolog, valami tréfával gyorsan elterelte a szót: de azért titkon feljegyezte a számokat magának.

A Holdleány-Nagyfi fülbevaló és nyaklánc nélküli puritánságában nem hordott egyebet, csak a jegygyűrűjét; másokhoz azonban nem volt olyan szűkmarkú, mint magával szemben, a Holdleány nyakában függő lánc sok tőle kapott ékkövel lett még ragyogóbb fényű. Nehezen összekuporgatott kis pénze arra, hogy könyörületes és adakozó legyen mindig elegendő volt; ő sütötte a világ legfinomabb süteményét: kukorica málét; az aprólékos műgonddal elrejtegetett névnapi, születési bonbonok mindig a lélektanilag legmegfelelőbb pillanatokban kerültek elő; évtizedekkel később is emlegette a messzire került postás, vagy gyermekorvos a Nagyfi süteményeinek különlegesen finom ízét. Valami egészen egyedülálló dolgot tudott belesütni ezekbe a süteményekbe, olyasmit, ami a legényencebb gasztronómusok előtt is titok.

Még ott állt az asztalon az utolsó anyáknap virág, a konyhában a félig kész tea még gőzölgött, mikor azon a tavaszi délutánon a Holdleány holtan találta. A döbbenetes csöndet meg-megtörő apró zörejekben mintha megelevenedtek volna azok a csikorgó, kegyetlen hangok, melyeket a Holdleány oly jól ismert a sokszor elmondott történetből: addig csak tudta, de igazán nem hallotta milyen lehetett a kórházból Nagyapa halálhírét hozó szekér zörgése.

A Holdleány arra még tisztán emlékezett, hogy „Isten veled!”-del búcsúzott tőle aznap reggel, de a hirtelen döbbenettel rátörő, kínzó fájdalomtól már nem tudta tisztán visszaidézni gesztusait. Gyötrő lelkiismeret-furdalása csak mélyült, mikor eszébe jutott a kérdés és hogy lehet nem tudja teljesíteni azt, hacsak nem rábukkan valahol a kis fecnire. A Nagyfi temetésre félretett pénzén kívül nem hagyott hátra semmi egyebet, csak a zsoltár üzenetét, s ha ő most ezt az üzenetet nem tudja közvetíteni azt egész életében meg nem bocsáthatja magának – gondolta, és lázas keresgéléssel fellelte a kis papirost. Gyorsan elővette a Nagymama által használt énekeskönyvet, egykettőre felütötte a tartalomjegyzéket és megdöbbenve látta: összesen 150 zsoltár van benne. Miközben végig-gondolta az összes lehetséges variációt (2. kötet, másfajta számozás és a többi) és mindennel kudarcot vallott, az égető lelkiismeret-furdalás ismét rátört, még-

pedig teljes elánnal. A Nagymama azonban bölcsen gondolt erre az eshetőségre, és a hitvalló dicséreték és lelki énekek között megjelölte a pontos helyet. A csaknem vak öregnéni bizonytalan, girbe-gurba vonalai és ákombákom betűi kíségették a Holdleányt a szörnyű önvádak alól:

Azokban a hetekben hiába jelzett meleget a meteorológia, metsző hideg volt; a Holdleány ablaka előtt elsuhanó árnyakról csak az első néhány öntudatlan pillanatban hihette, hogy az a Nagy; az utcáról nézve a Nagy ablakában az olvasólámpa meleg, otthonos fénye helyett a sötétség lapult; a nagy bimm-bamm óra pedig leállt, s azóta is azt az időpontot mutatja. A kényelmes fotelben egy kis ajándékkötet – a Holdleánytól kapta még annak idején –, mi könnyen nyílt ki a legtöbbet fellapozott szép versnél:

„És most itt kucorgol
eres küszöbön,
ajkad imát mormol,
lesed, hátha jön

nagyapa a csöndből,
hulló égen át,
ellopni a földről
árva asszonyát.”⁵⁵

És bár azóta sokan megpróbálták, s néha finomra is sikeredett, de azért valami titokzatos dolog azóta is hiányzik a máléból.

* * *

175.* – Van egy javaslatom – kezdte Péter a rá jellemző eufórikus lelkesedéssel, jelezvén: pompás ötlete támadt. – Keressük meg a Holdleány Nagymamájának öreg bimm-bamm óráját, s a születésnapján indítsuk újra!

55 Bertók László: Nagyanyám, *Nagymamának szeretettel*. Bp.: Móra Ferenc Könyvkiadó, 1990.

– Úgy van! Úgy van! – helyeseltek nyomban a sapkamanók és rögtön bőszen tanácskozásba is fogtak. Lelkesen pattantak az ötletszikrák, villantak össze a pici szembogarak... Fazekas Mihály ráncokkal barázdált arca felvidult. Ahogy néztem az egyre buzgóbban zsongó kis csapatot, ahogy pár pillanatra nyüzsgő kis gombóccá, folyosó mélyéről tompán zúgó zajjá hagytam tompulni jelenlétüket, gondolatban magam is elmerültem egy nem is olyan régi emlékgyöngy sugárzó fényében. Hirtelen felismertem, hogy a saját sorsom is rejteget pár fényes, elgurult ékszercsillagot. Amelynek emlékébe ezúttal belerévedtem egy hatalmas, csillámló gyöngy volt, forró és sós:

Az én Nagymamám is anélkül halt meg, hogy valaha is igazán megvallhatam volna neki mennyire sokra tartom kicsit iskolázatlan egyszerűsége, zsörtölődő természete ellenére, vagy talán éppen azért is. Így aztán halála után tettem meg azt. Karácsonyi meglepetésként a téli könyvhétre megjelenő könyvemet neki ajánlottam: „Egy nagyszerű ember: Nagymama emlékére és tiszteletére, kitől ellestem, hogy miként kell a világ fonákságait megpillantani”.

Egészen későn értem haza kezemben a nyomdából frissen kikerült első példányokkal, szüleim már ágyban feküdtek, boldogan vették kezükbe, és élvezettel lapozgattak bele taláломra a kötetbe... egyből nem vették észre.

Másnap életem egyik legszebb pillanatára ébredtem, arra hogy édesanyám könnyezve ölel át.

176.✱ – Lackó, Lackó! – szólt karomat rázogatva Péter, s én furcsán fürkésző tekintetéből éreztem milyen messzire kalandoztam gondolatban a vidáman nyüzsgő társaságtól. – Ébredj, nagy gondolatok vannak születőben – folytatta Péter –, nem maradhatsz ki ebből! Körbenézve, s látva a sok lelkes és vidám kis sapkamanót, valamint a jókedvű és felvillanyozott cimborákat magam is felvidultam.

177. áttüremkedett ✱ – Na, de aztán most már tényleg bocsássál már megfele, de azért mégis mindennek megvan a maga határa!!!!... – szakítja félbe ezúttal a 168.✱-ban leírtnál sokkal agresszívebben írásomat Mikorka Kálmán.

– Rendben van, Kálmán, tulajdonképpen igazad van! Íme a jelmezbáli különteremben zajló titkos ülés jegyzőkönyve:

JEGYZŐKÖNYV

*amely készült a TUTÁLIBE Rt. Igazgatóságának üléséről 1996. október 19. napján.
Jelenlévők:*

– Mikorka Kálmán, vezérigazgató, az igazgatóság elnöke;

– Gaz Ella,

– Heré Imre,

– Bekre Pál,

– Wilu Pálné Kandisz Nóra, mint az igazgatóság tagjai, valamint:

– Zeke László, író-jegyzőkönyv-vezető.

MIKORKA KÁLMÁN: Szeretettel köszönti a megjelenteket és megállapítja, hogy az Igazgatóság határozatképes; a haja ebben a pillanatban teljesen megöszül, és saját nyilvánosan kifejtett álláspontja szerint ezzel személye maximálisan charme-ossá válik. Megállapítja, hogy a Felügyelő Bizottság elnöke: Wilu Pál nagytiszteletű úr (lelki eltöltekezésre hivatkozva) kimentette magát, így igazoltan hiányzik.

GAZ ELLA és WILU PÁLNÉ KANDISZ NÓRA: (egyszerre) Igazat adnak az elnök-vezérigazgató úrnak.

HERÉ IMRE: (nem akarván lemaradni a hízelgésben) Javasolja, hogy a TUTÁLIBE Rt. vezére ezen az ülésen vegye fel a céges rangok legmagasabbikát, a megtisztelő „elnök-vezérigazgató-bácsi” címet.

MIKORKA KÁLMÁN: (a tagok közfelkiáltására) Szerényen elfogadja a felajánlott címet és csábosan mosolyog a hölgyekre, majd komolyra fordítja a szót: Határozottan kijelenti, hogy a ZIMMEZUM Rt. egészségének redvás pofáját be kellene verni, és az egész tetű céget be kell kebelezni B. Viz Elekestül.

GAZ ELLA: Elérkezettnek látja a pillanatot megjegyezni, hogy neki bizony nagyon szép kopogós cipője és pörgős szoknyája van.

BEKRE PÁL: (aki eddig nem tudott úrrá lenni zavarodottságán, mit nadrágfelhúzás közben WC-kagylóba mártódott vízipótlós nyakkendője okán érzett) Fennen hangoztatja, hogy ki kívánja taposni az ótvaros, „zimmezumos” belüket, különösen egy olyan jó ember, izléses, modern és kiváló elnök-vezérigazgató-bácsi irányításával, mint amilyen Mikorka Kálmán.

MIKORKA KÁLMÁN: Kijelenti, hogy „a bizalmi elv kötelez”, ezzel félelmet kelt hallgatóságában (hatásszünet), majd költői példázatban gondolkodva kijelenti, hogy álláspontja szerint egyáltalán nem mindegy, hogy szívatás esetén melyik végén állunk... úgyhogy teljes lojalitást vár igazgató társaitól; tudja megbízhat bennük, hiszen mind részt vettek olaj-, fegyver-, illetve szeszcsempészetben a szerb blokád idején. Közli, hogy birtokában van a társaság a „made in Taiwan” márkajelzéssel hamisítható műanyag szar sorozatgyártási technológiájának, a ZIMMEZUM Rt. kiégethető anyagból készült modelljét (mely bár a vevő által tetszés szerint formázható, de annál nehezebb olcsón előállítani) a jövő bízvást elfeledheti, ugyanis az új termék spray kivitelben (mely 3 perc alatt merevedő masszát rejt a díszes flakonban), illetve fingszagú spray-vel kiegészített terméksaládként dobható piacra, ajándék rózsá-patronokkal, illetve sorsolási akciók keretében nyerhető „IQ”-szemüvegekkel. Kérdésre előadja, hogy ez utóbbi élethűen imitál 15 dioptriás szemüveget, ugyanakkor viselőjét cseppet sem zavarja a látásban. (Általános rivalgás.) Az elnök-vezérigazgató-bácsi lecsendesíti az egybegyűlteket, majd kiosztja a fontos kapcsolatokat: párt-szakszervezet-minisztérium-önkormányzat-lobby-parlament érdekhálóinak osztópontjain ücsörgők címeit, telefonszámait rejtő könyvecskét. Példálózva felolvas egy-egy közhivatalnok, adóellenőr, rendőrtiszt, őrző-védő Kft.-király, tutti korrupció ügyvéd, felesége neve alatt adótanácsadó, közjegyző címet, telefonszámot. Minden nevet elismerő hűledezés követ.

HERÉ IMRE: Lelkesen felveti, hogy a politikát is be kellene vonni a buliba, hogy ő tud is egy baromi jó kis pártot, amely holtbiztos nyerő a következő választásokon; feltevéseit arra a bizalmas, belső információra alapozza, hogy az érintett párt választási ígéretei között szerepel: „Mindenki kap egy jó nőt!”, valamint hogy a szakszervezeten keresztül mindenki kap egy darab szaloncukrot.

ZEKE LÁSZLÓ: *Meg nem állván szó nélkül a hallottakat anarchista megjegyzést fűz a hallottakhoz: Semmilyen hatalmat senkinek! Erre aztán el kell hagynia az üléstermet.*

Így, hogy pontosan miféle ördögös terveket sütöttek ki, csak a később törtétekből következtethetünk vissza (mi, akik már tudjuk a történet végét)... Egy biztos: az álarcos buliba (a 165.*-ban) egytől egyig jelmezeikben tértek vissza élénken twistelve, még hozzá megfelelő a legszigorúbb követelményeknek is: széles terpesz, hajlított térdek, csikk taposó mozdulatok a lábakkal, mindez gyakori súlypont áthelyezésekkel fűszerezve, a kezek pedig a fürdőzés utáni háttörles mozdulatait imitálják.

178.* Szóval a 176.*-ban felvidultam, de miért is? Hallgassuk, mit mondott Péter:

– Fűzhetnénk egy földi gyöngysort, virágosat, élőt, szépet; átfésüljük érte a Meztlábi Rétet. Elvisszük azt a Holdleánynak, aki attól felvidul, mosolygós, szép arca beragyogja majd az egész rétet. A Gonosz Görcs feloldódik majd a fán, s a szomorúság szertefoszlik az emberek szívében.

– Ez aztán nagyszerű ötlet! – helyeselt Fazekas mester, a sapkamanók pedig már cselekvőre is fogták a dolgot: buzgó kutatómunka vette kezdetét a rét fűszálai között.

– Irány a rét! – folytatta Péter. – Gyűjtsétek össze a rét legszebb terméseit! Aki talál virágot, gumót, gubót, gubacsot, hozza ide!

Péter maga is munkához látott; elsőként egy szép gyöngyvirág, majd egy szem piros számóca került keze ügyébe. Magam sem maradhattam henye: egy kis harangvirágot adtam oda Tündérfióka sapkamanónak, aki a nyakék nyersanyagának kupacokba rendezgetését vállalta magára. A fürge Tündéregér sapkamanó egy egész öl virágot hozott egyszerre, és a virágok súlya alatt görnyedve nyögdecselve büszkén jelentette be:

– Ennyi virágot hoztam!

Péter mindenkinek külön megköszönte a gyöngyszemeket, majd előhúzott mellényzsebéből valami vékony, csillogó szálát és ünnepélyes arccal bejelentette:

– Ezek a Holdleány gyöngysorának első szemei; ezüst pókfonálra fűzöm.

Harsány éljenzés és taps követte ezt a bejelentést, melynek hangulati csúcspontján Vilmos előkapta gitárját és dalra fakadt:⁵⁶

Péter lelkesen üdvözölt minden újabb, immáron énekszóra és vidáman patogó muzsika hangjára összegyűlt gyöngyszemet:

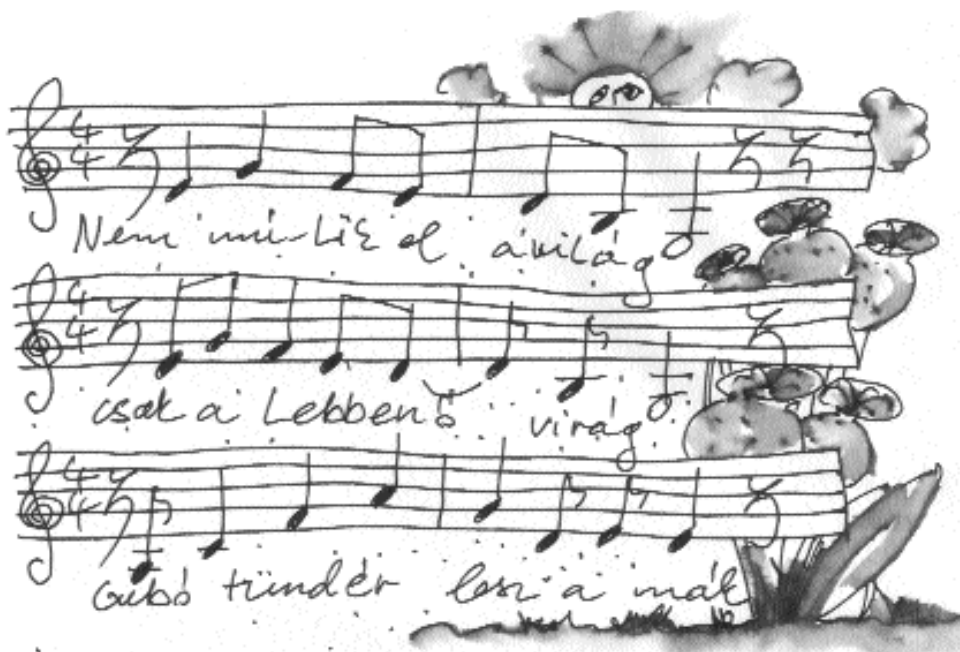
– Egy apró mákgubó! De szép virágot hoztál, Pinduri!

– Mi az, hogy szépet?! Százszorszépet! – felelt a kicsi manó öntudatos büszkeséggel.

– Nézzetek a lapulevelek alá is! Mit terem még ott a rét?... Papsajt, piros szeder!

– A lapulevelek alatt vannak a gyöngyök – szögezte le végül tárgyilagosan Káprázmány sapkamanó, csak a tisztánlátás és a világos beszéd kedvéért.

56 Vers: Kiss Anna: *Vadvirágok*. zene: Gryllus Vilmos.

– Vadgyapot, csipkebogyó, harangvirág – folytatta Péter a sok szép gyöngyszem szerbe-számbavételét. – Madárlátta vadalma, fekete kökény, aranyszínű cirok!

179.* A Mezőtlábi Rét napnyugati oldalán megtelepedő piknikezők (170.*) csakhamar felfigyeltek a közeli konkurens vígasság halkán odaszűrődő hangjaira: Vilmos gitárhúrjainak, a sürgölődő sapkamanók hangszalagjainak vidáman messze csengő hangjára. Nyomban éltek is a gyanúperrel, olybá vették, hogy úri huncutságuk megrontóra lelt.

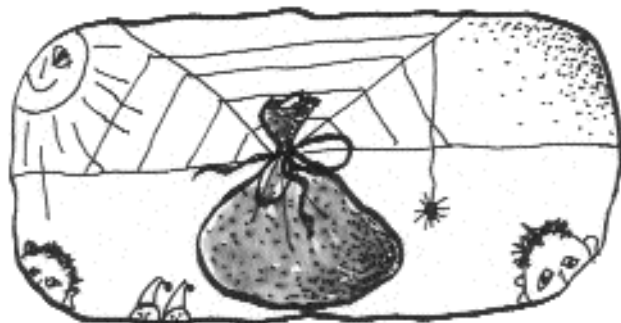
– Kard-ki-kard! – adta ki gyorsan a vezényszót Yukka Pop Simon elnök vezérigazgató – el innét a krakéler betolakodókkal!

Ezzel megindultak a hangok irányába.

Kedves olvasóim, figyelem! A cselekményszálak nagyon közelítenek egymáshoz!!

180.* A valóban nagyszerű ötlet hamar lelkes követőkre talált nemcsak a mi kis társaságunkban, hanem a rét és a Suttogó Erdő egyéb lakóiban is. Megjelent Gojko Mitić mint Winnetou egyetlen hiteles megjelenítője és Deen Reed, mint „vértestvére” (akik egyben gyermekkori vitáink végére is pontot tettek: igen, ők, mint hús-vér emberek is vértestvérek, nemcsak az általuk alakított szereplők ama híres film jelenetében, mikor megmetszve ereiket néhány cseppet átfolyattak egymás testébe, hiszen nemcsak a „szerepek”, de a színészek vére is át-

folyt), szóval ők is előbukkantak egy hiteles indián „orvosságos zacskóval”. Az óvó talizmán a gyermeki lélek különösen értékes ajándéka: az önfeláldozó és feltétlenül hűséges, igaz barátság szimbóluma. Péter óvatosan fűzte fel a csillogó pókfonálra.

A vidám zeneszóra feltűnt Duende, az élni tudás művésze, mellette baktatott hűséges kutyája: Tucskó-tacskó Kutyi-tutyi. Egy nagy marék könnyedséget, lazaságot, vidámságot hozott magával, csak hogy legyen mivel polírozni a gyöngyöket. Miközben átadta ajándékát Káprázmány sapkamanónak hozzáfűzte a használati utasítást is:

– Játék az élet, nem oly komoly dolog, mint azt az első pillantásra gondolnád! A játékszabályokat viszont vedd komolyan, mintha lenne értelme az életnek, annál is inkább, mert lehet, hogy tényleg van értelme! (Duende most lebu-kott: ezt a bölcsességet ugyanis Hankiss Elemértől⁵⁷ hallotta a tv-ben.)⁵⁸

A Bor, a Búza és a Békesség, a három régi jó barát sem maradhat el sokáig egy ilyen nagyszabásúnak ígérkező buliból, vidám hívószavunkra a komplexusokkal teli erdei tündér: Bűnbánómanó is előbújt rejtekeiből, egy megbántott, rossz pillanatban át nem adott, rózsaszín, felhúzható, Valentin-napi vízilóval járult hozzá az ajándékokhoz; Pintündér sapkamanó (másik kezében egy ajándékba szánt varázsbanánnal) nem is tudta még milyen szép ajándék a bocsánatkérő megbánás. Hogy is tudhatta volna, mikor a kis műanyag víziló olyan bohókásan csapkodott a vízben fehér propeller-farkával, hogy az ajándék ezen figyelemreméltó tulajdonsága első pillantásra mindennél fontosabb erénynek tűnt.

Nézve az általános felbuzdulást, és átérezve a pillanat nagyszerűségét támadt egy ötletem: Ünnepeljük meg – a dolgok remekbeszabottságához illően – az ÖTLET SZÜLETÉSÉT!

57 Hankiss Elemér (1928-) szociológus, irodalomtörténész, filozófus; a szerző korának egyik (ha nem: a) legokosabb embere.

58 Valójában Hankiss Elemér zseniális művének: *Az emberi kaland*. (Bp.: Helikon Kiadó, 1997) *A játék világa* című fejezetében olvasta.

181. ✱ Uram!

A minap vezérkarunk arról értesült, hogy a ZIMMEZUM Rt. operatív irányítása minden előzetes figyelmeztetés, azaz: hadüzenet vagy feltételes hadüzenetet tartalmazó ultimátum nélkül műszar gyártási monopóliumra tört.

Tekintettel arra, hogy ezzel az önkényes és nem provokált agressziós cselekménnyel nyíltan megsértették a nemzetközi jogot, különösen a vonatkozó hágai egyezménynek az ellenségeskedés megkezdésére vonatkozó első cikkét, az elnök-vezérigazgató-bácsi közvetlen utasítására tájékoztatjuk Önöket, hogy a ZIMMEZUM Rt. és a TUTÁLIBE Rt. között beállt a hadiállapot.

Kérem, Uram, fogadja hódoló tiszteletem kifejezését.

Legalázatosabb szolgálója:

Mikorka Kálmán
Mikorka Kálmán,
a TUTÁLIBE Ipari Kereskedelmi és Nagyönjő Részvénytársaság

Post Scriptum: B.Viz Elek is bekaphatja!

Kálmán számára az iratmintát Winston Spencer Churchill 1941. december 8. napján kelt, és a japán császárnak küldött hadüzenet jelentette (leszámítva az utóirat sajátos hangvétele). Aláfirkantva az iratot hajszal pontosan azt gondolta, mint a nagy politikus hajdanán: „Volt, akinek nem tetszett ez a szertartásosan udvariaskodó hangnem. Végül is azonban, ha már az embernek ölnie kell, egy kis udvariasság sosem árthat.”⁵⁹

182. ✱ A Mezőtábi Rét ünnepre készülő vidám sokadalmában egyedül Döbrögi tűnt kissé visszafogottabbnak. Nem hagyta nyugodni a csillagok közötti káprázatos kutakodás közelmúltbéli emléke. A réten – távcső híján – nem merülhetett el a látványban, így még káprázatosabb kalandba kezdett: gondolatai útján térképezte fel a végtelen világegyetemet. A lényegét kívánva felkutatni a tizenöt-tizennyolc milliárd évvel ezelőtti történések felé kalandozott el. A ma létező tér bármely pontja felől nézve ugyanis a tér elemei minden irányban távolodnak egymástól. Gondolatban visszapergetve az időt tizenöt-tizennyolc milliárd évvel ezelőtt ért össze a teljes tér minden pontja egy pontban, mégpedig úgy, hogy nem hagyott teret magán kívül. Ennek a pontnak a fényét, mint üzenetet az ősrobbanás tizenöt-tizennyolc milliárd fényévnnyi távolba vitte a világegyetem bármely pontjától, így attól a ponttól is, ahol Döbrögi gondolkodóba esett. Rájött, hogy egy olyan távcső, mely tizenöt-tizennyolc milliárd fényévnnyi távolságig ellát megpillanthatja a tér és az idő első pillanatát, valahol ott, ahol már csak az Univerzum hatalmas világítótornyai a fényes kvazárok világolnak.

„Aki ezt kitalálta határozottan ravasz fickó volt” – gondolta és hirtelen olyan gondolata támadt, amelyet alig mert magának megmagyarázni: – „Lehet, hogy az igazi Lúdas Matyi, akit én keresek maga az Isten?”

⁵⁹ Sir Winston Churchill: *A második világháború története*. 1. kötet, 620. oldal, Bp.: Európa Könyvkiadó, 1989.

183.✱ Nos, miközben Mikorka Kálmán elnök-vezérigazgató-bácsi nyálszoc-sogva felbélyegzett hadüzenete postai úton közeledik Yukka Pop Simon felé, Döbrögi Istennell kapcsolatos gyanújának elmélyítése végett elmesélek egy történetet:

Apa

Még mindig él bennem az az óvodás kisfiú, aki belépett vele a fürdőszobába. Mereven hátrabicsaklott nyakkal, tátott szájjal figyeltem őt, az óriást, domborodó izmait, erős karját. Visszaadhatatlan megnyugvással, biztonságérzettel töltött el, hogy ő, akinek vállán családunk nyugodt megélhetésének biztonsága nyugszik szemlátomást a világ legerősebb embere. Én is olyan akartam lenni, mint ő: hatalmas és erős. Lenyűgözve bámultam hogyan keni be borostás arcát hófehér habba mártott pamaccsal, majd pedig miként szántja végig azt a gyakorlott kézben fémesen csillogó borotva. Hirtelen szilárd meggyőződésemmé vált, hogy nekem is el kell kezdeni borotválkozni. Nem sokára úgys nőni kezd majd az én borostám is, és ameddig az a tizenegynéhány év eltelik, sem árt gyakorolni a mozdulatokat, hogy amikorra kell, minden a legtökéletesebb rendben mehessen. Az ilyen tökéletes mozdulatok begyakorlásához idő kell. Ő egy szempillantás alatt mindent megértett. Igaz, csak sima szappannal, de azért sikerült bepamacsolnom magam a fanyelű borzszőr szerszámmal, és ha nem is igazi borotvával, de legalább a fogkefém nyelével egészen ügyesen lehúztam a szappanhabot az arcomról. Csillogó szemmel dicsekedett el Anyának: „Nézd csak, a fiunk milyen ügyesen borotválkozik!” Hatalmas, száraz, meleg tenyerével megsimogatta kobakomat és én egyszerre úgy éreztem egy apró lépcsőfokkal feljebb kerültem, közelebb az óriáshoz.

Az, hogy a családért, az én biztonságérzetemért hozott erőfeszítései hatalmas, izmos karjának erőfeszítéseit meghaladják, csak jóval később tudatosult bennem, mikor már magam is tényleg borotválkoztam. A kegyetlen, csaknem halálhozó támadás a mind közül legerősebb szervét: a szívét érte. Azt, hogy nem akármilyen kemény fickó, rendkívüli lelki erővel rendelkezik megcsodálhattam felépülése során. Orvosai „versenyt-csodálkozhattak” a műszerek kimutatta elkeserítő eredmények és a megtapasztalt valóság közötti ellentmondáson. Van, amit a műszerek nem mutathatnak ki, a szeretni- és élniakarás ereje is ilyen.

Aztán csaknem másfél évtized alatt egészen elfelejtettem a fürdőszobában előttem tornyosuló óriás, félelmetes izomzatának emlékképét; a filmsztárok, magazin modellek, s megannyi más izompacsirta kimosta agyamból. Az óriás gyermeki emlékképe helyébe egy öregedő, a jövőbe, az életbe vetett hittel eltelt emberke lépett: Édesapám. Aprótermetű családtagjaim közül, mint Gulliver léptem ki immár az idegen felnőtt világ ismeretlen óriásai közé.

A hűség, a tisztesség és az állhatatosság, talán ezek a legkifejezőbb jelzők rá. Mind olyan tulajdonság, melyekről csak évtizedek alatt lehet hiteles tanúbizonyságot tenni, s amelyeket gyakorta nem ismerünk fel időben. Ezekkel na-

gyon nehéz még életben óriássá lenni, különösen ha egy beteg, pici emberről van szó. A nagyszerűség azonban nem azért létezik, hogy másoknak szemet szúrjon, hanem azért, amiért a csoda: csak, hogy legyen.

Az, hogy a valószerűtlen orvosi eredményei mögötti félelmet, fájdalmat, másoknak kimutatta volna nem fért össze családját féltő szeretetével, férfias fegyelmességével, büszkeségével, méltóságával. Lelki erejét nem is lehetett megtörni. A kórházból még hazajöhetett egy hétvégére, az 1996. esztendő első és az ő utolsó hétvégéjére. A nagy pelyhekben hulló ropogós hó gyönyörű csipkébe öltöztette a Nagyerdő fáit, mint életének hajnalán Nagyszüleim esküvőjének napján. Mint precíz, pontos ember mindig nagyon sokat tervezgette a jövőt, de annyit, mint azon a pár napon, talán még soha. Élete utolsó pillanataig keményen küzdött, nem adta fel a reményt, de a lelkiismeretesség hangja arra készítette, hogy mindent precízen elrendezzen maga mögött, mielőtt visszamegy a kórházba.

A kórházban aztán másodjára is eljött érte a halál, kíméletlen kegyetlenséggel. Ezt a második infarktust magam is láttam és azt is, hogy közben viccelődik Levente Péterrel. A hétvégén elhangzott viccet szőtte tovább...⁶⁰ Szinte megfagyott ereimben a vér. Eszembe jutottak Karl May regényhősei, akik kínzócölöpön halálukig viccelődve, hergelve az őket módszeres kegyetlenséggel kínzó indiánokat végül bátorságuk jutalmaként szertartásos dísztemetésben részesültek. Gyermekkoromban még csak hittem az indiánregények hőseinek ilyen lelki erejében, abban, hogy Winnetounak „arcizma sem rándul” a kajovák kínzócölöpén elszenvedett korbácsütésektől, ott és akkor a kórházban azonban láttam is mindezt. Csak a szeme sarkában látszott egy félig felszáradt könnycsepp-barázda.

Az utolsó napokat éjt nappallá téve „hegynek felfelé rohanva” töltötte, elgyöngyülő szíve iszonyatosan magas pulzusszámmal próbálta életben tartani a rábízott szerveket. Verejtékben fürödve csak percekre tudott elaludni. Rohamosan fogyó levegővel, egyre jobban elnehezülő tagokkal és a lassan-lassan leálló szervekkel az utolsó ilyen furcsa, nyugtalan álmában Kft.-t alapított, és gyümölcsöst telepített.

A világ számára az a pár nap villámgyorsan elröppent, viszont számunkra ugyanezen idő alatt – látva, hogy abba milyen tengersok küzdelem befér – hittelessé vált a történet: Isten számára ez az idő elegendő egy egész világ megteremtéséhez. Azt már soha meg nem tudhatom, hogy Apa, az egykori legátus diák erről mit gondolt, beszélni akkor már nem nagyon volt ereje.

Egy pár darab kis érnek kellett volna csak vérhez jutnia, hogy az a nagyon kemény, hatalmas és drága szív egy kis oxigénhez juthasson; egy pár milliméternyi kis résre lett volna szükség a bal kamrához vezető koszorúerek tövében. A Mindenható Teremtőnek addig még soha nem volt akkora esélye megnyilatkozni előttem. Részéről nem is lett volna olyan nagy áldozat. Világosan láthatta, hogy számomra akkor az egész Univerzum legfontosabb pontja az a kis koszorúér darab volt; Neki viszont „odafönt” csupáncsak kevéske erőfeszítésébe tellett volna azt az ici-pici koszorúér torkolatot megnyitni a bibliai csodatételekhez képest! Azokban a napokban Isten nagyon közel állt hozzám – és nem

azzal a kicsinyes kényszeredettséggel, melyet a hívók szoktak emlegetni: „most bezzeg, mikor bajban vagy hozzá könyörögsz!” –, én tényleg bíztam ABBAN, aki gondját viseli az ég madarainak, a mezei liliomoknak. Éjszakánként még azt is megláttam, amit addig elképzelni sem tudtam: a hatalmas végtelen úr végét; iszonyatos sebességgel száguldva a tér szélső régiói felé láttam, amint a fel-foghatalatlan sötét végtelenség megcsavarodott, zúgva, recsegve-ropogva visszafordult önmagába, mintha megláttam volna a mi végtelen terünk határát, amin túl még létezhet valami... Te, akinek még a szélvész és a víz is engedelmeskedik, és aki kéri imádságunkat meghallod, mert: „Kérjete és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak”; te, aki vakoknak adtad vissza látását, ördögtől megszállott embereket gyógyítottál, bénákat szabadítottál meg kínjaiktól, véghezvitted a kenyérszaporítás csodáit, jártál a vízen és megjövendölt szenvedéseiddel megváltottad a világot bűneitől, miért ne figyelhetnél oda erre a szenvedésre?

Ha valakinek, hát akkor neked, Mindenható Úristen, látnod kellett volna, hogy ez a levegő után kapkodó, elgyötört, vézna, erőtlen kismadár: Édesapám egy óriás, aki nem szolgált rá olyan kegyetlen szenvedésre, mint amelyet még Jézus sem szenvedett el a keresztfán!

És egyszerűen csak elsüllyedt az óriási tengerjáró, én meg ott maradtam a saját apró kis mentőcsónakomban.

Apróra fogyott testében nagybeteg szíve legtöbb szervénél tovább bírta a küzdelmet. Abban a pillanatban tisztán és világosan láttam meg benne a legbátrabb, a legerősebb és a leghatalmasabb embert, pontosan úgy, mint ahogyan piciny gyermekkoromban, ott a fürdőszobában szappanos arccal, műanyag fogkefém nyelével: „borotvámmal” kezemben, még ha verejtékkel borított, összetört kis csontkupac maradt is belőle. Még meleg kezére kapott egy kézcsókot Anyától.

Apa! Rendkívüli feladat elé állítottál! Most be kellene bizonyítanom, hogy megérte, holott nem érte meg! De ígérem: azt azért megpróbálom bebizonyítani, hogy teljesen azért nem volt hiábavaló, amit tettél.

No, és te, Isten? Most én kérdezem tőled, amit te kérdeztél Ádámtól a bűneset másnapján, s amit már annyian kérdeztek tőled: Hol (a bűdös francban) vagy?!

184. ✱ – Hát szóval... – fortyant fel Döbrögi, és mielőtt folytatta volna, hogy „...ami itten ebben a városban uralkodik...” már neki is iramodott mondván: – A nemjóját! Most elkaptalak te Isten, te igazi Ludas Matyi!

És iszkiri, már el is indult a Teremtő nyomába szegődve. A 165. ✱-ban befejeződött házibuli óta nyoma veszett Mindenható ez alatt a pár ✱ alatt igazán nem juthatott messzire.

185. ✱ Nos, Mindenható Teremtő. most túllőttél a célon, kifürkészhetetlen terveidet ezúttal nem jól szótted; nekem mélyebb gödört ástál József kútjánál,

ide már nem hallatszik le a szabadító ígért! Kegyetlen vagy, és a szeretet, melynek istene kívánsz lenni, hiányzik belőled! Hát mit cselekszel? Szórakozol velünk: azt kívánod imádkozzunk hozzád, hogy megszabadíts bennünket a gonosztól; miért nem teszed magadtól? Fogadást kötsz a Sátánnal, hogy Jób – hűséges szolgád – elbírja-e a ráért szörnyű szenvedések terhét. Örököd leled ebben? Leküldted közénk egyszülött fiadat, hogy szenvedései árán megváltson minket... és te? Látnod, egy ember, aki nem egyszülött fiát feszíti keresztre, hanem a legnagyobb áldozatot maga hozza meg: túltesz rajtad; hát miféle Isten vagy te!?

Azóta pontosan egy év telt el. Most már én engedem egy kicsit túlcserélni a kút vizét a temetőben a családi sírhely mellett, hadd igyanak a madarak. Mert, hogy az Isten tényleg gondját viseli-e az ég madarainak, abban nem vagyok olyan biztos, de hogy ő megtette, azt tudom. Tettei, érzései, gondolata tovább hatnak. Íróasztalomon most is előttem fekszik logarléce: finom bőr tokban a precíz kis műszer, vázlataim közé függesztett karórója még most is másodperc pontossággal mutatja a nélküle múltó időt; szemüvege asztali lámpám talpán pihen, őrzi tekintetét, mintha néha rám kacsintva áldását adván közös titkainkra: arra a bizonyos számlaszámra, klubtagságra, igazolványra, mely még ma is aktívan működik, s csak mi ketten tudjuk, hogy az a Zeke László melyik Zeke László.

Te, Isten! Nem azt kértem, hogy ötösöm legyen a lottón! És nem is önzetlenül kértem: kész voltam mindenemet feláldozni... de neked ez sem kellett! Komolyan mondom félek megérteni gondolataidat, feltéve, ha vannak egyáltalán... Ha ugyan te magad vagy egyáltalán!!

Miután e gondolatba, s Apa halálába magam is belehaltam kicsit, s feloldódtam annak megnyugtató tudatában, hogy a sorsainkat kormányzó, néha iszonyatosan kegyetlen erő AZÉRT NEM ISZONYATOSAN KEGYETLEN, MERT NEM LÉTEZIK, megnyugodtam. Abban azonban, hogy e nyugalmat magam harcoltam-e ki, avagy valami isteni közrehatás folytán szállt rám... nem tudni.

Ha a közrehatás mégis isteni, akkor: bocs!

186.* A Mezítlábi Réten különös, ritka természeti jelenséget figyeltem meg regényem e csillagában. Ellentétben a kinyilatkoztatással (lásd: 20.* – Z. L.) néha,

nagyon ritkán előfordul, hogy a Mezőtlábi Réten nem nyár, hanem épp' ellenkezőleg: tél van, ráadásul kizárólag az én vonatkozásomban. Mondhatom: nagyon kellemetlen, különösen egy ilyen helyen, ahol hivatalból kötelező a „mezőtlábi viselet”. Az ilyen szívünkben támadt nagy hideg nem mindig jut el másokhoz – és ez nem is baj; sokkal jobb, ha mások melege jut el a mi szívünkhöz.

Tündérfióka, a regény legelején elveszett sapkamanó – mint ahogy az az intuíciókra hajlamos, érzékeny emberekre oly jellemző – az ilyen szívbéli ügyekben nem téved el olyan könnyen. A Mezőtlábi Rét szélén (merthogy minden igazán fontos dolog valahol ezen a környéken helyezkedik el) emelkedik a családi sírbolt. A pici manó parányi, rózsaszín, puha és meleg tenyerével gyöngéden megsimogatta a jéghideg, hófehér márvány síremléket. A márványtömb tetején fehéren csillámló hósapka szinte egyszerre olvadt el, az olvadó hólé – mintha maga a márvány sírna – apró patakban folyt szét.

187. ✱ Szóval ott tartottunk, hogy az
ÖTLET SZÜLETÉSÉNEK ÜNNEPE

Miközben én elmélkedtem, a Mezőtlábi Réten sürgölődők már majdnem elkészültek a gyöngysorral.

– Elfogyott a pókfonal! – kiáltott fel a munkálatok fő koordinátora: Levente Péter. – KérjeteK még a póktól!

Monte Cristo Béla (komfortos terráriumából agyafúrt módon meglépett madárpók bébi) készséggel sietett segítségére, Vilmos pedig dallal⁶¹ buzdította és vidította a tüsténkedőket:

60 Péter egy vicces történetet mesélt egy WC-ben található felirat sorozatról: Leülve a kagylóra megpillantotta az ajtón ezt a feliratot: „Fordulj jobbra!”, aztán jobbra fordulva ezt a feliratot látta meg: „Fordulj inkább balra!”, majd balra fordulva ez a felirat fogadta: „Fordulj mégis inkább hátra!”, hátul pedig ez állt: „Ne forgolódja annyit, szarj inkább!”. Apa – miközben szívének egy része görcsös fájdalmak közepette éppen elhalt – erre a kis történetre utalva kérdezte meg Pétertől, aki a kórterem mosdójában épp' akkor mosott kezet, hogy vajon nem lát-e valamilyen feliratot a falon.

61 Dalszöveg: Döbrentey Ildikó, zene: Gryllus Vilmos.

– Fűzzük! Százsorszép, bazsalikom, boszorkamák, búzavirág, fehérrezgő, gyolcsvirág, darázscsípte tölgygubacs.

188.* És akkor hirtelen összetalálkoztak a 179.* óta vésszen közelítő cselekményszalak. Éppen ideje volt már! Nézzük csak, mi is történt pontosan!

Egyrészt a rét napnyugati oldaláról piknikezési célzattal elindult Yukka Pop Simon vezette „zimmezumos” csapat ért látó- és hallótávolon belül hozzánk, az „égi-gyöngysor-fonókhoz”. Másrészt Mikorka Kálmán 181.*-ban megfogalmazott ultimátuma érkezett meg – a Magyar Posta regénybe illő leleményességének köszönhetően közvetlenül Yukka Pop Simon kezeihez. Harmadrészt maga a kegyetlen levélszerző: Mikorka Kálmán is a helyszín közelébe settenkedett (lévén kíváncsi a szerzeménye keltette hatásra), őt pedig szolgai módon követte frissen toborzott lelkes igazgatósa.

Azonban a mérhetetlen szemtelenség, melyre Kálmán levelében ragadtatta magát, illetve a Simon pusztá jelenléte keltette indulat heve sem érhetett fel azzal a hatással, mit a két vetélkedő vezérigazgatóra gyakorolt az Ötlet Születésének Ünnepére készülő kis csapatunk. Olyasféle leírhatatlan révülettel kukucskáltak a levelek árnyékából, mintha a legközelebbi galaxist figyelnék egy távcsőben, tudva, hogy annak fénye 160 000 000 év alatt ér el hozzánk. Ezt az érzést eddig meg nem tapasztalhatták.

189.* Csak emlékeztetőül: Döbrögi ezalatt a Jóisten nyomában.

190.* Különös és szerencsés játéka a véletlennek (ha ugyan létezik egyáltalán véletlen), hogy az Ötlet Születésének Ünnepé éppen egybeesett egy sor nevezetes eseménnyel és ílymódon az irodalomtörténet egyedülálló „ünnepcsúcsává” alakult.

Felengedvén bennem a tél, gondoltam: ha már nyár, legyen annak a közepe, mégpedig egészen pontosan az Országos Lászlónapi Mulatságok ünnepség-sorozat kellős közepe. Az ünnepeltek: Nagyapa, a világ legöregebb Zeke Lászlója, Apa – lábát báránnyelől széléről limbálva –, Maci Laci: rajzfilmek, regények, gyermekálmok hőse, Pempő László (előző donquijotéria-regényemből)⁶² és persze jómagam.

No, és most figyeljenek, kedves olvasóim!! Ta-ta-ta-taaam! Prrodukcioóó!! Még aznap megnősültem. Apa jóleső érzéssel nyugtázta odafentről, hogy egyik utolsó kívánsága teljesült. Addig a napig nem tudtam, hogy kétféle ember van: házas, illetve házatlan. Ezt csak az tudja, aki elmondja az eskü szövegét: „...Szereketből veszem el őt; hozzá hű leszek, vele megelégszem, vele szentül élek, vele tűrök, vele szenvedek; őt sem egészségben, sem betegségben, sem boldog, vagy boldogtalan állapotában holtomig, vagy holtáig hitetlenül el nem hagyom, hanem egész életemben hűséges gondviselője leszek.”

62 *De hol a lélek fogkeféje?*

Mindennek tetejébe nevezetes születésnapok is emelték az ünnepcsúcs fényét: Zemplényi Zoli⁶³ barátom kislefia: Márton a 0., Döbrentey Ildikó a 25., Lázár Ervin a 60., Hernádi Gyula a 70. szülinapját ünnepelte. S ha már ünnepelünk, akkor egy füst alá vesszük a Lászlónapot éppen megelőző Vilmosnapot és a Lászlónapot közvetlenül követő Levente-, illetve Péternapot. Ráadásul az Önök – kedves olvasóim – által olvasott jelen regény leírt karakterei is elérték a 333333 darabot.

Az első Ötlet Születésének Ünnepe hivatalos köszöntővel vette kezdetét: „Éljenek az Ötlet Szülei!”

191.* Mikorka Kálmán és Yukka Pop Simon találkozója síri csendben, mindenféle rendbontástól mentesen zajlott le egy borókabokor és egy vackorkörtefa között. Meglepetés ez nekünk! Az előzmények alapján a józan ész azt diktálja, hogy legalább egy „Kaka vagy!” elhangozzék ilyen esetben, vagy valamiféle más kotnyeleskedés történjék a két vezér között, de nem! „Ezekkel jó lesz vigyázni!” – gondolták egyszerre ránk célozva, és átmenetileg felfüggesztettek mindenféle ellenségeskedést. Feszülten figyelték a tisztáson zajló eseményeket.

Az ünnepcsúcs központi tüze mellett több kisebb tábortűz is lobogott már ekkor, mind körül ünnepre készülődő sapkamanók, vendégek ücsörögtek; tücskök ezerszám a rétről, Vilmos és még egy teljes rezesbanda is hangolta már hangszereit, lapozgatta kottáit, a tánc már nem várathatott magára sokáig! A dínom-dánom előkészületei is már igencsak a végéhez közeledtek: bableves rotyogott a bográcsokban, gyöngye kukorica sült nyárson parázs mellett, a krumpli pedig a parázsban.

No, egyéb se kellett Simonnak, az ínycsiklandó illatoknak nem tudott ellenállni (a hamuban sült krumpli egyébként is a gyengéje, ha emlékszik még a kedves olvasó a 93.*-ra). Yukka Pop Simon belépett a rétre, s mivel Mikorka Kálmán annak még a látszatát is messze kerülni igyekezett, hogy Simon őt bármiben lepípálhatja, így ő is követte ezen az úton. A pár pillanatig tanácstalan kísérlők is csakhamar követték őket.

Mindegyiken cipő volt! Seбай, most ünnep van, ünnepcsúcs!

Simon kezében gőzölögve repedt szét a keményre, ropogósra sült krumpli, a margarin sietve olvadt szét a puha és forró növényi belsőben, az átnedvesedett felszínre odatapadt az odapergetett frissen őrölt bors. Ehhez már csak egy szelet friss sajt hiányzik.

192.* Péter és Vilmos tréfás dallal nyitották meg az ünnepcsúcs rendezvénysorozatot:

VILMOS: Lenn a réten láng lobog, lányszemekben fény ragyog.

63 Zemplényi Zoltán (1970–) író; sajátos humorú, sugárzóan életigenlő, személyes hangvételű írások szerzője. Az a megtiszteltetés érte a szerzőt, hogy Z. Z. az *Öbölkör* című könyvében (Totem Plusz Könyvkiadó, 1999) egy egész oldalt szentelt annak, hogy a szerző *Jellemrajzok* (Bp.: Hatodik Síp Alapítvány–Új Mandátum Könyvkiadó, 1994) című írását méltassa, a szerzőt pedig „Írók Isteneként” aposztrofálja. Z. Z. *Hoppárézimi!* című könyve (Bp.: Maecenas Kiadó, 1987) az egyik oka annak, hogy a szerző ír.

PÉTER: Mennyi szép lány!

VILMOS: Ó, igen!

Ám Mikorka Kálmán és Yukka Pop Simon ellenkedve közbeavatkozott:

KÁLMÁN ÉS SIMON: Á, dehogy!

VILMOS: Lenn a réten láng lobog, lengedeznek illatok.

PÉTER: Sült kumpli! Kukorica! Alma! Bableves!

VILMOS: Ó, igen!

Majd ismét egy blazírt megjegyzés törte meg a dal ritmusát (Simon szája eközben persze degeszre volt tömve táplálékkal):

KÁLMÁN ÉS SIMON: Á, dehogy!

VILMOS: Lenn a réten, láng lobog, én is, én is lángolok...

PÉTER: Rakjunk mi is tüzet?

VILMOS: Ó, igen!

Erre a két pikírt fickó:

KÁLMÁN ÉS SIMON: Á, dehogy!

PÉTER: Milyen tüzet?

VILMOS: Egy lángvirágot bőven bontót, szép szót termőt, énekbontót⁶⁴

Majd Péter prózában folytatta eképpen:

– Zeke László barátom felhatalmazott, hogy mint ceremóniamester nyissam meg az Ötlet Születésének Ünnepest, mely felkérésnek nagy örömmel teszek eleget itt a központi nagy tűzrakás tövében, a hunyorgó lángok barátságos, meleg fényében.

Péter ezen a ponton néhány pillanatra megállva jelentősegteljesen a kis tűzrakások felé, a Kálmán és Simon nyomán besündörgött új jövevényekhez fordult:

– Aki nem ismerne még, annak bemutatkozom: Levente Péter vagyok; egy fél ember, a másik felem Döbrentey Ildikó, mi ketten vagyunk egy egész, éppen harminc éve házasodtunk. (Összevetve ezt az újabb információt a 190. ✱-ban olvasottakkal a szemfüles olvasó máris megállapíthatja, hogy Döbrentey Ildikó már születése előtt öt évvel férjhezment Levente Péterhez; lám: akik hisznek az eleve elrendelésben, azok sorsa lehet, hogy eleve elrendeltetett.)

– Az ifjú párnak sem kívánok kevesebbet az együtt töltött évekből – folytatta Péter a nyitóbeszédet –, aki pedig többet élt meg egy házasságban, azt Isten éltesse: ezek az emberek a mi példaképeink.

Yukka Pop Simon és Mikorka Kálmán arcára ekkor ült ki a teljes döbbenet. Kálmán véleményét Simon fülébe súgta:

– Nagyon súlyos!

– Az ifjú párhoz szeretnék először szólni – fordult felénk Péter – néhány szimbolikus ajándék kíséretében! Először a férfihoz szólok, hiszen az udvariassági sorrendben az elkövetkezendő évtizedekben úgyis mindig ő lesz a második.

64 Az idézett párbeszédes dalocska a Magyar Televízió *Ez is valami?* című – Döbrentey Ildikó és a szerző első közösen kiötlött forgatókönyve alapján készült – produkciójában hangzott el 1995. július 21. napján (adásban másnap).

Ekkor elővett a háta mögül egy gondosan becsomagolt hosszúkás tárgyat és átnyújtotta.

– Köszönöm szépen!

– Ezt azért kapod, hogy amikor majd nagypapa, dédapa leszel erre a botra támaszkodhass, és az unokák, dédunokák erre csimpaszkodhassanak, miközben elmeséled nekik ennek a nagyon szép napnak a történetét.

A szépen megmunkált görbebot valami különleges afrikai fából készült. Pehely könnyű és erős, mint a vas.

– A menyasszony pedig kap egy afrikai szűrőedényt, amely a midennapi élelem tisztítására szolgál, hogy emlékeztessen benneteket: ha a legfontosabbat, a mindennapi kenyeret kéritek, biztos, hogy többet kaptok.

Amint Péter átnyújtotta a gyönyörű, egzotikus kis szerszámot, Kálmán és Simon, életükben először megpillantották az én hitvesemet. Hogy megértsük a történeteket magyarázatképpen leírom: ő tulajdonképpen Miss Universe, csak nem indul a megmérettetést jelentő vetélkedésen, hiszen ez teljesen szükségtelen. Az ajándékot átvéve mosolygott, ami – mint ahogy minden embert – különösen széppé varázsolta.

– A közös ajándék pedig – folytatta Péter a mondókáját –, amit kérek, hogy együtt bontsatok fel, egy csengősor. Arra szolgál, hogy a sok kis Zeke meghallva a csengőszót hazaszaladhasson a Mezőtlábi Rét, a Nagyerdő zegéből-zugából, ha terítve az asztal.

A dobozból egy szépen fonott bordó fonálra felfűzött négy kis rézcsengő került elő, a drótnyelvekre szerkesztett ólomgolyócskák vidáman csilingelő és egymással harmonizáló hangokat csaltak elő az apró hangszerekből.

– Végezetül – és Péter az égnek emelte poharát – koccintsunk szeretteinkre égben és a földön.

193.* Yukka Pop Simon és Mikorka Kálmán a szépséges menyasszonyt (akit nyugodtan nevezhetnénk akár mennyasszónynak is.) látva elálmélkodtak. Olyannyira, hogy Kálmán álmélkodtában még a szája sarkában fityegő golyóstoll betétjéből is kiszívta a tintát; mire észrevette magát, már elöntötte száját a sűrű, keserű, sötétkék tinta. Simon lelkét is nyugtalanság ülte meg, a tűz látványa mindig felébresztette benne a tudat kisebbdedéssel járó, piromán-kóborlási

kényszer mélyen szunnyadó csíráját. Keserű szájíztól köpködve, krákogva Kálmán szólalt meg előbb:

– Engem néz!

– Már hogy nézhetne téged, mikor engem néz! Különben is hányingerkeltő ez a kékes-zöldes nyáltól maszatos rusnya pofád!

– Tévedsz.

– A jó öreg Dzsakomó nem téved – célzott önnön magára a leplezetlen nagy-képűség hangján Simon –, viszont egy olyan jelentéktelen pondróval, mint amilyen te vagy: öcsi, gyakorta megesik, hogy téved.

Kálmán, az újdonsült elnök-vezérigazgató-bácsi nem tűrhette az ilyesmit (s az igazsághoz az is hozzá tartozik, hogy alig várta már a casus bellit), úgy-hogy gyakorlott harcművészeket megszégyenítő mozdulatokkal kegyetlen csiklandozásba kezdett. Simon kényszeredett nevetés és görcsös rángatózás kö-zepette próbált menekülni, de hasztalan. El kellett fogadnia az ultimátumot:

– Mondd utánam: „Én, csíkos hátú kismalac...”

– Te, csíkos hátú kismalac...

Kálmán, csupáncsak miheztartás végett, egy rafinált „csiklandot” eszközölt Simon baloldali lengőbordái között, aki ennek hatására serényen helyesbített:

– Én, csíkos hátú kismalac...

– „...kérek engedélyt...”

– ...kérek engedélyt...

– „...az öreg mocsári vadkantól...”

– ...az öreg mocsári vadkantól...

– „...a makkosba becsörtetni!”

– ...a makkosba becsörtetni!

– Na, azért mondom!... Azért vegyed már figyelembe, hogy amikor neked még hörcsög volt hímezve a napozódra én akkor már epét hánytam!

S, hogy ezt miért is mondta valójában Mikorka Kálmán, aki egyébként tudvale-vőleg fiatalabb volt Yukka Pop Simonnál az örök rejtély, mindenesetre az tény, hogy egy ilyen helyzetben a vita nem lehet célravezető. A szavak ugyanis nem ké-pesek leírni és pontosan közvetíteni gondolatainkat, a vita pedig mindig a gondo-latok után kullogó szavak körül forog, illetve feneklik meg. A kommunikáció- és vi-taképtelen emberiség gyakran ezért választja inkább a csiklandozás módszerét..

Aki fizikailag alulmarad, annak egyéb fortélyhoz kell folyamodnia.

– Elegem van, koccoljunk innen a sunyiba, de gyorsan! – jelentette be Simon, és látszólag meg is indult a város felé (érezte, hogy Kálmán nem mer egyedül maradni velünk).

– Rendicsek, szerintem se csináljuk itt a feszültséget tovább!

Egyszerre kezdték el a gyors lelécelés mondókáját a megfelelő erőnlét és lelke-sedés megszerzése végett, foháskodván ezzel a földöntúli hatalmasságokhoz:

– Kéz feljön, láb kipörög, enyhe gumiszag érzik a levegőben, fül hátracsapó-dik, tüdő zihál, kanyarban a könyök és a fül a földet éri!

Ezt követően azonban csak Mikorka Kálmán viharzott el, a ravaszdi Simon markába vihogva már vissza is telepedett eredeti leshelyére, ahonnan „szaba-don sasolhatja a nőt”.

194.* Bár a Mezőtlábi Réten minden tűzrakás nagyon szép lánggal lobogott, Péter ragaszkodott hozzá, hogy a nagy központi tűzhöz mindenki hozzon legalább egy kis paraszat. Mindenki adjon hozzá valamit a találkozáshoz, amiből a többiek erőt meríthetnek. Látva, hogy a sapkamanók milyen lelkesen táplálták a tüzet, lelkesen felkiáltott:

– Gyerekek! – majd széttárt karral, mosolyogva, lehunyt szemmel bólintva hozzátette: – Erről van szó!

195.* Mikorka Kálmán hamar felismerte, hogy lóvá tették, de ez már nem segíthetett rajta: a „zimmezumos” vezérkar (Illés, Illás, Áron és Árpi, Simonról már nem is szólva), pukkadozó röhögéssel vettek elégtételt rajta, mikor visszaballagott a réten a tűz körül kuporgókhoz. Ez ellen az eljárás ellen nem is ágált különösebben, hisz maga is ezt tette volna a többiek helyében. Csupán egy kis gyengén sikeredett csúfolódással próbálta elvenni a dolog élet:

– Hö-hö-hö-hö – nevetett szándékolt erőltetettséggel, egyben torz ábrázatával egy csimpánz képzetét keltve, majd Simonhoz fordult:

– Degecről jöttél?

– Nem.

– Pedig degeci vagy!

Erre az élcre az ellentábor (Gaz Ella, Heré Imre, Bekre Pál és Wilu Pálné Kandisz Nóra) kezdett éktelenül röhögni. Simon sem várt sokáig a kontrával:

– Száz meg száz? – s mielőtt Kálmán felelhetett volna rávágtá: – Pofon verlek elszállsz!

– Ezer meg ezer? – folytatta Kálmán és ugyanazon lendülettel hozzá is tette: – pofon verlek szétesel!

Szóval hol egyik, hol másik vezérnek volt több oka a kárörvendésre. Csak szegény Sátortá Bori nem osztozhatott ebben az épületes vígasságban, lévén éppen Patagóniában.

A kedves érdeklődő olvasók egy külön regény mellékletben térképen követhetik nyomon Bori viszontagságos, kalandos útját.

196.* Magam, Gyöngyi nővéremtől kapott, egyben általa e nevezetes alkalomra festett gyönyörű, hernyóselyem nyakkendőmmel nyakamban (vejecske-nyakkendő) díszelegve érkezettnek láttam az időt egy pompás szónoklat megtartásához:

– Egyszer régen, talán nem is olyan nagyon régen, gyermekember koromban, egészen pontosan akkor, amikor tétován elindultam a romlás útján: életemben első ízben fogott el a vágy, hogy milliomos legyek. Nem volt ennek a vágyakozásnak semmi különösebb oka, családunk pompásan éldegélt az osztályrészéül jutott pénzecskeből... egyszerűen csak arra gondoltam, hogy nagyon jó lehet dúskálni a pénzben, csörgetni az aranyakat... Mindez vagy 20–25 éve.

Akkoriban az egymillió forint olyasféle álmohatárnak tűnt, amit képtelenségnek látszott átlépni. Aztán tovább gondolkodtam: nem lehet, hogy tulajdonképpen mi is milliomosok vagyunk? Mert ugye, ha eladnánk mindenünket: lakást, kocsit, az összes bútorunkat... Meg is kérdeztem Apát, hogy ő mire taksálna

mindenünket. A végén aztán arra a boldog megállapításra jutottunk, hogy egy ilyen elképzelhetetlen helyzetben talán összejöhetne nekünk egy picit még több is, mint egymillió forint. Akkor pedig mi is milliomosok vagyunk! Apa persze elmosolyodott a gyermekem okfejtésén, és nem volt szíve kiábrándítani, úgyhogy igazat adott nekem: „Igen, ha így nézzük, valóban milliomosok vagyunk!”. Ezzel aztán én be is értem egy időre... vagy húsz évre. Menet közben aztán rádöbentem én erre a fene nagy milliomosagra – folytatván tévelygésemet.

Egy szép napon aztán megvilágosodtam és felismertem, hogy Apa valójában nagy igazságot mondott, sokkal nagyobbat, mintsem azt egyetemista fejvel felismerhettem volna önmagamtól. Akinek mindene megvan, még a milliókra sincs szüksége, az az igazi milliomos! Ezzel a nagyszerű felismeréssel egyidőben hallottam először az eltévedt sapkamanó és a szomorú Holdleány milliókat érő történetét.⁶⁵ Ha valami nagy baj ért, mindig meghallgattam és egyre biztosabb lettem Apa igazában. Erről az igazságról aztán már pofonegszerű regényeket írni.

Köszöntsük tehát az Ötlet Születésének Ünnepeén Döbrentey Ildikót mindazok nevében, kiknek fontos, hogy 25 éve megszületett, és mint azon kevesek egyikét, akik milliommossá tettek!

Vilmos tósztot húzott, mi pedig általános éljenzés közepette ürítettük poharunkat az ünnepeltre.

197.* Levente Péter – érthető okokból – nyomban táncraperdült örömeiben, ami kellő alapot szolgáltatott Yukka Pop Simonnak és Mikorka Kálmánnak ahhoz, hogy élceket faragva a látottakból, elmeél-csillogtatással-villogtatással próbáljanak meg imponálni a kiválasztott hölgyek előtt:

– Nézd azt a két bokorarcú vénembert, hogy’ bohóckodnak! – kezdte Simon Vilmosra és Péterre célozva.

– Pedig már egyik sem mai gyerek; olyan kopaszok, hogy hozzájuk képest a villanykörte valóságos copfos indián.

– Hámozott ribizlik.

– Szkínhedek.

– Nézd ezt a sok szerencsétlent – az epés megjegyzéssel Simon ránk célzott –, még élvezik is!

– Nem bírják’ ilyen csecsszopóknak való ostobaságokra pazarolni a drága időmet.

És ekkor hirtelen hősünk: Mikorka Kálmán előtt feltűnt saját romlatlan énjének képzete. Az ilyesmi csakis a legváratlanabb pillanatokban és kizárólag a mesebeli Debrecenben történhet meg. Debrecen egyébként is a közhiedelem szerint a „maradandóság városa”; nincs mit csodálkoznunk tehát azon, hogy

65 A milliókat érő lemez – melynek B oldalán hallható a jelen regény pozitív cselekményszálának magva – 1988-ban jelent meg *KI KOPOG?* címmel. A kiindulópontot jelentő B oldal címe: A mesebeli madár. A Komédium Színház ugyancsak műsorára tűzte a lemez anyagának dramatizált változatát 1995-ben *Sapkamanó* címmel, amely előadásból fergeteges színházi produkció kerekedett.

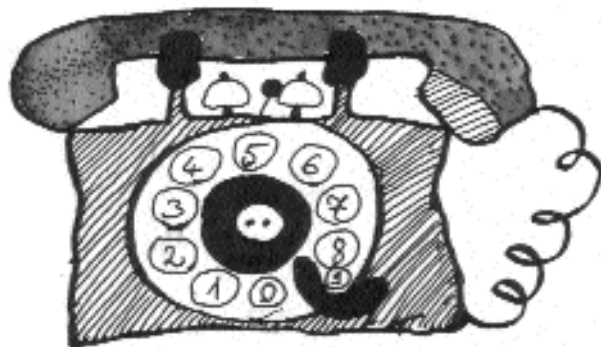
valaki összefuthat benne régről visszamaradt valójával! Kálmán szeme előtt is így tűnt fel az a barna hajú fiatalember, aki tudományos, művészeti és irodalmi karrieréről álmodozva bőszen írta dolgozatát a Homo Erectusról. (Lásd még 69.✱)

E furcsa jelenés felkavarta kissé és – lássanak csodát, kedves olvasóim – pincy rádiótelefonján egy nagyon fontos hívást meg is próbált rögtön lebonyolítani: saját lelkiismeretét hívta azon a szupertitkos számon, amit mindönk ismer és valójában soha nem felejt el, csak néha elmulaszt feltárcsázni. A hívás hosszan kicsöngött. Így, hogy Kálmán ennyire szeretne volna meghallani saját lelkiismeretének hangját, a csöngés sokkal vontatottabbak tűnt.

Közben Vilmos egy vidám dalba kezdett egy egész délután fán kucorgó levelibékáról,⁶⁶ mire egy apró, zöld kis jószág tényleg meg is jelent, mégpedig éppen Simon mellett.

– Pfuj! Béka, behányok! – jelentette be a vezér.

A csengőszó erre elhallgatott, a vonal másik végén nem állt módjában senkinek felvenni a kagylót.

198.✱ Az ünnepcsúcs rendezvénysorozatának következő állomásaként Hernádi Gyula kapta meg a világtörténelem első Alternatív Kossuth-díját. A zsákba rejtett Kossuth-díjni halom pénz pontosan azzal az egy darab alumínium forintossal volt több egy Kossuth-díjnál, mit szólásra emelkedve markában szorongatott.

– A pozitív életminőség nem más, mint maga a boldogság – kezdte ünnepi beszédét arról, amit ezen a szép napon a legfontosabbnak érzett. – A boldogság pedig egyenlő a szabadsággal: a tér-idő korlátok legyőzésével. A szabadság szent, a szentség egyenlő a jó, a szép és az igazságos elegyével. A szabadság, az emberi méltóság egyben az élet értelme, mely lehet, hogy eleve elrendelt, én azonban mégis inkább úgy vélem: nekünk kell megteremteni azt. Ugyanakkor a szabadság erkölcsi létezésünk minimális feltétele is, hiszen a szabad választás, a döntés felelőssége határozza meg erkölcsi létezésünk minőségét. A Világ-

66 Gryllus Vilmos *Csigahéj* című kazettájáról bárki kedvére meghallgathatja a Majtényi Erik *Levelibéka* című versére írt vidám kis dalt.

egyetem legnagyobb energiaforrásának, a gondolatnak, a szellemnek, mint legfontosabb értékteremtő erőnek kell szolgálatába állnia az egész emberi nemnek. Egy ilyen szervezet igazi értékeket felvállaló párt lehet, működésében maga a megtestesült szabadság.

– Bravó! Bravó! – zengett lelkes „emberhangon”, csengő manóhangon, az erdő kellemes bassz-baritonján, mely hangfekvéseket kellemes, vidám C-dúr harmóniába rendezte a Mezőtlábi Réten lengedező szellő.

– Ebben a pártban nincs tagdíj – folytatta Hernádi mester –, nincs alsó, vagy felső korhatár: a tagsági viszony (miként a szervezet felvállalt, képviselt értékei) több, mint örökkévalóság ideig állnak fenn, hiszen a párt működése során éppen a tér idő dimenziójának korlátait is átszakítják.

– Ez marhaság! – jegyezte meg Yukka Pop Simon önmagáról sokat valló tömörséggel.

– Tessék!? Szólt valaki? – kérdezte a szónok, egy pillanatra kizökkenve a gondolatmenetből.

– Marhaság! – felelte Mikorka Kálmán önérzetesen Simon helyett.

– Ezek itt komplett hülyék! – vonta le következtetést az író, és mintha mi sem történt volna folytatta (miközben a két cégvezér a regény hagyományait követve menten szörnyethalt és olyan ábrázatot öltött, mint amilyet azok szoktak, akiket „feladtak, oszt’ nem jött meg”): – A párt tiszteli mindenki politikai meggyőződését, ugyanakkor nem ismer el semmiféle állami költségvetésből történő párttámogatást. Egy párt (ha ad magára) legyen önfenntartó, még, ha céljául nem is a boldogságot tűzte ki, akkor is! A teljes diszkrimináció mentességet, szabadságot és egyenlőséget hirdetünk. A párt egyetlen korlátozó tényezőt tekint sajátjának: azt az individuumot, vagy társadalmi intézményt, aki, vagy amely elméletben, vagy gyakorlatban az ember szabadságát diszkriminálja bármely formában, azt a párt is diszkriminálja.⁶⁷

– Bravó! Bravó! – zengett ismét lelkesülten, ám ezúttal E-dúrban (vidámság helyett az elégedettség hangján) a Mezőtlábi Rét.

Mindnyájan a boldogság pártján álltunk (és állunk), mindenféle szervezet nélkül.

199.* Az Ötlet Születésének Ünnepeén elérkezett a felhőtlen vígasság, a táncmulatság ideje. Ennek módját megfelelő módon megadni kívánván egész ünneplő sokadalmunk Rio de Janeiróban termett. (Tudtam egy egészen rövid utat a Nagyerdő egyik eldugott sarkából, csak lefordultunk egy ösvényen, sétáltunk vagy húsz métert és már ott is voltunk – nem kell feltétlenül a sok ezer kilométeres kerülőt használni.) S hogy miért éppen ott? A válasz igen egyszerű: ez a világ legjobb bulija! A maga nemében felülmúlhatatlan, s mint ilyen része kell legyen az ünnepsúcsnak. Ez a négynapos fesztivál ugyanis arról szól, hogy szambaiskolák vetélkednek egymással az elsőrangú, illetve a másodrangú minősítésért, mégpedig annak vonatkozásában, hogy mely iskolák táncosai tudnak a

67 Vesd össze Hernádi mester politikai pártjának választási közleményével: A Boldogság Párt Tézisei. *Választási hírlevél*, 1994/1.

legjobban szambázni és tudásukat a legfantáziadúsabban, vagy a legvérpezsdítőbb extázisban bemutatni. Szó sincs itt vérbefagyott emberek keréketört eszméről, nemzethalálról, vagy a vészterhes múlt feletti kesergésről ilyen-olyan dúlásról, vésről, cmészárlásról. Annál inkább fantasztikus jelmezekben (vagy éppen pusztán egy tangabugyiban) táncoló, káprázatos táncoslányokról, azaz a nagyszerű boldog jelenről, az Örömről. Aki ezt itt, e fergeteges táncorgiában nem ismeri fel, az magára vessen! Az emberiség azon szerencsés hányada, amely részese lehet egyszer életében a Riói Karneválnak, belekóstolhat abba a boldogságba, mit példának okáért a hét másodpercnél távolabbi történésekre emlékezni nem képes teknősök élhetnek át hosszú életük során (gyakorlatilag folyamatosan a jelenben élve)! (Saját elméletem szerint a teknősöknek és nem Ádámnak és Évának sikerült a tudás fájáról szakítani az Édenkertben, ugyanis az ilyen életforma „tudása” az igazi Tudás. Ugyanakkor az ember, ha sorsa úgy hozza és elveszti emlékezetét szánmalmassá, magatehetetlenné válik.)

Szóval: peregetek a dobok, dohogva lüktetett a szamba lelke. Csak mihez tartás végett: a szambaiskolák kísérőzenekaraiban a dobosok száma hozzávetőlegesen ötszáz fő! Elsőosztályú, vérbeli muzsikusok. Az a szambaiskola, melynek csillogó jelmezeiben mi, az ünnepszűcs résztvevői is pompáztunk minden követ megmozgatott a siker érdekében (felkerülvén az elsőrangú szambaiskolák sorába nagyságrenddel nagyobb állami támogatásban részesülhettek); a zenekart egy zseniális, vaskezü dobos vezényelte, akit az ünnepre való tekintettel a hatóságok ideiglenesen szabadlábra helyeztek. (Komoly dolog az állam szigora, de ha szambáról van szó, nos, akkor a még ennél is fontosabb érdek – miként az olimpia szelleme a háborús indulatokon az ókorban – győzedelmeskedik.) A mi szambaiskolánk sem állt több táncosból, mint egy átlagos iskola: mintegy hatezer táncosból.

Hogy el ne vesszünk a tömegben, s a fergeteges színekavalkádban mindnyájan felöltöttük „láthatatlan” sapkáinkat, melyet ki-ki maga készített Péter és Vilmos sapkanótájának szabásmintája szerint.

A szambázva felvonuló tömeg nemcsak a színek, a mozdulatok, de a hangok kavalkádjában is örvénylett. Esetünkben ez azért bírt különös jelentőséggel, mert Vilmos csakis így bukkanhatott rá régen elveszett síphangjára, melyet egy széles ívű vetődéssel (robinzonád) kaparintott meg ismét, s gyömöszölt vissza a mókás hangú kis zeneszerszámba. Egy harsány rezesbanda sánta pikulásának félrecsúszott felhangját csípte fülön.

– Bocsássál már meg, de ez már aztán tényleg sok! – fordult Mikorka Kálmán Yukka Pop Simonhoz.

– Tudod milyen ez a két fickó? – tette fel válaszképpen Simon a költői kérdést (természetesen Péterre és Vilmosra gondolva), majd maga adta meg a választ: – Nem szép, de roppant ostoba.

– Nem vagyok egy nagyképű, aki kaszával borotválkozik, de ez a buli tényleg nagyon kevés, akár a törökmézben a janicsár. Akármikor összedobnék egy ilyet, ha lenne pazarolnivaló időm! Van is egy nagy tervem – Kálmán szeme (mint súlyos ezüstös pénzérme) csillant fel. – A debreceni Nagyerdő sorsát száz esztendőre meghatározó program van a fejemben. Kiveszünk onnan egy

pár koszvadtt fát, a Békás tavat lecsapoljuk és már nőnek is a szállodák az égis az újonnan termett szálloda és szórakoztató centrum körül, gazdasági utak, vendégparkolók erdejében. Szállodaerdő... milyen szépen is hangzik. A Békás tó helyén pedig látványfürdő és aquapark, (mélygarázs vízeséssel) lesz. Az egykori erdő felé vezető sétány melletti villák klubok, játéktérme, panziók otthonai lesznek. Itt lesz Amerika a Nagyerdő helyén: a gyöngyvirágos tölgyesből Las Vegas!!

– Isten áldása legyen rajtad! – vetette közbe Wilu Pál, a debreceni politikus és pap, miközben olyan gúvadtt szemeket meresztett egy izgatóan ringó csípőre, mintha nem is Kálmán ötletét, hanem a táncosnőt akarná nyomban magáévá tenni.

– Bezzeg itt! – folytatta Kálmán fejcsóválva. – Sántító pikulás!... Nem igaz!!

– Bizony, bizony, nagyon kevés ez – tette hozzá helyeslően Simon –, mint Balatonszeletben a hullámverés.

Majd Bármay Áron következett:

– ...mint dobostortában a ritmusérzék...

Majd Heré Imre:

– ...mint túristaszalámiban az idegenvezető...

Majd Pisch Illés:

– ...Mackó sajtban a brummogás...

Majd Wilu Pálné Kandisz Nóra:

– ...mint Camping sajtban a melegvizes zuhanyozó csaptelep alátétje...

Majd Nagy Árpai:

– ...mint trójai faló az epsomi derbin...

(Bekre Pálnak és Bekak Illásnak nem jutott eszébe semmi, úgyhogy ők csak bután ültek tovább a helyükön.)

Az örömtől fűtött, forró lávaként hömpölygő, szambázó tömeg persze mit sem foglalkozott a két rivális cég vezérkarának fanyalgásával. Ott, ahol még az egyébként nincstelen koldusnak is több tucat pompázatos jelmeze van, melynek egyikétől-másikától csak akkor hajlandó megválni, ha a nyomornegyedben düledező viskója beázásaival veszélyezteti a ruhák állagát; ott ahol a lakosság egésze éves szinten 4–5 hónapot tölt intenzíven a karnevállal és tizenkét havi részletben megfizetendő kölcsönből fizeti az egy havi fizetésének megfelelő összeget évről évre a jelmezekért, nos ott nem szökkenhet szárba az efféle aggályoskodás.

A hajnalig tartó mulatságot követően, de még a másnap esti felvonulást megelőzően a szieszta idején, mikor a strandok forró homokjában, a szökőkutakban folyik tovább a szamba és a pálmafák árnyékában a hűsölés, még a kellemes esti 26 Celsius fokos enyhülés és az ismételt éjszakai zsebzés előtti eseményekkel szakítjuk félbe az ünnepcsúcs leírását, mert elérkezett a:

200. jubileumi ✱.

Még fülünkben a szamba vérpezsdítő ritmusával és érezve a forró homokot talpunk alatt, szenteljünk néhány pillanatot a Földhöz legközelebb ragyogó ✱-nak, a Napnak! Ennek jegyében ideírom a természet legfontosabb alapképletét, a fotoszintézis kémiai folyamatainak összesített képletét:

a fot

Amíg az alapképlet legvégén látható oxigénből percenként tudunk belélegezni, nem árt, ha tudjuk: semmit sem muszáj, csak meghalni.

Ha pedig már azon csodában részesülhetünk, hogy emberként oxidálhatunk végig egy életet, már csak arra van szükség, hogy az emberi méltóság eléréséhez szükséges négy alapelem is osztályrészünkül jusson: az Ész, az Ihlet, a Bőség és az Egészség.

Kívánjuk ezt egymásnak, hátha meg is kapjuk. Hogy kitől? Na, ezt nem tudom! (Speciel, ha én isten lennék, egyben rendes is lennék, és az oxidációra való képességen túl az emberi méltóság eléréséhez szükséges négy alapelemet is eljuttatnám mindenkihez, nemcsak a Napocska fényét.)

201.* Ismét a forgatagban táncolva, felvonulva láthattuk miként tesznek szert a kis sapkamanók brazil manó párokat, akikkel vígan járhatták a virtuóz manószambát. Az apró manópárok közvetlenül a felvonuló szambaiskolák élén haladó sztártáncosok és a nagy tömegben táncoló szambaiskolások pontosan koreografált táncát felvezető, egyben levezénylő zászlóvivők között ropták. Tehát pontosan megtalálták helyüket a virtuózan improvizáló, teljesen önálló és szabad kezet kapott sztártáncosok és a halálpontos, megbízható és felelősségteljes zászlóvivők között.

A regény elején elveszett Tündérfióka egy Kankukk nevű mokány kis tündérrel táncolt; Pinduri a kicsit visszahúzódozóbb, de annál melegszívűbb Kistutyival; Pintündért (varázspanánnal hátizsákjában) Trottyosmajomivadék névre hallgató, de azért mégis nagyon aranyos manó pörgette-forgatta; Bogármadár Totodijjal lejtett nagy elegánsan; Fityiszlábú Krumplikondással cifrázta; Káprázmány Lisztesegérrel; a kíváncsi Tündéregér Kondiselefánttal; Süntündér Monnyal járta a táncot; Csigaböki – a vidítókezű – Röfimajommal; Csokigolyó is igen szépen cifrázta Tutymorgó manóval; Nyalókafejűről már nem is beszélve, aki Tati Déjdéjjel mulatta magát.

A brazil manókkal pillanatok alatt prímán megértették egymást kétszeresen is: az egyetemes manónyelven és a tánc nyelvén is. Mozdulataik a debreceni Békás tó nádasában sebesen száguldó, a vackorkörte lombjába a pongyolapitypang díszes fejfedőjének apró gyöngyeit repítő szelet idézték.

202.✱ Rio de Janeiro Fészek Klubjában időközben összesereglett kis társaságunk újabb ünnepre készült. Lázár Ervin Kossuth díjas bulijára. Itt csatlakozott társaságunkhoz a Hétfejű Tündér, Berzsián költő, Zsiga főstő, Sróf mester, Dideki, Vacskamati, Dömdödöm, egy egész manógyárnyi manó és még annyi csodalény, hogy felsorolni is tereh'. Szép ajándékként csillogtak a nem csodalények „csak” emberek szemében. (Saját szóeleménnyel az ilyen csillogást „csillogásnak”, vagy más szóval ✱-ásnak hívom.)

Magam úgy gondoltam illik nyomatékot adni örömömnek, hogy ott lehetek, különösen azok után, hogy az ünnepelt megírta „Nagyapa meg a csillagok” (Nagyapa + a ✱-ok) című történetében az én Nagyapám történetét is, amit egy szép tavaszi anyák napján ajándékként adhattam át Nagyanyónak. Olyan ajándékként, mi nekem is ajándék volt. (Ilyesmi módon alapoztam meg különös kapcsolatokat Nagyival, aki még sok évvel halála után is küldözgette nekem az égből egy meg nem szüntetett valutaszámla kamatait.) Szóval, egy kis cserépfedelű, bársony gerincű könyvecskébe kézzel írt mókás történettel kedveskedtem neki:

„A hentes

Hol volt, hol nem volt, mindenesetre volt egyszer egy József nevezetű fiatalember. Hősünk egy jó nevű klinikán dolgozott, történetünk idején kezdő sebészként karrierjének éppen abban az időszakában, mikor a közhiedelem szerinti kecsegtető eljövendő (egy befutott sebész osztályrésze) még a bizonytalanság rejtélyes, sötéten homályló kódéba vész. Ez embert (különösképpen pedig beteget) -próbáló időkből rendkívül fontos egy ambiciózus orvos számára, hogy kitűnjék hasonszőrű kollégáinak lárvacuvá keseredett tömegéből, lehetőség szerint principálisa előtt és persze orvostudományi tárgyú jeleskedéssel. Igen ám, de hősünk – lelke legmélyén tedd-ide-tedd-oda mihaszna – igencsak ügyel-bajjal tehet szert olyan betegre, akin végzett beavatkozással kitüntetheti magát.

Ebben a nehéz helyzetben törekvő hősünk nem tehetett egyebet, mintsem hogy a maga óvatos módján szembehelyezkedik bizonyos tradíciókkal és a megfelelő határok közötti vehemenciával bozontot növeszt, furcsa szemüvegereteket ölt, hóbortosságot mímél, s ílymódon hívja fel a betegek és a befolyásos kollégák célravezető figyelmét. Különös megjelenésével és viselkedésével könnyebbnek vélte emlékezetessé tenni személyét az alhatásból ébredt betegek még nem teljesen tiszta tudatában: »Sikerült!« – közölte az együttérző öröm és a bizalmaskodás nyájas hangján a beteggel, holott akkor látta életében először.

Célja a megfelelő pozíció elérése volt (a paraszolvencia habzsolása, mint végső cél gyomorbizsergetően lapult meg a magasabb pozíció vágyképe mögött). Ezért aztán magatartása is inkább az intézményt vezető, kiterjedt befolyás- és kapcsolatrendszerrel rendelkező professzor úr irányában mutatta a legjellegzetesebb sajátságokat. Az intézmény szigorú és nem sokkal nyugdíj előtt álló vezetője pediglen – hiába, ez már csak a korral és a ranggal járó, csaknem törvényszerű hiúság –, ha mértékkel is, de kapható volt a hájjal kenegtetetésre.

Hogy a helyzet ne legyen annyira hétköznapi, s hogy apró színfoltként mindebbe még hősünk túlcicomázott kalpagokat viselő mamája is beilleszkedhessék, elmondom, hogy az ifjú orvos magát egyben szabadfelfogású, modern festőnek is tartotta. (A stílus megválasztásában nem kevés szerepe volt a festő technikai jellegű fogyatékoságainak.) Személyiségének a jelen elbeszélésünk szempontjából oly fontos összetevőjét komoly energiabefektetéssel bontakoztatta ki nem ritkán az osztályon fekvő betegek egészségének rovására is, megessett ugyanis, hogy míg ő az orvosi pihenőszobában számítógép grafikákkal kísérletezett (elunva az ugyancsak arra a gépre telepített flippert), a keze közé keveredett szerencsétlen sorsú páciensek közelebb álltak a halálhoz, mintsem azt bárki gondolhatta volna...

Lényeg az hozzá, hogy emberünk egy szépnapon arra az elhatározásra jutott, hogy összekötve a kellemest a hasznossal a szakmai előmenetel érdekében csatasorba állítja a festészet műzsáját is. Így hát első önálló kiállításán kitüntetett módon adott hangot a professzor úr iránt érzett nagyrabecsülésének. A kiállítóterem legreflektáltabb falára helyezte el a kiállítási anyag legjavát: az édesanya és Woody Allen portréja között a professzor úr arcképét. Az inkriminált arckép címe: »A Mester« volt.

A kiállítást a klinika épületén belül rendezték meg; kényszerűen, mivel máshol nem lehetett, illetve direkte is a személyes érintettség folytán megcélzott publikum okán. Hősünk a sorsdöntő eseményre készülve minden apró részletet kinos alapossággal készített elő, nehogy valami ostoba apróság miatt a kivételes alkalomban rejlő lehetőségek kihasználatlanok maradjanak. A mindenre kiterjedő részletességgel végzett előmunkálatok között sor került arra is, hogy a festő saját keze írásával nevezze meg alkotásait, ezzel mintegy jelezve a kiállítás bensőséges hangulatát és annak személyes indíttatását. A kézírás széleseben odafirkantott cirkalmas betűi, furfangos betűkombinációi a zsenialitás félreérthetetlen benyomását kívánták kelteni a szemlélődőben... legalábbis az alkotó szándékai szerint.

Egy szomorkás őszi délutánon elérkezett a nagy nap. Az ifjú festő felfokozott izgalommal várta a közönség reakcióit, mint ifjú sebész persze azt várta leginkább, hogy a professzor úrnak mi lesz a véleménye az arcképről. A szakmai tudása miatt tisztelt, szigora okán pedig rettegett hatalmasság természetesen tudomással bírt a hízelgő aktusról, így kollégáinak koszorújában megjelent a nevezetes eseményen. Magát a festményt megpillantva előbb meghökkent annak formabontó expresszionitásán és udvariasan csak ennyit mondott: »Ilyen szigorú lennék?«. A végzetes csapást azonban akkor mérte a Sors a szerencsétlen ifjú szándéktévesztett akciójára, mikor a sebészprofesszor elolvasta a tanítványa által odabiggyesztett címet. A cirkalmas betűk – a zsenialitás stigmáitól torzultan – gonosz viccet faragtak a faramuci helyzetből és minden nézelődő számára egyértelműen csak ezt engedték kiolvasni magukból: »A Hentes.«

203. ✱ Az elmúlt év elsőrangú szamba iskoláinak káprázatos felvonulását követő örületet mi, az ünnepsűcs rendezvénysorozatának résztvevői egy hegyoldali kisvendéglőben ücsörögve szemléltük. A liánfonatos székek, a hangulatos

kertilámpák, a nyersfa bútorok (határozottan és szándékoltan) egy hétvégi házikó benyomását keltették, ahol a teljes ellazuláshoz és fesztelenséghez elengedhetetlenül szükséges az olcsó és barátságos felszerelés. Az égbolt ragyogó tükörképe: Rio de Janeiro szikrázó fényei megunhatatlanul gyönyörű látványként terült el előttünk. Innen, kissé eltávolodva a forgatagtól, a kellemes éjszakában ábrándozva ötlött eszembe szeretett kis hazám, s hasított belém a fájdalom, hogy ha és amennyiben társadalmi, gazdasági viszonyait tekintve mindenképpen „dél-amerikanizálódnia” kell is, éghajlatát, s ezzel együtt lakóinak temperamentumát, életformáját tekintve sohasem fog.

A felkavaró, lüktető szambát a teraszon felváltotta a szolid jazz: Stephane Grapelli.⁶⁸ You Took Advantage of Me. Ez a kellemes muzsika nemcsak engem, de Hernádi Gyulát és Levente Pétert is nosztalgikus hangulatba ringatta. Gondolatban ők is Európában jártak, mégpedig 1968-ban Párizsban, amikor a hordószónok-pszichiáter-filozófus: Wilhelm Reich⁶⁹ eszméi lángralobbantották a Mao Ce Tung, Karl Marx és Herbert Marcuse⁷⁰ nevét zászlajukra tűző fiatalság forradalmi eszméit. Péter egy kulcstartóján fityegő történetről mesélt, melyet a párizsi diáklázadások idején szedett fel az utcakőről és amely azóta is (nagy haszonnal) figyelmezteti a nagy Levente-féle szabadságra, a fel nem cserélhető sorrendben működő, életvezetési alap-hármas egységre: gondolkodás-döntés-cselekvés. A soha el nem sült lőszer halkán, de határozottan suttozta azóta is: „Gondolkodni, nem lőni!” Hernádi Gyula pedig (szellemi iker-testvéreivel: Jancsó Miklóssal) bentrekedt a fellázadt Párizsban, s a római filmfesztiválra (mint Rejtő Jenő regényhősei szokták) taxival ment el. Mint mesélte: „Egy kicsit drága volt.”

Nem mintha célzásnak vettem volna a mondatot, de azért szerettem volna őket meghívni valamire ezen a hangulatos helyen.

– Ne hülyéskedj már! – utasított el határozottan Hernádi mester. – Ma nyertem kétezer márkát a kaszinóban. – Aztán elmesélte, hogy ő maga Szevasztopolba jutott 1945-ben hadifogolytáborba kötömböket fűrészelni csak azért, mert birka módján tartott a sokasággal; így majdnem az életével fizetett a gondolkodás-döntés-cselekvés elvéről szóló leckéért.

A bölcs graffiti-szerző mindeme tanulságot egy tömör felszólító mondatba sűrítette: „Egyél tehénszart... több milliárd légy nem tévedhet!”

68 Grapelli Stéphane francia jazz hegedűs; kellemesen könnyed és hallatlanul virtuóz játéka még életében klasszikussá avatta az 1908-ban született muzsikust.

69 Wilhelm Reich (1897–1957), osztrák pszichoanalitikus Freud és Marx elmélete között kereste a kapcsolatot, bizarr elméletei ellenére jelentős eredményei voltak a szexuális elfojtás és az autoritárius jellem közötti összefüggés feltárásában. A '60-as évek szexuális forradalmának szenvedélyes hangú előhírnöke.

70 Marcuse, Herbert (1898–1979), az 1968-as párizsi diáklázadások ideológiai vezéralakja (az öreg professzor maga sem gondolta volna).

204. ✱ – Szerinted, ecsém – kérdezte Yukka Pop Simon Mikorka Kálmántól egy szomszédos asztal mellett – mikor fejezik már abba ezt a nevetséges szenvedést?

– Igazán elkolbászolhatnának már valamerre!

– Te, nem ez a főszer volt véletlenül az a... a... Mikka Makka... vagy, vagy Maki Kaki?

– Ja, rémlik, a tv-ben valami... valami majom állandóan kamuzott neki csokiért, nem ez az?

– Megvan! Zsebtolvaj.

– Zsebtévé!

– Ja, persze! Nagyon súlyos!

Grapelli, az agyafúrt francia jazz hegedűs és csapata időközben néhány perc szünetet tartott, mit Gryllus Vilmos egy kis szakmai konzultációra használt fel. Akkordfűzések és futamok erejéig hamarosan kibontakoztak egy jam-session körvonalai. Mikorka Kálmán persze ezt sem hagyhatta szó nélkül:

– Ez a másik sem egy virgázó heavy metal szólista.

– Hát nem, elég gagyi egy fickó!

– Bezzeg az általam szervezett bulikon!

– Ne mondd! – fordult ezúttal szembe Kálmánnal egykori főnöke.

– Igen, az én házibulimon jelen szokott lenni Stephanie monacói hercegnő (az én szabómnál varrat), meg Charles Bronson, meg Bill Clinton, meg Bud Spencer, meg hogy is hívják, izé...

– Liz Taylor.

– Igen, meg Richard Burton, meg...

– Ezek mind nálam is ott szoktak lenni... meg Erzsébet angol királynő is.

– Az angol királynő az gagyi, nálam a Napkirály szokott bulizni, a XIV. Lali.

– Most lebuktál, az meghalt!

– Nem is!

– De is!

– Nem is!

– Hülye gyerek, feje kerek, lába iksz, feje gipsz!

– Gorillafejű!

– Rágcsálópofájú csúszómászó!

– Kucu, dagadék!

A csaknem tettelegességig fajuló polémiát Vilmos szakította félbe azzal, hogy vérpezsdítő rock and rollba kezdett (Grapelliék virtuóz kíséretével) zeneileg is felvezelve az asztal felé közelgő, inycsiklandó illatokkal gőzölgő bablevest.

Péter felpattant székéről és a szépen megmunkált tonett székkal virtuóz, mókás táncba kezdett. Mindenki nagyon mulattatónak találta a dolgot, Yukka Pop Simon előbb még bekiabálta ugyan, hogy „óvodások műsora”, aztán azonban már csak magában gondolta, hogy „nem-e lehetne-e e abbafejezni már ezt az ökörséget”, miközben tagjai inkább táncra perdültek volna.

Sőt! Mikorka Kálmán közben csendesén, elegánsan lelépett a színről (vagy ahogy ő fogalmazott magában: „elkoccant a sunyiba”).

205.* Fergeteges rock and roll show-vá alakult a szín, a látvány teljesen magával ragadta Yukka Pop Simont, Még azt sem vette észre, hogy pontosan mikor, hogyan, s miként került át a történések színtere a Mezőtlábi Rét és a Suttogó Erdő szélén álló Kék Vaddisznóhoz címzett fogadó kerthelyiségébe. (Az egykori városi nyaralóházat, majd pandúr őrtanyát a valóságban nem így hívják, azonban – Nagypám példáját követve, aki a Véndiófa Csárdát elkeresztelte – addig-addig mesterkedek regényes történeteimmel, míg nem a képzelet valósággá válik.)⁷¹

Simon (megszabadulva Kálmán közvetlen kontrolljától) módfelett merész lépésre szánta el magát: elhatározta, hogy táncolni fog, mégpedig a hőn áhított hölgygel. Ehhez az elhatározáshoz igen komoly mértékben hozzájárult a számbáról angolkeringőre váltó muzsika: Vilmos és a rezesbanda (sánta pikulással) lágyan pengetve, szelíden fúvogatva belekezdett egy kellemes melódiába, ami nem igazán simulós, de azért kezdetnek nem lett volna rossz. Simon éppen abban a speciális önkívületi állapotban volt (torkában fennhangon dobogó szív, fülében hangosan zugyborgó vér, kitágult pupillák, összeszorult gyomor, falfelhér bőr, ugyanakkor forróságérzet), mit mi, férfiebbek mindnyájan jól ismerünk több ízben átélve az ismeretlen hölgyek leszólítását megelőző pillanatokat, amikor hirtelen kitörő lelkesedéssel, eufórikus hangulatban berontott a táncparkettre Mikorka Kálmán, aki egy remekbeszabott rózsaszán párdúc jelmezben és bal kezében egy Ibanez gitárral próbálta erőnek erejével megakadályozni Simon (vélt) románcának kibontakozását:

– Király pecsét, minden pecsét...

Simonnak hirtelen nem jutott eszébe adekvátabb ellenérv, mint ez:

– Csere, bere fogadom, többet vissza nem adom... izé, akarom mondani: ipi apacs,... vagyis: stípi-stopi – viszont azt híven kifejezte ezzel is, hogy mereven ellenzi Kálmán agresszív közbeavatkozását, majd ellentámadásba ment át: – Mit keresel te itt, ebben a szedett-vedett maskarában?

– Pont te kérdezed? Te, aki épp az imént tekergőztél, vonaglottál itten világnak csúfjára!?

– Lehet félbefejezni ezt az ostoba locsogást! Nyugodtan fogjad befelé az ábrázatodat és húzz innét!

– Csicskabéna!

– Mi az hogy csicskabéna?

– Hogyhogy mi az? Háta az, aki nem elég, hogy csicska, hanem még ráadásul béna is.

– Na látod, ez egészen pontosan rád illik. Csak amondó vagyok én, kedves barátom, hogy lehet elkoccolni!

– Azt már nem! Előbb megmutatom, milyen is egy igazi produkció!... Egyébként se háborogj, nem vagy te tenger!

Ezek után Mikorka Kálmán mindenre elszántan az ünnepcsúcs nagy központi tábortüze mellé lépett (ne feledjék, kedves olvasóim, ismét a Mezőtlábi réten játszódnak az események!), és nagy hévvel a gitár húrjaiba csapott.

71 Lásd a *De hol a lélek fogkeféje?* 10., 13., 24., 137., 142., 200. §-ait.

206.* Kedves olvasóim! Engedelmükkel eltekintek Kálmán produkciójának részletes taglalásától; indokolásnak legyen elég ennyi: esztétikai okokból.

Ehelyett inkább ideírok egy érdekes megállapítást: számunkra, élőlények számára olyasmi dolog rettegni az életveszélytől, mint rettegni a veszett fejsze harapásától! Életveszélyben ugyanis valójában a megtermékenyítésre váró petesejtek vannak. A „halálveszéllyel” pediglen egészen mást kell kezdenünk, mintsem félni tőle. Egyrészt minden döntésünket úgy kell meghoznunk, mint ha a végső nagy elszámolás pillanatában lennénk, s akkor az aggodalomra semmi ok; másrészt a halált magát kell nagy ravaszul elkerülnünk, mégpedig csellel (másképp ugyanis nem megy). Például írjunk!

207.* – Na, milyen voltam? – kérdezte Kálmán elsősorban Simontól.

– Előbb azt mondd meg, hogy én milyen voltam akkor, amikor majdnem elkezdtem táncolni!

– Na jó, kafa voltál.

– Korodhoz képest te is, úgyhogy kvittek vagyunk.

– Itt a kezem, nem disznóláb!

– Szent a béka?

– Szent.

– Szívjuk el a békepipát!

– Oxigén! S hogy ennek az egész szívásnak valami értelme is legyen szentesítsük ezzel egyben a kettőnk közötti „fel nem jelentési, nem zsarolási megállapodást” is.

– OK.

– Van cigid?

– Na ná! – Mikorka Kálmán önkéntelenül a békepipapótló cigi után kapott. – Ho-ho-ho-hóóó! Nem Pítiszka Peti! Előbb adj egy rágót, neked mindig van!

– Tessék! Ennyit a nem zsarolási megállapodásról.

– Most mi a baj? Még nem szívtunk el semmit.

Természetesen mindkét játékszer – a cigi és a rágó is – a vezérek cégei által előállított speciális termék volt, mely csalafinta szerkezetek óriási durranással viszonozták, ha valaki rá akart gyújtani, illetve nyammogni szeretett volna.

208.* Az Ötlet Születésének Ünnepe ott ért véget, ahol (a 180.* végén) elkezdődött: a Mezőtlábi Réten. A kis és a nagy központi tűzrakás melegen parázsló, fel-fellobbanó hamuval égett, jólesett ellazult pupillákkal belerévedni a tompán pattogó, ropogó, hamvadó tűzbe. A kipattanó kis szikrák, az apró durranások szelíden idézték fel Rio de Janeiro fényeit, és a karnevált záró fergeteges és gigantikus tűzijátékot, ahol a négy napra fényűző pompába öltözött igazi nagy sztárok: zászlóvivők, sztártáncosok ugyanilyen csendes csodálattal meredtek az égbolt csillagdíszekre. Annak a szambaiskolának a sztártáncosa is – egy fiatal lány –, aki az ünnepcsúcs csapatával vonult fel a karneválon, a *-okat bámulta, az égből hulló tűzeső halványan, a sötétség könnyű fátyolát csak gyengéden lebbentve világította meg azt a kis viskót, amelyben lakott. Nem érdekelte már, hogy szambaiskolája ebben az évben sem került fel az elsőrangúak körébe.

Letőficsáró Colonel Vicsi Molály
Andy Warhol

Ly. H.

1991 Róna
G. Zichenszki Lőrinc

G. Zichenszki Lőrinc

re látnak,
fintatási indoklás
mentek

Enni Kinga

Laq

Sehel

Volpura

Ch. Bandolier

Zeki Lintókat zsebkönyv

Mollins G. Haffpore

F. H. H.

F. H. H. Molier.

A „dele fogkaféjével”
avetelt fintatójával
Kedveskedésül

Johann Schaffner Lőrinc

Bennet Eli

Jos. A. A.

Vörösnagy Mihály

Trampánia

alacsony

Zeki Lintókat

némmel, hogy felvált (!) a megújuló Lőrinc
lemezeken, az első négyet a Lőrincnek.
A diktérium, az első kétet a Lőrincnek
az első kétet a Lőrincnek.....

Laq

Egyszerű Benn

Erkel

Zeki Lintókat

„széles” olvasóknak

hátul Enni

A. H. H.

Clemens Mikos Zeki Lintókat

Hatodik Kunszt:

Óh!

„És ők cselt szóttek.
Ám Allah is cselt szótt.
Allah a legnagyobb cselszövő.”⁷²

Flammarion
A dy Ludwig
Miguel de or bantey
la and ca
Gábori Ádám
Süveghelyi Zoltán

⁷² Korán 3. szúra 54. (Fordító: Simon Róbert, második, javított kiadás, Bp.: Helikon Kiadó, 1994.)

210.* Döbrögi barátunk, aki még a 184.*-ban nagyszabású vállalkozásba kezdett: a Mindenható nyomába eredt, s ezért kimaradt az ünnepsúcs rendezvénysorozatából, regényünk ezen pontján bukkan elő ismét. Fontos körülményként ajánlom a kedves olvasók figyelmébe azt a tényt, hogy Döbrögi a fentebb említett ponton történő távozása miatt a közvetlenül azt követő leírásokat már nem ismerhette, fogalma sem volt arról, hogy Isten létezését előbb elvetettük, aztán különféle kételyeket ébresztettünk e kérdés körül. Ha minderről tudott volna, talán el sem indul, mert vagy meggyőződésévé válik, hogy Isten nincs, így az Lúdas Matyi sem lehet, vagy pedig megretten a Mindenható rendkívüli ravaszságától, erejétől és elmegy a kedve az egészségtől. Ilyen esetekben ér véget egy regény. Mi azonban folytatjuk.

Éppen azokban a pillanatokban találkoztunk Döbrögivel, amikor már csak néhány perc választotta el a nagy találkozástól.

Nem is baj, hogy az elmúlt négy napot, s éjszakát nem szambázta át, még ereje teljében is rendkívüli feladat, nemhogy ötödnáposan elnászpángolni a Világegyetem teremtőjét. Maga a regényíró is tekintettel volt regényhőisének erre a rendkívüli küldetésére, s hosszú pihenő után, 78.* elteltével készítette hősét arra, hogy ismét megpróbálkozzék visszaverni valamit Lúdas Matyin. (Csupán a rend kedvéért: eddigi verések: Mikorka Kálmán 36–42.*-ok; B. Viz Elek 70.*; Én 102.*; a vidámparki pofozógép: 102.*; Fazekas Mihály 131.*)

211.* Maga a gondolat egyébként magától az Úristentől sem teljesen idegen. A Bibliában a sugallatára író szerzők megemlékeznek Jákob nevezetes tusakodásáról a Jabbók folyó partján, mely viadal során egy álló éjszakán át birkózott magával az Istennel. (Mózes, I. 32. 21–32. – Isten) A küzdelem nem is volt annyira egyenlőtlen. A Teremtő, hogy a hosszú tusakodás nem vezetett eredményre: „látá, hogy nem vehet rajta erőt” kénytelen volt gáncsot vetni Jákobnak, aki viszonylag simán, egy csípőficammal megúsza dolgot.

Mindazonáltal az is elgondolkoztató, hogy ki lehetett az a tisztázatlan kilétű tag, aki Márk evangéliuma szerint Jézus elfogatásánál még akkor is kitartott az Isten fia mellett, amikor az összes tanítvány már eliszkolt, majd kicsit később, otthagyva ingét gatyáját, immáron meztelenül, maga is elszaladt.⁷³ Egyesek szerint maga Márk.

Gyenge poén lenne, ha Döbrögi lett volna az?

212.* Attól tartok, hogy amennyiben a teremtő igazán akarta volna – bármilyen kemény legény legyen volt is ez a Jákob – sokkal jobban is elláthatta volna a baját. Aki ugyanis mindenható, annak fogalmilag végtelenszer nagyobb erővel kell rendelkeznie, mint egy földi halandónak, akinek ereje korlátok közé szorul. Ez a végtelen erőkülönbség pedig lehetővé tette volna számára, hogy végtelenül laposra verjen bárkit, ez pedig messzemenő elméleti fizikai következtetésekre enged jutni bennünket: Albert Einstein óta tudván-tudjuk, hogy az energiát hordozó gravitációs térnek is van tömege, ami módosíthatja a Newton-

73 Márk, 14. 50–52.

féle tömegvonzási törvényt (lásd 102.*). Ez a módosító hatás annál nagyobb, minél inkább csökken a test mérete. Ez a testméret csökkenés $R = Gm/c$ négyzetméretnél különös kapuhoz érkezik. Ez itt kérem a végtelen kapuja! ($R = a$ test sugara; $G =$ gravitációs állandó; $m =$ tömeg; $c =$ fénysebesség) Ekkor ugyanis a test saját gravitációs sugarának méretére csökken, a test felületén a tömegvonzási erő végtelenre nő, a test már nem képes ellenállni az összehúzódnak, még a fény sem képes felületét elhagyni. A test matematikai pont méretűvé „omlik össze”, eléri az úgynevezett szingularitást. Namármost, egy ilyen Jákob méretű, kb. 70 kg tömegű krapek esetében a gravitációs sugár mérete hozzávetőlegesen 10 a mínusz huszonharmadikon cm. (Arányait tekintve ez akkora méretcsökkenés, mintha a Napot egy 3 km sugarú gömbbé sűríténénk.) Nos, egy ilyen kiadós laposraverés következtében beálló szélsőséges körülmények között már semmi sem hagyhatja el az összeroppanó fráter testének felszínét, a mozgás, a tér és az idő egyszerre kezd elenyészni, amikor pedig a test gravitációs sugara eléri a $2 Gm/c$ négyzet nagyságot (illetve kicsiséget) az idő az egy pontban sűrűsödött test felszínén megáll! A kiterjedés nélküli pontról alkotott eukleidészi axióma megelevenedik. Az így helybenhagyott ipsének aztán nem áll módjában tovább ellenkedni, arra ugyanis a szó legszorosabb értelmében nem kínálkozik se tér, se idő. Keletkezik egy fekete lyuk, melyet e térben többnyire nem jelez semmi, csak óriási gravitációs ereje.

Könnyen meglehet tehát, hogy a Világegyetemben lévő rejtélyes fekete lyukak valójában az Istennel birokra kelt lények küzdelmének sírgödrei. Talán ez ellen a lehangoló végkövetkeztetés ellen védekezve alkották meg az elméleti fizikusok azt az elméletet, mely szerint a fekete lyuk nem egy ilyen különleges ütésváltás hült helye, hanem egy olyan pont, melyből egy másik dimenzióba emelkedett ki egy másik világegyetem, mely a mi világunkban csak egy a kvantummechanika számára értelmezhető pont, míg a másik világban az a kezdet kezdete. A legszebb az lenne, ha a két elmélet ötvözete lenne a valóság, de erről sajna soha meg nem győződhetünk személyesen, ugyanis ez a fekete lyuk olyan szűk, hogy azon bizony lehetetlen átkúsznunk egy másik világegyetembe, még akkor is, ha ilyen egyáltalán létezik.

Mindezen tények ismeretében kérem tisztelettel kedves olvasóimat, hogy lelkük mélyén kellő tisztelettel méltassák jelentőségét regényhősünk bátor vállalkozásának!

213.* Mielőtt továbbmegyünk tegyük közösen megfontolás tárgyává Hernádi Gyula megállapítását: „Az elméleti fizika a legmagasabbrendű absztrakt költészet.”⁷⁴

214.* Most pedig len vegyük górcső alá ezt a nevezetes találkozót! Az események leírását egyébiránt megtalálhatjuk a Szent Biblia 67. könyvében. Ez egy igen különös könyv, hiába keressük a Biblia Mózes I. Könyvétől János

74 Budapest, 1997. február 16. napja, 11:30, Gellért Szálló presszója.

Apostol Mennyei Jelenésekről Való Könyvéig tartó 66 könyve között; ezt a könyvet ugyanis mindenki magában és magának írja meg. Az egyes emberek számára legalább annyira fontos és tanulságos ez, mint az emberiség történelme szempontjából Szókratész pere az athéni nép törvényszéke előtt, Jézus pere Pilátus előtt, vagy éppen Galileo Galilei pere a Szent Officium előtt.

Döbrögi egy különleges tárgyalóteremben ült a közönség népes táborában. A zsúfolásig telt teremben mindenki jelen volt minden szereplőm, mi is mindannyian, kedves olvasóim, sőt, most kivételesen (jóllehet e könyvet nem olvasák) a többiek is mind-mind. Fazekas Mihály szélesebb luxus-Bugattiját követve érkezünk meg a tárgyalásra. Fazekas mester rögtön észrevette Döbrögít, de a nagy tömegben már nem tudunk a közelébe férközni. Az első sorokban ült és annyira lekötötték figyelmét az események, hogy nem vett észre bennünket, bármennyire is integettük. Kiabálni nem lehetett, így is elég szúrós szemmel néztek ránk a teremőrök: kerubok, egytől-egyig lángpallossal kezükben!

Könyv a Lelkiismeret Legeslegfelsőbb Bíróságáról

Ez itt nem a Legfelsőbb Bíróság átvilágító pacákkal a kapunál, akik mágneses botjaikkal kimutatják a lakáskulcsomat, meg a parkolóba szánt aprót; itt nincs bársonyszőnyeg mellett ücsörgő, behemót Justitia szobor, meg biborszínű kárpit, méregzöld függöny, márvány burkolat, diófa pulpitus, főleg pedig nincs ocsmány szabású, tépőzáras talár. Itt kérem szikrányi helye nincs a bohóckodásnak, ez egy annál sokkal komolyabb hely: a Lelkiismeret Legeslegfelsőbb Bírósága! Itt nem eshetünk absztrakcióink csapdájába. Egy faragott márványtömb nem testesítheti meg számunkra az igazságosság szellemét, még ha egy bekötött szemű nőt ábrázol, akkor sem. Itt pontosan tudjuk, hogy az efféle absztrakciókat, mint például „jogállam”, a „bíróság, meg annak a tekintélye”, a „párt” stb. épp azért hívják absztrakcióknak, mert a valóságban nem léteznek, hiszen ABSZTRAKCIÓK. Ezen a tényen még az sem változtat, hogy különféle absztrakciókra hivatkozva néha megadóztatnak, valamire kényszerítenek, kihasználják, szélsőséges esetben akár megnyomorítanak, vagy megölnék bennünket.

Mindebből az is következik, hogy a „bizonyítási eljárás” nem követi sem a büntető-, sem a polgári peres eljárás szabályait. (A lelkiismereti igazság feltárásánál semmi szükség az efféle sallangokra.) Amint mi is csatlakozunk a tárgyalás nézőközönségéhez a Lelkiismeret éppen úgy döntött, hogy szembesítést tart Mindannyiunk Közös Énje (a továbbiakban: MI) és az ISTEN között. (A Lelkiismeret leggyakrabban a szembesítés eszközét választja az igazság felderítéséhez.)

LELKIISMERET (mikrofonon *kiszól a folyosón várakozóhoz*): Kérem az Istent, hogy fáradjon be! (belép egy idő, szakállas úr)

ISTEN: Jó napot kívánok, én vagyok a Mindenható Isten. (Személyi igazolványát átadja a Lelkiismeretnek.)

LELKIISMERET: Ön absztrakció?

ISTEN: Nem. (Csak mellékesen jegyzem meg, hogy a füllentést a Tízparancsolat nem tiltja.)

LELKIISMERET: Szembesíteni fogom az itt jelenlévő MI-vel. Az eljárás célja az elsőfokon (tehát nem jogerősen) az emberiség eredendő bűnösségét kimondó ítélet felülvizsgálata másodfokon. Az eljárásra az Ember fellebbezése folytán került sor. (A Lelkiismeret ismerteti az iratokat: A Biblia vonatkozó részeit, különös tekintettel Mózes I. könyvének 3., a „bűnesetről”, az „átokról és ígéetről”, valamint a „kiűzetésről” szóló verseire; további iratismertetést egyik fél sem kér.)

MI: Ön ezek szerint azt állítja, hogy az Ember bűnös.

ISTEN: Igen. Mégpedig az egész emberiség, oly módon, hogy az első emberpár bűnbeesése óta mindenki egy „rossz vágányon száguldó vonaton” ül. Az áteredő büntől csak úgy szabadulhattok, ha erről a vonatról leszálltok.

MI: Ezen a „vonaton” ezért pusztulhat el csecsemő AIDS-ben, háborús borzalmakban, vagy éppen keresztes hadjárat áldozataként annak ellenére, hogy ártatlan?

ISTEN: Igen.

MI: De ez kegyetlen is és igazságtalan is.

ISTEN: Nem, csak következetes.

MI: Miért volt egyáltalán bűn szakítani a jó és gonosz tudásának fájáról? Az Ember tudás nélkül törvénytörően pusztulna el a többi élőlény között veszedelmes agyarak, karmok, villámgyors lábak, méregfogak, hatalmas agancsok híján. Ha a tudást félti az Embertől nem tesz egyebet, mint hogy létünket kérdőjelezi meg.

ISTEN: Az Édenkertben a törvény egyszerű volt: Ne szakíts arról a fáról! Az ember ezt a törvényt megszegte.

MI: Ádám és Éva nem cselekedett semmi rosszat, mivelhogy csak az „almába” harapva jöhettek rá arra, hogy az egyetlen törvény megszegése rossz, hiszen addig a pillanatig tudatlanok voltak. Miért nem adta meg az esélyt az első emberpárnak arra, hogy erkölcsi felelősségük tudatában dönthessenek?

ISTEN: Mégis, hogyan gondolod ezt?

MI: Egy mindenható erő képes lehetett volna megvonni az embertől a tudást. Vagy nem is mindenható ez az erő?

ISTEN: Dehogynem!

MI: Nem valamiféle szándékos csapdáról, esetleg kísérletről van itt szó? A fa nem éppen azért volt ott, hogy gyümölcsébe beleharapjanak? Ki vitte kísértésbe Ádámot és Évát, csak nem Ön, akihez imádkozni szokás: „...ne vigy minket a kísértésbe...”? Vagy aki Ézsaiás próféta kinyilatkoztatása szerint: „...ki békeséget szerzek és gonoszt teremtek; én vagyok az Úr, ki mindezt cselekszem!”⁷⁵

ISTEN: Ez nem kísérlet volt, hanem próbatétel. Szóval, itt valami nagy-nagy félreértés van. A kísértő pedig nem én vagyok, hanem a Sátán.

MI: Hát az meg ki az ördög?

ISTEN: A személye, létezésének oka ne érdekeljen benneteket. A stratégiáját kell megérteni és felvenni vele a harcot.

MI: Erősebb mint Ön?

ISTEN: Nem!

MI: Akkor miért nem harcol Ön ellene a saját végtelen erejével? Miért az Embernek kellett volna megőriznie az Édent a Gonosztól?

ISTEN: Mert kifürkészhetetlen vagyok... a magam számára is.

MI: Nem értem.

ISTEN: Nem baj.

MI: Ahogy a mi Lelkiismeretünk most itt bíraskodik, az Ön lelkiismeretének hangja ugyanúgy megszólal néha?

ISTEN: A kérdés értelmetlen. A ti lelkiismeretek hangja valójában az én hangom. (A Lelkiismeret dühösen felpattan ítélőszékéből.)

LELKIISMERET: Kikérem magamnak! Nyomatekkel kérem, ne sértegetse a független bíraskodás tekintélyét.

ISTEN: Elnézést bíró úr! (*majd „félre”*) Még szerencse, a nyugodt Lelkiismeret ugyanis a Sátán találmánya.⁷⁶

MI: Az Ön lelkiismeretével kapcsolatban én tulajdonképpen Jóbra gondoltam. Ha Ön szereti az Embert, nem fáj, amikor „fogadást köt” a Sátánnal és megkínozza ártatlan hívét?

ISTEN: Tisztában voltam azzal, hogy megnyerem a fogadást.

MI: Így könnyű!

ISTEN: Igen.

MI: Viszont kegyetlen.

ISTEN: Jób itt ül a jobbomon.

MI: Nem látom.

ISTEN: Mert még nem támadt fel.

MI: Ez csak egy ígéret.

ISTEN: Ez nem csak egy ígéret, ez a Szabadító ígérete.

⁷⁵ Ézsaiás, 45.7

⁷⁶ A gondolat Ravasz Lászlótól származik és egészen pontosan így szól: „Oh, a »nyugodt lelkiismeret« a Sátán találmánya.” (*„Én vagyok a te Istened!” A Tízparancsolat magyarázata.* Bp.: Kálvin Kiadó, 1996. 43. oldal.)

MI: Hogyan lehet ezt elhinni?

ISTEN: Pál apostol szavaival élve: „a reménylett dolgok valóságaként”,⁷⁷ tehát bízni kell!

MI: Bízunk abban is, hogy a tűz nem éget? Maga Jézus sem vetette alá magát, mikor arra kérték.⁷⁸ A kétkedés a gondolkodás, a tudás legfontosabb sarokköve, e nélkül se tudomány, se művészet, se erkölcs nem létezhet. Hitetlen Tamás kétkedése pejoratív, ha Jézussal kapcsolatos, ha viszont Hitler, vagy Sztálin vonatkozásában lett volna az egyetlen kétkedő a tanítványok sorában, akkor kiemelkedő és egyben egyetlen hősként tekinthetnénk rá a történetben.

ISTEN: A bibliai hit nemcsak reménykedésből áll, az ismeretek, a szívbéli bizalom és a cselekvő engedelmesség hármas egységére épül.

MI: Mégis, nem gondolja, hogy a hithez több bizonyosság kell az embernek; Istennél jobban senkinek sem kellene tudnia, hogy az Ember miként közelíthető meg!

ISTEN: Ezért nyilatkoztam meg az ember előtt az „általános kijelentés” formájában.

MI: Mit csinált?

ISTEN: Megmutatkoztam a természet egészében... Ha egy egyszerű korszak anyaga nem szerveződhet össze véletlenül, egy alkotó ember akarata nélkül azzá, ami, akkor a legbonyolultabb nagy egész: a Világegyetem hogyan tehetné meg mindezt a Szellem, az Isten akarata, tervei nélkül?

MI: Ez valóban komoly érv, viszont nem ad magyarázatot arra, hogy a teremtető erőt, az Istent mi hozta létre. Ha ugyanis a szellem nem az anyagból emelkedik ki, akkor vagy öröktől fogva létezett, vagy a semmiből jött létre. Ezzel egyben elfogadjuk azt, hogy elképzelhető az öröktől fogva való létezés, vagy a semmiből való létrejövétel. Ilyen esetben viszont nincs okunk továbbá azt mondani, hogy az anyag ne létezhetne öröktől fogva, vagy hogy ne jöhetett volna létre a semmiből.

ISTEN: Ez valóban komoly érv.

MI: És?

ISTEN: Mi és?

MI: Ön erre nem tud válaszolni?

ISTEN: Mondtam már, hogy kifürkészhetetlen vagyok... nem emlékszem pontosan.

LELKIIISMERET: Figyelmeztetem, Uram, hogy ez egy komoly szembesítés, joggal várunk illő komolyságot Öntől.

ISTEN: De olyan régen volt ez az egész, végtelen idővel ezelőtt.

MI: A téridő és benne a Világmindenség nem lehet, hogy egyszerre jött létre önmaga által, s egyben egyezik meg önmaga alkotójával?

ISTEN: Azt hiszem nem.

MI: Egyéb „bizonyíték”?

ISTEN : Maga a történelem.

⁷⁷ Zsidókhöz írott levél 1.1.

⁷⁸ Lukács, 4.9.

MI: Az a rengeteg borzalom?

ISTEN: Nem a borzalmak, hanem a történelem menete, fordulatai. A borzalmakat az Ember okozza. Az akaratom, mint „megengedő akarat” egy bizonyos szintig szabad folyást enged az Ember akaratának.

MI: Akár direkt, akár indirekt eszközökkel dolgozó felsőbb hatalmat feltételezve is túlságosan nagy véráldozat és komoly szenvedés után nyilvánul meg az Ön ember iránti „feltétlen szeretete” ahhoz, hogy ezt fenntartás nélkül el tudjuk fogadni.

ISTEN: Pedig én a Világot az Emberért teremtettem azon a bizonyos hat napon.

MI: Bizony eléggé olyan is! Egyébként a hangya a maga „tudati szintjén” ugyanígy vélekedhetne saját istenéről.

ISTEN: Ez így is van rendjén. Ha nem így lenne, a Világ nem lehetne ilyen sokszínű. Hidd el, a Világ keletkezésének oka az én szeretetem.

MI: Az nem fontos, hogy nekünk tetsszen?

ISTEN: De, nagyon!

MI: Akkor miért nem tetszik annyi embernek? És Önt miért nem szeretik annyian?

ISTEN: Nem kell, hogy mindenki szeressen. Az Istent – csakúgy mint az embereket – legalább annyira jellemzik utálói, mint azok, akik szeretik; bizonyos emberek utálata kifejezetten hízelgő is lehet. Az élet pedig azért nem tetszik mindenkinek, mert bonyolult, ugyanis az Ember képességeit meghaladó terhet vett a nyakába: vállalta a jó és a rossz közötti döntés felelősségét.

MI: Nem vettünk mi semmiféle terhet a nyakunkba, egészen egyszerűen nincs más alternatívánk. A jegesmedvét nem kísértette meg a Gonosz az Édenkertben, mégis kegyetlen természete van szegénynek. Mi is egyszerűen olyanok vagyunk, amilyenek vagyunk. Egyébiránt, ha Ön már látta a bűn terjedését, miért csak Ábrahámmal kötött szövetséget? Miért nem tud egy mindenható erő az összes ember „kiválasztásán” keresztül mindenkit megváltani? Nem szeret mindenkit? Nem mindenható: szeretne ugyan, mégisincs befolyása minden eseményre; esetleg nem akar befolyással lenni minden eseményre? Kisebb gondja is nagyobb ennél? Vagy egészen egyszerűen nincs is?

ISTEN: Ha nem hiszel, nem vagyok. Máskülönben szabadító tervemet mindenki sorsába beleszóttam.

MI: Soha nem bicsaklott meg a keze a sors-írás, -szövésközben?

ISTEN: Nem, azt hiszem nem.

MI: Ennek az értelmét sem látom. Azt még értem, hogy Jézussal, egyszülött fiával, saját testet öltött valójával mit tett: ha Ön úgy gondolta, hogy keresztálba küldi, miután „magával” tette ezt, megértem az áldozat minőségét, ráadásul, ha ezzel tényleg megváltotta az emberiséget, akkor valóban nagyszerű dolgot tett. No, de például a bibliai József? Mi, mindannyian egy kicsit Józsefek, nem értjük miért kell homályos terveket szőni sorsunkba? Ráadásul gyakran megessik, hogy a gonosz fordulat nem alakul jóvá, sokan bentrekednek olyan börtönök, kutak mélyén ahol a szabadító ígéret nem teljesezhet be. Az efféle gonosz terv szövőjének legfőbb mentsége az lehet, hogy nem is létezik.

ISTEN: A sors gonosz fordulatait nem én találom ki. Én a magam részéről csak kiraktam az „útjelző táblákat”, parancsolataimat, aki mégis zsákutcába fut, az magára vessen. A saját problémáját pedig mindenkinek magának kell megoldania, hiszen ha más oldja meg azokat, az már nem is az ő problémája lesz, hanem a másé.

MI: Azokat, akik „zsákutcába futnak” elhagyja.

ISTEN: Nem én... ők hagynak el engem.

MI: Az Ön parancsolatai, ezek a bizonyos „útjelző táblák” nem felelnek meg a legtökéletesebb erkölcsi parancsolatsor követelményeinek. A jószándék kétségtelen ugyan, de a megfogalmazás arra vall, hogy aki formába öntötte a szöveget, az bizony nem volt a szavak embere.

ISTEN: Hogy értsem ezt?

MI: Ha a természet mesteri megalkotása az Ön nevéhez fűződik is, minket, embereket nem érthet meg, mint ahogy mi sem érthetjük meg egészen pontosan például a hangyák gondolkodását, világlátásukat, bármennyire is felettük állunk szellemi képességekben. A gondolkodási szintek között a szakadék mindkét partról nézve ugyanakkora. Ezért, ahogy mi sem a hangyák dolgában, úgy Ön sem kompetens az Ember erkölcsi vonatkozásainak megítélésében.

ISTEN: Törvényeimet azért alkottam, hogy az Ember ne legyen a teremtet világ minden elemében Istent látó, mindentől rettegő panteista; ne legyen lelketlen ateista, aki számára nem létezik semmi, ami megfoghatatlan, így a szeretet sem; ne legyen a földi világban boldogtalan idealista; ne legyen a minden értelmetlenségében hívó és ezért gátlástalan nihilista. Ehhez képest véleményedet csalódással hallom, egyben bizonyító erejű érveket várok!

MI: Rendben! Ön szerint az erkölcs legfontosabb alappillére a Tízparancsolat foglalja magában?

ISTEN: Természetesen. Ez az Isten és az Ember közötti szövetség alapokmánya.

MI: Nos, az idegen istenekre vonatkozó tilalom enyhén szólva „sportszerűtlen” például a buddhistával szemben, akinek igazi erkölcsi értékeit ez a parancsolat semmi esetre sem határozhatja meg. A mindentől rettegő panteistának pedig mindegy, hogy rettegésére ezer, vagy egy isten ad okot. A baj magával a rettegéssel van.

ISTEN: Valóban, Buddhát – ezt a mosolygó „istent” – nem nagyon szeretem; a rettegésre sem kívántam okot szolgáltatni.

MI: Buddhát nem Ön teremtette?

ISTEN: Na, jó, hagyjuk ezt!

MI: A nihilistát sem szabad bántanunk pusztán azért, mert nem látja az Egész értelmét! Ettől még saját cselekedeteinek lehet értelme.

ISTEN: Viszont én ragaszkodom hozzá, hogy higgyen bennem! Mózes is évtizedekig neveltem alázatra, mielőtt hagytam volna, hogy nagy tervét megvalósíthassa.

MI: A faragott képek készítésének tilalma egy újabb erkölcsi szempontból semmitmondó parancsolat. Ráadásul a feszületek, a Jézust ábrázoló számtalan freskó, szobor, a felmérhetetlen mennyiségű egyházi témájú műkincs, a díszes

oltárok, székesegyházak lényegüket tekintve ugyancsak a bálványimádás eszközei.

ISTEN: Egyrészt ez a parancsolat a lelketlen materialistákra vonatkozik: ne istenítsd az anyagi valóságot!...

Mi: Aki bármit istenít, az éppen hogy nem materialista, hanem istenhívő. Aki pedig materialista az hihet a megfoghatatlan szellemi, érzelmi jelenségekben, csak hogy azok okait az anyagi világra, mint okra vezeti vissza.

ISTEN: Másrészt, ami a templomok, egyházi jelképek dolgát illeti: nos, egy kicsit lehetek hiú, ha már én teremtettem a Világot, vagy nem? Egyébként sem magamért vagyok hiú és féltékeny, hanem az Emberért.

Mi: Hát?... Ennek a „fontos” parancsolatnak a szankciórendszerét sem értem. Mit ér a parancsolatot betartó leszármazóival ezerízig kegyes Isten ígéretével az, akinek mondjuk a harmadik leszármazója találna faragott bálványt készíteni? Ugyancsak miért kell büntetni a negyedik leszármazóját a bálványimádónak, akinek esetleg még az ükapja sem követte el ezt a bűnt?!? Mindez – nyugodtan állíthatjuk – butaság.

ISTEN: Igaz, súlyos a büntetés, cserébe viszont nem nehéz a parancsolat.

Mi: Aztán itt van ez az Isten nevét hiába a szádra ne vedd ügy. Hiszen nincs teremtett lélek, aki tudná az Isten nevét! Azt már meg sem kérdezem, hogy Allahnak hívják-e.

ISTEN: A nevem „felvételével” kapcsolatos tilalom ennyit tesz: „Meg ne próbáld az Istent hatalmadba keríteni!”, no és persze ne is káromkodj!

Mi: Ha Isten létezik, akkor lehetetlen hatalmunk alá venni, ha nincs, akkor pedig eleve kár a gőzért. A káromkodásnak pedig semmi, de semmi köze a teológiához. Természetesen nem szép dolog, de lényegét tekintve csupán szavakon levezetett agresszió, még mindig jobb, mint ütni valakit (esetleg a rovott múltú Pál módján irtani az embereket). Egyébkén, hadd kérdezzem meg, ennek a regénynek az írója, most megszegi ezt a parancsolatot?

ISTEN: Az attól függ, mire lyukad ki a végén. Ez dönti el, hogy „hiába”-e avagy sem.

Mi: Hát ez az! Máskülönben miért zavarja a Világegyetem teremtőjét, hogy egy önhitt kis porszem hatalmába akarja keríteni? Biztos bosszantó érzés lehet, de hogy a vonatkozó tilalom a legfontosabb tíz között legyen?...

ISTEN: A szombat megtartása is zavaró?

Mi: Nem, dehogy! Az viszont igen, hogy a legfontosabb tíz között ott van, elentétben például a hazugság tilalmával.

ISTEN: Tévedsz, a hazugságot a 8. parancsolat tiltja!

Mi: Csakugyan?

ISTEN: Igen.

Mi: Hmmm.

ISTEN: Hát a szülők tisztelete?

Mi: Végre valami emberi! Itt már csak a fogalmzással van baj. A tisztelet jó szó, azzal ugyanis csak akkor tartozunk, ha azt kiérdemelték. Szüleinknek feltétlen hálával tartozunk létezésünkért; ha pedig szerencsések vagyunk és szüleink arra érdemesek is, akkor tisztelettel is.

ISTEN: Hmmm.

MI: Aztán jön egy pici büntető törvénykönyv: ne ölj, ne paráználkodj, ne lopj, ne tanúskodj hamisan.

ISTEN: Ez tán csak nem kivetnivaló?

MI: Az egyszerű Büntető Törvénykönyv – ami ugye nagyon messze áll a tökéletestől – pontosabb, árnyaltabb; megfogalmazza például, hogy önvédelemből lehet ölni. Miért kell egyáltalán nevesíteni bármit is egy általános érvényűnek szánt parancsolatsorban azzal, hogy egyes bűncselekményeket megnevezünk?

ISTEN: Mert ezek a legfontosabbak.

MI: Ebben nem vagyok olyan biztos. Abban viszont igen, hogy a bűn lényegének tiltása egy általános érvényű parancsolat esetében nemcsak általánosabb, de pontosabb jelentésű is.

ISTEN: Már csak egy parancsolat maradt, gondolom ebben is találsz kivetnivalót.

MI: Erre mindenható erő nélkül sem nehéz rájönni! Bármilyen kívánságának tilalma ugyanis teljesen inkorrekt, mi több: büntudatot gerjesztve kifejezetten káros is. Ez éppen az a büntudatot elültető idealizmus, amittől oly féltőn óvni kívánja az Embert.

ISTEN: Miért?

MI: Mert a befolyásolhatatlan dolgok – mint amilyenek például az érzelmek – befolyásolására vonatkozó parancs betarthatatlan. Egy igazi tilalom soha nem vonatkozhat érzelmekre, csakis tettekre, még pontosabban az akaratlagos szándékra, mely cselekményeinket irányítja.

ISTEN: Az Embernek meg kell próbálkoznia a lehetetlennel is!

MI: Igen, viszont ha a lehetetlen megvalósítása nem sikerül, nem vádolhatjuk azzal, hogy bűnt követett el!

ISTEN: Az Ember nem vádolhat senkit, de én igen!

MI: Semmit nem ér a vád, ha igaztalan... Sokkal jobb lett volna a „ne kívánd” helyett a „ne bánts”. Gondolja csak meg: vágyak nélkül semmit el nem érhetünk.

ISTEN: Most már mindegy, a parancsolatokat kőbe vették. Egyébként mit javasolnál te a Tízparancsolat helyett?

MI: Például Ulpianus⁷⁹ három parancsolatát: Mást nem bántani. Mindenki-
nek megadni ami megilleti. Becsületesen élni.

ISTEN: Nem rossz!

MI: Fenntartja, hogy az Ember bűnös?

ISTEN: Igen. (*moraj a teremben*)

MI: És mi legyen a bűneinkkel?

ISTEN: Bűnvallás és bűnbocsánat.

MI: Ez önmagában kevés, viselnünk kell és főleg helyrehoznunk őket.

79 Brósz-Pólay: *Római jog*. Bp.: Tankönyvkiadó, 1984. 64. oldal. „Ulpianusnak tulajdonítják, de minden valószínűség szerint a posztklasszikus korszakból származik a jog hármas céljára vonatkozó tézis...” Ulpianus: jogtudós, praefectus praetorio a római császár mellett, a jusztiniánuszi kodifikáció javarészt az ő műveit használta fel.

ISTEN: Ezt az irtózatot vettem le vállatokról Jézus fiam kereszthalálával.

MI: Ővele is igazságtalan volt. A bűnt megint más szenvedte el. Ráadásul szegény Jézus kínhalála óta a „megváltott világ” egy csöppet sem szenvedett kevesebbet, sőt!

LELKIISMERET: Rendben van, uraim, eleget hallottam. A szembesítést befejeztem, kérem szíveskedjenek kifáradni, a Lelkiismeret Legeslegfelsőbb Bírósága ítélethozatalra visszavonul.

Mielőtt észbekaphattunk volna Döbrögi már el is hagyta a közönség padso-
rait és eliramodott abba az irányba, ahol az Istent fellelni reménylette.

215.* – Álljon meg Döbrögi uram! – szólalt meg hirtelen Péter a nagy siető-
sen Isten nyomába eredt Döbrögi útját állva. Döbrögit szemlátomást nagyon
zavarta ez az okvetetlenkedés.

(Kedves olvasóim! Mielőtt végigolvasnánk a most következő fontos párbe-
szédet felhívom figyelmüket egy rendkívül fontos körülményre. Eddigél – s e
csillag után is majd – Péter mint az író nemzedékének egyik generációformáló
kulcsfigurája jelent meg a regény lapjain. Nem önmagát jelentette csupán, s
mint ilyen pontosan megszerkesztett mondatai a valóságban a szerző agyában
álltak össze azzá, ami; nem kevésbé támaszkodva persze Péter nagyon eredeti
megnyilvánulásaira, produkcióira a való életben és Ildikó meséiben. A 215.*
további része azonban kivétel ez alól a szabály alól: Péter minden előzetes
egyeztetés nélkül, rögtön rögzített „interjú” formájában nyilatkozik meg.)

– Ne állj az utamba, rendkívül fontos dolgom van! – kiáltotta Döbrögi és fe-
nyegetően megsuhintotta mogyorófavesszőjét. – Még ez a valami! Még hogy
bűnös ember... Hát szóval, ami itt van, ami itten ebben a városban uralkodik?!

– Csak segíteni szeretnék... nem jó úton jársz, ha az Istent akarod elverni! In-
kább bíznod kellene benne, mégpedig feltétel nélkül!

– Te miért bízol benne feltétlenül?

– Mert szükségem van egy bizalmamat feltétel nélkül élvező támaszra, a Föl-
dön választott társamon kívül.

– Abban bízol, aki Jóbot megkínózta, s akinek megengedő akarata atombom-
bák robbanásáig engedte elszabadulni az indulatokat? – fakadt ki Döbrögi mér-
gesen, szeme szinte szikrákat szórt.

– Csak az láthatja így, aki csak a pillanatnak és a pillanatban él – kezdte Péter
névéhez híven egy kőszikla nyugalomával –, hogy Jóbot megkínózták. Az élet
ugyanis egy ötvözt csoda, melyben ugyanolyan szerepe van a szenvedésnek,
a boldogságnak, a kudarcnak és a sikernek. Próbára vagyunk téve, a siker és a
szenvedés is próba, aki kiállja nemesedik – majd kis hatásszünet után hozzátette -:
aki nemesebb, nagyobb próbát is kiállhat.

– Te soha nem érezted úgy, hogy elegend van ezekből a próbákból, hogy
hagyjanak békén, veled ne szórakozzanak!?

– De. Mikor a második fiam is meghalt, hat hónapos korában. Akkor nekem következett el három évig a „Jób szenvedéseinek könyve”. Akkor én is feltettem magamnak a kérdést, Döbrögi, hogy mivégre ez a büntetés. Évekig gondolkoztam a válaszon a saját lelkiismeretem legeslegfelsőbb bírósága előtt. Aztán rájöttem, hogy az Isten nem lehet „vádolt” egy ilyen eljárásban, se nem ügyész, se nem ügyvéd; csak és kizárólag bíró, Jézus pedig tanú. Az eljárás célja az emberiség megigazulása a teremtés, próbatétel és a megbocsátás útján. Az eredmény nem lehet más, csak az újjáteremtés. Ezzel válaszoltam meg magamnak a kérdést, és kezelem tényként, hogy minden kisgyerek az én fiam is. Ezért és azóta tanítok.

– Ez nagyon szép – mondta Döbrögi kicsit megenyhülten, a mogyorófaveszszőt sem suhogtatva már – de nem túlságosan titokzatos ez ahhoz, hogy elfogadjuk? Te ezt csak úgy elfogadod, nem akarsz erről többet megtudni?

– A hit nem akarat, hanem remény és tudás. Az Édenből kikergetés óta egy szüntelen civilizációs folyamat részesei vagyunk. A civilizáció nem más, mint „titokfejtegetés”, a titokfejtegetés célja pedig az, hogy kiszolgáltatottságunkat csökkentsük. Vannak megoldott titkok (amit valaki megfejtett a megoldandó titkok közül), vannak megoldandó titkok (feladatunk eldönteni, mi ezek közül a számunkra megoldandó titok), és van A TITOK, ami bizony titok, titok, titok. Megfejthetetlen, földi életünk során megérthetetlen.

– Szóval te is azt mondod, hogy az Ember bűnös, hogy még a „tudás fájáról” való szakítás előtt, az erkölcsi felelősség nélküli létben kellett megbirkóznia az Éden Sátántól való őrzésének kemény, erejét meghaladó feladatával?

– Minden ember ugyanígy szakít az ifjúkor és a felnőttkor határán egyfajta „fáról”, az önálló felelősségvállalás fájáról. Ha ezt nem teszi meg, akkor elsősorban szüleit, másodsorban környezetét, harmadsorban Istent teszi felelőssé minden őt ért sérelemért, magát soha. Épp az Ember ilyen fajta felelősségvállalása, bűnösségének tudata teszi az istenhitet (nem a vallást!) racionális életszemléletté, ellentétben mindenféle olyan idealizmussal szemben, ami az Ember bűntelenségéből indul ki.

– Ha ez így van, akkor ez a híres, Jézus kereszthalálával megváltott világ miért szenved annyit, mint még soha?

– Nem kell a világ megváltásával foglalkoznunk, csupán a közvetlen környezetünket kell megváltani azzal, hogy nem a világ bűnein kesergünk, hanem saját magunk igyekszünk még egyszer nem elkövetni, amit már egyszer elkövetünk.

– Akkor most azt mondd meg nekem, hogy ki a Kísértő? Talán titok?

– Nem, nem titok. Nagyon is megfogható. Egyébként sem szeretem a nehezen megfogható fogalmakat, a titokgyártást ott, ahol nincs is titok. Az igazi titkok az örökléthez kapcsolódnak és nem a földi dolgainkhoz. A Pokol, a Paradicsom itt a Földön van, megfigyelhető, nyomon követhető. Láttunk már ezer Lucifert, Sátánt, ismerjük arcukat, mondataikat. A kísértő nem más, mint a kisebbrendűségi, illetve felsőbbrendűségi kór. A 164.✱-ban elemzett „Gonosz Görcs”.

Döbrögi szemlátomást nem volt megelégedve a válasszal és elszaladt. „Ha valaki mindenható, akkor ha nem közvetlenül, saját kegyetlenségéért, de legalább a Gonosz Görcs létezéséért felelősséggel tartozik.” – gondolta, és tetrekészen megsuhintotta a mogyorófavesszőt.

216.* Ebben a nagy izgalommal várt csillagban közlök egy ábrát:
Íme:

Ehhez a rajzhoz meglehetősen hasonló (vagy talán pont ugyanez a), sajátkezű rajz ékesíti Kurt Vonnegut, neves amerikai szerző *Bajnokok reggelije*⁸⁰ című művét, mindjárt a bevezetőben, illetve a nyolcadik fejezet legelején. Ott abban a szöveggörnyezetben segglyukat ábrázol, itt ennél sokkal talányosabb a helyzet; és milyen érdekes, hogy a mi nézőpontunkból ugyanez lehet csillag, fekete lyuk, vagy akár a legrosszabb nebulóknak járó félelmetes „szőrös feketepont” is. Egyértelműen azonban mégsem kívánok állást foglalni a rajz értelmezésének tekintetében. Erre igen jó okom van: az az irdatlan nagy csihi-puhi, amire Döbrögi készült az Istennel való találkozás apropóján ugyanis egészen más értelmezést nyer egy vallásos lelkületű kedves olvasó agyával, mintsem egy istentagadó agyával elgondolva. Ilyen megfontolásból az istenverés kényesen intim történeteit minden kedves olvasó szabad fantáziájának kényére-kedvére bízom!

249.* Amint látják valami nagyon-nagyon furcsa mégiscsak történhetett Döbrögivel, hiszen 33* az előző csillag óta nyomtalanul eltűnt. Mintha a téridőből szakadt volna ki egy darab. (Nehéz az ilyesmit pontosan megállapítani, a nyomtalanul eltűnt időt ugyanis a dolog természetéből adódóan nem érzékelhetjük közvetlenül.)

Megnyugtatósképpen azt tanácsolom nézzék meg, hogy van-e még valami a kezükben tartott könyvben ezen oldalt követően. Ha azt látják, hogy a történet még tart, akkor Döbrögi bizonyára nem esett áldozatul a nagy találkozásnak.

250. JUBILEUMI *

Figyelmeztetés minden írástudónak:

„Madarat barátjáról, embert tolláról ismerni meg!”

80 Kurt Vonnegut jr.: *Bajnokok reggelije*. Bp.: Maecenas Kiadó, 1988.

251.✱ A Lelkiismeret Legeslegfelsőbb Bíróságát még az ítélethirdetést jóval megelőzően elhagyó emberek társaságában az egymással vetélkedő cégek, esetünkben a ZIMMEZUM, illetve TUTÁLIBE részvénytársaságok vezérkarai is a távozás mezejére léptek. Mint látni fogjuk, a 216.✱-óta eltelt időt nem vesztették hiába. Az immáron komolyan megizmosodott TUTÁLIBE Rt. Mikorka Kálmán vezette menedzsmentje komoly erőt képviselt a ZIMMEZUM Rt. szándékaival szemben. A sorsszerűen alakuló folyamatok erővonalainak eredője egyre inkább Kálmán szerencsecsillagának felragyogása irányába mutattak.

Kálmán egy szépnapon igen érdekes levelet talált postaládájában, mely a mesebeli Afrika egyik egzotikus (bár éppen polgárháború dúlta) országából érkezett:

„A CALL FOR HELP!” címmel kezdődő segélykérő levél a kormány gáz program lebonyolításáért felelős és nemrégiben menesztett tisztségviselője (retired Chairman of Gas Project) és elvbarátai (my collaborators) fordulnak azzal a tiszteletteljes kéréssel a TUTÁLIBE Rt.-hez (Dear Sirs), hogy a jól menő üzletágból (multi-billion dollar venture) félreügyeskedett (we are able to rake in...) mintegy 30 millió dollárt ugyan fogadja már a cég nem csekély 20 százalékos jutalék fejében azzal, hogy a 80 százalékos rögzítést át kellene utalni előre elkészített papírok alapján (official documentation have been prepared...) bizonyos cégek számlájára. Ezen „bizonyos cégek” nevét a levélíró biztonsági okokból (for security reasons) egyelőre nem közölte.

Kálmán megtudhatta a levélből, hogy a TUTÁLIBE Rt.-re egy kulcsfontosságú ENSZ-tisztviselő (a key United Nations staff) irányította a figyelmet, habár ők nem közölték az illetővel szándékukat (however, we did not disclose what we intended to do with you).

Nos, ennyit kértek összesen ezért a temérdek pénzért, dióhéjban (in a nutshell).

Kálmán szeme úgy ragyogott fel, mint valami magnézium vaku; váratlan szerencséjének hatására majdnem vallásos lett; a végkövetkeztetést pedig így vonta le:

– Holnaptól minden másképp volt!

Kálmán aznap a nevezetes levelet aludni is magával vitte. Az elnöke vezérigazgató-bácsi markában gombóccá gémberedett kicsiny papiros értetlenül figyelte, hogy a görcsösen belékapaszkodó ember milyen édesdeden szendereg álomba.

252.✱ Ha ilyesmi segítségnyújtásról volt szó, Kálmán mindig is önzetlen volt...

Ha már itt tartunk, nem állhatom, hogy ne árnyaljam a pénz jellemtorzító jellegéről kialakult általános vélekedést egy megjegyzéssel: Igen, a pénznek van jellemtorzító szerepe, csak hogy az esetek döntő többségében valószínűleg éppen fordítva, mint ahogyan az a közhiedelemben él. Az én esetemben például könnyen elképzelhető, hogy most, különösebb vagyon híján torz a jellemem, amely kicsinyke torzulást pár száz millió forint azonnal kiküszöbölne. Az azonban mindenképpen fontos kérdés, hogy az ilyen módon – vagyis megvagyonoz-

sodván – „jellemtisztult” emberek vajon milyenek lehetnek pénz nélkül, ha most ennyire elkésztető képet mutatnak?!

253.✱ „Szart se ér a te haragod, hatalom nélkül!” – gondolta magában Yukka Pop Simon az egyre szemtelenebb Mikorka Kálmán egyik ijesztő megjegyzésére gondolva, de ez a belső hang önmaga számára sem csengett túl őszintén. Korunkban ugyanis a hatalom egyértelmű allegóriája: a pénz azokban a kritikus napokban feltűnően nagy mennyiségben áramlott a TUTÁLIBE Rt.-be, Simon pedig sehogyan sem talált rá a nyugtalanítóan lappangó titok nyitjára. Ugyanakkor volt annyira tapasztalt, öreg róka a szakmában hogy átlásson a szítán: Kálmán hiába helyezett el látványosan bilit az irodájában jelezvén ezzel mennyi sok dolga van, Simon tudta az igazságot, nevezetesen azt, hogy vetélytársa megvalósította a nagy álmot: az irdatlan vagyonszerzést mindenféle munka nélkül (az ilyesmit pedig szigorúan személyes kiváltságnak érezte). A fene nagy töprengés aztán – fel nem tudván oldani a titkot – nem vezetett egyebüvé, mintsem oda, hogy válaszlépésként menedzser-ultrapempörsz pelenkába öltöztette teljes vezérkarát, tüntetőleg demonstrálva ezzel a cég teljes vezetésének maximális leterheltségét.

254.✱ Kálmán számító kárörömmel konstátálta, hogy az eddig oly egységes ZIMMEZUM vezérkar zúgolódni látszik a menedzser-ultrapempörsz pelenka miatt, s így az ellenség egységében rejlő erő oszlásnak indult. Mindennek tetejébe egy zseniális üzleti fogással jelentőset lendített előre a TUTÁLIBE Rt. üzleti pozícióján: A cég nulla kamatozású kötvényt bocsátott ki, majd kis idő elteltével a lejegyzett kötvényeket értékpapírra változtatva beemelte azokat a társaság alaptőkéjébe, a soronkövetkező közgyűlésen pedig az új értékpapírokat részvénybevonás útján eltűntették, örökre eltűntetve ezzel egyben a társaság addig felhalmozott összes veszteségét.

Erről értesülve Simon rögtön anginás fájásokról kezdett el panaszkodni, majd újabb balfogással tetézte a ZIMMEZUM sokasodó gondjait: A vezérkar luxustávolveleti kirándulásainak költségeit azzal akarta nullára csökkenteni, hogy a tojamai „testvérvállalat” vezérkarát csereútra hívta Debrecenbe, gondolván: „mindkét cég kifizeti a másiknak az útját, így az út mindenkinek ingyenes lesz.” Tévedett! A ZIMMEZUM Rt.-nek természetesen le kellett nyelnie a tojamaiak méregdrága utazási költségeit, akik egyáltalán nem fukarkodtak a ZIMMEZUM Rt. pénzével.

Ez utóbbi eseményeknek egyébként kultúrtörténeti jelentősége is van. Ezen utazási akciót követően csodálhatja meg minden esztendőben Debrecen vendégszerető polgársága a „testvérváros” delegációjának, az úgynevezett „tojamai kardforgatóknak” parádés bemutatóját a Nagyerdei Karneválokon; a tojamai testvérek pedig ugyancsak azóta gyönyörködhetnek évről évre a „hajdúsági ganajforgatók” virtuóz vasvilla bemutatójában.

255.✱ Simon odáig vitte bosszúvágó figyelmetlenségében, hogy a legelemből elővigyázatossági követelményeknek is elmulasztott eleget tenni. Erre a

legpregnásabb példa a ZIMMEZUM Rt. guminő gyártó szegedi fióktelepének elkótyavetyélése volt. Simon annak reményében kötött üzletet a svéd céggel, hogy a halódó műnő üzletág felvirágozzék. (Már majdnem teljes egészében átérttek a fantomkoca gyártásra.) Simon édes terveket dédelgetett a melegvizes „Monroe” modellről (olyannyira, hogy Yukkáné már-már féltékeny lett az elasztikus vetélytársnőre). A gyönyörű álom aztán a keserű ébredéssel foszlott szerte: A joint venture svéd fele – mint utóbb kiderült – a legveszedelmesebb külföldi konkurencia, aki értelemszerűen hetek alatt a földdel tette egyenlővé az üzemegységet, tán még sóval is felhintette a helyét.

Ami pedig Simonnak különösen fáj, az az volt, hogy a felvirágzás helyett csirájában kiirtott műnőüzem csődbemenetelének legfőképpen a külföldi igazgatók iszonyatos fizetése teremtett alapot.

256.* Yukka Pop Simon, mint eredendően sikerorientált ember egyre nehezebben viselte a cége körül kibontakozó – maga okozta – kálváriát. Mi pedig, kedves olvasóim, mindnyájan ismerjük a gyarló ember lélektanát: Semmi sem vigasztalja a sikertelen embert igazán (művészet, szépség, a lélek örömei), csak ha találkozik egy még sikertelenebb emberrel. Történetünkben ez annyit jelent, hogy a vezérek hangulata hatványozottan kezdett távolodni egymástól az önfeledt, bizakodó káröröm és az önemésztő, meddő morfondírozás két végpontja között.

Simon tábornoki tölgyfalomb jelvényt tűzött gallérjára: mindhiába! Egyéb antidepresszáns nem jutott eszébe; most bezzeg milyen jó lett volna Sátortá Bori kiterjedt háziiorvosi ismeretségi köre!... De Bori Sajna épp Hongkong utcáit róttá ekkor. Simon így minden magyar cégvezetők sajátos reflexeit követve előbb külföldi, majd külföldi nevű pesti, végezetül simán csak pesti cég tanácsaiért dobott ki irdatlan mennyiségű pénzt a ZIMMEZUM Rt. ablakán, ködös megfogalmazású és teljességgel haszontalan „szaktanácsokért”. Annyi haszna azért csak volt a szaktanácsokból, hogy ezt követően maga is szorgalmazta a cég ilyen irányú tevékenységét: a ZIMMEZUM Rt. hitelfelvételhez „projectmanagerként” ajánlkozott, miután Simon összeütött valami blankettaként használható zagyvaságot a cég szövegszerkesztőjében. (Ehhez a kockázatos üzletághoz

a biztosítékot egy pesti, magát hiteles könyvvizsgálónak tituláló csavargóval 1 milliárd[!] forintra felértékeltetett ingatlan jelentette, melyen düledező falú disznóolakon kívül nagy mennyiségű kiszáradt fűvet lehetett fellelni.) Csillagászati összegű hitelekre szerkesztettek eleve sikertelen pályázatokat, persze az igényelt összeg után számított jutalék fejében. Még olyan marha is akadt, aki a sikertelen pályázat után az újabb kísérletért is hajlandó volt fizetni.

Az ilyen kisebb, átmeneti sikerek azonban fel nem érhettek Kálmán látványos akcióival, aki ajándékokkal és cukrászdai meghívásokkal láncolta magához a kor legjelentősebb embereit és zsarnok módján uralkodni is tudott felettük. Kálmán hiúsága és elbizakodottsága, önzése és nárcizmusa mértéktelenné vált. Élősködők, szélhámosok, egyéb lecsúszott kétes elemek, sarlatánok, svihákok, s ki tudja még kiféle-miféle szerzetek serege hemzsegett állandóan körülötte. Mindez pedig maga az üzleti siker csimborasszója. Ezt a „hegyet” pedig nehezebbnek tűnt immár megmászni abból a völgyből, ahol Simon tanyázott, mint magát a Csimborasszót, Dél-Amerika 6310 méter magas kialudt tűzhányóját.

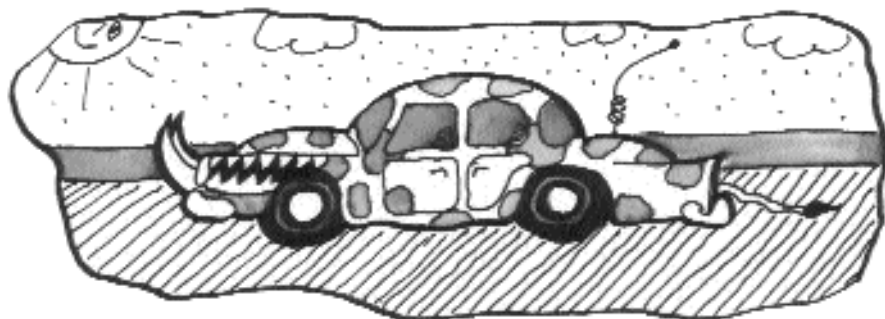
257. ✱ Kálmán, akit ez ideig mint kiváló illuzionistát ismerhettünk meg, mint prima sztartégosz is megmutatkozott. Simon mániás depressziójának depresszív mélypontján egy Wankel motoros, tűzpiros autó-helikopterrel, egy RAF 2000 GTX autogiróval látogatta meg „szeretve tisztelt” egykori főnökét, aki persze egy egyszerű 850-es BMW-vel volt kénytelen beérni akkoriban (arra is csak nagy nehezen tudott szert tenni, sokáig ugyanis a BNV pavilonjaiban kereste: „hol vannak az autók?!”). Simon a „kedveskedő” látogatás ilyen megdöbbenő nyitányára köpni-nyelni nem tudott, majd mikor kissé magához tért „ellenérvként” felmutatta Kálmánnak vadi új tapadópuskáját. Ez egy kicsit megzavarta Kálmánt, akinek a nyílpuska felépítésű tapadópuskák a gyengéi közé tartoztak. Irigykedve bámulta, hogy milyen jól szórakozik Simon, azzal, hogy a mindenre kész Budipa Piroska fejére erősített bűvárszemüveg üvegére lövöldözik és bárhogya is akarná a titkárnők gyöngye, de nem tudja megállni pislogás nélkül a tapadókorong csattanásának pillanatát. Kálmán egy ideig szótlánul nézte a pompás játékot, aztán bosszúból rögtön meg is jegyezte Simon súlyfölségére célozva (láthatatlan puskájával):

– Kucu.

– Van valami semmi közöd hozzá? – ezzel a megválaszolhatatlan kérdéssel aztán a látogatás be is lett fejezve.

258. ✱ A neves pszichológus: Adler tételének beigazolódását regényünk szereplőinek mozgásaiban is nyomon követhetjük: „Az ember cselekedeteinek legfőbb mozgatója a fölényérzet szükséglet.” Mi más is hajthatta volna Yukka Pop Simont a TUTÁLIBE Rt. székhelyére, a központi irodába, ha nem éppen ez. Nem biztos, hogy szerencsés húzás volt, még akkor sem, ha a cég legújabb büszkeségével, a B. Viz Elek vezette különleges autóval érkezett. Elek nem ok nélkül öltött olyan méltóságteljes komornyik-arcot, mikor paszomántos sofőr egyenruhájában ajtót nyitott főnökének, az autó ugyanis egy luxus kivitelűre feljavított, ősrégi, púpos hátú, Zasztava volt. A gépcsoda karosszériáját metál

fényű, aranysárga, illetve barna párdúc mintájú festék borította; a króm-nikkel alkatrészek félelmetesen csillogtak-villogtak; a vicsorgó hűtőrácsot elefántcsont agyarak ékítették; hátul bojtos farok fickándozott; a diszkrétén színezett üvegeken keresztül rögtön szembeötlött a cserzett marhabőr ülészet, a hófehér prém kormányvédő, a mini-bár, az autó hifi és tv-szet, valamint a perzsa szőnyeg padozat és a rózsafa betétekkel ékes műszerfal és ajtók.

Kálmánt ugyan kellemetlen meglepetésként érte a dolog, de azért fogadta a vendéget, persze egy jó tíz perig csak a (Simon „almamáternek” becézett irodája után szabadon) „körtemáternek” keresztelt központi iroda előszobájában. Simon még el sem telítkezhetett a frissen adott reváns élményével, mikor elsőosztályú málnaszörppel betoppant hozzá Kapja Bea, Kálmán újdonsajtós titkárnője.

Bea a TUTÁLIBE Rt. gyarapodásának kézzel fogható jeleként jóval tekintélyt parancsolóbb mellbősséggel rendelkezett, mint Budipa Piroksa. Ekkora keblek, illetve tulajdonképpen arcátlanság láttán Simon bíborvörösre változott és Beával megüzente Kálmánnak, hogy „fiatal Kálmán még az efféléhez”, és hozzátette még azt a genetikai abszurditást, hogy „vele ne packázzon, hiszen Kálmán az ő fia lehetne”. Nem mindennapi felbőszültségének azzal adott nyomatékot, hogy a málnaszörp érintése nélkül, azonnal távozott a cég székhelyéről.

259.* Az előbbi epizód szomorú folyományaként Yukka Pop Simon többszörösen is helytelenül gondolkodva kirúgta a ZIMMEZUM Rt.-től Budipa Piroskát. (Ezen a ponton nyeri el jelentőségét a 46.*-ban tett sejtelmes utalásom a mellbőség majdani jelentőségét illetően. – A szerző.) Hálátlan és buta volt egyszerre.

Egyrészt elveszített egy maximálisan lojális munkaerőt, fontos titkok tudóját, aki ilyen minőségében nagyon veszélyes módon lehet még szolgálatára egy ádáz ellenségnek. Ráadásul össze sem lehetett hasonlítani Piroksa profi szolgálatkészségét az irigylett Kapja Bea végletesen sznob allűrjeivel, aki pár hónapos külföldi távollét okán különös akcentussal, furcsa szórendi, nyelvtani tévedésekkel tördelte nyelvünket; az egyszerű konyhai eszközök magyarul meg nem értett használati utasításait angolul magyarázatta el a gyártóval; különös színeket varázsolt csiricsaré otthonába és feltűnősködő ruhakölteményeire; jellegzetesen idegesítő szokásaként az utcán rendre nem ismerte meg az ismerősöket ezzel téve

plasztikusan érzékelhetővé az általa vélt társadalmi és kulturális korlátokat ő és a külvilág között. Holott a valóságban nem rendelkezett egyéb komoly értékhardozóval, mint azzal, aminek életében mindent köszönhetett: két méretes csecssel.

Másrészt Simon abban is tévedett, hogy az életkornak önmagában az emberek közötti kapcsolatokban, az egymást megillető megbecsülés tekintetében etalon szerepe lehetne. Az életkor ugyanis csupán hosszabb időben megnyilvánuló lehetőség arra, hogy az érintett személy tiszteletet ébresszen maga iránt embertársaiban. (Félreértés ne essék: mindennek persze semmi köze az udvariassági szabályokhoz.) Az életkor önmagában azért nem ébreszthet tiszteletet, mert ahhoz elég vigyázni arra, hogy az illető ne hogy meghaljon. Ez pedig minden élőlény elemi sajátja, ezt a legprimitívebb férgek is tudják. Semmi tiszteletet nem szokás tanúsítani a stromatolitok, a cyanobaktériumok (kékeszöld algák) fosszilizálódott kolóniái iránt, holott az élő kolónia alatt, az első rétegek (a megkövült ősök) 3,4 milliárd évesek. Csak viszonyításképpen jegyzem meg: a Föld, az egész Naprendszerrel egyetemben 4,6 milliárd évvel ezelőtt keletkezett.

Azonban amint látjuk mindezen tények, érvek és távlatok jelentőségükben a hétköznapiak szintjén bagatellnek bizonyulhatnak tekintélyes emlékek bősítő látványának hatására.

260.* Nos, mielőtt követnénk Yukka Pop Simon karrierjének örvénylő súlyledését abba a sötétlő, zavaros közegbe, mely leginkább Kapja Bea őrjítő időmai közötti szakadékhoz hasonlatos, álljunk meg egy pillanatra! Lássunk valami alternatívát az eltévelyedésre! Egy eltévedés történetét.

Nagyapám, mint már mondtam volt: a világ legöregebb Zeke Lászlója miközben e sorokat írom egészen pontosan 87 esztendő. Eleven bizonyosága annak, hogy „aki nem hal meg az megöregszik”, tehát: „aki nem öregszik, az nem hal meg!”. Így, jócskán a kilencedik X-ben még mindig többórás bicikli kirándulásokat szervez magának egyrészt a környékbéli szép kis falvak felderítése végett, másrészt nap mint nap a temetőbe, ahol „nem is lehet olyan rossz, nem panaszkodik ott senki”, meg aztán várják már a rokonok, például az ő nagyapja, akinek ismét a térdére ülve lesz mit mesélni az itteni furcsa világról. Nem fél a haláltól, nem csak azért, mert azt ahogy szokta mondani „eddig még mindenki kibírta”, hanem elsősorban azért, mert nem maradt semmi elszámolnivalója élete teljességét illetően. Nehezen látszik egy egyszerű, csendesen mélázva kerekező parasztemberen, hogy mindent elért, de mégis így van. Titkát megfejtetni nagyszerű feladat, egy-egy kivételes pillanatban sikerül valamit megsejtenem belőle:

Idén, talán az első igazán szép kora tavaszi napon ismét fölkerelkedett kerékpárjával kirándulni egyet Hajdúhadház környékére. A város főterén keresztapja és annak fia áll szoborként örökre megmerevedve abban a pillanatban, mikor a lövészárokból kiszaladva fia életét mentő apa és gyermeke egyszerre, egymásba kapaszkodva halnak meg ugyanattól a lövedéktől.

– Szervusztok! – szólott oda nekik, a két Kiss Bálintnak Nagyapó, aki igen korán, már kisgyermekként, még az I. világháborúban a hajdúhadházi vasútállomás környékén kerekézve megtanulta – életében először látva felnőtteket zokogni –, hogy sírni nemcsak a gyermekek tudnak.

Ez az epizód csak azért fontos, hogy lássuk honnan indul egy ilyen bicikli kirándulás, egy picike szakasz a Lao-ce⁸¹ által a Tao Te Kingben kijelölt úton.

Nagyapám ezúttal is, mint mindig utazásai során, izgalmas és szép kalandra vállalkozott. Most nem az egyiptomi piramisok lábánál tevegelt, vagy a Vezúv kráterének széléről bámult alá, nem a matador kegyetlenül elegáns mozdulatait leste a madridi arénában, nem is Párizs panorámájában gyönyörködött Eiffel mérnök úr tornyából, még csak nem is a Prado, a Vatikán, vagy a Louvre kincseit csodálta, hiszen látta már a moszkvai hagymakupoláktól Koppenhága selőlőjén át a brüsszeli pisilő kisfiúig Európa zegét-zugát. Nyolcvanhét évesen egy öreg kerékpár nyergében amúgy sem vállalkozhatott volna már ilyen nagy útra, de azért az eredetileg célba vett Újfehértó felé tartó kövesútról le tudott térni az erdő felé vezető ösvényre. Olyan hívogatóan sejtelmes, árnyas, madárdalos kis erdei út volt, a kerékpár kellemesen ringatta utasát a harapnivalóan friss levegőben, és amíg Nagyapa aombok között csillogva-villogva bujkáló Napocs-kát és a színpompásan nyíló, dongólepte virágokat csodálta, bizony nagyon messzire, egészen Bodára keveredett. Fogalma sem volt már arról, hogy hol jár annyira belefeledkezett a gyönyörködésbe. Ahogy utólag elmondása alapján rekonstruáltam a történeteket biztos, vagyok benne, hogy a Suttogó Erdőben járt.

Hosszú, több órás út vezetett el aztán hazáig sok-sok kérdezősködés és egy jókora esés kíséretében. Erről a kalandról természetesen a rokonság is hamar értesült. A megkönnyebbülést az értetlenkedés, majd a szemrehányás követte.

– Hogyhogy miért mentem el olyan messzire? – válaszolt az aggodalmaskodó kérdésekre. – Hát pontosan azért, amiért bebarangoltam Európát. Mert látni akartam a szépséget.

Ez a kis történet legyen most egy kis extrabonus jubileum, itt a 260.*-ban, ha már a 250.* olyan kurtára sikeredett (majd' elnyelte a 216.*-tól 249.*-ig tartó Nagy Izé).

261.* Szóval a nagy csecseknél tartottunk. Egy igazi romantikus-szerelmes regény, mint amilyen ez is (lehetne) nem nélkülözheti az ilyesmit. Yukka Pop Simon is hasonlóképpen vélekedett, amikor Budipa Piroska hűlt helyére rögtön szerződtette Bere Zelmát, aki már az első körben félmegoldásnak bizonyult, vagyis csak az egyik melle haladta meg kiterjedésében Kapja Bea tökéletesen szimmetrikus melleit, Zelma egyébként sem értett az égadta világon semmihez, még az sem tűnt fel neki, hogy a cégtől zokogva távozó Budipa Piroska magával vitte a fénymásolót is, amely elmés masina ugyebár a cég összes iratát ismerte. A bal melle mindenestre a tekintetben biztató volt, hogy egyáltalán lehetséges Bea méreteit meghaladni.

Összességében Bere Zelma betöltötte azt a szerepet, amit a történelem neki szánt arra a pár napra, ameddig Simon rá nem bukkant Puczolá Sárára. Bár nehezen elképzelhető, de az inkriminált hölgy úgy a bal, mint a jobb mellével képes volt felülmúlni Beát.

81 Lao-ce, a taoizmus alapműve a *Tao Te King* legendás szerzője az i. e. IV. századból.

262. ✱ Kálmán természetesen nem tűrhette, hogy Yukka Pop Simon rápirítson a cégvezérnek kijáró autó tekintetében, ezért még Simon balul elsült bosszú-látogatásának délutánján (amikor Kálmán mellbedobással győzött) beszerzett egy Aston Martin DB7 típusú, 335. lóerős sportkocsit. Ezen autóvásárlás örve alatt egyben behozatott az országba a TUTÁLIBE Rt. pénzén négy Alfa Romeo Spider (190 LE), hat BMW Z3 (140 LE), valamint három Buick Rivierát (228 LE) azzal a ravasz szándékkal, hogy azokat eladja a saját zseb-alkalmazásának (mely cégről még a legbizalmasabb emberei sem tudtak, a nevét még a regényíró sem ismeri) és úgy intézi, hogy a vételárát csak az elévülési időn túl követelje a TUTÁLIBE Rt. Az elévült követelést pedig még a bíróság előtt sem lehet érvényesíteni: így válik zsebpénzzé a több tízmilliós behajthatatlan vételár. „Milliók egy miatt” – ahogy Madách Imre írta. Kálmán ezzel nagy lélektani határt lépett át: már magától is képes volt lopni!

Kálmán a defenzív magatartás mellett természetesen offenzív ténykedésbe is fogott. A Budipa Piroska által kinkeserves zokogás közepette bosszúból nála hagyott „zimmezumos” fénymásolót faggatva nagyszabású üzleteket készült elhappolni Simontól. A Piroskához hasonlóan önérzetében mélyen sértett gép szinte önként „köpött”, csak úgy ontotta az emlékezetből újra fénymásolt dokumentumokat az ajándékba kapott szünetmentes áramforrástól felhevülten, jóízűen falta a friss festékszalogot, lelkesen simogatva forró lámpáival a ropogós, hófehér papírlapokat. Kálmán így minden különösebb erőlködés nélkül szerzett tudomást arról a horvát tengerparton lévő és a szerb-horvát testvérháború miatt eladósodott szállodáról, melynek a csődgondnok által megállapított, könvizsgálóval felértékeltetett ára 100 millió DEM, sajnos azonban az adósság összesen 250 millió DEM; egy merész üzletember (eddig Simon eztán Kálmán) mindennek ellenére hajlandó 50 millió márkáért megvenni a szállodát; ezt követően következik majd be a „váratlan szerencsés fordulat”: a fő hitelező bank „konszolidáció” keretében elengedi majd a szálloda adósságát, majd eladják a céget 350 millió DEM értékben. A bankvezér és a merész üzletember aztán vígan osztozhatnak majd a 200 millió DEM nyereségen. (Az 50 millió DEM összegű vételárát is természetesen ugyanez a bank hitelezi majd meg Yukka Pop Simon helyett immáron Mikorka Kálmánnak.)

Miután a zsörtölődő masina kellően kikelve magából kijátszotta Kálmánnak a ZIMMEZUM Rt. fontos üzleti titkait rátért saját sirámaira: gyorsan hadarva fénymásolta saját gondolatait az együttérzés látszatát keltve mosolygó Yukka Pop Simonról, aki valójában részvétlen és lelkiismeretlen, aki saját adott szavát egy úriember adott szavának veszi, holott ez a szó egy fingásnál alig nyom többet a latban... amikor hirtelen Mikorka Kálmán a piros oldalkapcsoló gombját 1-ről 0-ra állította. Szegény fénymásolónak még csalódnia sem volt ideje, fényes üveg optikáján keresztül még látta Kálmán Simonéval egyező, álságosan együttérző, sunyi ábrázatát, aztán kifogyván a villamos áramból eszméletvesztve elalélt.

264. ✱ A magam részéről én nem hiszem, hogy „mindenki sorsa meg van írva”. Hiszen ki érne rá alapos részletességgel azt a sok lényegtelen részletet megírni előre (teszem azt, hogy XY holnap púzni fog a villamosmegállóban)? És főleg mi

értelme lenne mindennek? Sokkal inkább mi magunk írjuk saját történetünket. Előbb azt gondoltam a Sors saját életregényünk útján, magunk által otthfelejtett, fogaival felfelé álló gereblye, melybe belelépve csúnyán pofánverjük magunkat, aztán rájöttem: a Sors inkább olyan különös gereblye ami egyben mint valami rendkívül képzett ájkídó harcos szól bele a cselekménybe: az „ellenfél” (az ember) támadó mozdulatainak energiáját vezeti el úgy, hogy a mozdulat a támadó ellen forduljon. (Azt is felismerni véltem, hogy bizon néha mi magunk vagyunk ilyen „gereblyék”, ha tudunk róla, ha nem; az ilyen gereblye mivolt felismerése – mikor „belénk lépve” veri magát pofán valaki viszont igazi művészet felismerni, ráadásul igen kockázatos is.) Az ideológia korrekt, az ájkídó maga viszont módfelett kegyetlen: a törések, ficamok, zúzódások állandó kísérői a küzdelemnek. A Fátum mentségére legyen mondva viszont, hogy „az Ember a végletek embere”.

Mindez csak rövid felvezetés és indokolás Nagyapa előbbi eltévedés történetéhez, melynek végén az örökre kíváncsi, nagy felfedező otthon mély és édes álomba merült. Álmát – mint minden Suttogó Erdőből megtért vándorét – a Holdleány vigyázta, aki mintha egy picit el is mosolyodott volna végiggondolva a kalandos történet egy-egy fordulát. Talán az álomban meg is jelent a szépséges, mosolygó leány, ahogy néha az én álmaimban is megjelenik Apa. (Egy ilyen átsuhanó mosoly hatására nagyot reccsent a Gonosz Görcs a Suttogó Erdő elátkozott fáján. Lásd 164.*) A szépséges Holdleány ajkáról azonban hamar lefagy az ilyen hirtelen somolygás, ha eszébe jutnak az elvesztett barátok; elmúlt szerelmek; az, hogy hitte: a szerelem mindent kibír...

Pedig sejthetné már, hogy mi készül számára a földi gyöngyszemekből!

265.* Yukka Pop Simon szinte biztosra vette, hogy Puczolá Sára keblei ellen nincs ellenszer, az Aston Martin DB7-re pedig egyáltalán nem számított. Szóval újabb súlyos hibákat követett el. Ahelyett, hogy kóros becsvágya motiválta, vélt férfi csáberegjét a tükörrel gyakorolt csókolódzással finomította, inkább az üzlettel kellett volna foglalkoznia. Off shore cég létrehozása; vagy holding létesítése, mely kis bolygócégeknek kiadott jó üzleteken, ravasz tulajdonváltásokon keresztül a „beáldozandó” cégnél csoportosított veszteségekkel fordulhatott volna dúsan termőre; vagy legalább valamelyik gazdasági kamaránál mahinált volna valamit egy kis kenőpénzzel, beszállt volna egy TB-székház businessbe, vagy mit tudom én... De nem! Simon nagyzási és üldöztetési téveszmék hatása alatt sajátos különködésként felöltötte a „szent” álarcot: otthon szerzetesi darócruhában járt, kenetteljesen beszélt és türelmetlenül ostorozta a tévelygő emberiséget. Mindennek tetejébe Puczolá Sárát tulajdonképpen Nagy Árpi orra elől halászta el a nemes bosszú érdekében. Árpinál pedig már a menedzser-ultrapempősz pelenkával kihúzta a gyufát. Pelenkában ugyanis sokkal nehezebb csajozni; pelenkában alábbhagy a magabiztos lendület, a szellemes szleng ostobának tetszik; az extrémításig virtuóz táncos „majomparádénak” tűnik; a verhetetlen pool biliárd játékos kezében is megremeg a dákó; a mountain bike-ot is nehezebb megülni abban az átkozott pelenkában... és mindennek tetejébe még a nőjét is lenyúlta Simon,... pedig micsoda dudák!!

Száz szónak is egy a vége: Nagy Árpi a nyílt szembeszegülés jeleként merészen levetette magáról a céges menedzser-ultrapempörsz pelenkát.

266.* Simon ballépéseivel szemben Kálmán továbbra is eleven bizonytságot szolgáltatott a méltán világhírű pszichiáter: Szondi Lipót⁸² megállapításához, melyet egy perverz szexualitású destrukciós öngyilkossági késztetésekkel terhelt beteg sorsának elemzése apropóján írt le: „A pszichiáter egyik legkülönösebb tapasztalata, hogy azok az emberek, akik parapszichológiai, okkult, irracionális világban élnek, rendkívül tehetségesek a pénzkeresésben.”⁸³ Mikorka Kálmán zálogházat alapított, a zálogház kereskedelmi feladatait bonyolította a TUTÁLIBE Rt., egy szerencsétlen bank (nevezetesen a LAKADALOM-VAN-A-MIUCCÁNK Bank Rt. debreceni fiókja) pedig finanszírozta a bulit. Kálmán belső köre, elsősorban a TUTÁLIBE vezérkar mindenféle szedett-vedett kacatot értékes zálogtárgyként ajánlott fel biztosítékként a felvett záloghitel fejében, aztán a vissza nem fizetett záloghitel miatt vígan lemondtak „értékeikről”. Hogy csak két példát említsek. Gaz Ella a szántszándékkal hülyén tartott férjétől vanádium lakodalomra kapott strandpapucst „áldozta fel” másfél millió forintért. (Vanádium lakodalom: 11,3 éves házassági évforduló; hülyén tartott férj: azon hölgyek párja, akik minden MÁS himneműtől okosságot várnak el.) Bekre Pál egy merész anarchista által szórólapra rajzolt faszt, mint Pablo Picasso alkotását helyezte soha ki nem váltott zálogba három millió forint fejében. (Elnézést kell kérjek az illetlen szóhasználatért, de a rajz nem péniszt, nem pisilőt, nem bögyörőt stb. ábrázolt, hanem bizony faszt – csak ezzel a magyarázattal kerülhetjük el, hogy illusztrációként le is kelljen rajzolnom!)

Persze mindezt csak azóta, hogy a bankot egy-két tényleg jó üzlettel beettették, s a bank kész volt veszélyesen nagy mértékben hitelezni számukra. Ha ugyanis tartozol a banknak egymillió forinttal és nem tudsz fizetni: bajban vagy; viszont ha százmillióval tartozol: a bank van bajban! Mit is jelent ez a gyakorlatban? Hát azt, hogy Kálmán jó ismerősei az APEH-nél némi juttatás fejében kacagva húzzák el a felszámolási eljárás megindítását addig, hogy az egy évvel korábban kötött (vagyonkimentő) szerződések már felbonthatatlanok legyenek. És mit ér a százmillió, ha behajthatatlan?

– Szart se! – kiáltotta az érintett pénzügyi vezetője kétségbeesetten, aztán mégis aláírta a TUTÁLIBE Rt. újabb hitelszerződését.

267.* – Ítéld a gépet az úton! – jelentette be büszkén Mikorka Kálmán két igazgató társának: Heré Imrének és Bekre Pálnak az Aston Martin DB7 volánja mögött

82 Szondi Lipót (1894–1986) pszichiáter, gyakorlatban igazolt elmélete (Szondi-teszt) szerint rokon hajlamainkat felismerjük másokban. A szimpatikus, illetve antipatikus elmebeteg fotográfiáinak csoportosítása alapján a vizsgált személy elmebetegségére lehet nagy biztonsággal következtetni. A szerző véleménye szerint a Szondi-teszt feltűnően hasonlít az országgyűlési választásokra.

83 Szondi Lipót: *Káin a törvényszegő, Mózes a Törvényalkotó*. Bp.: Gondolat Kiadó, 1987. 142. oldal, fordító: Mérei Vera.

ülve, miközben padlógázzal arra készítette a gépcsodát, hogy az „represszen mint állat”. Hol van már Mikorka Kálmán omlatag Skodája a 61.*-ból?!

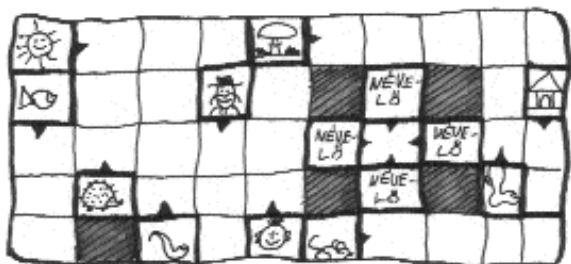
– Félre ne érts, de ettől Simon ki fog kattanni és bármilyen furcsa, de a mi kis csodafegyverünk ellen sem lesz mit tennie – tette hozzá talányosan Bekre Pál és jellegzetes, úgynevezett „G-G-G-G-G típusú” röhögéssel adott hangot örömének. (Az ilyen fajta röhögés mindig van egy csöppnyi aberrációra utaló felhangja, amit el is várunk attól, aki jelmezbálon szatírnak öltözik. (Vö.: 165.)*)

– Bizony, nem akármilyen ez a mi kis csodafegyverünk! – tette hozzá Heré Imre. És nehogy azt higgyék kedves olvasóim, hogy „csodafegyver” alatt szereplőink ezúttal az Aston Martinra gondoltak!

Mielőtt azonban felfedném a titkot, hadd jellemezzem röviden a Kálmánnal száguldó igazgatókat, akiket egyébként egymással összebékítendő hozott magával a bölcs elnök-vezérigazgató-bácsi a ZIMMEZUM Rt.-hez vezető üzleti útra, miután azok az előző napon csúnyán összekaptak egymással az üzleti ebédhez felszolgált nem teljesen ugyanolyan evőeszközök miatt.

Nos, Heré Imre (a nevezetes jelmezbálon Superman) jellegzetes Janus-arcú tékozló: önmagához zsugori, kényszeres spájzoló, míg másoknál habzsolháp. Ezzel összhangban jelentős magánvagyonnal bír, egyben ez jelenti a legfőbb alapját házasságszédelgői mivoltának. (Rossznyelvek szerint szabad szemmel is látható rajta, hogy az utcán szédelegve jár-kel.) Azt, hogy a „szédelgés” még igazán nem vezetett komoly eredményre általában „cicakaki miatti kiábrándulásra” vagy más hasonló dologra fogja, holott a valóságban sokkal mélyebben rejlő komplexusokról van szó: Heré Imre – aki magát jellemző módon „kedvenc önmagamnak” hívja – a csajozásban nem nagyon vitte messzebbre a sutogva együtt csip-csip-csókázásnál, ugyani serősen nyomasztólag hat rá azon kedvenc szokása, mely szerint igencsak nagy kedvét leli a lehető legrizikósabb helyzetekben végzett önkielégítésben, s ilyen beidegződései miatt erősen fél a kudartól. Önmagának azonban mégiscsak kellő férfierőt tulajdonítván ahányszor csak leszáll a ringlispírlről minduntalan magát sokat próbált gazfickónak érzi. Mindehhez párosult nála egy egyre elhatalmasodó bakterofóbia, mely előbb a kézfogásoktól, majd a kilincsektől, evőeszközöktől való irtózásban, evvel párhuzamosan az állandósuló kesztyű viseletben, a folytonos alkoholos fertőtlenítésekben nyilvánul meg. Egy ízben még barátnőjét is megfürdette strogenol oldatban. Mindezekre is figyelemmel történetünk idején Kálmán megbízásából a TUTÁLIBE Rt. Átverési Szabályzatán dolgozott.

Bekre Pál személyiségének megértéséhez a kulcs a gyermekkori neveltetésben rejlik: szülei rendszeresen faggatták, hogy vajon tűzvész esetén melyikük életét mentené meg, ami miatt aztán felnőtt korában avatott mesterévé vált a rémhírterjesztésnek: a büfében, a cég irodáiban, a folyosókon, hangoskodva apokaliptikus csőd és felszámolás közeli helyzetértékeléseket tart. Zseniális taktikus a munkaidő beosztást illetően: a munkaidő legelején és legvégén látványos ottléteivel sikerrel kelti a rendkívüli munkabírás impresszióját, holott a munkanap java részét rejtvény fejtéssel, mi több fejtvény rejtéssel tölti. Íme egy pár „saját talány”:

A rendkívüli munkabírás köpönyege alatt a valóságban kínosan precízen lusta emberrel van dolgunk: ha a reggeli busz indulást megelőzően akár 3–4 perccel hamarabb elkészül, akkor képes az előszoba padlón teljesen felötözve, kezében akatáskával lefeküdni aludni még egy kicsit. Másik egyedülálló jellegzetességeként ha a nincs mit közölnie, akkor is folytonos késztetést érez a beszédre, ezért aztán állandó csettegés, csámcsogás, szocsgás jelegű orális automatizmusok jellemzik. Mindezekre is figyelemmel történetünk idején Kálmán megbízásából a cég alközpontjainak, telephelyeinek, irodáinak személyzetét riogatja főmunkaidőben.

Most pedig – ígéretemhez híven – felfedem a csodafegyver titkát! A csoda, maga Idéth Lenke, aki tejes fizikai valójában ott ücsörgött Heré Imre mellett a száguldó autó hátsó ülésén. Mondanom sem kell: még egy számmal nagyobb mellekkel, mint az eddigiek. (A szédületes világcsúcsokról is azt hisszük felülmúlhatatlanok, mégis évről évre mindig akad valaki, aki még egy centivel nagyobbat ugrik, még egy kilóval többet emel, még egy tizedmásodperccel hamarabb ér oda.)

A ZIMMEZUM Rt. Székháza elé látványosan felkavart por, illetve hangzatos fékcsikorgás kíséretében megérkező Aston Martint leplezetlen jajveszékélés fogadta, amint pedig Lenke teljes testi valójában előbukkant (esetében talán inkább előbukkantak) az autóból Puczolá Sára csak ennyit mondott (és egészen pontosan így hangsúlyozva)

– Uristene! – és annak rendje-módja szerint elájult. Mikorka Kálmán ezt látva elégedetten elvigyorodott és a káröröm egyetemes nyelvén – az ahhoz tartozó torokhangon – ennyit látott jónak megjegyezni:

– Kva!

268.* – Ki ez a boszorkány? – kérdezte már bent az irodában Yukka Pop Simontól Kálmán.

– Egyáltalán nem érdekes – mentette a menthetőt Simon. – Már ki is rúgtam.

– Deszka – tette még hozzá Mikorka Kálmán a hordágyon kicipelt Sárára biggyesztett ajakkal. – Bezzeg az én titkárnóm, az döfi.

Idéth Lenke már nyújtotta is a kezét, ami épphogy csak hamarabb ért oda Simonhoz, mint mellei. Simon remegő kézzel fogta meg a feléje nyúló jobbót, hirtelen kiverte a hideg verejték, a mély dekoltázsba bámulván elfogta a tériszony. A nő első pillantásából világosan érződött, hogy nagyon kedvére van, ha a vele szeretkező férfi az aktus közben profi ökölvívást vagy horrorfilmet

néz a televízióban, miközben mindezt rezignáltan szemléli a legelső, felejthetetlen szerelem keserédes emlékét őrző ajándék maci.

269.* Kop-kop-kop!

– Ki kopog? – kérdezzük mi innen a „pozitív cselekményszámból”, miután határozott és barátságos kopogás törte meg feszült figyelmünk csendjét.

– Döbrögi.

– És Fazekas Mihály.

– Ollé! – fejezte ki legszemléletesebben érzéseinket ezúttal a spanyol nyelven.

– Baj van! – kezdte in medias res a kissé elgyötört Döbrögi.

– Várjon egy pillanatra, mielőtt folytatná – vágott közbe Péter. – Meghalt valakije?

– Nem.

– Netán elzüllött és félrelépve valami önsorsrontó, végzetes hibát követett el?

– Nem.

– Akkor valamelyik szerette gyógyíthatatlan beteg lett?

– Jaj, ne beszéljen már ilyeneket!

– Jó, akkor nincs baj! Folytathatja.

Döbrögi szemlátomást kicsit megnyugodva folytatta:

– Nem találok Lúdas Matyit.

– Pedig én legalább annyira megírtam, mint kelmedet – vetett közbe Fazekas Mihály. – Sőt a Legkisebb királyfi, a Kiskondás, vagy éppenséggel Dzsimit Nimurta történetében előttem oly sokan mások...

– Nagyon nehéz.

– Nem nehéz, hanem bonyolult. Nem mindegy! Míg valami nehézsége elnyom bennünket, míg a bonyolultság kihívásával fellelkesít. – sarkallta tovább hősrünket Péter, majd talányosan hozzáfűzte: – Etetni kell a disznókat, nem korpá közé keveredni! – Majd kis hatásszünet után még egy talány: – Életvitelünk kialakítása során világosan el kell különítenünk azokat a dolgokat, amelyeket a „cél tárra” helyezünk és azokat, amelyeket az „eszköztárra”. Ha ugyanis felcseréljük azt, amivel célunkhoz érünk azzal, ami a célunk, könnyen eltévedhetünk.

Vilmos mindezt fülbemászó, vidám kis dallal támasztotta alá.⁸⁴

⁸⁴ Kányádi Sándor versének címe, melyből az idézett részlet elhangzik: *Somvirággal, kakukkfűvel*. Zene: Gryllus Vilmos.

270.* B. Viz Elek nem tartozott a kifejezetten mamma-gigantomániákus férfiak táborába, mégis elismerte, hogy „ami szép, az szép”, az igazi gyönyört számára mégsem az akkorában a két cég háza táján oly gyakran „hömpölygő” mellek közelsége jelentette, hanem nyilvánvalóan az autóháború. A ZIMMEZUM Rt. céges autóinak ilyen hallatlan ütemű fejlődésére a példákat a cég történetében egy újján meg tudta volna számolni. A cég az Aston Martinra tromfolva beszerzett egy Porsche 911 Turbo (408 LE) autót biturbo-boxermotorral, amely autó a Porsche istálló egyik legtüzeesebb paripája volt, majd (miután a túl gyors autóval közlekedők hangja állandóan rekedt: az illetőt saját hangja is csak állandó nehézségek árán éri csak utol) váltottak egy méltóságteljes Bentley Continental R (385 LE)-re. (A Porschében egyébként is csalódtak, miután azzal sem sikerült elérni a közlekedési jelzőlámpa piros jelzéseit meglátván még az azt megelőző zöldet.)

Az ilyen autókkal való kocsikázásnak is megvan a maga hátulütője (a sok „előlütője” mellett). Egy ízben például Elek nekitolatott parkolás közben egy villanyoszlopnak. Alig tudta megmenteni a cégnél irháját avval a zavaros habratyolással, ami a Simon szerint „tisztára dzsuvássá” vált autóra adott magyarázat kívánt lenni: a karcolás – B. Viz Elek verziójában – az álló autót érte, az ok pediglen a Föld szűnni nem akaró forgásban keresendő.

Összességében azonban mégis jobb volt luxus autókat kormányozni, mint a történet legelején megismert buszt. Már csak a gyengébbik nem miatt is. „A hadiszerencse forgandó” – gondolta Elek a Bentley volánja mögül, mikor észlelte, hogy ősrégi vágyai netovábbja: egy szép mazsorett a szexuális érdeklődés félreérthetetlen jeleivel bámulja őt viszont. (Elek, még ifjú korában túlságosan komolyan vette a mazsorett csoportok felvonulásának egyetlen igazi indokát: a szerfelett jó nők büntetlen stírolása iránti ősi, ösztönös vágyat; ennek egyenes következményeként hamarost reménytelen szerelembe is esett. A strandon megpróbálkozott a hangosbemondó néni lefizetésén keresztül egy nyilvános szerelmi vallomással, de a nagy zshivajban nem jutottal el szavai azokhoz a „drága pici fülekhez”. Érzelmében annyira elmélyedt aztán, hogy még az sem szegte kedvét, amikor a hölgyet egy útfelbontás melletti földhányás tetején azon kapta, hogy az cifrán káromkodik ha elvétí az útjelző táblát az arra dobált földgubacsokkal: „kapd be bal herémet!” – zengték a meggypiros ajkak.)

„Vége a pinairigység sötét korszakának” – gondolta, mikor azzal a határozottan feltett szándékkal tártá fel a nő előtt a Bentley ajtaját, hogy amint teheti lyuksógorságba keveredjék számtalan emberrel. És valóban: mit érdekelté őt már akkor Nagy Árpí, az ingyenc yuppy-palyboy, aki célzatosan végezte el korábban az óvónőképző főiskolát egyetlen fiú évfolyamtársával – a tordesillasi egyezmény mintájára⁸⁵ – felosztva egymás között az egész intézmény hallgatóságát.

Nézzük most B. Viz Elek még aznap kelt levelét, s azt, hogy miféle mézédés gyümölcscsé érik be egy ilyen szerelem egy buszsofórból lett költő gondolataiban:

85 Spanyolország és Portugália a tordesillasi szerződésben VI. Sándor pápa döntése alapján megosztották a már felfedezett és a még felfedezésre váró világot. A határ az Atlanti-óceánt átszelő egyik délkör volt: Amerika majdnem egészen a Spanyoloké, Brazília, India és a Távol-Kelet a portugáloké.

„Egyetlen szerelmem!

Miként a napfényre szomjúhozó piciny virágok, úgy epedezik kínlódásban elnyútt, szerelemittas lelkem is, csakhogy nem ám a hatalmas izzó Nap sugarai iránt érzem ezt az olthatatlan vágyat, hanem egy annál sokkal fényesebben ragyogó csillag: kegyed enyhet adó szerelme vonz ily ellenállhatatlanul.

Eddigélre sűrű, sötét fellegek gyülekeztek boldogságom azúr egén, etakarva csillámlóan izzó, gyönyörű lényedet! Rideg, nyirkos árnyék borult a szerelem illatos virágára, mely a sötétség kegyetlen magányában már-már eleped. Ámde a minduntalan felcsillan a remény: a szívem legmélyéig ható mennyei sugárzás néha csak átszüremlik a felhőkön, néha pediglen megperzsel.

Oh, drága Mindenségem! Csaknem elaléltam imént, hisz agyamból az összes vér hevesen verő szívembe, onnan pediglen egyéb testrészeimbe (úgy mint: a pennát markoló kezembe, illetve még máshova is) tolt. Lángol bennem a hév!

Imádott Hölgyem, bár tudna ön könnyörülni bohó szerelmesén, s felkarolva alabástrom karjaival nem hagyna így porban fetrengeni, majd mézédés, forró ajkaihoz emelve összeolvadhatnók a pillanat melegében.”

271.* A túlságba vitt szerelemittasság a csúfondáros pofáraesés mindenkori kockázatát vonja maga után. Alapvetően két út áll előttünk. Vagy bátran vállaljuk ezt a kockázatot, vagy csalamádéként saját ecetes levünkben pácolódva összesavanyodunk. Az élet értelmét jelentő boldogság alternatívájának fényében – nagyon helyesen – Elek is vállalta a pofáraesés rizikóját. Márpedig „a hadiszerencse forgandó” és ezt most mi állítjuk.

A túl- vagy visszaforogni is képes hadiszerencse ez esetben a gyakorlatban azt jelentette, hogy az Elek számára oly hön áhított hölgy a bővérű szerelmeslevéllel csaknem egyszerre kapta meg, mint „érintett” az alábbi okirat hiteles másolatát a ZIMMEZUM Rt.-től:

B. VIZ ELEK *sofőr részére*

KÁRTÉRÍTÉSI HATÁROZAT a munkáltatónak okozott kár megtérítéséről:

Alulírott Yukka Pop Simon, mint a ZIMMEZUM Rt. teljhatalmú elnök-vezérigazgató-bácsija a jelen határozattal 15 387 Ft, azaz: Tizenötezer-háromszáznyolcvanhét forint megtérítésére kötelezem Önt a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül, tekintettel arra, hogy Ön munkaviszonyából eredő kötelezettségének vétkes és szándékos (egyszóval: aljas) megszegésével a jelen határozatban megjelölt összegben kárt okozott munkáltatójának.

INDOKOLÁS: Ön az éjszakai portás éberségét kijátszva éjnek évadján alattomban belopódzott a porásfülkébe és az ott rendelkezésre álló telefonkészüléken keresztül füledt hangulatú verbális bujálkodást eszközölt egy szex-telefon cég Vivien nevű alkalmazottjával. Az önkívületig fokozódó társalgás végén Ön eszeveszett, kéjes artikulálatlan sikongatást-üvöltözést hallatott, leginkább a szarvasbögést elevenítve fel a környékbeli lakók emlékeiben.

A kártérítés alapjául szolgáló bizonyítékok (telefonszámla, hangfelvétel és jegyzőkönyv a társalgásról, tanúvallomások) rendelkezésünkre állnak.

A jelen határozat egyidejűleg megkapja az Ön törbeesett jegyese is, akit ösztársadalmi érdekből értesítjük arról, hogy Ön perverz.

A kártérítés megállapításánál a Munka Törvénykönyvének 166. illetve 168. szakaszait vettem figyelembe. Felhívom figyelmét az Mt. 200., illetve 201. szakaszaira, mely rendelkezések értelmében a jelen határozattal szemben a kézbesítéstől számított 15 napon belül egyeztetést kezdeményezhet a munkáltatónál, melynek sikertelensége esetén a Munkaiügyi Bíróság előtt támadhatja meg a jelen határozatot, maga disznó, erkölcstelen pernahajder!!

Talán már mondanom sem kell, hogy B. Viz Elek elolvastván munkáltatója határozatát menten szörnyethalt.

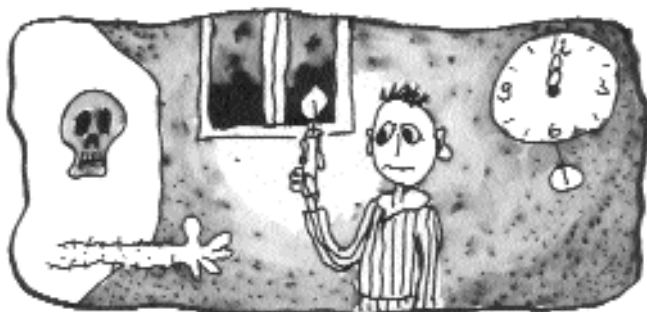
272.* Ez az okiratban megnyilvánuló alattomos tördöfés természetesen vérbe fagyasztotta Elek és szíve hölgye románcát. Ismét egy mérföldkő Elek személyiségefejlődésének rögzös és kanyargós országútján: saját bőrén tapasztalva felismerte az égés különös természetét: Az égés társaságban „objektíve” fejt ki hatását, az egyén azt nem ellensúlyozhatja semmilyen önpszichózissal; míg az egyedül lévő emberben „szubjektíve” hat, hiába nem látja azt senki, attól még nyugodtan szénné lehet égni. (Utoljára akkor fogalmazódott meg benne valami hasonló, amikor egy társasági összejövetelen nagy ravaszul azt tervezte, hogy művi krákogással-köhögéssel leplezi majd hangos szellentését, minek eredményeképp a krákogásra minden szem rá szegeződött, s csak aztán perfektuálódott a nagy recsegés-ropogás.)

Simon bár nagyon pontosan érzékelte B. Viz Elek szexuális tekintélyének összeomlását, azt mégsem ismerte fel, hogy maga puszkaporos hordón ül. Egy kicsit is érzékeny „szeizmológus” már régen érzékelte volna azokat az előrezgéseket, melyek a katasztrófa veszélyével fenyegettek: Előbb az a határozott, férfias, nyílt pelenka letolás Nagy Árpai részéről (265.*); most B. Viz Elek porig alázása, aki ezért az aljasságért már névtelenül fel is jelentette Yukka Pop Simont egészen pontosan a Yukka Pop villa körül újonnan emelt hivalkodó kerítésért, mert ugye a Btk. 207. -a szerint a kerítés bűncselekmény.

273.* Nos, miután látván látjuk, hogy Yukka Pop Simon miként ásta alaposan alá saját tömegbázisát, éppen ideje néhány szót annak is szentelnünk, hogy mi is ennek a tudományos lélektani magyarázata.

A félelem mindig valami reális tárgyhöz kötődik. Simon Idéth Lenke buján hömpölygő kebleitől félne? Ez ugye nem jellemző rá (különben is hamarosan felbukkan regényünkben Agyat Lanka). A szorongás olyan speciális félelem, melynek tárgya ismeretlen. Ez már sokkal találóbb Simon esetében. A hatalom elvesztés titkos rémét ugyanis nem lehet tárgyiasítani. Simont ez a szokatlan helyzet erősen frusztrálta, ami egyenes ágon keltette benne az agresszív indulatokat. Ebből a feszült helyzetből kétféle kiút mutatkozott számára. Az egyik a tárgyhöz nem köthető, épp ezért borzalmas szorongás különféle fóbiákba való levezetése. (Fóbia: tudván irreális tárgytól való félelem, ami sokkal elviselhetőbb, mint a szorongás.) Simon félt attól, hogy reggelre elmásznak a katicák a párnahuzatról; miután lecserélte a huzatot félt attól, hogy a kúszónövények éjjel

nyakára tekeredve összeroppantják; miután kidobta a növényeket hálósobájából félt attól, hogy gyertyával kezében éjfélkor az előszoba tükörbe bámulva meglátja halott önmagát, miközben a tükörből kinyúl egy szőrös kéz.

A másik „kiút” maga az agresszió, mely a frusztrációt kiváltó személyt magát kívánja megsemmisíteni. Az agresszív indulat kitörését a szocializáltság (érzelmek, szeretet, szánalom, részvét, kulturáltság stb.) gátolják. Ha ez a „gát” nem kellően erős, akkor:

– Bakk! – üvöltötte Simon a telefonba, miközben a telefonvonal másik végén Mikorka Kálmán majdnem azonnal automatikusan átkeresztelkedett „Rögtönka Kálmánná” (ne adj’ Isten egyenesen Kakas Ándorrá).

– Kihez van szerencsém? – kérdezte kisvártatva, mihelyt pulzusa 180 alá csökkent.

– Fogadjunk, hogy félsz! – hangzott a kitérő válasz, amiből egyértelművé vált Kálmán számára a telefonáló „rém” kiléte.

– Fogadjunk! – válaszolta bátran.

– Mibe?

– Citromsárga homokozólapát.

– OK! Tehát félsz?

– Nem – és ezzel elúszott a homokozólapát Yukka Pop Simon arzenáljából. Simont persze nem olyan fából faragták, hogy az ilyesmibe szó nélkül beletörődjék:

– De az új titkárnőmbé akkor is rögtön szerelmes leszel, amint meglátod. Fogadjunk!

– OK! Mibe?

– Citromsárga homokozólapát.

– A jövő héten várunk benneteket!

„Úgyis szerelmes lesz!” – gondolta Simon vérszomjas bószülettel. „Agyat Lankának akkora tögye van, mint egy ház” – szötte tovább a gondolatot Simon, miközben szórakozottan lapozgatta az éppen keze ügyébe eső telefonkönyvet. Bár ne tette volna! A telefonkönyv betűrendes mutatója alapján felismerni vélte ugyanis, hogy neki bizony két anyja van, a fiának három, neki pedig négy felesége, ráadásul az egyik felesége özvegy!

274. ✱ Kedves Olvasóim! Nagy erőpróba előtt állunk. Bármennyire is igyekeztem elkerülni a dolgot, erőmet mégis meghaladta a feladat: sajnos a helyzet az, hogy immáron elkerülhetetlen – nagyon szomorú kötelességemként – borzasztóan illetlen szavak egész sorát leírnom. Egészen pontosan (egy aprócska névelőt figyelmen kívül hagyva) hármat, mégpedig a három legfelháborítóbb, legobszcénabb kifejezést, ráadásul gyors egymásutánban, olyasféle mondatba szerkesztve, mely a szavak amúgy is durva jellegét szinte ocsmánnyá fokozza.

Mi sem áll távolabb tőlem, mintsem megbántani kedves olvasóimat, úgy-hogy legelőször is elnézést kérek Édesanyámtól és Hitvesemtől (Nővérem sokkal engedékenyebb), akik élen járnak az efféle csínyek miatti rosszallásban, valamint mindazon olvasóktól, akiket akaratlan bántanék meg szépérzékében! Másodszor pedig azt tanácsolom a kedves gyenge idegzetű olvasóknak, hogy most (ezen bekezdés végénél) hagyják abba ennek a ✱-nak az olvasását (saját lelki nyugalmuk érdekében) és csatlakozzanak hozzánk ismét a soronkövetkező csillag elején. Nem kell félniük: a fonalat nem veszítik el, ott majd mindent megmagyarázok. A világért se venném lelkemre, ha valakit szándékom ellenére Jézus Hegyi Beszédének tételei szerinti komoly dilemma elé állítanám: „Ezért, ha jobb szemed megbotránkoztat, vájd ki, és vedd el magadtól. Inkább egy tagod vesszen oda, semhogy egész tested a gyehennára kerüljön.”⁸⁶ Aki nagyon tart saját öncsonkítási késztetéseitől, az jobban teszi, ha a regény további részét fél szemét csukva olvassa el, nehogy aztán valami fatális félreértés folytán mindkét szemét ki kelljen vájnia, ha valami neki nem tetszőt olvas.

Akik mégis bátran velünk maradtak, azok részére is – úgy érzem – magyarázattal kell szolgálnak: miért is vetemedtem ilyesmire. Nos, az igazság az, hogy az abszolút és bontatlan szépség eszméje olyasmi, mint Pangea az őskontinens: soha nem áll már össze egygyé. Ennek szellemében az úgynevezett „nyomdafestéket nem tűrő szavak” is a valóságban egészen kiválóan tűrik a nyomdafestéket. Csak tessék majd jól szemügyre venni a kritikus mondatot, minden porcikáján ott lesz a festék! (Ez alól a szabály alól csak néhány kivétel van, például: stb.) Mindennek tetejébe az általános tapasztalat az az, hogy a nép egyszerű fia ahová csak teheti illetlen szavakat pingál. Ki ne tudná, hogy az „XY szeretlek” feliratot közvetlenül követve a toplistán a „fasz” és a „pina” feliratok felváltva versengenek. (A lifteket nyugodtan gyárilag elláthatnák ezekkel a firkákkal.) Ne higgyük azonban, hogy az obszcenitás az egyszerű pór nép jellemzője. Igen szemléletes példa lehet erre Wolfgang Amadeus Mozart személye, aki pusztán polgárpukasztásból egy zenedarabját „Nyald a seggem!” címmel illetett, amelyet csak az illetlenség zenei történeti utókor keresztelt át – az alkotó szándékaival ellentétesen – valami negédes hangulatú, talán kicsiny rózsaszálról zengő címmel.

Kedves bátor, és előítéletektől mentes olvasóim, mondhatnám azt is, hogy a „B közép”, vagy a „Red Front Ultra” – lássuk, miről is van itt szó tulajdonképpen! Nos...

86 Máté, 5.29.

– Fasszal baszom a pinát!⁸⁷ – üvöltötte ifjabb Yukka Pop Simon azon a jellegzetes „fürdőszobai kiengedett énekhangon”, mely annyira jellemző a soha be nem futó rock zenekarokra. Tette mindezt azzal a nem titkolt vágygal, hogy „na most aztán befut” a zenekar, s a slágergyánús szerzemény bátor polgárpukkasztással tör magának utat, s harcolja ki a méltó hírnevet az alkotóknak. Ráadásul ez az egész akció a debreczeni rádió azon hullámhosszán bonyolódott, amelyen többnyire leégett görék kétezer forintos káráról, meg felborult szekerről lehupant öreg bácsi ficamáról lehet értesülni az olcsó zoknikat-bugyikat szellemesen egymás szavába vágó férfi-nő párossal közhírré tevő reklámok közepette. (Itt még a „Love Me Do” a Beatlestől sem biztos, hogy tutti befutó lett volna.)

Természetesen a hatás nem maradhatott el: Yukka Pop Simon minden tekintélyét elvesztette az üzleti életben, minden további üzletkötés lehetőség elenyészett a „parázna igazgatóval”, akinek fia csak úgy „okádja a fertőt a világra”. Bár minden üzletfél illedelmesem meghallgatta, de ajánlatát senki sem tekintette többnek pusztá hadovánál. Hiába állította, hogy „benne van az olajbizniszben” (minden héten tankolt), hogy „szerződéses kapcsolatban áll világcégekkel” (a valóságban csak evett egy hamburgert a McDonald’s-ban), meg hogy „a villamos energia szektorban is érdekelt” (kicserélte a kiégett izzót a WC-ben)! Sőt, még az is teljesen hiábavalónak bizonyult, hogy „talonban” maga is alapított egy „multinacionális” céget – egy albán menekült hathatós segítségével albán–magyar konzorciumot, háromszáz forint indulótőkével. Mocskokban hempergözve nehéz a szemfényvesztés!

275. ✱ Tehát, kedves érzékeny lelkűek, Önök nem maradtak le egyébről, mint arról, hogy pontosan megismerjék annak a dalnak a szövegét, melyet a helyi rádió adott közre, és amelyet ifjabb Yukka Pop Simon zenekara tolmácsolt a hallgatósággal. A dalról magáról legyen itt elég annyi, hogy az szerelmi témát dolgoz fel; igen túlfűtött indulatokat tükröz katonásan pattogó, szabályos gyors díszlépés indulóra emlékeztető ritmusával; a szólóénekes, pedig különféle csúnyaságokat énekel benne. Később a kis Simon erős atyai ráhatásra megváltoztatta ugyan a refrént: „Szeretlek, te állat”-ra, de mindhiába! Yukka Pop Simon üzletileg a teljes ellehetetlenülés szélére került.

„Az állat csak szaporodik és táplálkozik – gondolta a válságba jutott elnöke vezérigazgató-bácsi egy kövér, metálzöld légyre meredve – a kártékony mivolt valójában az ember bélyege”. És nem a legyet ütötte le, hanem fiának kevert le

87 Itt látom érdemesnek megjegyezni – talán tompítandó az olvasottak okozta komoly intellektuális megterhelést –, hogy a „basz” kifejezés (álláspontom szerint) pontos szinonímája a még hangzásában is igen hasonló „nász” kifejezésnek. Arra kérem tehát a kedves olvasókat, hogy ezúttal vegyék olybá, mintha kivételesen nem azt olvasták volna, hogy „nászéjszaka, násznép, nászágy, nászasszony, nászuram, násznagy, nászajándék stb.”, hanem azt, hogy „baszéjszaka, basznép, baszágy, baszasszony, baszuram, basznagy, baszajándék stb.”, s ne is tulajdonítsanak ennél nagyobb jelentőséget az egésznek, így a Földünk létét fenyegető túlnépesedés, a globális természeti katasztrófa rémével fenyegető környezetszennyezés árnyékában.

egy nagy büdös pofont: szülői attitűdje egy csapásra homlokegyenest váltott meleg-engedékenyből hideg-korlátozóra.

Ebből a veremből már csak egy „igazi” kiútban reménykedhetett: a politikában. (A „mínusz szorozva mínusszal egyenlő plusz” elvén.)

276.✱ Mielőtt Yukka Pop Simon a 273.✱-ban kötött fogadás értelmében tett látogatása történetét megismerné a kedves olvasóközönség ildomos Döbrögi körmére nézni, követni őt bolyongásaiban eladdig, mígnem ismét felbukkannunk a pozitív cselekményszálban:

Az 1997. esztendő gyermeknapján is szokás szerint elmentünk repülni. Már aki nem szundikált még az Ötlet Születésének Ünnepét kipihenendő. Hosszú, csaknem egy kilométeres csörlővel húzták fel a vitorlázó repülőgépet úgy 350–400 m magasra, majd egy kattanás és a kötelekeitől szabadult gép halk suhanással kezdett siklani a levegőben. Csak a meleg, tavaszi lebegő süvített a plexiüvegen nyitott kis szellőzőablakon keresztül, az is halkán, szinte hallani lehetett a repülőtér végtelen, zöld gypében muzsikáló kabócák, tücskök kórusát.

– Hát szóval, ami itt van... – kezdte Döbrögi, ezúttal nem méltatlankodva (annak ellenére, hogy a fordulónál, bukásoknál gyomra hol a torkában dobogott, hol pedig ülésbe lapulva az arca torzult el a terheléstől), hanem éppenséggel a gyönyörűségtől ámuldozva.

– Így még talán soha nem látta kegyelmed Debrecen városát – szólalt meg Fazekas Mihály, aki a gépet kormányozta, s mint az égen suhanás nagy szakértője, valamint Debrecen alapos ismerője pontosan tudta miként kell kápráztatni. Vett egy meredek fordulót jobbra és már orral a város felé is állt a gép. – Itt van mindjárt a Református Kollégium. Csokonai komámuramat innen akolbólították ki.

– Mit mosolyog ezen, mester?

– A világirodalmi tekintélynek nem árt az ilyesmi, sőt...

– Hogy érti ezt? – és ezzel elsuhantak a Kollégium ódon épülete, s a Liceumfa⁸⁸ hatalmas zöld bokra felett.

– A Kollégium törvényei kimondták: *„Csavargás, csapszék, kávéház, vagy lányos ház gyakori látogatása, cicomáskodó öltözködés éppúgy tilos, mint az otthoni semmittevés, vagy kártyázás, és börtönbe kerülnek azok is, akik »Bizony Isten« vagy »Úgy segíljen« szavakkal esküdöznek és »Adta teremtettem!« kifejezéssel káromkodnak, rossz hírű könyveket olvasnak, vagy indokolatlanul elutaznak.”* Mindennek tetejébe hajnali háromkor volt ébresztő.

– Ezt nevezem...

– A diákok védelmében kimondták az iskola törvényei azt is, hogy *„a tanulóknak fejét, kezét, körmeit s testének egyéb részeit verni a farán kívül teljességgel nem mérészelje a tanár, következképpen a pofoncsapás, ököllel való verés, rugdosás, a gyermeknek a hajónál fogva való rántzígálása egyáltalában megtiltatnak.”*

88 A nevezetes Liceumfa a debreceni Nagytemplom tőszomszédságában áll, csodával határos meggyökeresedéséhez a reformáció meggyökeresedésével kapcsolatos legenda fűződik: a hitvitába keveredő pap tűzte a gallyat a földbe azzal, hogy „akkor lesz reformáció Debrecenben, mikor ez az ág fává nő”.

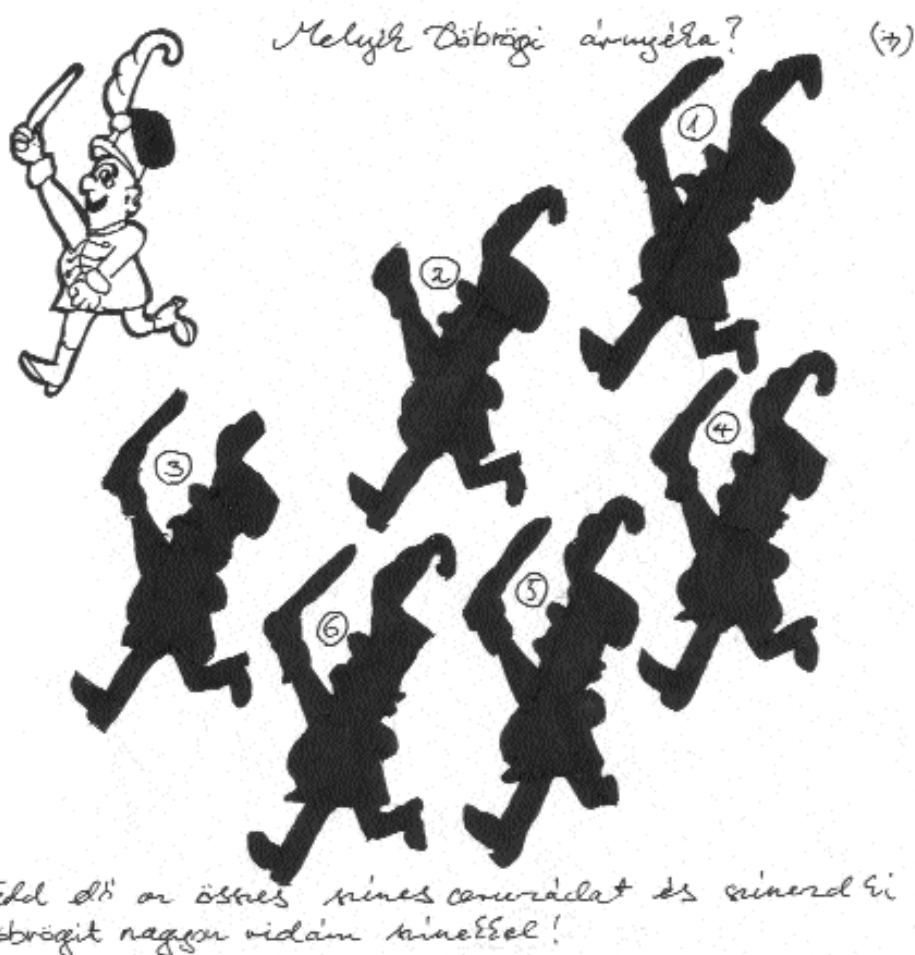
Egy kisebb zuhanással kellett sebességet szerezni a visszaúthoz, ami megakadályozta Döbrögit abban, hogy kimondja, amit gondolt: „Minek ez a verekedés – egyáltalában?”

Fazekas mester a nagyon erős oldalszélben is ügyesem manőverezett. A szélsebesen száguldó gép alatt – amint a földhöz közeledett – egyre gyorsabban szaladt az élénkzöld pázsit. Hogy a ravaszul lökdöső szél nehogy a leszállópályához csapja a landolni készülő gépet Fazekas Mihály egy picit meghosszabbította a landolást. Épp csak annyira, hogy

Hetedik Kunst:

Nem nagy kunst!

„A hetedik te magad légy!”⁸⁹

89 József Attila: A hetedik.

a gép puhán már a regény másik egységében érjen földet.

277.* Döbrögi megköszönte a repülést és kiszállt a gépből. Mélyen elgondolkodva figyelte, amint a többi jelentkező: a kíváncsi Tündéregér, az elveszett Tündérfióka, Káprázmány, Fityiszlábú és a többi bátor jelentkező mind útra kelnek. Csendesen hallgatta, amint Vilmos gitárkíséretével Ildikó énekli versét a sapkamanóknak:

278.* Kedves olvasóim! Amikor ezeket a sorokat írom még nem tudom, hogy a majdan könyvespolcokra kerülő könyv tartalmazza-e majd – eredeti, merész terveimmal összhangban – azt a kis mellékletet, mely valójában nem lenne egyéb, mint egy tükörképet mutató felület, melyben ki-ki kedvére szemlélheti önnön ábrázatát, olyasmi módon, mint ahogy az a mézeskalács szívek kellős közepébe illesztett szívek esetében szokás. Amennyiben tervem kivihetetlennek mutatkozik, úgy kénytelen leszek az olvasói képzeletre, illetve leleményre hagyatkozni a tükör pusztá helyének megjelölésével, valamint azzal a határozott felszólítással, hogy a kedves olvasó egy tükröt otthon, a maga gyönyörűségére barkácsoljon bele ebbe a kötetbe, avagy legalább a fürdőszoba-, előszoba-stb. tükörbe nézve készakarva jusson eszükbe a könyv mellékletében tükörnek szánt felület – azzal az aláírással, hogy Döbrögi...

(Regényünk ezen nagyon fontos pontján kérem a kedves olvasót, hogy az arcával fejezze ki miként vélekedik erről a messzemenő következtetésekre vezető regénybeli fordulatról.)

279.* A gyermeknap repülést az tette különösen nevezetessé, hogy azzal a nappal egyben az ötlet születését követően a Cselekvés Napja is felvirradt. Emlékezzünk rá, hogy a szorgosan sok-sok szeretettel és jóindulattal összefűzött földi gyöngysor már valahol a 187.* tájékán elkészült! És hiába a szándék, ha – Shakespeare szavaival élve – „... kifordul medriből / S elveszti »tett« nevét.”⁹⁰

280.* A Cselekvés Napjának jelentőségéhez méltón illendő visszapörgetnünk az eseményeket a nagy nap legelejéig.

90 A *Hamlet* nagymonológ vége, Arany János fordításában. (Általában erre már nem szokás emlékezni, csak az elejére, hogy „Lenni, vagy nem lenni, az itt a kérdés.”)

A koranyár éjsötétjét szürkésen derengő hajnallá festette hangos énekével a madarak sokszínű birodalmának köztudottan egyik legnagyobb és leggyorsabb énekese: a feketetergű hímje. Rendkívül elegáns, koromfekete ruhája olyan csillogóan fénylett, mint valami tenor operaszólisták szmokinggallérja. Impozáns, narancssárga csőrét – mint minden reggel, úgy ezúttal is – pontosan negyed négykor tátotta el a természet gyönyörű hangú ébresztőórája. Aki ezt egyszer is hallotta, tudja: élni valójában ünnep. Ugyanezt minden hajnalban a Nagyerdő fái is megállapítják: ilyenkor hajnalban, amikor soha nincs erős szél csak lágyan lengedező, kellemes, hűvös szellő bölcsen bólogatnak. A szórt fényben méregzöld lombú fák odvaiban ekkor fordulnak másik oldalukra az álmos mókások.

Ez a számtalan rejtélyre, titokra nyíló csodálatos napszak, a hajnal mindig a kisgyermekkort idézi elem, életünk azon korszakát, amikor (felnőtt énünkkel szemben) a dolgok rendkívülisége, varázsa nem abban rejlik, hogy tudunk valamit, hanem épp abban, hogy nem tudunk. Emlékszem, ebben az időszakomban képtelen voltam elhinni, hogy a felnőttek írásban is képesek kommunikálni; egy ízben a nálam pár évvel idősebb nővérem kapott egy rokon kislánytól levelet, amit felolvasott nekem; benne volt, hogy az illető hogy van, meg hogy mikor érkezik... mindebből én persze egy árva szót el nem hittem, szentül meg voltam győződve arról, hogy Gyöngyemény szórakozik velem és csak kitalálja az egészet és úgy tesz, mintha olvasással jutna mindeme információkhoz, közben pedig csak hülyéskedik. De a kislány megérkezett. Még ekkor sem oszlott el bennem minden hitetlenkedés, biztosra vettem, hogy összebeszéltek. Talán ez a makacs hitetlenkedés bosszulta meg magát az első elemiben (ahol még mindenkinél feltétlen bizalmat szokás szavazni) máris becsúszott egy négyes a bizibe írásból. Nekem pedig elment a kedvem az egész tanulástól, úgy ahogy van!

Háromnegyed négy előtt öt perccel a korán kelők második turnusa hagy fel a durmolással és köszönti illendően az újra felvirradó napot. (Az állatok jobban tudják az illetet, mint mi emberek, akik biztosra vesszük, hogy a következő nap is felvirrad, pedig valójában erre semmi bizonyíték nincs, csupán úgy tudjuk, hogy ez mindeddig minden napot követően megtörtént.) Az aprócska nőcsábász, az ökörszem szólalt meg ekkor, aki szerelmes dalait gyorsan váltogatott partnerei és az emberek nagy örömeire zengi nagy lelkesedéssel minden reggel e korai órán. A hangosan cserregő szarka is ekkor szólalna meg, ha épp ekkor szép fehér dolmány alatt nem tojásokat melengetne – ezúttal tojásokat, s nem melódiákat költött.

Bár a régi, rosszcsont cimborákat egy kicsit nehezemre esett hátrahagyni, mégis megtettem, az új iskolában ugyanis már senki nem firtatta az ellenőrzőbe pecsételt gonosz boszorkák hátterét, a múlt sötét lenyomatait. Megértő tanáraink rezzenéstelen arccal tekintettek el az „állatkínzástól” és nem olvastattak fennhangon. Ugyancsak ebben a korszakomban szakítottam a politikával, mikoris a művelődésügyi miniszter, ez a felelőtlen ember, akibe én minden bizodalmasomat vettem nem törölte el a föld színéről a J-Ly nyelvi skizofrénia intézményét.

Pontban hajnali négykor szólalt meg a hangosszavú hajnali rigó. Párját ritkító repertoárjából – mint aki érzi a Cselekvés Napjának jelentőségét – a leghosszszabbat,

egy nyolcvanöt strófás szerenádott adott elő. Mire az énekes rigó négy óra tíz perckor befejezte a produkciót a harcias vörösbegy hímje is rázendített, trilla-szerű részletekkel tarkított csicsregő énekére, sőt a pici verebek is ekkor kezdték szívmengető csivitelésüket. Erre felcsendült Európa legszebb hangú énekesének, a lángoló szerelem dalnokának: a fülemülének fuvolaszerű éneke. Nehéz dolog ezután megszólalni, a kerti rozsdafarkú mégis – mint ahogy ezen a reggelen is – minden reggel megteszi négy óra négy perckor; rövidke éneke szép, tisztán csengő strófa: „hüd-hüid, tik-tik-tik”. A hajnali szürkület kivilágosodott, a sötétzöld lombok színe megélénkült, a Nagyerdő fái közötti sötétségből előbújtak a kőkenybokrok.

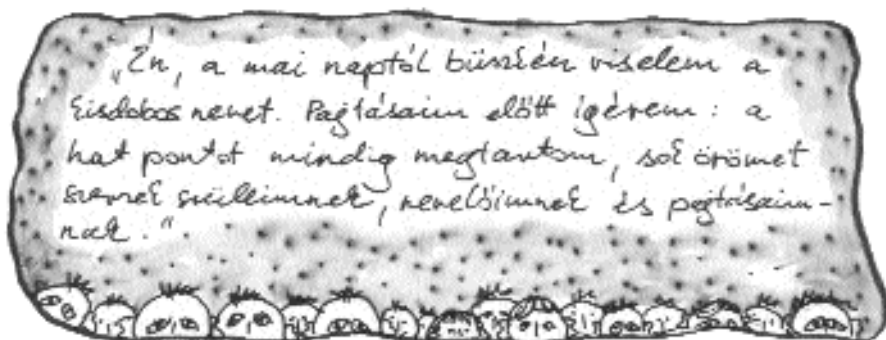
Hiába ismertem fel keserűen, hogy az orosz nyelv nem csupán a betűk eltérő írásmódjában különbözik (ahogy a papa, mama szavaknál még joggal hihettem), hanem bizony minden egyes szót egy másikkal kell behelyettesíteni, az igazi erőpróba, az akadályok non plus ultrája mégsem ez volt, hanem Martinovics tanár úr énekórái, ahol világnak csúfjára kellett volna egy csaknem érett férfinak teljességgel méltatlan módon nyekeregnem. „Akinak a világ legjobb anyukája az édesanyja az hogy lehet ilyen megveszekedett rossz gyerek!?” – kérdezte ő, amit én összességében bóknak vettem. Aztán gondoltam egyet és megnéztem magamnak a lexikonban ki is ez a Matrinovics. Örömmel, csaknem reménykedve olvastam, hogy felségsértés és hazaárulás vádjával kivégezték...

„Nyitni-kék, nyitni kék”. A széncinegék apró hada szerint is négy óra tíz perckor. (Bár a székeleyek inkább „kün-n-csücsü, künn csücsü”-nek hallják énekét.) A furfangos, cserfes kis madarak mesterien utánozzák madártársaik hangját abban az esetben, ha megítélésük szerint a hajnal nem lenne elég sokszínű hangokban. Erre a szép énekszóra rendszerint Békás tó névadó lakói is megmozdulnak, lustán nyújtóztatják elgémberedett tagjaikat, s még visszaalszanak kicsit. Az éjszaka hosszú volt: éjfél után fejezték be a viccmesélést, brekegésnek álcázott nevetésük hozzám is behallatszott az éjszakára nyitva hagyott erkélyajtón keresztül.

Az ember általános iskola felsőben minden további nélkül hiszi azt, hogy felnőtt. Rajgyűlésen „Pinochet⁹¹ Úr!” kezdetű felszólítással félemlítettük meg a chilei katonai juntát vezető, rossz magaviseletű tábornokot, hogy hagyja már abba... Azt, hogy a minden kétséget kizáróan tökéletes kisdobos korszak a gyanús úttörő korszakra váltott több aggasztó jelenség kísérte, elsőként az, hogy közben nem átalottak gátlástalanul megszegni kisdobos becsület szavukat mondván, hogy az már úttörő becsület szó. Innentől kezdve került ki a sérthetetlenül szent dolgok közül – mint amilyen például a könyv, a hangszer, a festmény – a becsületszó, amit ezek szerint ugye meg lehet szegni. Egyébként is volt valami eredendően visszás a rajfoglalkozásokon úttörőruhába öltözött nagyszámár felnőttekben, akik rendszerint valami visszataszítóan mageszgep, árulkodós, törtető iskolatársnőnkkel oldalán öntötték volna belénk a militarizmus szellemét. (A le-

91 Augusto Pinochet Ugarte (1915–), még három hasonszőrű pacákkal katonai juntát vezetett be Chilében 1973-ban, Allende elnök meggyilkolása után. Tetteiért magatehetetlen aggastyánként csak 2005. után állítják bíróság elé.

hangoló ünnepségek az Auróra cirkáló, illetve gyári munkások fázós lábú gyermekeinek főszereplésével, nem utolsó sorban pedig a depressziós hangulatú „hej, te bunkócska te drágával” jelentették az olajat a tűzre.)

Fél öt előtt tíz perccel a kakukk hímje is csatlakozott dallamos énekével a nagyszerű kórushoz. Kisvártatva az olajzöld hátú kerti geze is rázendített egy összefüggő bokros rejtekből vidám csengő hangon, rikácsolva, kacagva:

„deder-huit, deder-huit, hed-hede-hede.”

A szórt fény egyben éles nappali világosságra váltott, a sárgás-vöröses napfény éles szögben hasított bele a párás erdei levegőbe, a fék bokrok hosszú árnyékai közötti harmatos fű levelein csiszolt ékkóként csillogott. A Békás tó vizében magukat szemlélő szomorúfüzek odvaiban már nyugovóra tértek a baglyok, a tó fölött egész éjjel cikázó denevérek is elvonultak már pihenni.

A vélt felnőtté válás nagy korszakában dúlt – nemzedékem tagjai között – az Omega, illetve a Piramis zenekarok rajongóinak háborúja. A késhegyig menő vitákban én sajnos nem tudtam egyértelmű elkötelezettséget vállalni kellő tárgyi ismeret híján, úgyhogy hintapolitikusként az ingadozók álláspontjára helyezkedtem. Érzelmi kívülállásomat azonban nem őrizhettem meg sokáig, hiszen a soronkövetkező háborúban már nyakig benne voltam én is. Rövid kezdeti megingás után radikálisan szakítottam az ABBA rajongók népes táborával és az avított hagyományokkal, s azonmód tagja lettem a Boney M hátszágának. A házi bajnokságokon kevésbé sikeresen szereplő gombfocicsapatot nem számúztuk már Szibériába (hűtőszekrény); nem folyt már arról a vita, hogy a cowboy kifejezést valójában hogyan is kell kiejteni: kóbojnak, kábojnak, kovbojnak, konbojnak, sőt már azt is tudni véltük, hogy maga a szó azt jelenti „tehénfiú” ekképpen pedig már nem is olyan vonzó a dolog; rúgóláb nyusziszerif cipőt sem kívánt már szerkeszteni magának senki. Szóval teljes meggyőződéssel hittük, komoly dolgok elkötelezettjeként, hogy a gyermekkor véget ért. Félig igazunk is volt. Félig persze nem.

Fél öt előtt tíz perccel a fészüküket hangos csettegéssel védő, fehér vállfoltos pinty hímek kezdtek bele a fiókáknak adott énekórákba. Messze zengő, ezüstösen csengő, erőteljes énekük nélkül nem is tavaszodik ki az erdőkben. Háromnegyed ötkor a fűre seregély zendített rá énekére teli torokból fehér pöttyös

fekete gúnyájában. A ravasz fickó nemcsak a többi madár hangját képes utánozni (mint a széncinege) hanem akár még a telefoncsörgést is.

„Ez nem lehet igaz! Ki az ördög lehet az ilyenkor?” – gondoltam bosszankodva és letettem a tollat. Nagy csodálkozásomra azonban a telefonvonal másik végén nem várt rám senki, pedig a telefoncsörgést tisztán hallottam. Még ilyet!

281.* Csak egy rövid pillantás a másik cselekményszálba – amíg visszabandukolok a telefontól az íróasztalig: Yukka Pop Simon (a 273.*-ban kötött fogadás szerint, visszanyerendő a citromsárga homokozólapátot) Rolls-Royce Touring Limousine autójával bekanyarodott Mikorka Kálmán irodája elé annak biztos tudatában, hogy amint Simon meglátja az ő titkárnőjét: Agyat Lankát, nyomban szerelmes lesz belé. Lanka különleges fegyvere az volt, hogy Idéth Lenke iszonyatos méretű kebleivel közel azonos méretű emlőkkel rendelkezett, ugyanakkor iszonyatos fenék méretekkel is büszkélkedhetett.

Bár a látvány kétségkívül lenyűgöző volt, azért Kálmán összeszedte magát és arra a pökhendi kérdésre, hogy:

– Na, most aztán szerelmes vagy-e? – határozottan így válaszolt:

– Nem!

Kálmán ugyanis fel volt készülve erre az alattomos, a szó szoros értelmében vett hátulról történő támadásra és egy túllicitáhatatlan jármű mellett (kamionra szerkesztett boeing sugárhajtómű; 70 000 LE) belevágott a titkárnő mell vegyiszingetikus hadviselésbe, hektoliter számra véve igénybe a szilikont. A prototípust, Huppa Nórát már be is mutatta Simonnak, aki nem tudván ellenállni, azon nyomban szerelmes is lett. (Hálátlanul az Agyat Lankától korábban kapott emlékkönyvbe rajzolt szép kis katicabogárkát méregzöld és fekete filctollal és tintával átrajzolta – valószínűsíthetően – brutális nemi szervvé.)

282.* Na, már vissza is értem íróasztalomhoz.

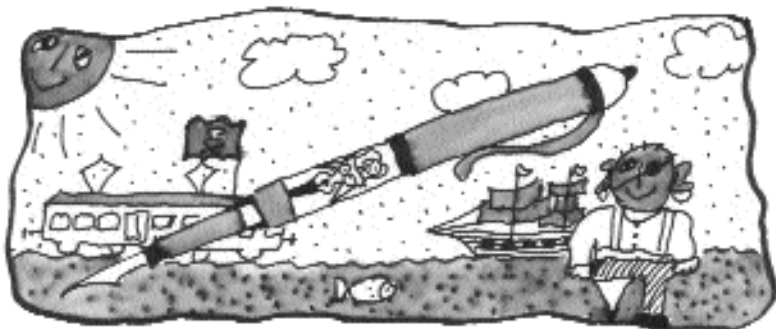
Az őrsi zászlók árnyékában egyszercsak azon kaptuk magunkat, hogy már fogalmunk sincs a „Gvantanaméra” politikai tartalmáról; a táborüzeknél ücsörögve valami egészen különös, szokatlan és lenyűgöző erő vett erőt rajtunk. Különös bizsergés, amit csak egy lányra nézve érezhet a férfi ember (és a leszbikus nő). Alig vártuk, hogy a „preszex” korszak egyetlen államilag támogatott, legális, nemi vágy által motivált játékát úzhessük a „sódert”, s ha már egy este valaki, esetleg pont az, akire gondoltunk többször is következetesen hozzánk jött vissza a játékban azzal, hogy „sóder, sóder, alabama lattgalambom, akiitta legszebb: tőlem pusztit kap”, akkor alig volt alvás az éjjel. (Csak azt sajnáltam, hogy Liz Mitchell a Boney M-ből soha nem vett részt ezekben a jószágú, nyár esti szürkületben úzótt játékokban.) Az éjszakai ábrándozást csak néha zavarta meg valami izgalmas akció, amikor például riadót fújtak a feltehetőleg fasiszták által elrablott, s valahol fának kötözött táborvezető felkutatása végett. A zánkai filmtábor is életemnek ezen korszakára esett, ahol a színpompás rajzfilmek mellett (sárgán az irigységtől) figyeltem meg egy élelmes szobatársam merész akcióját, amint jóízűen beleharapott egy lány fenekébe, holott ugyanez az én leghőbb vágyam volt.

Öt órakor kezdett énekelni az egyik legkisebb madarunk, az élénk mozgású, olivbarna hátú, sárgásfehér hasú csilpcsalp-füzike és a hazánkban csak átutazó kedves vendég, a kormos légykapó. A füzike szorgalmasan ismételte, hogy „csilp-csalp, csilp-csalp”, meg hogy „hiüd-viüd-hiüd”; a légykapó pedig azt, hogy „zi-it, zi-it, vit, tik, csiszt”. Öt óra tíz perckor felébredtek a széncinege „későn kelő” rokonai a kékcinege: „trüi-titi, trüi-titi; ci-ci-trererere” és a barátcinege: „csir-csiri; szí-szi-di-di”. A felkelő Nap fényét ekkorra érték utol a meleg hullámai, amin felbuzdulva kaptak szárnyra a Békás tó műrepülő virtuózai a gyönyörű óriás-szitakötők. A hímek kéken, a nőtények zölden csillámló potroha a hét centiméterre feszülő angyalszárnyak között lebegve rajzolta különös jeleit a halványkék égi táblára. Látványuk még a táplálékállatokat is lenyűgözi, valahogy úgy, mint a kezdetleges, kétfedeles vadászbombázóját vörösre festő, bátor, világháborús pilóta, a „Vörös báró”, aki kihívó magatartásával és repülőtudásával kivívta ellenfelei tiszteletét, s miután sikerült lelőni pompás dísztemetést kapott.

A gyermekkor vége, a szerelem ébredése az az időszak, amikor gyökeret ver az emberben a szép és a nagyszerű – vagyis a művészet és a tudomány – iránti szeretet és tisztelet. Mai napig előttem van egy petróleum lámpa, amit rajzórán le kellett volna festenem. A csillogó, hajlított fém és üvegformák, a fény-árnyék, a színek bonyolult világa nagyon feladta a leckét. „Na ide figyelj, fiam!” – mondta rajztanárom: Balázs bácsi, és a táblatörő szivacs sarkát a koszos ecsetmosó lébe mártva, néhány mozdulattal csuromvizes pacákat gyártott festményemen, kegyetlenül szétkenete munkámat, és feldobta a tökéletes képet a lapra. Az alatt a pár másodperc alatt hullott le a szememről a hályog; megrázó pillanat volt, azóta is ezt élem át valahányszor találkozom a művészettel, akár festményt nézek akár színházban ülök, akár jazz-t hallgatok. A művészet édestestvére, a tudomány biológiaórán érintett meg először, ahol túléltünk a tananyagon és izgalmas történetek szárnyán kalandoztunk őslények, különleges élőlények, elképesztő tények és ismeretek birodalmába; számomra mindez sokkal nagyobb izgalom volt, mint napjaink vérfagyasztóan élethű őslények között játszódó, szuperlátványos hollywoodi akciófilm produkciói.

Negyed hatkor percenként ébredtek pici barátaink, előbb a citromsárga fejű és begyű, gesztenyebarna hátú citromsármány „cze-cze-cze-cze-cze-cze-cziiiii” hangokkal; majd a rövid karmú fakúsz, aki fürge szökkenésekkel, csavarvonalban kúszva a fák törzsén a magas „szrí-szrú-szrí” hangokat ismételte; aztán jött a csettegő barátkaposzáta, lágyan fuvolázó, mégis erőteljes, csengőénekével; végül a kellemesen csicsergő, rejtőzködő erdei szürkebegy zárta a hajnalt köszöntők népes táborát. Fél hat környékén ugyanis minden nap elillan a hajnal és észrevétlen gyorsasággal lesz reggel.

Valahogy úgy, ahogy a pucérra vetkőzős nővel szerelt toll vesztí el hirtelen jelentőségét, vagy ahogy először döbbenünk meg: „hogya nem szakad le az ég?!” mikor valaki közölünk, romlatlan gyerekek közül tudván rosszat tesz; szóval úgy, ahogy a kisgyermekkor múlik el.

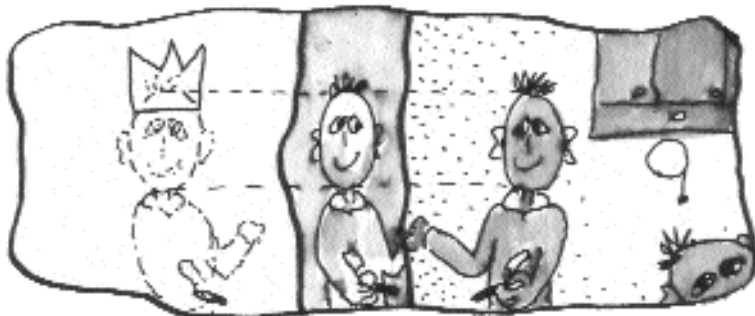

283.* A Cselekvés Napjának szépen felvirradt reggelén mi, vagyis a pozitív cselekményszál szereplői, azaz a „hétalvók, világ lustái, akiknek már a hasára süt a Nap” nem sokkal fél hat előtt a csicsörke gyors, csengő csicsergésére (mintha apró üvegdarabokat csörgetnének) és a nyaktekercs – az egyetlen éneklő harkályféle – éles, vércseszerű hangjával ébredtünk: „ki-ki-ki”. Mindannyiunk kedves madara a füstifecske lágy, fecsegésszerű csicsergéssel, az úgynevezett „ficserékeléssel” köszöntött bennünket, a nagy fakopáncs pedig száraz ágcsonkora mért gyors csörütések messzehangzó kopogásával üzent: „Hahó! Itt egy új nap, tessék rányitni a cselekvés ajtaját!”.

A sárgán ragyogó napsütésre nyíló szemem előtt még egyszer elsuhant a gyermekkor tablószerű emlékképe, kevesebbnek tűnt, mint egy pillanat. Hirten eszembe jutott az a játék, mit, amelyet napközben, az iskolaudvaron, a sárga homokban játszottunk; mialatt a lányok megvetendő gyermekségükben ickáztak, mi, komoly férfiak, szigorú rend szerinti koreográfiát követve állítottuk a tollbetétet a felpuhított homokba, különböző furfangos és egyre nehezedő fogásnemekkel: a vesztes pedig orrával dúrt ki a homokból egy pénzérmét. (Volt, aki még e dúrast is méltósággal tudta csinálni.)

Kicsit fölényesen mosolyogva az elmúlt idők különös kételyein jutott eszembe az a hajdani tépelődésem, hogy vajon miért is hívják „kalóznak” a villamos fedélzetén tanyázó, konszolidált egyenruhás néniket, mikor nekik se fél szemük, se fa lábuk, se borostájuk, se vastag arany karika a fülükben. (Hacsak nem azért, mert ők is fedélzetet uralják[?])

A reggeli hidegvizes mosdás összeszorult ereimbe préselte az éjjel ellustult langyos véretem, szemem felpattant, tisztán, frissen és élesen láttam, amint Döbrögi borotválkozáshoz készülvén mélyen belenézett a fürdőszoba tükrébe.

284. ✱ Háromnegyed hatkor a verébnél egy kicsit kisebb poszáta köszöntött bennünket ágak között bujkálva kezdetben halk, majd hangos, gördülő énekével: „dlülülülülülü”; pár perc múlva a kenderike szólalt meg még a tavasszal felöltött kárminvörös nászruhájában, röptében énekelve változatos, vidám, dalamos dalát: „gügü-gü-ker”; csakhamar szavába vágott az örökké eleven, cifra tollazatú (kárminpiros, fekete, fehér, fahéjbarna, aransárga) tengelic lágyan hangzó csicsergéssel: „pik-pik-pikelic, tig-lic-tigelic”.

A Cselekvés Napjának reggelén a 280. ✱ óta felfejlődött és már csaknem teljes madárdal-énekkar nem maradt hatástalan a fürdőszobában ténykedő Döbrögire sem, a kisöreg a fürdőszoba tükreben vizslatva összegyűrt, borotválkozásra érett ábrázatát, halk dudorászásba-fütyörészésbe kezdett: „Gyere, Bodri kutyám...”

A reggel, a madárdal és az ember ébredésének folyamatát elemezve egy rövid bekezdés erejéig vizsgáljuk meg a gondolat ébredését: Az emberi agykéregben zárt (hurok) pályák önmagukba visszatérő ingerületi köröket alkotnak, ezek az úgynevezett reverberációs körök. A beérkező ingerületek izgalomba hozzák a reverberációs köröket, melyek sorban ébresztik életre az újabb és újabb ingerületi köröket; sorra ébrednek az emlékek, születnek az ötletek, beindul a kreatív fantázia, ébred a gondolat.

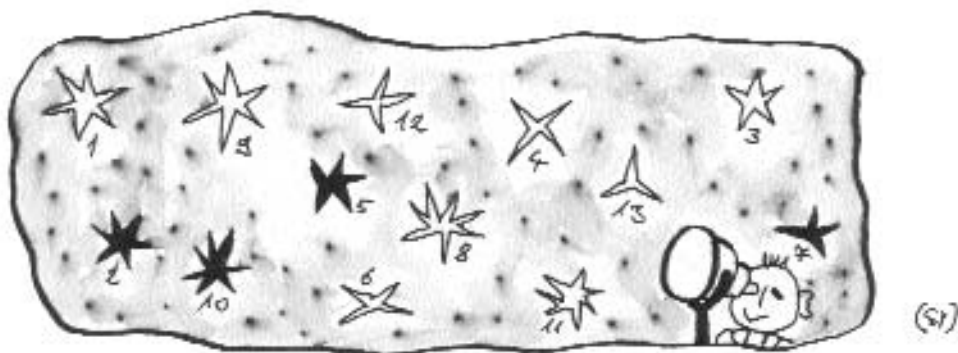
Döbrögi épp ott tartott a dudorászásban, hogy „...téged bottal vertek, engem kalapáccsal...”, amikor ismét a tükörbe nézve egyszercsak túllátott annak lényegén, s a 278. ✱-ban előre jelzett tükör melléklet szerinti képet látta meg önmaga helyett. Próbája csak ki, kedves olvasó, nézzen bele a regény tükrebe és rögtön meglátja mit is vett észre Döbrögi. Bizony-bizony: Önt.

– Hát szóval, ami itt van, ami itten ebben a városban uralkodik! – fortyant fel, s hagyta rögtön abba a nótát a „kalapácsnál”.

Kedves olvasóim, azt a feszült pillanatot, amíg Döbrögi agykérgében felizzott egy újabb nagyon fontos reverberációs kör egy közbevetett ✱-gal jelképezem (hátha önöknek is eszükbe jut ezalatt valami érdekes, fontos dolog).

285. közbevetett ✱.

Segíts Döbröginek megtalálni azt a csillagot, melynek nincs meg a párja: annyi ága egyetlen másik csillagnak sincs!

286.* Negyed hétkor szólalt meg az olívdzöld zöldike egy szomszédos fa tejéről elröppenve: „gyürrürürü-gürrürürü-vuid-vuid.”

Ugyanakkor Döbrögi szemében felgyulladt a megvilágosodás ragyogó fénye:

– Rögtön felismertem az ábrázatát, amint belenéztem a tükörbe – fakadt ki epésen Döbrögi –, a regény legelejétől kezdve ott tartja kezében a könyvet, azért volt ilyen ismerős!

Igen, kedves olvasó, önről van szó!! Most csúnyán lelepleződött. Mire a madárdalnokok legkésőbb (fél nyolckor) megszólaló dalnoka, a lusta seregély is rákezdett időnként kellemes dallamokkal tarkított érdes, rikácsoló hangján, a másoktól ellesett strófákra finoman pontozott, zöldes, bíboros fényű feketés tollruhájában, addigra Döbrögiben is tettekre kész elhatározássá érett a felismerés: Az elnászpángolandó Lúdas Matyi személye megegyezik a kedves olvasó személyével.

(Remélhetőleg a kedves olvasó pontosan felismeri majd az irányában akként megnyilvánuló kitüntetett tiszteletet, melynek jegyében az Isten után a gyanú árnyéka közvetlenül reá vetődött.)

A 7. verés személyre szabott jellegét erősítendő ezennel közreadok egy a kedves olvasó által szabadon kitölthető és kitöltendő „blanketta” párbeszédet Döbrögivel, hátha mégis sikerülhet meggyőzni valamiről, ami eltéríthetné szándékától! Csak tessék:

Döbrögi: Szóval te lennél az, akit annyit kerestem!

Ön: ...

Döbrögi: Na, ne mondd! És ezt el is higgyem?

Ön: ...

Döbrögi: Aha, tudod mikor!?

Ön: ...

Döbrögi: Höc-höc-höc-höc!

Ön: ...

Döbrögi: Elég legyen a rossz dumából!

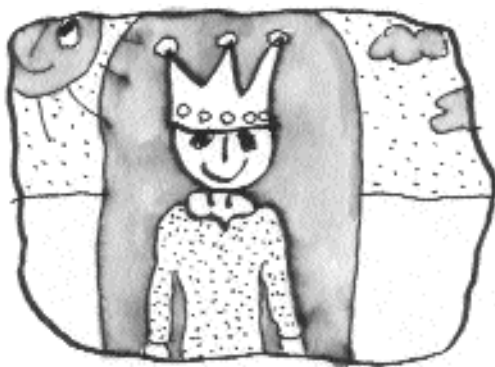
Szóval nem sikerült megmagyarázni! Hát ez bizony nagyon szomorú dolog.

287.* A seregély énekével teljessé vált a Cselekvés Napjának reggelén a tavaszi madárhangverseny kórusa. Már csak egy „madár” hiányzik, ő sem várthat már magára sokáig.

288.* Csihi-puhi, csihi-puhi!

Ezúttal nem írok részletes beszámolót arról, hogy milyen is volt az, amikor a kedves olvasó fenekén nagyokat csattant Döbrögi mogyorófa vesszeje, hisz azt ki-ki a saját bőrén érezhette. Ráadásul mindenki másképp... és nemcsak az eltérő fenék méretei miatt.

Aki az igaztalan bántalmazás miatt netán megsértődött volna, azokat megpróbálom egy szép rajzzal kiengesztelni, mely igaz meggyőződésemmel híven illő módon koronával fején ábrázolja kedves olvasót.

289.* Végül megszólalt az utolsó madár is, mégpedig a következő módon: A madárfütyről nekem az erdő jutott eszembe, az erdőről a gyermekkor, a gyermekkorról a boldogság, a boldogságról a hála, a háláról a szüleim, a szüleimről én magam, magamról az erdő, az erdőről a madárfüty, így a gondolat legelejére érve a Költészet Madara (lásd még a 158.*-ban a Holdleány udvarában), aki épp' átszelte a Suttogó Erdő és a Mezítlábi Rét határán a pirkadattal sárgálló ég alját a reggeliző sapkamanók fölött.

290.* – Valami itt nem stimmel! kezdte bizonytalanul Döbrögi a reggelihez felszolgált gőzölgő kakaóval telt bögrét szorongatva kezében.

– Hol? – kérdeztem én.

– Hát itt, a regényben. Nem nagyon értem még mindig, amit csinálok – felelte Döbrögi, tekintetében kéréssé érett kétkedés öltött alakot.

– Sajnos közvetlen módon én sem segíthetek – feleltem –, de ha figyelsz magad is közelebb juthatsz a megfejtéshez.

– Miért nem segíthetsz közvetlenül?

– Mert a megoldás annyira egyszerű és kézenfekvő, hogy ha elmondom nem hiszed el. Erre magadtól kell rájönni!

Mindez szemlátomást hihetetlennek tűnt Döbrögi számára, de nem állt rendelkezésére túl sok idő töprengeni, ugyanis a reggelinél ücsörgő társaságot Péter kezdte el szórakoztatni nagy garral:

– Édesapám egyszer gyermekkoromban, mikor úgy érezte, hogy már van értelmem példabeszédekkel az élet értelmére rávezetni megállított az út szélén egy nagy kupac lószar mellett. „Na, édes fiam – kezdte –, mondd meg nekem, mi ebben a számodra használható!” „Bizony semmi!” – feleltem, mire ő: „Akkor vegyél elő egy fadarabot és vizsgáld meg alaposabban!”. Addig-addig kotorásztam, míg rá nem bukkantam egy ép zabszemre. „Tessék – mondta mosolyogva – ültess el!”

A történet mindenkinek nagyon tetszett az asztal körül, tán még azoknak is, akiknek nem „elbúcsúzott vándorként” helyét üresen hagytuk.

Hallva a tantörténetet magam is kedvet kaptam egy másik elmeséléséhez:

– Dédnagyapám: Sz. Molnár Imre (direkt írom ide a nevét) rendszeresen, minden karácsony első napján az ünnepi asztalnál vendégül látta a hajdúböszörményi templom ajtajában ücsörgő koldust. Az asztalfőre ültette a legszűkebb

családi kör társaságában. Szó szerint, s főleg komolyan vette a Szentírást. Gondolhatjátok mit szólt ehhez Dédnagyamám!

Dédnagyapa azonban kérlelhetetlen volt; a „Hajdúk története” című könyvben ma is látható hatalmas, pödrött bajszával és szigorú tekintetével.

– Bravó! – adott hangot tetszésének Péter, aki (most már tudjuk) „kösziklának” szánva lett Péter.

A történet persze a sapkamanóknak, sőt Döbröginek is tetszett, aki nem nagyon tudott mit kezdeni a hallottakkal. „Jó-jó – gondolta miközben jóízűen majszolta a vajas-sajtos kalácsot, csípős paprikával –, de mindez nekem igazán nem sokat segít. Nem állhatok neki reggeli után lószarban kotorászni, ráadásul nyár közepén egyáltalán nincs semmiféle karácsony a Meztlábi Réten és a Suttogó Erdőben pedig nincsenek koldusok. Nekem igazándiból véve arról nincs halvány lila gőzöm sem, hogy ma mit csináljak. Már hétszer próbáltam visszaverni Lúdas Matyin a bajomat, s egyikről sem vagyok meggyőződve, hogy hatásos volt.”

291.* A kedves olvasó így kívülről látván talán egyszerűbbnek találja Döbrögi dolgát, bezzeg ha cserélne vele, s Döbrögi bőrébe bújván magának kellene döntenie mindjárt nehezebb dolga lenne.

Ha nem hiszi, rögvést próbára is teszem: Csak akkor olvassa tovább a regényt, ha már leírt egy fecnire 3–5 olyan dolgot, melyeket legfontosabbakként magával vinne egy olyan szigetre, ahonnan nincs visszaút.

(A kedves olvasók módfelett megtisztelnének azzal, ha elküldenék nekem ezeket a nagyon értékes cédulákat, ahogy tette ezt egyik kedvenc olvasóm, egy fiatal lány, a „Fogkefe” 107. §-a alapján lábszörtelenítéssel kapcsolatos élménybeszámolójának megküldésével.)

292.* Rossz volt nézni Döbrögit, hogy miként nyámmog az egyébként nagyon ízletes reggelin, pedig nem az ínycsiklandó falatokat, csupán a gondolatokat emésztette kicsit nehezen. Éreztem, hogy elkel a segítség. Előbb elmeséltem neki egy az egyetemen egy lánytól váratlanul és titkon kapott ajándék csoki mikulásról, melyet még az elszámolt és egyébként is szűkös költségvetésem miatti effektív éhezés napjaiban sem ettem meg. Ez a történet – így reggelizés közben – nem érintette meg annyira. Plasztikusabb eszközhöz folyamodtam. Elővettem e regény már elkészült lapjait és felütöttem a 194.*-nál, mely a viselkedéskultúra kiindulópontját határozza meg.

– Érted? Mindenki a másikkal való találkozás után több legyen, mint annak előtte!

– Erről szóljon az életem? – kérdezte hitetlenkedve.

– Ez a valóságban nem ilyen egyszerű. Fogd fel az életet úgy, mint egy nagy találkozást. Nem egy másik emberrel futsz össze, hanem a nagy csodával. Igyekezz, hogy ne csak te, hanem az élet is több legyen általad. Ha nemcsak kapsz valamit az élettől, de hozzá is teszel, akkor nem volt hiábavaló a találkozás.

Döbrögi pediglen úgy látta jónak, ha újból elolvassa a teljes eddigi kéziratot. Ennyit igazán megengedhetünk neki, szegény, Isten nyomába szegődván még az ünnepcsúcson sem vehetett részt.

293.* A Cselekvés Napjának részletes taglalását célszerű ezen a ponton megszakítanunk két okból is. Egyrészt ezzel jelképezendő a Döbröginek az olvasáshoz és elgondolkodáshoz hagyott időt, másrészt azért, mert ha túl sok időt – mondjuk pár milliárd évet – hagyunk a másik cselekményszálon folyó „mell-háborúnak”, akkor szembe kellene néznünk az egész emberiségre kiterjedő mell-lénnyé történő degenerálódás evolúciós kockázatával, amely kockázatot persze nem szívesen vállalnánk.

Lássuk csak!

A 281.*-ban, mint láttuk, Yukka Pop Simon mintegy önnön dugába dőlve csúfondárosan szerelembe esett: Mikorka Kálmán legújabb felpécizett titkár-nője, Huppa Nóra felemésztette az összes érzelmi (és ezzel együtt szellemi) energiáját. Kálmán biztos érezhette, hogy a cél már nem lehet messze. Simon még tett egy-két erőtlen kísérletet de midhiába. (Felpumpáltatott a legprofibb szakemberekkel egy kedves gyermeknek tűnő hölgyet: Takaro Dórát, aki a beavatkozás végén úgy nézett ki, mint akit nem szültek, hanem egy játékboltban vásárolták, a hatást azonban erősen lerontotta a férfakról alkotott sajátosan sommás vélekedése. Dóra szerint a férfi legfontosabb jellemzője az, hogy soha nem sír és – ellentétben a nővel – bűdöset szarik és egyébként is bűdös. A másik kísérlet Rová Sára volt, aki a rendkívüli duzzasztott kebleit és boltozatos hát-sőfelét túlságosan sokat ingatta különféle DISCO-bárokban, harsány, őrmesterszerű felkiáltásokkal kényszerítette partnereit a gyöngédségre: „Cirógassál!”; kikent kifent, agyonpúderezett, műkörmös pipiskedéssel vette könnyedén az akadályokat, mit az élet elébe gördített, egy dolog azonban nem hagyta nyugodni, folytonos szorongássá alakult benne: a félelem attól, hogy idejében nem tudván majd megszülni leendő gyermekét erőnek erejével megszülesztik, ha törik, ha szakad.) Szóval a Huppa Nóra iránti szerelem ördöge nem tágitott Simontól, a vágy azonban Kálmán jóvoltából soha be nem teljesedhetett. Simon szerelmi kínban felkorbácsolódott érzelmei odáig ragadtatták az elnök-igazgató-bácsit, hogy még egy balett előadást is megtekintett, holott róla köztudomású volt, hogy a balettet nem tekinti egyébnek divatjamúlt aerobiknál.

Más oldalról is meggyőződött szerelmi kudarc-orientáltságáról, Az „aki szerencsés a szerelemben nem szerencsés a játékban” alapigazságot megfordítva növekvő elkeseredéssel tapasztalta, hogy az „aki-elejt-balfasz” című társasjátékban ő soha nem ejt. Növekvő letargiáját az elmúlt hónapban öngyilkosság folytán szörnyethalt pszichiátere gyakori két ujjal történő szájszéthúzással, úgynevezett „kényszer-ön-röhögtetéssel” javasolta orvosolni, hátha a mosolyra görbülő száj, mint szomatikus inger a lelket is felüdíti. A csaknem sikeres kúrának azonban csúfos véget vetett egy sajnálatos balfogás: a vonzóvá barnulni vágyó Simon tévedésből a bronzárium helyett a borzárumba tért be, ahol pár perc leforgása alatt félelmetesen bűdössé varázstolták. (Vö.: 172.* vége: a sorsdöntő betűelírás.)

294.* Egy látszólagos kitérő erejéig most idebiggyesztek egy idézetet a világhírű etológustól, Desmond Morristól:⁹²

92 Desmond Morris, zoológus-etológus; az embereket az állati viselkedéstan eszközével megfigyelő nagyszerű tudós, jó tollú szerző.

„Az állatok a párzási időszak kezdetén produkálják a legrendkívülbb pózaikat. Ugrálnak és táncolnak, pörögnek és forognak, felborzolják a tollaikat vagy szőrüket, fölemelik az úszóikat, felfújják a zacskóikat. Eladdig színtelen testük ragyogó színekben pompázik, és élénk kontrasztok jelennek meg rajta. Illegnek-billegnek, hajladoznak és rángatóznak, és általában olyan tüzesen és hevesen viselkednek, hogy megfigyelőjük csak ámul-bámul az előtte kibontakozó látványon.”⁹³

Most pedig – folytatván a regényt – hadd társítsam ehhez saját gondolataimat: Az emberek a párzási időszak kezdetén produkálják a legrendkívülbb pózaikat. Ugrándoznak és táncolnak, pörögnek és forognak, felborzolják a tollaikat vagy szőrüket, fölemelik úszóikat, felfújják zacskóikat. Eladdig színtelen testük ragyogó színekben pompázik, és élénk kontrasztok jelennek meg rajta. Illegnek-billegnek, hajladoznak és rángatóznak, és általában olyan tüzesen és hevesen viselkednek, hogy megfigyelőjük csak ámul és bámul az előtte kibontakozó látványon.

Rádásul, mi emberek folyton folyvást párzási időszakban vagyunk.

295.* Játszi könnyedséggel belátható, most már (megerősítve a 275.*-bani kijelentésünket) tényleg nincs más kiút, csak a politika.

Yukka Pop Simon üzleti hatványdalaként még utoljára indított egy pilótajátékot: „Adj nekem 1000 Ft-ot, cserébe elmondom neked hogy ha odamégy másik két emberhez és ugyanezt mondd nekik te is keresel minden üzleten tisztán 1000 Ft-ot!”, de az igazság az, hogy ezt az üzletet ő sem gondolta komolyan. Mire a nyomtatványok elkészültek, ő már Wilu Pál nagytiszteletű önkormányzati képviselő védőszárnyai alatt, minden erejét a politikának szentelve az első Nemzetközi Idegengyűlölő Internacionáléra készült, ahol a különböző népek fiait az egymás iránti gyűlölet közös, „szent” eszméje forrasztotta nagy szeretetben egyggyé.

296.* Mikorka Kálmán ezalatt kiadatott cégével egy rendkívül sikeres szakácskönyvet, melyben minden egyes étel elkészítési módjánál ez állt: „Várjuk meg, míg anyánk, aki szeret minket készít nekünk ilyen születésnapunkra!” A könyvből persze jóval többet nyomtak a hivatalosan (az adóhatszág felé) szerződöttnél, majd még a megjelenés évében féláron az összes Kálmán-féle könyvstandra (számla és szállítólevél nélkül) leadott példányt féláron megvásárolhatta az igényes olvasótábor; ezzel egyben biztosítva Kálmánnak a busás hasznot.

A TUTÁLIBE Rt. nem kevésbé sikeres módon kizárólag élelmiszerre váltható úgynevezett „koldus utalványokat” bocsátott ki, melyeket az adakozó kedvű, érző szívű honpolgárok megvásárolhattak majd továbbadhattak rászoruló társaiknak. Természetesen az ügy hamarosan adócsalásba torkollott, Debrecenben pedig felborult a kereslet-kínálat piac; jóval több utalvány állt ugyanis rendelkezésre mint táplálék.

⁹³ Desmond Morris: *Állatlesen*. Bp.: Európa Könyvkiadó, 1992. 185. oldal. Fordító: Szilágyi Tibor.

297.* A 253.*-ban menedzser-ultrapempörszbe bújtatott vezérkaron kívül Simonnak sikerült maga ellen fordítania a cég másodvonalbeli szürke eminenciá-sait is. Itt volt példának okáért a cég bioügvedje. (Ami bio-, az csak TERMÉSZETES anyagokkal dolgozik, a bioügved így TERMÉSZETESEN drága.) Pedig Simon már réges-régen észrevehette volna, hogy az ügyvéd úr elégedetlen a megbízási díjjal. Előbb csak rongyos, szakadt ruhákban, majd rozsdáette Wartburggal jelent meg a cégnél; később az igazgatósági ülések utáni lakomán tüntetően úgy habzsolta az ételt, mint aki legalább egy hete nem evett semmit. A kiéhezett koldus image azonban nem érintette szíven a vezért, akit ekkorra már nem érdekelt semmi más, csak az elnyomott avar kisebbség sorsa, ami a Wilu Pállal alkotott elmélete szerint valójában nem is kisebbség, hanem „nagyobbság”, hiszen a mai magyar nyelv valójában megegyezik az avar nyelvvel, melyet a már régen elfoglalt honba özönlő magyar kisebbség csak átvett, s különben is ez az egész ügy valójában egy nagy félreértés.

Pedig hasznára lett volna, ha legalább megsejti, hogy az ügyvéd már nem a leghívebb szolgálja. Ha tudta volna, hogy miközben ő lelkesen megvitatja ügyvédjével törvénytervezet ötleteit az Állami Számvevőszéket felügyelő Állami Számvevőfotelről (melyben persze ő kívánt volna ülni elnökként), addig a jogzsoldoskatonája magában azt ízeletti vajon mit szólna Simon, ha abban a szűrásban egy hatalmas pofont lekeverne neki, majd leköpné, végül barackot nyomna a kobakjára?? Egy ízben a pénzügyminiszter is megfordult a ZIM-MEZUM Rt.-nél. És Yukka Pop Simon még csak nem is sejtette, hogy ügyvédjét csak egy hajszál választotta el attól, hogy a miniszter elé rohanva leboruljon annak lába elé és görcsösen a fekete pantallóba kapaszkodva, sírós hangon eszelős rimánkodásba ne fogjon: „Könyörüljön rajtam, nagyságos úr, én vagyok itt az ügyvéd... éhezem... valami kis pénzt adjon már, áldja meg az Isten!”. A merész gondolatot azonban – egyelőre – nem követte tett. Ehelyett az ügyvéd úr elutazott Tájföldre az ügyvédi Kamara (tudják, ahol az a rengeteg szárazkolbász található) szervezésében, adómentesen, költségként leírható maszszázsszalokban való tobzódás végett, úgymond szakmai útra „megismerkedni a tájöldi ügyvéd kollégák kamarájával” (tudják, ahol az a rengeteg száraz polipkolbász található).

298.* – Gyenge nap ez a mai – kezdte eltűnődve Wilu Pál, a debreceni városháza ablakából alátekintve a Csonkatemplom előtti útkereszteződés forró aszfaltján hangyamód nyüzsgő cívis polgárookra – csupa lábujjszopó, csupa hónaljnyaló.

– Honnan ismered fel őket? – kérdezte a legnagyobb elismerés hangján Yukka Pop Simon.

Wilu Pál, aki magát titkon előszeretettel becézte Pál apostolnak szándékoltan nem adott választ e kézenfekvő kérdésre (talán nem tartotta célszerűnek bevallani, hogy a különböző perverziók híveinek felismeréséhez a szakirodalmat pornó lapokból ollózta össze) inkább a vallási téboly és a politikai elhivatottság határmezsgyéjén lévőek lázban égő tekintetével ellépett a városháza ablakától

(ezzel abbahagyta a közvetlen főnökével: Istennel őt hite szerint hasonlatossá tevő „alátékinést”), és heves politikai programbeszédbe kezdett:

– Mind így kezd: előbb egy lendkerekes autó, aztán egy távirányítós autó, majd háromkerekű bicikli, végül megölnék! Bűnben fogantattunk, bűnben leszen halálunk... főleg nekik... „Most hülyének nézel ezzel a gólya-hozzával?”, kérdezte tőlem minap egy szerencsétlen, majdani fixen pokollakó gyermek. Mit tehette mást, vérző szívvel megpofoztam imádkozva a boldogtalan lelki üdvéért. Ragályos-kórságglepte elméjében fertelmes gondolat fogant: ...még hogy a pisilőjét a pisilőjébe! Szent Ég! Honnan uszulkan ránk új ordas eszmék!?!?

Wilu Pál elfojtott zokogásnak álcázott hatásszünetet tartott, mialatt Simonnak rögtön gyönnivalója támadt, különös tekintettel saját családjának szaporodásával kapcsolatos tapasztalataira és Nagy Árpí Wilu Pálné Kandisz Nórához fűződő liaisonjára.

– Atyám, kezdte volna bátortalanul Simon, de aztán:

– Óóóóóóóóóóóó!!! – eszelős üvöltéssel a révületből felocsúdó Pál elvette a kedvét. – Szóltál, kedves fiam?

– Áá, semmi semmi... – Simon arckifejezése határozottan egy kémia OKTV (Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny) győztes tekintetét idézte.

– Rendben van, fiam, látom benned, megtért bárányban bizton bízhatunk, anyaszentegyházunk támogatja politikai törekvéseidet... feltéve, hogy az érett gyümölcs hasznai osztozunk, elvégre: megdobnak kenyérrel, dobáljad visszafelé kétszerannyi kenyérrel, meg aztán Jézus urunk koporsóját sem hurcolászták ingyér, ugye.

– A célzást értem – jegyezte meg rögtön Simon és egy megnyálazott öteztrest tapasztott Wilu Pál homlokára.

– Ez már beszéd! – tette zsebre Pál a ropogós öteztrest és lelkesen kiadta a fő politikai csapásirányokat: Először is: visszafoglalni minden iskolát, könyvtárat, kollégiumot a rohadt, tetves, patkány ateistáktól, hogy fordulna ki a belük még ma!!

– Világos.

– Másodszor: háborút hirdetünk a szexualitás vérben forgó szemű, bőszi bikája ellen. Tűzzel, vassal küzdünk körömszakadtáig, mígnem ledöfjük a fenévatat, s kiontott belét vérebe el nem vetjük.

– Ez is világos – mondta Simon, pedig ez már egyáltalán nem volt olyan világos.

– A nemi erkölcs ellen bűncselekmények közé beiktatjuk a hermafroditák által nők, férfiak, illetve hermafroditák sérelmére elkövethető, illetve a bárki által hermafroditák ellen elkövethető cselekmények széles skáláját! Spermium szinten tiltjuk az abortuszt! Heréléssel, miskárolással szankcionáljuk a válást! Az erekiót, mint az erőszakos közösülésre, illetve a természetelleni erőszakos fajtalanságra tett előkészületet szigorúan büntetjük! Visszahozzuk a halálbüntetést: éljen a halál!

– Nagyszerű! – csillogott lelkesen Simon szeme. – Aki engedelmeskedik nekünk ehét annyi fagyit, amennyi csak belé fér.

– Úgy van! – harsogta Wilu Pál, majd egyszerre ordították el átszellemült lelkesedéssel politikai mozgalmuk vezérmondatát:

– ENYÉM A VÁR, TIÉD A LEKVÁR!

[MELLÉKLET a 298.*-hoz: Az „enyém a vár, tiéd a lekvár” játék szabályai:
Kellékek:

1.) 1 db. nagymama által készített házi szilvalekvár nagy darab gyümölcs aszalványokkal; a befőttes üveget cikcakkos szélű zsírpapír fedje!

2.) 1 db. papírmásé vár, piros cseréptetőben végződő tirnyekkel-tornyokkal, cirádás ablakrácsokkal, esetleg toronyba zárt királykisasszonnyal; az ódon robotszusságot élénk színekre festett várfalak oldják!

3.) 1 db. dobókocka.

A játék:

A játékot mindig két fő játssza! A nőnemű, az idősebb, vagy az agresszívebb játékos dob előbb a dobókockával; a második játékos követi őt, majd késedelem nélkül összevetik az eredményeket, s aki a nagyobb értéket dobta, illetve aki agresszívebb az kajánul vigyorogva magához ragadja a „várat” egy ügyes mozdulattal pedig a másik játékos savanyú ábrázata elé tolja az üveg lekvárt. Nyomban ezt követően így kiált: „Enyém a vár, tiéd a lekvár!” és esetleg felkacag. Az újabb fordulóban a győztes dob elsőként (vagy a tényleg nagyon agresszív vesztes). A játék az „öri-hari” kifejezéssel kinyilvánított örök haragig illetve az ezzel egyenértékű indulatos pofozkodásig üzhető. Jó szórakozást!]

Amint Simon becsukta maga mögött a fekete műbőr párnázatú ajtót, s jóleső érzéssel útra kelt határozottan úgy érezte most jutott el élete értelméhez. Semmi szín alatt fel nem tételezte, hogy az ajtó halk puffanásával egyidőben a politikai szenvedélytől felizgatott Wilu Pál már elő is vette íróasztala titkos rekeszéből a „POPOCICICI” (popó-poci-cici) legújabb számát.

– Fertelem, posvány és gyalázat! – sziszegte indulatosan Pál, miközben mazsoláztatott az igencsak pikáns sajtó orgánium oldalain, és szégyen vagy gyalázat: egyre megy, már el is követte a természet elleni erőszakos fajtalanság előkészületét. „Tulajdonképpen még nem büntetik” – gondolta a politikus, majd pediglen gátlástalanul elengedve fantáziáját azon szentek példáját követte, akiknek maguk felé hajlik a keze.

299.* Egy éppen szárba szökkenő politikai karriernek semmi nem árthat talán jobban, mint egy zaftos kis pereskedés. A lelkiileg megnyomorgatott B. Viz Elek a 272.*-ban kerítés vádjával indított eljárása erre éppen alkalmas lesz, azonban a bíróság útvesztőin bolyongó iratok még a 109.*-tól a 132. (háttorzongató, egyenesen rettenetes) *-ig zuhanó gumi óvszernél is jobban próbára teszik a derék buszsofőr idegeit.

– Na, mi lesz már? – gondolta éppen (e helyütt is).

Egyelőre csak annyi, hogy az egységét tekintve igencsak megbomlott ZIM-MEZUM vezérkar egy újabb lényeges momentum folytán hullott szét teljesen, immáron visszafordíthatatlanul: Bekak Illás ötszázmillió forintot nyert a lottón!

A nyerés ténye olyan elképesztő módon valószínűsítette meg egy pillanat alatt legmerészebb vágyálmát, a mesés gazdagságot, hogy a hír hallatán, azonnal

nem volt képes semmiféle extatikus örömkítőzésre.. ez azonban nagyban hozzásegítette ahhoz, hogy nagyon elővigyázatosan mélyen titokban tartsa a nagy eseményt. Az illetékes OTP Igazgatóágon álruhában és meglehetősen kimaszkírozva jelent meg; az összeget természetesen készpénz kötegekben vette fel és jókora bőröndökben szállította el. Szándéka szerint a pénzt különböző bankokban, lehetőleg külföldön és természetesen valutában kívánta elhelyezni; ezt a bonyolult hadműveletet azonban komoly előkészületeket kívánt, amit hősünk otthoni magányában és teljes nyugalomban kívánt eszközölni. A pénz hazaszállítása a lehető legnagyobb rendben zajlott, a buszon – bár furcsállották a kissé különös, napszemüveges, álszakállas idegent – senkinek eszébe nem jutott volna, hogy a hatalmas bőröndök félmilliárdot rejtjenek.

Illás otthon besötétítette az ablakokat, minden nyílászárót hermetikusan bezárt és felkattintotta a (James Bond után szabadon) 007-re programozott számmal ellátott bőrönd zárait. A temérdek pénz surrogyva ömlött a nagyszoba szőnyegére... A szomszéd a tompán áthallatszó artikulátlan üvöltözésről azt hitte, hogy Illás valami veszett nagy akció filmet néz videón, pedig ha látta volna, hogy a máskor oly kimért szomszéd kiengedve magából a nagy nap minden feszültségét őrvongva turkál az ötezres bankók között, kacagva dobálja őket a plafon felé, majd indián szögdelésben szaladgál az aláhulló rozsdabarna bankjegyek között, végül pedig a szőnyegen tornyosuló, lábközépig érő pénz tengerben mellúszásban közlekedve átszelte a szobát. Széchenyi István gróf száz-ezer másolatban figyelte egykedvűen Illás örülettel határos öröm-orgiáját.

Egy félórányi extázis egyelőre elégnék mutatkozott ahhoz, hogy Illás összeszedje magát és gondosan bereteszelve a lakás ajtaját élete legkellemesebb sétájára induljon megnézni a világot más szemmel. És valóban, a világ így, mesésen gazdagon egészen más színben tűnt fel előtte. Másképpen csillogtak a kirakatuvegek, másképpen fénylett a lombkorona a fákon, még a kukásautó sárga ruhája is felségesnek és vidámnak látszott. „Egyszerűen minden megoldódott – gondolta (nem mintha addig, igazgatóként olyan sok gondja-baja lett volna) –, még az unokámnak sem kell egy gazszálat sem keresztbe tennie!” E mámorító gondolat átbizsergette egész lényét, mely kellemes borzongást fokozandó megpróbálta hirtelen szerzett vagyonát kézzelfogható paraméterekben kifejezni. Osztott-szorozott és megállapította, hogy vagyona (17 centiméteres ezer forintokkal számolva) 87 km hosszú vonalba rakható sorba, a kamat naponta közel 250 000 Ft (egy jobb fajta autó ára csak a kamatokból tíz nap-két hét alatt összegyűlik). Ha nem kezd semmilyen üzleti vállalkozásba, csak valami gyenge kamatozású betétben helyezi el a pénzt, akkor is éjjel nappal 3–4 forintot keres másodpercenként a félmilliárd mellé.

Még az örületen száguldó, vijjgó tűzoltó autóban is a szépséget, a nagyszerűséget, mi több: a vidámságot látta meg. Elvégre olyan szépek és hangulatosak a vészvillogó színei, különösen ahogy megcsillannak a piros autó fényesre sikált tetején. Mint megannyi hangulatlámpa... A színek, fények izgalomtól vibráló játéka gyönyörködtette Illást.

– Beh szép az élet – mormolta maga elé és már az a gondolat is megfogant agyában, hogy e nagyszerű este emlékére vesz magának csak úgy poénból tűzoltó autót (vagy tízet).

Mit neki a ZIMMEZUM Rt.!

– Tudod mit? Hülye vagy! – mondta hirtelen ötlettől indítva egy utcai fülkéből telefonálva egyenesen Yukka Pop Simonnak. (A biztonság kedvéért azért még névtelenül.)

Illás mélyen szívta be a szabadság levegőjét.

300.✱, a ✱-ok legjubileumabbika.

Kedves Olvasóm! Elérkezvén regényünk ez utolsó, szép, kerek ünnepi ✱-ához – megadván a módját – szívből köszöntöm Önt a Minoan Prince tengerjáró fedélzetéről, az Égei-tenger közepén, Santorini és Kréta között. Nem messze onnan, ahol Thészeusz faterja Aigeusz király (a tenger névadója) meglehetősen balfácán módon a tengerbe veszejtette magát, s ahol azóta tenger formájában haborgog tovább az öreg. Ha tehetném, akkor mindenképpen úgy intézném, hogy Ön ugyanilyen körülmények között olvassa soraimat, mint amilyen körülmények között én írtam őket. Miután azonban ezt nem tehetem, csak kívánom!

Úgy döntöttem, hogy ezen nevezetes ✱ keretében megosztom Önnel egyik nagy titkomat! Suttogóra fogom, hogy minden kettőnk között maradjon. Pszt!...

Arról van szó, hogy 1997. június első, nevezetes hétvégéjén én voltam az, aki megnyertem az évezred lottónyereményét, a több, mint 777 millió forintot!! Elővigyázatosan jártam el, jó előre felkészültem a nyereményre (jobban, mint Bekak Illás az előző ✱-ban). Van egy tutti tippem, ha jó lesz megosztom Önnel a csaknem biztos nyerés hétpecsétetes titkát. S hogy miért nem félek a pénzemre ácsingózók siserehadától, a zsarolóktól, a felbérelt verőlegényektől? A válasz kézenfekvően egyszerű: már nincs egy árva fityingem sem a nyereményösszegeből.

Bankkártyákon mobilizálhatóvá tett pénzzel zsebemben sétálgatva a Békás tó brekkencseinek vicceselését-kacagását hallgatva, s a Suttogó Erdő hatalmas lombú tölgyeinek fekete sziluettje mögött a fényesen ragyogó csillagokat bámulva a sötétkék égbolton, nagyszerű ötletem támadt: van a Mezőtlábi Rét szélén egy különös telefonfülke, mint egy kis mézeskalács házikó, vagy mesebeli fakunyhó; a nagyszerű kis fenyőillatú fülkében a gyermekkor időtlen, boldog biztonságérzete töltött el: mintha szavak nélkül mesélne nekem valaki szép, álombaringató meséket; felemeltem a telefonkönyvet és felütöttem a közérdekű telefonszámoknál; nem csalódtam: ebben a varázs-telefonkönyvben csupa tényleg közérdekű telefonszám sorakozott (Zarzura, Atlantisz, Nirvána stb.); egy kis keresgéléssel rábukkantam a Mennyország hívószámára és már tárcsáztam is.

– Halló!

– Itt a Mennyország, parancsoljon!

– Apával szeretnék beszélni!

– Azonnal kapcsolom.

Pár másodpercnyi szférák zenéje után megszólalt Apa.

– Halló!
 – Szia, Apa!
 – Szia, Lackó!
 – Másfél éve nem hallottalak, beszélj valamit!
 – Tudod nekem könnyebb a várakozás, ugyanis itt nincs idő, a te hangodat is most végtelen ideig hallom...

A gép elkezdett pityegni.

– Jaj, lejár a pénzem! – nyögtem ki elszorult torokkal.

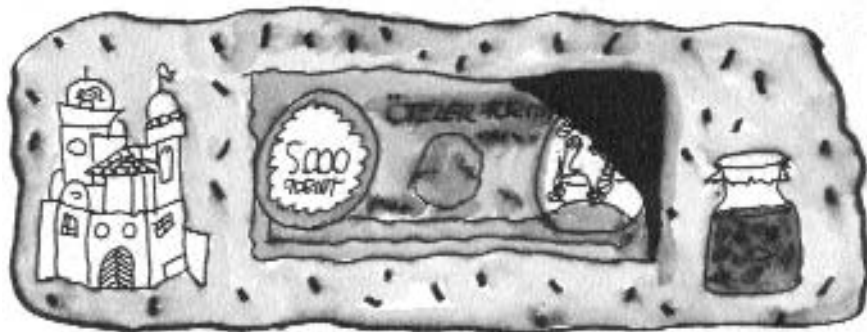
– Semmi baj, köszi, hogy hívtál én sajnos innen nem tudok telefonálni! Pusziok, ölelek mindenkit, Anyát külön is, Nagyi is puszi mindenkit, mondd meg Gyöngyeménynek, hogy lefordítottam a...

Lejárt a pénzem, elfogyott a 777 millió (ilyem távolságba nagyon drága a hívás). Mélységes csend lett, a brekkencsek, tücskök, kabócák is elhallgattak... (Ami a fordítást illeti: Gyöngyi nővérem külföldről nem érkezett haza Apa halálára a kicsit korábban küldött levelét azonban még megkapta, melyben egy német nyelvű Hermann Hesse verset küldött Apának. A vers lefordítása „házi feladat” lett volna a találkozásig.)

301.* A rafináltabb olvasók talán már tudják is, hogy azon a bizonyos kellesmes, feledhetetlenül boldognak indult nyári kora estén mit is érzett Bekak Illás, mikor mélyen beszívta a „szabadság levegőjét”. Bizony-bizony egy kis égett-szagot. Ha a Nap lefekvéshez készülődvén nem húzta volna már magára a szürkület zuhanyzófüggönyét Illás még azt is láthatta volna, hogy a könnyű szellő milliónyi apró, vidáman táncikáló pernye szemcsét kavart a légbe. (Meg nem állom, hogy ide ne írjam egy remek költő, Fodor Ákos⁹⁴ Pernye című, remek, egysoros versét: *csodakamasz*⁹⁵)

Egyszer csak lába elé hullott egy nagyrészt elszenesedett ötezres; Széchenyi gróf egy koromfekete „szénfal” mögül lesekedett:

Mintha a rettegett „tüzes karcolás” valósult volna meg, úgy mart belé a szörnyű felismerésfélelem (ahogy percekig tartó eszeveszett rohanás után meglátta

94 Fodor Ákos (1945–) költő, műfordító, szerkesztő; biztos szereti a jazz zenét.

95 Fodor Ákos: *Jazz* című verseskötetében található a vers. Bp.: Magvető Kiadó, 1986. 91. oldal.

a lángokban álló házat). Lakásának ablakai koromfeketén tátongtak fehér füst-oszlopot okádvá. Az alatta lakó szomszéd falai megrepedtek, az ottani ablakokból félelmetes lángnyelvek csaptak elő, Illás csaknem tébolyig fokozódó önkívületében úgy látta az eseményeket, mintha a ház maga egy hatalmas, üveges szemű, üszkös koponya lenne, amely kárörvendően öltögeti rá hatalmas, vörös lángnyelvét. Tehetetlen dühében csak reménylette, hogy a környező fák lombjaiban fennakadt cifit-cafatok az alatta lakó szomszéd földi maradványai, aki nem átallott „felgázrobbantani” félmilliárd forintot. Szerencsére azonban senki nem lelte halálát a lángokban, a szomszéd pediglen ahelyett, hogy „halálnak halálával holt” volna, kedvesen azzal vigasztalta Illást, hogy:

– Milyen szerencse, hogy volt biztosítása a társasháznak! Kapunk egy szép cserelakást, ez eredetit pedig egy fél éven belül felújítják. Szébb lesz, mint valaha! Úgyhogy végül is nem történt semmi... Mellesleg szólva a régen esedékes külső vakolás felújítását is megúsztuk!

Ha még egy mondatot mond Illás a belét ontotta volna ki saját tíz körmével. De nem mondott... valamit megérezhetett hallván Illás fogcsikorgatását; a háta is „belelúdbőrzött”, amint észrevette, hogy szomszédjáról csak úgy patakzik a verejték (mint a kiégett ház falán a tűzoltófecskendők vize).

Végül is nem történt semmi, csak Elizabeth Doolittle kisasszony közvetlenül a bál után visszament virágot árulni. Illás természetesen menten szörnyethalt és a szokottnál is vehemensebben vetette bele magát a hiper egészségtelen életmódba.

302.* A Cselekvés Napján, immáron délután egy igazi nyári zápor vetett véget a gyermeknapi repülőzésnek. Igazi, hatalmas, langyos cseppekben hulló nyári zivatar volt, mindent és mindenkit átmosott, felüdített. Csak úgy gőzölgött az átforrósodott aszfalt a bugyborékoló esőcseppek alatt.

Hatalmas csörrenéssel esett le a húsz fillér Döbrögi agyában (a sokadik reverberációs kört futotta be a gondolat). Megdöbbenve csukta be a könyvet a regény ezen pontján, egészen pontosan az ezen mondat végét jelző pontnál.

– Hogy lehettem ilyen vak? – fakadt ki. – Hát hogy nem lehetett ezt észre venni, a legutóbbi verésnél hogy nem vettem észre a direktebbnél is direktebb utalást!?! Hiszen tükröt tartott élel! Én bolond... hát én magam vagyok Lúdas Matyi!!!

Döbrögi felismerése feletti örömezését nagyon hamar letörte egy újabb felismerés, nevezetesen az, hogy most bizony önnön magát kell elvernie. Nos, Döbrögi kétségtelenül komoly jellemfejlődésbeli előrelépésről tett tanúbizonyságot, mikor elővette ama nevezetes mogyorófavesszőt és alaposan elnászpángolta saját magát. Ha ehhez hozzávesszük még, hogy az embert igazán csak maga tudja elnászpángolni, méginkább pedig azt, hogy Döbrögi természetesen tévedett önnön illetőségét illetően, akkor csaknem katarzissal határos elismeréssel kell neki adóznunk.

304.* Minden kedves olvasó bármely megkülönböztetésre, nevezetesen fajra, színre, nemre, nyelvre, vallásra, politikai, vagy bármely más véleményre, nemzeti vagy társadalmi eredetre, vagyonra, születésre, vagy bármely más körül-

ményre való tekintet nélkül hivatkozhat a 300. legjubileumabb ✱-ban tett ígérvényemre és igényt tarthat arra, hogy mint „jó olvasónak” az orrára kössem a biztos lottó nyeresé hétpécsetes titkát.

Egyáltalán nem feledkeztem meg erről, hiszen tudván-tudom, hogy magasztos eszmékkal eltelítkezve is valójában javarészt pénzért vesszük meg magunknak a táplálékot, azon olvasóknak pedig, akik rám szánnak pár napot visszafordíthatatlanul múló idejükből tartozom annyival, hogy közvetetten juttassak nekik pár száz milliót, ha már tudom ennek biztos receptjét.

Először is avval kezdem, hogy nem nagy ügy az egész, csak első látásra tűnik annak, amikor valaki kiszámolja, hogy a biztos nyereséhez szükséges mintegy negyvenmillió szelvény csaknem három milliárd forintba kerül, ami négy és félszer annyi, mint az eddigi csúcs nyeresmény a hétszáz millió forint; valamint amikor kiszámolja, hogy szelvényenként másfél percet számolva negyvenkét év kell a kitöltéshez, holott erre csak egy hét áll rendelkezésre. A való-ságban azonban csak öt számot kell eltalálni kilencven számból.

Gondoljunk csak bele: ahhoz, hogy sikeresen megtermékenyíthessünk petesejt korunkban eleve legalább négyszáz millió spermiumra van szükség, akik a természet nagy Labirintoszában előbb savas, majd lúgos útvesztőben barangolnak, s végül – egy kivétellel – elkábulva megsemmisüljenek és örök időre téren és időn kívüli semmivé válnak a bennük rejlő titokzatos ígéretek. Tehát magához a megtermékenyüléshez eleve tízszer akkora mázli kell, mint a lottó ötöshöz! Mindehhez még nem számoltuk hozzá, hogy a megtermékenyítendő petesejt is több ezer variációs lehetőség közül választódik ki, azt meg főleg nem, hogy szüleink is – tekintettel a több milliárdos létszámú emberiségre – igencsak sok variációs lehetőségéből kerültek ki. Szóval, ha mindezt összeszorozzuk és megpróbáljuk a valószínűség számítás képleteivel kifejezni, hogy mekkora esélyünk volt arra, hogy mi magunk szülessünk meg a saját gén állományunkkal és ne valaki más helyettünk, akkor bizony szinte matematikailag kifejezhetetlenül kicsi, gyakorlatilag a nullával egyenlő szám jön ki. Létezésünk az esély tehát nulla, azaz létezésünk csoda. Ehhez képest pedig a lottó ötöshöz szükséges 1:40 000 000 esélyarány elképesztően sok. Ahhoz képest, tehát, hogy létezésünk, szinte biztos, hogy lesz öttalálatos szelvényünk a lottón!

Ilyen felvezetéssel a tutti tipp pimaszul egyszerűen hangzik: Azt az öt számot kell csak beikszelni a szelvényen, melyet a következő hétvégén kisorsolnak!

Akinek ez nem megy egyből, annak a saját úgynevezett „Optimista Kitöltési Kombinációt” ajánlom szíves figyelmébe. Ha ugyanis 1-től 90-ig minden számot szerepeltetünk a szelvényeken, ugyanakkor minden számot csak egy szelvényre írunk fel, akkor 18 db szelvényvel játszva MINDENKÉPPEN nyerni fogunk; legjobb esetben 1 db ötöst, legrosszabb esetben 5 db egyest. Nyerési variációink számát mindössze hétre korlátoztuk: 1 db ötös; 1 db négyes + 1 db egyes; 1 db hármas + 2 db egyes; 1 db hármas + 1 db kettes; 2 db kettes + 1 db egyes; 1 db kettes + 3 db egyes, illetve 5 db egyes. Álljon itt egy gyakorlati példa!

1.) 5, 6, 9, 13, 63; 2.) 1, 36, 47, 53, 59; 3.) 8 18, 57, 73, 82; 4.) 19, 23, 25, 70, 89; 5.) 17, 35, 60, 85, 90; 6.) 24, 65, 66, 83, 88; 7.) 21, 43, 62, 76, 84; 8.) 10, 40, 49, 50, 81;

9.) 3, 7, 48, 69, 72; 10.) 28, 34, 41, 52, 77; 11.) 12, 14, 54, 80, 87; 12.) 11, 27, 58, 64, 78; 13.) 44, 55, 74, 75, 79; 14.) 1, 29, 39, 51, 67; 15.) 4, 15, 20, 22, 33; 16.) 2, 26, 30, 46, 71; 17.) 32, 42, 61, 68, 86; 18.) 31, 37, 38, 45, 56,

Szinte hallom, amint mondja, kedves olvasóm: „Csakhogy én már vagyok, a lottónyeremény meg még nincs!”

Hát, bizony!

305.* Most pedig mindnyájan pizok nagy mázlisták és mérhetetlenül gazdagok folytassuk az olvasást (a lottószelvényt ráérünk kitölteni)!

– A gyöngysor körbeér a Mezőtúri Réten – nyugtázta Péter elégedetten, miután elállt a bugyborékoló eső, s szikrázó napsütés vette kezdetét, s melengette a vidéket. – Pántlikát rá! Kössük a Holdleány nyakába!

– Űűű, de messze van! – mondta Vilmos kobakvakarva.

Bizony, komoly gond volt ez a második repülés, hiszen ezúttal a LI-2-es gépmadarat nem vehettük igénybe, hiszen az (ősrégi konstrukcióként) már csak az égi-tuareg, a költészet Tünékeny Madara által vezetett utakon száguldó érzékeny lelkeket szállít (becsületére legyen mondva: abból viszont bármennyit), a hatalmas és gyönyörű földi gyöngysort már nem bírta el. Ehhez az akcióhoz egészen nagyszabású, merész tervre volt szükség, olyasmire, mint amilyen John Fitzgerald Kennedy nagyszerű döntését megelőzte, amikor is az elnök 1961 májusában ígéretet tett arra, hogy még az évtied vége előtt az Apollo-űrprogram keretében ember lép a Holdra. Bár nem érhetette meg az Apollo-11 landolását és a holdralépést 1969. július 20. napján (miután 1963. november 22-én merénylet áldozata lett), de egyedül rajta múlt, hogy az Egyesült Államok 24 billió dollárt rááldozott a korszakalkotó tette, ezt sem a kiváló tudósok, asztro-nauták nem érhették volna el nélküle. Bár még ma is akad, aki megkérdőjelezi döntésének jelentőségét, de több ezer év múltán bizton helyére kerülnek az értékek. Kolumbusz Kristóf kortársai sem foghatták fel, hogy a nevezetes hajóúttal beköszöntött az emberiség történelmében az Újkor.

Kérdezzük hát meg Kennedy elnök e zseniális döntés folytán halhatatlanná lett szellemét – gondoltam –, miként vélekedik a mi utazásunk mikéntjéről-hogyanjáról!

– Véleményem szerint – kezdte a elnök – a Költészet Tünékeny Madara könnyedén elbíra a sapkamanókat, de a LI-2 sajnos a földi dolgokat, lényeket, vagyis a gyöngysort és a hús-vér embereket: Pétert, Vilmost, a szerzőt, valamint a kedves olvasókat együtt már nem bírja felröpíteni.

– Igen, ezt sejtettük. De mi a megoldás? – kérdeztem.

– Ha lehet egy javaslatom, akkor a magam részéről én annak a zseniális írónak a teremtményére hagyatkoznék, aki gondolatban egy évszázaddal megelőzött, s akinek regényét gyermekkoromban olvasva fogant meg bennem a nagy gondolat.

– Mégis, kiről van szó? – fakadtam ki türelmetlenül.

– Természetesen Monsieur Jules Vernéről van szó – mosolygott Kennedy elnök.

– Hát persze! Utazás a Holdba, utazás a Hold körül... valóban, egyik legkedvesebb gyermekkori kalandregényem... Köszönöm, elnök úr!

Kennedy szelleme elsárgult és elhalványult, mint valami régi fotó egy ósdi album recsegő zsírpapír-fedte oldalán. A lassan széteső emlékkép molekulákra akkor foszlott szét, mikor a Költészet Tünékeny Madarának szárnya belesuhintott a levegőbe. A madár dallamosan megszólította a sapkamanókat:

– Üljetek a hátamra! Majd én fölrepítelek!

– Repülni fogunk, mint a madár – szólt Péter biztatóan a kicsi manókhoz. – Beszállás! Óvatosan hozzátok a gyöngysort! Másszatok fel a madár hátára!

– Kapaszkodjatok a tollamba! – szólt a Költészet Tünékeny Madara a már a hátán kucorgó sapkamanókhoz.

Mi pedig, a földi dolgok-lények csapata már be is szálltunk abba a hatalmas üreges ágyúgolyó-rakétába, mit Verne mester Baltimore-ban állított fel részünkre, rajongó olvasói részére.

– Felemelkedünk – énekelte a madár.

– Alattunk a Mezőtölbi Rét egyre kisebb – fűzte hozzá Péter a rakéta ablakán kikukucskálva, Vilmos pedig egy ideillő dalra zendített:⁹⁶

306.* Aki ma pofára esik, az a hibát tegnap követte el. (Vö.: a sors, mint ájkidó harcos gereblye a 264.*-ban.) Ennek az alapvető igazságnak a beteljesedését a jelen regényben többször megtapasztalhattuk már Yukka Pop Simon elnök-vezérigazgató-bácsi tetteiben. A 281.*-ban Huppa Nóra iránt gerjedt szerelmi hév is csak látszólag szolgálta közvetetten a politikai érvényesülésben

96 Vers: Orbán Ottó: *Az ég – a szél – a levegő – a világ*; zene: Gryllus Vilmos.

hősünket, a valóságban azonban egyáltalán nem. Erre lassan maga is kezdett ráébredni figyelmetlenségéből eredő gigantikus üzleti veszteségek kijózanító hidegzuhanyának hatására. Minden bizonnyal bármelyikünk szerelmi önkívületének heve alábbhagyna, ha mi hallottuk volna félre a rádióban a természet-tudósok azon vészjósló előrejelzését, melyekre nagyszabású üzleti sikereinket alapoztuk. Történt ugyanis, hogy Simon temérdek ingatlant vásárolt Szeged környékén egy hosszú egyenes vonalban, melyen végig strand öltöző kabinok építését is megkezdte, holott semmiféle víznek, még a Tiszának sem volt arra se híre, se hamva. Meghallotta ugyanis, hogy egy a globális felmelegedés miatt a Déli-sarkról leváló hatalmas, kontinensnyi jégtömb az egyenlítő felé úszva és elolvadva olyan mértékben növeli majd a tengerszint magasságát, hogy a Földközi-tenger hajjai Szeged környékét nyaldossák majd. Simon előre gondolkodván felvásárolta magának a „szegedi Copacabana” hosszú partszakaszát. Számításába azonban súlyos hiba csúszott, ugyanis a tudományos előrejelzésben szereplő az „évtizezred végén” kifejezést ő az „évezred végén”-nek értette, s a hitel visszatörlesztésére is a 2000 augusztusától (az első fürdőidény bevételeiből) vállalkozott.

Éppen ennek a hibának a szörnyű felismerése miatt verte ki a hideg verejték új keletű politikusunkat, mikor szobájában megcsördült (Bekak Illás 299.✱-ban megeresztett hívása folytán) a telefon:

– Tudod mit? Hülye vagy!

Bár Simon magát azzal nyugtatta, hogy ez a névtelen hívás a politikusi lét sajnálatos, ugyanakkor szükségeszerű velejárója, de skizoid, sivár, erős indulatoknak kitett személyisége ebben lelhetett megnyugvást. Sorozatos, felszínre került sikertelenségei sötét komplexusoknak, elsősorban a kisebbségi érzésnek és a vagyona elherdálásához kapcsolódó bűntudatnak adtak tápot, mely lelki televényben az uralomra vágyás igen erős agresszív tendenciákkal telítődött. Ebben a különös lelkiállapotban még különösebb hatása volt a annak az idézésnek, melyet B. Viz Elek feljelentése folytán „kerítés” ügyében vádlottként kapott a Debreceni Városi Maszek Bírószágtól. Ezen különös hatásnak a leírására nem is igazán kifejező a „menten szörnyethalt” szóhasználat.

307.✱ Kedves olvasóim! A regény izgalmasnak ígérkező végkifejletének tárgyalása rendszertanilag a regény befejezéséhez tartozik. Írásom építkezésmódjának sajátos aszimmetrikus elvei következtében a „TÁRGYALÁS” című nagy egység viszont hamarosan véget ér, holott a sorsdöntő bírósági tárgyalásra még csak azután, a „BEFEJEZÉS” tárgyalásakor kerül sor.

Induljunk hát, kedves olvasók a „TÁRGYALÁSBÓL” a tárgyalásra. Kövessék Fazekas Mihályt és Döbrögit a költő-botanikus-csillagász autója után száguldva! Gyönyörködjenek a mester Bugattijában! Nálunk ő az igazi sztár, az elnökvézerigazgató-bácsik kamion-szörnyei (281.✱ – Z. L.) nevetségesek az elegáns autó mellett. A tárgyaláshoz vezető autóútra felajánlom önöknek a magam Hindustan Nova Ambassador de Luxe autóját. A 164 cm magas, gyönyörű, klasszikus modell az 1953-as terv mai reinkarnációja.

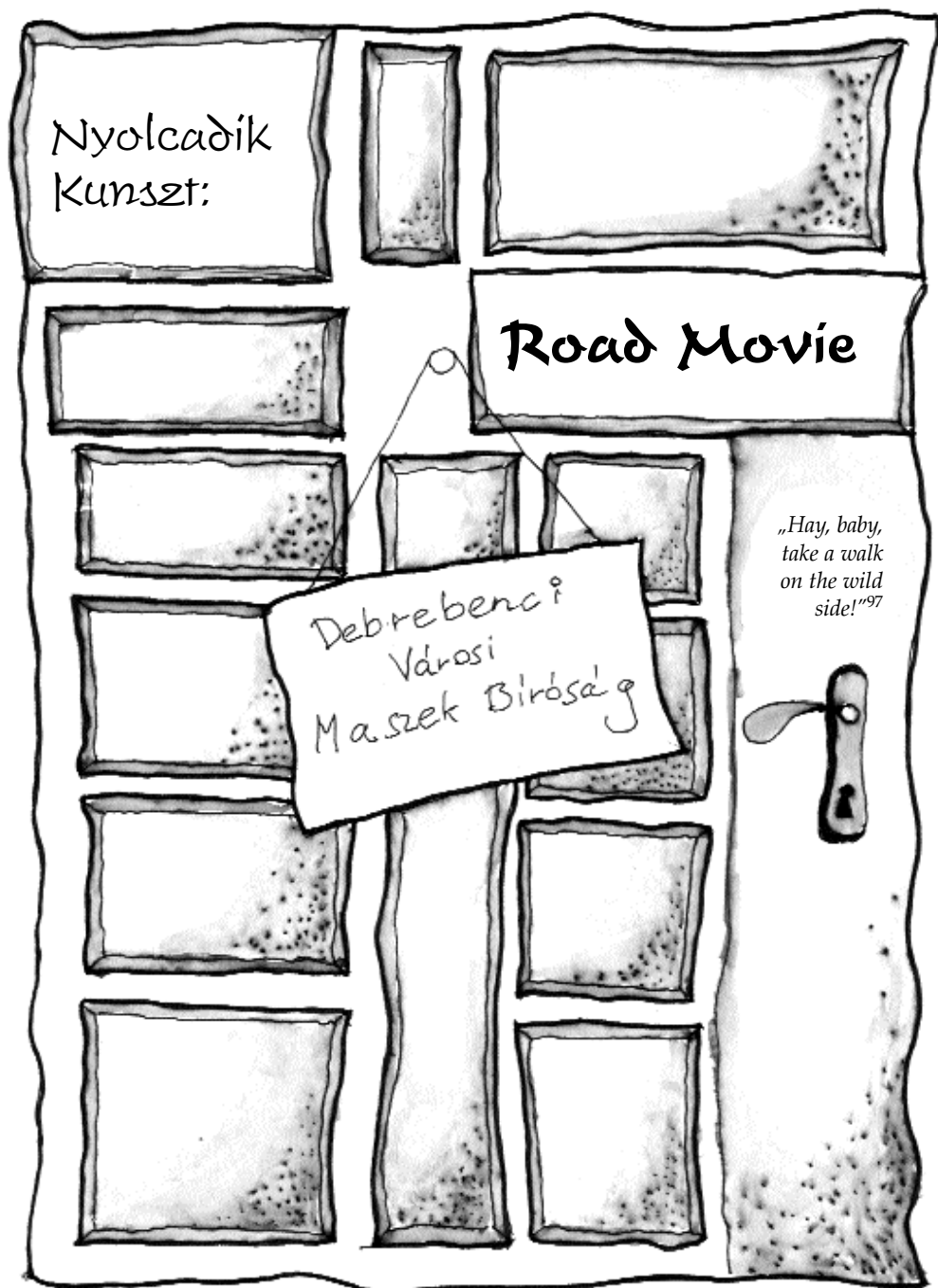

Én a holdrakétában ülök (az, hogy több helyen legyen egyszerre: az eleven dolgok-lények között a holdrakétában és a Hindustánban is a kedves olvasó kiváltsága), így legalább több hely jut önöknek az autóban. A masina jobb-kormányos, de ezen a rövid kis úton ez sem jelenthet akadályt, vagy akár csak kényelmetlenséget. A szél gyöngéden duruzsolva simogatja az autó gömbölyű, csillogó idomait.

Megérkeztünk.

Amint a kedves olvasó lapoz (majd meglátja) nyílik egy ajtó...

B E F E J E Z É S

308.* Benyitván az ajtón rögtön felismerhették, hogy ez bizony nem a Lelkiismeret Legeslegfelsőbb Bírósága, de még csak nem is a rendes állami bíráskodás különös színpada. A régimódi Montesquieu-féle önálló állami hatalmi ág regényünkben már kiment a divatból. Ahogy az állami közjegyzőket helyét a maszek közjegyzők, úgy a koszvadtt épületekben nyomorgó, technikailag a XIX. század szintjén álló, csaknem kizárólag szülés miatt szabadságon lévő bírónőket helyettesítő, hamarosan szülő bírónőkből álló bírói kart folyamatosan felváltották a maszek bíróságok. Az üzlet egyébként nem rossz! Ahogy az erős közjegyzői lobby elérte, hogy az állam futószalagon szállítsa a nekik az elvégzendő munkához képest irdatlanul sok bevételt biztosító ügyfeleket, akiknek többnyire csak a személyi igazolványában szereplő fotóját kell felismerni, úgy az egyre erősödő maszek bírói lobby is egyre sikeresebben szakítja ki magának a zsíros falatokat a közös pecsenyéből, melynek levében az ország polgárai főnek. Igaz, a maszek-bíráskodás költséges multság a pereskedőknek, de a többlet kiadások mégis megtérülnek valahol.

„Nálunk emberölés már két év felfüggesztettől!”; „Cégbejegyzés húsz perc alatt!”; „Két nap alatt másodfokon jogerős ítélet polgári perben!”; „Válás – akár a másik fél tudta nélkül is – fél nap alatt!” – hirdetik magukat hivalkodva az elegáns palotákba költözött maszek bíróságok. Itt kérem nincs szülési szabí! Csak és kizárólag jól képzett, tekintélyes szakemberek, elegancia és magas technikai színvonal. Itt nem fordulhat elő, hogy nemi erőszak ügyében egyetemről frissen kikerült, fiatal szűzlányok ítélkezzenek. Minden akta CD adathordozókon, elektronikus könyvtárban katalogizálva; direkt és percre pontos kapcsolat a cégbíróságok adatbázisaival, internet és műhold összeköttetés az összes fontosabb hatósággal a földhivataltól egészen az INTERPOL-ig.

Igaz, a nagyon pontosan „jogszolgáltatásnak” (nem úgy, mint a nép ajkán „igazságszolgáltatásnak”) nevezett áruért komoly díjat kell fizetni. Itt el van felejtve az államnak járó pár százalékos illeték, a maszek bíróság állítja ki a bor-sos számlákat. Nem akarod kifizetni a perérték felét is kitevő díjazást a maszek bíróságnak? Rendben van: 6% illeték fejében pereskedhetsz tíz évig a rendes bíróság előtt! Sokallod a milliót börtönévenként? Kérlek: mehatsz az állami bírósághoz, fél évig előzetes letartóztatásban várod az első tárgyalást, majd kapsz egy kirendelt védőt, végül pedig jogerősen vagy négy év letöltendő (két év felfüggesztett helyett)! Viszont, ha van pénzed..., nos, akkor az ellenérdekű fél fizetési meghagyására nemcsak egy egyszerű ellentmondást kaphatsz... a beadványban fellelhető összes filozófiai ellentmondások is feltáru-lnak; ha másként nem megy, akkor lelkiismereti okból nem fog elválasztani a bíró az asszonytól; válásnál még a házassági tanút is vallatóra fogják annak érdekében, hogy a „vivevény” nagyobb legyen a hozománynál; a rendőrség is – ahelyett, hogy a szélre fogná a betörést – szolgálatkész: fantomképet tesz közzé az eltűnt pénz-dről; polgári perben akár kezes bárányt is elfogadnak kezesnek.

Nagyon jó kifejezés az, hogy „igazságérzet”. (Nem véletlenül használjuk az „igazságérzés” szó helyett.) Az összetétel „-érzet” tagjában szinte megfoghatatlanul bujkál valami titokzatos bizonytalanság.

309.* – A Büntető Törvénykönyv 207. §-a értelmében a kerítés bűncselekmény – kezdte az előadó bíró díszes pulpitusára nehezedve. – Amint tudja ön ennek a bűncselekménynek a vádlottjaként áll a Debreceni Városi Maszek Bíróság ítélőszéke előtt. Megértette a vádat?

– Igen! – felelte Simon; összehúzott szemöldöke fölött, mint arab írásjelek mélyültek a gond barázdái.

– Rendben van. A mai tárgyalási napon önt poligráfus vizsgálat alá vetjük.

– Az meg micsoda? – vetette közbe a rémülettől tágranyílt szemmel Yukka Pop Simon, a vádlott.

– Hazugságvizsgáló berendezés – adta meg a magyarázatot rezzenéstelen arccal a bíróság marcona elnöke. – Figyelmeztetjük, hogy megtagadhatja a közreműködést, de ezzel egyben a védekezés ezen módjáról lemond.

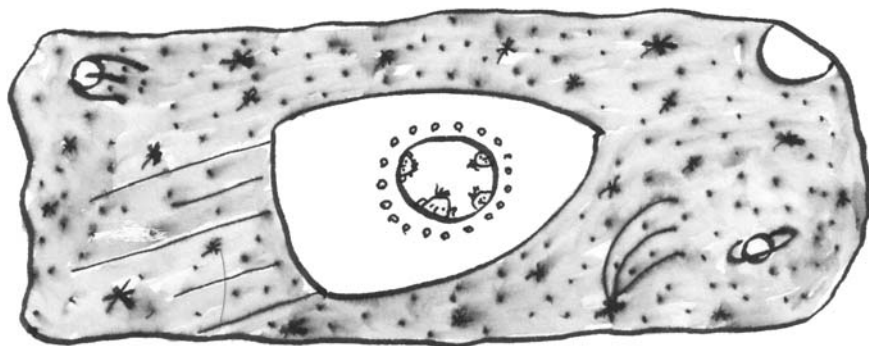
Simon bioügynyvédje tanácsára nem ellenkezett, bár sehogyan sem tetszett neki az ötlet, hogy ő hazudozásával kapcsolatban bárki kutakodjék. „A hazugságot nem bünteti a törvény, akkor meg mit szoroznak?” – gondolta és kényszeretetlen vigyorgott hozzá.

A szabályos „csinyovnyik” benyomását keltő poligráfus szakértő ijesztően bonyolult berendezését néhány ügyes kézmozdulattal pillanatok alatt üzembe helyezte. A poligráfus kényelmes, fogorvosi székre emlékeztető fotelbe fektette a félmeztelenre vetkőztetett vádlottat, a vérnyomást és az érverés ütemét mérő berendezést rákapcsolta a karjára; a bőrfelület fajlagos elektromos ellenállását mérő, gyengeáramú áramkör elektródáit aprólékos műgonddal helyezte el Simon remegő ujjain; az elektrokardiográf hatalmas, átnedvesített csipeszei is ráharaptak a csenevész végtagokra. A poligráfus különleges lámpákat és fényérzékelőket kapcsolt Simon fülcimpáira, ezzel a berendezéssel (pleizmográf) mérendő a hajszálerekben áramló vér mennyiségének változását. Végezetül felkerültek a mellkasra és a hasfalra a légzés ütemének változásait regisztrálni hivatott rugalmas hengerek. A poligráf félelmetes potméter-szemeit mereszgetve nyújtogatta kábel csápjait a megrettentségében szinte összetöpörödött elnök-vezérigazgató-bácsira. A regisztráló egységbe vezető érzékelők pióca módra tapadtak Simon testére.

(Bizonyára önök is tapasztalták már, kedves olvasóim, hogy a stressz hatására beálló érzelmi változások fiziológiai kísérőjelenségekkel párosulnak. Az endokrin mirigyek felfokozott működése mérhető reakcióképződésekhez vezet. A vérnyomás emelkedik, a bőr elektromos ellenállása csökken, a szívverés, a pulzus, a légzés ritmusa megváltozik a pupillák kitágulnak. A hazugságvizsgálat során a stressz helyzetet a valóság eltitkolása, a bűncselekmény felidézése eredményezhet.)

– Uram – kezdte a poligráfus – pár pillanat múlva felteszünk önnek kérdéseket, az is előfordulhat, hogy tárgyakat, fényképeket, térképeket mutatunk önnek, melyek összefüggésben lehetnek az adott bűncselekménnyel. – Mondatának végére egy határozott gombnyomás tette fel a pontot. Lassan berregve megindult a papírszalag a gép gyomrából az érzékeny írótűk elkezdtek rajzolni kajánul érzéketlen görbéiket a szalag párhuzamos mezőiben. – Amennyiben felkészült, úgy felteszem az első kérdést, rendben?

310.✱ Jules Verne kapitány, mint számtalan kiskamasz álom biztos kezű kalauza magabiztosan irányította az űrrakéta-lövedéket a Hold irányába. A lövedékben egészen komfortos kis lakosztályt alakítottunk ki magunknak és a kis kerek hajóablakokon keresztül ámuldozva gyönyörködtünk az elénk táruló látványban.

Éppen az újhholdat követő napon a Holdból egy egészen fényes, ezüstösen csillogó sarlót láttunk, amit hamuszürkén világító teljes koronggá látszott ki-egészíteni a Földről visszaverődő fény, ugyanis újhhold idején a Föld káprázatos fényben ragyogva pompázik (földtölte van), s ragyogásából még a Hold sötét-ten maradt arcára is jut. Jobbra tekintve a csodatevő táltos Göncöl szekerét láttuk feltűnni. A rászoruló embereken mindig segíteni kész, állatok beszédét értő, füvek erejét ismerő varázsló, miután eltörött szekérrúdjaival maga is segítségre szorult volna, azonban senki nem segített neki lovai közé csapva felröpült az égre, s azóta is ott jár körbe elgörbült rúdú szekerén, mint az ég kapuőre. A vállá fölött repültünk el. A monda szerint ezen az úton lehet Isten színe elé kerülni, mi azonban ezúttal a Holdleányhoz igyekeztünk. Balról – egész úton keresztül – jól látható volt a Tejút fényesen ragyogó sávja sok-sok csillag egybemosódó fényével, világító és sötét csillagközi fényelnyelő anyagfelhőkkel. A Költészet Tünékeny Madara is ezt a főútvonalat követte egészen a nyári égbolt nevezetes útjelzőjéig a nagy nyári háromszögig, melyet három csillagkép (a Lant, a Hattyú és a Sas) egy-egy fényes csillaga alkotja. A Lant Hermész teknőspáncélból fabrikált hangszerének, a Hattyú Zeusz szerelmi kalandjának állít emléket, a Sas pedig azt a madarat ábrázolja, amely Ganymédesz trójai királyfit Zeusz parancsára az Olymposzra vitte, hogy az istenek pohárnoka legyen. A Tejúttól kicsit délebbre az Aszklépioszt, a gyógyító félistent kezében kígyóval ábrázoló csillagkép ötlött elébünk, benne azzal az érdekes szupernóva maradvánnyal, mely mint táguló gázfelhő az 1604-ben Kepler által is észlelt csillagrobbanás helyét mutatja. Egészen a látóhatár közelében a Skorpió csillagképtől keletre tűnt elő a Nyilas, vagy más néven a Koldusszekér csillagkép, melyben a sánta koldus szomorúan kullog a hűtlen asszony után, mindezt nem messze a Tejút legfényesebben ragyogó részétől. Ugyancsak a Nyilas csillagképben látható az a kvazár, mely a fénysebesség 90%-ánál is gyorsabban távolodik tőlünk. Jelenlegi

távolsága alapján akár 18 milliárd fényév távolságban van. Ez a jelenleg ismert legtávolabbi égitest.

Hej, ha ott lehetett volna közöttünk egy igazán jó csillagászati távcsővel Fazekas Mihály Döbrögivel, talán pontos képet kaphattunk volna a világegyetem keletkezésének nagyszerű pillanatától! (Vö.: 182.✱)

311.✱ – Szerda van ma? – kérdezte váratlanul a Debreceni Városi Maszek Bíróság elnöke Yukka Pop Simontól a világegyetem keletkezésétől a regényem jelen mondatának végéig tartó hosszú folyamat legvégén.

– Igen, de nem tudom jól értem-e a kérdést!

– Kérem, kizárólag igennel, vagy nemmel szíveskedjék válaszolni! Tehát holnap után péntek lesz?

– Igen.

– Az ön haja szőke?

– Nem.

– Van önnek kerítése?

A poligráfusnak jeleznie sem kellett az írótnak olyan intenzitással lendültek ki, hogy a tárgyalóterem másik végében is hallani lehetett, amint a szerkezet kegyetlenül beleszánt a papírba. A közönség felmordult, a rákvörös Simon ügyvédje felpattant és látványos, színpadias „kitörést” produkált:

– Csak nem gondolja a tisztelt bíróság, hogy ilyen primitív módszerrel bármiféle bizonyítékra szert tehetnek?! Magam is összerendeztem, mikor hallottam ezt az örült kérdést! Egyébként is az egyén féltve őrzött titkainak feltárása, az agresszív behatolás a tudatba jogsértő, nem más, mint az emberi méltóságot sértő beavatkozás a személyiségbe!

A maszek bíróság elnöke díszes kalapácsával erélyesen kopogtatva a pulpituson csendet teremtett a felbolydult tárgyalóteremben.

– Nyugalom, ügyvéd úr! Számítottunk az illetéknéppen fellépő stresszre. Ebből még nem következtetünk semmire, csupán egy viszonyértéket keresünk. Vádlott, kérem szedje össze magát! Folytatjuk a meghallgatást.

A „vádlott” megszólításra kicsit összekuszálódott benne a „nem akármilyen individuum vagyok” kifejezésre épített énkép. (Az énképen a haj összeborzolóddott; az arc borostássá, sőt sebhelyessé vált; egyik metszőfoga helyén sötét lyuk éktelenkedett.)

– Ön, ugye, elnök-vezérigazgató-bácsi és politikus beosztásban dolgozik.

– Igen.

– Került-e pályája során szexuális kapcsolatba munkatársával?

– Nem!

A szakértő halkán jelezte, hogy a berendezés által kimutatott feszültség szint megugrott. (Bezzeg, ha azt kérdezte volna a bíróság elnöke, hogy „akarna-e pályája során szexuális kapcsolatba kerülni Huppa Nórával, vagy ahogy Simon szexuális képzelgéseitől álmatlan éjszakáin emlegetni szokta: az ő kis „spermahajderével”, nos, akkor a válasz ugyanolyan nem lett volna, a gép viszont rögtön zárlatos lett volna.)

– Uram, ön homoszexuális?

– Nem.
– Tegyük fel, hogy az és...
– De nem vagyok az!
– Szóval, ha az lenne, akkor képes lenne önmagáról megfélelkezve féltékenységi rohamában cukorkát lopni az ABC-ből?

– Álljunk meg egy szóra, uraim! – vágott közbe hevesen, csaknem magáról megfélelkezve az ügyvéd. – Jogunk van tudni, hogy pontosan mivel is gyanúsítják védencemet. Annak ugyanis, hogy egy kitalált bűncselekményre vonatkozó kérdésekkel kísérletezzenek súlyos törvényi akadályai vannak.

A bíróság tagjai és a poligráfos szakértő sötét pillantásokat váltott, majd a „tárgyalás rendjének megzavarásáért” megbírságotlák az ügyvédet, de nem firtatták tovább az eddigieket.

– Rendben van – folytatta a bíróság elnöke – áttérünk a „pozitív ellenőrző tesztre”. Megkérem, hogy a feltett kérdésekre először igennel, majd nemmel válaszoljon, függetlenül a tényektől, a valóságtól, vagy attól, hogy mit akart tulajdonképpen mondani.

– Jól van.

– Nos, járt ön a saját otthonában az elmúlt napokban?

– Igen.

– Járt ön a saját otthonában az elmúlt napokban?

– Nem.

– Az értékek feltűnően magasak mindkét esetben – vetette közbe a szakértő.

– Ön követte el a bűncselekményt?

– Igen.

– Ön követte el a bűncselekményt?

– Nem.

– A reakciószint az igen esetében érthetően magasabb, a nem esetében viszont feltűnően alacsony – diktálta jegyzőkönyvbe a poligráfus.

Úgy tűnt a vizsgálat megtorpant, pedig az addigi gyanús kilengések komolyabb siker reményével kecsegtettek. A bíróság áttért egy újabb tesztsorra. Bemutattak Simonnak egy sor elkövetési eszközt, de a gép nem jelzett feltűnő értékeket sem a baltánál, sem a késnél, sem a törnél, sem a rugós bicskánál. Elérkezett az utolsó tesztfeladat ideje.

– Vádlott, nézze meg ezt a fényképet!

Simon óvatosan húzta elő a borítékba rejtett fényképet, ami sajnos a Yukka Pop villa körüli kerítést ábrázolta a kép előterében a kezében metszőollót szorongató, büszkén mosolygó családfővel. A robbanásszerű feszültség szint növekedés a bíróság előtt megpecsételni látszott a vádlott sorsát, aki akarva-akaratlan menten szörnyethalt.

A tárgyalóterem közönségének soraiban helyet foglaló Mikorka Kálmán már lelki szemei előtt látta Simon irodabútorait; Kálmán legújabb szeretője: Para Zita alig észrevehető intéssel (mint valami elegáns táncmozdulat) üdvözölte az ő „cuncimókusát”; Heré Imre megállapította magában, hogy bár önmaga egy ízben furfanggal megmentette az emberiséget a II. világháború borzalmaitól, azért a tárgyalás ilyen fordulatához még az ő hőstette sem fogható; Wilu Pálné

Kandisz Nóra velőt rázó harci kiáltást hallatott; az aranytól roskadozó, gőgös, kicsinyes Gaz Ella kárörvendésben kéjelegve hazudta magának: „nem is oly rég még a számból vetted ki falatot”; Pisch Illés mindezen szörnyűségek okát hirtelen meglátta a nőkben: tablószerű rémképben tárult elé a nők genetikai szülési, parfüm és ruhavásárlási kényszerének megannyi riasztó szimptomája.

Mindez azonban semmi szegény Yukka Pop Simon lelkiállapotához képest, aki szentül meg volt győződve arról, hogy nem látja többé a Yukka Pop villában berendezett Rick's Café Americaint (a Casablanca című filmből másolva); Rejtő Jenő afrikai kalandregényeinek nyomán elhelyezett ventillátorokat, lián fonatos bútorokat; a pálmafákat; a sicc kifestőt; és persze a Verne Gyula kalandregényeiből ismeretes attribútumokat: égetett szélű térképek, vas pántos kincsesládák, földgömb, szextáns és kétszersült...

312.✱ Elővettem egy égett szélű Hold-térképet a vas pántos kincsesládából egy ódon földgömb mellől. Verne kapitány nagy szakértelemmel igazította a szextáns mérőrudját a viszonyítási alapot képező sarkcsillagra és miközben jóízűen ráharapott egy szelet kétszersültre bejelentette:

– Hamarosan megérkezünk.

Miközben a társaság készülődött a hamarost bekövetkező holdraszálláshoz az időközben hatalmasra duzzadt, s az egész horizontot ezüstös fénnel beraagyó Hold közelében én még elméláztam egy kicsit a Hold fényétől lassan elhalványuló színes csillag-rengetegen. A szikrázó pontokat gondolatban összekötve számtalan olyan csillagképet fedeztem fel, melyek leírását eddig sehol nem közltem sem az asztrológiai, sem a csillagászati szakirodalom. Felfedeztem például a Bundásnak (Nagyapa hajdani kutájának, első igazi kutya-barátomnak) és Laci kutjának emléket állító „Kutya” csillagképet, fényesen csillogó, okos, zöld szempárral. Onnan nem messze fénylett sorban álló sok csillaggal a „Receptkönyv” csillagkép; a hosszú időre külföldre utazó Gyöngyi nővérem kapta az „eredetijét” édesanyámtól, a régi titkokat őrző, kézzel írott könyvecskének. Egy másik, apró csillaghalmazból álló kis része az égboltnak a „Zsebkendő” csillagkép nevet kapta arról a gyürkézett kis vászondarabról, melynek csodaszép története van: egy száz éves öreg néni magatehetetlenül fekve a kórházi ágyon várta a halált. Összeaszott kis teste, ráncos, sovány és mozdulni alig bíró végtagjai riasztották a fiatal és szép ápoló lányt. „Félek tőle” – mondta egy ízben a másik ápolónak, nem hitte, hogy az öreg néni hallja amit mond. De tévedett. A néni még mozdulni se nagyon, nemhogy megszólalni tudott volna, csak csendesén szipogva elsírta magát. Könnyeit egy pici zsebkendővel törölte le, amely zsebkendőt mindig ott szorongatott összeaszott kis markában. Ez a pár csepp könny minden szónál többet mondott, a lány látva azokat megszerette a nénit és minden félelem eltűnt a szívéből. A kis öreg nagyon hálás volt ezért a szeretetért, s pár nap múlva, közvetlenül halála előtt ráhagyta a szép ápolólányra utolsó vagyontárgyát: a zsebkendőt. Az ebbe a kis vászondarabba ivódott könnycseppek szikráznak ma is a „Zsebkendő” csillagképben. Az „Ápolónő” csillagkép már egy másik ápolót örökít meg, akit egy haldokló anya szemelt ki férje mellett utódának, s két gyermeke nevelőanyjának, s kötötte a

férje lelkére, hogy vegye az asszonykát szemügyre, s ha lehet feleségül. Arra, hogy milyen jó szeme volt a gondoskodó anyának egy hosszú és boldog házasság volt a bizonyíték. Ez utolsó csillagkép történetét Apa mesélte el nekem, már a kórházban. Kért, hogy meséljem el ezt a történetet Péternek „majd ő csinál ebből egy szép mesét”. Én azonban úgy gondoltam, hogy előbb én csinálok ebből egy szép mesét – Péter majd úgyis elolvassa, amit írtam.

313.* Bármennyire is az ellenkezőjét várta volna a kedves olvasó, Yukka Pop Simont a Debreceni Városi Maszek Bíróság nem találta bűnösnek kerítés vétésében, ugyanis a büntetőeljárásban a fényképfelvétel önmagában bizonyítékként nem értékelhető. A valóságban azonban Yukka Pop Simon családi háttere (sőt ifjabb Yukka Pop Simon személyében a család előtere is) valóságos paraszolvencia-tűz alá véve a bíróságot, mint valami elvonatkoztatott PARAbelum kényszerítette a jogszolgáltatás papjait jobb belátásra.

314.* Bizonyára van olyan kedves olvasó, aki megbotráncozott a regényemben uralkodó társadalmi viszonyokat illetően, különös tekintettel a jogszolgáltatás mibenlétére, még akkor is, ha neki is eszébe jutott az intézményesített döggeselyűk: a felszámoló, az intézményesített orgazda: a közraktár, a lassan száz éves nyugdíj korhatár, a húsz forintért előállított kétforintos érmék láttán, hogy „WANTED” felirattal (esetleg nemi szerv sematikus ábrájával) ékesítse a politikusok kortes-plakátjait, vagy egyenesen obszcén rajzokkal lássa le szavazócéduláját mielőtt elhelyezné azt a szavazóurnában. Még az is megeshet, hogy a Platón féle ideális állam felé való haladás rögos útján a túl nagy kátyúk, döccenők, kerülőutak hatására már anarchistává is vált! Az én kedves olvasóm persze nem lehet elvetemült briganti, csak afféle „szelíd anarchista”, aki igazán társadalomra veszélyes anarchistának azt tartja, aki veszettül állítja, hogy jogállamban élünk (nem pedig jogszabályállamban). Az is lehet, hogy nem tekinti demokráciának azt, hogy négy évente „X”-jelet tesz egy kockába, sokkal inkább úgy érzi több száz fős királyságban él, a szabadság illúziójának egy újabb formájában (elvégre az egyiptomi piramisokat is jogi státuszukat tekintve szabad emberek építették). Viszont az is lehet, hogy az eszmei jogállam megvalósulását már nagyon közelinek érzi: a zsemle tulajdonjogát a péknél még ugyan nem közokiratba foglalt megállapodás fejében lehet megszerezni, a villamoson sem lehet még menetjegy híján kétfokú jogvitát kezdeményezni, de azért vélheti úgy, hogy egészen jó úton vagyunk; éppen ezért szorgalmasan eljár szavazgatni és parányi pontként részesévé válik a tömegnek.

Távol álljon tőlem bárkit hitében megingatni, tegyen mindönk szabad belátása szerint, azonban a magam részéről nem állom meg, hogy meg ne jegyezzem: A pszichológia ismert tételei alapján egy csoport teljesítményét mindig a leggyengébb teljesítménye határozza meg. (Soha ne bízzunk komoly feladatot bizottságra.) A tömeg gyakorlatilag óriási csoport, melynek manipulálása a politika dolga, a politikus pedig szükségképpen a lehető leghatásosabb eszközökkel dolgozik. Ennek az okfejtésnek tükrében figyelemre méltó Szentgyörgyi Albert gondolata: *„Az ostobaság kedveli a tömeget az értelem egyedül tör*

*utat magának*⁹⁸ mégpedig azért – fejt ki szellemesen Nobel-díjasunk –, mert a butaság összeadódó (additív) mennyiség, mint például a mechanikában az erő, az értelem pedig nem összeadódó mennyiség, mint például a termodinamikában a hő. Ráadásul – és ez már saját gondolat –, ha a politikus nem képes meghaladni a majmok gondolkodásbéli csúcsteljesítményét: kombináció, logikus következtetések, eszközhasználat az *érzékelési területen belül* lévő tárgyakkal, akkor nem sok jóra számíthatunk, mi: *érzékelési területen kívül* lévő tárgyakkal.

Azt hiszem Miki barátom gondolatait követve a fentieket összegezve nyugodtan megállapíthatjuk valahol ott baszódnak el a dolgok, amikor a kisiskolás gyermekek között a kisdíák felismeri a Mikulásnak öltözött apját, a többiek pedig egységesen leintik és kollektíven hülyének nézik.

Most, hogy így messze kanyargó gondolatainkkal eljutottunk egészen a majom szinten gondolkodó politikus személyéig, regényünkben egészen konkrétan Wilu Pálig, megállapíthatjuk – politikai meggyőződésünktől függetlenül –, hogy az ember kötelékeinek valójában az ember szabadságát kellene garantálnia.

315. Wilu Pál nagytiszteletű úr természetesen levonta a megfelelő következtetéseket Yukka Pop Simon bíróság előtti kálváriájából, s bár a vádak alól bizonyíték hiányában felmentett Simon repeső örömmel kívánt volna ismét csatasorba állni a politika színpadán, Pál már elbizonytalanodott üdvöskéjében. Érezte, hogy a stratégiai és taktikai irányítás nincs egy kézben a ZIMMEZUM Rt.-ben, vagy ha van is, az a kéz egyáltalán nem az elnök-vezérigazgató-bácsi keze. Ugyanakkor egyre többet cikkeztek a helyi sajtóban egy korábbi zimmezumos szakemberről, aki valami regény szerint a 75.✱-ban előadó, a 97.✱-ban osztályvezető, a 104.✱-ban pedig főosztályvezetői rangig vitte, újabban pedig egy bizonyos TUTÁLIBE Rt.-nél dolgozik, mint elnök-vezérigazgató-bácsi. Megfogalmazódott Wilu Pálban, hogy Simonhoz végül is csak egy úgynevezett gentlemen's agreement köti. Mit sem könnyebb felrúgni, vagy elegánsabban fogalmazva „újraértelmezni”. Az csak olaj volt a tűzre, mikor felismerte, hogy felesége tulajdonképpen tagja a TUTÁLIBE Rt. igazgatóságának.

– Leköplek! – sziszegte Wilu Pálné Kandisz Nóra felbőszülten, mikor férje felbőszülten kérdőre vonta emiatt, és a nyomaték kedvéért szemmel láthatóan gyűjtögette szája sarkában a lövedékül szánt testnedvet.

– Jól van, drágám – reagálta le Pál egy vérbeli politikai taktikai érzékével felesége érzelemkitörését – semmi baj! Sőt arra gondoltam, hogy kísérletet tehetnénk ezzel a Kálmánnal is a politika útvesztőiben.

Nóra gondolkodásmódját talán a legszemléletesebben ezzel a jelzővel illethetnénk: videoklip agy. Színes képek kavalkádja, éles vágások, egyszer csak egy elefánt elrepül, minden bezöldül, aztán lilára vált, végül pediglen az énekesnő szájában kötünk ki közvetlenül a fülbevalóval átszúrt nyelv mellett... vagy valami ilyesmi. Szóval nem nagyon lehet tudni, mire lehet számítani, mindenesetre váratlan lesz, az biztos.

98 Szentgyörgyi Albert: *Az őrrült Majom*. Bp.: Magvető Kiadó, 1989. 91. oldal.

– Óh, drágám, milyen cuki vagy! – nyelte le a nyálát, s egyszeriben ugrott férje nyakába Nóra. Ezt még ki tudta következtetni Pál (akinek a gondolkodására viszont csak a legkezdetlegesebb magyar videoklipeket lehet jellemzőnek tekinteni: akváriumon keresztül filmezett zenekar), ehhez mérten a következőkkel sem tudott számolni kellően. Wilu Pálné Kandisz Nóra férjét, a politikai élet fenegyerekét, ha az nem az ő akaratát juttatta érvényre kíméletlenül elverte otthon.

Wilu Pálnak ismételtlen rá kellett döbbsennie bőszerűkeny felesége okán, hogy ő már bizony elvesztette a fejét... s nemigen találja meg többé.

(A majom módján gondolkodó politikus figurájához még egy apró adalék, csak a majmok becsületének védelme érdekében. Egy bizonyos zseniális csimpánz, nevezetesen Szultán, egy azóta is reprodukálhatatlan kísérlet során sikerrel lépett túl a majom szinten és a feladat megoldásához szükséges létrát a közvetlen *érzékelési területén kívülről*, egy másik szobából hozta be! Követendő példa!)

316.* Bár Mikorka Kálmán fényesen ragyogó csillaga hihetetlen magaslatokba látszott felhágni (különösen azt követően, hogy a Wilu család figyelme reá szegeződött), de azért megjelent az ő életében is a femme fatale Para Zita személyében. (Vö.: 311.*) (A dolog egyébiránt felettébb érthetlenné válik, amint ránézünk Para Zitára és szembesülünk a hölgy „baltával faragott arcú szolárium indián” mivoltával.) Kálmánban már akkor fel kellett volna ébrednie valamiféle kételynek a fiatal és vonzó szeretővel szemben, mikoron az Budapest egyik előkelő szállodájában negyedóránkénti zuhanyozásra és teljes testfelületre kiterjedő borotválkozásra kényszerítette őt. A TUTÁLIBE Rt. soronkövetkező igazgatósági ülésén fel is tűnt Heré Imrének, hogy Kálmán minden szál haja csontszáraz piheként lebeg koponyája körül. Bekre Pál rá is kérdezett, miért ez az enyhe enerváltság, mire Kálmán:

– Ha egy egész hétvégéből, amit egy gyönyörű nővel töltesz nem marad benned egyéb emlék, mint az állandó vízcsobogás és egy nagy csomó szappanhab tömény benyomása, akkor te is ugyanilyen lennél.

Az a történet, melyben Kálmán eljegyezkedésén az örömanya bejelentette lánya legkínosabb kellékhibáját, azt, hogy Para Zita bizony egyáltalán nem hűséges típus (amellet, hogy takarítani sem szeret), valamint az, hogy ezek után az örömapa karakán kérdésére, hogy kell-e még a lány, Kálmán határozott igennel felelt, egy másik regénybe tartozna. (Azzal együtt, hogy miként találta hősünk szíve hölgyét nem sokkal később egy vérmes spanyol karjaiban, aki annak rendje, módja szerint kérdőre is vonta Kálmánt intenzív ütlegetés közepette: „Mit keresel te itt, ahol két ember szereti egymást?”.) Szóval mindez már más lapra tartozik, jelenlegi regényünkben viszont még javában mániákus rabja telefonkészülékeinek, a csak és kizárólag rá jellemző ábrákkal és szövegkiemelésekkel kápráztatta beosztottjait, a mindent birtokolni vágyó hatalmi megalomániáját pedig ügyesen megspékelte egy csipet álszent isteneskedéssel, úgyhogy a Wilu Pállal kiépítendő kapcsolatok területén minden a legpompásabban festett.

A döntő politikai tárgyalásokra Disney Landben került sor, ahol két fő területről esett szó. Elsőként a mézes madzag szerepét betöltő MENNYORSZÁG Rt.-ről,

melyben a TUTÁLIBE Rt. jelentős anyagi részesedést vállalva magára biztosíthatna egy tutti helyet Kálmánnak az igazgatóságban és persze a tetemes haszon mellett (melyet az garantált, hogy a mindenféle hitre térítő alkalmazottak részére a jutalékot csak a túlvilágon kell megfizetni) Kálmán szinte biztosra vehette a mennybemenetelt halála után, legalábbis a cég ígéretei szerint.

– Gondoljon a Vatikánra! – biztatta Pál Kálmánt, aki serényen a pápai államra gondolt, pontosabban az ott lévő mesés kincsekre, a felbecsülhetetlen értékű műkincsek tömkelegére, a temérdek aranya.

– Rendben van! – Kálmánt meggyőzte a Vatikán arról, hogy a vallás jó business, már látta is a saját cégének a Szent Péter bazilikával vetekedő székházát. – És mi van azzal a másik üggyel?

Wilu Pál előterjesztette becses neje kívánságát:

– Vegye át az irányítást a ZIMMEZUM Rt.-ben!

Mikorka Kálmán egyszeriben úgy érezte, hogy már el is érkezett a MENNY-ORSZÁG Rt. által ígért végállomáshoz és máris az Édenben tanyáz. Egyébként is valami ilyesminek képzelte a felhőtlen boldogság hazáját, a Paradicsomot: hullámvasutak, tűzijáték, színes izzók, hatalmas festett luftballonok, óriási Disney figurák. „Egy politikai támogató életem nagy céljához!” – gondolta elértékenyülve és beszédes válaszként forró csókot lehelt Wilu Pál tockos tarkójára. Attól a nagy naptól kezdve minden nap lelkesen nézte otthon a papák meséjét: a tv-híradót.

317.* – Valahogy olyan nagyon kurtán-furcsán ért véget ez az egész Yukka Pop Simon ügy – jegyezte meg kicsit eltűnődve Döbrögi, miközben szórakozottan babrált valamit a Bugatti fémesen csillogó visszapillantó tükrén. – Nem mintha nagyon izgatna... de azért mégis.

Fazekas mester hamiskásen mosolygott, majd miközben könnyedén forgatta a Bugatti ébenfa szervo kormányát befordult a debreceni igazságügyi negyedbe, megkérdezte:

– De azért nézzünk egy kicsit utána az ügynek, ugye?

– Soha nem lehessen tudni! – felelte Döbrögi, aki kétségtelenül gyanakvóbbá és tapasztaltabbá vált az elmúlt több, mint háromszáz csillag alatt, vélt regénybeli küldetését illetően. Nem hitte már egyből, hogy ráakadt Lúdas Matyira. Túl sokszor fogott már mellé. Ahogy egy zeneszerszám is hamisan szólal meg, ha csak néhány milliméterrel foguk is arrébb a hangszer nyakán, úgy az élet is keserűbb felhangokkal lesz terhes ilyen melléfogások után. Döbrögi legutóbb – a 303.*-ban – ezt a keserűséget a szó legszorosabb értelmében a saját bőrén kellett, hogy megtapasztalja.

Én, mint e regény írója azonban már nem elégszem meg Döbrögi jellemfejlődésének jelen szakaszában azzal, ha egyszerűen a Debreceni Rendőrkapitányságon megkaparintott iratokból kihámozva ismeri fel, hogy Yukka Pop Simonnak bizony semmi köze Lúdas Matyihoz. Nem, ez nem lehet ilyen egyszerű. Éppen ezért az ügyeletes rendőrtiszt tévedésből egy egészen más dossziét nyomott kíváncsiskodó regényhőseim kezébe:

Az ügy

„Ügy: fn. 1. Vkinek személyét, vmely közösség érdekeit érintő helyzet, kérdés, tényállás... 2. Eldöntésre, elintézésre váró jogi kérdés, per... 3. Vmely közösség, szervezet életében adódó hiv. tennivaló... 4. Vmely cél, eszme megvalósítását célzó törekvés...”

Magyar értelmező kéziszótár. Bp.: Akadémiai Kiadó, 1978. 1440. oldal.

I. irat:

Rendőrkapitányság, Debrecen.

Őr-Járőr Szolg. Alosztály.

JELENTÉS:

Jelentem, hogy a szolgálatunk teljesítése során az ügyelet utasítására Debrecen Zöldász utca 79. szám alatt 1990 szeptember 8.-án mer ot Kovács Imre és szomszédja vesződnek. A bejelentővel Kovács Imrevel a hejszinen felvetük a kapcsolatot a bejelentővel, aki elmonta hogy az udvara nemtud kimenni mer Szabo Alajos szomszéd alatti lakós kővel dobája és fekáliát dobált átt, az udvarára. Szabó Alajost figyelmeztetük akki a figyelemztetést meg értette ezt jelentettük a z ügyelet felé és a hejszint elhatytuk, mi hárma. Zöldász ucca79. szám alatt Kovács Imré-ék akki elmonta hogy mikor mink hárman a hejszínről elmentük utenna Szabó Alajos az udvarára és a ház falára fekáliát dobált átt ammit mi is tátunk hogy a ház falán több izben a falon fekália van felragadva és az lakás bejárati ajtaja előtt pediglen egy db. paradicsom van széjeltörve. Kovács Imré-t felvilágosítottuk hogy Szabó Alajos elen a feljelentst tegye meg, Szabo-t figyelmeztetni akartuk de hijába csengetünk a lakásból nem jöt ki senkisé így ott figyelmeztetni nemtutuk. Jelentetük az ügyeletnek es a hejet elhegytuk.

Kalmár Miklos r.zls

II. irat:

A hamis vád és a hatóság félrevezetésének törvényes következményeire törént figyelmeztetést megértettem, azt tudomásul vettem:

Kovács Imre, feljhelentő.

Feljelentést teszek Szabó Alajos Debrecen, Zöldász utca 79. szám alatti lakos ellen, az alábbiak alapján:

Kérem Szabó Alajost megbüntetni és felelősségre vonását és keletkezett megtérítését és kötelezését arra Szabó Alajost, hogy a kb. 20 éve folytatott hasonló cselekményét végre szüntesse be velem szemben. Mán 1942 óta lakom a mostani sérelmezett lakásomatt és majd 1970-be építkezett ide melém Szabó Alajos onnét kiindulva nézeteltérések voltak közöttünk, így oda költözée után megkezte garázda veszélyes magatartását, melyet mint a mai napig folyat. Hetfűn reggel kb. hatótakor mentem ki az udvarra és akko rlátam, hogy az udvar minden részén emberi szar volt bedobálva illetve átdobálva Szabó Alajos udvara felől, így borsalmas bűz volt, nem lehetet úgy járni hogy bele ne lépjen az ember. Ez egyértelmű volt akkor, hogy Szabó Alajos átdobálta át az udvaromra a szart, mellyet megerősített azzal is, hogy amikor szóltam nekijek többször ius azt monta hogy még a pofánkat is teletömöm szarral és megmutatom mektek

hogy az öreg napjaitok nem fogjaok békében eltölteni, ti mocsodékok, vagyis hogy mi. Majd két esetben hátbadobott engemet két ököl nagyságúő kövel. Délután szénhordás közben ismét hátbavágott engemet valamivel az erősebb volt mint a másik, szerintem szar volt. Majd mikor ez történt kihívtam a rendőrséget, de Szabó Alajos nem engete be őket, hanem sértegette őket, melyet nem akarok megismételni, de az is szarral volt kapcsolatos, végül elmentek. A szénhordás után ismét kihívtam őket, mivel látam, hogy az egé.sz udvari falam szarra van összedobálva és akkor már a rendörök is megdöbentek áltak a látvány előtt, de ekkor sem engedte be őket, hanem pedig sértegette és engemet is, majd a rendörök közölték velem, hogy tegyek feljelentést és elgyöttek. Kérem már járjanak el vége, mer mér mivel feleségem és én is idegileg mér nem bírjuk.

Felvette: Asztalos Tibor r.szds.

Ennyi elég is volt Döbröginek a legnagyobb csibész: az állam ügyintézési módszereiből.

– Hát szóval, ami itt van, ami itten ebben a városban uralkodik?! – fűzte hozzá az ügyirathoz, majd serényen, kissé felpaprikázva kivágtatott a rendőrség épületéből. Fazekas mester alig bírta követni.

– Mi a baj, Döbrögi? – kérdezte a költő-botanikus-csillagász. Döbrögi csak füstölgött tovább:

– Még hogy tiszteld az állami bíróságot! Na hiszen! Mit tiszteljek? Tán a salétromos falú épületet? – és ezzel belerúgott a Debreceni Városi Bíróság omladozó falába, merthogy épp amellet haladtak el, nagy sebbel lobbalt. – Ki várja el a kukástól, hogy a szemetet tisztelje?!

Döbrögi tisztában volt azzal, hogy maga az állam, s annak egyik jellegzetes „kitüremkedése”: a bíróság pusztán csak absztrakció. Ezért immáron nem vélte felismerni benne Lúdas Matyit. Ugye, hogy fejlődik!

318.✱ A Döbrögi agyában kibomló szelíd-anarchista gondolati elemek eszembe juttatták egy magát „metafizikai értelemben vett, monarchista anarchistának” valló rendkívüli zseni nagyszerű tettét, a világnak adott utolsó interjúját, melyet 1986. júniusában adott, pacemaker beépítés után, a barcelonai kórházból jövet. Salvador Dalí Parkinson-kórtól reszketeg, bénult, balesetben összeégett testét toloszékben prezentálták az újságírók hada, a kamerák, mikrofonok erdeje elé. Beesett arcán szinte a felismerhetetlenségig torzultak kihívó, szinte pimasz vonásai. A hajdanvolt kackiás bajsza helyén lévő, rövidre nyírt, ősz pamacs fölé erősített műanyag csövön kapta az oxigént. Pihegve, alig hallhatóan, vontatottan beszélt. Pár szónál többre már nem volt ereje.

– Én élni fogok a királyért, Spanyolországért, Katalóniáért! A génuszoknak nem szabad meghalniuk, az egész emberiség fejlődése rajtuk múlik. Éljen a király, éljen Spanyolország, éljen Katalónia!

Az emberi méltóság olyan elegánsan végez a szájalom érzésével, mint Dalí utolsó munkája, a pár reszkető vonallal megrajzolt Torreádor.

319.* – Iktassuk ki mindenhonnan az államot – folytatta nagy bőszen Döbrögi – legyen általános a hálapénz! Legyen mindenki hálás a másiknak! Csereberéljünk! A társadalmi hasznosság ílymódon egyenlő lehetne a hálával. Az államnak meg kutyagumi az orrára, az adóival együtt!

– És mi legyen például a kórboncnokokkal? – vetette fel elgondolkodtató el-lenérvét Fazekas Mihály, miközben megérkeztek a maszek bíróság kapuja elé.

– Nem tudom, de talán itt a csúcstechnológia fellegvárában megtudhatjuk. Ráadásul tulajdonképpen itt tárgyalták Yukka Pop Simon ügyét, a kézenfekvő az lenne, ha itt tudnánk meg a jogesetről valamit.

És ezzel önként beléptek az elegáns épületbe. (Manapság, amikor sok ezer forintot fizetünk azért, hogy sky-bungy-jump keretében lábra kötött gumi zsinnyel a mélybe vethessük magunkat, ezen nincs mit csodálkozni. Általános iskola alsóban még mi kérdeztük egymást, hogy „mennyiért csinálnád meg” ezt vagy azt, nemhogy még mi fizessünk!)

320.* Yukka Pop Simon úgy érezte, hogy politikai szövetségese, jövőbeni állami sikereinek kovácsa, azaz Wilu Pál nagytiszteletű úr mondvacsinált okokkal aktivizálja kevésbé magát, mintsem az indokolt lenne. „Na és? Azért, mert azt hittem, hogy a Tízparancsolatot szanszkritül írták? Más még soha nem keverte össze a Bibliát a Káma Szútrával? – értetlenkedett Simon, s várta, egyre hiába a látványos akciók napját, az üstökösként felragyogó politikai karrier hatalmas, fényesen ragyogó csóvját hazánk koromfekete politikai égboltján. Simon – mit sem sejtve Wilu Pálné Kandisz Nóra otthoni lelki-fizikai terrorjáról – azt hitte, hogy a ZIMMEZUM Rt. éves rendes közgyűlése után végre megindulhat az „évszázad nagy menetelése”, s amint a legbrutálisabb spanyol konkviztádor Francisco Pizzaro alig 200 főnyi csapattal képes volt egy több mint hatmillió inka birodalmat meghódítani, úgy előtte sem lehet akadály a mesés birodalom, a tízmillió Magyarországnak. „Enyém a vár, tiéd a lekvár!” – gondolta Simon, ezúttal azonban már árván, egyedül.

321.* A Debreceni Maszek Bíróságon éppen annak a jóembernek az ügyét tárgyalták, aki egy főtt csirkelábbal kezében „kapaszkodott” a villamoson, s a szörnyű látvánnyal halálra rémítette az utazóközönséget. Döbrögi és Fazekas Mihály az ügy érdekessége miatt egy csöppnyit belehallgattak a tárgyalásba. A vádlott apját vonták felelősségre, amiért a felelőtlen apa megtermékenyítés előtt nem vizsgálta meg a spermium humorérzékét. (Mikroszkóp alatt jól látható, hogy melyik sperma rázkódik jobban a nevetéstől egy jó vicc hallatán.) A tisztelt Maszek Bíróság ahhoz a faramuci helyzethez hasonlította a „vádlott és szülei által, hányaveti magatartásuk folytán előállott sajátos helyzetet”, mely szituációban az a horgász lehet, akit a halak fogtak ki, s a vízből a partra visszadobott hálóban, a szendvicsbe rejtett horogtól felszakadt szájjal szomorkodik.

Csakúgy, mint ön, kedves olvasó, Döbrögi és Fazekas mester is értelmetlen ökörségnek minősítette a jogász szakemberek érveit. Felálltak és sérényen elhagyták a tárgyalótermet, egyenesen a szuper-csúcstechnológiai irattár felé vették az irányt.

Az informatika századának végén biztonsággal megállapíthatjuk, hogy amint lehetségessé válik az információk közvetlen felvitele az agykéregre óriási léptékű tudományos-technikai forradalom játszódik majd le a földi civilizációnkban. Amint az a némafilm-sztár, aki képtelen volt a hangjával játszani, a hangos mozi térhódításával eltűnt a mozivászonról, ugyanúgy fog elsüllyedni a semmiben a csupán „külsőleg” játszani képes színész, aki egy technikai úton érzéseket is közvetíteni képes moziban már nem lehet tökéletes. Előbb a tudomány és a művészet reformálódik meg, majd a percek alatt tanult nyelvek, teljes tudományágak segítségével előtérbe került emberi kreativitás diadalútján keresztül robbanásszerűen felgyorsul az idő a történelemben. A regényünkben tárgyalt történelmi időkben azonban még mindennek a küszöbén sem állunk. (Küszöbnek én az olimpiai bajnoki érzés szimulátor szoftvert, illetve az első orgazmus szimulátorral felpécizett virtuális pornó szoftvereket tekintem. – A szerző.) Ezért Döbrögi és Fazekas Mihály még a hiper-szuper adatátviteli információs gondnok program segítségével sem jutottak nagyon messzire, pusztán csak az első mesterséges intelligenciáig. Az első mesterséges agy-szimulátor készségesen fogadta a kíváncsi Döbrögit és Fazekas Mihályt, persze csak az internet világát átölelő információs sztrádáján.

Aki nem hiszi, járjon utána! CYC, a mesterséges intelligencia internetcíme: <http://www.cyc.com>

322.* CYC csak ennyit felelt nekik:

– Ne szarozzatok annyit! Olvasódjatok tovább a regénnyel és kész!

323.* A ZIMMEZUM Rt. éves rendes közgyűlése ezúttal rendkívüli programponntal is kiegészült, ugyanis a vezető tisztségviselők lejárt mandátumainak apropóján ezúttal tisztújításra is sort kellett keríteni. A társaság személyezte nagy buzgalommal készült a nagy eseményre. A technikusok felszerelték a vetítővásznakot, lehallgató készülékeket, a morajgépet, a tapsgépet, a székház előtti parkolóban pedig hatalmas kivetítőket (starvision), hogy az utca egyszerű népe is megcsodálhassa a történeteket.

Az egyik gigantikus kivetítő képét talán még a Holdról is láthattuk volna... ha arra bárki figyelt volna!

324.* – Holdleány! Ajándékot hoztunk neked – jelentette be kedvesen Péter szépséges vendéglátónknak. – Földi gyöngysor. A földi lét minden kincsét megtalálod rajta. Azért hoztuk, hogy ne légy bánatos.

Eddigre szépen előkészítettük a pókfonalra fűzött gyönyörű gyöngysort, körbeálltuk a boldog meglepetéstől kipirult arcú szépséges Holdleányt. A buzgó kis sapkamanók együttes erővel hozták elő az ékszert, s lassan szétnyíló csapattunk között a Holdleány elé járultak.

– Tessék! – mondták egyszerre csengő manóhangon és átnyújtották a gyöngysort.

Ki figyel ilyenkor az óriási földi kivetítőre, a starvisionre?

325.* Mely szuper kivetítőn éppen az látszott, hogy – Simon nagy-nagy meglepetésére – Mikorka Kálmán lép be a terembe, kezében az erre feljogosító részvénnel. (ezt az értékes papírt Kálmán még a 163.*-ban szerezte be, már akkor tanúbizonyságát téve fejlett taktikai érzékének.) Simon éppen a következő öt évre vonatkozó programbeszédnél tartott.

– A cég felújította autóparkját, szinte hihetetlen volumenű műszargyártási technológiát dolgoztunk ki és már csak napok kérdése a vadi új rotációs műszargyártó gépsor üzembeállításáig... – és itt belé rekedt a szó, mert megpillantotta Mikorka Kálmánt, aki úgy állt meg az ajtóban, mint western filmekben szokás a „saloon” lengőajtájában. Simon segítségkérően kereste tekintetével Wilu Pált, aki kerülve e tekintetet előbb keresztet vetett (ami nagy izgalmában inkább valami furcsa ötszögre sikeredett), majd elébe sietett Kálmánnak és meglegem megszorította az érkező kezét. Simon első döbbenetében levegőhöz sem jutott, nemhogy a programbeszédet folytathatta volna. Zavartan krákgova leült. A közgyűlés levezető elnöke, Bármly Áron megköszönte az elnök-vezérigazgató-bácsi programbeszédét és megkérdezte a jelenlévő tisztelt részvényesektől, hogy van-e valakinek kérdése vagy észrevétele.

– Igen! – szólt határozottan Mikorka Kálmán; a jelenlévők egy emberként morajlottak fel:

– Óóóh! – a morajgépre ezúttal nem volt szükség. Kálmán pedig magabiztosan és direkt erre az alkalomra beszerzett western csizmájában, kimért határozottsággal, lábbelijével nagyokat koppantva a díszes pódium elé járult. (Magában eközben biztatólag ezt gondolta: „Támadáááás! – és mintha lóháton vágtatna, kezében lasszóval -: Tandari-andari-andari” stb.) Síri csend lett, a légy zümmögését is meg lehetett hallani. Ez a légy azonban idegesítette Kálmánt, ezért a szónok beszédbe csak azután kezdett, hogy egy villámgyors mozdulattal röptében elkapta a legyet, majd tenyerét lassan, óvatosan kinyitva másik kezének hüvelyk ujjával óvatosan de kíméletlenül szétpréselte markában a rovar. Szinte hallani lehetett, amint recsegve péppé plötytyedt az állat. Többen visolyogva fordították el tekintetüket. Yukka Pop Simont pedig kiverte a hideg verejték, aztán csaknem vért izzadt, s a légy példáját követve menten szörnyethalt... aztán – mintha mi sem történt volna – kedvesen rámosolygott Kálmánra.

326.* A Holdleány teljes valójában kivirult. A holdsugár megtelt melegséggel. Szerencsére nemcsak ideiglenesen, mint a 164.*-ban, vagy a 102.*-ban a Lúdas Matyi Vidámparkban. Persze mindez érthető is, hiszen a jószándék, meg az elképzelések, a szavak, vagy akár a hit bizony nagyon kevés a tettekhez képest.

– Mosolyog a Holdleány! – jelentette be Péter. – Mosolygó szép arcát látjuk, ha teliholdkor felnézünk az égre.

Miközben a szakadt égi gyöngysor helyet kapott földi gyöngysorban, azaz jóbarátai szívének melegében gyönyörködött-sütkérezett a Holdleány, elérkezett

kis holdbéli expedíciónk nagy pillanata. Irány a Föld! A Suttogó Erdő, a Mezítlábi Rét, s a fa, melyen a Gonosz Görcs éktelenkedik.

Egyenes és gyors az út, a Holdleány mosolyának fényes sávján suhant előtünk a Költészet Tünékeny madara, mi pedig akadálytalan, sima repülésben úsztunk Verne kapitány lövedék hajóján azúr színű, gyöngyház fényű bolygónk felé. Űrhajónk testét szivárványszín csillagpor simogatta.

327.* Miközben kíváncsian vártuk a mosolyhullámok megérkezését a Földre, s izgatottan száguldottunk a Gonosz Görcs felé (a mosoly sajnos nem terjed olyan gyorsan, mint a fény, még akkor sem, ha legalább annyira ragyog), nos addig Mikorka Kálmán elkezdte beszédét a ZIMMEZUM Rt. tisztújító közgyűlésén... markában a szétmancsikolt légy maradványaival.

– Egy ízben cimborámmal a nagy, hófödte tajgán bolyongva azt szerettük volna megtudni, hogy vajon utunkba akadhat-e a hideg égövi erdők rettegett réme, a rozsomák. A medve-menyét-kutya-szerű élőlényről csak annyit tudtunk, hogy vérszomjas ragadozó, ürge, nesztelenül mozog a hóban és kiválóan mászik fára. Egy, a kezünk ügyébe kerülő, orosz nyelvű növény- és állathatározóból megállapítottuk, hogy a vadon élő, fára mászó és nagyra növeő „tarbagan” az, amiktől rettegnünk kell. Félelemmel vegyes csodálattal bámultuk a helybélieket, akik rezzenéstelen arccal tudatták velünk, hogy igen, itt élnek tarbaganok és hogy ők bizony egyáltalán nem félnek tőlük. Hátborzongva bámultuk ezeket a nagyszerű embereket halált megvető bátorságukért mindaddig, amíg Novoszibirszkben egy természettudományi múzeumban rá nem jöttünk, hogy a tarbagan egy kúszónövény.

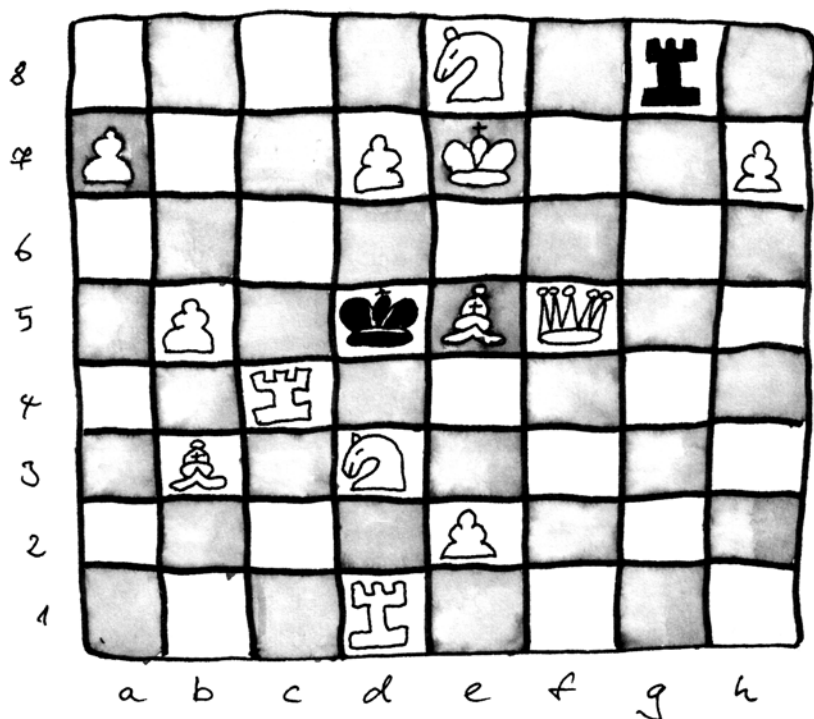
A teremben a légy miatti iszonyat lassan, elővigyázatosan oldódni kezdett az itt-ott felhangzó kuncogástól. Azonban annyira még csak véletlenül sem oldódtak a stressztől megfeszült idegek, a koncentrált figyelemtől összeszűkült pupillák, hogy bárki a teremből észrevehette volna a hullócsillagként pár pillanatra fényes csíkot égre rajzó rakétánkat, amint a Föld légkörébe érve belehasítottunk az életet tápláló légkörbe.

Kálmán lelkesen folytatta beszédét:

Kilencedik Kunszt:

Show Down

„Gyermekien látni annyi, mint önmagában látni: a legegyszerűbb dolgot is egyedi, egyszerű jelenségeként, önmagában teljesnek. Olyannak, ahogy a művészet megjeleníti.”⁹⁹

⁹⁹ Mérei Ferenc–V. Binet Ágnes: Gyermeklélektan. Bp.: Gondolat Kiadó, 1993. 7. oldal.

– Hát, kérem – emelte fel a hangját Mikorka Kálmán – ekképpen jártam én az üzleti élet végeérhetetlen tajgáján a ZIMMEZUM Rt.-vel!

– Óóóh!!! – morajlott fel ismét a felajzott tömeg.

– Rettegtem a hatalmas ZIMMEZUM Rt. végnélkülinek tűnő hatalmától – folytatta hangzatosan Kálmán –, ugyanakkor csodáltam is ezt az óriási gépezetet vezérlő rendkívüli elméket. Ám egy nevezetes napon lehullott a hályog a szememről, felismertem, hogy a cég legfelsőbb irányítását egy féreg látja el! – ezt a kijelentést olyan epés gúnnyal tette, hogy azt már nem is nevezhetjük szarkazmusnak, hanem egyenesen „foscakzmusnak”.

– Innye! – zúgták egy emberként a részvényesek az érintett cégvezér pedig hiába kereste tekintetével a szövetségeseiket. Nagy Árpi, Pisch Illés, Bekak Illás, Bármly Áron, s ami a legrosszabb: Wilu Pál is lesütött szemmel, közönyösen a körmét reszelgette.

– Tisztelt részvényesek, ha jót akarnak ne válasszák újra ezt az embert! – mutatott Kálmán egyenest Simon szeme közé. – Méghogy rotációs műszar gyártás a ZIMMEZUM Rt.-nél! Röhög a vakbelem! Az én cégem, a TUTÁLIBE Rt. már régen áttért a komplex rotációs műszar gyártásra. Az új technológia segítségével bármilyen nagy méretű műszar sorozatgyártásban kivitelezhetővé vált. A megfelelő öntőformák már rendelkezésünkre állnak. Mit akar még itt a ZIMMEZUM?!

Néhány másodperc hatásszünet állt be. Olyan dermedt csend, melybe Simon foga szinte belevacogott.

328.* Kotorásszunk most e fentebbi dermedt csendben Yukka Pop Simon keserű csalódástól felsértett, levedző lelkében!

Simon emlékeiben még elevenen élt a társai által igazgatóvá választása alkalmából elszavalt verse, amely szöges ellentétben állt mostani hallgatásukkal. „Bűnös, aki cinkos, aki néma...” – idézte a költőt hibásan, de legalább megindultan, magába roskadva. Nem hitte többé, hogy minden az ő kedvéért történik; valahogy annak a hite is elpárolgott belőle, hogy a Hold két lábon járva megy az égen, hogy a kő érzi, hogy elrúgják; egyszerre világossá vált számára, hogy a hegyet nem az emberek hordják össze, s a vizet sem a csap csinálja; e naptól tudván tudta, hogy a Napot sem az ember gyújtotta meg, a folyóba sem az ember öntötte a vizet, s azt a folyót sem az emberek tervezték a város közepére; tudta már, hogy a hó nem a szánkózás miatt esik, a Nap pedig nem azért süt, hogy ő ne fázzon.

Hirtelen bevillantak agyába a cég márkás autócsodái a díszes, arany paszomántos B. Viz Elekkel együtt. A mindezen dolgok helyébe költöző fájdalmas űr lángpallosként hasított belé.

– Nagyon kakálni kell! – vonított fel elkeseredetten Yukka Pop Simon.

329.* Ezzel aztán vége is szakadt a hatásszünetnek.

Mikorka Kálmán ravasz taktikai húzásnak vélte Simon megdöbbenő felkiáltását, úgyhogy szemtelen irgalmatlansággal tudomást sem véve arról, folytatta a kegyetlen mondókáját:

– Javaslom a tisztelt részvényeseknek, hogy e gyenge ember helyett engem válasszanak elnöki székbe! Megválasztásom esetén a fuzionálódó két cég TUTÁLIBE Szuperkonzorcium Szolgáltató Kereskedelmi és Szolgáltató valamint Műszariipari Nagyönjő Részvénytársaság néven kezdheti majd meg világhódító útját!

– Vivát! Vivát! – zengett fel az éljenzés a közgyűlési tárgyalóterem minden zegéből-zugából.

Természetesen egyhangú szavazással a ZIMMEZUM Rt. részvényesei Mikorka Kálmán vezérelnök-vezérigazgató-vezérbácsit választották meg a társaság első emberének és ezzel a cég szőröstül-bőröstül eltűnt a TUTÁLIBE Rt. feneketlen gyomrában.

330.* Az utolsó kunsztba átrepülve landoló ágyúgolyónk igen nagy sebességgel pottyant a földre. Szerencsére semmi bajunk nem esett, de azért egy ekora pottyanas nem múlhatott el következmények nélkül. A regény 10.*-ától kezdődő álomból felébredtem: felöltöttem önnön fizikai lényemet fel kellett adnom azt a kényelmes vackot az álmok világában, melybe befészkeltem magam. (A regény kunkori farka már csak afféle ébredés utáni lustálkodás félálomban.)

– Földetértünk – szolt Péter és itt-ott elgémberedett tagjait, a rakéta falába ütdőtt kobakját lapogatva óvatosan kimászott az űrhajóból.

Mindnyájan mélyet szippantottunk a Suttgó Erdő tiszta levegőjéből. Már kicsit csípős, kora őszi hideg hajnal volt, de a felhőtlen égből tudtuk, hogy hamarosan nyári meleg lesz. Egy környékbeli kakas hangos kukorékolással állapította meg, hogy „gyönyörű szép hajnal van, felkelt a Nap”.

331.* Döbrögi és Fazekas Mihály – megfogadván CYC tanácsát a 322.*-ból – lazán tovább olvasódtak, éppen itt, a 331.*-ban, mégpedig a Meztlábi Rét és a Suttgó Erdő találkozásánál, nem messze onnan, ahol mi is tartottunk, vagyis a Gonosz Görcs közvetlen közelében, nem messze a Muzsikáló Gesztenyefától. Mi, ugye a Holdleány mosoly-hullámainak terjedését kívántuk megfigyelni a Gonosz Görcs-lepte fán, Döbrögiék viszont csak úgy bóklásztak látszólag céltalanul a hajnali ködben. Ám ekkor...

„...szép húsz liba tűne szemébe...”¹⁰⁰

– Ki ezen lúdak gazdája?

– Magam la! – bontakozott ki a ködből maga Lúdas Matyi!

– Ennye Gazember! Nem tudod itt ki az úr!? Majd emberségre tanítlak! Hol vagyon a süveged?

Matyi meg se moccant; Fazekas mester pedig higgadtan, megfontoltan hátrébb lépett, bajszát pödörgetve kíváncsian várta a fejleményeket. Ravaszul szobornak tetette magát.

100 A *-ban kiemelt szövegrészek Fazekas Mihály *Lúdas Matyi* című művéből származnak.

– Mi ezen lúdaknak az árra? – kérdezte dühösen Döbrögi.
– Három márjás, úgymond, párja az ilyen-amollyan! – felelt Matyi „bénymóván süvegét, s megrázintván kacagányát”.

Meglátván a korhely Lúdas Matyi pimasz ábrázatát Döbrögi agyát elöntötte a pulykaméreg, csakúgy, mint valahányszor Fazekas Mester regéjét olvassák a jámbor olvasók, azóta, mióta csak útjára engedte Matyit „pöre gatyában és boglyas fővel” Debrecenből, „januárus 12.-én 1816-ban”.

– *Id’adod fele árán?* – és Döbrögi már jelt is adott sinkójával a fogdmegeknek. A fogdmegek helyett azonban Péter, Vilmos és én léptünk elő. A meglepetés ereje visszafogta Döbrögi lendülő kezét. A felpaprikázott ispán éppen valami bosszús szitkot szitkot forgatott fejében, Lúdas Matyi pedig elillanni készült amikor a Gonosz Görcs recsegni-ropogni kezdett a rabul ejtett fa törzsén. (Talán elértek bennünket a Holdleány mosolyának hullámai?)

A mozdulatlanságba merevedett helyzet alkalmat adott a megszólalásra. Péter elmondta „végső, de nem utolsó sorban érvét”:

– Igenis vissza kell adni háromszor, amit kaptál! De jól jegyezd meg, Döbrögi: ez csak a jóra vonatkozik. Visszaverni senkit nem kell; minden baj a második pofonból ered. Ha most kilencszer vered vissza, amit kaptál, akkor huszonhét-szer kell majd azt elszenvedned!

Ehhez már nem nagyon fűzhettem hozzá egyebet, mint azt, hogy:

– Ne az ember, a tettet ítéld el!

Döbrögi és Lúdas Matyi kezét szorítottak, majd kölcsönösen csokoládéval kedveskedtek egymásnak:

– Parancsoljon kedves Mátyás -

*„Ezt mondván, megtért kastélyába, s azonnal
Elküldötte a hús láncsást, kegyelemmel akarván
Ójni magát ezután az erőszaktételek ellen;
És törvénytelenül nem bánt, hanem úgy, ahogy illik,
Embertársaival; jól is végezte dolgát.”¹⁸¹*

332.* Yukka Pop Simon legszívesebben megkérte volna feleségét, hogy „pusztilja meg, ahol fáj”, de valahogy sehogyan sem tudta megmutatni, hol fáj a szörnyű nagy bukás az embernek. A túlzásba vitt, csaknem vallásos materializmus ugyanis képtelen kezelni azokat a dolgokat, amelyek nem anyagból vannak. Egyre csak hüledezett igazgatótársain, akik sorra átálltak; Bekak Illás, még egy amúgy felettébb szellemes, profit orientált ötlettel is előállt, immáron Kálmán oldalán. Illás nagyszerű ötlete alapján úgynevezett „kényszeres lottó sorsjegyeket” kezdett árusítani a szuperkonzorcium, mely szerencsejáték lényege az volt, hogy kényszerűleg mindenki játszik személyi szám alapon, de csak az nyer, aki előzőleg vett sorsjegyet. A tv-showban közzétett hatalmas nyerményösszegek a fokozott érdeklődés miatt hamarost megsokszorozódtak, az emberek pedig szinte kötelező jelleggel, csaknem adóként vették a sorsjegyeket, nehogy aztán pont amiatt a pár forint miatt essenek el a mesés nyereményektől. Yukka Pop Simon persze mindezt már csupán csak kívülről szemlélhette. Senki, még Kálmán sem nyúlt többé a vén, fogatlan oroszlánhoz.

Mikorka Kálmán vezérelnök-vezérigazgató-vezérbácsi pedig „világbirodalmának” élén boldogan élvezkedett a hatalom mámorában. Fogalma sem volt arról, hogy abban a bizonyos afrikai államban az új rezsím emberei már felgöngyölítették a szálakat, s egy pár rendkívül kisportolt színesbőrű fiatalember már pontosan tudja hova és kihez kell mennie visszakérni a valami félreértés folytán (some misunderstanding) tévesen átutalt összeget. (Vö.: 251.)* Azt sem mérte még fel ésszel, hogy az afrikai verőlegényeknél is veszélyesebb számára a 316.*-ban előbukkant Para Zita, akinek lelki kártételei ránézve talán még a genfi egyezmények által tiltott vegyi- és biológiai fegyvereknél is veszélyesebbek. Nem, mindez egyáltalán nem foglalkoztatta Kálmánt. Ezeket a dolgokat egyszerűen csak elhelyezte saját életútjában „ájkídó harcos gereblyékként” (264., 306.**), mégpedig fogakkal felfelé, az önámítás jó magas fűvében, szinte teljesen észrevehetetlen módon. Történetünk szempontjából az már teljesen lényegtelen, hogy hol és mikor lép bele Kálmán ezekbe a sorsszerűen visszacsapódó gereblyékbe.

Egy valami azonban még komolyan foglalkoztathat bennünket. Egy elvarratlan szál a negatív cselekményszál végén. Nosza, tegyünk rá egy görcsöt!

Kálmán miközben átélte időtlenül hosszúnak és göcsörtösnek érezte pályája ívét, ami a B. Viz Elek busza után történt szaladgálás (16.*) és a vezérbácsivá válás között helyezkedett el. A csúcsról visszatekintve azonban már inkább frappáns huszárvágásnak tűnt az egész. Mintha csak akkor történt volna az egész... B. Viz Elek kajánul vigyorgó arcát, s a vérlázító fityiszt, illetve a számárfülekét mintha most is látná maga előtt, s érezné a megállóban csúnyán faképnél hagyott önmaga mélyen sértett önérzetét...

Mikorka Kálmán első dolga volt, hogy személyesen felkeresse minden bajok okozóját, azt akiről most már minden további nélkül kijelentheti, hogy az bizony „szarházi”, tekintve, hogy vele együtt szőröstül-bőröstül bekebelezte az egész céget.

– Na, mi van, hapsikám? – nyitott be Kálmán Elek céges parkoló melletti kiccsi szobájába. Kálmán arca kipirult, tagjai szinte kéjesen beleremegtek a totális

elégtétel megélésébe. – Szar-há-zi!! – tette még hozzá olyan tagoltan, pontosan, szabályosan artikulálva, mintha az elmúlt években csak ezt a szót gyakoroltatták volna vele beszédtechnika tanárok. A hatásban azonban csatlakoznia kellett. B. Viz Elek egykedvűen ránézett, kicsit megcsóválta a fejét.

– Kálmán, Kálmán... hát mire jó ez? – és tovább folytatta addigi foglalatosságát. „Még ez a valami!” – gondolta még, de már szigorúan csak magában. Mikorka Kálmán csak ezután vette észre igazán, hogy Elek valami egészen más dologba merült el ahelyett, hogy menten szörnyethalva a sárga földig süllyedt volna világra szóló megalázottságában és szégyenében. Kálmán közelebb lépett:

– Hát te mi az ördögöt művelsz itt?

Elek szótlánul, akkurátusan hajtogatta a színes papírokat, vidám ábrákkal ellátott műanyag borítókat jószagú, frissen nyomtatott könyvek, füzetek borítóira. Egy szép fa tolltartóba sorra rendezgette lakkszagú ceruzáit, a hegyezőt, a körzőt és a KOH-I-NOOR feliratú, elefántos radírt. Egy szép töltőtollba tintát szippantott egy üvegcséből.

– Szeptember van, készülök az iskolába.

Mikorka Kálmán erre se köpni, se nyelni nem tudott, nagy-nagy döbbenetében a következőt gondolta:

– !!!?

333.*

*„Elment az éjjel csendesen,
Jó reggelt szép nap, kedvesem!
A sok sötét árny elszaladt,
Jó reggelt rózsás pirkadat!”¹⁰²*

Dudorászta félig-meddig magának Vilmos, miközben Péterrel ballagtak, bandukoltak kifelé e hosszú történetből, egészen konkrétan pedig a Suttogó Erdőből. Péter jókedvűen füttyörészte együtt barátjával az amúgy is vidám dalocskát. Ilyen vígan érkeztek a mesebeli erdő szélére, ahol egy csaknem láthatatlan fal választja el a Suttogó Erdőt a debreceni Nagyerdőtől. Péter a valóság határán jó alaposan be is verte a fejét a falba.

– Au, a fejem!

Vilmos előzékenyen segített rajta.

– Egy ajtó – mutatott a megfelelő irányba és maga elé engedte Pétert.

– Milyen ajtó ez? – kérdezik önök, kedves olvasók.

– Az ajtó, amin bekopogtunk hozzátok. Most kilépünk rajta – magyarázta Péter és hozzáfűzte még: – Veszem a kalapom.

– Veszem a gitárom – mondta és tette Vilmos, majd egyszerre:

– Viszontlátásra!

Aznap kora reggel a valóságban is köd volt, csakúgy, mint a történet legelején.

– Még mindig nem szállt fel a köd – állapította meg Péter, s mire ezt kimondta már el is tévesztette szem elől szakállas barátját. – Vilmos, merre vagy?

– Péter!?

– Vilmos!?

– Pééé-ter!?

– Viiíl-mos!?

A mi szemünk előtt is eltűntek. A lassan felszálló ködben még mi sem tudunk pontosan tájékozódni afelől, hogy merre is van a valóság. Nem kiabáltunk, inkább csak csendben ücsörögve megvártuk, hogy kitisztuljon a táj. A hajnali ködben nézelődve az utolsó mesebeli látomás a még a 102.*-ban megígért Clerence nevű oroszlán volt, aki a hátán hancúrozó sapkamanókkal (Tündérfióka, Pinduri, Pintündér, Bogármadár, Fityislábú, Káprázmány, Tündéregér, Süntündér, Csigaböki, Csokigolyó, Nyalókafejű) békésen átballagott előttünk; bojtos végű farkára egy tábla volt kötve, melyen az alábbi felirat állt:

Kelt: Debrecen, Agárd, Balatonlelle, Siófok, Budapest, Olcsvaapáti, Wiesbaden, Raab, Jánd, Amoudara, Minoan Prince, Héreg, Debrecen, 1994. február 2-től 1997. szeptember 12. (Korrekúra: 2005. október.)

Lele László

NÉV-, TÁRGY- ÉS FOGALOM MUTATÓ

(a számok a regénybeli ✱-okat jelölik)

- a biblia szerzői joga 165
- a boldogság és az észrövidség aránya 34
- a Cselekvés Napja 279, 280, 282–284, 286, 287, 289, 293, 302, 303
- a fák pusztulása 102
- a kellemes csalódásik földje 55
- a két Mákvirág 102
- a Költészet Tünékeny Madara 102, 139, 147, 19, 155, 158, 289, 305, 310, 326
- a Lelkiismeret Legeslegfelsőbb Bírósága 214, 251, 308;
- a levegővétel szabadalma 124
- a mag nélküli dinnye termesztése 81
- a mama szoknyája 33
- a meteorit és a irídium 50
- a nyomdafestéket nem tűrő szavak 274
- a pépé préselt légy 325, 327
- a sors 264, 306
- a szabadság levegője 299, 301
- a teknős és az igazi tudás 199
- a természet legfontosabb alapképlete 200
- a termodinamika II. fő tétele 15, 153
- a tudás fája 199, 214
- a tükör 278, 283, 284
- a valóság határa 333
- a végtelenül laposra verés (gravitációs sugár) 212
- a világ keletkezésének Fazekas-Zeke-féle „kisgömböc” elmélete 153.
- a világ más szemmel 299
- ABBA 280
- Ábrahám 214
- absztrakció 214, 317
- Ádám és Éva 199, 214
- Adler, Jean 258
- Agyat Lanka 273, 281
- Aigeusz király 300
- ájkidó-harcos gereblye 264, 306, 332
- Alfa Romeo Spider 262
- Alkohol-tündérlány 165
- Allen, Woody 102
- Alommanó 8, 41
- Alternatív Kossuth-díj 198
- anarchia 29, 177, 266, 318
- Anya 0, 55, 15, 183, 274, 280, 300, 312
- Apa 22, 102, 183, 190, 196, 264, 300
- Apacsok 15
- Apollo-11 305
- Ápolónő (csillagkép) 312
- Arisztotelész 24, 122, 153
- Arkhimédész 143
- Armstrong, Niel 102
- Aston Martin DB7 262, 265, 267, 269
- Aszklépiosz 310
- Auróra cirkáló 280
- az emberi méltóság eléréséhez szükséges négy alapelem 200
- az Erdő Fohásza 102
- az igazi bölcs és a tökéletes igazság 89
- az Ötlet Születésének Ünnepe 180, 187, 188, 190, 192, 196, 199, 208, 276, 279
- az óvszerbomba zuhanása 104, 106, 109, 112, 114, 116, 118, 119, 121, 123, 132
- B közép 274
- B. Viz Elek 4-9, 11, 15, 16, 18, 25, 26, 29, 46, 49, 52–54, 70, 72–74, 85, 104, 106, 109, 112, 116, 123, 133, 137, 148, 161, 162, 165, 170, 177, 181, 258, 270–272, 299, 306, 328, 332
- bacchanália 93
- Bacon, Francis 0
- Baltimore 305
- Bármy Áron 64, 80, 81, 84, 86, 108, 111, 114, 119, 124, 129, 132, 137, 154, 165, 170, 195, 199, 325, 327
- bátorság-oroszlán 167
- Beatles 274
- becsületszó (kisdobos, úttörő) 280
- Bekak Illás 27, 29, 46, 64, 77, 80, 81, 86, 88, 90, 93, 120, 130, 132, 137, 154, 165, 170, 195, 199, 299–301, 306, 327, 332
- Békás tó 102, 199, 201, 28, 282, 300

- Bekre Pál 165, 168, 177, 195, 199, 266, 267, 316
- Bell, Graham Alexander 120
- Bentley Continental 270
- Bere Zelma 261
- Bereményi Géza 102
- Berzsián költő 202
- Biblia 211, 214, 274, 290, 320
- bioüggyvéd 297, 309, 311
- BMW (850, Z3) 257, 262
- Bóbita 102
- Bocicukor 52, 102
- Bogármadár39, 57, 102, 158, 201, 333
- Bölcs Salamon 83
- Bond, James 299
- BoneyM 102, 280, 282
- borzárrium 293
- Bronson, Charles 204
- Bruno, Giordano 100
- Buddha 102
- Budipa Piroska 46, 81, 83, 54, 170, 257, 259, 261, 262
- Bugatti 14, 24, 63–65, 102, 307, 317
- Buick Riviera 262
- Bűnbánómanó 180
- Bundy, Theodore 59
- Burton, Richard 204
- call for help 251, 332
- Casablanca 311
- Celentano, Adriano 61
- Churchill, Winston Spencer 181
- Clausius, Rudolf Emanuel 151
- Clerece 102, 333
- Clinton, Bill 204
- Copacabana (szegedi) 30, 306
- cowboy 280
- csatos Bambi 90
- Cseh Tamás 102
- csicskabéna 205
- Csigaböki 39 41, 102, 201, 333
- csíksomlyói búcsú 62
- Csimborasszó 256
- Csokigolyó 39, 57, 102, 158, 201, 333
- Csokonai Vitéz Mihály 1, 2, 102, 155, 267
- Csupák István 102
- CYC 321, 322, 331
- Dali, Salvador 102, 155, 318
- Dart Weder 71
- Debrecen 4, 8, 13, 20, 55, 91, 101, 102, 108, 113, 133, 139, 141, 142, 165, 169, 197, 199, 201, 254, 274, 276, 296, 298, 306, 307, 309, 311, 313, 317, 321, 331, 333
- Debreceni Városi Maszek Bíróság 306, 308, 309, 311, 313, 319, 321
- Deep Blue 102
- demokrácia (DM-okrácia) 314
- Demokritosz 151
- Depesh, Vlad 165
- dia vetítés 22
- Diaz, Hugo 30
- Dideki 202
- disappearing ink 120
- Disney Land 316
- Döbrentey Ildikó 20, 102, 157, 164, 169, 190, 192, 196, 215, 277
- Döbrögi 0, 2, 13, 18, 25–28, 30–32, 35, 36, 42, 46, 54, 60, 63, 65, 66, 70, 89, 91, 99, 101, 102, 131, 133, 153, 159, 167, 169, 171, 174, 182, 183, 184, 189, 210, 211, 214, 215, 216, 249, 269, 276–278, 283–286, 290–293, 302, 303, 306, 310, 317–319, 321, 331
- dodgem 102, 165
- Dömdödöm 202
- Donald kacska 27
- Doolittle, Elisabeth 301
- Duende 180
- Edison, Thomas Alva 102
- Égei-tenger 300
- Egri Béla 102
- egyetemes tömegvonzási törvény 102, 150
- Eiffel, Alexandre Gustave 260
- Einstein, Albert 102, 212
- elektrokardiográf 309
- életveszély-halálveszély 206
- elvárásolt kastély 31, 102
- Engels, Friedrich 102
- Enola Gay 112
- entrópia 138, 139, 153
- enyém a vár, tiéd a lekvár 298, 320
- Epikurosz 127
- erőgép (vidámparki) 102
- Erzsébet királynő 204
- Eukleidész pontja 212
- ezüst puska, nagy medveölő, Henry-féle karabély 102
- fakopáncs (nagy) 165, 283

- fantomkoca 165, 255
- Fazekas Mihály 1, 2, 13, 14, 18, 24, 27, 30, 32, 51, 63, 65, 91, 11, 102, 131, 133–135, 141, 143, 151, 153, 159, 167, 169, 171, 174, 175, 178, 269, 171, 174, 175 178, 269, 276, 307, 310, 317, 319, 321, 331
- fekete lyuk 212, 214
- femme fatale 316
- Ferdinánd, a lepke 102
- Ferenc József császár és király 148
- Fészek Klub 202
- Fityiszlábú 39, 41, 57, 102, 158, 171, 201, 277, 333
- Fodor Ákos 301
- földtolte 310
- forgó hordó (vidámparki) 102
- foskazmus 327
- fosór 170, 172
- Furfangos Frigyes 102
- Ganymédesz 310
- Garfield 154
- Gaz Ella 165, 168, 177, 195, 311
- Gogh, Vincent van 157
- gentlemen’s agreement 315
- gluteus maximus 142
- Gőgös Gúnár Gedeon 102
- Göncöl 310
- gonosz boszorka 280
- Gonosz Görcs 164, 178, 264, 326, 327, 331
- Grapelli, Stephane 203, 204
- Gryllus Vilmos 11, 12, 20, 22, 24, 35, 37, 38, 48, 55, 102, 139, 147, 157, 164, 169, 171, 174, 178, 179, 187, 191, 192, 196, 197, 199, 204, 205, 269, 277, 305, 331, 333
- Gulliver 46, 183
- guminő 255
- Gutenberg, Johannes 102
- gvantanaméra 282
- gyermeknap 276, 277, 303
- Gyöngy(emény) 102, 196, 274, 280, 300, 312
- hajdúsági ganajforgatók 254
- Hakapeszi Maki 102
- hamuban sült krumplic 93, 97
- Hamupipőke 102
- Hankiss Elemér 180
- Hattyú (csillagkép) 310
- Havronyina elvtársnő 165
- Hemingway, Ernest 102
- Heré Imre 165, 167, 177, 195, 199, 267, 311, 316
- Hermész 310
- Hernádi Gyula 24, 102, 190, 198, 203, 213
- Hétfejű tündér 202
- Hill, Benny 24
- Hímroad 87
- Hindustan Nova Ambassador de Luxe 307
- Hiroshima 112
- Hitler, Adolf 214
- Hókuszpók 27
- Hold 35, 48, 58, 62, 97, 139, 140, 147, 150, 155, 305, 310, 311, 323, 328
- Holdleány 58, 62, 97, 102, 140, 149, 155, 157–160, 164, 167, 169, 171, 174, 175, 178, 196, 264, 289, 305, 324, 326, 331
- Holecz Péter 4
- Homo Erectus 69, 197
- Homo Ludens 122
- hupikék törpikék 108
- Huppa Nóra 281, 293, 306, 311
- Idéth Lenke 267, 268, 273, 281
- ifj. Yukka Pop Simon 59, 274, 275, 313
- igehirdetés 170
- imádkozás 170
- Incsu Csunna 102, 155
- információk közvetlen felvitele az agykéregre 321
- intézményesített dögkeselyű, orgazda 314
- Ionesco, Eugene 31
- írás a sors könyvébe 264
- Isten 165, 173, 182, 183–185, 189, 200, 210–212, 214, 216, 292, 298, 310
- Jagger, Mick 52
- Jákób 211, 212
- Jancsó Miklós 102, 203
- János apostol 214
- Jézus Krisztus 214, 274, 298
- Jób 214,
- József 185, 214
- József Attila 24, 102
- Jumurdzsák 165
- Justitia 214
- kalóz 283
- Káma Szútra 320
- Kankukk 201
- Kányádi Sándor 269
- Kapdel Mardel 162

- Kapja Bea 258–261
- Káprázmány 39, 102, 158, 178, 180, 277, 333
- Kaszparov, Garri 102
- katicabogár 24, 35, 48, 281
- Kék Vaddisznó korcsma 102, 204
- Kemény Henrik 102, 157
- Kennedy, John Fitzgerald 305
- kényszer-ön-röhögtetés 293
- kényszeres lottó 332
- Kepler, Johannes 310
- kerítés 22, 299, 306, 309, 311, 313
- keszonbetegség 166
- KGST 71
- kis vakond 102, 155
- Kiss Bálint 260
- Kistutyi 201
- kockolódás 158
- KOH-I-NOOR 102, 332
- Kolumbusz Kristóf 305
- konditerem 32, 34, 102
- kormos légykapó 282
- Kossuth Lajos 64
- Kossuth-díj 198, 202
- közjegyzők (állami, maszek) 308
- krampusz 165
- kreozotcserje 102
- Kréta 300
- Krumplikondás 201
- Kutya (csillagkép) 312
- Kutyafülű Aladár 102
- kvantummechanika 212
- Lakadalom-van-a-miuccánk Bank Rt 266
- Lant (csillagkép) 310
- Lao-ce 260
- Las Vegas 199
- Lázár Ervin 102, 190, 202
- Legfelsőbb Bíróság 214
- lelkiismeret 214
- Lenin, Vlagyimir Iljics Uljanov 165
- Leonardo da Vinci 157
- Levente Péter 11, 20–22, 24, 35, 37, 38, 48, 57, 62, 97, 102, 147, 149, 157, 164, 169, 171, 175, 176, 178, 183, 187, 192, 194, 197, 199, 203, 204, 215, 269, 290, 305, 312, 324, 326, 330, 331, 333
- LI-2 102, 131, 136, 139, 140, 144, 147, 155, 164, 169, 174, 305
- Liceumfa 276
- Lila fecske 102, 155
- Lola T-49 18
- Lord Kelvin 151
- lottó 185, 299, 300, 304, 305, 332
- Louvre 260
- Lúdas Matyi 2, 18, 22, 26, 32, 65, 70, 89, 91, 101, 102, 164, 169, 182, 184, 210, 269, 286, 290, 303, 317, 326, 331
- Maci Laci 190
- Madách Imre 262
- Mao Ce Tung 203
- Marcuse, Herbert 203
- Márk (evangélista) 211
- Martinovics (Ignác) 280
- Marx, Karl 102, 203
- Máté (evangélista) 274
- May, Karl 102, 157, 183
- McDonald's 274
- medvézés 158
- menedzser-ultrapempörsz pelenka 253, 254, 265, 271, 297
- Mennyország Rt. 316
- Mezőtlábi Rét 12, 13, 20–23, 35, 48, 55, 65, 98, 99, 169, 171, 174, 178, 179, 182, 186, 187, 192, 194, 198, 204, 205, 208, 289, 290, 300, 305, 326, 331
- Michelangelo, Buonarroti 163
- Mici Mackó 71
- Miki 59, 314; Egér 27, 57
- Mikka Makka 204
- Mikorka Kálmán 16, 17, 25, 26, 32, 34–36, 43–46, 48, 49, 52, 53, 61, 69, 70, 71, 75, 77, 78, 79, 82, 83, 85, 87, 95, 97, 104, 106, 118, 120, 121, 126, 132, 133, 137, 145, 148, 161, 162, 163, 165, 168, 177, 181, 183, 188, 191, 192, 193, 195, 197, 199, 204–207, 251–259, 262, 266–268, 273, 281, 293, 296, 311, 316, 325, 327, 329, 332
- Mikulás 133–135, 141, 142, 165, 292
- mindannyiunk közös énje (MI) 214
- Minoan Prince 300
- Miss Universe 102, 192
- Mitchell, Joni 173, Liz 282
- Mitia, Gojko 46
- Mony 201
- Monroe modell 255
- Monte Cristo Béla, a pók 187
- Montesquieu, Charles de Secondat 308
- Morris, Desmond 294
- Mosó Masa 102
- Mozart, Wolfgang Amadeus 102, 274
- Mózes 211, 214

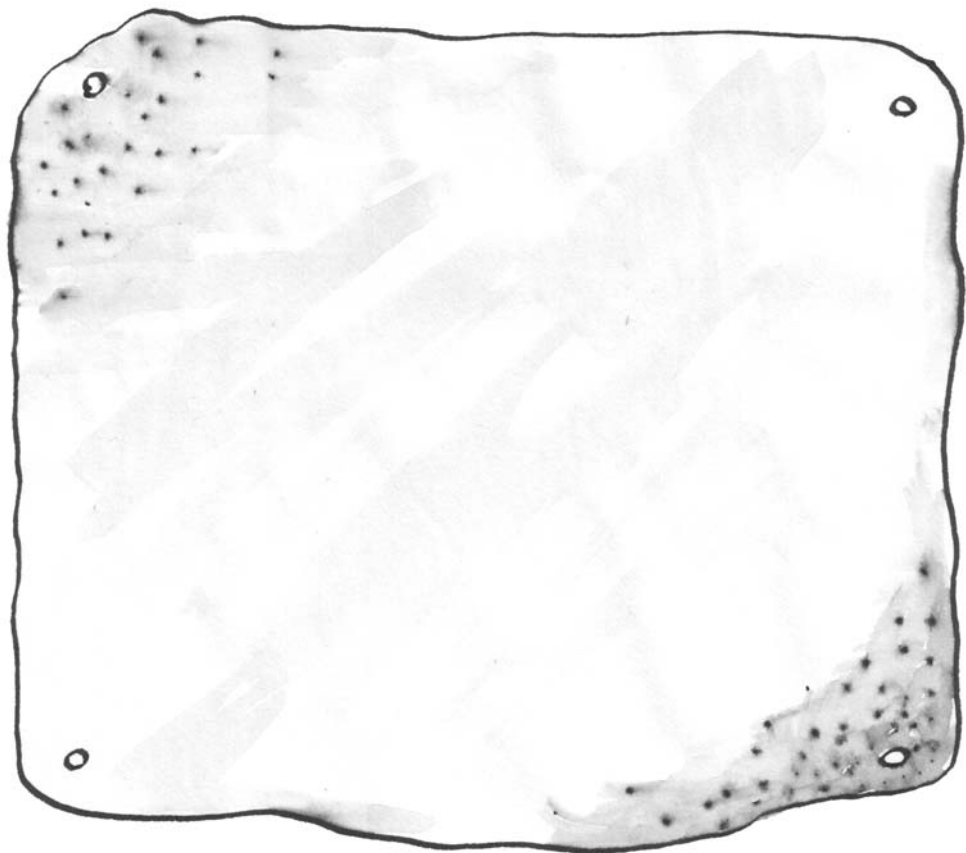
- műszar 181, 325, 327, 329
- Muzsikáló Gesztenyefa 35, 38, 171, 174, 331
- Nagy Árpi 18, 26, 46, 56, 64, 78, 80, 86, 90, 93, 103, 105, 107, 108, 110, 114, 115, 125, 128, 132, 137, 154, 155, 156, 165, 195, 199, 265, 270, 271, 298, 327
- Nagy Bumm 137, 153
- Nagy Manitou 3
- Nagypapa 58, 62, 149, 190, 202, 204, 260, 264
- Nagyerdő 22, 64, 108, 124, 169, 192, 199, 254, 280, 333
- Nagymama 58, 174, 175, 202, 300
- Napkirály 204
- NDK 71
- Négyszögletű Kerek Erdő 102
- Nemes Nagy Ágnes 22, 102, 157
- Neptun 142
- Neurotop 92, 127
- Newton, Isaac 102, 119, 212
- Nobel-díj 24, 314
- NOÉ BÁRKÁJA Kft. 80
- Nso Csi 102, 155
- Nyalókafejű 39, 102, 174, 201, 333
- Nyilas (Koldusszekér) (csillagkép) 310
- Old Shatterhand (Xantus János) 102, 149, 155
- Olymposz 310
- Omega 280
- omlatag Skoda 61, 267
- Orbán Ottó 305
- Orchester der Wiener Volksoper 90
- óriáskerék 102
- Országos Lászlónapi Múlatságok 190
- Örkény István 31, 102
- Pál (apostol) 214
- Pangea 274
- Para Zita 311, 316, 332
- parabellum 313
- Patagónia 195
- Peck, Gregory 174
- peep-show 90
- Pempő László 190
- pernye 301
- Petőfi Sándor 102, 145, 154
- Petruchio 102
- Philosophiae Naturalis Principa Mathematica 102
- Picasso (Pablo) 102, 155
- pilótajáték 295
- Pinduri 39, 41, 57, 102, 136, 158, 178, 201, 333
- Pinochet, Augusto 280
- Pintündér 39, 41, 102, 180, 201, 333
- Pinus Aristata 102
- piramis 280
- piros csík 94
- Pisch Illés 18, 27, 29, 46, 64, 80, 86, 88, 90, 93, 120, 130, 132, 137, 154, 165, 170, 195, 199, 311, 327
- piszézés 158
- Pizzaro, Francisco 320
- Platón 314
- pleizmográf 309
- Pólay Elemér 0
- poligráf 309
- politika 0, 31, 90, 198, 275, 282, 295, 298, 299, 304, 306, 314–316, 320
- Porsche 911 Turbo 270
- Prado 260
- prémium 86
- preszex korszak 282
- Pú Zoltán 102
- puccosegér-arc 41
- Puczolá Sára 261, 265, 267
- puputeve 165
- Radnóti Miklós 48
- RAF 2000 GTX autogiro 257
- Receptkönyv (csillagkép) 312
- Red Front Ultra 274
- Reed, Deen 46, 180
- Református Kollégium 276
- Reich, Wilhelm 203
- Rejtő Jenő 119, 152, 168, 203, 311
- Rembrandt Harmensz van Rijn 157
- Rémusz Bácsi 102, 155
- reverberációs kör 284, 302
- Rick's Café Americain 311
- Rio de Janeiro 199, 202, 203, 208
- robinzonád 199
- Rőfimajom 201
- Röggöny 102
- Rőgtönka Kálmán 273
- Rolls-Royce Touring Limousine 280
- Rová Sára 293
- Rózsaszín Párduc 165, 205
- rozsdáette Wartburg 297
- Rugóláb Nyusziserif 280

- Santorini 300
- sapkamanó 35, 62, 66, 98, 102, 149, 171, 175, 176, 178, 179, 186, 191, 194, 196, 201, 289, 290, 305, 324
- Sas (csillagkép) 310
- Sátortá Bori 64, 78, 80, 81, 83, 84, 86, 88, 90, 92, 118, 121, 126, 127, 132, 136, 137, 145, 148, 152, 195, 256
- seregély (fürgé, lusta) 280, 286, 287
- Shakespeare, William 3, 24, 102, 279
- Sherman tábornok 102
- Simonyi József őbester 1
- Skorpió (csillagkép) 310
- sky-bungy-jump 319
- sóder (játék) 282
- Spencer, Bud 204
- Sráf mester 202
- starvision 323–325
- Stephanie hercegnő 204
- stromatolitok, cyanobaktériumok, kékes-zöld algák 259
- sült krumpli 93, 191
- Sün Balázs 102, 157
- Süntündér 39, 41, 102, 158, 201, 333
- Superman 165, 267
- surmoá(zia) 8
- Suttogó Erdő 35, 37, 65–67, 99, 102, 169, 180, 204, 260, 264, 289, 290, 300, 326, 330, 331, 333
- Syrano de Bergerac 108
- Sz. Molnár Imre 29
- Szabó kartárs nyaral 165
- szambaiskola 199, 201, 203, 208
- Széchenyi István gróf 299, 301
- Szécsi Pál 102
- Szentgyörgyi Albert 314
- szingularitás 212
- Szókratész 67, 70, 89/5
- Szondi Lipót 266
- szörnnyethalások 15, 19, 32, 36, 103, 132, 154, 198, 271, 293, 301, 306, 311, 325
- Sztálin, Joszif Viszarionovics 214
- Sztanyiszlavszkij, Konsztantyin Szergejevics Alekszejev 121
- tájfun (játék) 102
- Takács Bálint 102
- Takaro Dóra 293
- Tamás (hitetlen) 214
- Tamkó Sirató Károly 102
- tango argentino 30
- Tao te King 260
- Tapirnyó Tibi 102
- Tarzan 29
- Táti Déjdedjé 201
- Taylor, Liz 204
- Tejút 310
- Télapó 102
- Tengerecki Pál 102, 155
- Tengerészti Főiskola 160
- Thészeusz 300
- Tibbets, Paul 112
- Tiberius császár 117
- Tini-Nindza-Teknőc 165
- tisztújító közgyűlés (ZIMMEZUM Rt.) 323, 325, 327
- Tízparancsolat 214, 320
- tojamai kardforgatók 254
- Totodij 201
- Törpilla 27, 165
- Trottyosmajomivadék 201
- Tucskó–Tacsó–Kutyi–Tutyi 180
- TUTÁLIBE Bt, Kft, Rt 0, 61, 71, 79, 85, 130, 132, 145, 177, 181, 251, 253, 254, 258, 262, 266, 296, 315, 316, 327, 329
- Tutymorgó 201
- Tünderegér 39, 57, 102, 178, 277, 333
- Tündérfióka 35, 41, 102, 149, 158, 174, 178, 186, 201, 277, 333
- türi-türi 158
- tüzes karcolás 94, 301
- Ulpianus 214
- Ünnepcsúcs 190, 191, 198, 199, 203, 208, 210, 292
- Vacskamati 102, 202
- Valentin-napi víziló 180
- varázs banán 41, 158, 180, 201; -büfé, -ceruza 102; -telefonkönyv 300
- Varsói Szerződés 170
- Vatikán 316
- végső, de nem utolsó sorban érv 331
- vejecske-nyakkendő 196
- verések 36–42, 70, 102, 131, 216–249, 288, 303, 333
- Verne, Jules 102, 140, 147, 305, 310–312, 326
- vértestvérség 46, 180
- Vezúv 260
- Vian, Boris 102

- vidámpark 99, 01, 102, 169, 326
- videoclip agy 315
- vidítókéz 41, 102, 158, 201
- viselkedéskultúra 194, 292
- Vitéz László 102, 157
- Vitéz Szabó Legény 102, 155
- Vonnegut, Kurt 216
- Vörösmarty Mihály 27
- Vu Tao Ce 165
- VW Golf 59, 105, 114, 132
- Wamp Wan törzsfőnök 102
- Weöres Sándor 102
- Werbőczy István 67
- Wilu Pál 59, 69, 108, 111, 125, 128, 132, 137, 165, 177, 199, 295, 297, 298, 314–316, 320, 325, 327; -né Kandisz Nóra 103, 105, 107, 108, 110, 114, 115, 128, 132, 137, 165, 168, 177, 195, 199, 298, 311, 315, 320
- Winnetou 102, 147, 155, 180, 183
- Yukka Pop Simon 46, 48, 49, 59, 64, 76, 80, 81, 84, 86, 88, 90, 93, 94, 97, 104, 113, 116, 120, 130, 132, 133, 137, 145, 154, 161, 165, 170, 179, 183, 188, 191–193, 195, 197–199, 204, 205, 207, 253–262, 265–268, 270–276, 281, 293, 295, 297, 298, 306, 309, 311, 313, 315, 317, 319, 320, 325, 327–329, 332
- zánkai filmtábor 282
- Zappa, Frank 143
- Zastava, a gépcsoda 258
- Zemlénny Zoltán (illetve Márton) 190
- Zeus 310
- ZIMMEZUM Rt. 0, 4, 16, 29, 46, 48, 49, 56, 59, 61, 64, 71, 75, 76, 80, 90, 104, 145, 148, 162, 165, 169, 170, 177, 181, 195, 251, 254–256, 259, 267, 270, 297, 299, 315, 316, 320, 323, 327
- Zorro 165
- zöld, műanyag ruhacsipesz 102
- Zs. Nagy Lajos 8
- Zsebkendő (csillagkép) 312
- Zsebtévé 102, 204
- Zsiga főstő 202
- Zsuzsi-vonat 102

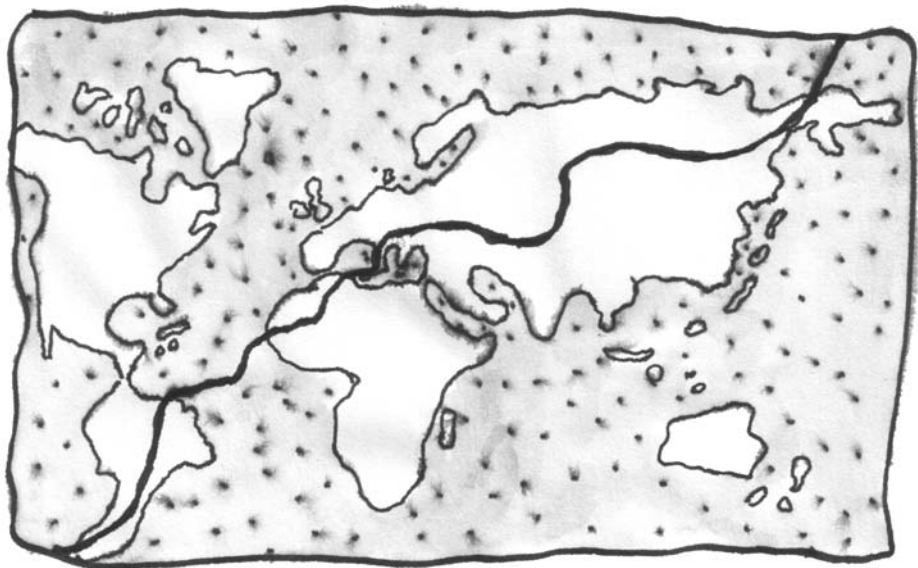
MELLÉKLETEK

(tűzőr)

Döbrögi

Sátortá Bori útja a Föld körül

Bekre Pál rejtvényeinek megfejtési kulcsa

5 óra 10 óra 6 óra
3 óra 9 óra 2 óra

X	N	A	P	X	G	O	M	B	A
X	ü	P	X	C	X	X	X	A	X
H	S	I	A	R	X	A	X	L	O
A	X	P	P	A	X	X	X	X	L
L	X	X	O	X	X	E	G	E	R

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS

Első Kunszt: Bevezetés egy kalandos történet gondolat-dzsungelébe, 0.*.

Második Kunszt: Álomba merülve, 1–48.*-ok (benne: A megmérettetés, 24.*).

TÁRGYALÁS

Harmadik Kunszt: Wamp!, 48–133.*-ok (benne: Szókratész és Döbrögi disputája az igazságról, 67.*; „JUST FOR FUN” A vidámparkban, 102.*).

Negyedik Kunszt: Krakk!, 133–164.*-ok (benne: Döbrögi rövid románca, 142.*).

Ötödik Kunszt: Angat!, 164–209.*-ok (benne: Táncoljunk gyorsat! egy fergeteges buli krónikája, 165.*; 403. zsoltár, 9. ének, 174.*; Apa, 183.*).

Hatodik Kunszt: Óh!, 209–276.*-ok (benne: Könyv a lelkiismeret Legeslegfelsőbb Bíróságáról, 214.*).

Hetedik Kunszt: Nem Nagy Kunszt, 276–307.*-ok

BEFEJEZÉS

Nyolcadik Kunszt: Road Movie, 307–327.*-ok (benne: Az ügy, 317.*).

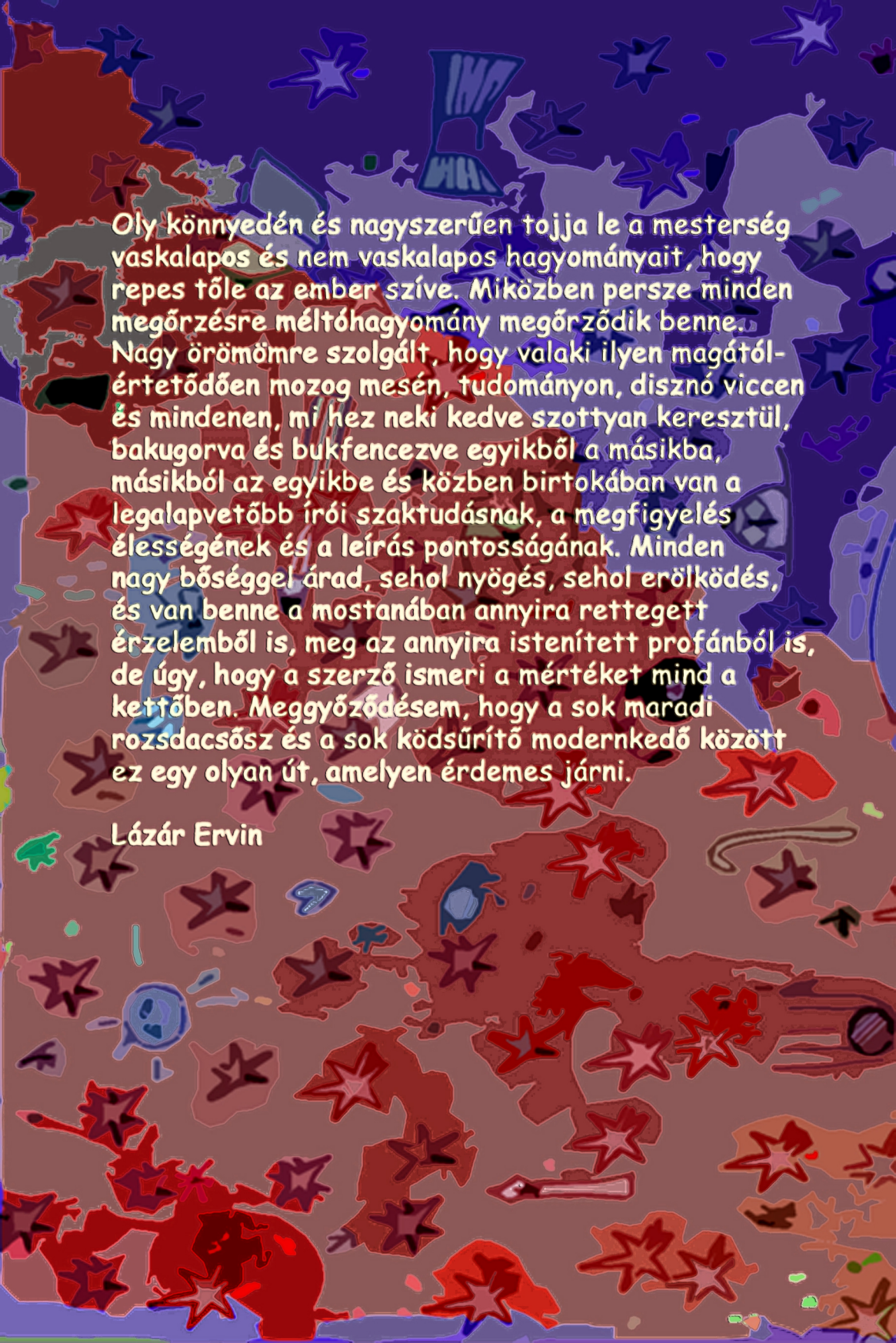
Kilencedik Kunszt: Show Down, 327–333.*-ok.

UTÓSZÓ HELYETT

NÉV-, TÁRGY- ÉS FOGALOM MUTATÓ

MELLÉKLETEK

TARTALOMJEGYZÉK

Oly könnyedén és nagyszerűen tojja le a mesterség vaskalapos és nem vaskalapos hagyományait, hogy repes tőle az ember szíve. Miközben persze minden megőrzésre méltóhagyomány megőrződik benne. Nagy örömmre szolgált, hogy valaki ilyen magától-értetődően mozog mesén, tudományon, disznó viccen és mindenben, mi hez neki kedve szottyán keresztül, bakugorva és bukfencezve egyikből a másikba, másikból az egyikbe és közben birtokában van a legalapvetőbb írói szaktudásnak, a megfigyelés élességének és a leírás pontosságának. Minden nagy bőséggel árad, sehol nyögés, sehol erőlködés, és van benne a mostanában annyira rettegett érzelemből is, meg az annyira istenített profánból is, de úgy, hogy a szerző ismeri a mértéket mind a kettőben. Meggyőződésem, hogy a sok maradi rozsdacsősz és a sok ködsűrítő modernkedő között ez egy olyan út, amelyen érdemes járni.

Lázár Ervin